РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

ISSN-1857-9779

БИЛТЕН

НА

УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Број 1207

Скопје, 15 јануари 2020 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Бул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:
проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот:
Илија Бојоевски

Лектор:
Весна Илиевска-Цветановска

Бр. _____
5.8.2013
Скопје

Предмет*: Материјали за Билтенот за објавување на интернет страницата на УКиМ*

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на интернет страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат:

- рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања;
- рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа;
- прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми;
- рецензиите на учебници и учебни помагала, како и
- рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

По објавување на материјалите на интернет страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во електронска форма. Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт Georgia. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со коригирани знаци во италик формата за македонските букви ‘д’, ‘п’, ‘т’, ‘ѓ’ може да се најде интернет страницата на УКиМ, во делот **Документи** -> **Билтен на Универзитетот**. Исто така, таму може да се најде софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач при притискање на копчето ‘’ и копчињата ‘е’ и ‘и’ во македонска поддршка да се добијат знаците ‘ѐ’, и ‘ѝ’ соодветно.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на интернет страницата, ве молиме, рефератите, откако ќе бидат лекторирани, да ги доставите во оригинална верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија со внесените корекции да ја доставите на е-адресата: ***bilten@ukim.edu.mk***.

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број,туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе биде добиена бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ - Ректорат

Изготвил:Т.Б.
Одобрил:К.М.

СОДРЖИНА НА БИЛТЕН БРОЈ 1207 ОД 15 ЈАНУАРИ 2020 ГОДИНА

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракопис **Збирка решени задачи по предметот Технологија на бетон** од авторот **вонр. проф. д-р Тони Аранѓеловски**.....7-11

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (**м-р Пакизе Билали, м-р Мартин Киселички, м-р Јани Манасов, м-р Маријана Цветаноска, м-р Беким Граинца, м-р Мартин Стојановиќ, м-р Марина Бадаровска Мишевска**).....12-13
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (**м-р Горан Мојаноски, м-р Еркан Јусуфи**).....14

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракопис **Математика во 3Д** од авторот **вонр. проф. д-р Емилија Целакоска**.....15-17
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Придонес во развојот на методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет** изработена од **м-р Цветанка Велкоска, дипл.маш.инж.**, пријавена на Машинскиот факултет – Скопје.....18-32
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Дизајнирање на формата за адитивно производство** од **м-р Јелена Џокиќ**, пријавена на Машинскиот факултет – Скопје.....33-36

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Приговор на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област интерна медицина и токсикологија на Медицинскиот факултет – Скопје, објавен во Билтен бр. 1205 од 15.12.2019 година, поднесен од **насл. доц. д-р Андон Чибишев**.....37-38
2. Одговор на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област интерна медицина и токсикологија на Медицинскиот факултет – Скопје, објавен во Билтен бр. 1205 од 15.12.2019 година.....39
3. Реферат за избор на 2 лица во сите научни звања во научните области: фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија на Медицинскиот факултет – Скопје (**н. сор. д-р Емилија Атанасовска**).....40-51
4. Реферат за избор во сите наставно-научни звања (од сродно научно подрачје) во научните области: фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија на Медицинскиот факултет - Скопје (**н. сор. д-р Драгица Зенделовска, н. сор. д-р Игор Кикерков, н. сор. д-р Марија Петрушевска**).....52-83
5. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области интерна медицина и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет – Скопје (**н.сов.д-р Златица Димитријевиќ Гошева, в. н. сор. д-р Јагода Стојковиќ, н. сов. д-р Деска Димитриевска, ас. д-р Димитар Каркински**).....84-165
6. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања во научните области: хирургија и детска хирургија на Медицинскиот факултет – Скопје (**асс. докторанд д-р Тони Ристески**).....166-185
7. Реферат за избор на асистент по предметот **Хигиена** на Медицинскиот факултет – Скопје (**д-р Александра Петрова**).....186-189

8. Рецензија на ракописот **Јодот во урина како биохемиски маркер: индикации, методологија и сопствени искуства** од авторката **в. н. сор. д-р Соња Кузмановска**.....190-193
9. Рецензија на ракописот **Естетска хирургија на глава и врат** од авторката **проф. д-р Смиља Туцарова Ѓоргова** и соработници.....194-196
10. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Ендометријалната дебелина како предиктор на ендометријален малигнитет кај постменопаузални пациентки** од **м-р д-р Тофилоска Валентина**, пријавена на Медицинскиот факултет – Скопје.....197-204
11. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Скрининг на преeклампсии во прв триместар од бременоста: серумското ниво на плацентарниот фактор на раст наспроти мајчините карактеристики** од **д-р Кристина Скепаровска,** пријавена на Медицинскиот факултет – Скопје.....205-215
12. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Ехокардиографска процена на левокоморна функција и левокоморна деформација (STRAIN) кај пациенти со изразена аортна стеноза пред и по аортна валвуларна хирургија** од **д-р Планинка Зафировска**, пријавена на Медицинскиот факултет – Скопје.....216-229

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Договор за доживотна рента во Република Македонија и во споредбеното право**, од **м-р Ирфан Тефики,** пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје.....230-237
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Правна рамка против трговијата со луѓе во Европа, со посебен акцент на студијата на случај за Косово** од **м-р Ариана Ќоса Мустафа,** пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје..238-245

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања од областа на физиологија, друго и ензими на Заводот за физиологија и биохемија при Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет – Скопје (**вонр.проф.д-р Биљана Миова**).246-264
2. Реферат за избор на еден насловен вонреден професор по група предмети од наставно-научните области: структурна хемија и друго (хемија во фармација) на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет – Скопје (**д-р Ѓорѓи Петрушевски**).....265-277
3. Реферат за избор на еден асистент по група предмети од наставно-научните области: математика и применета математика и метематичко моделирање, на Институтот за математика при Природно-математичкиот факултет – Скопје (**м-р Марко Димовски**).....278-281

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) максилофацијална хирургија на Стоматолошкиот факултет – Скопје (**д-р Антонио Кирков**).....282-292
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Проценка на скелетни, дентоалвеоларни и мекоткивни карактеристики на малоклузија II класа 1-во одделение** од **д-р Ирена Гавриловиќ,** пријавена на Стоматолошкиот факултет – Скопје.....293-301

ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања на група предмети во областа – проектирање на мебел и ентериер на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје (**вонр. проф. д-р Елена Никољски Паневски**)...302-322

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Реферат за избор на еден наставник во звањето вонреден професор по предметите **Филмска и ТВ-монтажа** и **Дигитална постпродукција** на Факултетот за драмски уметности – Скопје (**м-р Владимир Павловски**).....323-333

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) применета кинезиологија (50401) на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје – Скопје (**проф.д-р Славица Новачевска, виш пред. д-р Бранко Крстевски, виш пред. д-р Сашо Тодоровски, д-р Елена Соклевска Илиевска**).....334-368
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) општествена кинезиологија на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје – Скопје (**д-р Лука Поповски**).....369-376

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден соработник во соработничко звање – асистент по група предмети во областа фармацевтска хемија на Фармацевтскиот факултет – Скопје (**м-р фарм. Александар Димковски**).....377-380
2. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (**Емилија Анѓелкоска**).....381
3. Преглед на одобрена тема за изработка на специјалистички труд (**Ивана Јосифовска**).....381
4. Преглед на одобрена тема за изработка на специјалистички труд (**Елмедина Алија Мазлуми**).....381
5. Преглед на одобрена тема за изработка на специјалистички труд (**Андријана Апостоловска**).....382
6. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (**Ивана Митревска**).....382

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Улогата на метакогнитивните стратегии во развивање на вештината читање при изучување на англискиот јазик како странски на универзитетско ниво во Косово** од **м-р Назли Туфекчи,** пријавена на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје.....383-388
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Димитар Христовски, Дарко Ѓорѓијовски, Сара Павловска**).....389

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Оливера Аритоновска, Џабир Емини, Ристо Митрев**).....390
2. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (**м-р Јетон Ракипи**).....391

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Реферат за избор на виш научен соработник/вонреден професор во одделението за античка и средновековна историја на Македонија (до 1371 год.) на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје (**н. сор. д-р Дарко Леитнер-Стојанов**).....392-403

Прилог бр. 3

Р Е Ц Е Н З И Ј А

НА РАКОПИСОТ „ЗБИРКА РЕШЕНИ ЗАДАЧИ ПО ПРЕДМЕТОТ ТЕХНОЛОГИЈА НА БЕТОН“ ОД АВТОРОТ ВОНР. ПРОФ. Д-Р ТОНИ АРАНЃЕЛОВСКИ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на 4.12.2019, бр.02-2/81-244, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебното помагало „Збирка решени задачи по предметот Технологија на бетон“ од авторот: вонр. проф. д-р Тони Аранѓеловски, наменет за студентите на Градежниот факултет во Скопје, за предметот Технологија на бетон, избрани се проф. д-р Санде Атанасовски и проф. д-р Горан Марковски.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

И З В Е Ш Т А Ј

I. Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Збирка решени задачи по предметот Технологија на бетон
Назив на предметната програма:	Технологија на бетон
Назив на студиската програма:	Градежништво
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети)**:**	2+2, 4 ЕКТС-кредити
Предметот Технологија на бетон на Градежниот факултет е задолжителен предмет со фонд на часови 2+2, број на ЕКТС-кредити 4 и се слуша во III семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 168 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 10. Текстот е поделен во 6(шест) поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 16 слики и 80 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Санде Атанасовски с.р

Проф. д-р Горан Марковски с.р

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р САНДЕ АТАНАСОВСКИ

Краток опис на содржината:	Учебното помагало „Збирка решени задачи по предметот Технологија на бетон“ содржи шест поглавја во кои се обработени теми од технологијата на бетон во обем соодветен за студентите. Поглавјата се систематизирани соодветно на часовите вежби предвидени за изработка на програмските задачи според стандардите МКС EN. Во првото поглавје, „Испитување на цемент“, дадени се решени задачи за означување на цементите и задачи од методите за испитување на цемент: определување на јакост, определување на време на врзување и постојаност на волуменот и определување на финост на мелење. Во второто поглавје, „Испитување на агрегат“, дадени се решени задачи од испитување на механички и физички својства на агрегатот: определување на влажност и задачи од испитување на геометриски својства: определување на гранулометриски состав по метод на сеење, определување на форма на зрна со индекс на формата и пресметување на гранулометрискиот состав на измешаниот агрегат. Во третото поглавје, „Пресметување на состав на бетон“, решени се задачи за определување на состав на свежиот бетон - рецептури за производство на бетон. Во четвртото поглавје, „Испитување на стврднат бетон“, решени се задачи од испитување на јакост на притисок, оцена на сообразност на јакост на притисок при почетно и континуирано производство на бетон, испитување на јакост на затегнување при свиткување и цепење и оцена на сообразност на јакост на затегнување при свиткување и цепење при почетно и континуирано производство на бетон. Во петтото поглавје, „Прилози“, дадени се табели и дијаграми пренесени изворно од стандардите МКС EN кои се потребни за решавање на задачите. Во шестото поглавје е дадена користената литература која содржи 12 наслови.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Ракописот на ова учебно помагало е во согласност со предметната програма за студентите на студиската програма по градежништво во делот на решавањето на програмските задачи на часовите вежби по предметот Технологија на бетон.
Предлози за потребни корекции:	Нема потреба од корекции.
Оцена на ракописот:	Ракописот е актуелен и дава значаен придонес во областите на испитувањата на цемент и агрегат, проектирање на составот на бетонот и

	испитувањата на стврднатиот бетон според Европските стандарди EN кои денес се прифатени како македонски стандарди МКС EN. Исто така, збирката решени задачи ќе овозможи подигнување на квалитетот на наставата и знаењето на студентите за правилно толкување и презентација на резултатите кои се добиени со испитувањата, што е реткост во објавената литература.
Категоризација:	учебно помагало
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Од детални от преглед на ракописот може да се заклучи дека авторот има солидно експериментално познавање на стандардите МКС EN и нивната примена при основните испитувања на цемент, агрегат и стврднат бетон и проектирање на составот на бетонот кои претставуваат основа за изучување на технологијата на бетон. Направен е правилен избор на структурата и содржината на ракописот, при што може да се согледа искуството на авторот стекнато во педагошката работа со студентите по предметот Технологија на бетон. Материјалот технички е подготвен на завидно ниво, јазикот е јасен за целната група, а табелите и дијаграмите ја заокружуваат целината во решавањето на задачите.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебно помагало по предметот Технологија на бетон, примарно наменет за студентите на Градежниот факултет во Скопје.

Во Скопје, 27.12.2019 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Санде Атанасовски с.р.

III. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ГОРАН МАРКОВСКИ

Краток опис на содржината:	Ракописот „Збирка решени задачи по предметот Технологија на бетон“ е осмислен како учебно помагало во кое се обработени основните теми од областа на технологијата на бетон. Содржи шест поглавја и е срочен во обем и тежина соодветни за студентите за кои е наменет. Истовремено, систематизацијата на поглавјата соодветствува на предвидените часови вежби, како и на програмските задачи кои се изработуваат. Задачите се решени согласно со стандардите МКС EN. Во првото поглавје, „Испитување на цемент“, решени се задачи поврзани со означувањето на цементот и со методите за негово испитување: определување на јакост, време на врзување и постојаност на волуменот и определување на финост на мелење. Во второто поглавје, „Испитување на агрегат“, дадени се решени задачи од областа на испитување на механичките и физичките својства на агрегатот (определување на влажност), како и задачи од испитување на неговите геометриски својства: определување на гранулометриски состав по метод на сеење, определување на форма на зрна со индекс на формата и пресметување на гранулометрискиот состав на измешаниот агрегат. Третото поглавје, „Пресметување на состав на бетон“, се однесува на задачи за определување на состав на свежиот бетон-рецептури за производство на бетон. Во следното поглавје, „Испитување на стврднат бетон“, решени се задачи од испитување на јакост на притисок, оцена на сообразност на јакост на притисок при почетно и континуирано производство на бетон, испитување на јакост на затегнување при свиткување и цепење и оцена на сообразност на јакост на затегнување при свиткување и цепење при почетно и континуирано производство на бетон. Во петтото поглавје кое носи наслов „Прилози“, приложени се табели и дијаграми, изворно преземени од стандардите МКС EN, кои се потребни за решавање на задачите. Во шестото, последно, поглавје е даден приказ на користената литература кој содржи 12 наслови.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Содржината на учебното помагало е во целосна согласност со предметната програма на студиската програма по градежништво, во делот на решавањето на програмските задачи на часовите вежби по предметот Технологија на бетон.

Предлози за потребни корекции:	Нема потреба од корекции.
Оцена на ракописот:	Се работи за квалитетно и полезно учебно помагало кое, преку конкретни решени примери, покрива една мошне специфична и чувствителна област во градежништвото. Имено, бетонот, кој е убедливо најмногу употребуваниот градежен материјал, истовремено е и единствен чие производство е во целосна надлежност на градежните инженери. Почнувајќи од проектирањето на неговиот состав, преку испитувањата на составните материјали, свежиот и стврднат бетон, приготвувањето, транспортот, вградувањето, контролата и негата, па сè до неговото одржување. Ако кон ова се придодаде и актуелното приспособување на нашата регулатива од областа на градежните материјали и градежништвото воопшто кон европската, ете не пред заклучокот за неспорниот придонес на понудениот ракопис за поквалитетна едукација на студентите на Градежниот факултет. Повеќе од сигурно е дека, во недостаток на слична стручна литература, учебното помагало ќе најде свое место и помеѓу инженерите од практиката.
Категоризација:	учебно помагало
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Предадениот ракопис содржи 168 страници (формат Б5), кои се напишани на компјутер, со големина на фонт 10. Текстот е поделен во 6 (шест) поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 16 слики и 80 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебно помагало по предметот Технологија на бетон, примарно наменет за студентите на Градежниот факултет во Скопје.

Во Скопје, 27.12.2019 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Горан Марковски с.р.

П Р Е Г Л Е Д

НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	**М-р Пакизе Билали**	**„Влијание на организациската култура и комуникација врз ангажираноста на вработените во средните училишта“**	**“The impact of organizational culture and communication on the engagement of employees in secondary schools”**	проф. д-р Марија Топузовска Латковиќ	02-2051/3 од 04.12.2019 година
2.	**М-р Мартин Киселички**	**„Модел за примена на гејмификација во високообразовни институции во Република Северна Македонија“**	**“Model for implementing gamification in higher educational institutions in the Republic of North Macedonia”**	проф. д-р Сашо Јосимовски	02-2050/3 од 04.12.2019 година
3.	**М-р Јани Манасов**	**„Влијанието на финансиската технологија врз дигиталната трансформација во банкарството и корисниците на финансиски услуги“**	**“Financial technology impact on both digital transformation in banking and financial services users”**	проф. д-р Лидија Пулевска Ивановска	02-2083/3 од 04.12.2019 година
4.	**М-р Маријана Цветаноска**	**„Улогата на човечкиот капитал во економскиот раст со посебен осврт на Република Северна Македонија“**	**“The role of human capital in economic growth: the case of the Republic of North Macedonia”**	проф. д-р Предраг Трпески	02-2409/3 од 04.12.2019 година

5.	**М-р Беким Граинца**	**„Инструменти за зголемување на вработеноста во Косово: споредбена анализа помеѓу Косово и Хрватска“**	**„Instruments towards increase of employment in Kosovo: comparative analysis between Kosovo and Croatia“**	проф. д-р Сашо Ќосев	02-2160/3 од 04.12.2019 година
6.	**М-р Мартин Стојановиќ**	**„Есеи за таргетирање на инфлацијата: емпириска анализа на макроекономските ефекти во новопојавените пазарни економии“**	**„Essays on Inflation Targeting: Empirical Analysis of the Macroeconomic Effects in Emerging Market Economies“**	проф.д-р Горан Петревски	02-2225/3 од 04.12.2019 година
7.	**М-р Марина Бадаровска Мишевска**	**„Модел за имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешност на врвниот менаџмент“**	**„Model for implementing organizational changes for the purpose of increasing тхе top management’s success “**	проф.д-р Леонид Наков	02-2159/3 од 04.12.2019 година

П Р Е Г Л Е Д

НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

1.	**М-р Горан Мојаноски**	**„Примена на економетриски модели во идентификување на детерминантите на развојот на пазарите на капитал во мали и отворени економии во развој“**	**„Applying econometric models in identifying determinants of capital market development in small and open emerging economies“**	проф.д-р Весна Буцевска	02-2660/2 од 24.12.2019 година
2.	**М-р Еркан Јусуфи**	**„Алтернативните извори на финансирање на мали и средните претпријатија во Република Северна Македонија“**	**„Alternative sources of financing of small and medium enterprises in the Republic of North Macedonia“**	проф.д-р Стојан Дебарлиев	02-2640/3 од 24.12.2019 година

Прилог бр. 3

Р Е Ц Е Н З И Ј А

НА РАКОПИСОТ „МАТЕМАТИКА ВО 3Д“ ОД АВТОРОТ ВОНР. ПРОФ. Д-Р ЕМИЛИЈА ЦЕЛАКОСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет, бр.02-2001/2 од 31.10.2019, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот МАТЕМАТИКА ВО 3Д од авторот вонр. проф. д-р Емилија Целакоска, наменет за студентите на Машинскиот факултет, за предметите: Математика во 3Д и Геометриски трансформации и деформации во 3Д, избрани се: проф. д-р Никола Тунески од Машинскиот факултет во Скопје и проф. д-р Костадин Тренчевски од Природно-математичкиот факултет во Скопје. По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

И З В Е Ш Т А Ј

IV. Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Математика во 3Д
Назив на предметната програма:	Математика во 3Д, Геометриски трансформации и деформации во 3Д
Назив на студиската програма:	Индустриски дизајн, Моделирање и симулации на технологии и процеси за пластична деформација.
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети)**:**	**Фонд 75 часа (3+2), 7 кредити,** **Фонд 60 часа (2+2), 6 кредити**
Предметот Математика во 3Д на Машинскиот факултет е задолжителен предмет со фонд на часови 75, број на ЕКТС-кредити 7 и се слуша во II семестар. Предметот Геометриски трансформации и деформации во 3Д на Машинскиот факултет е изборен предмет со фонд на часови 60, број на ЕКТС-кредити 6 и се слуша во IX, X семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 300 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 7 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 73 слики и 2 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ
Проф. д-р Никола Тунески с. р.
Проф. д-р Костадин Тренчевски с. р.

V. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р НИКОЛА ТУНЕСКИ

Краток опис на содржината:	Содржината на учебникот е систематизирана во 7 поглавја: 1. Детерминанти и матрици, 2. Геометриски трансформации, 3. Криви и површини, 4. Реална функција од две реални променливи, 5. Интеграли, 6. Одговори и упатства на задачите и 7. Литература. Секое од првите пет поглавја содржи по неколку потпоглавја проследени со соодветни самостојни задачи за вежбање, за кои во шестото поглавје има одговори и упатства. Со ова на студентите им се овозможува проверка на совладувањето на материјалот и усовршување на вештините за негова практична примена.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Текстот на ракописот „Математика во 3Д“ е во целост усогласен со предметната програма на Математика во 3Д за студентите од насоката Индустриски дизајн на прв циклус, но и од предметната програма на Геометриски трансформации и деформации во 3Д за студентите од насоката моделирање и симулации на технологии и процеси за пластична деформација од втор циклус.
Предлози за потребни корекции:	Нема.
Оцена на ракописот:	Авторката на јасен и систематски начин ги обработува поглавјата содржани во ракописот, во обем кој одговара на предметните програми. Ракописот претставува не само теоретски, туку и апликативен материјал кој овозможува продлабочување на знаењата на студентите. Истовремено, ракописот содржи голем број слики, илустрирајќи ги разновидните геометриски ситуации, и тоа го прави особено пристапен и корисен за студентите.
Категоризација:	Учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Со оглед на пристапниот стил, добро избраните примери и бројноста на цртежите, сметам дека овој учебник заслужува позитивна рецензија и предлагам да се објави.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Математика во 3Д, примарно наменет за студентите на Машинскиот факултет.

Во Скопје, 23.12. 2019 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Никола Тунески с. р.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН ТРЕНЧЕВСКИ

Краток опис на содржината:	Ракописот е поделен во 7 поглавја. Во првото поглавје, авторката се посветува на методите за пресметување детерминанти и својствата на матриците. Нивна директна примена има во второто поглавје за геометриските трансформации, кои се обработени детално и со голем број цртежи. Понатаму, продолжува со поглавје со наслов „Криви и површини“, во кое се обработени кониките и нивните претставувања во трансформирани координатни системи и својствата на површините од втор ред. Потоа е воведен поимот за реална функција од две реални променливи, кој најмногу се применува во геометриски проблеми. Поглавјето за интегрални е обработено преку голем број геометриски илустрирани примери. Дадени се одговори и упатства на вежбите како посебно поглавје, што претставува одличен стимул за совладување на материјалот. На крајот е дадена листа на користената литература.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Содржината на ракописот е комплетно усогласена со наставната програма на наведените предмети.
Предлози за потребни корекции:	Нема.
Оцена на ракописот:	Ракописот ги задоволува стандардите за одличен универзитетски учебник. Особено се истакнува големиот број на цртежи и геометриската ориентираност која е мошне корисна за студентите.
Категоризација:	Учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 300 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 7 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 73 слики и 2 табели. Со овој ракопис студентите од наведените наставни програми добиваат учебник кој го олеснува совладувањето на материјалот.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Математика во 3Д, примарно наменет за студентите на Машинскиот факултет.

Во Скопје, 23.12.2019 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Костадин Тренчевски с. р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

НА КОМИСИЈАТА ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА:

,,ПРИДОНЕС ВО РАЗВОЈОТ НА МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА МЕНАЏМЕНТ СО ТРОШОЦИТЕ ЗА КВАЛИТЕТ”

ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ЦВЕТАНКА ВЕЛКОСКА, ДИПЛ.МАШ.ИНЖ., ПРИЈАВЕНА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на 42. редовна седница одржана на 26.12.2019 година, со Одлука бр. 02-2392/3 од 26.12.2019 година формира Комисија за оцена на докторската дисертација изработена од кандидатката м-р Цветанка Велкоска, дипл.маш.инж., под наслов: **Придонес во развојот на методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет**, во состав:

1. проф. д-р Владимир Дуковски, редовен професор во пензија, УКИМ - Машински факултет Скопје, претседател
2. проф. д-р Миколај Кузиновски, УКИМ – Машински факултет Скопје, ментор, член
3. проф. д-р Валентина Гечевска, УКИМ – Машински факултет Скопје, член
4. вонр. проф. д-р Мите Томов, УКИМ – Машински факултет Скопје, член
5. вонр. проф. д-р Мишко Џидров, Универзитет ,,Гоце Делчев” – Штип, Машински факултет, надворешен член.

Врз основа на изведениот преглед и оцена на докторската дисертација, Комисијата во наведениот состав, на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

АНАЛИЗА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Докторската дисертација припаѓа во научноистражувачкото поле *контрола на квалитет*, во научноистражувачката област *анализа на трошоците за квалитет,* и претставува резултат на изведената анализа на богатиот фонд литературни извори, реализираните аналитички и емпириски истражувања и стекнатите сознанија од практичното искуство на кандидатката м-р Цветанка Велкоска, дипл.маш.инж. Воедно, претставува систематизиран материјал за знаењата, полемиките, спецификите и идните трендови во менаџментот со трошоците за квалитет, од аспект на анализата на субјективната, непостојаната и инвазивната природа на трошоците за квалитет, инклузијата на моделот за трошоците за квалитет во формална рамка како системско решение поддржано од разбирањето на вработените и врвниот менаџмент во компаниите, за потребата од правилно, навремено, конзистентно и континуирано следење на однесувањето на категориите и елементите на трошоците за квалитет во функција од специфичните разбирања за квалитетот. Впрочем, разгледувањето на сеопфатноста, комплексноста и чувствителноста претставува главен аспект и за реализација на истражувањата во докторската дисертација.

Докторската дисертација е напишана на македонски јазик, компјутерски обработен текст, во фонт Times New Roman со македонска поддршка, со 1,5 проред и големина на букви 12, структурирана во седум главни (7) поглавја, напишани на 361 страница и дел – Прилози (24 прилози) со резултати од изведените истражувања напишани на 172 страници.

Даден е преглед на табели, преглед на слики и преглед на поважни означувања и кратенки. Низ поглавјата на докторската дисертација се прикажани 142 слики и 28 табели, а во делот на прилози, 61 табела. Во содржината е даден и список на релевантни библиографски единици со 270 наслови.

Во првото поглавје **(1. Вовед)** е дадено образложение на темата, односно генеза на интересот за докторската дисертација. Најнапред се набележани основните разлики на традиционалниот и модерниот пристап на разбирање на квалитетот, придонесот на иницијативите за квалитет и контраверзноста, природата, критичкиот осврт и спецификите во теоретизирањето за потребата од разгледување на посебна група на трошоци т.н. трошоци за квалитет. Анализата на идентификуваните научни празнини и полемики за класичниот и модерниот пристап на разгледување на трошоците за квалитет претставува предмет на истражување и основа за поставување на научноистражувачките хипотези во смисла дека примената на холистичкиот пристап треба да генерира интегрирана, структурирана и систематична рамка за идентификација, мерење, анализа и менаџмент со трошоците за квалитет, односно за креирање на генерички модел за трошоците за квалитет, во кој корелацијата помеѓу категориите на трошоците за квалитет е услов за успешност во работењето на компаниите, особено преку оптимализација на одлуките на менаџментот што се постигнува со детализирање на елементите на категориите на трошоците за квалитет.

Претставена е методологијата на истражување за реализација на докторската дисертација, која во потребен број на итерации на процесот, ја постигнува реализацијата на поставените цели, очекуваниот научен придонес и резултати и ги потврдува научноистражувачките хипотези.

Во второто поглавје **(2. ЗНАЕЊА ЗА КВАЛИТЕТОТ),** на прегледен и јасен начин се одбележани теоретските и практичните афирмации на знаењата за квалитет, кои не запознаваат со различните концепти на разбирање, применливоста и мотивацијата за развој на знаењата за квалитет. Дадена е продлабочена анализа за поимањето за квалитетот, како комплексен и повеќедимензионален концепт, најпрво поради компонентите кои учествуваат во градбата на разбирањата за квалитетот, а се појавени од развојот и достигнувањето на комплексните социо-материјални односи. Различните аспекти на дефинирање на квалитетот се донесени преку теоретските поставки на Kaoru Ishikawa, Joseph M. Juran, Armand V. Feigenbaum, Genichi Taguchi, William E. Deming, Philip B. Crosby и Garvin D.A. Кандидатката претставила сопствено видување како да се изразат разбирањата за квалитетот и го претставила со теоретска рамка во која се определила за дескриптивен, графички и аналитички начин на изразување. Со дескриптивниот начин се овозможило да се идентификуваат повеќе фокуси во дефинициите и од тој аспект тие биле прифатени како генерички дефиниции за квалитетот. Наведени се и причините поради кои кандидатката се впушта во посеопфатни обиди за унапредување на разбирањата за дефинициите за квалитет. Графичкиот начин на изразување на квалитетот кандидатката го систематизира и од аспект на задоволството на корисникот, организацискиот квалитет, претприемачкиот менаџмент со квалитет и извонредноста. Наведени се основните принципи, разбирањето и моделите на менаџментот со

севкупниот квалитет (Total Quality Management- TQM), извонредноста изразена преку принципот на постојано подобрување и елиминација на загубите, знаењата за менаџментот со знаењето, менаџментот со информациите, менаџментот со неусогласеностите, менаџментот со иновациите, менаџментот со околината, кои се ставени во функција на концептот за трошоците за квалитет за да се согледаат идните трендови во менаџментот со трошоците за квалитет. Аспектот на одржливоста кандидатката го цени за еден од главните фокуси во современиот менаџмент со квалитет, кој треба да обезбеди начин за додавање на вредност од социјален, економски и од аспект на заштита на животната средина уште во најраната фаза од создавањето на производот, а тоа е фазата на дизајн на одржливите производи.

Во третото поглавје **(3. ЗНАЕЊА ЗА ТРОШОЦИТЕ ЗА КВАЛИТЕТ)** е спроведена продлабочена анализа на знаењата за трошоците за квалитет од алузионен, теоретски, емпириски и од аспект на применливост. Концептот на трошоците за квалитет е претставен како техника и алатка во полето на инжинеријата со квалитет, како методологија која го утврдува степенот на искористеност на компаниските ресурси за активностите поврзани со квалитетот, и овозможува евалуација (ефективност и ефикасност) на програмите за унапредување и на системите за менаџмент со квалитет. Направен е напор да се разберат општоприфатените констатации за трошоците за квалитет, дека „трошоците за квалитет не би постоеле ако работиме правилно и од прв пат“ или „трошоци кои би исчезнале ако отсуствуваат грешките“ или „тие претставуваат разлика помеѓу реалните трошоци и идеалните трошоци за квалитет“. Во интерес на тоа, кандидатката претставила специфични хоризонти на разбирање и прифаќање на концептот на трошоците за квалитет низ теоретските сознанија од познатите гуруа за квалитет, Joseph M. Juran, Armand V. Feigenbaum, Genichi Taguchi и Philip B. Crosby. Освен развојот на научната мисла за концептот за трошоците за квалитет, нејзината верификација низ емпириските истражувања (во периодот од 1970 до 2010 година) покажала дека вредноста на трошоците за слаб квалитет изразени како процент од приходот на компаниите се движи во интервал 5%-40%.

Кандидатката претставила сопствени аналитички истражувања за износот на процентуалната вредност на трошоците за квалитет од вредноста на продажбата (од публикувани референци во периодот 1971-2016 година), од вкупните производни трошоци (од публикувани референци во периодот 1985-2014 година) и од вредноста на договорите (од публикувани референци во периодот 2001-2005 година), покажувајќи дека „типичната скала за вредноста на трошоците за квалитет изразени како процент од компаниски параметар” и понатаму ја бранува стручната и практичната јавност. Резултатите од истражувањата поврзани со примената на трошоците за квалитет во компаниите (од публикувани референци во периодот 1981-2017 година) покажале дека процентот на компаниите кои ги следат трошоците за квалитет е различен за различен тип на компании и различно ниво на зрелост на компаниите во однос на квалитетот. Претставени се и истражувања за измерените (проценети) вредности на категориите на трошоците за квалитет, трошоците за превентива, трошоците за оцена, трошоците за внатрешни грешки, трошоците за надворешни грешки и скриените трошоци (од публикувани референци во периодот 1970- 2016 година). На посебен начин, сакајќи да навлезе во објаснување на експлицитноста и еднозначноста на поимот трошоци за квалитет, кандидатката дава анализа со помали и поголеми сличности во разбирањата и дефинициите, потврдувајќи дека разбирањето на овој поим е флуидно, но во исто време и егзактно. При тоа, ги нагласува темелните вредности и различните пристапи во

разбирањето на трошоците за квалитет (quality costing approach, quality-loss approach, process-cost approach и други).

Кандидатката дава сопствен пристап при анализата и интерпретацијата на моделите на трошоците за квалитет, применувајќи описна интерпретација која ги опишува категориите на трошоците за квалитет, графичка интерпретација која ја илустрира зависноста на трошоците за квалитет и нивото на квалитет и математичка интерпретација која развива рамка за пресметка на трошоците за квалитет. Анализирана е описната интерпретација на моделите кои потекнуваат од работата на Joseph M. Juran, Armand V. Feigenbaum, Philip B. Crosby, описна интерпретација на моделите кои ги интегрираат опортунитетните трошоци, моделите во кои е направена рекатегоризација на PAF (P- prevention, A-appraisal, F-failure) моделот, моделите во кои е вграден принципот на постојаното подобрување на квалитетот, моделите во кои провејува принципот на “cost-benefit”, принципот на профитабилноста, принципот на ориентација кон надворешните засегнати страни, принципот на научените лекции, моделите кои го имаат вградено процесниот пристап, моделите кои го имаат вградено методот ABC (Activity-based costing), моделите со ориентација кон слабиот квалитет, моделите од техничка перспектива, моделите со динамички пристап на разгледување, како и „моделите за национални трошоци за квалитет“.

Од особена важност е богатата графичка интерпретација на моделите за трошоците за квалитет прикажана низ 45 слики, која кандидатката ја согледала, ја систематизирала и ја објаснила низ четирите пристапи идентификувани од анализата: класичен (традиционален) пристап, модификуван пристап, модерен пристап и визионерски пристап. Оттука се произлезени специфичностите и особеностите кои ја опишуваат и елаборираат врската и условите на постоење на оптималниот квалитет и минималните трошоци за квалитет во функција од нивото на квалитет, кои ја претставуваат зависноста помеѓу квалитетот и трошоците за квалитет и меѓусебната зависност на одделните категории на трошоците за квалитет, како и зависностите на категориите во однос на вкупните трошоци за квалитет.

Кандидатката на суптилен начин, и покрај оправданоста за постоење на различностите во однос на разбирањата, аспектите и пристапите при дефинирање на структурата на моделите и меѓусебните зависности на трошоците за квалитет, ја цени и потребата од поуниверзален пристап при разбирањето на трошоците за квалитет, па во таа насока ги продолжува своите истражувања. Најпрво, кандидатката ги анализира разбирањата и компарацијата за традиционалната трипартиена структура (PAF модел), модерната дихотомна структура (трошоци за усогласеност и трошоци за неусогласност), како и моделот за трошоци за процес, откривајќи го степенот на конзистентност на литературните извори во однос на претпоставките кои ги градат трите структури. Понатаму, со несмален интерес се анализираат разбирањата за опортунитетните трошоци- трошоците за изгубени можности, како категорија на трошоци за квалитет, која има силно влијание на вкупните трошоци за квалитет и профитот на компаниите. Претставен е преглед на публикувани генерички модели на трошоците за квалитет. Во услови на непостоење на теоретска рамка, ниту апсолвирана практика за конзистентност во претставувањето на трошоците за квалитет, анализирани се постојните форми, предуслови и начинот на идентификација, собирање, евидентирање, мерење, анализа, контролинг и извесување за трошоците за квалитет, во услови на евидентирани тешкотии и предизвици, како и придобивки од примената. Кандидатката ја претставила математичката интерпретација на моделите на трошоците за квалитет,

односно пресметката на вкупните трошоци за квалитет преку два аспекта на разгледување на примената на трошоците за квалитет. Имено, едниот аспект се однесува на примена на трошоците за квалитет како внатрешна мерка за квалитет на работењето на компаниите, и вториот аспект како глобална мерка за севкупното работење во синџирот на снабдување.

Низ анализата на целите, значењето и корисноста на трошоците за квалитет е потврдена основната причина за постоењето на трошоците за квалитет, а тоа е потребата за унапредување на нивото на квалитетот, а не разбирањето дека преку редукцијата на трошоците за квалитет ќе се постигне оптимално ниво на квалитет.

Во четвртото поглавје (4. ИСТРАЖУВАЊЕ И РАЗВОЈ НА МЕТОДОЛОГИЈА ЗА МЕНАЏМЕНТ СО ТРОШОЦИТЕ ЗА КВАЛИТЕТ), кандидатката на егзактен начин потврдува дека знаењата за квалитет, знаењата за трошоците за квалитет и знаењата за конкурентните вредности претставуваат влезни знаења за да се придонесе во развојот на методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет во насока на создавање на генерички модел за трошоците за квалитет. Од тој аспект, кандидатката ги зема предвид резултатите од:

1.) анализите кои произлегуваат од аналитичките истражувања за разликите и специфичностите во постојните модели за трошоците за квалитет. Разгледувана е дуалистичката природа на структурата на моделите за трошоците за квалитет, односно истовременото постоење на два спротивставени аспекта, од кои едниот аспект ја претставува проактивната страна на концептот за трошоците за квалитет, изразена преку категоријата на трошоците за превентива, а другиот аспект ја претставува реактивната страна на концептот за трошоците за квалитет, изразена преку трошоците за оцена, трошоците за грешки, трошоците за загуби, трошоците за изгубени можности, трошоците за изгубена репутација и слично. Претставено е и согледувањето за постоењето на концептот за трошоците за квалитет, кој е ориентиран кон обезбедување на квалитетот во самите компании (т.н. интровертен) и постоењето на поширокиte концепти на трошоците за квалитет насочени кон обезбедување на квалитетот надвор од компаниите, кај корисниците и општествената заедница (екстравертни). За првите се цени дека се репрезенти на линеарната економија, а кај вторите се препознава концептот кој го отсликува работењето во услови на кружната економија;

2.) анализата на генерички модели во националните и меѓународните стандарди;

3.) анализата на споредбата на класичниот, модерниот и воведениот во докторската дисертација, холистичкиот пристап за трошоците за одржлив квалитет;

4.) анализата на аналитичките истражувања за структурата на категориите на трошоците за квалитет (трошоци за превентива, трошоци за оцена, трошоци за грешки и скриени трошоци и изгубени можности).

Кандидатката претставила концептуална рамка за менаџмент со трошоците за квалитет, во која структурирано и систематично ги вклучила следниве релевантни процедури: а). алгоритам за воведување и имплементација на системот за менаџмент со трошоците за квалитет, б). алгоритам за избор на релевантен пристап и модел за трошоците за квалитет, в). алгоритам за идентификација и категоризација на трошоците за квалитет, г). алгоритам за мерење на трошоците за квалитет, д). алгоритам за менаџмент со трошоците за квалитет, за да може во полн израз да биде искористен потенцијалот од примената на трошоците за квалитет. Алгоритмите преку примена на методолошки пристап овозможуваат да се постигне јасност во разбирањето и

структуриран пристап и систематизирање на меѓусебно поврзаните фази, со цел откривањето и коригирањето на грешките да биде на местото на нивното настанување, а не на местото на нивното појавување, што придонесува да се подигне нивото на управување со квалитетот и тоа да стане посеопфатно. Според кандидатката, менаџментот на трошоците за квалитет е физибилен ако се генерираат услови за точна идентификација и мерење на елементите на трошоците за квалитет разгледувани преку генеричка рамка, во која се интегрирани теоретските сознанија и сознанијата од емпириските студии, практики и позитивни искуства, како и создавање на генерички модел на трошоците за квалитет, кој е наменет и е дизајниран да ги вклучи потребните елементи на трошоците за квалитет во сите етапи на создавање на производот и негова експлоатација кај корисникот и општествената заедница, со што се добива посеопфатна слика за трошоците за квалитет, и се идентификуваат потенцијалните области за унапредување. Притоа, генеричкиот модел е разгледуван во специфичен контекст од аспект на одржливоста т.н. генерички модел за трошоци за одржлив квалитет, со вклучени нови видувања за елементите на трошоците за квалитет, кои треба да ја изразуваат и економската, еколошката и социјалната одржливост.

На овој начин кандидатката поставува нова афирмација за трошоците за квалитет, која гласи: Трошоци за одржлив квалитет = трошоци кои обезбедуваат одржлив квалитет + трошоци кои не обезбедуваат одржлив квалитет. Моделот е претставен во алгоритамски приказ на категориите на трошоците за квалитет и е структуриран во духот да се препознава како репрезент на кружната економија, додека структурата на елементите на трошоците за одржлив квалитет во соодветните категории е претставена преку причинско-последичниот дијаграм на Ишикава.

Крајната цел е преку примена на холистичкиот пристап при разгледување на трошоците за одржлив квалитет да се стимулира примената на концептот за екологија на квалитетот со постојано рафинирање на квалитетот до состојба на ,,чист квалитет ослободен од отпад”, обезбеден преку развој на менталитет на „превенирање на одржливоста“, со бенефити облигаторно преземени на долгорочен план како општествена одговорност.

Во **петтото поглавје (5. РЕЗУЛТАТИ ОД ЕМПИРИСКО ИСТРАЖУВАЊЕ И ВЕРИФИКАЦИЈА НА ГЕНЕРИЧКИОТ МОДЕЛ)** се изведени емпириски истражувања, во кои преку примена на генеричкиот модел се идентификувани трошоците за одржлив квалитет во компаниите и преку статистичка анализа се утврдува: познавањето и разбирањето на категориите и елементите на трошоците за одржлив квалитет; доминација на категориите на трошоците за одржлив квалитет; рангирање на важноста на елементите на трошоците за одржлив квалитет; кои од одделните елементи на трошоците за одржлив квалитет се мерат, а ако не се мерат, и дали постои интерес да се вклучат во системот за мерење; компатибилноста на постојните сметководствени системи за да ги следи елементите на трошоците за одржлив квалитет; и степенот на имплементација на трошоците за одржлив квалитет. Верификацијата на генеричкиот модел е спроведена со анонимна експертска евалуација, со користење на наменски дизајниран прашалник, со примена на методот Делфи, во повеќе итерации. Како целна група во истражувањето избрани се компании од автомобилската индустрија, за кои е познато дека одржливиот развој е од особена важност и кои се посветени на примена на сертифицирани системи за менаџмент и стандарди, особено за заштита на животната средина, компании кои на повисок степен ги разбираат трошоците за квалитет и соодветно на тоа применуваат системи за нивна идентификација, евиденција,

квантификација и известување, во сите етапи на животниот век на производот. Разработен е дизајн и даден е опис на структурата на прашалникот за експертската евалуација и потврдена е релевантноста на прашалникот. Добиените податоци од прашалниците се систематизирани во Excel, и статистички се обработени со примена на компјутерскиот програм MedCalc Statistical Software version 19.1.3. (MedCalc software bv, Ostend, Belgium; https://www.medcalc.org; 2019).

Дескриптивно - статистичката анализа овозможи кандидатката, на систематизиран начин, да ги претстави резултатите од примената на традиционалните, новите и останатите алатки за менаџмент со квалитет; методите за менаџмент со квалитет и методологиите за унапредување на квалитетот; распределбата на мислењата на експертите за причините за воведување на менаџмент со трошоците за квалитет, за тешкотиите за воведувањето и имплементацијата на трошоците за квалитет и за придобивките од имплементацијата на трошоците за квалитет. Анализата на експертската евалуација за причините, тешкотиите и придобивките, како и за елементите на трошоците за превентива, трошоците за оцена, трошоците за внатрешни и надворешни грешки, кандидатката ја систематизирала во табеларен преглед во кој се дадени оцените на експертите, распонот на оцените, средната вредност, стандардната девијација, квартил Q1, квартил Q2, медијаната и рангирањето на прашањата по значајност. При анализата на категориите на трошоците за квалитет, кандидатката усвоила дека основа за прекинување на бројот на итерации во експертската евалуација претставува постигнувањето на соодветен коефициент на конкордација (коефициент на усогласеност) и пресметаната средна вредност на експертските мислења која треба да се наоѓа во меѓуквартилниот распон, што гарантира постигнување на консензус на експертските мислења. Понатаму, со експертската евалуација се добиени резултатите по прашањата: Дали ги мерите елементите на трошоците за превентива?, Дали би сакале да ги мерите елементите на трошоците за превентива?, и Дали постојниот сметководствен систем има можност и ги следи елементите на трошоците за превентива?. Истото е направено и за трошоците за оцена, трошоците за внатрешни грешки и трошоците за надворешни грешки.

Анализата за корисност од примената на менаџментот со трошоците за квалитет, кандидатката ја претставува за избрани репрезентативни сценарија, и за нив на графички начин ги прикажува меѓусебните зависности на трошоците за превентива, трошоците за оцена, трошоците за внатрешни грешки, трошоците за надворешни грешки и вкупните трошоци за квалитет, во функција од нивото на квалитет (времето). Регистрирана е силна зависност помеѓу двете главни категории на трошоците за квалитет - категоријата на трошоци за усогласеност (трошоци за превентива и трошоци за оцена) и категоријата на трошоци за неусогласеност (трошоци за внатрешни и трошоци за надворешни грешки), што укажува дека постои одзив од направените инвестиции во превентивата и во оцената, а претставува одлика на компании кои се посветени на постојано подобрување и одржување на високо ниво на квалитет.

Во **шестото поглавје (6. ЗАКЛУЧОЦИ)** се сублимирани и систематски се презентирани заклучоци со епистемолошки, мериторен и утилитарен карактер, како и посочени се насоки за понатамошни истражувања. За нагласување се заклучоците со мериторен карактер од кои јасно се гледа дека кандидатката во целост ги има реализирано поставените цели во истражувањата, како и во целост ги потврдува поставените научноистражувачки хипотези.

Во **седмото поглавје (7. ЛИТЕРАТУРА)** е даден списокот на литературни извори, вкупно 270 референции, кои се користени од кандидатката при изработка на докторската дисертација. На крај, како составен дел од докторската дисертација, е даден **прилог** во кои се претставени добиените резултати од изведените истражувања.

ПРЕДМЕТ НА ИСТРАЖУВАЊЕ

За да може менаџментот со трошоците за квалитет да се применува за унапредување на квалитетот преку идентификација на слабите места, превземање на корективни и превентивни активности и намалување на вкупните трошоци за квалитет, кандидатката направила напор да ги идентификува научните празнини, недостатоците, критиките, полемиките и предизвиците поврзани со проблематиката за трошоците за квалитет, и да ги прифати, да ги разгледа и да ги анализира во духот на континуирано и унапредено разбирање на трошоците за квалитет во хармонизиран однос со тековните разбирања за квалитет.

На овој начин, преку идентификација на научните празнини и полемики произлезени од аналитичките истражувања, кандидатката ја има осознаено состојбата на подрачјето во кое е дефиниран предметот на истражување во докторската дисертација. Најпрво е констатирана потребата да се потврди непосредната врска помеѓу разбирањето на трошоците за квалитет со поимот за квалитет, како подеднакво важни во менаџментот со квалитет.

Според кандидатката претпоставките кои го објаснуваат класичниот пристап за трошоците за квалитет веќе се застарени и не одговараат на унапредените состојби и перспективи за работење на компаниите, додека модерниот и визионерскиот пристап за трошоците за квалитет ја одразуваат состојбата многу поблиску и пореално до моменталниот начин на работење.

Кандидатката ја согледува потребата од генерирање на поинтегрирана, структуирана и систематична рамка за идентификација, мерење, анализа и менаџмент со трошоците за квалитет, како и создавање на генерички модел кој трошоците за квалитет ќе ги разгледува во поспецификен контекст.

Во предметот на истражување кандидатката се фокусира на оспореноста на имплементацијата на трошоците за квалитет поради постоење на субјективност, инвазивност и макотрпната природа; отсуството на скриените трошоци; тешкотиите околу дефинирањето на природата на превентивните активности и активностите за оцена; постоењето на системи за следење на трошоците за квалитет, кои не се ниту традиционални сметководствени системи, ниту класична методологија за пресметување на трошоците, не се лесно разбирливи и инклузивно прифатени во постојните системи; недостатокот на широк консензус во врска со дефинирање на структурата на трошоците за квалитет и определување на сите елементи во категориите на трошоците за квалитет; недостатокот на правилно и навремено идентификување и мерење на елементите на трошоците за квалитет; постоењето на различните пристапи и модели на трошоците за квалитет, тешкотиите и неможноста да се идентификуваат елементите на трошоците за квалитет кои се поврзани со последиците од неквалитетот по корисникот и општествената заедница кои ја усложнуваат математичката интерпретација на трошоците за квалитет, и внесуваат полемики во определувањето на меѓусебната зависност помеѓу нивото на квалитетот и трошоците за квалитет.

Во предметот на истражување се содржани и некои од позначајните полемики, како: спротивставените мислења за практичноста и остварливоста на премисата за постигнување на ниво на квалитет - 100% перфекција; силната условеност за постигнување на перфекцијата само на долгорочен план со континуитет во постигнувањето на повисоко ниво на квалитет, целосна контрола на варијабилноста на процесите, иновативен пристап и придонес на научените лекции во организациското учење; начинот на надминување на традиционалниот менталитет за контрола на

производите и прифаќање на новиот ефективен и ефикасен систем за мониторинг на процесот, преку статистичка контрола на процесот; природата и сензитивноста на елементите на трошоците за квалитет која треба да наметне нов начин на размислување во пристапот за постојано подобрување на квалитетот; разбирањата за постоењето на внатрешно и надворешно ниво на квалитет поврзано со трошоците за оцена; начинот на транзиција од „менталитет на контрола“ кон „менталитет на превентива“; начинот на кој се пристапува при идентификација и мерење на скриените трошоци за квалитет; истовремено разгледување на перспективата на минимализација на трошоците и перспективата на максимализација на профитот, при преминот од едно ниво на квалитет кон друго ниво на квалитет.

Разгледувањето, анализата и синтезата на новите сознанија на погоре изложените полемики, дебати и специфики претставуваат посебен интерес за истражување и создаваат основи за придонес во развојот на методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет, што е предмет на истражување во докторската дисертација.

ОПИС НА ПРИМЕНЕТИТЕ МЕТОДИ

Применетата методологија за истражување произлегува од потребата да се осознаат научните празнини и полемики поврзани со предметот на истражувањето. Во таа насока, кандидатката научноистражувачките активности ги реализира преку аналитички и емпириски истражувања, во насока на поставување и докажување на научноистражувачките хипотези.

Во рамките на аналитичките истражувања применета е хронолошка, компаративна, логичка и систематска анализа на научната литература, која и овозможила на кандидатката стекнување на продлабочени сознанија и изведување на претпоставки и насоки за реализација на дополнителните истражувања.

Емпириското истражување кое се однесува на демографските податоци на компаниите, причините за воведување на трошоците за квалитет, тешкотиите и придобивките од воведувањето на трошоците за квалитет, е изведено со примена на метод на експертска евалуација, преку наменски дизајниран прашалник, доставен до компании од автомобилската индустрија. Податоците од истражувањето се систематизирани во Excel и се анализирани со примена на дескриптивно статистичка анализа и претставени се во графичка форма.

Емпириското истражување во однос на верификацијата на генеричкиот модел за трошоците за одржлив квалитет е изведена по пат на анализа на мислењата добиени од експертите од компаниите од автомобилската индустрија, со примена на методот Делфи, во повеќе итерации, систематизирани во Excel, и статистички обработени со примена на компјутерскиот програм MedCalc Statistical Software version 19.1.3. (MedCalc software bv, Ostend, Belgium; https://www.medcalc.org; 2019).

ОПИС НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Од реализираните сеопфатни аналитички и емпириски истражувања се добиени следниве позначајни резултати:

- Методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет преку структурирано и систематично вклучување на сите релевантни процедури овозможува поцелосно искористување на потенцијалот на трошоците за квалитет.

- Поставување на нова афирмација за трошоците за квалитет, земајќи го предвид аспектот на одржливост, која гласи: Трошоци за одржлив квалитет = трошоци кои обезбедуваат одржлив квалитет + трошоци кои не обезбедуваат одржлив квалитет.

- Експертската евалуација покажа високо ниво на усогласеност во однос на тесните грла и местата за унапредување на кои треба да се фокусираат компаниите и ги потврди трошоците за квалитет како мерливи показатели за оценка на успешноста на компаниите.

- Експертските мислења се најусогласени (коефициент на конкордација C = 0,694) кога станува збор за значајност на трошоците за внатрешни грешки во однос на останатите категории на трошоците за квалитет. Имено, тие се користат како генератор на активности за изнаоѓање на причините за настанување на слабиот квалитет.

- Во однос на мерењето на трошоците за квалитет, само 50% од компаниите ги мерат невидливите и потешки за идентификација трошоци за квалитет. Согласно со рангирањето по значајност, на скала од 1 до 13, трошоците за прекин на процес се на 4-то место по значајност во категоријата на трошоци за надворешни грешки, а на 2-ро место по значајност во категоријата на трошоци за внатрешни грешки, додека трошоците за изгубени можности се на 5-то место по значајност во категоријата на трошоците за надворешни грешки.

- Преку примената на генеричкиот модел, компаниите го потврдија одзивот на трошоците за неусогласеност (трошоци за внатрешни и надворешни грешки), како резултат на преземените активности во трошоците за усогласеност (трошоци за превентивата и за оцена). Притоа е регистрирана силна зависност помеѓу категоријата на трошоците за усогласеност и трошоците за неусогласеност, како и поодделно трошоците за превентива и трошоците за оцена со трошоците за внатрешни грешки и трошоците за надворешни грешки.

НАУЧЕН ПРИДОНЕС

Врз база на спроведената анализа на научните литературни извори, како и сопствените искуства на кандидатката стекнати преку аналитичките и емпириските истражувања, потврдено е дека со структурирано и систематично вклучување на сите релевантни процедури (алгоритми) произлезени од менаџментот со трошоците за квалитет може да се постигне јасност во разбирањето и да се овозможи систематичен пристап, со цел откривањето и коригирањето на грешките да биде на местото на нивното настанување, а не на местото на нивното појавување, што придонесува да се подигне нивото на менаџментот со трошоците за квалитет и тоа да стане посеопфатно.

Воедно, примената на генеричкиот модел за трошоците за одржлив квалитет, во прва фаза, ги направи „повидливи и порепрезентативни“ категориите и елементите на трошоците за квалитет, а во втора фаза, преку експертската евалуација се утврди постоењето на влијанието на категориите (елементите) на трошоците за квалитет на нивото на квалитет и се определи корелацијата помеѓу категориите на трошоците за квалитет, како и важноста од идентификацијата на сите релевантни елементи на трошоците за квалитет, што претставува научен придонес во методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет.

ПОДРАЧЈЕ НА ПРИМЕНА И ОГРАНИЧУВАЊА

Согласно со резултатите од реализираните истражувања, а содржани во утилитарните заклучоци, методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет, според кандидатката, треба да послужи во процесот на донесување на аргументирани одлуки на менаџментот, асистирајќи во планирањето, реализацијата и евалуацијата на трошоците за квалитет, за производите во етапите на нивното настанување, експлоатација и одлагање како отпад, со цел да се постигнат минимални трошоци за квалитет во услови на најниска осетливост на производот на надворешните влијанија, со што би се одржувало нивото на квалитет и би се зголемил профитот на компаниите.

Од генеричкиот модел за трошоците за одржлив квалитет, кандидатката очекува да се развие формална рамка за следење на трошоците за квалитет која ќе нуди корисни сознанија за идентификацијата и однесувањето на категориите и елементите на трошоците за квалитет, и ќе биде разбран во компаниите и индустриите за утврдување на вредноста на инвестицијата во квалитет, како и повратот на инвестицијата во квалитет, односно да може да се процени ефикасноста на преземените мерки за подобрување, помагајќи му на веќе постојниот сметководствен систем за евиденција и пресметка на трошоците во компаниите.

Истражувањата покажаа широка универзалност на примената на методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет. Ограничувањата на примената на оваа методологија најмногу се условени од ниското ниво на зрелост на компанијата во однос на практикувањето на квалитетот и познавањата на трошоците за квалитет, што се директна последица од целите и очекуваните резултати на компаниите.

ПОНАТАМОШНИ ИСТРАЖУВАЊА

Во докторската дисертација кандидатката ги набележува насоките за изведување на понатамошните истражувања, претставени како насоки со епистемолошки, мериторен и утилитарен карактер.

Насоките со **епистемолошки карактер** се однесуваат на: унапредување и развој на примената на трошоците за квалитет преку мотивација на вработените, унапредување на структурата на моделот за трошоците за квалитет со вклучување на нови елементи (за иновација, логистика, заштита на средината), истражувања за споредбата на трошоците за квалитет во различни индустрии, профитни и непрофитни организации, јавни организации и приватни компании, и споредба на познатите состојби, знаења и практики во различните култури (европската, јапонската, американската и азиската култура), што може да придонесе за транспарентно споделување, размена и надополнување на цивилизациското учење за трошоците за квалитет.

Насоките со **мериторен карактер** се особено значајни бидејќи се однесуваат на идно истражување за ефективноста на одделните елементи на категориите на трошоците за квалитет врз унапредувањето на квалитетот, и дообјаснување на временската димензија на трошоците за квалитет и временскиот расчекор помеѓу инвестициите и повратот од инвестициите (особено и заради обврските за гаранциски услуги), со што би се влијаело на разбирањата на зависностите помеѓу трошоците за квалитет.

Насоките со **утилитарен карактер** имаат за цел да поттикнат поцелосно искористување на придобивките од трошоците за квалитетот, и особено се однесуваат

на создавање на услови и опкружување (преку академска, експертска и институционална поддршка, поддршка од менаџерите, индустриските асоцијации и сл.), за осознавање на применливоста и придобивките од моделот за трошоци за квалитет, продлабочување на сознанијата за полесна и поедноставна примена на процедурите (алгоритмите) во процесот на менаџмент со трошоците за квалитет, како и на можностите за дисеминација на знаењата за елементите на трошоците за квалитет преку формирање на база на податоци и информации за трошоците за квалитет, на ниво на компанија, на ниво на индустрија, на ниво на гранка на индустрија и слично.

ФОРМАЛНА ОЦЕНКА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Од формален аспект, кандидатката при изработката и поднесувањето на докторската дисертација ги задоволила барањата утврдени во Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 245, 2 мај 2013).

Пред одбраната на докторската дисертација, кандидатката ги објавила следниве рецензирани научноистражувачки трудови:

[1]. Cvetanka Velkoska, Mikolaj Kuzinovski, Mite Tomov: A review of the quality cost structure definition models-theoretical approach, Proceedings of 13th International Scientific Conference Novi Sad, Serbia September 28-29, 2018, pp. 161-164.

[2]. Cvetanka Velkoska, Mikolaj Kuzinovski, Mite Tomov: Algorithm for introduction of the quality costs determination system, Mechanical Engineering – Scientific Journal, Vol. 26, No. 1, pp. 31-37 (2018).

[3]. Cvetanka Velkoska, Mite Tomov, Mikolaj Kuzinovski: Theoretical aspects related to the creation of algorithm for quality cost measurement system, Proceedings of 13th International Scientific Conference Novi Sad, Serbia September 28-29, 2018, pp. 165-168.

[4]. Cvetanka Velkoska, Mite Tomov, Mikolaj Kuzinovski: Aplication of the “vital few and trivial many” phenomenon as a function of the quality costs concept, Mechanical Engineering – Scientific Journal, Vol. 26, No. 1, pp. 39-45 (2018).

[5]. Velkoska C., Tomov M., Kuzinovski M.: Theoretical aspects related to the creation of algorithm for quality cost measurement system, Journal of Production Engineering, Vol. 21, No.2, 2018, pp. 65-68, http://doi.org/10.24867/JPE-2018-02-065.

МЕРИТОРНА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Од претставената содржина на докторската дисертација, се согледува дека кандидатката м-р Цветанка Велкоска, дипл.маш.инж., на комплексен начин пристапила во анализата и претставувањето на прашањата кои ја бранувааат стручната и експертската јавност, а се од особено значење за идните трендови во развојот на методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет. Најпрво, кандидатката преку реализираните сеопфатни истражувања на достапните литературни извори и стекнатите сопствени искуства, ги идентификувала, ги систематизирала и ги анализирала знаењата, кои се неопходни за да се постават основите за развој на методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет.

Стекнатите знаења од аналитичките и емпириските истражувања овозможија да се добијат основани и значајни резултати во насока на продлабочување и унапредување на постојното знаење, потврдување на поставените цели и очекувани резултати, и постигнување на нивото на реализација на поставените научноистражувачки хипотези.

Чувствителноста на предметот на истражување, поради неговата контраверзност, природата, различноста на аспектите и пристапите за негово разбирање, како и конструктивниот критички осврт и дебатите за значењето и корисноста од примената на концептот за трошоците за квалитет, кандидатката ја препознава и ја вградува при поставување на научноистражувачките хипотези. Крајната цел на кандидатката е добивање на резултати со кои ќе се овозможи научен придонес во разгледуваната област, особено со високо ниво на реализираност на поставените научноистражувачки хипотези.

Вредно за одбележување е и тоа што кандидатката воведува холистички пристап, односно сеопфатна (интегрирана) анализа на разбирањата за квалитет, разбирањата за природата, идентификацијата, мерењето, анализата и менаџментот со трошоците за квалитет, како и разбирањата за причините, тешкотиите и корисностите од примената на трошоците за квалитет, за да може да се создадат предуслови за креирање на аргументирана и посеопфатна методологија за менаџмент со трошоците за квалитет, како и создавање на генерички модел кој трошоците за квалитет ќе ги разгледува во поспецификен контекст.

Се нагласува дека верификацијата на применливоста на генеричкиот модел во практика е можна ако генеричкиот модел се разгледува како целина, при што има потенцијал да ги разоткрива разбирањата за категориите на трошоците за квалитет и да ги нијансира елементите на категориите на трошоците за квалитет.

Новина е и тоа што кандидатката во процесот на експертската евалуација иницирала детализирање на елементите на категориите за трошоците за одржлив квалитет, што најпрво било прифатено од страна на експертите, а потоа и соодветно било евидентирано по категории на трошоците за квалитет за идна надградба на сметководствениот систем.

Кандидатката констатирала дека врз основа на резултатите од евидентирањето на елементите за трошоците за квалитет и откривањето на корелацијата помеѓу категориите на трошоците за квалитет се создаваат услови за оптимализација на одлуките на менаџментот, а со тоа и за успешност во работењето на компаниите.

ОЦЕНА НА МЕТОДОЛОШКИТЕ ВРЕДНОСТИ ВО ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Посебно внимание заслужува применетиот методолошки пристап за реализација на поставените цели и научноистражувачките хипотези во докторската дисертација. Станува збор за посветеноста на кандидатката м-р Цветанка Велкоска, дипл.маш.инж., да обезбеди веродостојни аналитички истражувања и услови за изведување на емпириските истражувања, насоки и резултати за адекватно решавање на поставените цели, научноистражувачки хипотези и очекувани резултати, преку:

- анализа на 270 референци, од областа на предметот на истражувањето;
- аналитички истражувања кои треба да ги идентификуваат придобивките, слабостите, лимитациите, полемиките, дилемите, ризиците и можностите, кои се

во тесна врска со очекуваните резултати кои, пак, се предуслов за придонес во развојот на методологијата за менаџмент со трошоците за квалитет;

- теоретско и емпириско истражување, при кое кандидатката преку интерактивна соработка и размена на мислења со научни лица и експерти од областа на квалитетот од земјата и од странство (Вроцлавска Политехника) се стекнала со продлабочени сознанија и насоки за обезбедување на релевантност на резултатите во докторската дисертација;
- продлабочување на постојното знаење за трошоците за квалитет за создавање на генерички модел разработен низ призмата на аспектот за одржливоста, како и разработка на процедури за негова примена;
- верификација на генеричкиот модел за трошоците за одржлив квалитет во компаниите, и верификација врз база на теоретските сознанија од аналитичките истражувања;
- верификација на етапно постигнатите резултати од истражувањата во докторската дисертација со учество на меѓународни конференции, објавување на трудови во зборници на трудови на конференции, како и објавување во меѓународни списанија.

Поради комплексноста и особеностите на предметот на истражување во докторската дисертација, кандидатката се одлучила на примена на иновативен пристап во претставувањето на интересните размислувања и покажала солидно познавање во областа на трошоците за квалитет, потребно за обезбедување на правилни услови за добивање на адекватни научноистражувачки резултати, прикажани на начин и форма кои ја задоволуваат поставената цел, за донесување на правилни и корисни заклучоци со кои се проширува знаењето од областа на трошоците за квалитет.

Докторската дисертација на кандидатката претставува оригинален и самостоен научен труд, кој според методологијата на изработка и степенот на придонесот кон науката ги утврдува способностите на кандидатката м-р Цветанка Велкоска, да работи во науката како самостоен истражувач.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Имајќи ги предвид позитивните елементи од формалната оцена, мериторната оцена и оцената на методолошките вредности на докторската дисертација, пред сé нејзината комплексност и сеопфатност во услови на постоење на научни празнини и полемики, добиените резултати од изведените аналитички научни истражувања кои се однесуваат на развојот и достигнувањата во областа на квалитетот и во областа на трошоците за квалитет, создавањето на предуслови за претставување на поегзактна (структурирана и конзистентна) методологија за менаџмент со трошоците за квалитет, адекватниот методички пристап, примената на софтверските пакети при решавање на научните задачи, вредните, во значителен степен, оригинални резултати од аналитичкото и емпириското истражување, нивната правилна обработка, прифатениот пристап за верификација на резултатите од истражувањата преку објавување на научни трудови на конференции и во научни списанија, актуелноста на обработуваната проблематика во докторската дисертација, солидните познавања на кандидатката во областа на контролата на квалитетот и анализата на трошоците за квалитет, како и

нагласената аналитичност, систематичност и интерес за продлабочени размислувања на кандидатката и поседувањето на способности и вештини за самостојно решавање на научни проблеми, Комисијата смета дека докторската дисертација со наслов:

ПРИДОНЕС ВО РАЗВОЈОТ НА МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА МЕНАЏМЕНТ СО ТРОШОЦИТЕ ЗА КВАЛИТЕТ,

изработена од м-р Цветанка Велкоска, дипл.маш.инж., претставува оригинален и самостоен научен труд кој дава значаен научен и апликативен придонес и во целост ги исполнува критериумите и барањата поставени пред докторските дисертации.

Комисијата, со особено задоволство, предлага Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје да го прифати овој Извештај и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација.

К о м и с и ј а

Проф. д-р Владимир Дуковски – претседател, с.р.
Проф. д-р Миколај Кузиновски - ментор, член, с.р.
Проф. д-р Валентина Гечевска – член, с.р.
Вон. проф. д-р Мите Томов – член, с.р.
Вон. проф. д-р Мишко Џидров - надворешен член, с.р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ФОРМАТА ЗА АДИТИВНО ПРОИЗВОДСТВО“ ОД М-Р ЈЕЛЕНА ЏОКИЌ, ПРИЈАВЕНА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 28.11.2019 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Јелена Џокиќ со наслов „Дизајнирање на формата за адитивно производство“, во состав: проф. д-р Софија Сидоренко (претседател), проф. д-р Татјана Кандикјан (ментор), проф. д-р Атанас Кочов (член), проф. д-р Ристо Ташевски (член) и проф. д-р Александар Маринковиќ (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Јелена Џокиќ, со наслов „Дизајнирање на формата за адитивно производство“, содржи 160 страници компјутерски обработен текст во фонт Skola Serif Office, со 1,5 проред и големина на букви 11, со 4 фусноти, 112 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и интернет-ресурси. Литературните извори и сопствените истражувања се илустрирани со 85 слики, 20 табели и 7 графици.

Организацијата на темата во осум глави ја отсликува структурата на реализираниот труд. Во Глава 1 е даден воведот, и образложена е потребата од истражувањето; во Глава 2 се презентирани претходните теоретски истражувања, како и предложената методологија на истражувањето; во Глава 3 се презентирани квантитативните истражувања, односно се дефинира доменот на истражувањата; во Глава 4 се презентирани квалитативните истражувања, односно експериментите спроведени од кандидатката м-р Јелена Џокиќ; во Глава 5 е даден преглед на развиените препораки и правила за дизајнирање за ЕМ; во Глава 6 е претставен дизајн на референтен модел, кој го предлага м-р Јелена Џокиќ; во Глава 7 се презентирани препораки за дизајн на формата за економично ПЕМ и примена на правилата и препораките на реални примери, со цел да се анализира повратното влијанието на технологијата врз дизајнот; конечно, во Глава 8 се даваат заклучоците и препораките за идните истражувања.

Во **Глава 1**, кандидатката дава вовед во темата на истражувањето и ги дефинира целите, методологијата и значењето на истражувањето. Со краток преглед на актуелната состојба се прикажува интересот на индустриските дизајнери за технологиите на АП, кои овозможуваат голема слобода во изработка на делови со сложена геометрија. Дополнително, во воведот се укажува дека со користење на овие технологии уште во концептната фаза, значително се забрзува процесот на изработка на прототипни решенија, а со тоа и започнувањето на производниот процес. Поради тоа, предмет на оваа докторска дисертација е поставување на нов методолошки пристап и развој на алатка со што ќе се издвојат и земат предвид карактеристиките на АП при дизајнирањето на деловите. Главната хипотеза е поставена во релација на предметот со целите, а тоа е дека индустриските дизајнери имаат потреба од алатка која ќе им помогне во процесот на дизајнирање во насока на примена на технологиите на АП. Истражувањето кое се спроведува во оваа докторска дисертација има научно, но и апликативно значење.

Во **Глава 2** е даден преглед на тековната состојба во истражуваната област, со поголем осврт на истражувањата во областа на дизајнот за адитивно производство (АП).

Во **Глава 3** е претставено квантитативното истражување, односно определен е доменот на истражувањето, кое е насочено кон техниките за креирање на параметарски испитни модели, и кон процесот на нанесување слоеви со екструдирање на материјал (ЕМ), како технологија за АП која се применува при експерименталните истражувања. Даден е и осврт на потребата од креирање на детални правила за дизајнирање на формата при проектирање за екструдирање на материјал (ПЕМ), кои соодветствуваат на нивото на развојот на оваа технологија. Предложени се основни и сложени испитни модели и претставен е нивниот дизајн. Објаснета е и постапката за

математичко моделирање, како флексибилен метод за моделирање на сложени геометриски форми, како и конверзијата на геометриските модели во формат за потребите на ПЕМ. Одбрани се и вредностите за технолошките параметри кои се користат при експериментирањето со неколку машини.

Глава 4 е посветена на квалитативното истражување, односно спроведените експериментални истражувања и нивна анализа. Спроведените експерименти се со цел да ги утврдат граничните вредности на мерките со кои се определуваат можностите на технологијата за задоволителна изработка на најразлични елементарни и посложени форми. Оценувањето е извршено со примена на неколку техники за анализа на геометријата на рабовите и површините на изработените испитни парчиња, кои што вклучуваат визуелен преглед, мерења, скенирање и виртуелна анализа преку споредба со „идеалниот“ компјутерски геометриски модел. Притоа, за детектираните неправилности, одредени се причините за нивната појава, како и вредностите на параметрите кои се одлучувачки за да се оцени дали изработката ќе се смета за неправилна, пред сѐ од страна на корисникот.

Во **Глава 5** се сумирани и организирани правилата за проценка на можностите на одбраната технологија и препораките за правилно дизајнирање на деловите со кои се овозможува изработка на квалитетни делови, со што во голема мера се олеснува ПЕМ. Со тоа се креира еден вид на помагало кое може да се користи во процесот на ПЕМ.

Во **Глава 6** е претставен сопствен референтен параметарски геометриски модел, кој е дизајниран со цел да овозможи брза и едноставна проверка на границите на можностите на конкретна технологија и машина. Ваквиот референтен модел треба на едноставен начин, во збиена форма и со примена на малку материјал, да ги направи достапни и препознатливи за корисниците можностите на технологијата и машината која ја користат. Преку печатењето на референтниот модел, на едно место се добиваат изработени различни геометриски елементи со променливи димензии. Резултатите добиени со печатењето на референтниот модел, даваат соодветни насоки за правилно дизајнирање за ЕМ, при што се инкорпорираат и повеќе правила за дизајн за АП.

Во **Глава 7** е претставено множество на посебни препораки за дизајн на формата за економично ПЕМ до кои е дојдено низ сопствено искуство и анализа на многу примери. За успешен дизајн, покрај задоволувањето на низа функционални, естетски и технолошки критериуми, мора да се искористат специфичните можности на технологијата за поекономична изработка на современи производи со сложена форма. Со предложените правила се прави напор да им се помогне на дизајнерите да ја проценат погодноста за изработка на надворешната форма и нејзините специфични елементи уште во фаза на конципирањето на дизајнот на производот. Правилата и препораките се применети преку реализирани студентски и други проекти за дизајн на современо дизајнирани прототипови и производи, изработени со ЕМ.

Во **Глава 8** се сумирани заклучоците и насоките за идните истражувања во процесот на детектирање на тешкотиите при изработката со АП и креирањето на правила и препораки за нивно надминување, како и за развој на современо помагало за дизајнирање за АП.

Предмет на истражување

Предмет на истражување во оваа докторска дисертација е правилното дизајнирање на делови со сложена форма, предвидени за изработка со примена на адитивните технологии, како и развој на алатки за потпомагање на креативно размислување на дизајнерите за форми на делови, што не се само функционални и стилски, туку и економични за производство со адитивните технологии.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Технологиите за адитивното производство се во фаза на бурен развиток. До пред неколку години се применуваа најчесто за брза изработка на прототипови, но во поново време стануваат алатка за многу флексибилно поединечно и сериско производство на делови со сложена форма, како и за производство на алати. Од друга страна, технологиите на дизајнирање на производи со сложена форма, префинети детали и стил стануваат моќно средство за креирање на нови производи по желба на потрошувачот. Искористувањето на можностите на АП, како и можностите на новите софтвери за моделирање на слободни форми е вистински предизвик за дизајнерите, кои треба да ги задоволат барањата на потрошувачите за стил и функционалност,

како и да размислуваат за економичноста на производството на креираните форми, со што би се зголемила прифатливоста на дизајните и би се намалило времето потребно за развој на нови производи. Поради постојаниот развој на адитивните технологии, се внесуваат нови можности и правила за нивна примена. Дизајнирањето за адитивните технологии е тема на повеќе научни истражувања, кои се цитирани во текстот и неколку светски собири.

Краток опис на применетите методи

Во рамките на истражувањето, користени се квантитативни методи со цел да се дефинира доменот на истражувањето, да се дизајнираат испитни парчиња со карактеристични елементи на формата, како и да се дизајнираат делови какви што се среќаваат во индустрискиот дизајн и се, пред сè наменети за изработка со адитивните технологии.

При дизајнирањето на моделите и испитните парчиња користени се методите на параметарското моделирање, како и математичкото моделирање на сложени форми.

Квалитативните методи овозможуваат да се изведат правила за дизајнирање со ЕМ врз база на спроведените експерименти. Притоа се користени визуелни, мерни и виртуелни техники за оценка на квалитетот на изработените испитни парчиња. Правилата се рангирани и организирани според сложеноста и подрачјето на примена.

Синтезата е примената за да се креира атрактивен, збиен и практичен референтен модел кој му овозможува на корисникот брзо и едноставно да ги оцени можностите на конкретна технологија за изработка на различни елементи на формата кои може да бидат критични за квалитетот на делот.

Со помош на дедукција и врз основа на сопствено искуство, изведени се низа на правила и препораки за оформување на дизајните во концептуалната фаза, со цел да се постигне поголема економичност при нивната изработка со АП, при што се заштедува на време за изработка, употребен материјал, како и време за отстранување на структурите за потпора.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Во рамките на истражувањето е постигнато следново:

- креирана е методологија за креирање на правила за проценка и зголемување на подобноста на дизајнот на деловите за нивна изработка со АП;
- креирани се соодветни модели на испитни парчиња и спроведени се експерименти со кои се утврдуваат/проверуваат можностите за изработка со одбрана АП;
- изведени се правила за проектирање за АП за делови со различни елементи на формата;
- креиран е оригинален референтен модел за поедноставно тестирање на можностите на конкретна технологија/машина;
- дефинирани се препораки за дизајнирање на формата кои овозможуваат правилно искористување на предностите што ги нуди применетата технологија на ПЕМ, за подобрување на економичноста на изработката, уште во фазата на конципирањето на формата на деловите.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Јелена Џокиќ, со наслов „Дизајнирање за адитивните технологии при моделирање на формата“, претставува истражување во областа на машинството/21400 општо машинство, проектирање и машински конструкции/ 21424 друго - индустриски дизајн. Изработката на темата на оваа докторска дисертација ги исполнува целите на истражувањето, односно врз база на теоретски, експериментални и искуствени знаења, да се креираат правила за дизајнирање на формата и проектирање на изработката на делови со помош на адитивните технологии, при што се дава конкретен научен придонес кон унапредувањето на знаењата и практиката за дизајнирање, проектирање и економична изработка на делби со адитивните технологии, со посебен акцент на технологијата за нанесување на слоеви со екструдирање на материјал.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Јелена Џокиќ, со наслов „Дизајнирање за адитивните технологии при моделирање на формата“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор), следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. **Djokikj J**., Jovanova J.: „DfAM of Nonlinear Cellular Flexible Structures“, објавен: SMASIS 2019 Proceedings, ASME Conference. Линк: https://doi.org/10.1115/SMASIS2019-5673SMASIS 2019.

[2]. **Djokikj J**., Kandikjan T.: „Sustainability aspects of additive manufacturing“, објавен: Mechanical Engineering - Scientific Journal, Vol 36 (2), 2018. Линк: shorturl.at/cfgyW.

[3]. **Djokikj J**., Kandikjan T.: „Sustainability aspects of additive manufacturing“, објавен: GREDIT 2018 Book of Abstract, 22-24.3.2018. Skopje, R.N.M. Линк: shorturl.at/rxQV0.

[4]. **Micevska J**., Kandikjan T.: „Personalization in Design through New Technological Achievements“, објавен: South East European Journal of Architecture and Design, 2016. Линк: shorturl.at/vHIKX.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката се: методологија за креирање на: 1) алатки и правила за детално конструирање на делови погодни за изработка со адитивни технологии; 2) оригинален референтен модел за брза оценка на можностите на технологијата за изработка на различни геометриски елементи на деловите; и 3) препораки за дизајнирање на формата на производот при неговото конципирање со цел да се подобри неговата погодност и економичност за изработка со адитивните технологии.

Подрачјето на примена и ограничувањата се: креираните правила се однесуваат претежно на технологијата за изработка на делови со нанесување слоеви на екструдиран материјал. Креираните правила и препораки се наменети: еден дел за детално оформување на деловите врз база на едноставно испитување на граничните можности на конкретната технологија/машина; а друг дел за конципирање на делови со форма и детали кои се погодни за економична изработка со одбраната технологија за адитивно производство.

Можните понатамошни истражувања се во: проширување и менување на правилата за оценка на погодноста на деловите во согласност со: развојот на технологијата, зголемувањето на можностите на машините за вршење на различни движења при изработка, воведувањето на нови материјали, користењето на повеќе материјали за изработка на ист дел и друго; подобрување на алатките за ефикасно обучување на дизајнерите за предностите, ограничувањата и економските аспекти на адитивните технологии уште во фазата на конципирање на формата на производот.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Јелена Џокиќ** со наслов **„**Дизајнирање на формата за адитивно производство**“.**

КОМИСИЈА

Проф. д-р Софија Сидоренко, претседател, с.р.
Проф. д-р Татјана Кандикјан, ментор, с.р.
Проф. д-р Атанас Кочов, член, с.р.
Проф. д-р Ристо Ташевски, член, с.р.
Проф. д-р Александар Маринковиќ, член, с.р.

УНИВЕРЗИТЕТ „Св. Кирил и Методиј” - СКОПЈЕ

До:
Наставно - научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје
Рецензентската комисија

ПРЕДМЕТ: Приговор на Рефератот за избор во наставно – научни звања од областа интерна медицина и токсикологија објавен Билтенот на УКИМ број 1205 од 15.12.2019

П Р И Г О В О Р

од д-р Андон Чибишев, вработен на Универзитетската клиника за токсикологија.
Почитувани наставници,
членови на Наставно-научниот совет,
членови на Рецензентската комисија,
Ви се обраќам со почит , без намера да омаловажувам или да дискредитирам некого, туку да укажам на пропустите кои се направени при евалуацијата на приложената документација во моето досие. Се надевам дека овие пропусти се направени ненамерно и дека Рецензентската комисија и вие ќе изнајдете начин да ги коригирате пропустите на општо задоволство на сите.
Прво ќе се задржам на делот каде што Рецензентската комисија, веројатно ненамерно, ме оштетила за преку 60 бода не внесувајќи голем број на бодови од активности во делот наставно-образовна дејност за кои имам приложено соодветни документи.

- Настава во школи и работилници
- -учесник
- Консултации со студенти
- Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка пракса
- Ментор и едукатор на здравствена едукација
- Ментор на специјалистичка работа
- Одржување на теренска настава (теренска едукација на екипите за Итна медицинска помош)
- Научно-популарна книга - ,,Начин на работата на тимовите во итната медицинска помош.”

Не ми се бодувани активности од делот стручно –апликативна дејност при што сум оштетен за најмалку 10 бода.

Според приложениот Реферат, јас ги исполнувам условите за избор во насловно звање, насловен вонреден професор.
Заради тоа сметам дека Рецензентската комисија во објавениот Реферат, а посебно во заклучокот ги надминува своите ингеренции како стручно тело на Универзитетот избрано од Наставно-научниот совет . Имено, во содржината на заклучокот е прекршен член 32 од Уставот на РМ.

Член 32

Секој има право на работа, слободен избор на вработување, заштита при работењето и материјална обезбеденост за време на привремена невработеност. Секому, под еднакви услови, му е достапно секое работно место. Секој вработен

има право на соодветна заработувачка. Секој вработен има право на платен дневен, неделен и годишен одмор. Од овие права вработените не можат да се откажат. Остварувањето на правата на вработените и нивната положба се уредуваат со закон и со колективни договори.

Според ПРАВИЛНИКОТ за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставни, наставно-стручни и соработнични звања (Службен весник бр. 82/2018 година) , дозволено е на конкурсите распишани од факултетите на УКИМ да конкурираат кандидати од други универзитети, под посебни услови пропишани во Правилникот.
Заради тоа, сметам дека Рецензентската комисија во заклучокот на овој Реферат го прекршува член 32 од Уставот на РМ и член 11 од Правилникот за избор на УКИМ.
Мислам дека во случајот, Рецензентската комисија како стручно тело,преземала ингеренции на правно тело и цитирајќи и анализирајќи закони ми го ускратила правото да бидам предложен и избран/ неизбран за насловен вонреден професор.

Подносител на приговорот:
Скопје **Андон Чибишев с.р.**

До

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ

поднесен од страна на насл. доц. д-р Андон Чибишев, во врска со заклучокот на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област интерна медицина и токсикологија, во согласност со конкурсот објавен во весниците „Вечер” и „Коха” од 15.8.2019 година.

Рецензентската комисија го разгледа Приговорот и го дава следниов Одговор:

По однос на наводите од Приговорот во кој д-р Андон Чибишев има забелешка за бодирањето, при разгледувањето и одлучувањето, Комисијата ја користеше приложената документација на кандидатот пријавен за овој конкурс во последните пет години, иако истото во конкретниов случај е **ирелевантно**. При тоа, Рецензентската комисија во целост се придржуваше според Правилникот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје за посебните услови, критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори, објавен во Универзитетски гласник број 411/2018 година и според реалните податоци од доставената документација за извршената настава. Професионалните референци на кандидатите се вреднувани според членовите од Анекс 1 од Правилникот за избор во звања.

Комисијата се придржуваше и на законските одредби од членот 182, став 6 од Законот за високото образование од 8 мај 2018 годона, кој гласи:

(6)„Доколку лицето кое било избрано во звањето насловен доцент или насловен вонреден професор на една високообразовна установа биде избрано во наставно или наставно-научно звање и заснова работен однос на таа или друга високообразовна установа, изборот во насловно звање му престанува“.

Рецензентската комисија констатира дека Приговорот е неоснован по сите наводи и ГО ПОТВРДУВА ЗАКЛУЧОКОТ во Рефератот дека насл. доц. д-р Андон Чибишев не ги исполнува условите и не може да биде избран во звањето насловен вонреден професор на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје и му предлага на Наставно-научниот совет, насл.доц.д-р Андон Чибишев **да не биде избран** во звањето насловен вонреден професор во научните области интерна медицина и токсикологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Даниела Чапароска с.р.
Н.сов. д-р Нико Беќаровски с.р.
Проф. д-р Димче Зафиров с.р.
Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Гоце Спасовски с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА 2 ЛИЦА ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ФАРМАКОЛОГИЈА, ТОКСИКОЛОГИЈА И КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 11.11.2019 - за избор на 2 лица во сите научни звања по предметите од научните области: фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-5520/45, донесена на 10.12.2019 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Никола Лабачевски, редовен професор на Катедрата за фармакологија при Медицинскиот факултет во Скопје, проф. д-р Маја Сланинка Мицеска, редовен професор на Катедрата за фармакологија при Медицинскиот факултет во Скопје и проф. д-р Димче Зафиров, редовен професор на Катедрата за фармакологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс за избор на 2 лица во сите научни звања по предметите од наставно-научните области: фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија во наставно-научните области: фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија, во предвидениот рок се пријавија н.сор. д-р Емилија Атанасовска и н.сор. Елена Петрова-Костова.

Со допис на Деканатот на Медицинскиот факултет бр.02-5029/3 од 18.12.2019 година, Рецензентската комисија беше известена дека кандидатката Елена Петрова-Костова доставила изјава за повлекување на документите по објавениот конкурс, по што Рецензентската комисија оригинал молбата и документите на кандидатката ги врати во архивата на Факултетот.

Н. сор. д-р Емилија Атанасовска

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Емилија Атанасовска е родена на 6.4.1977 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје, во гимназијата „Никола Карев”, во 1995 година. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје, во 2001 година. Дипломирала во 2001 година, со просечен успех 9,84.

Кандидатката активно се служи со англискиот и германскиот јазик.

Во учебната 2002/2003 година се запишала на втор циклус (постдипломски) студии на Медицинскиот факултет. Студиите ги завршила со просечен успех 10,0. На 30.12.2008 година го одбранила магистерскиот труд на тема: „Ефекти на агонистите на пероксизом пролифератор активирачките рецептори (ППАР) кај експериментален модел на метаболен синдром”.

Докторската дисертација ја пријавила во 2009 година на Медицинскиот факултет. Дисертацијата на тема: „Ефекти на инкретин-базираните третмани како монотерапија или во комбинација со пиоглитазон кај експериментален модел на дијабетес мелитус- тип 2” ја одбранила на 28.5.2014 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Маја Сланинка-Мицеска, проф. д-р Чедомир Димитровски, доц. д-р Димче Зафиров, проф. д-р Соња Алабаковска и проф. д-р Никола Лабачевски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на медицински науки од областа на фармакологијата.

Во декември 2009 година избрана е во звањето асистент на Медицинскиот факултет по предметот Фармакологија со токсикологија.

Специјализацијата по интерна медицина ја започнала во март 2005 година, а специјалистичкиот испит го положила на 22.6.2010 година.

Во моментот е научен соработник на Медицинскиот факултет по предметот Фармакологија со токсикологија. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1098 од 2015 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтени бр. бр. 808/02, 894/06, 974/09 и 1098/15, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет, кандидатката д-р Емилија Атанасовска, научен соработник, изведува наставно-образовна дејност, предавања и вежби на прв циклус студии за студентите по општа медицина, стоматологија и фармација на предметите Фармакологија и рационално препишување на лекови, како и предавања и вежби на тригодишни стручни студии за медицински сестри и рендген-технолози на предметите Фармакологија, односно Контрастни средства.

Научноистражувачка дејност

Н.сор. д-р Емилија Атанасовска има објавено вкупно 10 научни трудови од областа на фармакологијата во меѓународни научни списанија.

Н.сор. д-р Емилија Атанасовска била раководител на 5 меѓународни и 2 национални научноистражувачки проекта, а учествувала и како член на 22 меѓународни и 2 национални научноистражувачки проекта.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Н.сор. д-р Емилија Атанасовска активно е вклучена во стручно-применувачката работа на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија како специјалист по интерна медицина.

Н.сор. д-р Емилија Атанасовска во изминатиов период успешно ги врши сите експертски активности што се изведуваат на Институтот во смисла на изготвување експертски извештаи за фармаколошко - токсиколошката (претклиничката) и клиничката документација за лековите во постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет и обнова на одобрение за промет на лекови.

Кандидатката има и активност во дејностите од поширок интерес. Таа беше член на Работната група при Министерството за здравство за измени во Законот за лекови и медицински средства. Кандидатката е претставник во Иницијативата за иновативна медицина- 2JU група.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Кандидат: **Емилија Делчо Атанасовска**
Институција: **Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.**
Научна област: ФАРМАКОЛОГИЈА; ТОКСИКОЛОГИЈА; КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА.

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус* Просечниот успех на прв циклус изнесува: **9,84** Просечниот успех на втор циклус изнесува: **10,0**	**ДА**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на докторатот: „Ефекти на инкретин-базираните третмани како монотерапија или во комбинација со пиоглитазон кај експериментален модел на дијабетес мелитус- тип 2 “. Назив на научната област: фармакологија, поле: медицински науки и здравство, подрачје: фундаментални медицински науки.	**ДА**
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**ДА**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование **1.Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** Protective effects of AT1-receptor blocker and Ca antagonist combination on renal function in salt loaded spontaneously hypertensive rats. Kalina Gjorgjievska, Dimce Zafirov, Maja Juhar-Pavlova, Svetlana Cekovska, **Emilija Atanasovska**, Kristina Pavlovska, Dragica Zendelovska. **Година на објава:** 2015; 36(1):85-91. **2.Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** Importance of 6-thioguanine nucleotide metabolite monitoring in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine Kristina Pavlovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska**,** Jasmina Tonic Ribarska, Igor Kikerkov, Liljana Labachevska Gjatovska, **Emilija Atanasovska**. **Година на објава:** 2019; 40(1):73-79	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3.Назив на научното списание: Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** High performance liquid chromatographic method for direct determination of diazepam in whole blood and serum – optimization of solid-phase extraction method. Dragica Zendelovska**,** Kristina Pavlovska, **Emilija Atanasovska**, Kalina Gjorgjievska, Marija Petrusevska. **Година на објава:** 2017; 38(3):89-96. **4.Назив на научното списание:** Open Access Macedonian Journal of medical Sciences. **Назив на електронската база на списанија:** Scopus, PubMed Central **Наслов на трудот:** A new solid-phase extraction method for determination of pantoprazole in human plasma using high-performance liquid chromatography. Dragica Zendelovska, **Emilija Atanasovska**, Kalina Georgievska, Kristina Pavlovska, Krume Jakovski, Dimce Zafirov, Jasmina Trojacanec. **Година на објава:** 2019; 7(11):1757-1761.	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови **1. Назив на научното списание:** Journal of Morphological Sciences. **Меѓународен уредувачки одбор** (вкупен број членови, број и припадност по земји): 31, (12-Македонија, 7- Србија, 3-Босна и Херцеговина, 2-Црна Гора, 2-САД, 1-Ерменија, 1-Украина, 1-Бугарија, 1-Хрватска, 1-Полска). **Наслов на трудот:** Differential effects of peroxisome proliferator-activator receptor (PPAR) alpha and gamma agonist on body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats. **Emilija Atanasovska**, Kristina Pavlovska, Krume Jakjovski, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Marija Petrushevska, Irfan Ahmeti, Dimce Zafirov, Nikola Labachevski. **Година на објава:** 2018; 1(1) 62-72.	**ДА**
4.	Претходен избор во наставно-научно звање – научен соработник, Датум: **12.5.2015** број на Билтен: **1098 (15.4.2015)**	**ДА**
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**ДА**

Членови на Комисијата

Проф. д-р Никола Лабачевски с.р
Проф. д-р Маја Сланинка Мицеска с.р
Проф. д-р Димче Зафиров с.р

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Емилија Делчо Атанасовска**
Институција: **Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.**
Научна област: ФАРМАКОЛОГИЈА; ТОКСИКОЛОГИЈА; КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија со токсикологија, 2014-2019 година (Медицински факултет) 90 часа x 0,03 x 5 години, една група	13,5
2.	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија, 2014-2019 година (Стоматолошки факултет) 40 часа x 0,03 x 5 години, една група	6
3.	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија, 2014-2019 година (Фармацевтски факултет) 40 часа x 0,03 x 5 години, една група	6
4.	Одржување на настава од прв циклус студии: фармакологија со токсикологија, 2014-2019 година (Медицински факултет) 40 часа x 0,04 x 5 години	8
5.	Одржување на настава од прв циклус студии: фармакологија, 2014-2019 година (Стоматолошки факултет) 11 часа x 0,04 x 5 години	2,2
7.	Одржување на настава од прв циклус студии: фармакологија, 2014-2019 година (тригодишни стручни студии за медицински сестри и рендген-технолози 6 часа x 0,04 x 5 години	1,2
8.	Консултации со студенти за последните пет години (2014-2019) (1200 x 0,002)	12
	Вкупно	**48,9**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	**Раководител на меѓународни научноистражувачки проекти**	
1.1	Comparative, single-dose, 4-way cross-over bioavailability study of candesartan from candesartan cilexetil / amlodipine 8 mg / 5 mg tablets as fixed dose combination formulations versus coadministration of candesartan cilexetil 8 mg and amlodipine 5 mg as separate tablets in healthy male volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 15-473, CRO Study Code: NMA-2360-15	9
1.2	Comparative, randomised, single-dose, 2-way crossover bioavailability study of two oxycodone/naloxone 10 mg/ 5 mg formulations in healthy male volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 15-477, CRO Study Code: YAN-2680-15	9
1.3	Comparative, single-dose, 2-way cross-over bioavailability study of two formulations of tramadol 200 mg prolonged release tablets in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 16-514, CRO Study Code: ART-707-16	9
1.4	Comparative, 3-way cross-over bioavailability study of naproxen / pantoprazole formulations in healthy adult volunteers under fed conditions. Sponsor Study Code: 16-519, CRO Study Code: PAP-1461-16	9
1.5	Comparative, single-dose, 4-way cross-over bioavailability study of four dabigatran 150 mg formulations in healthy volunteers under fasting conditions and multiple day pre-treatment with a proton pump inhibitor (PPI). Sponsor Study Code: 18-603, CRO Study Code: BAD-190-18	9
2.	**Учесник во меѓународни научноистражувачки проекти**	
2.1	Comparative, randomised, single-dose, 4-way crossover bioavailability study of four erlotinib 150 mg tablet formulations in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 17-551, CRO Study Code: LRE-206-17	5
2.2	Comparative, randomised, single-dose, 4-way crossover bioavailability study of agomelatine 25 mg tablet formulations in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 17-553, CRO Study Code: OGA-264-17	5
2.3	Comparative, randomised, single-dose, 2-way crossover bioavailability study of perindopril erbumine / indapamide / rosuvastatin 8 mg / 2.5 mg / 10 mg fixed dose combination formulation and perindopril arginine/ indapamide 10 mg / 2.5 mg and rosuvastatin 10 mg in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 16-489, CRO Study Code: RNR-130-16	5
2.4	Comparative, randomised, single-dose, 4-way crossover bioavailability study of naproxen/esomeprazole 500/20 mg formulations in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 17-565, CRO Study Code: PSE-464-17	5
2.5	Comparative, randomised, single-dose, crossover bioavailability study of mesalazine 1000 mg formulations in healthy volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 18-579, CRO Study Code: SEM-235-18	5
2.6	Comparative, randomised, single-dose, 2-way crossover bioavailability study of two efavirenz / emtricitabine / tenofovir 600 mg / 200 mg / 245 mg formulations in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 16-526, CRO Study Code: AMT-1186-16	5
2.7	Comparative, randomised, single-dose, replicate crossover bioavailability study of agomelatine 25 mg tablet formulation in healthy adult volunteers	5

	under fasting conditions. Sponsor Study Code: 17-542, CRO Study Code: OGA-81-17	
2.8	Comparative, randomised, single-dose, 3-way crossover bioavailability study of naproxen/esomeprazole 500/20 mg formulations in healthy adult volunteers under fed conditions. Sponsor Study Code: 17-566, CRO Study Code: PSE-465-17	5
2.9	Comparative, randomised, single-dose, 4-way crossover bioavailability study of four ticagrelor 90mg formulations in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 17-573, CRO Study Code: CIT-553-17	5
2.10	Comparative, randomised, single-dose, crossover bioavailability study of mesalazine 1000 mg formulations in healthy volunteers under fed conditions. Sponsor Study Code: 18-580, CRO Study Code: SEM-236-18	5
2.11	Pharmacokinetic interaction study between rosuvastatin 20 mg film coated tablet and amlodipine 10 mg tablet in healthy volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 18-612, CRO Study Code: SMA-348-18	5
2.12	A pharmacokinetic interaction study between ramipril 10 mg tablet and amlodipine 10 mg tablet in healthy volunteers. Sponsor Study Code: 15-480, CRO Study Code: MMA-2711-15	5
2.13	Comparative, randomised, single-dose, 3-way crossover bioavailability study of three efavirenz / emtricitabine / tenofovir 600 mg / 200 mg / 245 mg formulations in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 15-484, CRO Study Code: AMT-3320-15	5
2.14	Comparative, 3-way cross-over bioavailability study of naproxen / pantoprazole formulations in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 16-518, CRO Study Code: PAP-1180-16	5
2.15	Comparative, randomised, single-dose, 3-way crossover bioavailability study of febuxostat 120 mg tablet formulations in healthy adult volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 16-530, CRO Study Code: BEF-1240-16	5
2.16	Pharmacokinetic interaction study between amlodipine 10 mg tablet and rosuvastatin 20 mg film-coated tablet in healthy volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 18-613, CRO Study Code: LOR-349-18	5
2.17	Comparative, randomised, single-dose, crossover bioavailability study of apremilast 30 mg formulations in healthy male and female volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 19-643, CRO Study Code: RPA-146-19.	5
2.18	Comparative, randomised, single-dose, crossover bioavailability study in healthy volunteers with full replicate single-dose treatments of two dabigatran 150 mg formulations under fasting conditions and multiple day pre-treatment with a proton pump inhibitor (PPI). Sponsor Study Code: 19-649, CRO Study Code: BAD-191-19.	5
2.19	Comparative, randomised, single-dose, 2-way crossover bioavailability study of 20 mg/10 mg OXYCODONE/NALOXONE formulations in healthy male volunteers under fasting and fed conditions. Sponsor Study Code: 14-417, CRO Study Code: YAN-3760-14.	5
2.20	Comparative, single-dose, crossover bioavailability study of 40 mg dose of omeprazole gastro-resistant capsules in healthy volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 14-445, CRO Study Code: EMO-3729-14.	5
2.21	Comparative, single-dose, crossover bioavailability study of 40 mg dose of omeprazole gastro-resistant capsules in healthy volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: 14-446, CRO Study Code: EMO-3730-14	5
2.22	Comparative, single-dose, 2-way crossover bioavailability study of two rosuvastatin 40 mg film-coated tablet formulations in healthy volunteers	5

	under fasting conditions. Sponsor Study Code: 14-441, CRO Study Code: SOR-3200-14	
3.	**Раководител во национални научноистражувачки проекти**	
3.1	Randomized, open-label, 2-way crossover bioequivalence study of aripiprazole 10 mg tablet and Abilify (reference) following a 10 mg dose administration in healthy subjects under fasting conditions. Sponsor Study Code: b2-17-IRAt, CRO Study Code: IRA-446-17	6
3.2	Randomized, single dose, 2-way crossover bioequivalence study of ibuprofen / paracetamol 200 mg / 500 mg film-coated tablets in healthy male volunteers / fed state. Sponsor Study Code: b2-18-IPt, CRO Study Code: UAP-173-18	6
4.	**Учесник во национални научноистражувачки проекти**	
4.1	Randomized, single dose, 2-way crossover bioequivalence study of ibuprofen / paracetamol 200 mg / 500 mg film-coated tablets in healthy male volunteers / fed state. Sponsor Study Code: b2-18-IPt, CRO Study Code: UAP-173-18	3
4.2	Randomized, single dose, 2-way crossover bioequivalence study of ibuprofen + paracetamol 200 mg + 500 mg film-coated tablets in healthy male volunteers under fasting conditions. Sponsor Study Code: B6-18-Ipt, CRO Study Code: UAP-357-18	3
5.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет**	
5.1	Kalina Gjorgjievska, Dimce Zafirov, Maja Juhar-Pavlova, Svetlana Cekovska, **Emilija Atanasovska**, Kristina Pavlovska, Dragica Zendelovska, Protective effects of AT1-receptor blocker and Ca antagonist combination on renal function in salt loaded spontaneously hypertensive rats, Contributions, 2015, 36(1):85-91.	3
5.2	Kristina Pavlovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Jasmina Tonic Ribarska, Igor Kikerkov, Liljana Labachevska Gjatovska, **Emilija Atanasovska**, Importance of 6-thioguanine nucleotide metabolite monitoring in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine, Contributions, 2019, 40(1):73-79	3
5.3	Dragica Zendelovska, Kristina Pavlovska, **Emilija Atanasovska**, Kalina Gjorgjievska, Marija Petrusevska, High performance liquid chromatographic method for direct determination of diazepam in whole blood and serum – optimization of solid-phase extraction method, Contributions, 2017, 38(3):89-96.	3
5.4	Dragica Zendelovska, **Emilija Atanasovska**, Kalina Georgievska, Kristina Pavlovska, Krume Jakovski, Dimce Zafirov, Jasmina Trojacanec, A new solid-phase extraction method for determination of pantoprazole in human plasma using high-performance liquid chromatography, Open Access Macedonian Journal of medical Sciences, 2019, 7(11):1757-1761.	3
6.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови**	

6.1	**Emilija Atanasovska**, Kristina Pavlovska, Krume Jakjovski, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Marija Petrushevska, Irfan Ahmeti, Dimce Zafirov, Nikola Labachevski, Differential effects of peroxisome proliferator-activator receptor (PPAR) alpha and gamma agonist on body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats, Journal of Morphological Sciences, 2018, 1(1) 62-72.	3
6.2	Nikola Labachevski, Dimche Zafirov, Jasmina Trojacanec, Krume Jakjovski, **Emilija Atanasovska**, Kalina Gjorgjievska, Nikola Kolovcevski, Bojan Labachevski, Dobrin Svinarov. Comparative single-dose bioavailability study of two 500 mg clarithromycin tablet formulations in healthy volunteers under fasting condition. Macedonian Pharmaceutical Bulletin. 2019; Vol. 65(1).	3
6.3	Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, **Emilija Atanasovska**, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Igor Kikerkov, Jasmina Tonik Ribarska, Petranka Mishevska, Ljudmila Efremovska, Monitoring of azathioprine active metabolite concentration in patients with inflammatory bowel disease in R. Macedonia, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 2016; 62 (suppl) 547-548.	3
6.4	Ognen Petrovski, Tanja Spirovska, Z. Stojanoski, Dragica Zendelovska, M Zdravkovska, Maja Slaninka-Miceska, Dimce Zafirov, E Gjosevska Dastevska, **Emilija Atanasovska**, Kalina Gjorgjievska, Nikola Labachevski, Clearance of vancomycin calculated according to different formulas and their influence against different pharmacokinetic parameters, Physioacta, 2015, 9(1) 65-77.	3
6.5	Dragica Zendelovska, Suzana Simeska, **Emilija Atanasovska**, Kalina Georgievska, Igor Kikerkov, Nikola Labachevski, Krume Jakovski, Trajan Balkanov. Determination of Acyclovir in Human Plasma Samples by HPLC Method with UV Detection: Application to Single-Dose Pharmacokinetic Study. 2015; 3(1):32-36	3
6.6	Kristina Pavlovska, **Emilija Atanasovska**, Kalina Gjorgjievska, Ljudmila Efremovska, Vesna Velikj Stefanovska, Maja Slaninka-Miceska, Petranka Mishevska. 2015; 9(3) 69-76.	3
7.	**Учество на научен/стручен собир со реферат (постер)**	
7.1	**E. Atanasovska,** K. Pavlovska, K. Jakjovski, K. Gjorgjievska, D. Zendelovska, M. Petrushevska, N. Labachevski, Administration of peroxisome proliferator-activator receptor alpha (PPAR-alpha) agonist reduces body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats, The 6th Central European Congress on Obesity (CEECON) and the 15th Slovak Congress on Obesity 2017, Abstract Book, Vol. 63 (9), supl. 2, 2017, Bratislava.	0,5
7.2	**E. Atanasovska,** K. Jakjovski, K. Gjorgjievska, D. Zafirov, N. Labachevski, D. Svinarov. Bioequivalence evaluation of two olanzapine tablet formulations in healthy male volunteers under fasting conditions. International Conference on Bioequivalence and Bioavailability 2017, Abstract book, page 65; San Francisco, USA.	0,5
7.3	D. Zendelovska, K. Jakjovski, K. Gjorgjievska, **E. Atanasovska**, M. Petrushevska, N. Labachevski, The influence of Vitamin E on cyclosporine nephrotoxicity in rats: changes in oxidative stress marker MDA, 19th International Conference on Oxidative stress reduction, redox homeostasis and antioxidants, Universite Pierre and Marie-Curie, 2017, Paris, France.	0,5
7.4	Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, Marija Petrushevska, **Emilija Atanasovska**, Igor Kikerkov, Petranka Mishevska, Vladimir Andreevski, Vladimir Avramovski, Jasmina Tonic Ribarska. Azathioprine as a monotherapy or in combination with 5-Aminosalicylates in patients with Inflammatory bowel disease in achieving better therapeutic response.(Abstract and poster presentation), Falk Symposium 215, IBD: From Diagnosis to Therapy, 05-06.07.2019, St.Petersburg, Russia.	0,5

7.5	Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, **Emilija Atanasovska**, Vladimir Avramovski, Vladimir Andreevski V, Jasmina Tonic Ribarska, Ljudmila Efremovska Correlation between azathioprine adverse reaction and metabolite concentration in patients with Inflammatory bowel disease. Abstract and poster presentation. Stokholm, Sweden, IBD Nordic Conference, October 2017.	0.5
7.6	Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, **Emilija Atanasovska**, Marija Petrushevska, , Petranka Mishevska, Ljudmila Efremovska. Azathioprine drug management in patients with inflammatory bowel disease. Abstract and poster presentation, Falk Symposium 205, New Treatment Targets in Gut and Liver Diseases, 21-22.10.2016, Luzern, Switzerland.	0.5
7.7	Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, Igor Kikerkov, **Emilija Atanasovska**, Vladimir Avramovski, Ljudmila Efremovska, Petranka Mishevska. The efficacy and tolerability of azathioprine therapy in inflammatory bowel disease patients. Abstract and poster presentation, Falk Symposium 202, Evolving Therapies in Clinical Practise in IBD, 29-30.04.2016, Prague, Czech Republic.	0.5
7.8	K.Pavlovska, M.Slaninka Miceska, P.Mishevska, J.Tonic Ribarska, **E.Atanasovska**, I.Kikerkov, L.Efremovska, M.Petrushevska. Assesment of 6-thioguanine nucleotide metabolite level in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine. Abstract and poster presentation, 11th Congress of ECCO-European Crohn's and colitis Organization, 16-19.03.2016, Amsterdam, Nederland.	0.5
7.9	Pavlovska K, Slaninka Miceska M, **Atanasovska E**, Petrushevska M, Kikerkov I, Gjorgjievska K, Mishevska P, Andreevski V. Extraintestinal manifestations (EIM's) of inflammatory bowel disease patients with or without azathioprine usage.Abstract and poster presentation, 7th Congress of Croatian Gastroenterohepatology Association with international participation, 01-04.10.2015, Opatija, Croatia.	0.5
	Вкупно	**207,5**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	Воведување на нова лабораториска/клиничка метода	4
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	
2.1	Процена на претклиничка и клиничка документација на лекови за добивање на Одобрение за ставање на лек во промет	30
2.2	Процена на Периодичен извештај за безбедноста на лекот	43
2.3	Процена на биоеквивалентни студии	10
2.4	Процена на Збирен извешај за особините на лекот и упатство за употреба на лекот	42
	Вкупно	**129**

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	Член во комисија за изработка на измени и дополнувања на закон-Член на Работна група при Министерство за здравство за измени во Законот за лекови и медицински средства.	2
2.	Учество на комисии и тела на државни органи и други органи	

2.1	Стручно лице во постапки за јавна набавка на лекови за лекување на ретки болести.	2
2.2	Претставник во Иницијативата за иновативна медицина 2JU – група.	1
	Вкупно	**5**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	**Поени**
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**48,9**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**207,5**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**129**
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	**5**
Вкупно	**390,4**

Членови на Комисијата

Проф. д-р Никола Лабачевски с.р.
Проф. д-р Маја Сланинка Мицеска с.р.
Проф. д-р Димче Зафиров с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Емилија Атанасовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Емилија Атанасовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето виш научен соработник во научните области: фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Емилија Атанасовска да биде избрана во звањето виш научен соработник во научните области фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Никола Лабачевски с.р.

Проф. д-р Маја Сланинка Мицеска с.р.

Проф. д-р Димче Зафиров с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА (ОД СРОДНО НАУЧНО ПОДРАЧЈЕ) ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ФАРМАКОЛОГИЈА, ТОКСИКОЛОГИЈА И КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот Св. „Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет - Скопје, објавен во весниците „ Дневник“ и „Коха“ од 11.11.2019 година, за избор во сите научни звања (од сродни научни подрачја) по предметите од научните области: фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-5520/47, донесена на 10.12.2019, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Димче Зафиров, редовен професор на Катедрата за фармакологија при Медицинскиот факултет во Скопје, проф. д-р Јасмина Тројачанец, вонреден професор на Катедрата за фармакологија при Медицинскиот факултет во Скопје и проф. д-р Круме Јаќовски, вонреден професор на Катедрата за фармакологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс за избор во сите наставно-научни звања (од сродно научно подрачје) во научните области: фармакологија, токсикологија и клиничка фармакологија, во предвидениот рок се пријавија н. сор. д-р Драгица Зенделовска, н. сор. д-р Игор Кикерков и н. сор. д-р Марија Петрушевска.

Н. сор. д -р Драгица Зенделовска

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката н. сор. д-р Драгица Зенделовска е родена на 13.11.1974, во Штип. Основно и средно образование завршила во Штип со одличен успех. Природно-математичкиот факултет го завршила во Скопје во 1998 година со просечен успех 9,15.

Во учебната 1999 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 2000 година, со просечен успех 10,0. На 10.11.2000 година го одбранила магистерскиот труд на тема: „Сепарирање и концентрирање на елементи во траги во различни минерали и нивно определување со атомска апсорпциона спектрометрија“.

Докторската дисертацијата на тема: „Развој и модификација на методи за определување на некои лекови во биолошки флуиди со примена на високоефикасна течна хроматографија“ ја одбранила на 28.7.2003 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Трајче Стафилов, проф. д-р Симка Петровска-Јовановиќ, проф. д-р Марина Стефова, проф. д-р Зоран Здравковски и проф. д-р Киро Стојановски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област хемија.

Од 01.2.2000 година е вработена на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во 2001 година е избрана за помлад асистент истражувач на Медицинскиот факултет по предметот Фармакологија со токсикологија, во 2003 година е избрана во звањето асистент истражувач, а во 2007 година и 2010 година е реизбрана во истото звање.

На 12.5.2015 година е избрана во звањето научен соработник од сродни научни подрачја на Медицинскиот факултет во областа фармакологија.

Во моментот е научен соработник од сродно научно подрачје на Медицинскиот факултет. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1098 од 2015 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен/билтени бр. бр. 774/01, 802/02, 815/02, 828/03, 913/07, 979/10, 1098/15, како и вкупните научни, стручни,

педагошки и други остварувања на кандидаткатаод последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Научноистражувачка дејност

Д-р Драгица Зенделовска има објавено вкупно 8 научни трудови во меѓународни научни списанија од областа на хемијата и фармакологијата, земала учество во четири научни/стручни собири со реферати и имала едно секциско предавање на научен/стручен собир.

Д-р Драгица Зенделовска била раководител на еден меѓународен научен проект, а учествувала и како член во 31 меѓународен и 6 национални научноистражувачки проекти.

За изведување на здравствената дејност на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, директно е вклучена во процесот на развој на нова лабораториска метода.

Кандидатката д-р сци. Драгица Зенделовска остварила експертски активности за потребите на Министерството за здравство на Република Македонија во периодот 2016-2018 година. Активно учествува во рецензија на трудови во постапка за нивно објавување во многу реномирани списанија.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Драгица Зенделовска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет. За изведување на здравствената дејност на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија директно е вклучена во процесот на развој на нови лабораториски методи.

Кандидатката д-р сци. Драгица Зенделовска остварила експертски активности за потребите на Министерството за здравство на Република Македонија во периодот 2016-2018 година. Активно учествува во рецензија на трудови во постапка за нивно објавување во многу реномирани списанија.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Драгица Никола Зенделовска
Институција: Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.
Научна област: ФАРМАКОЛОГИЈА (30107); ТОКСИКОЛОГИЈА (30114); КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА (30211).

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: **9,15** Просечниот успех на втор циклус изнесува: **10,0**	**ДА**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на докторатот: **„**Развој и модификација на методи за определување на некои лекови во биолошки флуиди со примена на високефикасна течна хроматографија**“**. Назив на научната област: токсикологија, аналитика на лекови, поле: **медицински науки и здравство**, подрачје: **фундаментални медицински науки и фармација**.	**ДА**
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**ДА**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. **Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** Protective effects of AT1-receptor blocker and Ca antagonist combination on renal function in salt loaded spontaneously hypertensive rats. Kalina Gjorgjievska, Dimce Zafirov, Maja Juhar-Pavlova, Svetlana Cekovska, Emilija Atanasovska, Kristina Pavlovska, **Dragica Zendelovska**. **Година на објава:** 2015; 36(1):85-91. 2. **Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** Importance of 6-thioguanine nucleotide metabolite monitoring in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Kristina Pavlovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, **Dragica Zendelovska,** Jasmina Tonic Ribarska, Igor Kikerkov, Liljana Labachevska Gjatovska, Emilija Atanasovska,. **Година на објава:** 2019; 40(1):73-79 3. **Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** High performance liquid chromatographic method for direct determination of diazepam in whole blood and serum – optimization of solid-phase extraction method. **Dragica Zendelovska,** Kristina Pavlovska, Emilija Atanasovska, Kalina Gjorgjievska, Marija Petrusevska. **Година на објава:** 2017; 38(3):89-96. 4. **Назив на научното списание:** Open Access Macedonian Journal of medical Sciences. **Назив на електронската база на списанија:** Scopus, PubMed Central **Наслов на трудот:** A new solid-phase extraction method for determination of pantoprazole in human plasma using high-performance liquid chromatography. **Dragica Zendelovska**, Emilija Atanasovska, Kalina Georgievska, Kristina Pavlovska, Krume Jakovski, Dimce Zafirov, Jasmina Trojacanec. **Година на објава:** 2019; 7(11):1757-1761.	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови **1. Назив на научното списание:** Journal of Morphological Sciences. **Меѓународен уредувачки одбор** (вкупен број членови, број и припадност по земји): 31, (12-Македонија, 7- Србија, 3-Босна и Херцеговина, 2-Црна Гора, 2-САД, 1-Ерменија, 1-Украина, 1-Бугарија, 1-Хрватска, 1-Полска). **Наслов на трудот:** Differential effects of peroxisome proliferator-activator receptor (PPAR) alpha and gamma agonist on body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats. Emilija Atanasovska, Kristina Pavlovska, Krume Jakjovski, Kalina Gjorgjievska, **Dragica Zendelovska**, Marija Petrushevska, Irfan Ahmeti, Dimce Zafirov, Nikola Labachevski. **Година на објава:** 2018; 1(1) 62-72.	**ДА**
4.	Претходен избор во наставно-научно звање – научен соработник, Датум: **12. 5.2015** број на Билтен: **1098 (15. 4.2015)**	**ДА**
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**ДА**

Членови на Комисијата

Проф. д-р Димче Зафиров с.р.
Проф. д-р Јасмина Тројачанец с.р.
Проф. д-р Круме Јаќовски с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Драгица Никола Зенделовска
Институција: Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.
Научна област: ФАРМАКОЛОГИЈА (30107); ТОКСИКОЛОГИЈА (30114); КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА (30211).

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	**Раководител на меѓународен научноистражувачки проект**	
1.1	Испитување на стабилност на лекови во примероци од полна крв, Код на студија STB-497-17.	9
2.	**Учесник во меѓународни научноистражувачки проекти**	
2.1	A PHARMACOKINETIC INTERACTION STUDY BETWEEN RAMIPRIL 10 MG TABLET AND AMLODIPINE 10 MG TABLET IN HEALTHY VOLUNTEERS. Sponsor Study Code: 15-480, CRO Study Code: MMA-2711-15	5
2.2	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE EFAVIRENZ / EMTRICITABINE / TENOFOVIR 600 mg / 200 mg / 245 mg FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 15-484, CRO Study Code: AMT-3320-15	5
2.3	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN FROM CANDESARTAN CILEXETIL / AMLODIPINE 8 mg / 5 mg TABLETS AS FIXED DOSE COMBINATION FORMULATIONS VERSUS COADMINISTRATION OF CANDESARTAN CILEXETIL 8 mg AND AMLODIPINE 5 mg AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 15-473, CRO Study Code: NMA-2360-15	5
2.4	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO OXYCODONE/NALOXONE 10 mg/ 5 mg FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 15-477, CRO Study Code: YAN-2680-15	5
2.5	OPEN LABEL, TWO COHORT, RANDOMIZED, PHARMACOKINETIC INTERACTION STUDY BETWEEN 10 MG AMLODIPINE TABLET AND 40 MG OLMESARTAN TABLET IN HEALTHY VOLUNTEERS. SPONSOR STUDY CODE: 15-471, CRO STUDY CODE: LLO-2720-15	5
2.6	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE AMLODIPINE + VALSARTAN +HYDROCHLOROTHIAZIDE 10 MG+160 MG+12.5 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 15-482, CRO STUDY CODE: LAH-3319-15	5
2.7	COMPARATIVE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF NAPROXEN/PANTOPRAZOLE FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-518, CRO Study Code: PAP-1180-16	5
2.8	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FEBUXOSTAT 120 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-530, CRO Study Code: BEF-1240-16	5
2.9	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF PERINDOPRIL ERBUMINE / INDAPAMIDE /	5

	ROSUVASTATIN 8 mg / 2.5 mg / 10 mg FIXED DOSE COMBINATION FORMULATION AND PERINDOPRIL ARGININE/ INDAPAMIDE 10 mg / 2.5 mg AND ROSUVASTATIN 10 mg IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-489, CRO Study Code: RNR-130-16	
2.10	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO FORMULATIONS OF TRAMADOL 200 MG PROLONGED RELEASE TABLETS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-514, CRO Study Code: ART-707-16	5
2.11	COMPARATIVE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF NAPROXEN / PANTOPRAZOLE FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-519, CRO Study Code: PAP-1461-16	5
2.12	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO EFAVIRENZ / EMTRICITABINE / TENOFOVIR 600 MG / 200 MG / 245 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR Study Code: 16-526, CRO Study Code: AMT-1186-16	5
2.13	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN FROM CANDESARTAN CILEXETIL / AMLODIPINE 16 MG / 10 MG TABLETS AS FIXED DOSE COMBINATION FORMULATIONS VERSUS COADMINISTRATION OF CANDESARTAN CILEXETIL 16 MG AND AMLODIPINE 10 MG AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 16-487, CRO STUDY CODE: NMA-120-16	5
2.14	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF AGOMELATINE 25 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 16-497, CRO STUDY CODE: OGA-720- 16	5
2.15	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR ERLOTINIB 150 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-551, CRO Study Code: LRE-206-17	5
2.16	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF AGOMELATINE 25 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-553, CRO Study Code: OGA-264-17	5
2.17	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF NAPROXEN/ESOMEPRAZOLE 500/20 mg FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-565, CRO Study Code: PSE-464-17	5
2.18	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, REPLICATE CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF AGOMELATINE 25 MG TABLET FORMULATION IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-542, CRO Study Code: OGA-81-17	5
2.19	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF NAPROXEN/ESOMEPRAZOLE 500/20 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-566, CRO Study Code: PSE-465-17	5
2.20	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR TICAGRELOR 90mg FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-573, CRO Study Code: CIT-553-17	5
2.21	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY SEMI-REPLICATE CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CLOPIDOGREL / ACETYLSALICYLIC ACID 75 MG / 100 MG FIXED DOSE COMBINATION TABLET FORMULATION VERSUS COADMINISTRATION OF CLOPIDOGREL 75 MG AND ACETYLSALICYLIC ACID 100	5

	MG AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 17-543, CRO STUDY CODE: OCA-82-17	
2.22	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE TELMISARTAN/ HYDROCHLOROTHIAZIDE 80 MG/25 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 17- 550, CRO STUDY CODE: LYH-199-17	5
2.23	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO PRASUGREL 10 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 17-560, CRO STUDY CODE: ARP-407-17	5
2.24	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF MESALAZINE 1000 MG FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 18-579, CRO Study Code: SEM-235-18	5
2.25	PHARMACOKINETIC INTERACTION STUDY BETWEEN ROSUVASTATIN 20 MG FILM COATED TABLET AND AMLODIPINE 10 MG TABLET IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 18-612, CRO Study Code: SMA-348-18	5
2.26	PHARMACOKINETIC INTERACTION STUDY BETWEEN AMLODIPINE 10 mg TABLET AND ROSUVASTATIN 20 mg FILM-COATED TABLET IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 18-613, CRO Study Code: LOR-349-18	5
2.27	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF APIXABAN 5 MG FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 18-593, CRO STUDY CODE: IPA-181-18	5
2.28	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, TWO COHORT, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF PERINDOPIL ERBUMINE 4 MG / INDAPAMIDE 1.25 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING AND FED CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 18-621, CRO STUDY CODE: RNI-350-18	5
2.29	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR DABIGATRAN 150 MG FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS AND MULTIPLE DAY PRE-TREATMENT WITH A PROTON PUMP INHIBITOR (PPI). Sponsor Study Code: 18-603, Cro Study Code: BAD-190-18	5
2.30	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF APREMILAST 30 MG FORMULATIONS IN HEALTHY MALE AND FEMALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 19-643, Cro Study Code: RPA-146-19	5
2.31	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TAPENTADOL 50 MG PROLONGED RELEASE FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 19-622, Cro Study Code: PAT-354-18	5
3.	**Учесник во национални научноистражувачки проекти**	
3.1	RANDOMIZED, SINGLE DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF IBUPROFEN / PARACETAMOL 200 mg / 500 mg FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS / FED STATE. Sponsor Study Code: b2-18-IPt, CRO Study Code: UAP-173-18	3
3.2	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF ARIPIPRAZOLE 10 MG TABLET AND ABILIFY (REFERENCE) FOLLOWING A 10 MG DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: b2-17-IRAt, CRO Study Code: IRA-446-17	3
3.3	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF SILDENAFIL 100 MG TABLET FORMULATIONS IN	3

	HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: Silden-01-18, CRO Study Code: LIS-16-18	
3.4	RANDOMIZED, SINGLE DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF IBUPROFEN + PARACETAMOL 200 mg + 500 mg FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: b6-18-IPt, CRO Study Code: UAP-357-18	3
3.5	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF FLECAINIDE 100MG TABLET (TEST) AND TAMBOCOR (REFERENCE) FOLLOWING A 100 MG DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: B5-18-ELFT, CRO STUDY CODE: ELF-44-19	3
3.6	RANDOMIZED, SINGLE DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF IBUPROFEN 200 MG/ 5 ML SUSPENSION IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: B4-18-UBI, CRO STUDY CODE: UBI-218-18	3
4.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет**	
4.1	Kalina Gjorgjievska, Dimce Zafirov, Maja Juhar-Pavlova, Svetlana Cekovska, Emilija Atanasovska, Kristina Pavlovska, **Dragica Zendelovska**, Protective effects of AT1-receptor blocker and Ca antagonist combination on renal function in salt loaded spontaneously hypertensive rats, Contributions, 2015, 36(1):85-91.	3
4.2	Kristina Pavlovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, **Dragica Zendelovska,** Jasmina Tonic Ribarska, Igor Kikerkov, Liljana Labachevska Gjatovska, Emilija Atanasovska, Importance of 6-thioguanine nucleotide metabolite monitoring in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine, Contributions, 2019, 40(1):73-79	3
4.3	**Dragica Zendelovska,** Kristina Pavlovska, Emilija Atanasovska, Kalina Gjorgjievska, Marija Petrusevska, High performance liquid chromatographic method for direct determination of diazepam in whole blood and serum – optimization of solid-phase extraction method, Contributions, 2017, 38(3):89-96.	3
4.4	**Dragica Zendelovska**, Emilija Atanasovska, Kalina Georgievska, Kristina Pavlovska, Krume Jakovski, Dimce Zafirov, Jasmina Trojacanec, A new solid-phase extraction method for determination of pantoprazole in human plasma using high-performance liquid chromatography, Open Access Macedonian Journal of medical Sciences, 2019, 7(11):1757-1761.	3
5.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови**	
5.1	Dimce Zafirov, Jasmina Trojacanec, **Dragica Zendelovska**, Nikola Kolovcevski, Bojan Labachevski, Comparative single-dose bioavailability study of two 10 mg Zolpidem tablet formulations in healthy volunteers, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 2019, 65(1).	3

5.2	Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, Emilija Atanasovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, **Dragica Zendelovska**, Igor Kikerkov, Jasmina Tonik Ribarska, Petranka Mishevska, Ljudmila Efremovska, Monitoring of azathioprine active metabolite concentration in patients with inflammatory bowel disease in R. Macedonia, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 2016; 62 (suppl) 547-548.	3
5.3	Emilija Atanasovska, Kristina Pavlovska, Krume Jakjovski, Kalina Gjorgjievska, **Dragica Zendelovska**, Marija Petrushevska, Irfan Ahmeti, Dimce Zafirov, Nikola Labachevski, Differential effects of peroxisome proliferator-activator receptor (PPAR) alpha and gamma agonist on body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats, Journal of Morphological Sciences, 2018, 1(1) 62-72.	3
5.4	Ognen Petrovski, Tanja Spirovska, Z. Stojanoski, **Dragica Zendelovska**, M Zdravkovska, Maja Slaninka-Miceska, Dimce Zafirov, E Gjosevska Dastevska, Emilija Atanasovska, Kalina Gjorgjievska, Nikola Labachevski, Clearance of vancomycin calculated according to different formulas and their influence against different pharmacokinetic parameters, Physioacta, 2015, 9(1) 65-77.	3
6.	**Учество на научен/стручен собир со реферат (постер)**	
6.1	E. Atanasovska, K. Pavlovska, K. Jakjovski, K. Gjorgjievska, D. Zendelovska, M. Petrushevska, N. Labachevski, Administration of peroxisome proliferator-activator receptor alpha (PPAR-alpha) agonist reduces body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats, The 6th Central European Congress on Obesity (CEECON) and the 15th Slovak Congress on Obesity 2017, Abstract Book, Vol. 63 (9), supл. 2, 2017, Bratislava.	0,5
6.2	D. Zendelovska, K. Jakjovski, K. Gjorgjievska, E. Atanasovska, M. Petrushevska, N. Labachevski, The influence of Vitamin E on cyclosporine nephrotoxicity in rats: changes in oxidative stress marker MDA, 19th International Conference on Oxidative stress reduction, redox homeostasis and antioxidants, Universite Pierre and Marie-Curie, 2017, Paris.	0,5
7.	**Апстракти објавени во зборник на конференција (меѓународна)**	
7.1	L. Gurzanova-Durnev, E. Zisovska, D. Zendelovska, Interleukin-6andinterleukin-8 as predictors of chronic lung disease in premature infant, Зборник на апстракти за шести конгрес на лекарите на педијатрите на Р. Македонија со меѓународно учество, Книга со трудови, 89 (supl. 91), 2015, Струга.	1
7.2	L. Gurzanova-Durnev, E. Zisovska, D. Zendelovska, J. Dimitrova-Shumkovska, Expressions of oxidative injury markers in preterm infants during the firs postnatal week, Зборник на апстракти за шести конгрес на лекарите на педијатрите на Р. Македонија со меѓународно учество, Книга со трудови, 89 (supl. 91), 2015, Струга.	1
8.	**Секциско предавање на научен/стручен собир**	
8.1	Медицинска марихуана, Здружение на приватни лекари на Р. Македонија, Даре Џамбаз (Скопје), АРМ (Струмица), 2016.	1
9.	**Рецензија на научен/стручен труд**	
9.1	Spectrochimica Acta Part A (Ms. Ref. No. SAA-D-14-02915)	0,2
9.2	Chemistry International (Ms. CI-17-20150508)	0,2
9.3	Analytica Chimica Acta (Ms. No. ACA-15-849R1)	0,2
9.4	Cogent Chemistry (2018-0159)	0,2

9.5	Clinical and Translational Medicine (CTRM-D-16-00050)	0,2
	Вкупно	**211**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	**Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството првпат во државата воведена метода**	4
2.	**Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија:**	
2.1	Стручни мислења за класификација на хемикалии	60
2.2	Проценки на ризик	2
2.3	Токсиколошки процени	3
	Вкупно	**69**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**211**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**69**
Вкупно	**280**

Членови на Комисијата

Проф. д-р Димче Зафиров с.р.
Проф. д-р Јасмина Тројачанец с.р.
Проф. д-р Круме Јаќовски с.р.

Н. сор. Д-р Игор Кикерков

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот н. сор. д-р Игор Кикерков, доктор на економски науки е роден на 13.5.1971, во Скопје. Средно образование завршил во УСО „Никола Карев“ - Скопје во учебната 1988/1989 година. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломирал на Медицинскиот факултет на 26.11.1996 година, со просечен успех 8,63.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Специјалистичкиот испит по специјалноста клиничка фармакологија го положил на 30.6.2005 година.

Во учебната 2005/2006 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Економскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршил со просечен успех 8,78. На 6.3.2007 година го одбранил магистерскиот труд на тема: *Стратегиски менаџмент во здравството*.

Докторската дисертацијата на тема: *Стратегиско управување со проектите во фармацијата – улогата на научноистражувачките организации по договор* ја одбранил на 10.4.2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Бобек Шуклев, проф. д-р Љубомир Дракулевски, Академик проф. д-р Таки Фити, проф. д-р Маја Сланинка-Мицеска и проф. д-р. Љубица Шутуркова. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област економија.

Од 18.4.2000 година е вработен на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во март 2001 година е избран во звањето помлад асистент. Во октомври 2003 година повторно е избран по предметот Фармакологија со токсикологија, а во 2010 година е избран за асистент по предметот Фармакологија со токсикологија.

На 12.5.2015 година е избран во звањето научен соработник од сродни научни подрачја на Медицинскиот факултет во областа фармакологија.

Во моментот е научен соработник од сродно научно подрачје на Медицинскиот факултет. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1098 од 2015 година.

Член е на Здружението на фармаколози на Мкедонија, Македонското лекарско друштво и Лекарската комора на Македонија.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен/билтени бр. бр. 774/01,, 828/03, 979/10 и 1098/15, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

4. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, при Медицинскиот факултет, кандидатот д-р сци. Игор Кикерков изведува на прв циклус на Медицинскиот, Стоматолошкиот и Фармацевтскиот факултет, како и настава за потребите на тригодишните стручни студии за медицински сестри/техничари, УКИМ, Медицински факултет - Скопје.

Научноистражувачка дејност

Кандидатот д-р сци. Игор Кикерков има објавено вкупно 6 научни трудови во меѓународни научни списанија.

Кандидатот д-р сци. Игор Кикерков бил раководител на три меѓународни научни проекти, а учествувал и како член во 15 меѓународни проекти и 7 национални научноистражувачки проекти, од кои на 2 бил раководител.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатот д-р сци. Игор Кикерков активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет.

Кандидатот д-р сци. Игор Кикерков остварил експертски активности за потребите на Агенцијата за лекови на Република Македонија во периодот 2015-2019 година.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Igor Qubomir Kikerkov
Институција: Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.
Научна област: ФАРМАКОЛОГИЈА (30107); ТОКСИКОЛОГИЈА (30114); КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА (30211).

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: **8,63** Просечниот успех на втор циклус изнесува: **8,78**	**ДА**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на докторатот: „Strategisko upravuvawe so proektite vo farmacijata upravuvawe so proektite vo farmacijata: ulogata na nau~noistra~uva~kite organizacii po dogovor“. Назив на научната област: menaxment, razvoj на generi~ki лекови, поле: Оутсорсинг на проекти во фармацијата, **ekonomski nauki медицински науки и фармација**, подрачје: **ekonomski nauki – menaxment; медицински науки и фармација**.	**ДА**
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**ДА**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование **1. Назив на научното списание:** Macedonian Pharmaceutical Bulletin. **Назив на електронската база на списанија:** EBSCO, DOAJ Directory **Наслов на трудот:** Monitoring of azathioprine active metabolite concentration in patients with inflammatory bowel disease in R. Macedonia. Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, Emilija Atanasovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, **Igor Kikerkov,** Jasmina Tonik Ribarska, Petranka Mishevska, Ljudmila Efremovska **Година на објава:** 2016; 62 (suppl) 547-548. **2.Назив на научното списание:** Acta Medica Croatica . **Назив на електронската база на списанија:** EBSCO, DOAJ Directory **Наслов на трудот:** Failed Airway in Upper Airway Trauma Patients.	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Biljana Shirgoska, Jane Netkovski, Igor Kikerkov **Година на објава:** 2018; 72 (suppl 1) 25-29. **3.Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** Importance of 6-thioguanine nucleotide metabolite monitoring in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine Kristina Pavlovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Jasmina Tonic Ribarska, **Igor Kikerkov,** Liljana Labachevska Gjatovska, Emilija Atanasovska,. **Година на објава:** 2019; 40(1):73-79 **4.Назив на научното списание:** Open Access Macedonian Journal of medical Sciences. **Назив на електронската база на списанија:** Scopus, PubMed Central **Наслов на трудот:** Spinal-Induced Hypotension in Preeclamptic and Healthy Parturients Undergoing Cesarean Section . Atanas Sivevski, Emilija Ivanov, Dafina Karadjova, Maja Slaninka-Miceska, **Igor Kikerkov**. **Година на објава:** 2019 Mar 30; 7(6):996-1000.	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови **1. Назив на научното списание:** Journal of Macedonian Association of Physiologist and Anthropologist, Physioacta **Меѓународен уредувачки одбор** (вкупен број членови, број и припадност по земји): (вкупен број членови, број и припадност по земји): 25, (9-Македонија, 3- Србија, 2-Романија, 1-Белорусија, 1-Словенија, 1- Турција, 1-САД,1- Црна Гора, 1-Албанија 3- Босна и Херцеговина. Бугарија -1 **Наслов на трудот:** Effect of probiotic L Casei-01 fermented soymilk on systolic blood pressure of spontaneously hypertensive rats. Jurhar Pavlova M, Mladenovska K, Panovski N, Gjorgjievska K, **Kikerkov I**, Cekovska S, Petrovska M. **Година на објава:** 2015; Vol 9-No.1 (1) 23-31.	**ДА**
4.	Претходен избор во наставно-научно звање – научен соработник, Датум: **12.5.2015** број на Билтен: **1098 (15.4.2015)**	**ДА**
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**ДА**

Членови на Комисијата

Проф. д-р Димче Зафиров с.р.
Проф. д-р Јасмина Тројачанец с.р.
Проф. д-р Круме Јаќовски с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Igor Qubomir Kikerkov

Институција: Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.

Научна област: ФАРМАКОЛОГИЈА (30107); ТОКСИКОЛОГИЈА (30114); КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА (30211).

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1.	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија со токсикологија, 2015-2019 година (Медицински факултет) 90 часа x 0,03 x 5 години, една група	13,5
2.	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија, 2015-2019година (Стоматолошки факултет) 40 часа x 0,03 x 5 години, една група	6
3.	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија, 2015-2019 година (Фармацевтски факултет) 40 часа x 0,03 x 5 години, една група	6
4.	Консултации со студенти за последните пет години (2010-2014) (1200 x 0,002)	2,4
5.	Едукатор на здравствена специјализација (клиничка фармакологија) 2015-2019 година 20 x 0,08 x 5 години	8
	Вкупно	**35,9**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	**Раководител на меѓународни научноистражувачки проекти**	
1.1	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN CILEXETIL/ AMLODIPINE 8 mg/5 mg TABLETS AS FIXED DOSE COMBINATION FORMULATION VERSUS COADMINISTRATION OF CANDESARTAN CILEXETIL 8 mg AND AMLODIPINE 5 mg AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. (Sponsor Study Code: 16-494; CRO Study Code: NMA-190-16)	9
1.2	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR ATAZANAVIR 300 MG HARD CAPSULE FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS (Sponsor Study Code: 16-535; CRO Study Code: ATA-1265-16)	9
1.3	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF LENALIDOMIDE 25 mg FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS (Sponsor Study Code: 18-589; CRO Study Code: NEL-148-18)	9
2.	**Учесник во меѓународни научноистражувачки проекти**	

2.1	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF 20 mg/10 mg OXYCODONE/NALOXONE FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 15-468 CRO Study code: YAN-1850-15	5
2.2	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO OXYCODONE/NALOXONE 40 mg/ 20 mg FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 15-474 CRO Study code: YAN-2685-15	5
2.3	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO EFAVIRENZ/EMTRICITABINE/TENOFOVIR 600 mg/200 mg/245 mg FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 16-523 CRO study code: AMT-1181-16	5
2.4	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO PRASUGREL 10 MG FILM-COATED TABLET FORMULATIONS WHEN COMEDICATED WITH LANSOPRAZOLE IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 17-545 CRO Study code: ARP-143-17	5
2.5	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR TAPENTADOL 150MG FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING AND FED CONDITIONS Sponsor study code: 17-555 CRO Study code: PAT-329-17	5
2.6	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN FROM 16 mg DOSE OF CANDESARTAN AND 10 mg DOSE OF AMLODIPINE TREATMENT FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 17-548 CRO Study code: NMA-200-17	5
2.7	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN/AMLODIPINE 16 mg/10 mg TABLETS AS FIXED DOSE COMBINATION FORMULATION VERSUS COADMINISTRATION OF CANDESARTAN 16 mg AND AMLODIPINE 10 mg AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code 17-576 CRO Study code: NMA-12-18	5
2.8	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR TAPENTADOL 150MG FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING AND FED CONDITIONS Sponsor study code 18-577 CRO Study code: PAT-7-18	5
2.9	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TAPENTADOL 50 mg PROLONGED RELEASE FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 18-595 CRO study code: PAT-237-18	5
2.10	PHARMACOKINETIC INTERACTION STUDY BETWEEN ROSUVASTATIN 20 mg FILM-COATED TABLET AND PERINDOPRIL ARGININE 10 mg FILM-COATED TABLET IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 18-610 CRO study code: SEP-346-18	5
2.11	PHARMACOKINETIC INTERACTION STUDY BETWEEN PERINDOPRIL ARGININE 10 mg FILM-COATED TABLET AND ROSUVASTATIN 20 mg FILM-COATED TABLET IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 18-611 CRO study code: ROR-347-18	5

2.12	Single Dose Crossover Comparative Bioavailability Study of Telmisartan/Amlodipine 80 mg/10 mg Tablets in Healthy Male Volunteers / Fasting State Sponsor study code: 18-620 CRO study code: LMA-297-18	5
2.13	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TAPENTADOL 50 mg PROLONGED RELEASE FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 19-622 CRO study code: PAT-354-19	5
2.14	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TAPENTADOL 250 mg PROLONGED RELEASE FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS Sponsor study code: 19-643 CRO study code: PAT-113-19	5
2.15	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF SACUBITRIL/VALSARTAN 97 mg/103 mg FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor study code: 19-653 CRO study code: CAV-245-19	5
3.	**Учесник во национални научноистражувачки проекти**	
3.1	**RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF CARBOCISTEINE 375 mg CAPSULE AND MUCODYNE (REFERENCE) FOLLOWING A 375 mg DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS CRO study code: RAC-1860-15**	3
3.2	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF ALPRAZOLAM 1 mg TABLET AND XANAX (REFERENCE) FOLLOWING A 1 mg DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS SPONSOR`S STUDY CODE: b2-16-PLAt CRO STUDY CODE: PLA-1050-16	3
3.3	**RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF IBUPROFEN LYSINE 684 mg FILM-COATED TABLET AND NUROFEN EXPRESS 684 mg CAPLET (REFERENCE) FOLLOWING A SINGLE DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS** CRO STUDY CODE: UBI-540-16	3
3.4	RANDOMIZED, SINGLE DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF AMLODIPINE/ LISINOPRIL 10 mg/ 20 mg TABLETS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS SPONSOR STUDY CODE: b3-18-ALt CRU STUDY CODE: LIL-199-18	3
3.5	RANDOMIZED, SINGLE DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF LISINOPRIL/AMLODIPINE 20 mg/5 mg TABLETS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS SPONSOR STUDY CODE: b8-18-LAtCRU STUDY CODE: SMA-364-18	3
3.6	EVALUATION OF THE BIOEQUIVALENCE OF TWO ORAL PRPARATIONS CONTAINING 80 mg OXYCODONE (Oxycodone 80 mg prolonged-release tablets (Test) vs. Oxygesic® 80 mg Retardtabletten (Reference)). A MONOCENTRIC, OPEN, RANDOMIZED, SINGLE DOSE, TWO-PERIOD CROSSOVER TRIAL IN HEALTHY VOLUNTEERS VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS CRO/Sponsor CAK18001/b7-18-YXOt	3
3.7	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF MOXIFLOXACIN 400 mg FILM-COATED TABLET AND AVALOX (REFERENCE) FOLLOWING A 400	3

	mg DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONSCRO STUDY CODE: XOM-3340-15	
4.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет**	
4.1	Kristina Pavlovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Jasmina Tonic Ribarska, **Igor Kikerkov**, Liljana Labachevska Gjatovska, Emilija Atanasovska, Importance of 6-thioguanine nucleotide metabolite monitoring in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine, Contributions, 2019, 40(1):73-79	3
4.2	Biljana Shirgoska, Jane Netkovski, Igor Kikerkov, Failed Airway in Upper Airway Trauma Patients, Acta Medica Croatica, 2018; 72 (suppl 1) 25-29.	3
4.3	Atanas Sivevski, Emilija Ivanov, Dafina Karadjova, Maja Slaninka-Miceska, **Igor Kikerkov**, Spinal-Induced Hypotension in Preeclamptic and Healthy Parturients Undergoing Cesarean Section, Open Access Macedonian Journal of medical Sciences, 2019 Mar 30; 7(6):996-1000	3
5.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови**	
5.1	Jurhar Pavlova M, Mladenovska K, Panovski N, Gjorgjievska K, **Kikerkov I**, Cekovska S, Petrovska M., Effect of probiotic L Casei-01 fermented soymilk on systolic blood pressure of spontaneously hypertensive rats, Journal of Macedonian Association of Physiologist and Anthropologist, Physioacta, 2015; Vol 9-No.1 (1) 23-31.	3
5.2	Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, Emilija Atanasovska, Marija Petrushevska, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, **Igor Kikerkov**, Jasmina Tonik Ribarska, Petranka Mishevska, Ljudmila Efremovska, Monitoring of azathioprine active metabolite concentration in patients with inflammatory bowel disease in R. Macedonia, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 2016; 62 (suppl) 547-548.	3
5.3	Pavlovska K, Petrushevska M, **Kikerkov I**, Efremovska Lj, Avramovski V, Velikj Stefanovska V, Maja Slaninka-Miceska, Mishevska P, The value of measuring thiopurine methyltransferase enzyme acitivity in patients with inflammatory bowel disease in Republic of Macedonia under azathiopirine therapy, Journal of Macedonian Association of Physiologist and Anthropologist, Physioacta, 2015; Vol 9-No.1 (1) 95-108.	3
	Вкупно	**176.9**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија за документација и регистрација на лекови	102
	Вкупно	102

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**35,9**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**176,9**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**102**
Вкупно	**314,8**

Членови на Комисијата

Проф. д-р. Димче Зафиров с.р.
Проф. д-р. Јасмина Тројачанец с.р.
Проф. д-р. Круме Јаќовски с.р.

Н. сор. д-р Марија Петрушевска

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката Марија Петрушевска, доктор на фармацевтски науки, е родена на 18.5.1985 година, во Скопје. Средно образование завршила во природно-математичката гимназија „Раде Јовчевски - Корчагин”- Скопје во 2003. Со високо образование се стекнала на Фармацевтскиот факултет, во 2008 година. Дипломирала во јуни 2008 година, со просечен успех 9,07. Втор циклус (магистерски) студии завршила со просечен успех 10,0. На 20.6.2008 го одбранила магистерскиот труд на тема: „Колоректални канцер стем- клетки”.

Во 2009 година се запишала на докторски студии по биомедицина на Факултетот за фармација при Универзитетот во Љубљана, Р Словенија. Во 2013 година ја одбранила докторската теза со наслов “Development and implementation of high-throughput experimentation methods in improving poor drug solubility” пред Комисија во состав: проф. д-р Урош Урлеб, проф. д-р Марија Бештер Рогач и проф. д-р Марија Богатај, и се стекнала со звањето доктор на фармацевтски науки. Со Решение број 14-3104/2 од 24.3.2014 година, извршена е нострификација на нејзината диплома од докторските студии стекната во Р Словенија, при што е извршено признавање на високообразовната квалификација стекната во странство од страна на Министерството за образование и наука на Република Македонија.

Од 15.12.2012 година е вработена на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во моментот е научен соработник од сродно научно подрачје на Медицинскиот факултет. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1098 од 2015 година.

На 11. 5.2018 пред испитна комисија од Фармацевтскиот факултет успешно го положила специјалистичкиот испит по специјалноста клиничка фармација и се стекнала со звањето специјалист по клиничка фармација.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен/билтени бр. бр. 774/01, 802/02, 815/02, 828/03, 913/07, 979/10, 1098/15, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Научноистражувачка дејност

Д-р Марија Петрушевска има објавено вкупно 7 научни трудови во меѓународни научни списанија од областа на фармацијата и фармакологијата од кои два во списанија со импакт фактор и земала учество во девет научни/стручни собири со реферати.

Д-р Марија Петрушевска учествувала како член во 34 меѓународни и 8 национални научноистражувачки проекти.

За изведување на здравствената дејност на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, директно е вклучена во процесот на развој на нова лабораториска метода.

Кандидатката Марија Петрушевска остварила експертски активности за потребите на Министерството за здравство на Република Македонија во периодот 2016-2018 година. Активно учествува во рецензија на трудови во постапка за нивно објавување во многу реномирани списанија.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Марија Петрушевска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет. За изведување на здравствената дејност на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, директно е вклучена во процесот на развој на нови лабораториски методи. Во соработка со Институтот за фармацевтска технологија, Фармацевтски факултет и Лабораторијата за трансмисиона електронска микроскопија, Медицински факултет ,

учествува во развој на методи за карактеризација на нано- и микрочестици како носители на фармацевтски активни супстанции.

Кандидатката д-р Марија Петрушевска остварила експертски активности за потребите на Министерството за здравство на Република Македонија во периодот 2016-2018 година. Активно учествува во рецензија на трудови во постапка за нивно објавување во многу реномирани списанија.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Марија Петрушевска Данова
Институција: Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.
Научна област: ФАРМАКОЛОГИЈА (30107); ТОКСИКОЛОГИЈА (30114); КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА (30211).

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на втор циклус изнесува: **9.07**	**ДА**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на докторатот: Development and implementation of high-throughput experimentation methods in improving poor drug solubility (англ.) Развој и имплементција на високо-моќни експериментални методи за подобрување на растворливост кај слабо растворливи лекови (мак). Назив на научната област: фармакологија, аналитика на лекови, поле: **медицински науки и здравство**, подрачје: **фундаментални медицински науки и фармација**.	**ДА**
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**ДА**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. **Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** Secondary Hodgkin Lymphoma and Myelodysplastic Syndrome (MDS) After Paclitaxel-Carboplatin Treatment in a Patient with Small Cell Lung Cancer. **Petrusevska M**, Stavridis IP, Mladenovska K, Petrushevska G **Година на објава:** 2017; 38(3):97-103. 2. **Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** Importance of 6-thioguanine nucleotide metabolite monitoring in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Kristina Pavlovska, **Marija Petrushevska**, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Jasmina Tonic Ribarska, Igor Kikerkov, Liljana Labachevska Gjatovska, Emilija Atanasovska,. **Година на објава:** 2019; 40(1):73-79 3. **Назив на научното списание:** Contributions. **Назив на електронската база на списанија:** PubMed, Index, Medicus, Medline, Ebsco, Scopus, Scimago и др. **Наслов на трудот:** High performance liquid chromatographic method for direct determination of diazepam in whole blood and serum – optimization of solid-phase extraction method. Dragica Zendelovska, Kristina Pavlovska, Emilija Atanasovska, Kalina Gjorgjievska, **Marija Petrusevska.** **Година на објава:** 2017; 38(3):89-96. 4. **Назив на научното списание:** Drug Development and Industrial Pharmacy, IF=2,367 **Назив на електронската база на списанија:** PubMed/MedLine; Science Citation Index; SciSearch; SCOPUS и др. **Наслов на трудот:** High-throughput automated dissolution method applicable for a wide dose range of controlled release pellets. **Petruševska M,** Horvat M, Peternel L, Kristan K. **Година на објава:** 2016; 42(7):1149-57.	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови **1. Назив на научното списание:** Journal of Morphological Sciences. **Меѓународен уредувачки одбор** (вкупен број членови, број и припадност по земји): 31, (12-Македонија, 7- Србија, 3-Босна и Херцеговина, 2-Црна Гора, 2-САД, 1-Ерменија, 1-Украина, 1-Бугарија, 1-Хрватска, 1-Полска). **Наслов на трудот:** Differential effects of peroxisome proliferator-activator receptor (PPAR) alpha and gamma agonist on body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats. Emilija Atanasovska, Kristina Pavlovska, Krume Jakjovski, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, **Marija Petrushevska**, Irfan Ahmeti, Dimce Zafirov, Nikola Labachevski. **Година на објава:** 2018; 1(1) 62-72.	**ДА**
4.	Претходен избор во наставно-научно звање – научен соработник, Датум: **12. 5.2015** број на Билтен: **1098 (15. 4.2015)**	**ДА**
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**ДА**

Членови на Комисијата

Проф. д-р Димче Зафиров с.р.
Проф. д-р Јасмина Тројачанец с.р.
Проф. д-р Круме Јаќовски с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Марија Љубомир Петрушевска
Институција: Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.
Научна област: ФАРМАКОЛОГИЈА (30107); ТОКСИКОЛОГИЈА (30114); КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА (30211).

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	**Учесник во меѓународни научноистражувачки проекти**	
1.1	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4 WAY CROSSOVER BIOVALAIBILITY STUDY OF FOUR ATAZANAVIR 300MG HARD CAPSULE FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS . Sponsor Study Code: 16-535, CRO Study Code: ATA-1265-16	5
1.2	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE EFAVIRENZ / EMTRICITABINE / TENOFOVIR 600 mg / 200 mg / 245 mg FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 15-484, CRO Study Code: AMT-3320-15	5
1.3	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN FROM CANDESARTAN CILEXETIL / AMLODIPINE 8 mg / 5 mg TABLETS AS FIXED DOSE COMBINATION FORMULATIONS VERSUS COADMINISTRATION OF CANDESARTAN CILEXETIL 8 mg AND AMLODIPINE 5 mg AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 15-473, CRO Study Code: NMA-2360-15	5
1.4	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN CILEXETIL/ AMLODIPINE 8MG/5MG TABLETS AS FIXED DOSE COMBINATION FORMULATION VERSUS COADMINISTRATION OF CANDESARTAN CILEXETIL 8 MG AND AMLODIPINE 5MG AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS Sponsor Study Code: 16-494, CRO Study Code: NMA-190-16	5
1.5	OPEN LABEL, TWO COHORT, RANDOMIZED, PHARMACOKINETIC INTERACTION STUDY BETWEEN 10 MG AMLODIPINE TABLET AND 40 MG OLMESARTAN TABLET IN HEALTHY VOLUNTEERS. SPONSOR STUDY CODE: 15-471, CRO STUDY CODE: LLO-2720-15	5
1.6	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO EFAVIRENZ/EMTRICITABINE/TENOFOVIR 600 MG/200 MG/245 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS SPONSOR STUDY CODE: 16-523, CRO STUDY CODE: AMT-1181-16	5
1.7	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE	5

	AMLODIPINE + VALSARTAN +HYDROCHLOROTHIAZIDE 10 MG+160 MG+12.5 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 15-482, CRO STUDY CODE: LAH-3319-15	
1.8	COMPARATIVE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF NAPROXEN / PANTOPRAZOLE FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-518, CRO Study Code: PAP-1180-16	5
1.9	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FEBUXOSTAT 120 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-530, CRO Study Code: BEF-1240-16	5
1.10	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF PERINDOPRIL ERBUMINE / INDAPAMIDE / ROSUVASTATIN 8 mg / 2.5 mg / 10 mg FIXED DOSE COMBINATION FORMULATION AND PERINDOPRIL ARGININE/ INDAPAMIDE 10 mg / 2.5 mg AND ROSUVASTATIN 10 mg IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-489, CRO Study Code: RNR-130-16	5
1.11	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO FORMULATIONS OF TRAMADOL 200 MG PROLONGED RELEASE TABLETS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-514, CRO Study Code: ART-707-16	5
1.12	COMPARATIVE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF NAPROXEN / PANTOPRAZOLE FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS. Sponsor Study Code: 16-519, CRO Study Code: PAP-1461-16	5
1.13	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO EFAVIRENZ / EMTRICITABINE / TENOFOVIR 600 MG / 200 MG / 245 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR Study Code: 16-526, CRO Study Code: AMT-1186-16	5
1.14	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN FROM CANDESARTAN CILEXETIL / AMLODIPINE 16 MG / 10 MG TABLETS AS FIXED DOSE COMBINATION FORMULATIONS VERSUS COADMINISTRATION OF CANDESARTAN CILEXETIL 16 MG AND AMLODIPINE 10 MG AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 16-487, CRO STUDY CODE: NMA-120-16	5
1.15	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF AGOMELATINE 25 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 16-497, CRO STUDY CODE: OGA-720- 16	5
1.16	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR ERLOTINIB	5

	150 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-551, CRO Study Code: LRE-206-17	
1.17	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF AGOMELATINE 25 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-553, CRO Study Code: OGA-264-17	5
1.18	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF NAPROXEN/ESOMEPRAZOLE 500/20 mg FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-565, CRO Study Code: PSE-464-17	5
1.19	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, REPLICATE CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF AGOMELATINE 25 MG TABLET FORMULATION IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-542, CRO Study Code: OGA-81-17	5
1.20	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF NAPROXEN/ESOMEPRAZOLE 500/20 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-566, CRO Study Code: PSE-465-17	5
1.21	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR TAPENTADOL 150 MG FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING AND FED CONDITIONS Sponsor Study Code: 17-555, CRO Study Code: PAT-329-17	5
1.22	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR TICAGRELOR 90mg FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-573, CRO Study Code: CIT-553-17	5
1.23	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY SEMI-REPLICATE CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CLOPIDOGREL / ACETYLSALICYLIC ACID 75 MG / 100 MG FIXED DOSE COMBINATION TABLET FORMULATION VERSUS COADMINISTRATION OF CLOPIDOGREL 75 MG AND ACETYLSALICYLIC ACID 100 MG AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 17-543, CRO STUDY CODE: OCA-82-17	5
1.24	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN FROM 16MG DOSE OF CANDESARTAN AND 10MG DOSE OF AMLODIPINE TREATMENT FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS SPONSOR STUDY CODE: 17-548, CRO STUDY CODE: NMA-200-17	5
1.25	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE TELMISARTAN/ HYDROCHLOROTHIAZIDE 80 MG/25 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT	5

	VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 17-550, CRO STUDY CODE: LYH-199-17	
1.26	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO PRASUGREL 10 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 17-560, CRO STUDY CODE: ARP-407-17	5
1.27	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO PRASUGREL 10 MG FILM-COATED TABLET FORMULATIONS WHEN COMEDICATED WITH LANSOPRAZOLE IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. SPONSOR STUDY CODE: 17-545, CRO STUDY CODE: ARP-143-17	5
1.28	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR TAPENTADOL 150MG FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING AND FED CONDITIONS. Sponsor Study Code: 18-577, CRO Study Code: PAT-7-18	5
1.29	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 4-WAY BIOAVAILABILITY STUDY OF RIVAROXABAN 10 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING AND FED CONDITIONS. Sponsor Study Code: 18-582, CRO Study Code: VIR-63-18	5
1.30	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF CANDESARTAN / AMLODIPINE 16 mg / 10 mg TABLETS AS FIXED DOSE COMBINATION FORMULATION VERSUS COADMINISTRATION OF CANDESARTAN 16 mg AND AMLODIPINE 10 mg AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 17-576, CRO Study Code: NMA-12-18	5
1.31	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF APREMILAST 30 MG FORMULATIONS IN HEALTHY MALE AND FEMALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 19-643, Cro Study Code: RPA-146-19	5
1.32	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TAPENTADOL 50 MG PROLONGED RELEASE FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: 19-622, Cro Study Code: PAT-354-18	5
1.33	UNITED (Uniform Noting for International application of the Tumour-stroma ratio as Easy Diagnostic tool)	5
1.34	Испитување на стабилност на лекови во примероци од полна крв, Код на студија STB-497-17.	5
2.	**Учесник во национални научноистражувачки проекти**	
2.1	RANDOMIZED, SINGLE DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF IBUPROFEN / PARACETAMOL 200 mg / 500 mg FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS / FED STATE. Sponsor Study Code: b2-18-IPt, CRO Study Code: UAP-173-18	3
2.2	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF ARIPIPRAZOLE 10 MG TABLET AND ABILIFY (REFERENCE) FOLLOWING A 10 MG DOSE	3

	ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: b2-17-IRAt, CRO Study Code: IRA-446-17	
2.3	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF SILDENAFIL 100 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS. Sponsor Study Code: Silden-01-18, CRO Study Code: LIS-16-18	3
2.4	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF ARIPIPRAZOLE 10 MG TABLET AND ABILIFY (REFERENCE) FOLLOWING A 10 MG DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS CRO STUDY CODE: IRA-780-15	3
2.5	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF MOXIFLOXACIN 400MG FILM-COATED TABLET AND AVALOX (REFERENCE) FOLLOWING A 400 MG DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS. CRO STUDY CODE: XOM-3340-15	3
2.6	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF IBUPROFEN LYSINE 684MG FILM-COATED TABLET AND NUROFEN EXPRESS 684MG CAPLET (REFERENCE) FOLLOWING A SINGLE DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS, CRO STUDY CODE: UBI-540-16	3
2.7	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF ALPRAZOLAM 1 mg TABLET AND XANAX (REFERENCE) FOLLOWING A 1 mg DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS, CRO STUDY CODE: PLA-1050-16	3
2.8	Evaluation of the bioequivalence of two oral preparations containing 80 mg oxycodone (Oxycodone 80 mg prolonged-release tablets (Test) vs. Oxygesic® 80 mg Retardtabletten (Reference)). A monocentric, open, randomized, single dose, two-period, crossover trial in healthy male volunteers under fasting conditions. CRO STUDY CODE:YXO-342-18, Sponsor code: b7-18-YXOt	3
3.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електроска база на списанија со трудови достапна на интернер, како што Се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago, Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование**	
3.1.	**Petruševska M**, Horvat M, Peternel L, Kristan K. High-throughput automated dissolution method applicable for a wide dose range of controlled release pellets. Drug Development and Industrial Pharmacy, 42(7):1149-57, 2016.	8,767
3.2	Petrovska-Jovanovska V, Geskovski N, Crcarevska MS, Memed O, Petruševski G, Chachorovska M, **Petrusevska M**, Poceva-Panovska A, Mladenovska K, Ugarkovic S, Glavas-Dodov M.	9,013

	Formulation and characterization of ORMOSIL particles loaded with budesonide for local colonic delivery. International Journal of Pharmaceutics, 484(1-2):75-84, 2015	
4	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електроска база на списанија со трудови достапна на интернер, како што сеЧ Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago, Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование**	
4.1	**Petrusevska M**, Stavridis IP, Mladenovska K, Petrushevska G Secondary Hodgkin Lymphoma and Myelodysplastic Syndrome (MDS) After Paclitaxel-Carboplatin Treatment in a Patient with Small Cell Lung Cancer. Contributions, 38(3):97-103, 2017	3
4.2	Kristina Pavlovska, **Marija Petrushevska**, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Jasmina Tonic Ribarska, Igor Kikerkov, Liljana Labachevska Gjatovska, Emilija Atanasovska. Importance of 6-thioguanine nucleotide metabolite monitoring in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine. Contributions, 40(1):73-79, 2019	3
4.3	Dragica Zendelovska, Kristina Pavlovska, Emilija Atanasovska, Kalina Gjorgjievska, **Marija Petrusevska**. High performance liquid chromatographic method for direct determination of diazepam in whole blood and serum – optimization of solid-phase extraction method. Contributions, 38(3):89-96, 2017	3
4.4	Kristina Pavlovska, Maja Slaninka Miceska, Emilija Atanasovska, **Marija Petrushevska**, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, Igor Kikerkov, Jasmina Tonik Ribarska, Petranka Mishevska, Ljudmila Efremovska. Monitoring of azathioprine active metabolite concentration in patients with inflammatory bowel disease in R. Macedonia. Macedonian Pharmaceutical Bulletin. 62 (suppl) 547-548, 2016	3
5.	**Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови**	
5.1	Emilija Atanasovska, Kristina Pavlovska, Krume Jakjovski, Kalina Gjorgjievska, Dragica Zendelovska, **Marija Petrushevska**, Irfan Ahmeti, Dimce Zafirov, Nikola Labachevski. Differential effects of peroxisome proliferator-activator receptor (PPAR) alpha and gamma agonist on body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats. Journal of Morphological Sciences, 1(1) 62-72, 2018	3
6.	**Учество на научен/стручен собир со реферат (постер)**	
6.1	E. Atanasovska, K. Pavlovska, K. Jakjovski, K. Gjorgjievska, D. Zendelovska, **M. Petrushevska**, N. Labachevski, Administration of peroxisome proliferator-activator receptor alpha (PPAR-alpha) agonist reduces body weight and adipose depots in fructose fed wistar rats, The 6th Central European Congress on Obesity (CEECON) and the 15th Slovak Congress on Obesity 2017, Abstract Book, Vol. 63 (9), suрл. 2, 2017, Bratislava.	0,5

6.2	D. Zendelovska, K. Jakjovski, K. Gjorgjievska, E. Atanasovska, **M. Petrushevska**, N. Labachevski, The influence of Vitamin E on cyclosporine nephrotoxicity in rats: changes in oxidative stress marker MDA, 19th International Conference on Oxidative stress reduction, redox homeostasis and antioxidants, Universite Pierre and Marie-Curie, 2017, Paris.	0,5
6.3	Pavlovska K, Efremovska L, **Petrusevska M**, Atanasovska E, Mishevska P, Miceska M. Azathioprine induced adverse effects in inflammatory bowel disease patients. 3rd Serbian gastroenterology congress, Belgrade, Serbia, 8-10th October 2015	0,5
6.4	**M. Petrusevska**, B. Petreska, K. Mladenovska, S. Veljanovska. Paclitaxel- Carboplatin induced peripheral neuropathy in ovarian cancer patients. 21st EAHP Congress – Vienna, Austria, 16 – 19 March 2016	0,5
6.5	K. Pavlovska, M. Miceska, P. Mishevska, J. Ribarska, E. Atanasovska, I. Kikerkov, L. Efremovska, **M. Petrusevska**. Assessment of 6-thioguanine nucleotide metabolite level in inflammatory bowel disease patients treated with azathioprine. (J Crohn's and Colitis, vol.10, S1), 11th ECCO, Amsterdam, The Netherlands, March 2016	0,5
6.6	**M. Petrusevska**, M. Homar, D. Kocjan, L. Peternel. Absorptive environment simulation in detection of excipient-mediated precipitation inhibition of poorly soluble drug. 2nd European Conference on pharmaceutics. 3-4th April 2017, Krakow, Poland	0,5
6.7	**Petrusevska M**, Stavridis I, Petrushevska G. Secondary Hodgkin Lymphoma and MDS after paclitaxel-carboplatin treatment in a patient with small cell lung cancer. Clinical, Lymphoma, Myeloma, & Leukemia SOHO 2017 Abstract Proceedings Supplement, Annual SOHO Meeting, 13-16th September 2017, Houston, USA	0,5
6.8	Pavlovska K, Miceska M, **Petrushevska M**, Atanasovska E. Azathioprine as a monotherapy or in combination with 5-aminosalicylates in patients with IBD in achieving better therapeutic response. IBD: From Diagnosis to Therapy, July 5-6, 2019, St. Petersburg, Russia	0,5
6.9	Ilijeva R, Dimovska N, Krstevska A, Grozdanov A, **Petrushevska M**, Crcarevska M, Dimkoska S, Mladenovska K. Functionalized MWCNTs as etoposide carriers: characterization and release kinetics. Acta Pharmaceutica Hungarica CESPT Edition 2018	0,5
7.	**Рецензија на научен/стручен труд**	
7.1	Cogent Chemistry (COGENTCHEM-2018-0159)	0,2
7.2	Recent patents on drug delivery and formulation (BSP-DDF-2017-157)	0,2
7.3	Annals of Chromatography and Separation Techniques (2016:Development and Validation of a Gas Chromatography-Mass Spectrometry Test Method for Screening and Quantitation of Steroid Estrogens (Endocrine Disruptor Compounds) in Water Using Large Volume Injection)	0,2
7.4	The Open Pharmaceutical Journal (2016: Protease Inhibitors as Ad-hoc antibiotics: A review.)	0,2
7.5	Annals of Chromatography and Separation Techniques (2016: Evaluation of Method Performance for the Determination of Polycyclic Aromatic Hydrocarbons in Water by Gas Chromatography/Mass Spectrometry)	0,2
7.6	Cientific Nanomedicine (2019:CDDR-101)	0,2

7.7	AS Pharmaceutical Sciences (ASPS-18-RW-234)	0,2
	Вкупно	**334,68**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	**Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството првпат во државата воведена метода**	12
2.	**Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија:**	
2.1	Стручни мислења за класификација на хемикалии, проценки на ризик, токсиколошки процени	31
3	**Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството**	2
3.1	Здравствена специјализација по клиничка фармација	
	Вкупно	**45**

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

1.	**Член во комисија за изработка на измени и дополнувања на закон, изработка на подзаконски акт**	
1.1	Член во Комисијата за изработка на Правилникот за пријавување и следење на несаканите ефекти од лековите - фармаковигиланца	2
2	**Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание**	
2.1	American Journal of Clinical and Experimental Medicine	1
2.2	ACTA SCIENTIFIC PHARMACEUTICAL SCIENCES	1
3.	**Студиски престој во странство**	
3.1	PIER GIORGIO MERLI" TEM School 2016, Electron Microscopy Laboratory, CNR-IMM Institute, Bologna, Italy (Школоа за електронска микроскопија, Болоња, Италија)	0,5
4.	**Член во комисии и тела на државни и други органи**	
4.1	Член во Комисијата за фармаковигиланца до април 2019	1
	Вкупно	**5,5**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**334,68**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**45**
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	**5,5**
Вкупно	**385,18**

Членови на Комисијата

Проф. д-р Димче Зафиров с.р.
Проф. д-р Јасмина Тројачанец с.р.
Проф. д-р Круме Јаќовски с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува научноистражувачката и стручно-primenuva~kata дејност, како и дејноста од поширок интерес на н. сор. д-р Игор Кикерков, н. сор. д-р Драгица Зенделовска и н. сор. д-р Марија Петрушевска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека н. сор. д-р Игор Кикерков, н. сор. д-р Драгица Зенделовска и н. сор. д-р Марија Петрушевска поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето виш научен соработник od srodni nau~ni podra~ja po predmetite od nau~niте oblasti: farmakologija, toksikologija i klini~ka farmakologija во научната област фармакологија. Со оглед на фактот дека научната област фармакологија претставува интердисциплинарна научна област во која за постигнување на високи научни резултати е потребно вклучување на научни кадри со различни профили, Рецензентската комисија смета дека н. сор. д-р Игор Кикерков, кој е доктор на економски науки, н. сор. д-р Драгица Зенделовска, која е доктор на хемиски науки, и н. сор. д-р Марија Петрушевска, која е доктор на фармацевтски науки, може значајно да придонесат за развојот на фармакологијата како научна област во Република Северна Македонија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, н. сор. д-р Игор Кикерков, н. сор. д-р Драгица Зенделовска и н. сор. д-р Марија Петрушевска да бидат избрани во звањето **виш научен соработник** od srodni nau~ni podra~ja po predmetite od nau~nite oblasti: farmakologija, toksikologija i klini~ka farmakologja во научната област фармакологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Димче Зафиров с.р.
Проф. д-р Јасмина Тројачанец с.р.
Проф. д-р Круме Јаќовски с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И ПУЛМОЛОГИЈА СО ФТИЗИОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Вечер” и „Коха” од 30.9.2019 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области интерна медицина и пулмологија со фтизиологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4658/37, донесена на 22.10.2019 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Горица Брешковска, ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, проф. д-р Дејан Докиќ, ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева, ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, ЈЗУ Универзитетска клиника за ревматологија и проф. д-р Розалинда Попова Јовановска, ЈЗУ Универзитетска клиника за гатрохепатоентерологија.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област интерна медицина и пулмологија со фтизиологија, во предвидениот рок се пријавија н.сов.д-р Златица Димитријевиќ Гошева, в.н.сор.д-р Јагода Стојковиќ, н.сов.д-р Деска Димитриевска и ас.д-р Димитар Каркински.

Н.сов.д-р Златица Димитријевиќ Гошева

5. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката н.сов. д-р Златица Димитријевиќ Гошева е родена на 8.1.1958 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје во 1976 година. Со високо образование се стекнала на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет, Скопје. Дипломирала на 8.7.1982 година, со просечен успех 9,0.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1983/84 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила со просечен успех 9,3. На 28.12.1993 година го одбранила магистерскиот труд на тема: *Значење на имунолошката реактивност кај пациенти со плеврален излив од различна етилогија*.

Докторска дисертација пријавила во 1998 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет во Скопје.

Дисертацијата на тема: *Маркери на инфламација - улога и значење при асматската болест* ја одбранила на 25.6.2002 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Ангелко Ѓорчев, проф д-р Дејан Докиќ, проф. д-р Мирко Спировски, проф. д-р Предраг Трендафиловски и проф. д-р Мирослав Димитровски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област медицински науки.

Во 2003 година е избрана во звањето научен соработник на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ , Медицински факултет, Скопје, во областа интерна медицина.

Во моментот е научен советник на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”, Медицински факултет – Скопје, во областа интерна медицина. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр.1049 од 2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 455а/1985, бр.551/1991, бр.638/1995, бр.727/1999, бр. 829/2003, бр.941/2008 и бр.1049/2013 год., како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

6. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, Скопје, кандидатката н.сов. д-р Златица Димитријевиќ Гошева изведува вежби на прв циклус студии на студиската програма на Медицинскиот факултет и на Стоматолошкиот факултет.

Кандидатката била ментор (едукатор) на 27 специјализанти по предметот Интерна медицина.

Кандидатката учествувала како член во две комисии за полагање специјалистички испит по предметот Интерна медицина.

Кандидатката е коавтор на рецензиран учебник под наслов „Интерна медицина – практикум”.

Научноистражувачка дејност

Д-р Златица Димитријевиќ Гошева има објавено вкупно 147 научни трудови од областа на пулмолгијата и алергологијата, од кои 13 труда во меѓународни научни списанија, 1 труд како публикација во национално медицинско списание и 133 труда во зборници од научни собири.

Д-р Златица Димитријевиќ Гошева била раководител на 1 меѓународен научен проект, а учествувала и како член во 8 меѓународни научни проекти и 3 национални проекти.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Златица Димитријевиќ Гошева активно е вклучена во стручно-применувачката работа на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, Скопје. Врши стручна дејност како раководител на оддел на Клиниката.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес:

- била претседател на Управен одбор на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија;
- член на Организациониот одбор на 5 национални конгреси на МРЗ;
- генерален секретар на 4. Конгрес на МРЗ, септември 2008;
- генерален секретар на МРЗ до 2010 г.;
- член на Научен комитет на Конгрес на респираторна медицина на Р Македонија, 6-9 октомври 2016 год.;
- член на Европско респираторно здружение.

Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија:

- Комисија за DRG - имплементација;
- Комисија за утврдување на основ за давање боледување на осигурани лица;
- Работна група за едукација на пациенти со ХОББ.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката н.сов.д-р Златица Гошева, за летниот семестар 2017 година, доби позитивна оценка 9,84 по предметот Интерна медицина со анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

Образец 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,0 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,3	**да**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: Интерна медицина, поле: пулмологија и алергологија.	**да**
3	Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**да**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed, Scopus 3. Наслов на трудот: The effect of combined therapy ICS/LABA and ICS/LABA plus Montelucast in patients with uncontrolled severe persistent asthma based on serum IL-13 and FEV1 4. Година на објава: јуни 2015	**да**
	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed, Scopus 3. Наслов на трудот: Role and significance of markers of inflammation in the asthmatic disease 4. Година на објава: декември 2015	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Назив на електронската база на списанија: PubMed, Scopus 3. Наслов на трудот: Predictive factors for the effect of treatment by noninvasive ventilation in patients with respiratory failure as a result of acute exacerbation of the chronic obstructive pulmonary disease 4. Година на објава: декември 2015	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed, Scopus 3. Наслов на трудот: Analysis of plasma concentrations of theophylline in smoking and nonsmoking patients with asthma 4. Година на објава: декември 2015	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed, Scopus 3. Наслов на трудот: Analysis of lymphocyte immunological reactivity in patients with pleural effusions of different etiology 4. Година на објава: декември 2015	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed, Scopus 3. Наслов на трудот: Relationship between Vitamin D, inflammation and lung function in patients with severe uncontrolled asthma 4. Година на објава: ноември 2017	
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**да**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

Оцена за наставните, научните и стручните остварувања на кандидатката:

АНЕКС 1

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Златица Методија Димитријевиќ-Гошева

Институција: Медицински факултет- Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија

Научна област: интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиторски или изработка на семинарски труд) 1.Клинички вежби/интерна медицина (1985/86 до 2008/2009) (2009/10 до 2018/19) 2.Клиничко испитување/пропедевтика (1985/86 до 2008/2009) (2009/10 до 2017/18) 3.Стоматолози/интерна медицина (1985/86 до 2008/2009) (2009/10 до 2018/19) 4. Ургентна мед./вежби/2009/10 до 2018/19 5. Фамилијарна мед./вежби/2009/10 до 2017/18	 **82,8** **20,32** **62,10** **3,3** **30,05** **2,43** **0,8** **0,48**
2	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	**92**
3	Консултации со студенти:50*0,002*68 сем	**6,8**
4	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика 6*0,2*20 сем	**24**
5	Специјалистичка испит 2*1 2 специјализанти	**2**
6	Ментор и едукатор на здравствена едукација 5*16*0,08*27=172,8	**172,8**
7	Позитиво рецензирана збирка задачи или практикум Интерна медицина – практикум	**3**
	Вкупно	**502,88**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поен
	Учесник во меѓународен научен проект	

1.		**9**
	1.1 Главен истражувач во 1 проект/9 поени Safety and efficacy of Sumamed therapy in the treatment of respiratory tract infections in adults and children: international, multicenter, non-comprative study, as Principal investigator (period 2007 – 2009)	
	Учесник во меѓународни проекти/ 8*5=40	
2.	**2.1** Azithromycin sequential therapy in adults with Community acquired pneumonia (CAP): an open no comparative study, 2003, as sub-investigator	5
	2.2 International study with protocol no.SMB-BUSAL-SS061 from Oct 2007 to Dec 2007, as sub-investigator	5
	2.3 International study with protocol no.SMB-BUSAL-SS081 from Apr 2008 to Jan 2009, as sub-investigator	5
	2.4 International study BUSAL-III-08-1 as sub-investigator in the period of Nov 2008 to Dec 2009 (Newsletter No 5)	5
	2.5 International study BUSAL-II-08-1 as sub-investigator in the period of May 2010 to April 2011	5
	2.6 International study HZC113782 as sub-investigator wich is ongoing since August 2011.	5
	2.7 International study with protocol no.FLT 3509 since April 2013, as sub-investigator	5
	2.8 International clinical study RIVAROXDVT since 27 april 2016 till 10 july 2018, as sub-investigator	5
	Учесник во национални научни проекти	
	2.9 Caprivi – community acquired pneumonia: treatment with Avelox in hospitalized patients (ноември 2009 - јуни 2011 г)	3
	2.10 Ефикасност и безбедност на терапијата со tabl.Pancef во третман на инфекции на респираторниот тракт кај возрасни пациенти (период – јануари, февруари, март 2010 год.)	3
	2.11 Тераписка ефикасност и безбедност на Tricef во лекување на респираторни инфекции	3

3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/ стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	3.1 Јанева Е., Ѓорчев А., Гошева З., Димитриевска Д., Здравеска М., Тодевски Д. Арбутина С. Астма и бременост – прика случај. Македонски медицински преглед, 2012:66(2)116–122	**3,0**
	3.2 Јанева Е., Ѓорчев А., Гошева З., Димитриевска Д., Здравеска М Тодевски Д. Арбутина С., Бесими Ф. Контролирана астма во тек на бременост,Medicus 2013, Vol.17(2):197-201	**3,0**
	3.3 Goseva Z., Gjorcev A., Jovanovska-Janeva E., Arbutina S. Gastroesophageal reflux symptoms in patients with chronic obstructiv pulmonary disease, Macedonian Journal of Medical Sciences 2014; 7 (461-463	**3,0**
	3.4 Janeva-Jovanovska E., Goseva Z., Gjorcev A., Debreslioska A., Spi M., Zafirova B., Genadieva-Dimitrova M. The effect of combined thera ICS/LABA and ICS/LABA plus Montelucast in patients with uncontrol severe persistent asthma based on serum IL-13 and FEV1, Maced J Me 2015, Vol3, No 2: 268-272	**3,0**
	3.5 Goseva Z., Janeva Jovanovska E., Gjorcev A., Arsovski Z., Pejkovska S. Role and significance of markers of inflammation in the asthmatic disease. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2015 Dec 15: 3(4) 630-634	**3,0**
	3.6 Pejkovska S., Kaeva Jovkovska B., Goseva Z., Arsovski Z., Janeva Jovanovska E., Zeynel S. Predictive factors for the effect of treatment by noninvasive ventilation in patients with respiratory failure as a result of acute exacerbation of the chronic obstructive pulmonary disease. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2015 Dec 15: 3(4): 655-660	**3,0**
	3.7 Goseva Z., Gjorcev A., Kaeva Jovkovska B., Janeva Jovanovska E., Angelovska I. Analysis of plasma concentrations of theophylline in sm and nonsmoking patients with asthma. Macedonian Journal of Medica Sciences. 2015 Dec 15: 3(4): 672-675.	**3,0**
	3.8 Goseva Z., Kaeva Jovkovska B., Gjorcev A., Janeva Jovanovska E., Arsovski Z., Pejkovska S., Tatabitovska A. Analysis of lymphocyte immunological reactivity in patients with pleural effusions of different etiology. OA Maced J Med Sci, Dec 25, 2015.	**3,0**
	3.9 Pejkovska S., Kaeva Jovkovska B., Goseva Z., Arsovski Z., Arbutina S. Body mass index as a determinant of outcome of treatment with non-invasive ventilation in patients with respiratory failure due to acute exacerbation of chronic obstructive pulmonary disease. Acta morphol. 2015; Vol 12 (2): 51-56.	**3,0**
	3.10 Arsovski Z., Dokic D., Gosheva Z., Janeva.J.E., Arsovska A.Isjanovski V. Altered therapeutic response towards inhaled corticosteroids in asthmatics – smokers with mild asthma, Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (2) 43-47 (2016)	

	3.11 Janeva J. E., Gjorcev A., Kaeva B., Breskovska G., Goseva Z., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arsovski Z., Pejkovska S., Minov J., Trajkov D., Dimitrova G.M., Zafirova B. Role and clinical significance of IL-33 in patients with asthma, Mak Med Pregled 2017; 71 (1): 50-55	**3,0** **3,0**
	3.12 Janeva Jovanovska E., Kaeva B., Breskovska G., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arbutina S., Trajkov D., Genadieva Dimitrova M. Leukotriene receptor antagonists in managing severe uncontrolled asthma, EMJ Allergy & Immunology, Vol 2.1 (66-68) August 2017	**3,0**
	3.13 Janeva-Jovanovska E., Dokic D., Jovkovska-Kaeva B., Breskovska G., Goseva Z., Minov J., Trajkov D., Dimitrova-Gebadieva M., Zafirovska-Ivanovska B. Relationship between Vitamin D, inflammation and lung function in patients with severe uncontrolled asthma, Maced J Med Sci, November 2017.	**3,0**
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/ научно популарно списание **4.14** Dokic D., Goseva Z., Veljanovska B. Azitromicin vo hospitalno lekuvanje na pnevmonii steknati vo zaednica. Vox medici, 2006: br.53: 41	**1,6**
5.	Трудови со оригинални научно/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир **5.1** Пејковска С., Докиќ Д., Глигоровски Љ., Гошева З., Бушљетиќ К., Арбутина-Груевска С., Кркински Д., Стојаноски И., Грдановска Т., Арсовски З. Причини за егзацербација на бронхијална астма, Зборник од 3-ти Конгрес на МРЗ , октомври 2003.	**2**
6	Секциско предавање на научен/стручен собир **6.1** Научно/стручно предавање на Катедра за интерна медицина/3*1 **6.2** Предавач на работилници за респираторни инфекци кај возрасни пациенти/предавач на 6 работилници 2011 (Куманово, Тетово, Штип, Битола, Охрид, Велес) 6*1 **6.3** Предавач на семинар Symbicort in treatment of asthma and COPD, 31.01.2012, Скопје/1 поен **6.4** Контрола на астма-достижен предизвик Предавач, 14.11.2012, Скопје/1 поен **6.5** ХОББ – актуелни теми и новини во класификација, дијагноза и третман, предавач, 27.03.2013, Скопје **6.6** Семинар за ХОББ – приказ на случај, предавач, ноември 2013, Скопје **Вкупно**	**3** **6** **1** **1** **1** **1** **13**

7.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	7.1 Sumamed i.v. (azithromycin) во лекување на вонболнички стекната пневмонија, 17.10.2003, Охрид	**2**
	Учество во школи и работилници 5*1	**5**
8.	**8.1** Regional winter school: Workplace Risk Assessment Skopje, January 27 th – February 1 st, 2008	1
	8.2 Работилница за проценка на ризиците на работното место, Скопје, 3-5 април 2008 година	1 1
	8.3 NIDA Clinical trials - Certificate of Completion/Good Clinical Practice/8 March 2015	1
	8.4 GSK Data Privacy Training – Certificate of Completion, Granted on Training Date: September 18, 2014	1
	8.5 The Second National GCP Seminar Training in Republic of Macedonia:”Ethical and regulatory aspects of Good Clinical Practice” (with certificate of training) Dec 2015	8*1=**8**
9.	Учество на научен/стручен собир со реферат **9.1** Учество на научен/стручен собир со реферат/усна презентација/1 поен	
	9.1.1. Dimitrijevic Z. Ciljana psihodinamska psihoterapija u lecenju neuroza, XXIII конгрес на студентите по медицина и стоматологија, Сараево	
	9.1.2. Димитријевиќ З., Стефановски Т., Шестаков Гј. Нивото на карциноембрионалниот антиген во плевралната течност кај малигните плеврални изливи, Зборник на трудови од VII Пулмолошки денови на лекарите на СРМ, Охрид 1985	
	9.1.3.Гошева З., Пеева-Пепељугоска Е., Шестаков Гј., Мирковска Ј. Нивото на карциноембрионалниот антиген во серум кај малигни и немалигни изливи, Зборник на трудови, IX Пулмоалерголошки научно-стручен состанок, Охрид 1989	
	9.1.4.Гошева З., Гавриловски М., Сајков Д., Димитровски К., Ќовкарова Е., Бушљетиќ К. Лимфоцитни субпопулации кај пациенти со плеврален излив со малигна етиологија, Зборник на абстракти, X Пулмоалерголошки научно-стручен состанок, Охрид 1991	
	9.1.5.Гошева З., Гавриловски М., Димитровски М., Ќовкарова Е., Бушљетиќ К., Стојковиќ Ј., Лимфоцитни субпопулации во крв и плеврална течност кај пациенти со специфична (ТБЦ) етиологија на изливот, Зборник на	

	трудови, I Македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид 1993 **9.1.6.**Goseva Z., Dokic D., Boskovska M., Busljetic K., Arsovski Z. Measurements of forced expiratory volume in one second(FEV1) and gastro-oesophageal reflux(GER) symptoms in COPD. Eur Resp J: Sept.2003:Vol 22,Supp 45: 576s **9.1.7.**Goseva Z., Gjorcev A., Dokik D., Arsovski Z., Gruevska S., Pejkovska S. Interleukin-5 kaj pacienti so bronhijalna astma, Zbornik na abstrakti od III Kongres na MRZ, 2003:29 **9.1.8.**Гошева З., Ѓорчев А., Димитриевска Д., Арбутина С., Јанева Е. Маркери на инфламација и нивно значење кај бронхијалната астма, Зборник на апстракти од 4-ти Конгрес на МРЗ со меѓународно учество, сеп. 2008 **9.2** Учество на научен/стручен собир со реферат/постер-презентација/0,5 поени/ 23*0,5 **9.2.1.**Goseva Z., Gavrilovski M., Kovkarova E., Busljetic K. T-cell subsets and pleural touberculosis, Annual Meeting of EAACI 1993 **9.2.2.**Goseva Z., Gavrilovski M., Busljetic K. The distribution of lymphocyte subsets in peripheral blood and pleural fluid Allergy and Clinical Immunology News, ICACI 1994 **9.2.3**.Goseva Z., Gavrilovski M., Kovkarova E. Levels of Immunoglobulins (IgA, IgG, IgM) in pleural fluid and in peripheral blood, Allergy and Clinical Immunology News, ICACI 1994 **9.2.4**.Goseva Z., Gavrilovski M., Gligorovski Lj., Bozinovska K., Boskovska M. Immunological reactivity in patients with pleural effusions, Allergy supplement No 30, Vol 50, 1995 **9.2.5**.Goseva Z., Gjorcev A.,Dimitrovski M., Zdravevska M., Jovanov S.Theophyllin in smoking and nonsmoking patients with bronchial asthma,Allergy suppNo30,Vol51, 1996 **9.2.6.**Goseva Z., Dimitrovski M., Zdraveska M., Bozinovska K. The level of immunoglobulin E (IgE) and skin tests in asthma patients, Allergy supplement No 31, vol 51, 1996 **9.2.7**.Goseva Z., Dimitrovski M., Bozinovska K., T-cell subpopulations in patients with seasonal bronchial asthma, Allergy supplement No 31, vol 51, 1996 **9.2.8**.Goseva Z., Dimitrovski M., Bozinovska K. T-cell subpopulations in asthmatic patients treated with Sodium Cromoglycate (INTAL), Allergy supp. No37,Vol 52 1997	23*0,5 = **11,5**

	9.2.9.Goseva Z., Dimitrovski M., Bozinovska K., Arsovski Z. Virusni infekcii i asthma bronchiale, Zbornik na trudovi od II Kongres na MRZ, 1997 **9.2.10**.Goseva Z., Bozinovska K., Respiratory viral infections and exacerbation of difficult asthma, Interasthma 1997, Annual Meeting, Western Europe Chapter **9.2.11.**Goseva Z., Zdraveska M., Dimitrovski M., HLA antigeni od klasa I i II povrzani so terapiskiot plan i terapiskiot efekt,Allergy No 43, vol. 53-16; ECACI 1998 **9.2.12**.Goseva Z., Dimitrovski M., Kotorcevic J., Arsovski Z., Gass-analyses in asthma monitoring, World Asthma Meeting 1998: Abstract No 321 **9.2.13**.Goseva Z., Gjorcev A., Dimitrovski M., Boskovska M, Jovkovski O. Comparative analyses of teophyllinemia in smoking and nonsmoking patients with bronchial asthma, Allery 2000; Vol 55, Supp 63:109 **9.2.14**.Goseva Z., Dimitrovski M., Bozinovska K., Jovanov S. Non-invasive ventilator support in respiratory health control, Eur Res J 2000; Vol 16, Supp 31: 134 **9.2.15**.Goseva Z., Dimitrovski M., Boskovska M. Monitoring of anti-inflammatory effects of corticosteroids in asthma patients, 3-rd Mediterranean Congress-Crete 2000;Absract 27 **9.2.16**.Goseva Z., Bozinovska K. Relation between respiratory infections and exacerbation of asthma, Allergy 2001:Vol 56, Supp 68:21 **9.2.17**.Goseva Z., Dokic D., Gjorcev A., Boskovska M., Busljetic K.,Arsovski Z. Asthma control with inhaled corticosteroids (ICS) and beta2-agonists, Allergy2002: Vol 57, Supp73: 344 **9.2.18**.Goseva Z., Dokic D., Gjorcev A., Boskovska M., Arsovski Z. Respiratory measurements in the patients with COPD, Eur Res J, Sep.2002:Vol 20, Supp 38: 153s **9.2.19**.Goseva Z., Gjorcev A., Dokic D., Arsovski Z. The role of ECP, IL-4 and IL-5 in asthmatic patients, European Respiratory Journal: Sept. 2003: Vol 22, Supp 45: 292s **9.2.20**.Goseva Z. Values of ECP and IL-5 before and after the treatment in patients with bronchial asthma 4 th World Asthma Meeting, Feb.2004: Abstract book: 62 **9.2.21**.Goseva Z., Dokic D., Boskovska M., Arsovski Z., Gruevska S. Non-invasive ventilatory support in the treatment of acute and chronic respiratory failure. Eur Resp J, Sep. 2004: Abstracts: 402s	

	9.2.22. Goseva Z., Gjorcev A., Dokic D., Arsovski Z., Redzepi A.Monitoring of the allergic inflammation in asthmatics EAACI 2007; Abstract book:Abstract No 534 **9.2.23**.Goseva Z., Gjorcev A., Dokic D., Pejkovska S. Analysis of T-cell subsets before and after the treatment of patients with asthma, 5th Balkan Congress of Allergology and Clinical Immunology, Oct.2008, of Book abstracts:7	
10 **10.1**	Апстракти објавени во зборник на конференција-меѓународна конференција **10.1.1.** Stefanovski T., Kotevski Lj., Stavric Gj., Dimitrijevic Z. Our experience with perbronchial fine needleaspiration, Abstract book of 4-th World Congress for Bronchology, Rome 1984, p8 **10.1.2**.Goseva Z., Gavrilovski M., Kovkarova E., T-cell subsets and pleural touberculosis, Annual Meeting of EAACI 1993 **10.1.3**. Goseva Z., Gavrilovski M., Busljetic K. The distribution of lymphocyte subsets in peripheral blood and pleural fluid Allergy and Clinical Immunology News, ICACI 1994 **10.1.4**.Goseva Z., Gavrilovski M., Kovkarova E. Levels of Immunoglobulins (IgA, IgG, IgM) in pleural fluid and in peripheral blood, Allergy and Clinical Immunology News, ICACI 1994 **10.1.5**.Goseva Z., Gavrilovski M., Gligorovski Lj., Bozinovska K., Boskovska M. Immunological reactivity in patients with pleural effusions, Allergy supplement No 30, Vol 50, 1995 **10.1.6**.Goseva Z., Gjorcev A., Dimitrovski M., Zdravevska M., Jovanov S. Theophyllin in smoking and nonsmoking patients with bronchial asthma, Allergy supplement No 30, Vol 51, 1996 **10.1.7**. Goseva Z., Dimitrovski M., Zdraveska M., Bozinovska K. The level of immunoglobulin E (IgE) and skin tests in asthma patients, Allergy supplement No 31, vol 51, 1996 **10.1.8**.Goseva Z., Dimitrovski M., Bozinovska K., T-cell subpopulations in patients with seasonal bronchial asthma, Allergy supplement No 31, vol 51, 1996 **10.1.9**.Jovanov S., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Bozinovska K. Korelacija megu simptomite, funkcionalnite parametric, eozinofilija I tretmanot kaj pacienti so asthma bronchiale, Allergy No30, Vol.51,-63 Interasthma 1996 **10.1.10.**Goseva Z., Dimitrovski M., Bozinovska K. T-cell subpopulations in asthmatic patients treated with Sodium Cromoglycate (INTAL), Allergy supplement No37,Vol 52 1997 **10.1.11**.Goseva Z., Bozinovska K., Respiratory Viral infections and exacerbation of difficult asthma, Interasthma 1997,Annual Meeting, Western Europe Chapter **10.1.12**.Goseva Z., Zdraveska M., Dimitrovski M., HLA antigeni od klasa I i II povrzani so terapiskiot plan i terapiskiot efekt, Allergy No 43, vol. 53-16; ECACI 1998 **10.1.13**.Kotorcevik J., Gjorcev A., Todevski D., Dimitrievska D., Goseva Z., Edukacija kaj pacienti i nejziniot efekt povrzan so	77*1=**77**

	terapiskiot plan i terapiskiot efekt, Allergy No 43, Vol.53-16, ECACI 1998 **10.1.14**.Dimitrovski M., Goseva Z., Gjorcev A., Kotorcevik J. Eozinofilija kako marker na inflamacija kaj pacienti so asthma, Allergy No 43, Vol.53-16, ECACI 1998 **10.1.15**.Goseva Z., Gavrilovski M., Boskovska M. Relation Between aeroallergens and serum IgE levels, ICACI Abstracts 1997: 185 **10.1.16**.Goseva Z., Dimitrovski M., Kotorcevic J., Arsovski Z., Gass-analyses in asthma monitoring, World Asthma Meeting 1998: Abstract No 321 **10.1.17**.Boskovska M., Goseva Z., Arsovski Z., Dimitrovski M. Low dose inhaled steroid plusteophylline in the treatment of asthma in comparation with double dose of inhaled steroid, World Asthma Meeting 1998: Abstracts No 556 **10.1.18**.Goseva Z., Gjorcev A., Dimitrovski M., Boskovska M, Jovkovski O. Comparative analyses of teophyllinemia in smoking and nonsmoking patients with bronchial asthma, Allery 2000; Vol 55, Supp 63:109 **10.1.19**.Boskovska M., Dokic D., Goseva Z., Gjorcev A. Addition of specific immunotherapy in patients with grass-pollen allergic asthma, treated with inhaled steroid thrapy, Allergy 2000; Vol 55, Supp 63: abstract 53 **10.1.20**.Busljetic-Bozinovska K.,Stefanovski T., Goseva Z., Boskovska M., Busljetic O., Stojkovic J. Polymorphonuclear elastasa and chronic obstructive pulmonary deseases during exaterbation, Eur Res J: Aug 2000; Vol 16, Supp 31:58 **10.1.21**.Goseva Z., Dimitrovski M., Bozinovska K., Jovanov S. Non-invasive ventilator support in respiratory health control, Eur Res J 2000; Vol 16, Supp 31: 134 **10.1.22**.Goseva Z., Dimitrovski M., Boskovska M. Monitoring of anti-inflammatory effects of corticosteroids in asthma patients, 3-rd Mediterranean Congress-Crete2000; No 27 **10.1.23**.Dimitrovski M., Goseva Z., Bozinovska K. Respiratory viral infection and exacerbation of severe asthma, 3-rd Mediterranean Congress-Crete 2000; Abstract No38 **10.1.24.**Gavrilovski M., Goseva Z., Jovkovski O. Levels of immunoglobulins in pleural fluid and peripheral blood, 3-rd Mediterranean Congress-Crete 2000, Absract No 47 **10.1.25**.Goseva Z., Bozinovska K. Relation between respiratory infections and exacerbation of asthma, Allergy 2001:Vol 56, Supp 68:21 **10.1.26**.Boskovska M., Gerovski B., Goseva Z., Caparoska T. Inhalation of beclomethason dipropionate sprey compared with teophylline as primary treatment for chronic mild to moderate asthma, Allergy 2001:Vol 56, Supp.68:161 **10.1.27**.Gavrilovski M., Goseva Z., Dimitrovski M. Correlation between eosinophilia and exacerbation of asthma, Allergy 2001: Vol 56, Supp 68: 166 **10.1.28**.Boskovska M., Dokic D., Busljetic-Bozinovska K., Arbutina S., Goseva Z. Concomitant use of low-dose inhaled	

	corticosteroids and long-acting bronchodilatator vs doubling the dose of inhaled corticosteroid in asthma patients, Eur Res J Sep.2001:98s **10.1.29**.Goseva Z., Dokic D., Gjorcev A., Boskovska M., Busljetic K.,Arsovski Z. Asthma control with inhaled corticosteroids (ICS) and beta 2-agonists, Allergy 2002:Vol 57,Supp73: 344 **10.1.30**. Arsovski Z., Dokic D., Gavrilovski M., Kaeva B., Goseva Z. The effect of specific immunotherapy (SIT) on grass pollen-induced rhinoconjuctivitis, Allergy 2002:Vol 57,Supp 73:54 **10.1.31**.Goseva Z., Dokic D., Gjorcev A., Boskovska M., Arsovski Z. Respiratory measurements in the patients with COPD, Eur Res J, Sep.2002:Vol 20, Supp 38: 153s **10.1.32**. Boskovska M., Busljetic K., Goseva Z., Arsovski Z. The correlation between skin prick tests, non specific bronchoprovocation test and obstruction in small airways, Eur Res J, Sep 2002: 49s **10.1.33**.Arsovski Z., Dokic D., Goseva Z., Arbutina S. Nitric oxide in patients with perennial allergic asthma and rhinitis. EAACI 2003: Allery as a Global Problem, Abstract book: s117, No 378 **10.1.34**.Boskovska M., Gerovski B., Dokic D., Kaeva B., Goseva Z., Gruevska S. Inhaled antiholinergic drug and β2 agonists in combination improves quality of life in patients with COPD. EAACI 2003: Allery as a Global Problem, Abstract book: s125, No 408 **10.1.35**. Boskovska M., Gerovski B., Dokic D., Goseva Z**.,** Busljetic K. Influence of inhaled long acting β2 agonists on biochemical and cardiovascular status in patients with moderate/severe asthma. EAACI 2003: Allery as a Global Problem, Abstract book: s125, No 411 **10.1.36**.Arsovski Z., Dokic D., Goseva Z**.,** Kaeva B., Arbutina S. Treatment of asthmatic patients with beclomethason dipropionate(BDP) or budesonide(B) – comparative, randomized, double blind clinical study, European Respiratory Journal: Sept. 2003: Vol 22, Supp 45: 282s **10.1.37**. Goseva Z.**,** Gjorcev A., Dokic D., Arsovski Z. The role of ECP, IL-4 and IL-5 in asthmatic patients, European Respiratory Journal: Sept. 2003: Vol 22, Supp 45: 292s **10.1.38**. Goseva Z., Dokic D., Boskovska M., Busljetic K., Arsovski Z. Measurements of forced expiratory volume in one second (FEV1) and gastro-oesophageal reflux (GER) symptoms in COPD. European Respiratory Journal: Sept. 2003: Vol 22, Supp 45: 576s **10.1.39**.Goseva Z. Values of ECP and IL-5 before and after the treatment in patients with bronchial asthma 4 th World Asthma Meeting, Feb.2004: Abstract book: 62 **10.1.40.**Gruevska S., Dokic D., Goseva Z**.** Optimal asthma control with inhaled corticosteroids (ICS) and β2 agonists. 4 th World Asthma Meeting, Feb.2004: Abstract book: 173	

10.1.41.Dokic D., Goseva Z**.,** Trajkovska-Dokic E., Veljanovska B.Treatment of Chlamydia pneumoniae infection in asthmatic patients Clinical Microbiology and infection 2004; Vol 10, Supp 3: 586

10.1.42.Arsovski Z., Dokic D., Kaeva B., Goseva Z., Boskovska M., Krkinski D., Gruevska s., Pejkovska S.
The contribution of skin prick test, RAST and nasal provocation to the diagnosis of allergic rhinitis due to house dust-mite. EAACI 2004; Abstract book: Abstract No 202

10.1.43.Nikolova M., Dokic D., Gerovski B., Kaeva B., Breskovska G., Goseva Z**.,** Gruevska S., Pejkovska S. Adding inhaled corticosteroids during bronhodilatator therapy slows the deterioration of asthma. EAACI 2004; Abstract book: Abstract No 673

10.1.44.Busljetic K., Caparoska T., Kaeva B., Boskovska M., Stojkovic J. Goseva Z., Todevski D.
Chlamydia pneumoniae infection and asthma bronchiale
EAACI 2004; Abstract book:Abstract No 147

10.1.45.Arsovski Z., Dokic D., Boskovska M., Goseva Z.
The effect of combined β2 agonists and anticholinergic inhaled therapy in patients with COPD
Eur Resp J, Sep. 2004: Abstracts: 341s

10.1.46.Goseva Z., Dokic D., Boskovska M., Arsovski Z., Gruevska S. Non-invasive ventilatory support in the treatment of acute and chronic respiratory failure. Eur Resp J, Sep. 2004: Abstracts: 402s

10.1.47.Pejkovska S., Dokic D., Goseva Z., Arsovski Z., Gruevska S., Krkinski D. Analysis of T-cell subsets in patients with tuberculous pleural effusion. Eur Resp J , Sep. 2005: Vol 26, Suppl. 49: 276

10.1.48. Arsovski Z., Dokic D., Gavrilovski M., Goseva Z.
The effect of antihistamine pretreatment on side effects during specific immunotherapy
Toraks Dergisi, Apr.2006: Vol.7, Suppl 1:179

10.1.49.Goseva Z., Gjorcev A., Dokic D., Arsovski Z., Redzepi A. Monitoring of the allergic inflammation in asthmatics EAACI 2007; Abstract book:Abstract No 534

10.1.50.Gjorcev A., Dimitrievska D., Zdraveska M., Goseva Z., Todevs D.,Arbutina S. Education of patients in the Center of asthma improve asthma management, Allergy 2008: Supplement 88, Vol.63-299

10.1.51.Goseva Z., Gjorcev A., Dimitrievska D., Dokic D.,Arsovski Z. Markers of inflammation and airway responses to allergen in asthmati patients.Eur Resp J, Oct 2008, Abstract book: Proceedings pp.196s

10.1.52.Pejkovska S., Dimitrievska D., Dokic D., Goseva Z., Arbutina S Karkinski D. Oropharyngeal candidiasis with dry-powdered budesonic 800 mcg/day versus 400 mcg/day.5 th Balkan Congress of Allergology and Clinical Immunology, Oct.2008, Book of abstracts: Abstract P-13

10.1.53.Goseva Z., Gjorcev A., Dokic D., Pejkovska S.
Analysis of T-cell subsets before and after the treatment
of patients with asthma. 5 th Balkan Congress of Allergology and
Clinical Immunology, Oct.2008, Book of abstracts: Abstract P-7

10.1.54.Arbutina S., Dimitrievska D., Dokic D., Goseva Z., Pejkovska S
Karkinski D.Role of inhaled corticosteroids
in control of mild asthma in patients allergic to Linden pollen. 5th
Balkan Congress of Allergology and Clinical Immunology, Oct.2008,
Book of abstracts: Abstract P-12

10.1.55.Arsovski Z., Goseva Z., Stefanovski T.
The effect of inhaled beclomethason dipropionate (BDP) versus
bidesonide (B) in asthmatic patientns
5 th Congress of International Union against Tuberculosis and Lung
Disease, May 2009, Abstract book:abstract P48

10.1.56.Goseva Z., Gjorcev A., Arsovski Z., Arbutina S., Janeva E.
Monitoring of inflammation in asthmatics versus patients
with COPD
International Journal on immunorehabilitation, April 2010; Vol.12, No
1, Proceedings pp 56

10.1.57.Arsovski Z., Kaeva B., Gavrilovski M., Goseva Z., Pejkovska S.,
Arbutina S., Demiri F. Smoking and carotid atherosclerosis
Eur Resp J, Sep.2010; Abstracts: E2059

10.1.58.Arbutina S., Goseva Z., Arsovski Z., Busljetic K., Pejkovska S.,
Dimitrievska D. Viral infection in adult hospitalized with community
acuired pneumonia
Eur Resp J, Sep.2010; Abstracts:P2980

10.1.59.Pejkovska S., Breskovska G., Goseva Z., Arbutina S.,
Busletic K., Arsovski Z.
Anti-protease defences and airway inflamation during treatm
an acute exacerbation of COPD,
Eur Resp J, Sep.2010; Abstracts:E316

10.1.60.Janeva E., Gjorcev A., Dimitrievska D., Zdraveska M.,
Todevski D., Goseva Z., Arbutina S. Skin or blood allergy test in
asthma? ECACI Jun 2012, Abstracts No 595

10.1.61. Goseva Z., Gjorcev A., Arsovski Z., Arbutina S., Janeva E.
Relation between the forced expiratory volume in one second and
gastro-oesophageal reflux symptoms in asthmatics. Allergy-A
Global health challenge,Jun2013, No 987

10.1.62.Janeva E., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M.,
Dimitrievska D., Arbutina S., Todevski D., Trajkov D.
Interleukin 8 and neutrophilic asthma;Allergy- A Global health
challenge, Jun 2013, No 984

	10.1.63.Arbutina S., Goseva Z., Pejkovska S., Krkinski D., Janeva E., Kaeva B. Efficacy of the fluticasone furoate nasal spray in the treatment of seasonal allergic rhinitis Allergy- A Global Health challenge, Jun 2013, No 1637 **10.1.64**.Janeva E., Goseva Z., Gjorcev A., Arbutina S., Zdraveska M., Dimitrievska D., Todevski D., Trajkov D. Evaluation of IL-8 and MEF25-75 in patients with severe COPD who were treated with combined therapy of ICSs/LABAs plus tiotropium bromide, Eur Resp J, Sep. 2013, p607 **10.1.65**. Goseva Z. A three month follow up study of the effect of inhaled corticosteroids on severity of bronchial asthma 1st European Region Conference of the IUATLD, april 2000 **10.1.66**.Janeva E., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arbutina S., Trajkov D. Effect of combination therapy of ICSs/LABAs plus montelucast on IL-13 in patients with asthma, Abstract book, ECACI June 2014 **10.1.67**.Janeva E., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arbutina S., Trajkov D. Double or triple therapy in severe asthma, Pneumo Update Eurpe 2014, Pneumology 2014 **10.1.68**.Jovanovska-Janeva E., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arbutina S., Trajkov D., Dimitrova-Genadieva M., How combined therapy ICS/LABA plus montelucast affects on the inflammation in patients with severe asthma, 4 th Meeting of three respiratory societies: Slovenia, Croatia, Hungury, 22-23 May 2015; Book of abstracts:26 **10.1.69**. Janeva E., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arbutina S., Trajkov D., Dimitrova-Genadieva M. Asthma biomarkers and triple therapy in uncontrolled severe asthma, EAACI Congress 6-10 June 2015:Allergy:new answers to old questions, Abstract 1032. **10.1.70** Goseva Z., Gjorcev A., Jovanovska Janeva E. Combination therapy of ICSs/LABAs plus montelucast in patients with severe asthma. Eur Resp J.Sep 2015 Vol 46, Supp 59, Abstracts 410. **10.1.71** Janeva E., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arbutina S., Arsovski Z., Trajkov D. Therapeutic options available for patients with uncontrolled severe asthma. IV Congress of respiratory medicine/Serbian Greek Workshop, J of pulmonology and related branches Vol 52, supp1.Abstract book s164 **10.1.72** Jovanovska Janeva E., Gjorcev A., Kaeva B., Goseva Z., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arsovski Z., Pejkovska S., Trajkov D. Neutrophilic airway inflammation in severe uncontrolled asthma. ECACI 2016: Absract 1704. **10.1.73** Gjorcev A., Jovanovska Janeva E., Goseva Z. What is new in asthmology? SEEMF: First international medical Conference, june 2016; Abstract book: page 42.	

	10.1.74 Arsovski Z., Dokic D., Kaeva B., Goseva Z., Pejkovska S., Janeva E., Arsovska A. Altered therapeutic response to inhaled corticosteroid in smoking patients with mild asthma. SEEMF: First international medical Conference, june 2016; Abstract book: page 25. **10.1.75** Jovanovska Janeva E., Kaeva B., Gjorcev A., Goseva Z., Zdraveska M., Dimitrievska D., Trajkov D., Dimitrova G. M. Body mass index – BMI and FEV1 in patients with severe asthma. SEEMF: First international medical Conference, june 2016; Abstract book: page 26. **10.1.76** Janeva E., Kaeva B., Breskovska G., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arsovski Z., Trajkov D., Dimitrova G.M. IL-33 in patients with severe uncontrolled allergic asthma, Abstract book (No 6715) ERS Congress, September 2017 **10.1.77** Janeva E., Kaeva B., Breskovska G., Gjorcev A., Goseva Z., Zdraveska M., Dimitrievska D., Angelkoska I., Debreslioska A., Stevcevska G., Trajkov D., Dimitrova G.M. Cprrelation between plasma levels of IL-33 and Vitamin D in patients with severe uncontrolled allergic asthma, Abstract book (No 7584) ERS Congress, September 2017 **10.2**. Апстракти објавени во зборник на конференција Национална/0,5 поени/ 34*0,5 **10.2.1**.Брешковска Г., Глигоровски Љ., Димитровски М., Ѓорчев А., АнгеловскаГ., ГавриловскиМ., Димитријевиќ З. Хемиотерапија на малигните заболувања на плеврата, Зборник на трудови, ВИ Пулмолошки денови на лекарите на СРМ, Охрид 1983 **10.2.2**.Глигоровски Љ., Димитровски М., Ѓорчев А., Сивевски Г., Брешковска Г.,Ангеловска Г., Димитријевиќ З. Електролитни промени при Cor pulmonale chronicum, Зборник на трудови, ВИ Пулмолошки денови на лекарите на СРМ, Охрид 1983 **10.2.3**.Сивевски Г., Чапароска Т., Геровски Б., Гавриловски М., Глигоровски Љ., Ѓорчев А., Стефановски Т., Ангеловска Г., Димитровски М., Брешковска Г., Димитријевиќ З., Плеврален излив кај белодробен карцином, Зборник на трудови, VI Пулмолошки денови на лекарите на СРМ, Охрид 1983 **10.2.4**.Димитровски М., Ѓорчев А., Ангеловска Г., Брешковска Г., Глигоровски Љ., Стефановски Т., Гавриловски М., Сајков Д., Димитријевиќ З. Примена на кортико-терапијата при бронхијална астма, Зборник на трудови, VI Пулмолошки денови на лекарите на СРМ, Охрид 1983 **10.2.5**.Сајков Д., Димитровски М., Котевски Љ., Стефановски Т., Димитријевиќ З. Ефекти терапије хроничне плуќне инсуфициенције код пациената са	

	хроничним плуќним срцем, Зборник на трудови од III Југословенски симпозиум за кардиологија и флебологија, Охрид 1984 **10.2.6**.Сајков Д., Димитровски М., Котевски Љ., Никодијевиќ О., Ѓорчев А., Стефановски Т., Антевска В., Димитријевиќ З. Ефекти терапије пациената са бронхијалном астмом (алергичне етиологије) на ниво cAMP, кортизола и ACTH у плазми, Зборник на трудови од VII Конгрес на алерголози и клинички имунолози на Југославија, Херцег-Нови 1984 **10.2.7**.Стефановски Т.,Котевски Љ., Таџер И.,Димитровски М.,Димитријевиќ З., Сајков Д. Процена мукоцилијарног транспортног механизма код болесника са хроничним бронхитом, Зборник од VII Конгрес на алерголози и клинички имунолози на Југославија, Херцег-Нови 1984 **10.2.8**.Димитријевиќ З., Стефановски Т., Шестаков Ѓ. Нивото на карциноембрионалниот антиген во плевралната течност кај малигните плеврални изливи, Зборник на трудови од VII Пулмолошки денови на лекарите на СРМ, Охрид 1985 **10.2.9**.Стефановски Т., Димитријевиќ З. Зографски Ѓ. Биопсија на плеврата со TRU-cut needle, Зборник на трудови од VII Пулмолошки денови на лекарите на СРМ, Охрид 1985 **10.2.10**.Димитровски М., Сајков Д., Стефановски Т., Ѓорчев А.,Глигоровски Љ., Чапароска Т., Димитријевиќ З., Стевчевска Г. Третман на бронхоопструкцијата кај болните со акутно влошена хронична белодробна инсуфициенција, Зборник на трудови од VIII Пулмолошки денови на лекарите на СРМ, 1987 **10.2.11**.Гошева З., Пеева-Пепељугоска Е., Шестаков Ѓ., Мирковска Ј. Нивото на карциноембрионалниот антиген во серум кај малигни и немалигни изливи, Зборник на трудови, IX Пулмоалерголошки научно-стручен состанок, Охрид 1989 **10.2.12**.Стевчевска Г., Глигоровски Љ., Брешковска Г., Мирковска Ј., Пеева Е., Гошева З., Ќаева Б. Ацидо-базен статус во артериска и капиларна крв кај болните со ХОББ, Зборник на трудови, IX Пулмоалерголошки научно-стручен состанок, Охрид 1989 **10.2.13**.Ангеловска Г., Геровски Б., Брешковска Г., Ќаева Б., Димитријевиќ З., Стевчевска Г. Стероиден дијабет кај болни со asthma bronchoale, Зборник на трудови, IX Пулмоалерголошки научно-стручен состанок, Охрид 1989 **10.2.14**.Гошева З., Гавриловски М., Сајков Д., Димитровски К., Ќовкарова Е., Бушљетиќ К. Лимфоцитни субпопулации кај пациенти со плеврален излив со малигна етиологија, Зборник на абстракти, X Пулмоалерголошки научно-стручен состанок, Охрид 1991 **10.2.15**.Глигоровски Љ., Ѓорчев А., Ќаева Б., Стевчевска Г., Гошева З. Гасни анализи кај саркоидозата и идиопатската	52*0,5 = **26**

	белодробна фиброза, X Пулмоалерголошки науцен состанок, Охрид 1991 **10.2.16**.Бушљетиќ К., Гошева З., Стојковиќ Ј., Ќовкарова Е. Тераписки проблем на респираторните ацидози, Зборник на трудови, I Македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид 1993 **10.2.17**.Гошева З., Гавриловски М., Димитровски М., Ќовкарова Е., Бушљетиќ К., Стојковиќ Ј., Лимфоцитни субпопулации во крв и плеврална теќност кај пациенти со специфична (ТБЦ) етиологија на изливот, Зборник на трудови, И Македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид 1993 **10.2.18**.Ќовкарова-Наумовски Е., Стефановски Т., Стојковски С., Наумовски Џ.,Гошева З., Бушљетиќ К. НК-клеточен одговор кај пациенти со белодробен карцином по спроведен хируршки третман, Зборник на трудови, I Македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид 1993 **10.2.19**.Гошева З., Димитровски М., Божиновска К., Арсовски З. Вирусни инфекции и asthma bronchiale, Зборник на трудови, II Конгрес на МРЗ, јуни 1997 **10.2.20**.Гошева З., Ѓорчев А., Докиќ Д., Арсовски З., Груевска С., Пејковска С. Интерлеукин-5 кај пациенти со бронхијална астма. Зборник на абстракти од III Конгрес на МРЗ, 2003: 29 **10.2.21**.Пејковска С., Докиќ Д., Глигоровски Љ., Гошева З., Бусљетиќ К., Арбутина - Груевска С., Кркински Д., Стојаноски И., Гргановска Т., Арсовски З. Прицини за егзацербација на бронхијална астма. Зборник на абстракти од III Конгрес на МРЗ, 2003: 30 **10.2.22**.Арбутина-Груевска С., Докиќ Д., Глигоровски Љ. Арсовски З., Гошева З., Пејковска С., Кркински Д., Стојаноски И. Грданоска Т., Котевска В. Најчести бактериски причинители на пневмонија изолирани во спутум. Зборник на абстракти од III Конгрес на МРЗ, 2003: 85 **10.2.23**. Гошева З., Ѓорчев А., Димитриевска Д., Арбутина С. Јанева Е. Маркери на инфламација и нивно значење кај бронхијалната астма, Зборник на апстракти од 4. Конгрес на МРЗ со меѓународно учество, сеп. 2008 **10.2.24.**Николау М., Гошева З., Димитриевска Д., Геровски Б., Пејковска С. Лекување на пневмнонија стекната во заедница кај возрасни пациенти, Зборник на апстракти од 4 Конгрес на МРЗ со меѓународно учество, сеп. 2008 **10.2.25**. Арсовски З., Бушлетиќ К., Гавриловски М., Ќаева Б., Глигоровски Љ., Гошева З. Изменет терапевтски одговор кон кортикостероиди кај пушачи со астма, 5. Конгрес на МРЗ, сеп. 2012. Книга на апстракти стр.30	

	10.2.26. Gjorcev A., Janeva E., Goseva Z., Dimitrievska D., Zdraveska M., Todevski D., Arbutina S. Акутна респираторна инсуфициенција кај статус астматикус 5. Kongres na MRZ , Sep.2012: Abstract book, str.40 **10.2.27**. Јанева Е., Ѓорчев А., Димитриевска Д., Здравеска М., Гошева З., Тодевски Д., Арбутина С. Скала за степенот на диспнеата и објективните параметри на белодробната опструкција кај пациенти со ХОББ 5. Конгрес на МРЗ, сеп. 2012.Книга на апстракти стр.70 **10.2.28**. Ѓорчев А., Јанева Е., Гошева З.Што е ново во астмологија Конгрес на МРЗ, сеп. 2012.Кника на апстракти **10.2.29**.Гошева З., Ѓорчев А., Ќаева Б., Арсовски З., Арбутина С Јанева Е., Исмаили И. Т- клеточни суппопулации како можни монитори на третманот на пациенти со астма, 5. Конгрес на МРЗ, сеп. 2012 Книга на апстракти стр.87 **10.2.30**.Јанева Е., Ѓорчев А., Димитриевска Д., Здравеска М., Гошева З., Тодевски Д., Арбутина С. Корелацијата помеѓу Body mass index – BMI и тежината на астмата кај возрасната популација 5-ти Конгрес на МРЗ, сеп. 2012.Книга на апстракти стр.89 **10.2.31**.Арбутина С., Пејковска С., Каркински Д., Јанева Е., Гошева З. Најчести причини за хронична непродуктивна кашлица Конгрес на МРЗ, сеп.2012, Книга на апстракти стр.108 **10.2.32**.Николау М., Гошева З., Ѓорчев А., Геровски Б., Ќаева Б., Пејковска С., Зејнел С. Долгоделувачки бета-2 агонисти наспроти краткоделувачки бета-2 агонисти, по потреба, во третман на паци со умерена астма. Книга на апстракти, 5. Конгрес на МРЗ со меѓународно учество **10.2.33.**Gjorcev A., Goseva Z, Janeva J.E., Debreslioska A. Asthma and co-morbidity, III Congress of MSACI, 2014 Abstrac book, 42 **10.2.34..**Janeva E., Goseva Z., Gjorcev A., Zdraveska M., Dimitrievska D., Arbutina S., Trajkov D. Effect of the combined therapy anti-leukotrienes and ICSS/LABAS on IL-8 and symptom score in patients with severe persistant asthma, III Congress of MSACI 2014 Absract book, 94 **10.2.35** Ѓорчев А., Гошева З., Јовановска Јанева Е., Ангеловска Е. Астмата денес – реалност или контраверзија. Мак. мед преглед, Прв симпозиум “Новини во алергологијата и имунологијата 2015”, Зборник на апстракти стр.24 **10.2.36** Јовановска-Јанева Е., Гошева З., Ѓорчев А., Здравеска М., Димитриевска Д., Арбутина С., Арсовски З., Трајков Д.,	

	Димитрова Г.М. Евалуација на IL-5 и MEF75 кај пациенти со тешка астма кои биле третирани со ICSs/LABAs. Мак. мед. преглед, Прв симпозиум “Новини во алергологијата и имунологијата 2015”, Зборник на апстракти стр.53 **10.2.37** Арсовски З., Докиќ Д., Ќаева Б., Гошева З., Ангеловска И., Јанева Е., Милетиќ М. Влијание на инхалиран Fluticasone propionate во терапија на пациенти со лесна астма. МЛД, 19 Конгрес на лекарите на Р.Македонија со меѓународно учество, октомври 2015, Зборник на апстракти, 135 **10.2.38** Gjorcev A., Jovanovska Janeva E., Goseva Z. How to defeat your asthma and live with it, Abstract Book p3, Congress of respiratory medicine of the Republic of Macedonia,6-9 Oct.2016. **10.2.39** Јовановска Јанева Е, Ѓорчев А., Ќаева Б., Брешковска Г., Гошева З., Здравеска М., Димитриевска Д., Арсовски З. Астма и бременост, Зборник на апстракти, стр.6; Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016 **10.2.40** Арсовски З., Ќаева Б., Докиќ Д., Брешковска Г., Гошева З., Груева Л., Пејковска С., Арбутина С., Јанева Е., Дебрешлиоска А., Ангеловска И. Рана пулмонална рехабилитација кај акутна егзацербација на ХОББ, Зборник на апстракти, стр.47; Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016. **10.2.41** Пејковска С., Ќаева Б., Брешковска Г., Гошева З., Арсовски З., Арбутина С., Каркински Д., Зејнел С., Јанева Е., Ангеловска И., Дебрешлиоска А. Зборник на апстракти, стр.93; Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016. **10.2.42** Гошева З., Ѓорчев А., Ќаева Б., Арсовски З., Пејковска С., Јовановска Ј.Е. Ефекти од употребата на бета 2агонисти во третманот кај пациенти со умерена астма, Зборник на апстракти, стр.97; Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016. **10.2.43** Јовановска Јанева Е, Ѓорчев А., Ќаева Б., Брешковска Г., Гошева З., Арсовски З., Арбутина С., Пејковска С., Дебрешлиоска А., Трајков Д., Димитрова Г.М. Montelucast и ICSS/LABAS во терапија на тешка неконтролирана астма. Зборник на апстракти, стр.114; Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016. **10.2.44** Пејковска С., Каева Б., Брешковска Г., Гошева З., Арсовски З., Арбутина С., Зејнел С., Чамовска Шешоска Х. Акутно фазни реактанти како предиктори на морталитет по третман со НИВ. Зборник на апстракти, стр.145; Конрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016. **10.2.45** Јовановска Јанева Е, Ѓорчев А., Ќаева Б., Брешковска Г., Гошева З., Здравеска М., Димитриевска Д., Трајков Д.,	

	Димитрова Г.М. Важната улога на IL-13 и LTD 4 кај пациенти со акутна егзацербација на тешка неконтролирана астма. Зборник на апстракти, стр.147; Конрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016. **10.2.46** Пејковска С., Каева Б., Брешковска Г., Гошева З., Арсовски З., Арбутина С., Јанева Е., Зејнел С., Ангеловска И., Дебрешлиоска А. Повторни приеми И преживување кај пациенти по третман со НИВ поради акутна егзацербација на ХОББ. Зборник на апстракти, стр.149; Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 Октомври 2016. **10.2.47** Јовановска Јанева Е., Ѓорчев А., Јовковска Ќаева Б., Брешковска Г., Гошева З., Здравеска М., Димитриевска Д., Арсовски З., Арбутина С., Трајков Д., Димитрова-Генадиева М. Улогата на ИЛ-5 и ЛТД4 кај пациенти со акутна егзацербација на тешка неконтролирана астма, Зборник на апстракти (стр.51), Втор симпозиум – Новини во алергологијата и имунологијата, 22-24 септември 2017 **10.2.48** Јовановска Јанева Е., Докиќ Д., Ќаева Б., Брешковка Г., Гошева З., Арсовски З., Арбутина С., Здравеска М., Ангелоска И., Дебрешлиоска А., Милетиќ М., Димитрова М.,Трајков Д., Сибиновска О. Корелација помеѓу серумски IL-33 и кутани алерголошки тестови на домашна прашина кај пациенти со средна неконтролирана астма, 4. Конгрес на Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија, 28-30 септември 2018 год., Охрид **10.2.49** Ангеловска И., Докиќ Д., Ќаева Б., Брешковка Г., Гошева З., Арсовски З., Пејковска С., Дебрешлиоска А., Јованоски С., Јанева Е., Исмаили И., Милетиќ М., Груева А. Употреба на “Multiplex real time polymerase chain reaction” методата во детекција на респираторни патогени кај пациенти со акутна егзацербација на астма, 4. Конгрес на Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија, 28-30 септември 2018 год., Охрид **10.2.50** Пејковска С., Докиќ Д., Брешковка Г., Ќаева Б., Гошева З., Ангеловска И., Дебрешлиоска А., Јованоски С., Исмаили И., Зејнел С., Милетиќ М., Груева А., Попоска Б., Тушевска Митовска М. Контрола на симптомите на алергиски ринитис со Лоратадин во зависност од режимот на дозирање, 4. Конгрес на Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија, 28-30 септември 2018 год., Охрид **10.2.51** Јовановска Јанева Е., Докиќ Д., Брешковка Г., Ќаева Б., Гошева З., Арсовски З., Шемов Д., Трајков Д., Сибиновска О., Димитрова Г.М. Корелација помеѓу серумот IL-17 А и пушењето тутун кај пациенти со неконтролирана средна форма на астма, 3. Симпозиум “Новини во алергологијата и клиничката имунологија 2019”, 20-22 септември 2019 год., Скопје **10.2.52** Пејковска С., Докиќ Д., Брешковка Г., Ќаева Б., Гошева З., Попоска Б., Арбутина С., Ангеловска И., Дебрешлиоска А.,	

	Јованоски С., Исмаили И., Зејнел С., Милетиќ М., Груева А., Крстиќ-Наковска О., Тушевска Митковска М. Неинвазивна вентилација кај акутен астматичен напад, 3. Симпозиум “Новини во алергологијата и клиничката имунологија 2019”, 20-22 септември 2019 год., Скопје	
	Вкупно	**243,1**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1	Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството Специјализација по предметот Интерна медицина	**2**
2	Завршена субспецијализација во областа на медицинските науки здравството Супспецијализација по пулмологија и алергологија	**1**
3.	Експертска активност - Рецензент во мегународни списанија 18*1=8 - Член на Комисија формирана од Министерство за здравство за надзор над стручната работа на лекарскиот третман **Вкупно**	**18** **1** **22**
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир 1. Член на Македонско респираторно здружение 2. Член на Лекарска комора на Македонија 3. Член на МЛД 4. Член на Македонско здружение за алергологија и клиничка имунологија 5. Член на Здружение на пулмолози 6. Генерален секретар на МРЗ до 2010 г./4*0,5 7. Генерален секретар на 4. Конгрес на МРЗ, септември 2008 8. Член на Организационен одбор на 4 пулмоалерголошки научни состаноци/4*0,5 9. Член на Организациониот одбор на 5 национални конгреси на МРЗ/5*0,5 10. Член на Научен комитет на Конгрес на респираторна медицина на Р Македонија, 6-9 октомври 2016 год. 11. Член на ЕААСІ/мандатен период 4*0,5 12. Член на Европско респираторно здружение Член од 1990/мандатен период 4*0,5 Silver member 2009 – 2010 Gold member 2010 – 2011 New ERS membership 2016-2017 и 2017-2018	**0,5** **0,5** **0,5** **0,5** **0,5** **2** **0.5** **2** **2,5** **0,5** **2** **2** **0,5** **0,5** **1**
2.	Награда за научни постигнувања од струкова	

	организација - Благодарница - Диплома - Плакета - Награда за најдобро рангирани доктори за месец февруари 2013 г.	 **3** **3** **3** **3**
3.	Раководител на внатрешна организациона единица 1. Раководител на Отсек за постинтензивна респираторна нега 2. Раководител на Оддел за респираторни инфекции	 **3** **3**
4.	Учество во комисии и тела на државни и други органи 1. Претседател на Управен одбор на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија/1 поен*2 мандата 2. Претседател на Комисија за DRG-имплементација 3. Учество во Комисија за имплементација на амбулантските пакети 4. Учество во Комисија за имплементација на клиничките патеки 5. Учество во комисија за определување продолжено лекување на пациенти во Центарот за неспецифични белодробни заболувања 6. Член на болнички терапевтски комитет 7. Член во комисија за утврдување на основ за давање боледување на осигурани лица 8. Член во работното тело за едукација на пациенти со ХОББ	 2 1 1 1 1 1 1 **9**
	Вкупно	**41**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**502,88**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**243,1**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**22**
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	**41**
Вкупно	**808,98**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

В.Н.СОР.Д-Р ЈАГОДА СТОЈКОВИЌ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Јагода Стојковиќ е родена на 10.6.1958 година во с. Леуново - Гостивар. Основно и средно училиште завршила со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1979/1980 година, а дипломирала на 16.3.1985 година, со просечна оценка 9,11.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

На 12.1.2006 година го одбранила јавниот труд на ниво на магистерски труд со наслов „Карактеристики на кортикостероидниот одговор кај пациентите со стабилна форма на ХОББ”.

Во 2007 година ја пријавила и и била прифатена темата за изработка на докторска дисертација „Влијанието на терапијата на квалитетот на животот кај пациантите со хронична опструктивна белодробна болест”. Докторската дисертација ја одбранила и се здобила со титулата диктор на медицински науки на 12.1.2010 година.

Во јуни 2012 година е избрана за насловен доцент на Катедрата за интерна медицина при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во март 2017 година е избрана за научен соработник и вонреден насловен професор на Катедрата за интерна медицина при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во моментот е виш научен соработник во сите научни звања, во научните области: интерна медицина и пулмологија со фтизиологија.

1. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, Скопје, кандидатката в.н.сор.д-р Јагода Стојковиќ изведува вежби на прв циклус студии на студиската програма на Медицинскиот факултет и на Стоматолошкиот факултет.

Кандидатката учествувала како член во Комисијата за стручен испит на студентите на медицина и докторите на медицина.

Кандидатката била ментор/едукатор на 4 специјализанти по предметот Интерна медицина.

Кандидатката учествувала како член во две комисии за полагање специјалистички испит по предметот Интерна медицина.

Учествувала како коавтор на книгата „Интерна медицина - практикум за вежби”, која е објавена во 2004 година.

Научноистражувачка дејност

Д-р Јагода Стојковиќ има објавено вкупно 69 научни трудови од областа на пулмолгијата и алергологијата, од кои 19 се печатени во целост во домашни и странски списанија.

Д-р Јагода Стојковиќ била раководител на 2 меѓународни научни проекта и член во уште 3.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Јагода Стојковиќ активно е вклучена во стручно-применувачката работа на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, Скопје. Врши стручна дејност како раководител на оддел на Клиниката.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес:

- таа е дел од проектот за телемедицина и проектот за едукации на матични лекари на Министерството за здравство на Република Македонија;

- учество во подготовка на протоколот за кислородна терапија на пациентите со ХОББ;
- во 2016 година, на Клиниката за пулмологија и алергологија ја вовела методата за одредување на TLCO (single breath);
- член на Организациониот одбор на конгрес на МРЗ во 2012;
- член на Управен одбор на Здружението на пулмолози на Република Македонија;
- генерален секретар на Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016 година, Струга.

Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија:

- претседател е на Комисијата за доделување на концентратори за кислородна терапија на Клиниката за пулмологија и алергологија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката в.н.сор.д-р Јагода Стојковиќ, за зимскиот семестар 2017 година, доби позитивна оценка 9,29, по предметот Интерна медицина 9,99 од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

Образец 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,11	**да**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: интерна медицина, поле: пулмологија и алергологија.	**да**
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**да**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: The Level of Cholesterol in COPD Patients with Severe and Very Severe Stage of the Disease	**да**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: јуни 2015	
	1. Назив на научното списание: Journal of Macedonian Association of Physiologists and Antroplogists 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Sarcoidosis first diagnosed with Asthma (case report) 4. Година на објава: 2016	
	1. Назив на научното списание: Journal of Macedonian Association of Physiologists and Antroplogists 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: The effect of smoking on lung function and respiratory symptoms in population of 25-40 years who worked in state administration 4. Година на објава: 2016	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Goodpasture Syndrome Diagnosed One Year And A Half after the Appearance of the First Symptoms 4. Година на објава: 2016	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Medical Review 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: An adult patient with aortic coartaction repair, a complex medical enigma and challenge: Case report 4. Година на објава: 2019	
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**да**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

Оцена за наставните, научните и стручните остварувања на кандидатката:

АНЕКС 1

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Стојковиќ Јагода

Институција: Медицински факултет - Скопје
Научна област: пулмологија и алергологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
1.	**Одржување на настава** Предавања по интерна медицина за специјализанти 6x0,05 Предавања по семејна медицина за специјализанти 6x0,05	 **0,30** **0,30**
	Одржување на вежби (клинички) **Практична настава** (од 1991 до дек 2004г- и 2012 до 2017 г)	
	Во период од 1991 до 2005 (30 семестри) - Интерна медицина /30 семестри*15 недели*3 часа *0,03 бода - Интерна пропедефтика /30 семестри*15 недели*3 часа *0,03 бода - Интерна медицина за стоматолози/30 семестри*15 недели*3 часа *0,03 бода	 **40,5** **40,5** **40,5**
	Во период од 2012 /до сеп.2018 - Интерна медицина /15 семестри*506 часа*0,03 бода - Клиничко испитување /15 семестри*124 часа*0,03 бода - Интерна меди. за стоматолози /14 семестри*22 часа*0,03 бода - Ургентна медицина /13 семестри*20 часа*0,03 бода - Семејна медицина /13 семестри*2 вежби*2 часа*0,03 бода	 **15,18** **3,72** **0,66** **0,6** **1,56**
	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса/ Од септ.2012г. до септ.2018 г/ 13 сем.x1232 часа x 0,06 бода	**73,92**
3	**Ментор и едукатор на здравствена едукација** 1. Едукатор на специјализанти интерна медицина / 5 специјализанти 2. Едукатор на специјализанти семејна медицина / 40 специјализанти 3. Едукатор во рамки на Програма за едукација на матични лекари- 15 предавања 4. Ментор на специјализанти по интерна медицина /2	 **5** **40** **15** **2**
5	**Консултации со студенти**	
	1. Прв циклус студии 43 семестри x 30 студенти x 0.002 бода=2,58 **2. Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика** 43 семестри x 2 студенти x 0.2 бода=2,58	**2,58** **17,2**

6	**- Позитивно рецензиран практикум** Коавтор **- Интерна медицина-практикум, Катедра за интерна медицина, Медицински факултет, Скопје 2004** **- Коавтор на меѓународно печатена книга:** **“Benchmarking Telemedicine> Improving health Security in the Balkans”-NATO/ IOS Publication** **From:MariyaSapundzhieva (mariyas@atlantic-club.org)** **To:boci@iveh.org; diane.whitehouse@ehtel.eu;** **diane.whitehouse@ehtel.eu; pmihova@nbu.bg;** **milenaki@chromatinepigenetics.com; gamilo73@yahoo.com;** **zoran.zorica@ztm.hr; Pirkko.Kouri@savonia.fi; gdafoulas@e-trikala.gr; moraruau@pims.org; ivan.chorbev@finki.ukim.mk;** **stojkovic_jagoda@yahoo.com; serkansen@aku.edu.tr;** **sergii.dzherdzh@gmail.com; Latifi@surgery.arizona.edu;** **estone@wtcde.com; doarnc@UCMAIL.UC.EDU** **Date: Thursday, August 17, 2017, 4:13 PM GMT+2**	**3** **6**
	ВКУПНО	**306,88**

НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	**Назив на активноста:**	**Поени**
1	**Учесник во национални научни проекти**	
	1. “Centri za astma i HOBB vo Republika Makedonija”	**1**
	2. Учесник во проект на Lek-Ljubljana за ефиксниста на Klindamycin-от во третманот на респираторните инфекции 2000 год.	**1**
	3. Учесник во проект на Lek-Ljubljana за ефикасноста на Klaritromicin-от во третмано на респираторните инфекции 2004-2005 год.	**1**
	4. Учесник во проект на Алкалоид за ефикасноста на Tricef (Cefpodoxim) во амбулантски третман на респираторните инфекции 2011 - 2013 година	**1**
2	**Учесник во меѓународни научни проекти**	
	1. “International study HZC113782” (principal investigator)	**9**
	2. “Pulse Wave Velocity sub-study of the international study with protocol number no.HZC113782” (principal investigator)	**9**
	3. “International study with protocol number no.FLT3509 (principal investigator)	**9**
	4. International study with protocol no.MARINER(subinvestigator)	**5**
	5. Студија против пушењето (subinvestigator)	**5**
3	**Трудови со оригинални начни резултати, објавени во научно/стручно списание**	
	1. Белодробен тромбоемболизам предизвикан од карцином на бубрег Ј.Стојковиќ, Т.Чапароска, Љ.Глигоровски, С.Банев, Г.Брешковска, Г.Стевчевска, М.Митевски Македонски медицински преглед, год.54,2000, стр.29-33, бр.1-2	**2,4**

	2. Ј.Стојковиќ, Г.Стевчевска, С.Станковиќ. Егзацербациите и квалитетот на животот кај пациентите со хронична опструктивна белодробна болест во тек на терапија за контрола на болеста Македонски медицински преглед, год.61,2007, стр.133-139, бр. 4-6	**3,2**
	3. Ј,Стојковиќ, Г.Стевчевска, М.Котевска, Д.Антова.Јачината на диспнеата и промените на телесната етжина кај пациентите со хронична опструктивна белодробан болест Македонски медицински преглед, год.61, 2007, стр.44-48, бр.1-3	**3,2**
	4. М.Николивска-Котевска, Ј.Маческа-Јовческа, О.Цајкова-Левјаковиќ, Ј.Стојковиќ. Влијанието на кортикостеридите врз метаболизмот кај постменопаузни жени со ревматски артритис Македонски медицински преглед,год.61,(2007),стр.21-29, бр.1-3	**2,4**
	5. Ј.Стојковиќ, Т.Чапароска, Д.Докиќ, С.Станковиќ. Хроничната кашлица како дијагностички проблем Македонски медицински преглед, год.60(2006),стр.76-80,бр. 1-2	**2,4**
	6. Ј.Стојковиќ, Т.Чапароска, Љ.Глигоровски, Г.Стевчевска, М.Митевски. Влијанието на загаденоста на воздухот и начинот на живот на современиот човек во појавата на алергиските заболувања на респираторниот систем Животна средина, година 9, број 2, стр.13-17 Скопје 1999	**1,8**
	7. Г.Стевчевска, Ј.Стојкоивиќ, Н.Пешиќ, К.Божиновска. Влијанието на животната средина врз ефектот на оралната имунотерапија со бактериски антигени Животна средина, година 9, број 2/година 9, број 1, стр.46-51 Скопје 1999	**1,8**
	8. Односот на диспнеата со психичкиот статус кај пациентите со хронична опструктивна белодробна болест во тек на терапија за контрола на болеста Ј.Стојковиќ, Г.Стевчевска, М.Николковска-Котевска Македонски медицински преглед 2008; 62(1):30-35,	**3,2**
	9. Ј.Стојковиќ.”Хронична опструктивна белодробна болест”**Живот и здравје** број:37, 23 ноември 2012	**1,8**
5.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор** **Прилози –Contributions** **(1)/6+0/** **Iranian Journal of Allergy, Asthma and Immunology** **(2)/6+impact factor/** **Здравствена заштита, часопис за социјалну медицину, здравствено осигурување, економику, информатику и менаџмент у здравству** **(2)/6+0/**	
	1. Stojkovic J., Stevcevska G. Quality of life, forced expiratory volume in one second and body mass index in patients with COPD, during therapy for controlling the disease Prilozi (Contributions) XXX br 1,yuli 2009, str. 129-143	**4,5**
	2. Dejan Trajkov,Jagoda Mirkovska-Stojkovikj, Todor Arsov, Aleksandar Petlichkovski , Ana Strezova, Olivija Efinska-Mladenovska,Emilija Sandevska, Jean Gogusev and Mirko Spirovski. Association of Cytokine Gene Polimorphisms with Chronic Obstructive Pulmonary Disease in Macedonia Iran J Allergy Asthma Immunol March 2008;7(3):143-156	**4,8+ 0,63**

	3. Dejan Trajkov,Jagoda Mirkovska-Stojovikj, Aleksandar Petlichkovski , Ana Strezova,Olivija Efinska-Mladenovska,Olgica Sibinovska,Slavica Hristomanova, Eli Djulejic, Jordan Petrov, Jean Gogusev and Mirko Spirovski. Association of Cytokine Gene Polimorphisms with Bronchial Asthma in Macedonia Iran J Allergy Asthma Immunol March 2009;8(1):31-42	**4,8+ 0,94**
	4. Г.Стевчевска, Г.Брешковска, Љ.Глигоровски, Б.Геровски, Н.Пешиќ, М.Балабанова, Ј.Стојковиќ. Сезонске варијације утицаја кућне прашине на варијабилност експираторног протока циркумдијаног врха Здравствена заштита, часопис за социјалну медицину,здравствено осигурање, економику, информатику и менаџмент у здравству Година XXVIII, Број 6, Септембар,1999	**3,0**
	5. Г.Стевчевска, Б.Ъаева, Г.Брешковка, Ј.Стојковиќ, Н.Пешиќ.Утицај оралне имунотерапије са бактеријским антигенима на кожну реактивност, имуноглобулински статус и Т-лимфоцитне субкласе код бронхијалне астме и хроничног обструктивног бронхитиса Здравствена заштита, часопис за социјалну медицину,здравствено осигурање, економику, информатику и менаџмент у здравству Година XXVIII, број 7, Децембар 1999	**3,0**
	6. Jagoda Stojkovikj1, Beti Zafirova-Ivanovska 2, Biserka Kaeva 1, Sasha Anastasova 3, Irena Angelkovska 1, Smiljko Jovanoski 1, Dragana Stojkovikj. The Prevalence of Diabetes Mellitus in COPD Patients with Severe and Very Severe Stage of the Disease. Open Access Maced J Med Sci. 2016 Jun 15;4(2):253-8. doi: 10.3889/oamjms.2016.060. Epub 2016 May 22.	**3,0**
	7. Beti Zafirova-Ivanovska, 1 Jagoda Stojkovikj, 2 Dejan Dokikj, 2 Sasha Anastasova, 3 Angela Debresliovska, 2 Sead Zejnel, 2 and Dragana Stojkovikj. The Level of Cholesterol in COPD Patients with Severe and Very Severe Stage of the Disease. Open Access Maced J Med Sci. 2016 Jun 15; 4(2): 277–282. Published online 2016 May 24. doi: 10.3889/oamjms.2016.063 PMCID: PMC4908745	**3,0**
	8. Dr.Jagoda Stojkovic, B.Kaeva Female patient with Sarcoidosis first diagnosed with Asthma (case report). University Clinic for Pulmology and Allergology, Skopje, Makedonija Journal of Macedonian Association of Physiologists and Antroplogists Physioacta Vol 10, No 1, 2016	**4,5**
	9. Zafirova-Ivanovska B.,J.Stojkovic, B.Kaeva, S.Jovanovski, I.Angelovska,Debreslioska A. The effect of smoking on lung function and respiratory symptoms in population of 25-40 years who worked in state administration. I.Angelovska,Debreslioska A.Journal of Macedonian Association of Physiologists and Antroplogists Physioacta Vol 10, No 1, 2016	**3,0**
	10. Jagoda Stojkovikj, Beti Ivanovska-Zafirovska, Irina Angelovska, Angela Debreslioska, Sead Zejnel, Smiljko Jovanovski, Dragana Stojkovikj, Sasha Anastasova& Ivana JovanovskaThe Prevalence and Risk Factors of Cardiovascular Comorbidity in Patients with Severe and Very Severe	**3,0**

	COPD Global Journal of Medical Research:F: Diseases Volume 16 Issue 4 Version 1.0 Year2016	
	11. Jagoda Stojkovikj, Sead Zejnel, Biljana Gerasimovska,Vesna Gerasimovska, Dragana Stojkovic, Martin Trajkovski, Irina Angelovska, Angela Debreslioska, and Smilko Jovanovski. Goodpasture Syndrome Diagnosed One Year And A Half after the Appearance of the First Symptoms (Case Report)Published online 2016 Dec 6. doi: 10.3889/oamjms.2016.127	**3,0**
	12. Ј.Стојковиќ Правото на луѓето кои не пушат да се заштита од пасивното пушење Годишник на Правниот факултет „Јустинијан I“, Скопје 2017	**2**
	13. Emilija Antova, Lidija Petkovska, Jagoda Stojkovic, Menka Lazareska and Marijan Bosevski An adult patient with aortic coartaction repair, a complex medical enigma and challenge:Case report, MMP, 2: 99-105; 2019	**3,0**
	14. Emilija Antova, Lidija Petkovska, Marijan Bosevski, Jagoda Stojkovic. Nt-proBNP discriminatory role between symptomatic and asymptomatic patients with severe valvular aortic stenosis, Contributions Sec.of Med.Sci XXXIX 1, 2018: 15-26; MASA	**3,0**
	15. Stojkovic J. Telemedicine in Prevention of Chronic Respiratory Diseases (Asthma and COPD): Benchmarking Telemedicine: Improving Health Security in the Balkans, NATO Science for Peace and Security Series, D:Information and Communication Security	**5**
6.	**Секциски предавања на научен/стручен собир**	
	1.Предавач на работилница со тема: Место и улогата на антихолинергици во современата теарпија на ХОББ-2010 година	**1**
	2.Учесник во континуирана медицинска едукација-предавач: Големата слика-хронични опструктивни респираторни болести-2010	**1**
	3.Предавач за медицинска едукативна програма во рамките на организиран симпозиум со интернисти, ОРЛ и лекари од општа медицина во Струмица на 6.12.2011 год.	**1**
	4.Предавач на состанок за Симбикорт во третман на Астма и ХОББ, со презентација “COPD Guidelines” во Скопје на 17.1.2012 г.	**1**
	5.Предавање на тема “ХОББ-актуелни теми и новини во класификација, дијагноза и третман”, Скопје, 17.4.2013 год.	**1**
	6.Предавач на раболтилница во организација на Здружение на приватни лекари во Република Македонија на тема:”Хронична опструктивна белодробан болест и бронхијална астма предизвикана од алергени од различно потекло” - две предавања Скопје, 5.10.2013	**1**
	7. Предавање на тема:”Воздух како подарок-ХОББ и влијанието врз животот на пациентите” Струмица 29.11.2012 –две предавања	**1**
	8.Предавање на работилница “Имплементација на CAT (COPD assessment Test во секојдневната клиничка пракса”, 31.10.2013, Скопје	**1**
	9. Предавање на работилница за Симбикорт во третман на Астма и ХОББ, со презентација “COPD Guidelines” во Крива Паланка на 27.12.2012 г.	**1**

	10. Предавање на работилница на тема “ХОББ и егзацербации ”, во организација на Berhinger Ingelheim одржано во Струмица на 10.5.2012	**1**
	11.Предавање на работилница на тема “Астма и алергиски ринит-едно дишно стебло, една болест”, Струмица, 22.3.2013	**1**
	12.Предавање на тема “Тиотропиум бромид-Спирива во третман на ХОББ-приказ на случај”, одржано во Скопје, 20.11.2013	**1**
	13.Предавање на секциски состанок во организација на Алкалоид “Приказ на пациент со акутна егзацербација на ХОББ”, Банско-Република Бугарија 2.11.2013	**1**
	14. Предавање на секциски состанок на тема “Carbocisteine во трестманот на долнореспираторните инфекции” Струмица 11.10.2013	**1**
	15.Пленарно предавање на 5. конгрес на Македонското Респираторно Здружение со мегународно учество со наслов “Хронична респираторна инсуфициенција- тераписки можности”,Охрид, 27.09.2012	**2**
	16.Пленарно предавање во организација на Academic Respiratory Society на Турција и Македонското Респираторни здружение со наслов:”Psychological Conditions and Quality of life in COPD”, Охрид, 20.4.2013	**2**
	17.Пленарно предавање : Атопија кај пациантите со ХОББ-ACOS syndrome, Прв симпозиум „Новини во алергологијата и имунологијата и имунологијата 2015”, 18-20 септември 2015, Струга	**2**
	18.Telemedicine Skopje 2016 Paneuropa: предавање „Prevention of chronic respiratory diseases (the role of telemedicine), 17.11.2016	**2**
	Предавања при Катедрата за интерна медицина	
	1. ”Белодробен тромбоемболизам предизвикан од карцином на бубрег”-2000 год.	**1**
	2. ”Фреквенцијата на егзацербациите и квалитетот на животот кај пациентите со хронична опструктивна белодробна болест (ХОББ)” -2011 год.	**1**
	”Анксиозност и депресија кај пациентите со ХОББ“	**1**
7.	**Апстракт објавен во зборник од конференции-меѓународни**	
	1. J.Stojkovic, T,Caparoska, K.Busljetic, M.Mitevski. Exacerbation of asthma bronchiale in adult patients and Chlamidia pneumoniae infection THE ANNUAL MEETING OF THE EUROPEAN ACADEMY OF ALLERGOLOGY AND CLINICAL IMUNOLOGY, BRUSSELS, BELGIUM, JULY 3-7, 1999	**1**
	2. J.Stojkovic, T.Caparoska, K.Busljetic, G.Stevcevska, M.Mitevski. Inhaled corticosteroids and ocular side effects in asthmatic patients INTERNATIONAL SOCIETY FOR AEROSOLS IN MEDICINE, 12th BIENAL CONGRESS, VIENA,AUSTRIA, JUNE 12-16, 1999	**1**
	3. J.Stojkovic, T.Caparoskja, M.Mitevski, G.Breskovska, K.Busljetic, G.Stevcevska. Adenosine deaminase (ADA) in pleural effusions 30th IUATLD WORLD CONFERENCE ON LUNG HEALTH, MADRID, SPAIN, SEPTEMBER 18, 1999	**1**
	4. T.Caparoska, J.Stojkovic, Lj.Gligorovski, B.Caeva. Five years follow up of 37 patients with pulmonary sarcoidosis	**1**

	30th IUATLD WORLD CONFERENCE ON LUNG HEALTH, MADRID, SPAIN, SEPTREMBER 14-18, 1999	
	5. G.Stevcevska. G.Breskovska. J.Stojkovic, M.Mitevski. Markers for lymphocyte activation in patients with stable asthma 30th IUATLDWORLD CONFERENCE ON LUNG HEALTH, MADRID, SPAIN, SEPTEMBER 14-18, 1999	**1**
	6. G.Stevcevska. G.Breskovsk, Z.Goseva, K.Bozinovska, J.Stojkovic. Effects of short acting inhaled beta-2 agonist in exhaled nitric oxide in asthmatics INTERNATIONAL SOCIETY FOR AEROSOLS IN MEDICINE, 12th BIENAL CONGRESS, VIENNA, AUSTRIA, JUNE 12-16, 1999	**1**
	7. Dimitrovski M., Gjorcev A, Gjorceva M., Mirkovska J Circumdian rhytham of cAMP and application of teophyllin on bronchial asthma i patients SEP-SEPCR CONGRESS, BARBICAN CENTRE, LONDON SEPT 9-14, 1989	**1**
	8. Dimitriovski M. Gjorcev A, Gjorceva M, Mirkovska J. Creatinin Phosphokinase in long term administration of ventolin on bronchial asthma patrients, SEP-SEPCR CONGRESS, BARBICAN CENTRE, LONDON SEPT 9-14, 1989	**1**
	9. J.Stojkovic, T.Caparoska, G.Breskovska, G.Stevcevska, K.Busljetic. Chronic cough as a diagnostic problem 11th ERS ANNUAL CONGRESS BERLIN, GERMANY, SEPTEMBER 22-26 2001	**1**
	10. Gorica A.Bresskovska, Biserka J.Caeva, Gencijana.J.Stevcevska,Jagoda I.Stojkovic Influence of the decreased allergen exposition in preventing the bronchial asthma 12th ERS ANNUAL CONGRESS,SEPTEMBER 14-18, 2002	**1**
	11. Genciana Stevcevska, Ljube Gligorovski, Gorica Breskovska, Jagoda Stojkovic, Nebojsa Pesic Assessment of smoking effect on quality of life in patients with chronic obstrtructive pulmonary disease 12th ERS ANNUAL CONGRESS, STOCKHOLM, SWEDEN,SEPTEMBER 14-18, 2002	**1**
	12. Jagoda Stojkovic, T.Caparovska, B.Gerovski, G.Breskovska, K.Busletic. Incidence of peripheral polyneuropathy among patients with COPD 13th ERS ANNUAL CONGRESS,STOCKHOLM, SWEDEN, SEPTEMBER 27-OCTOBER 1, 2003	**1**
	13. J.Stojkovic, T.Caparoska, B.Gerovski, G.Breskovska, D.Dokic, K.Busljetic. Variation of hormonal homeostasis and bronchial asthma among female patients XXII CONGRESS OF EUROPEAN ACADEMY OF ALLERGY AND CLINICAL INMUNOLOGY 7-11 JUNE 2003, PARIS	**1**
	14. G.Stevcevska, G.Breskovska, J.Stojkovic, N.Pesic.	**1**

	Stable chronic obstructive pulmonary disease-bronchial colonisation and inflamatory response 11th ERS ANNUAL CONGRES BERLIN, GERMANY, SEPTEMBER 22-26 2001	
	15. L.Gligorovski, A.Gorcev, A.Sandevski, G.Stevcevska, B.Kaeva, J.Stojkovic. Bronchial asthma and patients education XXII CONGRESS OF THE EUROPEAN ACADEMY OF ALLERGY AND CLINICAL IMMUNOLOGY 7-11 JUNE 2003 PARIS	**1**
	16. G.Brescovska, B.Kaeva, B.Gerovski, G.Stevcevska, J.Stojkovic. Efficiacy and safety of sublingual immunotherapy compared to the subcutaneus one in patients allergic to house dust XXII CONGRESS OF THE EUROPEAN ACADEMY OF ALLERGY AND CLINICAL IMMUNOLOGY 7-11 JUNE 2003 PARIS	**1**
	17. J.Stojkovic Understanding dyspnea in stable asthma 30TH CONGRESS OF THE EUROPEAN ACADEMY OF ALLERGY AND CLINICAL IMMUNOLOGY 11-15 JUNE, 2011 ISTANBUL	**1**
	18. J.Stojkovic Mycoplasma pneumonia infections and acute exacerbations of chronic obstructive pulmonary disease (COPD) 20th ERS ANNUAL CONGRESS BARCELONA, SPAIN, 18-22 SEPTEMBER 2010	**1**
	19. Jagoda Stojkovic, Dragana Stojkovic. The most frequent comorbidies in COPD and their inflence on the prognosis of the disease ERS ANNUAL CONGRESS 2013, BARCELONA, SPAIN, 7 - 11 SEPTEMBER 2013	**1**
	20. Jagoda Stojkovic Psychological Conditions and Quality of life in COPD The many faces of COPD Joint Meeting of Macedonian Respiratory Society and Turkish Respiratory SocietyApril 20-23, 2013, OHRID	**1**
	21. Jagoda Stojkovik Psychological disorders in patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD) The many faces of COPDJoint Meeting of Macedonian Respiratory Society and Turkish Respiratory Society April 20-23, 2013, OHRID	**1**
8.	**Апстракти објавени во зборник од конференции -национални**	
	1. J.Stojkovic, T.Caparoska, G.Stevcevska, K.Bozinovska Najcesta bakteriska flora kaj pacienti so bronhiectasii hospitalizirani na Klinikata za pulmologija i alergologija	**0,5**

	IX KONGRES NA LEKARITE NA MAKEDONIJA, OHRID, OKTOMVRI 6-10, 1999	
	2. S.Petrov, A.Gjorcev, J.Mirkovska Aminofilinemija kaj pacientite so bronhijalna astma tretirani so obicen i retarden Aminophyllin (Teotard 350 mg) IX PULMOALERGOLOSKI NAUCNOSTRUCEN SOSTANOK I V SEKCIJA NA BRONHOLOZITE NA JUGOSLAVIJA-OHRID 1989	**0,5**
	3.Z.Goseva, E.Peeva-Pepeljugiovska, J.Mirkovska, T.Caparovska Nivoto na karcioembrionalniot antigen vo serum kaj pacientite so maligni i nemalignb plevralni izlivi IX PULMOALERGOLOSKI NAUCNO STRUCEN SOSTANOK I V SEKCIJA NA BRONHOLOZITE NA JUGOISLAVIJA-OHRID 1989	**0,5**
	4. G.Stevcevska, Lj.Gligorovski, G.Breskovska, J.Mirkovska, E.Peeva, Z.Gopseva, B.Kaeva Acidobazen status vo arteriska i kapilarna krv kaj boilni so HOBB IX PULMOALERGOLOSKI NAUCNOSTRUCEN SOSTANOK I V SEKCIJA NA BRONHOLOZITE NA JUGOSLAVIJA-OHRID 1989	**0,5**
	5. A.Gjorcev, S.Petrov, M.Dimitrovski, T.Stefanovski, J.Mirkovska Farmakokinetika na antihistaminskite lekarstva SIMPOZIUM-AKTUELNI PNEUMOFTIZIOLOSKI PROBLEMI 90-ZBORNIK NA REZIMEA-STRUYGA, 7-8 JUNI 1990	**0,5**
	6. T.Caparoska, K.Busljetic, J.Stojkovic, B.Caeva, B.Gerovski Mikrobioloski aspekti na sputumot kaj pacienti so HOBB PRV MAKEDONSKI PULMOLAERGOLOSKI KONGRES SO MEGJUNARODNO UCESTVO OHRID 6-10 SEPTEMVRI 1993	**0,5**
	7. T.Caparoska, K.Busljetoc, J.Stojkovic, B.Kaeva, B.Gerovski Klinicki i patoloski karakteristiki na bronhoreata PRV MAKEDONSKI PULMOALERGOLOSKI KONGRES SO MEGJUMARODNO UCESTVO 6-10 OKTOMVRI 1993	**0,5**
	8. K.Busljetic, Z.Goseva, J.Stojkovic, E.Kovkarova Terapiski problemi na repiratornata acidoza PRV MAKEDONSKI PULMOALERGOLOSKI KONGRES SO MEGJUNARODNO UCESTVO OHRID 6-10 SEPTEMVRI 1993	**0,5**
	9. G.Breskovska, M.Dimitrrovski, M.Gavrilovski, G.Stevcevska, J.Stojkovic Limfocitni suppopulacii i vredbnostite na serumskite IgE kaj pacienti preosetlivi na dermatophagoideus vo tek na specificna imunoterapija PRV MAKEDONSKI PULMOALERGOLOSKI KONGRES SO MEGJUNARODNIO UCESTVO OHRID 6-10 SEPTEMVRI 1993	**0,5**
	10. J.Stojkovic Najcesti bakteriski priciniteli pri egzacerbacija na HOBB II CONGRES NA MAKEDONSKOTO RESPIRATORNO ZDRUZENIE SO MEGJUNARODNO UCESTVO, OHRID 18-21 JUNI 1997	**0,5**
	11. J.Stojovic, T.Caparoska, G.Breskovska Znacenje na reguliranost na bronhijalnata astma za vreme na bremenosta II KONGRES NA MAKEDONSKOTO RESPIRATORNO ZDRUZENIE SO MEGJUNARODNO UCESTVO, OHRID 18-21 JUNI 1997	**0,5**

	12. Z.Goseva, M.Gavrilovski, M.Dimitrovski, E.Kovkarova, K.Busljetic, J.Stojkovic Limfocitni suppopulacii vo krv i plevralna tecnost so specificn (TBC) etiologija na IZLIVOT PRV MAKEDONSKI PULMOAlERGOLOSKI KONGRES SO MEGJUNARODNO UCESTVO OHRID 6-10 SEPTEMVRI 1993	**0,5**
	13. M.Dimitroevski,A.Gjorcev, E.Kovkarova, D.Dimitrovski, M.Stojanov, J.Stojkovic, M.Gjorceva Bronhijalna astma i specificen emocionalen profil X PULMOALERGOLOSKI NAUCNOSTRUCEN SOSTANOK, OHRID 16-20 SEPTEMVRI 1991	**0,5**
	14. Gjorcev A., Dimitroivski M., Gligorovski Lj., Kovksrova E., Dimitrievska D., Stojkovic J. Candida asthma X PULMOALERGOLOSKI NAUCNOSTRUCEN SOSTANOK, OHRID 16-20 SEPTEMVRI 1991	**0,5**
	15. Gjorcev A., Dimitrovski M.,Stojkovic J., Kovkarova E., Dimitrievska D., Gjorceva M. Aspirinska astma, dijagnoza i terapija, X PULMOALERGOLOSKI NAUCNOSTRUCEN SOSTANOK, OHRID 16-20 SEPTEMVRI 1991	**0,5**
	16. J.Stojkovic, T.Caparoska, G.Breskovska, G.Stevcevska Egzacerbaciite kaj pacientite so HOBB I infekcijata so Chlamydia pneumonia 4ti KONGRES NA MAKEDONSKOTO RESPIRATORNO ZDRUZENIE SO MEGJUNARODNO UCESTVO, OHRID SEPTEMVRI 27-30 2008	**0,5**
	19. Stankovic S., Stojkovic J. Prikaz na slucaj na femoralna tromboza komplicirana so belodrobna embolija kako posledica na HIT II KONGRES NA TRANSFUZIOLOZITE NA MAKEDONIJA SO MEGJUNARODNO UCESTVO, OHRID, 29.9-2.10.2004	**0,5**
	20. Јагода Стојковиќ ХРОНИЧНА РЕСПИРАТОРНА ИНСУФИЦИЕНЦИЈА – ТРЕАПИСКИ МОЖНОСТИ 5ТИКонгрес на Македнското респираторно здружение со меѓународно учество во организација на ЈЗУ Универзитетска Клиника за пулмологија и алергологија-Скопје, Македонија 26-29 септември 2012 година ОХРИД	**0,5**
	21. Ј. Стојковиќ, Г. Стевчевска, С. Зејнел, И. Исмаили РЕДУКЦИЈА НА КОРТИКОСТЕРОИДНАТА ТЕРАПИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИТЕ СО АСТМА 5ТИКонгрес на Македнското респираторно здружение со меѓународно учество во организација на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија-Скопје, Македонија 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	**0,5**

	22. Ј. Стојковиќ, Г. Брешковска, С. Јовановски ОДНОСОТ МЕЃУ ВРЕДНОСТИТЕ НА ГАСНИТЕ АНАЛИЗИ, СПИРОМЕТРИСКИТЕ ПАРАМЕТРИ И ЕКГ ПРОМЕНИТЕ КАЈ ПАЦИЕНТИТЕ СО ХОББ 5ТИКонгрес на Македнското респираторно здружењние со меѓународно учество во организација на ЈЗУ-Универзитетска Клиника за пулмологија и алергологија-Скопје, Македонија 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	**0,5**
	23. Љ. Глигоровски, Е. Сандевска, З. Арсовски, Ј. Стојковиќ ФЕНОТИПОВИ КАЈ ХРОНИЧНАТА ОПСТРУКТИВНА БЕЛОДРОБНА БОЛЕСТ 5.Конгрес на Македнското респираторно здружение со меѓународно учество во организација на ЈЗУ-Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија-Скопје, Македонија 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	**0,5**
	24. Горица Брешковска, Ј. Стојковиќ, С. Пејкова СПЕЦИФИЧНА ИМУНОТЕРАПИЈА- ТРЕТМАН НА АЛЕРГИСКИТЕ РЕСПИРАТОРНИ ЗАБОЛУВАЊА 5. Конгрес на Македнското респираторно здружение со меѓународно учество во организација на ЈЗУ-Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија-Скопје, Македонија 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	**0,5**
	25.Zeynel S., Jovkivska Kaeva B., Stojkovic J., Arsovski Z., Pejkopvska S., Redzepi A.Clinical trials in pulmonary arterial hypertension:what they revel to us. Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, Здружение на пулмолози на Република Македонија, 6-9 октомври 2016, Струга	**0,5**
	26.Angelovska I., Kaeva Jovkovska B.,Stojkovic J., Arsovski Z., Debreslioska A., Jovanoski S., Pejkovska S., Ismaili I.Overweight and obesity:Prevalence and efkt on asthma control. Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, Здружение на пулмолози на Република Македонија, 6-9 октомври 2016, Струга	**0,5**
	27.Дебрешлиоска А., Стојковиќ Ј.,Ангеловска И.,Јовановски С., Пејковска С., Јанева Е., Исмаили И. Белодробни манифестации на ревматоиден артритис. Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, Здружение на пулмолози на Република Македонија, 6-9 октомври 2016, Струга	**0,5**
	Вкупно:	**170,5**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
1.	**Завршена специјализација**	**2**
2.	**Завршена супспецијализација**	**1**

3.	**Плакета за значаен придонес во остварување на целите и задачите на Македонското лекарско друштво**	**3**
4.	**The Second National GCP Seminar Training in Republic of Macedonia:”Ethical and regulatory aspects of Good Clinical Practice” Dec 2015**	**1**
Дејности од поширок интерес		
3.	**Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир со меѓународно учество**	
	- IX пулмоалерголошки научно - стручен состанок и V секција на бронхолозите на Југославија, 9-13. X 1989 год.	**1**
	- II конгрес на Македонското респираторно здружение, 18-21 јуни 1997 год.,Охрид, Република Македонија	**0,5**
	- 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество 26-29 септември 2012 год., Охрид, Република Македонија	**0,5**
	- Генерален секретар на Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016 година, Струга	**1**
	- Раководител на Одделот за интерстицијални фибрози и грануломатози	**5**
	- Учесник на European Respiratory Network of Excellence (ERNE), Group Leader, 20-21 октомври 2012	**1**
	- Ментор на Центарот за астма и ХОББ во Струмица	**1**
4.	**Учество во изработка на национална програма од одредена област**	
	- Член на Комисија за изготвување на национални упатства на медицина базирана на докази (2006)	**1**
	- Член во Комисија за следење на интрахоспиталини инфекции	**1**
	- Учесник во проект на МЗ за едукација на матични лекари	**1**
	-Претседател во Комисија за следење на квалитет на здравствена практика	**1**
	-Учесник во национален проект за телемедицина	**1**
	- Претседател на комисија за доделување на концентратори за кислородна терапија	**1**
	- Член на Европското респираторно здружение	**2**
	- Член на Здружението на пулмолози на Македонија	**1**
	- Член на Македонското респираторно здружение	**1**

	- Член на Лекарската комора на македонија - Член на МЛД - Член на Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија	**3x0,5**
5	**Воведување на нова лабораториско/ клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството-прв пат во државата воведена метода:**	
	- Употреба на прашалникот St George Respiratori Questionnaire и Medical Resrch Concil dyspnea scale, за процена на степенот на диспнеата и квалитетот на животот кај пациентите со ХОББ и астма	**4**
	- Одредување на TLCO - Клиника за пулмологија и алергологија (2016)	**4**
	- Член е на Комисија за стручен испит на студентите на медицина и докторите на медицина: (2)	**2**
	- Самостојна изработка на програма за специјализација по интерна медицина и супспецијализација по пулмологија	**1**
	- Рецензија на научноистражувачки трудови во списанија со меѓународна резенцентска комисија: (3)	**3**
	- Член на комисија за одбрана на дипломска работа: (2)	**2x0,5**
	Вкупно:	**41,5**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	**Поени**
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**306,88**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**170,5**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**41,5**
Вкупно:	**518,88**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

Н. сов. д-р Деска Димитриевска

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката н. сов. д-р Деска Димитриевска е родена на 25.9.1961 г. во Страцин, Кратово. Средно образование завршила во МУЦ „Д-р Панче Караѓозов“, во Скопје. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје, на 23.9.1986 година. Дипломирала на 23.9.1986 година, со просечен успех 8,69.

Кандидатката активно се служи со македонскиот, англискиот, српскиот и хрватскиот јазик.

Во учебната 1995/96 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 1997 година, со просечен успех 10. На 19.5. 1999 година го одбранила магистерскиот труд на тема: „Бронхијална реактивност кај болните со бронхијална астма – промени во тек на терапија“.

Докторска дисертација пријавила на Медицинскиот факултет во Скопје, во 1999 година. Дисертацијата на тема: „Улога на маркерите на бронхијална реактивност во евалуација на астма“, ја одбранила на 31.3.2003 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Томе Стефановски, проф. д-р Ангелко Ѓорчев, проф. д-р Дејан Докиќ, проф. д-р. Петар Милошевски и проф. д-р Предраг Трендафиловски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област пулмологија и алергологија.

Во 1992 година била избрана во звањето помлад асистент, а во 1996 година во звањето асистент во областа интерна медицина. Во 2006 година била избрана во звањето научен соработник, а на 9.1. 2018 година е избрана во звањето научен советник на Медицински факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје, во областа интерна медицина со пулмологија и фтизиологија.

Во моментот е научен советник во областа интерна медицина со пулмологија и фтизиологија. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр 1159 од 15 декември 2017 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1159, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет во Скопје, кандидатката д-р Деска Димитриевска изведува настава и вежби на прв, втор и трет циклус студии на студиските програми Интерна медицина и на Пулмологија со фтизиологија.

Кандидатката била ментор на 2 дипломски и на 3 специјалистички труда.

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена/или одбрана на 5 дипломски и на 2 специјалистички труда.

Кандидатката е автор на рецензиран учебник под наслов: „Плуќне болести“, Dragan Keser i suradnici: Univerzitet u Tuzli, Medicinksi fakultet Tuzla (2012); Odluka Senata Univerziteta u Tuzli br. 03-8040-15.2.2/12 od 03.10.2012.

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка дејност

Д-р Деска Димитриевска има објавено вкупно 252 научни трудови од областа на пулмологијата и алергологијата, од кои 2 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 18 труда во меѓународни научни списанија и 234 труда во зборници од научни собири.

Д-р Деска Димитриевска била раководител на 3 национални, односно 5 меѓународни научни проекти. Била национален координатор на 2 меѓународни научни проекта, а учествувала како член во повеќе научни проекти.

Кандидатката била ментор на 3 специјалистички и 3 докторски труда.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Деска Димитриевска активно е вклучена во стручно-применувачката работа на ЈЗУУ Клиника за пулмологија и алергологија - Скопје, Медицински факултет - Скопје, Лекарската комора на РМ и Македонското лекарско друштво. Врши стручна дејност супспецијалист пулмолог и алерголог, како и шеф на одделот Центар за астма и ХООБ.

Кандидатката д-р Деска Димитриевска остварила експертски активности на Медицинскиот факултет во Скопје, Министерството за здравство на РМ, Министерството за труд и социјална политика, ЕНСП, повеќе програми за пулмологија и алергологија и 2 елабората за превенција и откажување од употреба на тутун и производи од тутун.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во ХФХС во Детроит, САД.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Лекарската комора на РМ и Македонското респираторно здружение:

- Комисија за полагање стручни испити;
- Работна група за превенција на пушење.

Д-р Деска Димитриевска учествувала во уредувачкиот одбор за издавање на Зборник на трудови, монографија и практикум.

Во изборниот период, д-р Деска Димитриевска учествувала во изготвување и пријавување на 2 научни, 3 стручно-апликативни проекти на МОН и 2 развојни проекти.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Деска Димитриевска доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет (учебна 2013/2014 – 9,35, учебна 2014/2015 – 9,63, учебна 2015/2016 – 9,53, учебна 2016/2017 – 9,65, учебна 2017/2018 – 9,70).

Образец 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,69 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,0	**да**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: Интерна медицина, поле: пулмологија и алергологија.	**да**
3	Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**да**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Total eosinophyls, ECP and IL-5 in peripheral blood during treatment with inhaled cortikosteroids in patients with asthma 4. Година на објава: 2015	**да**
	1. Назив на научното списание: Macedonian Medical Review 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Asthma and COPD Overlap Syndrome (ACOS), 4. Година на објава: 2015	
	1. Назив на научното списание: SYLWAN 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Joint Incidence of Asthma and Rhinitis in Macedonia 4. Година на објава: 2015	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: SCImago 3. Наслов на трудот: Correlation of Total Eosinophils in peripheral blood with bronchoprovocative testing with acetylcholine in patients with bronhchial asthma 4. Година на објава: ноември 2015	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Medical Review 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Role and clinical significance of IL-33 in patients with asthma 4. Година на објава: 2017	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Medical Review 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Одржување на тераписки ефект на орални антикоагуланси (Acenocoumarol) при долготраен третман на болни со пулмонална емболија-реалност или визија 4. Година на објава: 2017	
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**да**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

АНЕКС 1

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Деска Томислав Димитриевска

Институција: Медицински факултет-Скопје

Научна област: интерна медицина, пулмологија и алергологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на вежби *Стара програма* - интерна м (36 семестри x15недели x 4h/нед) = 2160h x 0.03 = **64.8** - интерна пр. (36 семестри x 15недели x 3h/нед) = 1620h x 0.03= **48.6** - стоматолози (18 семестри x 15недели x 3h/нед) = 810h x 0.03 **= 24.3** *Нова програма* - интерна медицина 784 h x 0.03 = 23.52 (812 h x 0.03 = 25,96) - клиничко исп. 138h x 0.03 = 4.14 - стоматолози 86h x 0.03= 2.58 - ургентна м (8 семестри x 3h) = 24h x 0.03= 0.72 - фамилијарна медиина 20 h x 0.03 = 0.6 - предавања за специјализанти 6 h x 0.05=0.3	**171,24**
2	Клиничка пракса 1400 часа x 0.06 = 84	84
3	Консултации со студенти 50x0.002x50 семестри = **5**	5
4	Консултации со студенти во рамки на здравствена клиничка практика (18 семестри x 6 x 0,2) = **21.6**	21.6
5	Ментор (едукатор) на специјализанти по интерна медицина 21x1	21
6	Ментор на специјализанти по пулмологија и алергологија 2x1	2
7	Ментор и едукатор на здравствена едукација (50 семестри x 15 недели x 3ч/неделно) = 2250 x 0.08= 180	180
8	Член на комисија за изработка и одбрана на специјалистичка работа 1x0.2	0.2
9	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа 3x0.1	0.3
10	Учебник издаден и во употреба на универзитет во странство - коавтор 1x8 Плуќне болести, Dragan Keser i suradnici: Univerzitet u Tuzli, Medicinksi fakultet Tuzla (2012); Odluka	8

	Senata Univerziteta u Tuzli br. 03-8040-15.2.2/12 od 03.10.2012	
11	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум - коавтор Interna Medicina - Praktikum za vezbi 2004, 79-85	3
	Вкупно	**496,34**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активност:**	**Поен**
1	Ментор на III циклус докторски студии 3x3	9
2	Раководител на меѓународен научен проект 5x9 - BUSSAL II – 10 – 1 - BUSSAL III – 08 – 1 - GRIFOLS – IG0903 - Колаборативно структурирање на континуирана едукативна програма за обука на здравствените работници во РМ - EPACTT2	45
2	Учесник во меѓународен научен проект 1x5 BUSSAL I	5
3	Учесник во национален научен проект 3x1 - “Centri za astma i HOBB vo Republika Makedonija” до 2016, - Учесник во проект на Алкалоид за ефикасноста на Tricef (Cefpodoxim) во амбулантски третман на респираторните инфекции 2011 до 2013 година, - Учесник во проект на Плива за ефикасност на Сумамед (Азитромицин) во амбулантски третман на респираторните инфекции, 2013-2015г	3
4	Пленарни предавања на научен стручен собир со меѓународно учество 11x3 **- Д. Димитриевска:** Корелација помегу варијации на ПЕФ и промени во бронхијалната реактивност кај пациенти со бронхијална астма, **1. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 2 октомври,** **- Д.Димитриевска:** GOLD иницијатива, **4-ти Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 28 септември 2008 г, Охрид, Македонија,** **- Д.Димитриевска:** Современи модалитети на третман на астма, **4-ти Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 29 септември 2008 г, Охрид, Македонија,** **- Д. Димитриевска:** Фактори на ризик, епидемиологија и дијагноза на ХОББ во Македонија, **Многуте лица на ХОББ, 20 април 20013, Охрид,** **- Dimitrievska D:** Interstitial lung diseases today, **III Pulmoloski dani, Tesanj, 16.11. 2013,** **- Dimitrievska D:** Risk factors, Epidemiology and Diagnosis of COPD in Macedonia, **IV Pulmoloski dani, Tesanj, 25.10.2014,** -Dimitrievska D: **Rule-Based Method for Medical Knowledge Presentation and Reasoning in Clinical Decision Support Systems**, ICT Inovations 2015, - Dimitrievska D,**: Asthma and COPD overlap syndrome (ACOS), V Pulmoloski dani, Tesanj, 07.11.2015,**	33

	- Dimitrievska D: **Asthma and small airways, VI Pulmoloski dani, Tesanj, 29.10.2016** **- Dimitrievska D:** Antibiotic strategy in treatment respiratory infections, **VII Pulmoloski dani, Tesanj, 30.10.2017,** - Dimitrievska D: One Step Forward & Two Steps Back: Liberalization of Tobacco Use Laws in Macedonia, **Tobacco Prevention & Cessation - 2018 Conference, Madrid 14-16 June 2018,**	
5	Секциски предавања на научно - стручен собир со меѓународно учество 19x2 - Димитриевска: **PEFR- дијагностички критериуми**, 2 Симпозиум „Актуелни пнеумофтизиолошки проблеми“, Струга, 12 јуни 1992 - Д. Димитриевска: **Плеврален излив како прва манифестација на вирусен Б хепатит - презентација на случај,** Прв македонски пулмо-алерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 8 септември 1993 - Д. Димитриевска: **Значај PEF-ра у евалуации бронхијалне астме**, IX Конгрес алерголога и клиничких имунолога Југославије, Белград, 2 ноември 1992 - Д. Димитриевска: **Status astmaticus - приказ на случај**, 7 Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 9. 6. 1994 **- Д. Димитриевска:** Гастроезофагеален рефлукс и хиатус херниј кај болните со бронхијална астма**, 5 конгрес на гастроентеролози и хепатолози, Охрид, 20 септември 1996** **- Д. Димитриевска:** Третман на акутни егзацербации на бронхијална астма**, 1. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 2 октомври 1996, ММП, 50(23),51** **- Д. Димитриевска:** Бронхијална реактивност кај пациенти со бронхијална астма (БА) третирани со инхалаторни кортикостероиди**, II конгрес на Македонското лекарско здружение, Охрид, 19 јуни 1997,** **- Д. Димитриевска:** Третман на синузитис кај болните со бронхијална астма, **II конгрес на Македонското лекарско здружение, Охрид, 20 јуни 1997** **- Д. Димитриевска:** Улога на вакцината против грип во превенција на акутни егзацербации кај бронхијална астма, **Македонски имунолошки денови '98, Охрид, 29 септември 1998** **- Д. Димитриевска:** Candida albicans кај болните со бронхијална астма третирани со инхалаторни кортикостероиди, **Македонски имунолошки денови '98, Охрид, 29 септември 1998** **- Д. Димитриевска:** Улога на центарот за астма во евалуација на астмата во Република Македонија**, I конгрес на лекарите од превентивна медицина на македонија со меѓународно учество, Охрид, 7 октомври 1998** **- Д.Димитриевска:** Бронхијална реактивност кај болните со бронхијална астма-промени во тек на терапија**; 2. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 14 јуни 2000** - Димитриевска Д: **Улога на вакцината против грип во превенција на акутни егзацербации кај бронхијална астма**; I конгрес на инфектолозите на Македонија, Охрид 17.6.1999	38

	- Д.Димитриевска: **Корелација на ПЕФ варијации со бронхопровокациски тест со ацетилхолин кај болните со бронхијална астма**; 2. Македонски имунолошки конгрес, Охрид,13-17 јуни 2000 - Д. Димитриевска: **Глобална иницијатива за превенција и третман на хронична опструктивна белодробна болест**; Конгрес на лекарите од превентивната медицина на Македонија, Охрид, 3 октомври, 2002; - Димитриевска Д: **Синуситис и назална полипоза кај болните со бронхијална астма**; III конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество,17 октомври 2003; - Димитриевска Д: **Третман на назална полипоза кај пациенти со аспиринска астма**; 1st Macedonian Congress of Oto-Rino-Laringology, September 29, 2005, Ohrid, Macedonia, - **D.Dimitrievska**: Tretman sinuzitisa kod bolesnika sa bronhijalnom astmom, Majski pulmoloski dani, Jahorina, Maj, 2006, **- Dimitrievska D**, Zdraveska M, Todevski D, Janeva E: Asthma and COPD overlap syndrome (ACOS), SEEMF, First international medical conference, Thesaloniki, Greece, 16-18 June 2016,	
6	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/ стручно списание 4 x 2,4 = 20 (60%) **1. Димитриевска Д**, Здравеска М, Ѓорчев А, Тодевски Д: Третман на синуситис кај болните со бронхијална астма; ММП, 53(3-4), 1999;132-135, **2. Димитриевска Д**, Здравеска М, Ѓорчев А, Тодевски Д: ПЕФ (Peak Expiratory Flow) мониторинг кај болни со бронхијална астма; ММП, 54(1-2), 2000;117-19, 3. Здравеска М, Ѓорчев А, **Димитриевска Д**, Тодевски Д: Орофарингеална кандидијаза при третман со високи дози на кортикостероиди за инхалација; ММП, 55(1-2), 2001;3-96, 4. М. Здравеска, А.Ѓорчев, Д.Тодевски, **Д. Димитриевска**, Д. Докиќ, Ј. Минов, В. Пеева-Лазова: Инциденција на иритативен фарингеален синдром при третман со високи дози на кортикостероиди за инхалација; ММП, 56(3-4), 2002;163-167,	7,2
7	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/ стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 15x3=45 + 1x4=4 1. Димитриевска Д**, Здравеска М, Ѓорчев А, Тодевски Д, Влашки Е: Корелација на ПЕФ варијациите со бронхопровокациски тест со ацетилхолин кај болните со бронхијална астма, Македонско списание за медицина 1997; 43(1-2):63-68,** **2. Влашки Е, Христова М, Николовски Љ, Сечкова Л, Саздовски А,** Димитриевска Д**, Костовски А: Преосетливост на инхалативни алергени утврдени со кожен prick тест кај деца со неспецифична обструктивна белодробна болест и несакани реакции од тестот; Македонско списание за медицина 1997; 43(1-2):69-77,** **3. Влашки Е, Христова М, Николовски Љ, Сечкова Л, Костовски А, Саздовски А,** Димитриевска Д**: Ефект на пренаталното и постнаталното пасивно пушење врз вредноста на тоталниот серумски ИГЕ и алергиската сензибилизација; Македонско списание за медицина 1998; 44(1-2): 49-56,**	49

	4. Здравеска М, Ѓорчев А, Димитриевска Д**, Тодевски Д: Информираност на болните со бронхијална астма за нивната болест; Македонско списание за медицина 2000; 46(1-2):69-79,** 5. Димитриевска Д**, Здравеска М, Ѓорчев А, Тодевски Д, Влашки Е: Бронхијална реактивност кај болните со бронхијална астма третирани со инхалаторни кортикостероиди; Македонско списание за медицина 2001; 47(1-2):51-58,** 6. Јанева Е, Ѓорчев А, Гошева З, **Димитриевска Д**, Здравеска М,Тодевски Д, Арбутина С ,Бесими Ф: Контролирана астма во тек на бременост: приказ на случај, Medicus 2012, Vol 17(2); 197-201 7. M.Zdraveska, **D.Dimitrievska**, D.Todevski, A.Gjorcev, E.Janeva, I.Pavlovska and B.Zafirova-Ivanovska: Joint Incidence of Asthma and Rhinitis in Macedonia, The Open Respiratory Medicine Journal, 2015,9,(Suppl.1: M4), 52-58, 8. Aleksovska-Stojkovska L, Loshkovska S, **Dimitrievska D**: Rule-Based Method for Medical Knowledge Presentation and Reasoning in Clinical Decision Support Systems, Springer International Publishing Switzerland, ICT Inovations 2015, Advances in Intelegent Systems and Computing 399, 79-88, 9. **Dimitrievska D**., Zdraveska M., Gjorcev A., Todevski D., Janeva E[1], Vlaski E: Correlation of Total Eosinophils in peripheral blood with bronchoprovocative testing with acetylcholine in patients with bronhchial asthma, SYLWAN, 159 (10), 2015, 157-162, 10. Tome Stefanovski, Deska Dimitrievska, Marija Zdraveska: Karcinoid tumori pluca, Plucne bolesti.ba, 20 Septembar 2015 **Dimitrievska D**, Zdraveska M, Todevski D, Janeva E, Arbutina S, Debreslioska A: Asthma and COPD Overlap Syndrome (ACOS), MMP 2015; 69(1), 8-11, 11. **Dimitrievska D**, Zdraveska M, Todevski D: Total eosinophyls, ECP and IL-5 in peripheral blood during treatment with inhaled cortikosteroids in patients with asthma, MMP 2015, 69(2), 12. **Dimitrievska D**, Zdraveska M, Todevski D, Janeva E, Debreslioska A: Biomarkers of inflammation in peripheral blood during treatment with inhaled corticosteroids in patients with asthma, SEEJ Immunol. 2016, 1-4 13. Elena Jovanovska Janeva, Angelko Gjorchev, Biserka Kaeva, Gorica Breskovska, Zlatica Goseva, Marija Zdraveska, **Deska Dimitrievska**, Zoran Arsovski, Sava Pejkovska, Jordan Minov, Dejan Trajkov, Magdalena Genadieva Dimitrova and Beti Zafirova: Role and clinical significance of IL-33 in patients with asthma, Mak Med Pregled 2017; 71(1): 50-55, 14. M. Zdraveska, D.Todevski, **D.Dimitrievska**, E.Janeva, J.Minov: Incidence of respiratory symptoms and allergic diseases in adolescent smokers in Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM), The official journal of ENSP, the European Network for Smoking and Tobacco Prevention 2017 vol. 3, 1-4,	

	15. M. Zdraveska, **D.Dimitrievska,** D.Todevski, E.Janeva: Odrzuvanje na terapiski efekt na oralni antikoagulansi (Acenocumarol) pri dolgotraen tretman na bolni so pulmonalna embolija-realnost ili vizija, Mak Med Pregled 2017; 71(2): 50-55, 16. Јанева Е, Ѓорчев А, Гошева З, **Димитриевска Д**, Здравеска М, Тодевски Д, Арбутина С : Астма и бременост: приказ на случај, Мак.Мед.Преглед 2012: 66(2);116-122	
8	Трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 2x 3 1. M.Zdraveska;A.Gjorcev;**D.Dimitrievska,**D.Todevski, D.Dokic, Orofaringealna kandidijaza asocirana upotrebom inhalatornih kortikosteroida, Majski pulmoloski dani, Zbornik radova, 2006, 139-142 **2. D. Dimitrievska,** M. Zdraveska, A. Gjorcev, D.Todevski, Tretman sinuzitisa kod bolesnika sa bronhijalnom astmom, Majski pulmoloski dani, Zbornik radova, 2006, 177-180	6
9	Апстракти објавени во зборник на конференција -меѓународна 143x1 1. А. Ѓорчев, М. Димитровски, З. Гошева, Ј. Мирковска, **Д. Димитриевска**: Значај одредјивања нивоа ц-АМП код аспиринске астме, VIII научни састанак алерголога и клиничких имунолога Југославије, Зборник сажетака, Копаоник, 10-13 децембар 1990 год, 2. А. Ѓорчев, М. Димитровски, С. Петров, Ј. Мирковска, М. Ѓорчева, **Д. Димитриевска**: Тераписка, оптимална, константна концентрација теаофилина (ТОКТ)- стратегија и значај, Зборник сажетака, Копаоник, 10-13 децембар 1990 год, 3. A. Gjorcev, M. Dimitrovski, E. Kovkarova, **D. Dimitrievska**: Muscle spasms and Creatinine phosphocinase in bronchial asthma patients, The Europ. Resp. J., Sept, 21-26th 1991, 4,14,1066, 4. A. Gjorcev, M. Lazarevska, **D. Dimitrievska**: Candida albicans in patients with intrinsic bronchial asthma (BA), The Europ. Res. J., August 1992, 5(15), 202s, 5. A. Gjorcev, M. Dimitrovski, **D. Dimitrievska**, M. Lazarevska, S. Petrov: Influence of teophylline therapy on the circadian rhithm of cAMP in patients with chronic asthma, Abs. XVth Congress of the Eur. Acad. of Allerg. and Clin. imunol, Paris, may 1992, 12(47):103, 6. A. Gjorcev, M. Dimitrovski, M. Lazarevska, **D. Dimitrievska**, S. Petrov: Aim of the theophylline therapy: Therapeutic optimal and constant consentration of the theophylline (TOOKT), Abs. XVth Congress of the Eur. Acad. of Allerg. and Clin. imunol, Paris, may 1992, 12(47):103, 7. A. Gjorcev, M. Dimitrovski, **D. Dimitrievska**, M. Lazarevska: Evaluation of the incidence of muscle spasms and Creatine Phosphocinase in patients with bronchial asthma, Abs. XVth Congress of the Eur. Acad. of Allerg. and Clin. imunol, Paris, may 1992, 12(47):171, 8. М. Лазаревска, А. Ѓорчев, М. Димитровски, **Д. Димитриевска**: $Б_2$ агонисти, креатинин фосфокиназа и бронхијална астма, Зборник радова IX Конгрес алерголога иклиничких имунолога Југославије, Београд, 1-6 новембар 1992, 151, 9. А. Ѓорчев, М. Димитровски, М. Лазаревска, **Д. Димитриевска**: Интернационални консензус, ПЕФ и циркадијана терапија бронхијалне астме, Зборник радова IX Конгрес алерголога	143

иклиничких имунолога Југославије, Београд, 1-6 новембар 1992, 152-154,

10. Д. Димитриевска, А. Ѓорчев, М. Димитровски, М. Лазаревска: Значај ПЕФ-ра у евалуации бронхијалне астме, Зборник радова IX Конгрес алерголога иклиничких имунолога Југославије, Београд, 1-6 новембар 1992, 64-65,

11. М. Димитровски, А. Ѓорчев, **Д. Димитриевска**, М. Лазаревска: Аспирин сензитивна астма (АСА) и циркумдиани ритам цАМП-а, Зборник радова IX Конгрес алерголога иклиничких имунолога Југославије, Београд, 1-6 новембар 1992, 66,

12. M. Dimitrovski, A. Gjorcev, **D. Dimitrievska**, M. Lazarevska: Severe bronchial asthma and cAMP, Abs. Annual Meeting of The Europ. Acad. of Allerg. and Clin. Imun., 1993, Rotterdam, 12-15 Sept. 1993, 16(48), 51,

13. A. Gjorcev, M. Dimitrovski, M. Lazarevska, **D. Dimitrievska**: Which is the safety border of inhalatory corticosteroid therapy in patients with bronchial asthma, Abs. Annual. Meeting of the Europ. Acad. of Allergy and Clin Imun. 1993, Rotterdam, 12-15 Sept. 1993, 16(48), 88

14. M. Lazarevska, **D. Dimitrievska**, A.Gjorcev, M. Dimitrovski: Therapy with B_2 agonists and Creatine Phosphocinasse, Abs. Annual. Meeting of the Europ. Acad. of Allergy and Clin Imun. 1993, Rotterdam, 12-15 Sept. 1993, 16(48), 89,

15. D. Dimitrievska, A. Gjorcev, M. Lazarevska, M. Dimitrovski: The influence of the emotional status on the need of B2 agonists in patients with bronchial asthma, , Abs. Annual. Meeting of the Europ. Acad. of Allergy and Clin Imun. 1993, Rotterdam, 12-15 Sept. 1993, 16(48), 34,

16. M. Dimitrovski, A. Gjorcev, **D. Dimitrievska**, M. Lazarevska: cAMP in patients with severe bronchial asthma, The Europ. Res.J., Firenze, Sept. 1993,6(17) 149s,

17. D. Dimitrievska, A. Gjorcev, T. Stefanovski, M. Lazarevska, M. Dimitrovski: Candida albicans in sputum and BAL in patients with bronchial asthma (BA) treated with inchaled corticosteroids, Abs. XV Inter. Cong. of Allerg. and Clin. Imun., Stocholm, June 26- July 1, 1994, 2, 78,

18. A. Gjorcev, M. Lazarevska, M. Dimitrovski, **D. Dimitrievska**, S. Teodorova: Inchaled corticosteroids (ICS) -plasma cortisol level, FEV_1, PEF, usage of B_2 agonists and simptom score in patients treated for 1 jear, Abs. XV Inter. Cong. of Allerg. and Clin. Imun., Stocholm, June 26- July 1, 1994, 2, 79,

19. Lj. Gligorovski, M. Lazarevska, A. Gjorcev, **D. Dimitrievska**: Acido-basic changes in patients with status asthmaticus, Abs. XV Inter. Cong. of Allerg. and Clin. Imun., Stocholm, June 26- July 1, 1994, 2, 1294,

20. M. Dimitrovski, A. Gjorcev, **D. Dimitrievska**, M. Lazarevska: Eosinophils- a marcer of the severity of the asthmatic disease, Abs. XV Inter. Cong. of Allerg. and Clin. Imun., Stocholm, June 26- July 1, 1994, 2, 1345,

21. M. Lazarevska, **D. Dimitrievska**, A. Gjorcev, M. Dimitrovski, Lj.Gligorovski: Candida albicans infection in asthmatic patiens-some imunological aspects, Abs. XV Inter. Cong. of Allerg. and Clin. Imun., Stocholm, June 26- July 1, 1994, 2, 374

22. A. Gjorcev, M. Dimitrovski, **D. Dimitrievska**, M. Lazarevska: The circadian rhythm of cAMP in patiens with aspirine sensitive asthma, Abs. XV Inter. Cong. of Allerg. and Clin. Imun., Stocholm, June 26- July 1, 1994, 2, 375,

	23. A. Gjorcev, M. Lazarevska, M. Dimitrovski, **D. Dimitrievska**, S. Petrov: Inchaled corticosteroids (ICS)- three years follow up study, Amer. J. of Res. and Crit. Care Med., April 1995, 151 (4), A277, **24. L. Grueva, A. Gjorcev, M. Zdraveska, D. Dimitrievska: Muscle spasms, CPK and cardiac arrhytmias in asthmatic patients, treated with B_2 agonists, Amer. J. of Resp. and Crit. Care Med, April 1996,153(4), A63,** **25. A. Gjorcev,** D. Dimitrievska**, M. Zdraveska, M. Dimitrovski, L. Grueva: Plasma cortisol levels, FEV1, PEF, usage of B2 agonists and simptom score in patients with asthma, treated for 5 years with inchaled corticosteroids (ICS), Amer. J. of Resp. and Crit. Care Med, April 1996,153(4), A342,** **26. M. Dimitrovski, A. Gjorcev, L. Grueva,** D. Dimitrievska**, M. Zdraveska: cAMP and bronchodilator treatment in aspirine sensitive asthma (ASA), Amer. J. of Resp. and Crit. Care Med, April 1996,153(4), A345,** **27. A. Gjorcev, M. Zdraveska,** D. Dimitrievska**, M. Dimitrovski, L. Grueva: Specific emotional profil in asthmatics, Amer. J. of Resp. and Crit. Care Med, April 1996,153(4), A520,** **28. M. Lazarevska,** D. Dimitrievska**, A. Gjorcev: The efect of inchaled corticosteroids on the HPA axis in bronchial asthma, Eur. J. of All. and Clin. Imun, Budapest, June 2-5 1996, 31, 51, 59,** **29. A. Gjorcev, M. Zdraveska, M. Dimitrovski, L. Grueva,** D. Dimitrievska**: Therapeutic Optimal and Constant Concentration of Theophylline (TOCCT), Eur. J. of All. and Clin. Imun, Budapest, June 2-5 1996, 31, 51, 86,** **30. L. Grueva, A. Gjorcev,** D. Dimitrievska**, M. Zdraveska, M. Dimitrovski: Stress situations in patients with bronchial asthma, Eur. J. of All. and Clin. Imun, Budapest, June 2-5 1996, 31, 51, 88,** 31. D. Dimitrievska**, M. Lazarevska, A. Gjorcev, T. Stefanovski, M. Dimitrovski: Correlation between blood eosinophyl count and IgE levels in patients with bronchial asthma, Eur. J. of All. and Clin. Imun, Budapest, June 2-5 1996, 31, 51, 134,** 32. D. Dimitrievska**, M. Lazarevska, A. Gjorcev: Changes in bronchial reactivity in patients with bronchial asthma treated with Beclomethasone dipropionate, Supp. of Allergy, XVth Cong. of Asth, April 24-27, 1996,30,51,18,** **33. M. Lazarevska,** D. Dimitrievska**, A. Gjorcev: HLA class I and II antigens in bronchial asthma, Supp. of Allergy, XVth Cong. of Asth, April 24-27, 1996,30,51,43,** 34. D. Dimitrievska**, M. Zdraveska, A. Gjorcev: Treatment of nasal polyposis in aspirine sensitive asthma, Eur. J. of All. and Clin. Imun., EAACI'97, Rhodes, June 1-5 1997,37(52),194,** **35. M. Zdraveska,** D. Dimitrievska**, A. Gjorcev, T. Stefanovski: Adverse reaction to treatment with Nedocromil sodium in patients with bronchial asthma, Eur. J. of All. and Clin. Imun., EAACI'97, Rhodes, June 1-5 1997,37(52),194,** **36. M. Zdraveska,** D. Dimitrievska**, A. Gjorcev, D. Todevski: Side effects of inhaled corticosteroides-HPA axis suppression, ICACI XVI Abstracts, Mexico '97, Cancun, Sup,4,1997, 247,** **37. J. Kotorcevik, A. Gjorcev, D. Todevski,** D. Dimitrievska**, D. Dokik, Z. Goseva: The education of the patients and its effects in compliance with the therapy effects improvement,**	

	EAACI'98, Birmingham, June 21-26, 1998, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 43(53), 48, 38. D. Dimitrievska, **M. Zdraveska, A. Gjorcev, T. Stefanovski, D. Todevski, M. Vasik: Treatment of sinusitis in patients with bronchial asthma, EAACI'98, Birmingham, June 21-26, 1998, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 43(53), 153** **39. A. Gjorcev,** D. Dimitrievska, **M. Zdraveska, L. Grueva, D. Todevski: Safety border of inhaled corticoseroids (ICS)- 7 years follow up study, EAACI'98, Birmingham, June 21-26, 1998, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 43(53), 153** **40. M. Vasik, A. Gjorcev,** D. Dimitrievska, **M. Zdraveska: Prevalence of asthma and weezing among the workers in the copper mine "Buchim", EAACI'98, Birmingham, June 21-26, 1998, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 43(53), 220,** **41. M. Zdraveska,** D. Dimitrievska, **A. Gjorcev: Side effects from the treatment with Nedocromil sodium in asthmatic patients, Asthma World Meeting, Barcelona, 10-13 Dec.1998,** 42. Dimitrievska D**., Zdraveska M., Gjorcev A., Todevski D.: Total Eosinophyls in peripheral blood during treatment with inchaled corticosteroides in patients with bronchial asthma, ", EAACI'99, Brussels,July 3-7, 1999, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 545,** **43. Minov J.,** Dimitrievska D**., Vlaski E., Zdraveska M., Gjorcev A., Todevski D.: Persistence of chilhood asthma in the adult age, EAACI'99, Brussels,July 3-7, 1999, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 585,** 44. D. Dimitrievska, **M.Zdraveska, A.Gjorcev, T.Stefanovski, D.Todevski: Effect of education in asthma management; 11th ERS Annual Congres, Berlin, Germany, September 22-26, 2001, Eur.Resp.J;18(33)2001,208s** **45. M.Zdraveska,** D.Dimitrievska, **A.Gjorcev, D.Todevski: Local side effects of inhaled corticosteroids-incidence of oropharyngeal candidiasis; 11th ERS Annual Congres, Berlin, Germany, September 22-26, 2001, Eur.Resp.J;18(33)2001,266s** **46. M.Zdraveska,** D.Dimitrievska**, A.Gjorcev, D.Todevski: Effect of educational courses on asthma management and treatment; 11th ERS Annual Congres, Berlin, Germany, September 22-26, 2001, Eur.Resp.J;18(33)2001,268s** **47. J. Minov, A. Gjorcev,** D. Dimitrievska, **M. Zdraveska, D.Todevski: Etiological assessment of prolonged cough in out patients; 11th ERS Annual Congres, Berlin, Germany, September 22-26, 2001, Eur.Resp.J;18(33)2001,279s** 48. D. Dimitrievska, **M. Zdraveska, A. Gjorcev, D. Todevski: Treatment of nasal polyposis in aspirine sensitive asthma; 11th ERS Annual Congres, Berlin, Germany, September 22-26, 2001, Eur.Resp.J;18(33)2001,425s** **49. A.Gjorcev, M.Zdraveska,** D.Dimitrievska, **D.Todevski, L.Gjorceva: Glucose intolerance in asthmatics during treatment with high doses of inhaled corticosteroids; XXI Congres of the EAACI, Naples, Italy, June 1-5, 2002, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 73(57) 2002;23** 50. D.Dimitrievska, **M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski: Total eosinophils in peripheral blood and ECP in patients with bronchial asthma; XXI Congres of the EAACI, Naples, Italy,**	

	June 1-5, 2002, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 73(57) 2002;325, **51. J.Minov, A.Gjorcev, E.Vlaski, K.Vasilevska,** D.Dimitrievska**, M.Zdraveska, D.Todevski, Z.Stojanovski, I.Sokolovski: Sensitization to standard aeroallergens in childhood and adult asthma; XXI Congres of the EAACI, Naples, Italy, June 1-5, 2002, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 73(57) 2002;327** **52. M.Zdraveska,** D.Dimitrievska**, A.Gjorcev, D.Todevski: Incidence of irritating pharyngeal syndrome during treatment with flunisolide vs. beclomethasone dipropionate; XXI Congres of the EAACI, Naples, Italy, June 1-5, 2002, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 73(57) 2002;340** **53.M.Zdraveska, A.Gjorcev,** D.Dimitrievska, **D.Todevski: Incidence of oral candidiasis during treatment with flunisolide vs. beclomethasone dipropionate; XXI Congres of the EAACI, Naples, Italy, June 1-5, 2002, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 73(57) 2002;340** 54. D.Dimitrievska, **M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski: Incidence of orophayngeal candidiasis during treatment with high doses of inhaled corticosteroides; 12th ERS Annual Congres, Stockholm, Sweden, September 14-18, 2002, Eur.Resp.J;20(38)2002,111s,** **55. M.Zdraveska,** D.Dimitrievska**, A.Gjorcev, D.Todevski: Effect of inhaled corticosteroides over glucose metabolism; 12th ERS Annual Congres, Stockholm, Sweden, September 14-18, 2002, Eur.Resp.J;20(38)2002,303s,** **56. J.Minov, A.Gjorcev, K.Vasilevska, E.Vlaski,** D.Dimitrievska**, M.Zdraveska, D.Todevski, I.Sokolovski, Z.Stojanovski: Hypertension in asthma patients; 12th ERS Annual Congres, Stockholm, Sweden, September 14-18, 2002, Eur.Resp.J;20(38)2002,510s,** **57. D.Dimitrievska**, M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski, N.Nedanovska: Effect of educational courses in asthma management; XXth Congres of the EAACI, Berlin, Germany, May 9-13, 2001, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 68(56) 2001;26, 58. D.Dimitrievska, **M.Zdraveska, A.Gjorcev, T.Stefanovski, D.Todevski, N.Nedanovska: Airway reactivity in patients with asthma treated with Budesonide; XXth Congres of the EAACI, Berlin, Germany, May 9-13, 2001, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 68(56) 2001;158,** 59. A.Gjorcev, M.Zdraveska, **D.Dimitrievska**, T.Stefanovski, L.Grueva-Gjorceva, D.Todevski, N.Nedanovska: The education of the patients and its effects in compliance with the therapy plan and therapy effects improvement; XXth Congres of the EAACI, Berlin, Germany, May 9-13, 2001, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 68(56) 2001;159, 60. A.Gjorcev, M.Zdraveska, **D.Dimitrievska**, T.Stefanovski, L.Grueva-Gjorceva, D.Todevski, N.Nedanovska: Side effects of inhaled corticosteroides-HPA axis suppression; XXth Congres of the EAACI, Berlin, Germany, May 9-13, 2001, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 68(56) 2001;159, 61. M.Zdraveska, **D.Dimitrievska**, A.Gjorcev, D.Todevski: Corelation of total eosinophils in peripheral blood with bronchoprovocative testing with histamine in patients with bronchial asthma; XXth Congres of the	

EAACI, Berlin, Germany, May 9-13, 2001, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 68(56) 2001;159,

62. M.Zdraveska, **D.Dimitrievska**, A.Gjorcev, D.Todevski: Changes in glucose metabolism during treatment with high doses of inhaled corticosteroids; XXth Congres of the EAACI, Berlin, Germany, May 9-13, 2001, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 68(56) 2001;100,
63. J.Minov, E.Vlaski, **D.Dimitrievska**, A.Gjorcev, M.Zdraveska, D.Todevski, I.Sokolovski: Asthma across three generations; XXth Congres of the EAACI, Berlin, Germany, May 9-13, 2001, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 68(56) 2001;164,
64. Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Gjorcev A, Todevski D: Effect of educational courses in asthma management; ERS Annual Congres, Madrid, Spain, October 9-13, 1999, Eur.Resp.J;14(30)1999,365s,
65. J.Minov, M, **Dimitrievska D**, Gjorcev A, Zdraveska M,Todevski D: Sinusitis in bronchial asthma patients; ERS Annual Congres, Madrid, Spain, October 9-13, 1999, Eur.Resp.J;14(30)1999,480s,
66. **D.Dimitrievska**: Corelation of Total Eosinophyls in peripheral blood with bronchoprovocative testing with acetylcholine in patients with bronchial asthma; XIXth Congres of the EAACI, Lisbon, Portugal, July 1-5, 2000, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 63(55) 2000;108,
67. J.Minov, V.Grivceva-Panovska, **D. Dimitrievska**, A.Gjorcev, M. Zdraveska: Accompanying allergic diseases in asthma patients; XIXth Congres of the EAACI, Lisbon, Portugal, July 1-5, 2000, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 63(55) 2000;239,
68. A.Gjorcev, M.Zdraveska, **D.Dimitrievska**, D.Todevski, L.Grueva-Gjorceva: The influence of the emotional status on the need of B2 agonists in patients with bronchial asthma; 10th ERS Annual Congres, Florence, Italy, August 30-September 3, 2000, Eur.Resp.J;16(31)2000,240s,
69. M. Zdraveska, **D. Dimitrievska**, A. Gjorcev, D.Todevski: Side effects of inhaled corticosteroids-changes in glucose metabolism; 10th ERS Annual Congres, Florence, Italy, August 30-September 3, 2000, Eur.Resp.J;16(31)2000,279s,
70. J.Minov, E.Vlaski, I.Sokolovski, **D.Dimitrievska**, A.Gjorcev, M.Zdraveska, D.Todevski: Asthma across two generations; 10th ERS Annual Congres, Florence, Italy, August 30-September 3, 2000, Eur.Resp.J;16(31)2000,462s,
71. **Dimitrievska D**, Todevski D, Zdraveska M, Gjorcev A: Education in asthma menagement; XXIIth Congres of the EAACI, Paris, France, June 7-11, 2003, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 63(55) 2003;129,
72. Zdraveska M, Gjorcev A, **Dimitrievska D**, Todevski D, Dokic D: High doses of inhaled corticosteroids interfere with HPA axis function; XXIIth Congres of the EAACI, Paris, France, June 7-11, 2003, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 63(55) 2003;122,
73. **Dimitrievska D**, Zdraveska M, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Total eosinophyls, ECP and IL-5 in peripheral blood during treatment with inhaled corticosteroids in patients with bronchial asthma; XXIIth Congres of the EAACI, Paris, France, June 7-11, 2003, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 63(55) 2003;119-120,
74. **Dimitrievska D**, Zdraveska M, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Treatment of nasal polyposis in patients with aspirine sensitive asthma; XXIIth Congres of the EAACI, Paris, France, June 7-11, 2003, Eur. J. of All. and Clin. Imun, 63(55) 2003;112,
75. Gjorcev A, **Dimitrievska D**, Zdraveska M, Todevski D: Education of the patients and its effect in asthma management; 13th ERS Annual

Congres, Vienna, Austria, September 27-October 1, 2003, Eur.Resp.J;22(45)2003,371s,

76. Dimitrievska D, Zdraveska M, Gjoecev A, Todevski D: Corelation of biological marcers of inflammation in peripheral blood with bronchoprovocative testing with histamine in patients with bronchial asthma; 7th Annual Congress of TTS, April 28-May 1, 2004, Antalya, Toraks dergisi, 5(1), 2004;38,

77. Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Gjoecev A, Todevski D, Dokic D: Effect of Nedocromil sodium in the treatment of severe asthma; 7th Annual Congress of TTS, April 28-May 1, 2004, Antalya, Toraks dergisi, 5(1), 2004;203,

78. Gjorcev A, Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Todevski D: Educational courses improve asthma management and treatment; XXIIIth Congres of the EAACI, Amsterdam, June 12-16, 2004, Eur. J. of All. and Clin. Imun, Abstract Book; 47,

79. Dimitrievska D, Zdraveska M, Gjoecev A, Todevski D: Corelation of total eosinophyls in peripheral blood, serum level of ECP and IL-5 with bronchoprovocative testing with histamine in patients with bronchial asthma; XXIIIth Congres of the EAACI, Amsterdam, June 12-16, 2004, Eur. J. of All. and Clin. Imun, Abstract Book; 51,

80. Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Gjoecev A, Todevski D, Dokic D: Intranasal budesonide improves quality of life in patients with rhino-sinusitis; XXIIIth Congres of the EAACI, Amsterdam, June 12-16, 2004, Eur. J. of All. and Clin. Imun, Abstract Book; 87-88,

81. Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Gjoecev A, Todevski D, Dokic D: Incidence of asthma and rhinitis-epidemiological aspects; XXIIIth Congres of the EAACI, Amsterdam, June 12-16, 2004, Eur. J. of All. and Clin. Imun, Abstract Book; 200,

82. Dimitrievska D, Zdraveska M, Gjoecev A, Todevski D: Bronchial reactivity in patients with asthma treated with inhalatory corticosteroides; XXIIIth Congres of the EAACI, Amsterdam, June 12-16, 2004, Eur. J. of All. and Clin. Imun, Abstract Book; 206,

83. D. Dimitrievska, M. Zdravska, A .Gjorcev, D. Todevski: Treatment of Nasal Polyposis in Aspirin Sensitive Asthma; 20th Congress of the European Rhinologic Society & 23rd International Symposium on infection and Allergy of the nose; June 18-25, 2004, Istambul, Turkey; Abstract Book; 119,

84. M. Zdraveska, **D. Dimitrievska**, D. Todevski, A. Gjorcev, D. Dokic: Dealing with corticosteroid-induced oral candidiasis in asthmatics; 14th ERS Annual Congres, Glasgow, UK, September 4-8, 2004, Eur.Resp.J;24(48)2004,133s,

85. A. Gjorcev, **D. Dimitrievska**, M. Zdraveska, D. Todevski: Effect of education in asthma management; 14th ERS Annual Congres, Glasgow, UK, September 4-8, 2004, Eur.Resp.J;24(48)2004,286s,

86. D. Dimitrievska, M. Zdraveska, A. Gjorcev, D. Todevski, B.Gerovski: Corelation of biological markers of inflammation in peripheral blood with bronchoprovocative testing with histamine in patients with bronchial asthma; 14th ERS Annual Congres, Glasgow, UK, September 4-8, 2004, Eur.Resp.J;24(48)2004,287s

87. D. Todevski, A. Gjorcev, M. Zdraveska, D. Dimitrievska: Changes in glucose metabolism during treatment with high doses of inhaled corticosteroids; 14th ERS Annual Congres, Glasgow, UK, September 4-8, 2004, Eur.Resp.J;24(48)2004,502s,

88. D. Dimitrievska, M. Zdraveska, A. Gjorcev, D. Todevski: Factors that stimulate smoking to Macedonian adolescents; 14th ERS Annual

Congres, Glasgow, UK, September 4-8, 2004, Eur.Resp.J;24(48)2004,608s,

89. M. Zdraveska, **D. Dimitrievska**, A. Gjorcev, D. Todevski: Influence of parental smoking on tobacco abuse among adolescents; 14th ERS Annual Congres, Glasgow, UK, September 4-8, 2004, Eur.Resp.J;24(48)2004,610s,
90. **Zdraveska M,** Dimitrievska D**, Todevski D, Gjorcev A, Dokic D: Association of bronchial asthma and atopy with incidence of HLA and DR in Macedonia; 15th ERS Annual Congres, Copenhagen, Denmark, September 17-21, 2005, Eur. Resp.J; 26(49) 2005, 591s,**
91. **Zdraveska M,** Dimitrievska D**, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Epidemiology of Joint Incidence of Asthma and Rhinitis in Macedonia; The 4th Balkan Congress of Allergology and Clinical Immunology, Bucharest, Romania, September 22-25, 2005, Abstracts book; 58,**
92. Dimitrievska D**, Zdraveska M, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Total Eosinophyls, ECP and IL-5 in Pheripheral Blood During Treatment with Inchaled Corticosteroids in Patients with Bronchial Asthma; The 4th Balkan Congress of Allergology and Clinical Immunology, Bucharest, Romania, September 22-25, 2005, Abstracts book; 59,**
93. Dimitrievska D**, Zdraveska M, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Correllation of biological markers of inflammation in peripheral blood with bronchoprovocative testing with histamine in patients with bronchial asthma; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Imunollogy International, Supl.No1, 2005; 107,**
94. **Gjorcev A, Zdraveska M,** Dimitrievska D, **Todevski D, DokicD: Beneficial effect of nedocromil sodium in the treatment of severe asthma; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Imunollogy International, Supl.No1, 2005; 112-113,**
95. **Zdraveska M, Gjorcev A,** Dimitrievska D**, Todevski D, Dokic D: Incidence of irritative pharyngeal syndrome during treatment with Fluticasone propionate versus Beclomethasone dipropionate; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Imunollogy International, Supl.No1, 2005; 122**
96. **Zdraveska M,** Dimitrievska D**, Gjorcev A, Todevski D: Incidence of oral candidiasis during treatment with Fluticasone propionate versus Beclomethasone dipropionate; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Imunollogy International, Supl.No1, 2005; 123**
97. Dimitrievska D**, Zdraveska M, Gjorcev A, Todevski D, Dokic D: Treatment of nasal polyposis in aspirine sensitive asthma; World Allergy Congress, Munich, Germany, June 26-July 01, 2005, Allergy&Clinical Imunollogy International, Supl.No1, 2005; 278**
98. M. Zdraveska, **D. Dimitrievska**, A. Gjorcev, D. Todevski, D.Dokic, Joint incidence of asthma and rhinitis in Macedonia, Eur Resp.J; 28(50) 2006, 233s.

	99. D. Dimitrievska, M. Zdraveska, A. Gjorcev, D. Todevski, L.Maninska, D.Dokic, Incidence of allergic diseases in adolescent smokers in Macedonia, Eur Resp.J; 28(50) 2006, 473s. **100. D. Todevski, A. Gjorcev, M. Zdraveska,** D. Dimitrievska**, S.Stojkovski, O.JOvkovski, Incidence of oral candidiasis during treatment with fluticasone propionate versus beclomethasone dipropionate; Eur Resp.J; 28(50) 2006, 314s.** 101. D. Dimitrievska**, M. Zdraveska, A. Gjorcev, D. Todevski, D. Dokic, Pleural effusion caused by choriocarcinoma metastaticum pleurae-case report, Eur Resp.J; 28(50) 2006, 50s.** 102. D.Dimitrievska**, M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski, D.Dokic, Biological markers of inflammation in peripheral blood during treatment with inhaledcorticosteroids in patients with bronchial asthma, XXV Congress of the EAACI, Vienna, Austria, 10-14 June 2006, 1174** 103. D.Dimitrievska**, M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski, D.Dokic, Treatment of sinusitis in patients with bronchial asthma., XXV Congress of the EAACI, Vienna, Austria, 10-14 June 2006, 1323** **104. D. Todevski, M. Zdraveska,** D. Dimitrievska**, A. Gjorcev, D. Dokic, Nedocromil sodium in the treatment of severe asthma, Eur Resp.J; 30 (3) 2007, 69s.** **105. A.Gjorcev, M.Zdraveska,** D.Dimitrievska**, D.Todevski, HLA and DR in patients with asthma and atopy in Macedonia, Eur Resp.J; 30 (3) 2007, 554s** 106. A.Gjorcev M.Zdraveska, **D.Dimitrievska**, D.Todevski, Role of educational courses in asthma management , World Asthma Meeting, WAM, Istanbul, 22-25June 2007 107. M.Zdraveska, **D.Dimitrievska**, D.Todevski, A.Gjorcev , D.Dokic, Joint incidence of athma and rhinitis in Macedonia, World Asthma Meeting, WAM, Istanbul, 22-25June 2007. 108. D.Dimitrievska**, M.Zdraveska, A.Gjorcev, D.Todevski, Markers of inflammation in peripheral blood during treatment with inhaled corticosteroids in patients with bronchial asthma, World Asthma Meeting, WAM, Istanbul, 22-25June 2007.** **109.** M. Zdraveska, **D. Dimitrievska**, D. Todevski, A. Gjorcev, T. Stefanovski, Ultrasound in evaluation of chest pain, Eur Resp.J; 32 (3) 2008, 762s 110. M. Zdraveska, **D. Dimitrievska**, A. Gjorcev, D. Todevski, Incidence of rhinitis and asthma in Macedonia, Allergy, Suppl 88, Volume 63 ,2008, s88. **111.** Arbutina S, Gjorcev A, Kozareva K, Zdraveska M, **Dimitrievska D**: Effects of fluticason propionate and specific immunotherapy VS nasal decongestives in treatmement of seasonal linden pollen allergic rhinitis, Allergy, Suppl 88, Volume 63 ,2008, 365. **112. Gjorcev A,** Dimitrievska D**, Zdraveska M**, **Goseva Z, Todevski D, Arbutna S, Education of patients in the center of asthma improve asthma management, Allergy, Suppl 88, Volume 63 ,2008, 299.** 113. Arbutina S, Goseva Z, Arsovski Z, Busljetic K, Pejkovska S, **Dimitrievska D**: Viral infection in adult hospitalized with	

	community acquired pneumonia.. Eur Respir J *2010; 36: Suppl. 54, 541s* 114. Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Gjorcev A, Todevski D, Janeva E: Rhinitis – An early stage of the evolution of joint airways disease? Eur Respir J *2010; 36: Suppl. 54, 854s;* 115. Janeva E, Goseva Z, Gjorcev A, Arbutina S, Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Todevski D, Trajkov D: Evaluatin of IL-8 and MEF25-75 in patients with severe COPD who were treated with combined therapy of ICSs/LABAs plus tiotropium bromide, Eur. Resp. J, 2013, p 607. 116. **Dimitrievska D**, Stefanovski T, Zdraveska M, Todevski D, Tatabitovska A: Interstitial lung diseases today, Tesanj, 16.11. 2013, 56-59. 117. **D. Dimitrievska**, M. Zdraveska, A. Gjorcev: Biological markers of inflammation in Peripheral blood during treatment with Inchaled Corticosteroids in patients with asthma; Scandinavian Journal of Immunology 68, 184–260, 2008, p. 52-53, 118. M. Zdraveska, **D.Dimitrievska**, A. Gjorcev, D.Todevski, E.Janeva: Rhinitis-An early stage of the evolutin of joint airways diseases?; Eur.Resp.J, 2010, p.854, 119. M. Zdraveska, **D.Dimitrievska**, D.Todevski, A.Gjorcev, T.Stefanovski: Ultrasound in evaluation of chest pain, Imaging and measurement techniques in the evaluation, www.Docstoc.com, April 11, 2011, E 4301, 120. Janeva E, Goseva Z, Gjorcev A, Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Arbutina S, Trajkov D: Double or triple therapy in severe asthma, Pneumo Update Europe 2014, 121. Jovanovska-Janeva E, Goseva Z, Gjorcev A, Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Arbutina S, Trajkov D, Dimitrova G. Magdalena: How combined therapy ICS/LABA plus montelukast affects on the inflammation in patients with severe asthma, Book of abstracts, 4th Meeting of three Respiratory societies: Slovenia, Croatia, Hungary, Bled, Slovenia, May 22-23,2015, p.26, 122. Janeva E, Goseva Z, Gjorcev A, Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Arbutina S, Trajkov D, Genadieva-Dimitrova M: Asthma biomarkers and triple therapy in uncontrolled severe asthma, EAACI Congres 2015, 6-10 June, Barcelona Spain, A 1032 123. **D. Dimitrievska**, M. Zdraveska: Risk factors, Epidemiology and Diagnosis of COPD in Macedonia, www.copd2013.com 124. Janeva E, Goseva Z, Gjorcev A, Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Trajkov D, Genadieva dimitrova M: Asthma biomarkers and triple therapy in uncontrolled severe asthma, www.eaaci2015.com, 125. **Dimitrievska D**, Zdraveska M, Todevski D, Janeva E: Asthma and COPD overlap syndrome (ACOS), SEEMF, First international medical conference, Thesaloniki, Greece, 16-18 June 2016. 126. Jovanovska Janeva E, B. Kaeva, Gjorcev A, Goseva Z, Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Trajkov d, Dimitrova G. Magdalena: Body mass index-BMI and FEV1 in patients with severe asthma, SEEMF, First international medical conference, Thesaloniki, Greece, 16-18 June 2016. 127. Zdraveska M, **Dimitrievska D**, Todevski D, Janeva E, Gjorcev A: Treatment of severe asthma – role of interventional pulmology, SEEMF,	

	First international medical conference, Thesaloniki, Greece, 16-18 June 2016. 128. Alexander Plum, Linda Kaljee, Marija Zdraveska, **Deska Dimitrievska**, Michael Simoff: Training Health Providers in Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM) to Counsel their Patients to Quit Tobacco: Implications for Culturally Competent Adaptation, The official journal of ENSP, the European Network for Smoking and Tobacco Prevention 2017 vol. 3, 7-10. 129. Marija Momcilo Zdraveska, Dejan Todevski, Arben Redzepi, Aleksandra Tatabitovska, Irfan Ismaili, Tome Stefanovski, Deska Dimitrievska: Transthoracic fine needle aspiration and core biopsy guided by ultrasound-advantages and drowbacks, 4th European Congress for Bronchology & Interventional Pulmonology (ECBIP), 2017, Abstract book, 17. 130. Elena Janeva, B. Kaeva, G.Breskovska, Z. Goseva, A.Gjorcev, M.Zdraveska, D..Dimitrievska, S.Arbutina, D.Todevski, M.Dimitrova, Genadieva: Leucotriene receptor antagonists in managing severe uncontrolled asthma, EMJ Europian Medical Journal, Allergy&Imunollogu 2.1, August 2017. 131. Elena Janeva, Biserka Kaeva, Gorica Breskovska, Angelko G jorchev, Zlatica Goseva, Marija Zdraveska, **Deska Dimitrievska**, Irina Angelkoska, Angela Debreslioska, Gencijana Stevcevska, Dejan Trajkov, Dimitrova G Magdalena: Correlation between plasma levels of IL-33 and Vitamin D in patients with severe uncontrolied allergic asthma, European Respiratory Journal 2017 50: ПА1162; DOI: 10.1183/1393003.congress-2017.PA1162. 132. Alexander J. Plum, Linda M. Kaljee, **Deska Dimitrievska**, Magdalena P. Lazarevska, Amanda Holm, Michael Simoff: Best practices for engaging healthare providers who smoke: lessons learned from the adapted Certified Tobacco Treatment Specialist (aCTTS) training initiative in the Republic of Macedonia, The official journal of ENSP, the European Network for Smoking and Tobacco Prevention 2018, Suplement A 62. 133. Linda M. Kaljee, Alexander Plum, Marija Zdraveska**, Deska Dimitrievska**, Magdalena Pop Trajkova Lazarevska, Amanda Holm, Michael Simoff: A longitudinal outcomes evaluation of an adapted Certified Tobacco Treatment Specialist (aCTTS) for physicians in the Former Yugoslavian Republic of Macedonia (FYROM), The official journal of ENSP, the European Network for Smoking and Tobacco Prevention 2018, Suplement A 41, 134. **Deska Dimitrievska**, Marija Zdraveska: One Step Forward & Two Steps Back: Liberalization of Tobacco Use Laws in Macedonia,), The official journal of ENSP, the European Network for Smoking and Tobacco Prevention 2018, Suplement A 103.	

135. Magdalena Pop - Trajkova Lazarevska, Marija Zdraveska, **Deska Dimitrievska**, Linda Kaljee, Alexander Plum, Amanda Holm, Irena Horvat,Marija Horvat, Simona Dimitrievska, Stefan Dimitrievski, Michael Simoff: Features of tobacco abuse in regions with various characteristics in Macedonia: Results from a pilot windshield survey, The official journal of ENSP, the European Network for Smoking and Tobacco Prevention 2018, Suplement A 171.
136. Alexander Plum, Linda Kaljee, Amanda Holm, Marija Zdraveska, **Deska Dimitrievska**, Magdalena Pop-Trajkova Lazarevska, Mike Simoff: A tobacco counseling training program for Macedonian physicians: Data from 6 months' of process and outcomes evaluation activities, The official journal of ENSP, the European Network for Smoking and Tobacco Prevention 2018, Suplement A 133.
137. Deska Dimitrievska, Marija Zdraveska, Dejan Todevski, Suzana Arbutina, Monika Tushevka Mitkovska, Nikola Chamurovski: Management of tobacco dependence, Osmi strucno-naucni skup Pulmoloski dani u Tesnju, Opca bolnica Tesanj, 27 oktobar 2018: 9-10
138. Marija Zdraveska, Deska Dimitrievska, Dejan Todevski, Suzana Arbutina, Monika Tushevka Mitkovska, Nikola Chamurovski Pharmacotherapic support in tobacco cessation, Osmi strucno-naucni skup Pulmoloski dani u Tesnju, Opca bolnica Tesanj, 27 oktobar 2018:11.
139. Tuchevska Mitkovska M., Dokic D., Dimitrievska D., Zdraveska M., Tatabitovska A., Grueva V.A., Miletic Gjoreska M., Pejkovska S, Chamurovski N. Asthma control test in management of asthmatics, Osmi strucno-naucni skup Pulmoloski dani u Tesnju, Opca bolnica Tesanj, 27 oktobar 2018: 12.
140. Nikola Chamurovski, Deska Dimitrievska, Marija Zdraveska, Magdalena Pop Trajkova Lazarevska, Alexander Plum, Linda Kaljee, Amanda Holm, Irena Horvat, Marija Horvat, Simona Dimitrievska, Stefan Dimitrievski, Michael Simoff: Features of tobacco abuse in regions with various characteristics in Macedonia:results from a pilot windshield survey, Osmi strucno-naucni skup Pulmoloski dani u Tesnju, Opca bolnica Tesanj, 27 oktobar 2018: 13-14.
141. Linda Kaljee, Deska Dimitrievska, Marija Zdraveska, Alexander Plum, Magdalena Pop Trajkova Lazarevska, Amanda Holm, Michael Simoff: A cross-sectional survey of patients attending clinics with physicians trained in the adapted Certified Tobacco Treatment Specialist (a CTTS) program in the Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM), 4 ENSP-SRP International Conference on Tobacco Control 2019, Abstract book:11
142. Linda Kaljee, Marija Zdraveska, Deska Dimitrievska, Alexander Plum, Magdalena Pop Trajkova Lazarevska, Amanda Holm, Michael Simoff: A 12-month s longitudinal

	outcomes and process evaluation of the adapted Certified Tobacco Treatment Specialist (a CTTS) program for physicians in the Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM), 4 ENSP-SRP International Conference on Tobacco Control 2019, Abstract book:36-37 143. Deska T.Dimitrievska, Marija M. Zdraveska, Dejan Todevski, Monika Tushevka Mitkovska, Nikola Chamurovski: Total Eosinophyis, ECP and IL-5 in Peripheral Blood Durin Treatment with Inhaled Cortikosteroids in Patients with Asthma, DOI: 10.5152/TurkThoracJ 2019: 275	
10	Апстракти објавени во зборник на конференција -национална 72x0.5=**37.5** 1. А. Ѓорчев, М. Димитровски, Љ. Глигоровски, Е. Ковкарова **Д. Димитриевска**, Ј. Стојковик: “Кандида астма”, X пулмоалерголошки научностручен состанок, Зборник на абстракти, Охрид, 16-2. 9. 1991 год. 14. 2. А. Ѓорчев, М. Димитровски, Ј. Стојковик, Е. Ковкарова, **Д. Димитриевска**, М. Ѓорчева: “Аспиринска астма-дијагностика и терапија, ”X пулмоалерголошки научностручен состанок, Зборник на апстракти, Охрид, 16-20. 9. 1991 год, 18. 3. С. Петров, А. Ѓорчев, **Д. Димитриевска**: “103 години искуство во терапија со теофилини кај болните со бронхијална астма”, X пулмоалерголошки научностручен состанок, Зборник на абстракти, Охрид, 16-20. 9. 1991 год. 20. 4. М. Димитровски, А. Ѓорчев, Е. Ковкарова, **Д. Димитриевска**, М. Стојанов, Ј. Стојковик, М. Ѓорчева: Бронхијална астма и специфичен емоционален профил, X пулмоалерголошки научностручен состанок, Зборник на абстракти, Охрид, 16-20. 9. 1991 год. 7. 5. А. Ѓорчев, **Д. Димитриевска**: Терапија на астма - принципи и перспективи, Зборник на апстракти од XV симпозиум на лекарите по општа медицина на Македонија, 1-2 ноември, Воена болница - Скопје, 1991, 10. **6. Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, М. Лазаревска, М. Димитровски: PEFR- дијагностички критериуми, 2. Симпозиум Актуелни пнеумофтизиолошки проблеми, Струга, 12-13 јуни 1992, 91. 7. А. Ѓорчев, **Д. Димитриевска**, М. Лазаревска, М. Димитровски: PEFR и циркумдиана терапија, 2. Симпозиум „Актуелни пнеумофтизиолошки проблеми“, Струга, 12-13 јуни 1992, 92. 8. М. Лазаревска, А. Ѓорчев, **Д. Димитриевска**, М. Димитровски: PEFR-значење во во следењето на еволуцијата на бронхијалната астма, 2. Симпозиум „Актуелни пнеумофтизиолошки проблеми“, Струга, 12-13 јуни 1992, 93. 9. М. Димитровски, А. Ѓорчев, М. Лазаревска, **Д. Димитриевска**: Дали е PEFR исто што и одредување гликемија кај дијабетичари, 2. Симпозиум „Актуелни пнеумофтизиолошки проблеми“, Струга, 12-13 јуни 1992, 94. 10. А. Ѓорчев, М. Димитровски, **Д. Димитриевска**, М. Лазаревска: Дијагностички алгоритам кај бронхијална астма, Прв македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 6-10 септември 1993, 19.	37.5

	11. А. Ѓорчев, М. Лазаревска, М. Димитровски, **Д. Димитриевска**: Инциденца на гастроезофагеален рефлукс (GER) кај болните со бронхијална астма, Прв македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 6-10 септември 1993, 51. 12. А. Ѓорчев, **Д. Димитриевска**, М. Лазаревска, М. Димитровски: PEF мониторинг кај болните со бронхијална астма (БА), Прв македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 6-10 септември 1993, 56, 13. А. Ѓорчев, М. Димитровски, М. Лазаревска, **Д. Димитриевска**: Сензибилитет и специфитет на PEFR при бронхијална астма, Прв македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 6-10 септември 1993, 57. 14. М. Лазаревска, **Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, В. Стојменска, В. Илиева: Candida albicans кај болните со бронхијална астма - промени во нивото на IgA, IgM и IgG, Прв македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 6-10 септември 1993, 58. 15. М. Лазаревска, **Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, М. Димитровски, В. Антевска: Влијание на инхалаторните кортикостероиди врз “HPA” оската кај болни со бронхијална астма, Прв македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 6-10 септември 1993, 62. 16. Т. Стефановски, **Д. Димитриевска**, Д. Сајков: HLA типизација кај болните со саркоидоза, Прв македонски пулмоалерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 6-10 септември 1993, 415. **17. Д. Димитриевска**, М. Лазаревска, А. Ѓорчев, М. Димитровски: Плеврален излив како прва манифестација на вирусен Б хепатит - презентација на случај, Прв македонски пулмо-алерголошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 6-10 септември 1993, 444, **18. Д. Димитриевска**, М. Лазаревска, А. Ѓорчев, М. Димитровски: Status astmaticus - приказ на случај, Зборник на резимеа, 7 Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 8-10. 06. 1994, 270, **19. М. Здравеска,** Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, М. Димитровски, Т. Стефановски: Плебрален излив кај вирусен В хепатитис-приказ на случај, 5. Конгрес на гастроентеролози и хепатолози, Охрид, 19-21 септември 1996, 149.** **20. Д. Димитриевска, М. Здравеска, А. Ѓорчев, М. Димитровски, Т. Стефановски: Гастроезофагеален рефлукс и хиатус херниј кај болните со бронхијална астма, , 5 Конгрес на гастроентеролози и хепатолози, Охрид, 19-21 септември 1996, 151.** **21. А. Ѓорчев,** Д. Димитриевска**, М. Лазаревска: Глобална стратегија, интернационален консензус, други национални програмии Македонскиот национален план и програма за дијагноза и лекување на астма, 1. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 1-5 окт. 1996, ММП, 50(23),41.** 22. Д. Димитриевска, **М. Лазаревска, А. Ѓорчев: Корелација помегу варијации на ПЕФ и промени во бронхијалната реактивност кај пациенти со бронхијална астма, 1. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 1-5 окт. 1996, ММП, 50(23),44,**	

	23. М. Лазаревска, Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев: Модалитети на третман на тешка хронична астма, 1. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 1-5 окт. 1996, ММП, 50(23),45,** **24. А. Ѓорчев, М. Лазаревска,** Д. Димитриевска**: Местото на Недокромил во терапија на бронхијална астма, 1. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 1-5 окт. 1996, ММП, 50(23),45,** 25. Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, М. Лазаревска: Третман на акутни егзацербации на бронхијална астма, 1. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 1-5 окт. 1996, ММП, 50(23),51.** 26. Д. Димитриевска, **М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Тодевски: Бронхијална реактивност кај пациенти со бронхијална астма (БА) третирани со инхалаторни кортикостероиди, II конгрес на Македонското лекарско здружение, Охрид, 18-21 јуни 1997, ММП, 50(28),29.** **27. М. Здравеска, А. Ѓорчев,** Д. Димитриевска**, Г. Брешковска, Д. Тодевски: HLA типизација кај бронхијална астма во Македонија, II Конгрес на Македонското лекарско здружение, Охрид, 18-21 јуни 1997, ММП, 50(28),31.** **28. А. Ѓорчев, М. Здравеска, Л. Груева,** Д. Димитриевска**, Д. Тодевски: Cought related астхма - на наш материјал, II конгрес на Македонското лекарско здружение, Охрид, 18-21 јуни 1997, ММП, 50(28),28.** 29. Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, М. Здравеска, Т. Стефановски, Д. Тодевски: Третман на синуситис кај болните со бронхијална астма, II конгрес на Македонското лекарско здружение, Охрид, 18-21 јуни 1997, ММП, 50(28),45.** **30. А. Ѓорчев, Н. Груев, Д. Тодевски, М. Лазаревска,** Д. Димитриевска**, Л. Груева-Ѓорчева: Астма и назална полипоза-наши искуства и светски трендови, Македонски имунолошки денови '98, Охрид, 27-30 септ. 1998, ММП,51(32), 31.** 31. Д. Димитриевска**, М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Тодевски, Ј. Минов: Улога на вакцината против грип во превенција на акутни егзацербации кај бронхијална астма, Македонски имунолошки денови '98, Охрид, 27-30 септ. 1998, ММП,51(32), 80.** 32. Д. Димитриевска**, М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Тодевски, Ј. Минов: Candida albicans кај болните со бронхијална астма третирани со инхалаторни кортикостероиди, Македонски имунолошки денови '98, Охрид, 27-30 септ. 1998, ММП,51(32), 80.** **33. М. Здравеска,** Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, Д. Тодевски: Позитивен ефект на Недокромил натриум во третман на средно тешка и тешка астма, Македонски имунолошки денови '98, Охрид, 27-30 септ. 1998, ММП,51(32), 80.** **34. Ј. Минов,** Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, Д. Тодевски, М. Здравеска: Бронхијална астма, Македонски имунолошки денови '98, Охрид, 27-30 Септ. 1998, ММП,51(32), 82.** 35. Д. Димитриевска**, М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Тодевски, Ј. Минов: Улога на центарот за астма во евалуација на астмата во Република Македонија, I конгрес на лекарите**	

од превентивна медицина на македонија со меѓународно учество, Охрид, 6-10 окт. 1998, ММП, 52(33), 12.

36. М. Здравеска, Д. Димитриевска**, А. Ѓорчев, Д. Тодевски: Колку болните одбронхијална астма знаат за својата болест, I Конгрес на лекарите од превентивна медицина на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 6-10 окт. 1998, ММП, 52(33), 12,**

37. Д. Димитриевска, М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Тодевски: Бронхијална реактивност кај болните со бронхијална астма-промени во тек на терапија; 2. Македонски имунолошки конгрес, Охрид,13-17 јуни 2000; ММП 54(43);262,

38. Д. Димитриевска, М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Тодевски: Корелација на ПЕФ варијации со бронхопровокациски тест со ацетилхолин кај болните со бронхијална астма; 2. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 13-17 јуни 2000; ММП 54(43);263,

39. Ј. Минов, В. Гривчева -Пановска, **Д. Димитриевска**, А.Ѓорчев, М.Здравеска, Д. Тодевски: Алергиски кутани манифестации кај пациенти со астма; 2. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 13-17 јуни 2000; ММП 54(43);293.

40. Д. Тодевски, А. Ѓорчев, Л. Ѓорчева -Груева, М. Здравеска, **Д.Димитриевска**, Н.најдановска: Сензибилност и специфичност на функционалниот мониторинг во дијагностиката на астмата; 2. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 13-17 јуни 2000; ММП 54(43);295,

41. А. Ѓорчев, Л. Груева -Ѓорчева, М. Здравеска, Д. Димитриевска**, Д. Тодевски, Н. Најдановска: Аспиринска астма- дијагноза, терапија и контроверзи?; 2. Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 13-17 јуни 2000; ММП 54(43);63,**

42. Здравеска М, **Димитриевска Д**, Ѓорчев А, Тодевски Д: Третман на синуситис кај болните со бронхијална астма; I конгрес на инфектолозите на Македонија, Охрид 16-19.06.1999, ММП 37; 105.

43. Димитриевска Д, Здравеска М, Ѓорчев А, Тодевски Д: Улога на вакцината против грип во превенција на акутни егзацербации кај бронхијална астма; I конгрес на инфектолозите на Македонија, Охрид, 16-19.6.1999, ММП 37; 106,

44. Д.Димитриевска, Т.Стефановски, А.Ѓорчев, М.Здравеска, Д.Тодевски: Глобална иницијатива за превенција и третман на хронична обструктивна белодробна болест; Конгрес на лекарите од превентивната медицина на Македонија, 02-05 октомври, 2002; ММП 56(52) 2002:11.

45. М. Здравеска, А. Ѓорчев, **Д. Димитриевска**, Д.Тодевски: Степен на запознаеност на болните од бронхијална астма со нивната болест; Конгрес на лекарите од превентивната медицина на Македонија, 2-5 октомври 2002; ММП 56(52) 2002:25.

46. Ѓорчев А, Здравеска М, **Димитриевска Д**, Тодевски Д, Груева-Ѓорчева Л, Теодорова С, Шорко Ј: Центар за астма и едукација; III конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 15-18 октомври 2003; ММП : 26-27,

47. Ѓорчев А, Тодевски Д, Здравеска М, **Димитриевска Д**, Груева-Ѓорчева Л, Теодорова С, Шорко Ј: PEFR мониторинг-15 годишно искуство; III конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 15-18 октомври 2003; ММП : 27.

48. Здравеска М, Ѓорчев А, **Димитриевска Д**, Тодевски Д, Шорко Ј: Здружена инциденца на ринит и астма; III конгрес на

Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 15-18 октомври 2003; ММП : 28

49. Здравеска М, Ѓорчев А, **Димитриевска Д**, Тодевски Д, Шорко Ј: Несакани ефекти на инхалациски кортикостероиди - стравови и факти; III Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество,15-18 октомври 2003; ММП : 28,

50. Димитриевска Д, Здравеска М, Ѓорцев А, Тодевски Д: Синуситис и назална полипоза кај болните со бронхијална астма; III конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество,15-18 октомври, 2003; ММП : 29

51. Тодевски Д, Ѓорчев А, **Димитриевска Д**, Здравеска М, Шорко Ј: Интерреакција на теофилинот со другите лекови; III конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество,15-18 октомври 2003; ММП : 196

52. Ј. Минов, А. Ѓорчев, **Д. Димитриевска**, М. Здравеска, Д.Тодевски: Етиолошка евалуација на хроничната непродуктивна кашлица; ММП, 56(3-4), 2002;144-147

53. D. Todevski, A. \or~ev, M. Zdraveska, D. **Dimitrievska**, K.Kova~evi}: PEFR monitoring vo dijagnozata, tretman i sledewe na bolnite od astma vo ambulantnata praksa; 1 Kongres na lekarite po op{ta medicina na Makedonija; Ohrid, 02-06 Juni 2004; 77-78

54. Димитриевска Д**, Здравеска М, Ѓорчев А, Тодевски Д, Докиќ Д: Третман на назална полипоза кај пациенти со аспиринска астма; 1st Macedonian Congress of Oto-Rino-Laringology, September 28-30, 2005, Ohrid, Macedonia, Abstract Book; 30**

55. Д. Димитриевска**, М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Тодевски, Е. Јанева: ГОЛД иницијатива, Книга на апстракти, 4. Конгрес на македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември, 2008 г, Охрид, Македонија, ММП 62 (супл 72), 2008, 15-16.**

56. Д. Тодевски, Т. Стефановски, О. Јовковски, С. Стојковски, М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Димитриевска**: Улогата на ултрасонографијата на градниот кош во детекцијата на интраторакалните тумори, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г, Охрид, Македонија, ММП 62 (супл 72), 2008, 23-24.**

57. А. Ѓорчев Д. Димитриевска**, М. Здравеска, Д. Тодевски, Е. Јанева: Астма - вчера, денес и утре, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г. Охрид, Македонија, ММП 62 (супл. 72), 2008, 73.**

58. Д. Димитриевска**, М. Здравеска, А. Ѓорчев, Д. Тодевски, Е. Јанева: Современи модалитети на третман на астма, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г, Охрид, Македонија, ММП 62 (супл 72), 2008, 74-75.**

59. М. Здравеска, Д. Димитриевска, **А. Ѓорчев, Д. Тодевски, Е. Јанева: Ринитис и астма во Македонија, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г, Охрид, Македонија, ММП 62 (супл 72), 2008, 77.**

	60. З. Гошева, А. Ѓорчев, Д. Димитриевска**, С. Арбутина, Е. Јанева: Маркери на инфламација и нивното значење кај бронхијална астма, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г, Охрид, Македонија, ММП 62 (супл 72), 2008, 81-82.** **61. М. Здравеска, А. Ѓорчев,** Д. Димитриевска**, Д. Тодевски, О. Јовковски, Е. Јанева: Белодробна емболија-дијагностичко-тераписки алгоритам, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г. Охрид, Македонија, ММП 62 (супл 72), 2008, 86-87.** **62. М. Здравеска, А. Ѓорчев, Е. Јанева, С. А. Јоргановик,** Д. Димитриевска**, Д. Тодевски, Б. Зафировска: Корелација на МРЦ - скала за проценка на диспнеа со основните параметриц на спирометријата ФЕВ1 и ФВЦ, Книга на абстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г, Охрид, Македонија, ММП 62 (супл 72), 2008, 134.** **63. Е. Јанева, А. Ѓорчев, М. Здравеска, С. А. Јоргановик,** Д. Димитриевска**, Д. Тодевски, Б. Зафировска: Корелација на висуал аналог сцале (ВАС) со параметриц од основната спирометрија ФЕВ1 и ФВЦ кај болни со бронхијална астма, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г. Охрид, Македонија, ММП 62 (супл. 72), 2008, 134-135.** **64. С. А. Јоргановик, Е. Јанева, А. Ѓорчев, М. Здравеска,** Д. Димитриевска**, Д. Тодевски, Б. Зафировска: Корелација на Борговата скала за проценка на диспнеата со основните параметриц на спирометријата ФЕВ1 и ФВЦ, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г. Охрид, Македонија, ММП 62 (супл 72), 2008, 135-136.** **65. М. Николау, З. Гошева,** Д. Димитриевска**, Б. Геровски, С. Пејковска: Лекување на пневмонија стекната во заедница кај возрасни пациенти, Книга на апстракти, 4. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 27-30 септември 2008 г. Охрид, Македонија, ММП 62 (супл. 72), 2008, 188-189.** 66. **Д. Димитриевска**, М.Здравеска, А.Ѓорчев, Д.Тодевски, Е.Јанева: Астма и мали дишни патишта, 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 26-29ти септември 2012, Охрид, Македонија, ММП, 67. М.Здравеска, А.Ѓорчев, **Д. Димитриевска**, Д.Тодевски, Е.Јанева: Несакани ефекти на кортикостероиди за инхалација, 5-то Конгрес на Македонско респираторно здружение со меѓународно учество, 26-29 септември 2012, Охрид, Македонија, ММП. 68. А.Ѓорчев, Е.Јанева, З.Гошева, **Д. Димитриевска**, М.Здравеска, Д.Тодевски, С.Арбутина: Што е ново во астмологијата?, 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 26-29 септември 2012, Охрид, Македонија, ММП 69. Е.Јанева, А.Ѓорчев, **Д.Димитриевска**, М.Здравеска, З.Гошева, Д.Тодевски, С.Арбутина: Medical Research Council (MRC) скала за	

	степенот на диспнеата и објективните параметри на белодробната опструкција кај пациенти со ХОББ, 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 26-29 септември 2012, Охрид, Македонија, ММП, 70. Д.Тодевски, Т.Стефановски, М.Здравеска, А.Реџепи, А.Татабитовска, **Д.Димитриевска**: Електрокаутер ресекција на ендобронхијални тумори- приказ на случај, наши искуства, 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 26-29 септември 2012, Охрид, Македонија, ММП, 71. М.Здравеска, **Д.Димитриевска**, Б.Каева: Третман на јатрогена алвеоларна хеморагија по трансбронхијална белодробна биопсија-приказ на случај, 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 26-29ти септември 2012, Охрид, Македонија, ММП. 72. Јовановска-Јанева Е, Гошева З, Ѓорчев А, Здравеска М, **Димитриевска Д**, Арбутина С, Арсовски З, Трајков Д, Димитрова Г.М: Евалуација на ИЛ-5 и МЕФ75 кај пациенти со теска астма кои биле третирани со ИЦСС/ЛАБАС, Прв симпозиум – Новини во алергологијата и имунологијата 2015, Зборник на апстракти, 39. 73. Dimitrievska D., Zdraveska M., Todevski D., Tushevka Mitkovska M., Nikola Chamurovski: Menagement of tobacco dependence in Macedonia 4 Kongres na pnevmoftizolozite na Republika Severna Makedonija so megjunarodno ucestvo, Struga 12-14.09.2019, Abstract book:19-20. 74. Здравеска Марија, Димитриевска Деска, Тодевски Дејан: Значење на малите дишни патишта кај астма, 4 Конгрес на пневмофвтизиолозите на Република Северна Македонија со мегународно учество, Струга, 12-14.9.2019, Зборник: 44. 75. Чамуровски Н., Илиевска Попоска Б., Митрески В., Димитриевска Д., Јордановски Л., Јакимовска Ј., Тушевска Митовска М. Артериски гасни анализи кај возрасни пациенти со суспектна пулмонална емболија, 4. Конгрес на пневмофвтизиолозите на Република Северна Македонија со мегународно учество, Струга, 12-14.9.2019, Зборник:126-127	
11	Учество на научен/стручен собир со реферат - усна презентација 30x1	30
12	Учество на научен/стручен собир со реферат - постер 34x0.5	17
	Вкупно	**422,7**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1	Книга од стручна област - автор - Деска Димитриевска, Марија Здравеска, Никола Јанкуловски: 2018 Водич за Третман на Зависност од Тутун, ISBN: 978-618-83869-1-4, European Publishing, 2018,	8
2	Поглавје во книга - коавтор	2

	Stefanovski T, **Dimitrievska D**, Zdraveska M:Karcinoid tumori pluca. Plucne bolesti, Univerzitet u Tuzli, Medicinksi fakultet Tuzla (2012); 180-184;	
3	Експертска активност, евалуација, стручна ревизија 5x1	5
4	Превод статија 2x0.5	1
5	Раководител на лабораторија	1
6	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	2
7	Завршена супспецијализација во областа на медицинските науки и здравството	1
8	Раководител на Отсек за акутно влошена ХРИ	3
9	Раководител на оддел - Центар за астма и ХОББ	3
	Вкупно	**26**
Дејности од поширок интерес		
1	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир 1x1	1
2	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир 1x2	2
3	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир 3x1	3
4	в.д. директор 3x6	0
5	Член на факултетска комисија 4x0.5	2
6	Учество во комисии и тела на државни и други органи 15x1	15
6	Експертска активност, рецензент на МСМ 7x1	7
7	Експертска активност, судскомедицински вештачења 9x1	9
8	Учество во изработка на национална програма од одредена област 1x3	3
9	Член на Македонското респираторно здружение Член на Европското респираторно здружение Член на Европската академија за алергологија и клиничка имунологија	1.5
10	Награди за научни постигнувања од струкова организација-МЛД (благодарница, диплома, плакета) 3x3	9
11	Награда за најдобро рангирани доктори за месец март 2013 г.	3
12	Член на Управен одбор на МРЗ 2x1	2
	Вкупно	**57.5**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**496,34**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**422,7**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**26**
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	**57,5**
Вкупно	**1002,54**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

Ас. д-р Димитар Каркински

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот ас. д-р Димитар Каркински е роден на 4.1.1976, во Скопје. Средно образование завршил во Скопје во 1994. Со високо образование се стекнал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет - Скопје. Дипломирал во 2002 година, со просечен успех 8,00.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2002 се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршил во 2004 година, со просечен успех 9,66.Во 2008 година го одбранил магистерскиот труд на тема: „Ефикасност на специфична имунотерапија со модифицирани алергенски екстракти од микрокрлежи од домашна прашина“.

Докторска дисертација пријавил во 2013 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет - Скопје. Дисертацијата на тема: „Поврзаност на опструктивната ноќна апнеја со прекумерната телесна тежина“ ја одбранил на 17.7.2017 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Бисерка Ќаева, проф. д-р Дејан Докиќ, проф. д-р Наталија Банева и проф. д-р Даница Лабудовиќ. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област медицински науки.

Во 2009 година е избран во звањето асистент на Медицинскиот факултет, во областа интерна медицина.

Во моментот е асистент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. од 2009 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

7. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатот д-р Димитар Каркински изведува вежби од прв циклус студии на студиската програма на Медицинскиот факултетот и на Стоматолошкиот факултет.

Кандидатот бил едукатор на 5 специјализанти по предметот Интерна медицина.

Кандидатот е коавтор на рецензиран учебник под наслов „Интерна медицина - практикум“.

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка дејност

Д-р Димитар Каркински има објавено вкупно 30 научни трудови од областа на пулмологијата и алергологијата, од кои 3 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 10 труда, во меѓународни научни списанија, 3 труда во меѓународни научни публикации и 9 труда во зборници од научни собири.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Димитар Каркински активно е вклучен во стручно-применувачката работа на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, Скопје.

Стручно усовршување во странство остварил со студиски престој во Берлин, Германија и Лос Анџелес, САД.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи :

- член на Управен одбор на Клиниката за пулмологија и алергологија;
- член на научен комитет на Конгрес на респираторна медицина на Р Македонија, 6-9 октомври 2016.

Образец 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,0 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,66	**да**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: интерна медицина, поле: пулмологија и алергологија.	**да**
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**да**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Acta Morphologica 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Obstructive sleep apnea and lipid abnormalities 4. Година на објава: 2016	**да**
	1. Назив на научното списание: Acta Morphologica 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Glucose-insulin metabolism in patients with obstructive sleep apnea syndrome 4. Година на објава: 2016	
	1. Назив на научното списание: Srpski arhiv za celokupno lekarstvo Srpsko lekarsko društvo 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Patients' symptoms as a reason for consulting a doctor and obtaining a diagnosis of obstructive sleep apnea 4. Година на објава: 2017	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Obstructive sleep apnea and lipid abnormalities 4. Година на објава: 2017	
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 1. Странски јазик: **англиски** 2. Назив на документот:English-Reading and Listening 3. Издавач на документот: BULATS – British Council, Macedonia 4. Датум на издавање на документот: 06.07.2016	**да**
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**да**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

Оцена за наставните, научните и стручните остварувања на кандидатот:

АНЕКС 1

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Димитар Каркински

Институција: Медицински факултет - Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија

Научна област: интерна медицина

_

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиторски или изработка на семинарски труд) 1.Клинички вежби/интерна медицина 2.Клиничко испитување/пропедевтика 3.Стоматолози/интерна медицина 4. Ургентна мед./вежби/ 5. Фамилијарна мед./вежби/	**21** **5.37** **3.18** **0,72** **0,24**
2	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	**73.92**
3	Ментор и едукатор на здравствена едукација 5часа*16 недели*0,08*5 специјализаннти=32	**32**
4	Консултации со студенти: 50*0,002*19	**1,9**
5	Консултација со студенти во рамките на здравствената клиничка практика 6*0,002*12 сем	**14,4**
6	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум - „Интерна медицина – практикум“	**3**
	Вкупно	**155,73**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поен

1.	Учесник во меѓународен научен проект Учесник во меѓународни проекти/ 6*5=30 **1.1** International study BUSAL-II-10-1 as sub-investigator in the period of May 2010 to April 2011 (учесник) **1.2** International study HZC113782 as sub-investigator wich is ongoing since August 2011. (учесник) **1.3** International study with protocol no.FLT 3509 since April 2013, as sub-investigator(учесник) **1.4** International clinical study RIVAROXDVT since april 2016 as sub-investigator(учесник) **1.5** International study with protocol MARINER, as sub-investigator(учесник) **1.6** International study XLA605 as sub-investigator in the period of May 2010 to April 2011(учесник)	**(30)** **5** **5** **5** **5** **5** **5**
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/ стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. 1.Glucose-insulin metabolism in patients with obstructive sleep apnea syndrome. Karkinski Dimitar, Georgievski O, Dzekova-Vidimliski P, Milenkovic T, Dokic D. Acta morphol.2016;Vol.13(2):31-34 . 2. Obstructive sleep apnea in patients with overweight and obesity. Karkinski Dimitar, Dokic D. Acta morphol.2016;Vol.13(1):52-57 3. Patients symptoms as a reason for cousulting a doctor and obtainin a diagnosis of obstructive sleep apnea. Karkinski Dimitar, Dokic D. srp Arh Celok Lek.2017 Mar-Apr;145(3-4):136-140 4. Obstructive sleep apnea and lipid abnormalities. Karkinski Dimitar, Georgievski O, Dzekova-Vidimliski P, Milenkovic T, Dokic D. Open Access Maced J Med Sci.2017 Feb 15;5(1):19-22 5. Докиќ Д., Попоски Б., Каркински Д. Azitrommycin во лекување на пациенти со астма и инфекција со C.Pneumoniae. Македонска академија на науките и уметностите, Прилози. Одделение за биолошки и медицински науки XXXI 1.Посебен отпечаток 2010.	**(22)** **3,0** **4,5** **4,5** **3,0** **4,0**

	6. Докиќ Д., Каркински Д., Исјановска Р., Трајковска-Докиќ Е.: Мерење на назалните волумени со акустичен риноманометар. Македонска Академија на науките и уметностите, Прилози. Одделение за биолошки и медицински науки XXXI 1.Посебен отпечаток 2010.	**3,0**
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/ научно популарно списание 1. Каркински Д., Пемовска Г., Димитровски Ч., Докиќ Д.: Опструктивна ноќна апнеа и хипотиреоидизам-приказ на случај.Списание на Македонското лекарско друштво, Македонски медицински преглед, март 2008; 62: 58-60. 2. Каркински Д., Пејковска С., Арбутина С., Докиќ Д.: Ефикасност на специфична имунотерапија со депо алергоид од тревни полени.Списание на Македонското лекарско друштво, Македонски медицински преглед, март 2006; 60: 244-247. 3. Каркински Д., Божиновски И., Докиќ Д.: Компарација на терапија со континуиран позитивен воздушен притисок со маска за лице и маска за нос кај ноќна апнеа.Списание на Македонското лекарско друштво, Македонски медицински преглед, 2009; 62(2): 36-38. 4. Докиќ Д., Божиновски И., Каркински Д.: Мониторинг на алергиското воспаление. Списание на Македонското	**(9,2)** **2,4** **2,4** **3,2**

	лекарско друштво, Македонски медицински преглед, 2009; 63: 1-5.	**3,2**
4	Трудови со оригинални научно/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	**(6,3)**
	1. Каркински Д., Докиќ Д. Ефикасност на специфичната имунотерапија со модифицирани алергенски екстракти од микрокрлежи од домашна прашина. Зборник од Прв симпозиум-Новини во алегологијата и имунологијата. Септември 2015.	**2,7**
	2. Каркински Д., Пејковска С., Докиќ Д., Арбутина С. Симптоми поради кои оациентите се јавуваат за дијагностика на опструктивна ноќна апнеа. Зборник од Конгрес на респираторна медицина, октомври 2016.	**1,8**
	3. Пејковска С., Каркински Д., Арбутина С. и сор. Ран и доцен неуспех од НИВ кај пациенти со акутна егзацербација на ХОББ. Зборник од Конгрес на респираторна медицина, октомври 2016.	**1,8**
5	Секциско предавање на научен/стручен собир 1. Научно/стручно предавање на Катедра за интерна медицина/3*1 2. Теоретска и практична настава на матични лекари по градови во РМ 3*1	**(6)** **3** **3**
6	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	**(8)**
	1. Имунотерапија кај алергиски ринитис-предавач на Прв симпозиум на Новини во алергологијата и имунологијата 2015, Струга 2015.	**2**
	2. Симптоми кои упатуваат за дијагностика на опструктивната ноќна апнеа-предавач на Конгрес на респираторна медицина на РМ, Струга 2016.	**2**
	3. Country tuberculosi reports-Macedonia. Tuberculosis control symposium. Istanbul 2003	**2**
	4. Characterization of primary symptoms leading the patients to our sleep lab with suspected OSA. 9-th Philips Respironics Central Europian sleep experts meeting. 2015 Skopje, Macedonia.	**2**
7	Апстракти објавени во зборник на конференција (меѓународна конференција) 1. Inhalation of flutiasone propionate spray compared with yheophhilline as primary treatment for chronic mild to moderate asthma. Karkinski D. Arsovski Z. Nikolau M.	**(7)** **1**

	Dokic D. XXV Congres of EAACI, Viena, Austria,10-14 June 2006. 2. Oropharyngeal candidiasis wit dry-powderred budesonide: 800 mcg/day versus 400 mcg/day. S.Pejkovska, D.Dimitrievska, D.Dokic, Z.Goseva, S.Arbutina, D.Karkinski. 5 th Balcan congres of allergology and clinical immunology.2008 Thesalonici, Hellas. 3. Role of inhalated corticosteroids in control of mild asthma in patients allergic to linden pollen. S.Arbutina, S.Pejkovska, D.Dimitrievska, D.Dokic, Z.Goseva, D.Karkinski. 5 th Balcan congres of allergology and clinical immunology.2008 Thesalonici, Hellas. 4. The effects of fluticasone propionate in astmatich patients. S.Arbutina, S.Pejkovska, , D.Dokic, D.Karkinski. 14th ERS Anunual congress, Glasgow UK, September 4-8, 2004. 5. The contribution of skin prick test, RAST and nasal provocation to the diagnosis of allergenic rhinitis due to house dust-mite.Z.Arsovski. D.Dokic, Z.Goseva S.Arbutina, S.Pejkovska, D.Karkinski. 14th ERS Anunual congress, Glasgow UK, September 4-8, 2004. 6. Analysis of T-cell subsets in patients with tuberculous pleural effusion. S.Pejkovska, .Z.Arsovski. D.Dokic, Z.Goseva S.Arbutina, D.Karkinski. 15th ERS Anunual congress, Copenhagen Denmark, September 17-21, 2005. 7. Effect of specific immunotherapy (SIT) on grass pollen induced rhinoconjuntivitis. Z.Arsovski. Z.Goseva S.Arbutina, S.Pejkovska, D.Karkinski, D.Dokic. Allergy hypersensitivity asthma. International journal of the Balkan societies of allergology and clinical immunology. 2003.	**1** **1** **1** **1** **1**
	Апстракти објавени во зборник на конференција (национална конференција) 1. Арбутина-Груевска С Пејковска С., Докиќ Д., Глигоровски Љ., Гошева З., Каркински Д., Стојаноски И., Грдановска Т., Арсовски З. Најчести бактериски причинители на пнеумонија изолирани во спутум. Зборник од 3. Конгрес на МРЗ , октомври 2003. 2. Пејковска С., Докиќ Д., Глигоровски Љ., Арбутина-Груевска С Пејковска С., Гошева З., Каркински Д., Стојаноски И., Грдановска Т., Арсовски З. Причини з егзацербација на бронхијална астма. Зборник од 3.Конгрес на МРЗ , октомври 2003. 3. Каркински Д., Арсовски З. Пејковска С., Докиќ Д., Арбутина-Груевска С Пејковска С., Стојаноски И. Улогата на кожниот прик тест и назалната провокација во дијагноза на алергискиот ринитис предизвикан од микро крлежи од домашна прашина. Зборник од 3. Конгрес на МРЗ , октомври 2003.	**(4.5)** **0,5** **0,5** **0,5**

	4. Стојаноски И. Арсовски З. Каркински Д., Арбутина-Груевска С., Пејковска С., Докиќ Д. Ефектот на топискиот стероид Budesonide кај сезонскиот алергиски. Зборник од 3. Конгрес на МРЗ , октомври 2003.	
	5. Пејковска С., Ќаева Б., Брешковска Г., Арбутина С., Каркински Употреба на неинвазивна вентилација кај респираторна инсуфициенција која не е асоцирана со ХОББ 5. Конгрес на МРЗ со меѓународно учество, септ. 2012.	**0,5**
	6. Арбутина С., Пејковска С., Каркински Д., Јанева Е., Гошева З. Најчести причини за хронична непродуктивна кашлица 5-ти Конгрес на МРЗ со меѓународно учество, септ. 2012.	**0,5**
	7. Каркински Д., Пејковска С., Арбутина С., Докиќ Д. Метаболни абнормалности кај пациенти со опструктивна ноќна апнеа. 5. Конгрес на МРЗ со меѓународно учество, септ. 2012.	**0,5**
	8. Пејковска С., Ќаева Б., Брешковска Г., Арбутина С., Каркински Д., Показатели кои го предвидуваат исходот од терапија неинвазивна вентилација кај пациенти со акутна егзацербација на ХОББ. 5. Конгрес на МРЗ со меѓународно учество, септ. 2012.	**0,5**
	9. Пејковска С., Докиќ Д., Брешковска Г., Арбутина С., Каркински Д., А Рецепи. Орофарингеална кандидијаза кај пациенти третирани со инхалаторен будезониде: 800 мцг на ден наспроти 400 мцг на ден. Зборник на апстракти од 4.Конгрес на МРЗ со меѓународно учество, септ. 2008	**0,5**
	Вкупно	**93**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1	Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството Специјализација по предметот Интерна медицина	**2**
2	Завршена субспецијализација во областа на медицинските науки здравството Супспецијализација по пулмологија и алергологија	**1**
3	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки -првпат во државата воведена метода- полисомнографија	**4**
4	Експертска активност, евалуација, стручна ревизија	**1**
5	Клиничка или научно-применувачка студија во областа на медицинските науки и здравството 1. Клиничка студија за лекот SABACOMB-Chiesi pharmaceuticals GmbH 2016	**1**

	2. Епидемиолошка студија во областа на пулмологијата- ЛЕК Скопје 2015	**1**
	ВКУПНО	**10**
	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
1.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир 6. Член на Македонското респираторно здружение 7. Член на Лекарската комора на Македонија 8. Член на МЛД 9. Член на Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија 10. Член на Македонското здружение на пулмолози 11. Член на Научен комитет на Конгрес на респираторна медицина на Р Македонија, 6-9 октомври 2016 год. 12. Член на ЕААСІ 13. Член на Европското респираторно здружение	**0,5** **0,5** **0,5** **0,5** **0,5** **0,5** **0,5** **0,5**
2.	Награда за научни постигнувања од струкова организација - Благодарница	**3**
3.	Студиски престој во странство (до 3 месеци) 1. Престој во Sleep Center- Charite Hospital –Берлин Германија 0.5 2. Престој во UCLA- Лос Анџелес, САД. 0.5	**0.5** **0.5**
4.	Учество во комисии и тела на државни и други органи 9. Член на Управен одбор на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија/0,5 поени	**0,5**
	Вкупно	**8,5**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**155,73**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**93**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**10**
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	**8,5**
Вкупно	**267,23**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

Заклучок и предлог

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на н.сов. д-р Златица Димитријевиќ Гошева, в.н.сор.д-р Јагода Стојковиќ, н.сов. д-р Деска Димитриевска и ас.д-р Димитар Каркински.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека н.сов. д-р Златица Димитријевиќ Гошева поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во наставно-научната област интерна медицина и пулмологија со фтизиологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, н.сов. д-р Златица Димитријевиќ Гошева да биде избрана во звањето **РЕДОВЕН ПРОФЕСОР** во наставно-научната област интерна медицина и пулмологија со фтизиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова с.р.
Проф. д-р Розалинда Попова Јовановска с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ХИРУРГИЈА И ДЕТСКА ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот ,,Св. Кирил и Методиј" во Скопје, на својата XXI редовна седница одржана на 22.10.2019 година, по конкурсот за избор на едно лице во сите научни звања на Медицинскиот факултет во Скопје, во научните области: хирургија и детска хирургија, објавен на 30.9.2019 година во дневните весници ,,Вечер" и ,,Коха", формира Рецензентска комисија во состав:

доц. д-р Марјан Камилоски,
доц. д-р Шабан Мемети,
проф. д-р Оливер Станков

На распишаниот конкурс се пријави асистент докторанд д-р Тони Ристески.
Рецензентската комисија ја разгледа доставената документација и врз основа на тоа го изготви следниов ,

И З В Е Ш Т А Ј

1. Ас. д-р Тони Ристески
Биографски податоци и образование

Д-р Тони Ристески е роден на 29.3.1982 во Охрид, Р, Македонија. Основно и средно образование завршил во Охрид со континуиран одличен успех за што добил признание како првенец на генерацијата. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во 2001 година, а го завршил во 2007 година. Во февруари 2008 година положил државен испит на Медицинскиот факултет во Скопје и се здобива со називот доктор на медицина. Во мај 2008година му е одобрена приватна специјализација по Општа хирургија. Од 2009 до 2011 година бил вработен на ЈЗУ Универзитетска клиника за торакална и васкуларна хирургија во Скопје, а од 2011 година е редовно вработен на Универзитетската клиника за детска хирургија при Медицинскиот Факултет во Скопје. Во 2011 година, со решение од Деканатот на Медицинскиот Факултет во Скопје му е трансферирана специјализација од Општа хирургија во специјализација по Детска хирургија.
Во 2013година е избран за соработник по предметот Хирургија при Медицинскиот Факултет во Скопје. Во 2014година положил специјалистички испит и се здобива со називот специјалист по детска хирургија, а во 2015 година, е избран за асистент докторанд по предметот Хирургија при Медицинскиот факултет во Скопје.
Докторски студии од областа на медицинските науки на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје запишал во 2012 година, а на 15.5.2018 година успешно ја одбранил докторската дисертација со наслов „Лапароскопски асистирана техника на перкутано затворање на внатрешниот ингвинален прстен наспроти отворена конвенционална техника за третман на индиректни ингвинални хернии кај деца" и се стекнал со диплома - доктор на медицински науки, клиничка медицина, со просечна оценка 9,71 со 180 ЕКТС кредити.
Кандидатот активно се служи со англискиот јазик, за што има сертификат за познавање на англиски јазик на ниво Б2 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR), издаден од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.
Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Оценка од евалуација

Кандидатот ас. д-р Тони Ристески доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

Наставно-образовна дејност

За соработник на Катедрата за хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје е избран во 2013 година, од кога активно е вклучен во практичната едукација на студентите по медицина. За асистент докторанд е избран на 2015 година.
Како соработник по хирургија, а потоа како асистент докторанд беше редовно и активно вклучен во изведувањето на практичниот дел на наставата по предметите Хируршка пропедевтика и Општа хирургија, а потоа и Здравствена клиничка практика. При тоа прикажуваше методичност и систематичност во совладувањето на поставените обврски како асистент на Медицинскиот факултет во Скопје, во изведувањето на практичната настава на студентите на медицина и специјализантите по хируршките дисциплини.

Научноистражувачка дејност

Ас. д-р Тони Ристески има објавено вкупно 29 научни трудови од областа на детската хирургија, објавени во домашни и во странски списанија, од кои 1 научен труд во научно списание со фактор на влијание.
Има публикувано две книги, и тоа:
1.„Ингвинални хернии во детската возраст“ д-р Тони Ристески
CIP: Каталогизација во публикација Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски", Скопје 616.383.9-007.43-053.2 РИСТЕСКИ, Тони Ингвинални хернии во детската возраст / Тони Ристески. - Скопје : Т. Ристески, 2018. - 52 стр. : илустр. ; 20 см Библиографија: стр. 43-49. - Содржи и: Листа на слики ISBN 978-608-245-343-9 а) Ингвинални хернии – деца COBISS.MK-ID 108952842
2. „Minimally invasive treatment for pediatric inguinal hernia "-
Toni Risteski LAP, LAMBERT Academic publishing, Riga Latvia 2018y. ISBN: 978-613-9-96479-6.
Д-р Тони Ристески е национален координатор и учесник во два меѓународни научноистражувачки проекта: национален координатор за студијата, Country Lead for Republic of Macedonia, for the first large-scale, geographically comprehensive prospective cohort study on the management and outcomes of congenital anomalies in 224
low-, middle-, and high-income countries across the globe.Management and Outcomes of Congenital Anomalies in Low, Middle And High Income Countries: A Multi-centre, International, Prospective Cohort Study. Principal Investigator, Miss Naomi Wright MBChB (Hons) BSc (Hons) MRCS DCH MSc, Paediatric surgery Registrar and PhD Fellow, King’s Centre for Global Health and Health Partherships King’s College London, UK. Исто така е национален координатор за студија под покровителство на EUPSA (European pediatric surgeons association), GYPSE (Group of Young Paediatric Surgeons of Europe) STUDY PROPOSAL -Surgical training in minimally invasive techniques among young European pediatric surgeons, Principal Investigators Moritz Markel, Luca Pio.The purpose of this study is to perform a survey and collect data on MIS training among young pediatric surgeons working in Europe. Декември 2018 година - април 2019 година.
Учесник и дел од тимот е на првата самостојно реализирана трансплантација на бубрег во Р Македонија. Учесник е во тимот на првата трансплантација на црн дроб во Р Македонија, изведена на Клиниката за детска хирургија во Скопје.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Ас. д-р Тони Ристески, како специјалист по детска хирургија, активно учествува во работата и во стручните проблеми во ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија во Скопје. Самостојно го врши најголемиот дел од оперативните интервенции од областа, како рутинските така и најсложените, особено од областа на детската торакална и абдоминална хирургија. Прв пат ја воведува во државата и во институцијата методата на лапароскопски асистирана техника на перкутано затворање на внатрешниот ингвинален прстен за третман на индиректни ингвинални хернии кај деца.
Имал повеќемесечни стручни престои во повеќе хируршки центри во Европа. Во 2014 година бил на тромесечен престој во Ватикан, Италија, во Папската болница „Бамбино Гесу”, под менторство на проф. д-р Пиетро Баголан. Во 2015 година бил на двонеделен курс за минимално инвазивна хирургија во специјалната детска болница во Грац. Во 2016 година бил на едномесечен престој во Тел Авив, Израел, во болниците во Сорока и Бершеба, кадешто ги усовршил техниките на минимално инвазивна детска торакална и абдоминална хирургија.
Ас. д-р Тони Ристески учествувал на повеќе работилници во земјава и во странство, од кои најзначајни се конференции и конгреси организирани од страна на Европската асоцијација на детски хирурзи, и тоа во Словенија, Кипар, Палма Де Мајорка, Париз и други.

Исто така, ас. д-р Тони Ристески е член е во повеќе професионални здруженија и асоцијации, како на пример: Лекарска комора на Македонија, Здружението на хирурзи на Македонија, Македонска асоцијација на хирурзи на Р Македонија, асоцијација на детски хирурзи на Р.Македонија и нејзин секретар, а членува во Европската асоцијацијата на детски хирурзи - European pediatric surgeons association (EUPSA), како и во Европското здружение на млади детски хирурзи на Европа, Group of Young Paediatric Surgeons of Europe(GYPSE), Европската асоцијација на ендоскопски детски хирурзи-European Society of Paediatric Endoscopic Surgeons(ESPES), Founding member of International Pediatric ,Adolescent and Adult Foregut Interdisiplinary Society, и Светската асоцијација на детски хирурзи- WOFAPS-Individual affiliation of World Federation of Associations of Pediatric Surgeons.

Ас. д-р Тони Ристески бил именуван за член во повеќе комисии на ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија и тоа: Комисија за спречување на интерхоспитални инфекции, Комисија за следење и унапредување на квалитетот на Клиниката за детска хирургија во Скопје, Комисија за селекција на кандидати за упатување на специјализација, како и Комисија за воведување на процесот на акредитација на Клиниката.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Ас.д-р.Тони Ристески

Институција:

ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија Скопје

Научна област:

ХИРУРГИЈА, ДЕТСКА ХИРУРГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	**ОПШТИ УСЛОВИ**	**Исполнетост на општите услови да/не**
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,2 Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува _____за интегрираните студии.	да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: клиничка медицина, поле: хирургија, подрачје: детска хирургија.	да
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. . Evaluation of two surgical treatments of primary vesiureteral reflux among children-A 15 years experience. Shaban Memeti, Petrovski Mile , Petrovski Pero , Risto Simeonov, Marjan Kamiloski, Todorovic Lazar , Jetmir Ziberi, **Toni Risteski**, Ljumani Njomza ,Mihajlova Mila , Ristovska Gordana Списание: Sanamed- medical journal of doctors Novi Pazar 2016. god. DOI: 10.5937/sanamed1602093M UDK: 616.61-007-089-053.2(497.7)"1999/2004"	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2016; 11(2): 93–97 ID: 224533004 ISSN-1452-662X Original scientific article	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. . **Laparoscopic hernioplasty in the treatment of inguinal hernias in female children**. Лапароскопска херниопластика во лекувањето на ингвинална херниј кај женски деца во детска возраст **Risteski T**., Simeonov R., Cvetanoska V., Petrovski M. Journal of Macedonian Assotiation of Physiologist and Antropologist Physioacta Vol.11-No1 2017 paper 101-8 UDK:616.383.9-007.43-089.844-055.25 2. **Споредба на лапароскопска херниопластика со конвенционална техника кај женски деца со индиректна ингвинална херниј** Comparison of laparoscopic hernia repair with conventional technique in female children with indirect inguinal hernia **Тони Ристески**, Ристо Симеонов, Шабан Мемети, Весна Наунова, Миле Петровски Архиви на Јавното Здравје- Vol.9 No.1 2017 стр.18-25 3. **CONGENITAL HYDRONEPHROSIS: DISEASE OR CONDITION?** Petrovski M, SImeonov R, Todorovikj L, Chadikovski V, Memeti Sh, Petrovska B, **Risteski T**, Cvetanovska V. ПРИЛОЗИ, Одд. мед. науки, XXXV 2, 2014 МАНУ. DOI: 10.2478/прилози-2014-2016 CONTRIBUTIONS. Sec. Med. Sci., XXXV 2, 2014 MASA ISSN 1857 9345 UDC: 616.613 007.63 053.1 *Prilozi Vol.*12/2014; 35(2). DOI:10.2478/prilozi-2014-0016 4. **APPROACH TO ONE LUNG VENTILATION DURING SURGICAL REMOVAL OF ASPIRATED LIGHT BULB IN A CHILD** Gjorchevska E, Gavrilovska-Brzanov A , Dimitrova M , Donev Lj , Simeonov R , **Risteski T** ISSN 2545-4366 | UDC: 616.24-085.816.:616.23-003.6]:616.712-089.87 Macedonian Journal of Anaesthesia A Journal on Anaesthesiology, Resuscitation, Analgesia and Critical Care, Number 5.December 2018y	да
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: "Mimimally invasive treatment for pediatric inguinal hernia" 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД -Riga Latvia	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Издавач, година и место на издавање/објавување: Lembert Academic publishing, 2018y, Riga Latvia	
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 5. Странски јазик: англиски 6. Назив на документот: Уверение за познавање на јазик 7. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески” Скопје 8. Датум на издавање на документот: 21.1.2019 година	да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

Членови на Рецензентската комисија

Доц. д-р Марјан Камилоски, с.р.
Доц. д-р Шабан Мемети, с.р.
Проф. д-р Оливер Станков, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат:
Ас.д-р Тони Мирче Ристески

Институција:
ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија - Скопје

Наставно-научна област:
хирургија, детска хирургија

Предмети:
хирургија, Здравствена клиничка практика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на вежби од прв циклус студии (Медицински факултет): 796x0,03	23.88
2.	Одржување на менторска настава за здравствено клиничка практика: 668x0,06	40.08
4.	Консултации со студенти: Медицински факултет: 1304x0,002 Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика 120x0,2	2.6 24
	Вкупно	**90.56**
5.	Настава во школи и работилници (учесник)	
	1.1. Обука и активно учество во работилница, во рамките на симпозиумот: 32 Panchelenic congress Athens, Greece 4-6 october 2019. 1.2. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок на експертска група: PAAFIS 2019 5th International Pediatric, Adolescent and Adult Foregut Interdisciplinary Simposium, University of medicine Johanes Gutenberg-University of Mainz, Germany, 27-28 Sempember 2019y. 1.3. Обука и учество во работилница, во рамките на симпозиумот: 9THESPES ANNUAL CONGRESS -11-13thSeptember Vicenza, Italy. 1.4. Обука и сертификат за учество во работилница: Early occurrence of colorectal cancer, where we are.Where are we going?- CRC Conference Skopje, 13-14 april 2019y. 1.5. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок: VATS Balkan project for advanced Vats procedures, Certificate of participation-Clinic of thoracic and vascular surgery, University clinic Mother Teresa, Skopje, februar 2019y.	

	1.6. Обука и сертификат за Учество на работилница на Европската комисија и Агенцијата за лекови и медицински средства на Р Македонија-„TAIEX Workshop on Transporting EU Pharmacovigilance Legislation”, 8-9 октомври, 2018 Скопје. 1.7. Обука и сертификат за учество на Стручен симпозиум: VII Хрватски Конгрес за детски хирурзи со интернационално учество- 8th CROATIAN CONGRESS OF PEDIATRIC SURGERY WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION- Vodice, Croatia, 3rd - 6th October 2018 1.8. Обука и сертификат за учество на Интернационален симпозиум: Европската асоцијација на детски хирурзи, Annual Congress of EUPSA, 20-23 јуни 2018г., Париз, Р Франција. 1.9. Обука и сертификат за учество на Стручен симпозиум: Вродени аномалии-предизвици, дилеми и третман-Македонско лекарско друштво-7-8 јуни 2018 година, Скопје, Р Македонија. 1.10. Обука и сертификат за учество на Стручен симпозиум: IV Congress of pediatric surgeons of Serbia with international participation-Regional conference:multidisciplinary treatment of surgical disease in children 11-14april 2018y.Belgrade,R.Serbia. 1.11. Обука и сертификат за учество во работилница на тема:"Третман на хронична болка и малигни заболувања на кожа со осврт на светски искуства од употреба на Канабис за медицински цели"-Скопје, 25.01.2018г.-Здружение на лекари по анестезија, реанимација и интензивно лекување (ЗЛАРИЛ) и Македонска асоцијација на пластични, реконструктивни и естетски хирурзи (МАПРЕХ). 1.12. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок XXII конгрес на Асоцијацијата на албански доктори во Македонија, Congress of association of Abanian Medical Doctors in Macedonia XXII, 27-29 октомври 2017, Струга, Р,Македонија. 1.13. Обука и учество во работилница, во рамките на симпозиумот: 31st Panchellenic Congress of Pediatric Surgery with International Participation 6-8 october 2017 University of Macedonia, Thessaloniki, Greece. 1.14. Обука и сертификат за учество во симпозиум:18th European Congress of Paediatric Surgery in Limassol/Cyprus 17th-20th May 2017y. 1.15. Обука и сертификат за активно учество на курс на тема: LAPAROSCOPY COURSE-MASTER CLASS during the18th European Congress of Paediatric Surgery in Limassol/Cyprus 17th-20th May 2017y. 1.16. Обука и сертификат за активно учество во курс на тема: TRAUMA-SOFT TISSUE/ORGAN INJURY COURSE druring the 18th European Congress of Paediatric Surgery in Limassol/Cyprus 17th-20th May 2017y. 1.17. Обука и сертификат за учество во Школа за:Makedonsko zdru`enie po urologija i Evropskata [kola za urologija(2nd Congress of Macedonian assotiation of urologi and European school of Urology), 7-9 april 2017g-Skopje R.Makedonija. 1.18. Обука и сертификат за учество во работилница со тема: „Certificate MAPRAS-Rinoplasty, facial skin cancer and facial trauma-10 february 2017y, Skopje, R.Macedonia. 1.19. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок на експертска група: по детска хирургија-декември 2016г.-	

	Здружение на детски хирурзи на Македонија, Скопје, Р.Македонија. 1.20. Обука и сертификат за учество на Стручен симпозиум: 3 Интернационален конгрес со меѓународно учество на Бугарската асоцијација по неонатологија, 11-13 ноември 2016, Пловдив, Р,Бугарија. 1.21. Обука и сертификат за учество на Секциски состанок: МАДОТ-Стручен состанок-Детска ортопедија и трауматологија, октомври 2016, Велес, Р.Македонија. 1.22. Обука и сертификат за активно учество во курс на"Hands-on"Course –IPEG endorsed Central and Eastern European meeting on Neonatal and Pediatric Minimal invasive surgery(MIS)-October12-15,2016 Medical University of Graz,Austria. 1.23. Обука и сертификат за учество во курс :" Body sculpturing and contouring, patient safety"-Macedonian Association of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgeons-august 2016y, Skopje,R.Macedonia. 1.24. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок конгрес на Асоцијацијата на албански доктори во Македонија, Congress of association of Abanian Medical Doctors in Macedonia XXII, 28-30 октомври 2016, Струга, Р.Македонија. 1.25. Сертификат за учество на Стручен состанок на Лекарската комора на Македонија, октомври 2015 година. 1.26. Обука и сертификат за учество на Светски симпозиум:World Congress of fetal medicine, 26-30 june, 2016y. 1.27. Сертификат за учество на Стручен состанок Третман на рани со негативен притисок(NPWT)- Promedika Medika Centar-11.2015г. 1.28. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок на експертска група:16 Конгрес на Европската асоцијација на детски хирурзи во Словенија, 17-20 јуни 2015. 1.29. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок Конгрес на асоцијацијата на албански доктори во Македонија, Congress of association of Abanian Medical Doctors in Macedonia, 30 октомври-1 ноември 2015, Струга, Р.Македонија. 1.30. Обука и сертификат за учество во курс за хируршки третман на воспалителни заболувања нацревата"*Malatie inflamatorie dell' Intestino*" -Рим, 7-8 ноември 2014. 1.31. Обука и сертификат за учество во курс за трансплантација на црн дроб- "*Colestasi neonatale e trapianto di fegato pediatrico*“ Рим, 5-6 декември 2014. 1.32. Обука и сертификат за учество во курс на континуирана медицинска едукација под наслов: Трето собрание на Здружението за Кардиоваскуларна хирургија на Р.Македонија, тематски состанок „Акутна бубрежна инсуфициенција на одделите за интензивно лекување” -23 септември 2014, Скопје, Р Македонија. 1.33. Стручен состанок –Генитална хирургија-Предизвици и граници, проф.Мирослав Ѓорѓевиќ (Универзитетска клиника Белград)-20.6.2014 Клиничка болница „Аџибадем Систина”, Скопје, Р Македонија. 1.34. Обука и сертификат за учество на Национален симпозиум: Clinical cancer advances : Progress against cancer in diagnostics, medical oncology and radiotherapy, Клиничка Болница Аџибадем Систина, Скопје, Р.Македонија 10 и 11	

	април 2014 година. 1.35. Обука и сертификат за активно учество во стручна работилница МЗКИХИ, Симпозиум во организација на Македонското здружение за контрола на интрахоспитални инфекции (МЗКИХИ), 21-22.3.2014 година, Врањска Бања, Р Србија. 1.36. Обука и сертификат за учество во работилница: International internal medicine training meetings, 6-7 dekemvri 2013 Skopje, R.Makedonija 1.37. Обука и сертификат за учество на курс: "Примена на периферни и регионалнаи блокови"- Здружение на лекари по анестезија, резнимација и интензивно лекување- Skopje, 28 јуни 2013 година. 1.38. Обука и сертификат за учество во работилница: za transmisioni bolesti i javnoto zdravje-"Sëmundjet jo të transmetueshme, sfidë për Shëndetin Publik"-Tirana, 6-7 maj 2013 година. 1.39. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок на експертска група: "Против HLA противтела и трансплантација"-Македонско здружение за имунологија и Македонско здружение за трансплантација на ткива и органи-18 јуни 2013, Скопје, Р Македонија. 1.40. Обука и сертификат за учество на Стручен состанок на експертска група: Здружение на детски хирурзи на Македонија, Скопје, Р.Македонија мај 2013. 1.41. Обука и сертификат за учество во работилница: за примена на брзи тестови во дијагноза на HIV и HCV инфекција-Институт за Јавно Здравје на Р.Македонија, Скопје март 2013 година. 1.42. Обука и сертификат за учество во работилница на тема: Анестезија во неврохирургија- Здружение на лекари по анестезија, резнимација и интензивно лекување заедно со Здружението на неврохирурзи на Р.Македонија, април 2013 година, Скопје, Р Македонија. 1.43 Обука и сертификат за учество на Секциски состанок: на Здружението на Детски хирурзи на Македонија, Скопје, Р Македонија, декември 2012 година. 1.44. Обука и сертификат за учество во Меѓународна работилница на тема: биотехнологија и трансплантација-Скопје, Р.Македонија, 22 септември 2012 година. 1.45. Обука и сертификат за учество на Стручен симпозиум: 11th Danube Symposium Pediatric Surgery And 2nd Congress of Serbian Assotiation of Pediatric Surgeons-Novi Sad, Serbia, September 12-16, 2012. 1.46. Обука и сертификат за учество на Стручен Симпозиум во организација на Македонското Здружение за контрола на интрахоспитални инфекции (МЗКИХИ) - 4.6.2012година . Скопје, Р Македонија. 1.47. Обука и сертификат за учество во курс на континуирана медицинска едукација под наслов:IX Macedonian Congress of Gastroenterology and Hepatology with international participation 31may-03 june 2012 Ohrid, R.Macedonia. 1.48. Обука и сертификат за учество во работилница 21 мај 2012г.-Workshop on Guidance on Conducting Inspections in the Tissue Establishments and Transplantation Institutions- Skopje	

	(Национална фондација за трансплантација и телото на Европскиот совет за техничка асистенција-TAIEX). 1.49. Обука и сертификат за учество на Стручен симпозиум за кадавери за транплантација на бубрези како комплексен, мултидисциплинарен организациски проблем, можеме ли подобро? Македонско здружение за нефрологија, дијализа, трнсплантација и вештачки органи, Скопје, 18 мај 2012gr., Р.Македонија. 1.50. Обука и сертификат за учество на Стручен симпозиум-Новини во педијатријата, 20-22 април , Струга,Р Македонија 2012 година. 1.51. Обука и сертификат за учество на Секциски состанок: na Здружението на Детски хирурзи на Македонија Скопје, Р.Македонија 19 декември 2012 година. 1.52. Обука и сертификат за учество на Стручен симпозиум Рана интервенција и развојни нарушувања, Охрид, 19-21 мај, 2011година. 1.53. Обука и сертификат за учество во работилница: 5th Congress of Pediatric Association of Macedonija with international participation- Ohrid, 05-09 October 2011y. 1.54. Обука и сертификат за учество на Секциски состанок на Здружението на детски хирурзи на Македонија, Кичево, Р Македонија, септември 2011. 1.55. Сертификат за учество на Стручен состанок на тема: „Откривање и снабдување со органи за трансплантација во единиците за интензивно згрижување” Скопје, Р.Македонија, септември мај 2011. 1.56. Обука и сертификат за учество во работилница на тема Прв симпозиум за матични клетки ирегенративна медицина со интернационално учество- Скопје, Р.Македонија, март 2011 година. 1.57. Сертификат за учество на Стручен состанок на Здружението на детски хирурзи на Македонија, Скопје, Р Македонија, 2010 год.(Приказ на интересни случаи). 1.58. Обука и сертификат за учество во работилница: „Жолто бебе”(yellow baby-scientific workshop)- ноември 2010, Скопје, Р Македонија. 1.59. Обука и сертификат за учество во курс на континуирана медицинска едукација под наслов: Трет балкански семинар за телемедицина и е-здравство, Скопје, Р Македонија, февруари 2009 година. Учество на 59 обуки/курсеви × 1 поен = 59 поени	
	Вкупно	**149.56**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	Национален координатор на меѓународен научен проект: 2x6=12	12

	1. Национален координатор на студија со наслов: Management and Outcomes of Congenital Anomalies in Low, Middle And High Income Countries: A Multi-centre, International, Prospective Cohort Study. Principal Investigator, Miss Naomi Wright MBChB(Hons) BSc(Hons) MRCS DCH MSc, pediatric surgery registrar and PhD Fellow, King's College London, UK.Октомври 2018-април 2019 2. Национален координатор на студија под покровителство на EUPSA (European pediatric surgeons association), GYPSE (Group of Young Paediatric Surgeons of Europe) STUDY PROPOSAL -Surgical training in minimally invasive techniques among young European pediatric surgeons, Principal Investigators Moritz Markel, Luca Pio. The purpose of this study is to perform a survey and collect data on MIS training among young pediatric surgeons working in Europe. Декември 2018 година.	
2.	Учесник во меѓународен научен проект: 2x5=10 1. Учесник во студија со наслов: Management and Outcomes of Congenital Anomalies in Low, Middle And High Income Countries: A Multi-centre, International, Prospective Cohort Study. Principal Investigator, Miss Naomi Wright MBChB(Hons) BSc(Hons) MRCS DCH MSc, pediatric surgery registrar and PhD Fellow, King's College London, UK.Октомври 2018-април 2019 2. Учесник во студија под покровителство на EUPSA (European pediatric surgeons association), GYPSE (Group of Young Paediatric Surgeons of Europe) STUDY PROPOSAL –Surgical training in minimally invasive techniques among young European pediatric surgeons, Principal Investigators Moritz Markel, Luca Pio. The purpose of this study is to perform a survey and collect data on MIS training among young pediatric surgeons working in Europe. Декември 2018 година.	10
3.	Монографија "Ингвинални хернии во детската возраст" д-р Тони Ристески. CIP - Каталогизација во публикација, Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје 616.383.9-007.43-053.2 РИСТЕСКИ, Тони. Ингвинални хернии во детската возраст / Тони Ристески. - Скопје : Т. Ристески, 2018. - 52 стр. : илустр. ; 20 см Библиографија: стр. 43-49. ISBN 978-608-245-343-9 COBISS.MK-ID 108952842	8
4.	Монографија објавена во странство "Minimally invasive treatment for pediatric inguinal hernia "- Toni Risteski LAP, LAMBERT Academic publishing, Riga Latvia 2018y. ISBN: 978-613-9-96479-6.	12
5.	Трудови со оригинални научни резултати објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Evaluation of two surgical treatments of primary vesiureteral reflux among children-A 15 years experience.	(4,8+3,5) 8,3

	Shaban Memeti, Petrovski Mile , Petrovski Pero , Risto Simeonov, Marjan Kamiloski, Todorovic Lazar , Jetmir Ziberi, **Toni Risteski**, Ljumani Njomza ,Mihajlova Mila , Ristovska Gordana Списание: Sanamed- medical journal of doctors Novi Pazar 2016. god. DOI: 10.5937/sanamed1602093M UDK: 616.61-007-089-053.2(497.7)"1999/2004" 2016; 11(2): 93–97 ID: 224533004 ISSN-1452-662X Original scientific article	
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1**. CONGENITAL HYDRONEPHROSIS: DISEASE OR CONDITION?** Petrovski M, SImeonov R, Todorovikj L, Chadikovski V, Memeti Sh, Petrovska B, **Risteski T**, Cvetanovska V. ПРИЛОЗИ, Одд. мед. науки, XXXV 2, 2014 МАНУ. DOI: 10.2478/прилози-2014-2016 CONTRIBUTIONS. Sec. Med. Sci., XXXV 2, 2014 MASA ISSN 1857 9345 UDC: 616.613 007.63 053.1 *Prilozi Vol.*12/2014; 35(2). DOI:10.2478/prilozi-2014-0016 2.**APPROACH TO ONE LUNG VENTILATION DURING SURGICAL REMOVAL OF ASPIRATED LIGHT BULB IN A CHILD** Gjorchevska E, Gavrilovska-Brzanov A , Dimitrova M , Donev Lj , Simeonov R , **Risteski T** ISSN 2545-4366 | UDC: 616.24-085.816.:616.23-003.6]:616.712-089.87 Macedonian Journal of Anaesthesia A Journal on Anaesthesiology, Resuscitation, Analgesia and Critical Care, Number 5.December 2018y	3 3
7.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. “**Ендоскопски третман на везикоуретерален рефлукс во детска возраст**” Миле Петровски, Ристо Симеонов, Лазар Тодоровиќ, Владимир Чадиковски, Шабан Мемети, Весна Цветановска, **Тони Ристески**, Бранка Петровска Универзитетска клиника за детска хирургија, Медицински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј” , Скопје. Medicus Vol.XVII(1) 2012y. 2**. Incarcerated inguinal hernia in children**	3 3

	Shaban Memeti, Risto Simeonov, Marjan Kamiloski, Jetmir Ziberi, **Toni Risteski**, Shenasi Jusufi Medicus Vol.XVIII(1) 2013y	
	3. **Влијанието на раниот клинички преглед врз конечниот исход кај деца со акутен скротум** The impact of early clinical assessment on the final outcome in children with acute scrotum Шабан Мемети, Сотир Ставридис, **Тони Ристески** , Соња Бојациева Архиви на јавното здравје вол.4 бр.2 2012 Archives of Public Health vol.4 No.2 2012	3
	4. **Laparoscopic hernioplasty in the treatment of inguinal hernias in female children**. Лапароскопска херниопластика во лекувањето на ингвинална херниј кај женски деца во детска возраст **Risteski T**., Simeonov R., Cvetanoska V., Petrovski M. Journal of Macedonian Assotiation of Physiologist and Antropologist Physioacta Vol.11-No1 2017 paper 101-8 UDK:616.383.9-007.43-089.844-055.25	3
	5. **Споредба на лапароскопска херниопластика со конвенционална техника кај женски деца со индиректна ингвинална херниј** Comparison of laparoscopic hernia repair with conventional technique in female children with indirect inguinal hernia **Тони Ристески**, Ристо Симеонов, Шабан Мемети, Весна Наунова, Миле Петровски Архиви на јавното здравје- Vol.9 No.1 2017 стр.18-25	3
	6. **Лапароскопска апендектомија кај деца во Република Македонија** Laparoscopic appendectomy in children in Republic of Macedonia Ристо Симеонов, **Тони Ристески**, Шабан Мемети, Весна Цветаноска, Миле Петровски Архиви на Јавното Здравје- Vol.9 No.1 2017 стр.26-34	3
	8. **Comparison of postoperative effects of laparoscopic and open appendectomy in pediatric patients.** Simeonov R., **Risteski T**., Cvetanoska V., Petrovski M. Physioacta Vol.11-No3, 2017:1-10	3
8.	<u>Секциски предавања на научен/стручен собир</u>	
	1.**ТРАНС АНАЛЕН ЕДНОФАЗЕН ЕНДОРЕКТАЛЕН PULL-THROUGH ЗА ТРЕТМАН НА ХИРШШПРУНГ ОВА БОЛЕСТ КАЈ ДОЕНЧИЊА И ДЕЦА** **TRANSANAL ONE-STAGE ENDORECTAL PULL-THROUGH PROCEDURE FOR HIRSCHSPRUNG'S DISEASE IN INFANTS AND CHILDREN** **Д-р Т.Ристески** ас.д-р.Р.Симеонов, Стручен состанок на Здружение на детски хирурзи на Р.Македонија, Кичево септември 2011 година.	1
	2. **Оптимално време за оперирање на крипторхизам.** доц.Др.М.Петровски, др.Р.Сколова, др.Цветаноска, **др.Т.Ристески**, Стручен состанок на Здружение на Детски хирурзи на Македонија, Скопје, 2012година	1

9.	Апстракти објавени во зборник на конференција **1.Меѓународна**	
	1.KIDNEY TRANSPLANTATION FROM LIVING DONORS IN CHILDREN (REPORT OF 6 CASES) Simeonov R, Petrovski M, Josifov A, Stavridis S, Simeonova A, Ristovska-Bojkovska N, **Risteski T** 11th Danube Symposium Pediatric Surgery And 2nd Congress of Serbian Association of Pediatric Surgeons-Novi Sad,Serbia,September 12-16,2012 abstract book p110	**1**
	2. **SIMPLE-TRACTION OR TRACTION-AND-GROWTH: IMPACT ON EARLY POST-OPERATIVE OUTCOME IN LONG-GAP ESOPHAGEAL ATRESIA** Roberto Tambucci, Andrea Conforti, Laura Valfré, Erminia Romeo, **Toni Risteski**, Francesco Morini, Pietro Bagolan Thoracic EUPSA 2015-1625, EUPSA Annual congress	**1**
	3. **Congenital hydronephrosis : disease or condition?** Petrovski M, Simeonov R., Todorovikj L., Chadikovski V., Memeti Sh., **Risteski T**., Cvetanovska V.. Third Congress of pediatric surgeons of Serbia with international participation	**1**
	4. Acute pancreatitis case associates with the use of valproic acid Petrova Cemerski, Kuzmanovska B., Katalov A.,Spirovska T., **Risteski T.**, Jankulovski N.[2] Balkan States Anesthesia days III-Orthopedic and anesthesia ana intensive care, Anestesiology and reanimation specialists society, Abstract book p 367	**1**
	5. **SCII-UG03: PRENATAL DIAGNOSIS OF ESOPHAGEAL ATRESIA: A PROSPECTIVE STUDY** Laura Valfré, Andrea Conforti, Anita Romiti , Irma Capolupo, Lucia Aite, Leonardo Caforio, Claudio Giorlandino**, Toni Risteski**, Pietro Bagolan European pediatric surgeons association(EUPSA) Annual Congress 2017	**1**
	6. **Topical treatment of minor facial burns in pediatric patients** Biljana Anodonovska, Risto Simeonov, Mile Petrovski, Vladimir Cadikovski, Roza Sokolova, **Toni Risteski,** Lazo Jovcevskim Anila Racaj 31st Panchellenic Congress of Pediatric Surgery with International Participation 6-8 october 2017 University of Macedonia, Thessaloniki, Greece.Book of abstracts p47	**1**
	7. **CLOSTRIDIAL SOFT-TISSUE INFECTION AFTER SEVERE LEG INJURY** Simeonov, R.; Petrovski, M.; Simeonova, A.; **Risteski, T.;** Jordanovska, K.; Cokleska, N. 1st CONGRESS OF THE SLOVENIAN ASSOCIATION OF PEDIATRIC SURGERY (SAOPS) with International Participation 10-11 NOVEMBER, 2017, THERMANA LAŠKO, SLOVENIA	**1**
	8. **FIRST EXPERIENCES WITH LAPAROSCOPIC HERNIOPLASTY IN THE TREATMENT OF INDIRECT INGUINAL HERNIAS IN FEMALE CHILDREN** Toni Risteski, Risto Simeonov, Lazar Todorovik,Mile Petrovski	**1**

	8th CROATIAN CONGRESS OF PEDIATRIC SURGERY WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION- Vodice, Croatia, 3rd - 6th October 2018**International Pediatric Urology Symposium in coorganisation with Cincinnati Children's Health & Medical Center and American Association of Pediatric Urology.** Zbornik na abstrakti str.149	1
	9. **CORRECTION OF CONGENITAL EAR DEFORMITIES – OUR EXPERIENCE** Biljana Andonovska, Lazar Todorovik, Mile Petrovski, Rozeta Sokolova, Lazo Jovceski, Toni Risteski, Anila Racaj, Biljana Taleva, Njomza Ljumani 8th CROATIAN CONGRESS OF PEDIATRIC SURGERY WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION- Vodice, Croatia, 3rd - 6th October 2018 **International Pediatric Urology Symposium in coorganisation with Cincinnati Children's Health & Medical Center and American Association of Pediatric Urology** Zbornik na abstrakti str.180	1
	10. "**Менаџмент на ентерокутани фистули**" В.Јаневски, **Т.Ристески**, Г.Волчевски, Н.Јанкуловски, Ф.Салаху, С.Затриќи. -VII конгрес на хирурзи на Македонија со меѓународно учество, мај 2010. Book of abstracts p160	1
	11. Percutaneous internal inguinal ring suturing in female children *Simeonov R., Petrovski M., Kamiloski M , Todorovic L.,Memeti Sh., Cvetanovska V., Shuperliska S., Taleva B.,* ***Risteski T****.* *International Symposium for Pediatric Surgery, Macedonian Medical Association of Children's surgeons in R.Macedonia, Sep.2015*	1
	11. LAPAROSCOPIC INGUINAL HERNIORAPHY IN CHILDREN **Toni Risteski,** Biljana Andonovska, Anila Racaj Univeristy Clinic for pediatric surgery-Skopje, Republic of North Macedonia 32 PANHELENIC CONGRESS ATHENS 4-6 october 2019	
	12.Inguinal hernia repair in children using single incision laparoscopic assisted percutaeous closure **Toni Risteski** University Clinic for Pediatric Surgery, Skopje, North Macedonia 18 Maghrebian Pediatric Surgery Meeng, National Pediatric Surgery Meeting and 21 IPEG Middle East Chapter Meeting-Monastir,Tunisia 10-12 october 2019y.	1
	<u>2.Национална</u>	
	<u>1.</u> Percutaneous internal inguinal ring suturing in female children—Initial experience *Simeonov R., Petrovski M., Kamiloski M , Todorovic L.,Memeti Sh., Cvetanovska V., Shuperliska S., Taleva B.,* ***Risteski T****.* Annual Congress -Association of Albanian Medical doctors in Macedonia 2015, Abstract book,paper 158.	0,5
	<u>2.</u> **Congenital hydronephrosis: overdiagnosis and overtreatment?** Petrovski M, SImeonov R, Todorovikj L, Chadikovski V, Memeti Sh, **Risteski T**, Cvetanovska V Македонско лекарско друштво.Македонско здружение по урологија-Новини во урологијата, 16-17 април 2016, Abstract	0,5

	book,paper 22 3. **Минимално инвазивен хируршки третман на фрактури на глава и врат на радиус во детска возраст со ЕСИН методот** Камилоски М., Тодоровиќ Л., Петровски М., Симеонов Р., Чадиковски В., Мемети Ш., Ристески Т., Јовчески Л., Шуперлиска С. МАДОТ-Стручен состанок-октомври 2016	0,5
	4. **Првични искуства со лапароскопска херниопластика за третман на ингвинална херниј кај деца** **Тони Ристески**, Ристо Симеонов, Њјомза Љумани, Наталија Цоклеска Congress of association of Abanian Medical Doctors in Macedonia XXII, 27-29 октомври 2017, Струга, Р.Македонија, Книга на апстракти страна 26.	0,5
	5. **Трансплантација на бубрег во детска возраст 8 годишно искуство на Клиника за детска хирургија Скопје.** Симеонов Р., Петровски М., Симеонова А., **Ристески Т**., Јовчевски Л., Наунова В., Зибери Ј., Љумани Њ., Цоклеска Н. Congress of association of Abanian Medical Doctors in Macedonia XXII, 27-29 октомври 2017, Струга, Р Македонија. Книга на апстракти стр 23.	0,5
	6. Laparoscopic hernioplasty opposite conventional hernioplasty in the treatment of female inguinal hernias in children Toni Risteski **Shaban Memeti Njomza Ljumani Biljana Andonovska Risto Simeonov** University Clinic for pediatric surgery Skopje, R.Macedonia Zbornik na abstrakti str.34 Takim professional Mjekesor 26-28 oktober, 2018 STRUGA Association of Albanian Medical Doctors in Macedonia	0,5
	Вкупно	**95,3**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството Првпат во државата воведена метода Лапароскопски асистирана техника на перкутано затворање на внатрешниот ингвинален прстен за третман на ингвинални хернии во детска возраст	4
	-Првпат во институцијата воведена метода Лапароскопски асистирана техника на перкутано затворање на внатрешниот ингвинален прстен за третман на ингвинални хернии во детска возраст Потврда од директор	1
2.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	2
Дејности од поширок интерес		

1.	Студиски престој во странство 3x0,5 До три месеци 1. Стручен престој во болницата „Bambino Gesù” Рим, Италија, 2014 2. Стручен престој во болницата „Soroka Medical Centar”-Saban Children’s Hospital Ben Gurion University of Negev, Israel, 2016г. 3. "Hands-on"Course –IPEG endorsed Central and Eastern European meeting on Neonatal and Pediatric Minimal invasive surgery(MIS)-October 2016 Medical University of Graz,Austria.	1.5
2.	Член во меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност **5x2** Член 1.Член на Европската асоцијација на детски хирурзи- European pediatric surgeons association(EUPSA) - EUPSA ID 1825 2.Член во Здружението на млади хирурзи на Европа, Group of Young Paediatric Surgeons of Europe(GYPSE) 3. Член на Европската асоцијација на ендоскопски детски хирурзи-European Society of Paediatric Endoscopic Surgeons(ESPES) 4. Член, Founding member of International Pediatric ,Adolescent and Adult Foregut Interdisiplinary Society 5. Член на Светската асоцијацијата на детски хирурзи- WOFAPS-Individual affiliation of World Federation of Associations of Pediatric Surgeons	10
3.	Учество во комисии и тела на државни и други органи 1.Член на Комисија за спречување на интерхоспитални инфекции на ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија Решение 0201-966/10 od 20.12.2011 до 1.1.2014година (12 постапки x 3 години x 1бод = 36) 2. Член на Комисија за проценување на квалитетот на здравствената заштита на ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија Решение 0201-246/8 од 26.3.2014година и продолжува (10 постапки x 4 години x 1 бод = 40) 3. Член на Комисија за селекција на кандидати за упатување на специјализација на ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија Решение 0202-1232/11-1 26.12.2016, 1x1 Комисија за селекција на кандидати за упатување на специјализација на ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија Решение 0202-1242/6 од 22.12.2017 1x1 4. Член на Комисија за спроведување на јавен конкурс за именување на работодавен орган (организациски и медицински) на ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија 2x1 Решение 0202-706/5 од 3.6.2015 Решение 0202-706/5 од 3.6.2016 5. Член на Комисија за воведување на процесот на акредитација на Клиниката,-координатор на тим на ЈЗУ Универзитетска клиника за детска хирургија	3 4 2 2 1

	Решение 0202-318/4 од 26.3.2015	
4.	Член на управен одбор на здружение поврзано со струката	0,3
	Вкупно	**30,8**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	**Поени**
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**149,56**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**95,3**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**30,8**
Вкупно	**275,66**

Членови на Рецензентската комисија

Доц. д-р Марјан Камилоски, с.р.
Доц. д-р Шабан Мемети, с.р.
Проф. д-р Оливер Станков, с.р.

З А К Л У Ч О К

На конкурсот за избор на 1 лице во сите научни звања по предметите од наставно-научните области: хирургија и детска хирургија, објавен на 19.1.2019 година во дневните весници ,,Вечер” и ,,Коха”, се пријави асистент докторанд Тони Ристески.

Кандидатот ги исполнува општите услови за избор во звањето научен соработник, и тоа: степен на образование – доктор на науки; просек не помал од 8,0, во претходните степени на образование, неопходни за стекнување на докторатот; адекватно познавање на англиски јазик; како и соодветна стручно - научна публицистика.

Врз основа на севкупната доставена документација, како и врз основа на личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставноистражувачката и стручноприменувачката дејност на пријавениот кандидат.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека кандидатот поседува научни и стручни квалитети согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот ,,Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, кандидатот асистент докторанд Тони Ристески да биде избран во звањето научен соработник во научните области: хирургија и детска хирургија.

Членови на Рецензентската комисија

Доц. д-р Марјан Камилоски, с.р.
Доц. д-р Шабан Мемети, с.р.
Проф. д-р Оливер Станков, с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ ХИГИЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, објавен во весниците „Вечер” и „Коха” од 30.9.2019 година, за избор на еден асистент по предметот Хигиена, како и врз основа на Одлуката број 02-4658/19 донесена на XXI редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот, одржана на 22.10.2019 година, се формираше Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Михаил Кочубовски, проф. д-р Гордана Ристовска и доц. д-р Игор Спироски. Како членови на Рецензентската комисија, по разгледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На конкурсот за избор на еден асистент по предметот Хигиена се пријави: д-р Александра Петрова.

Биографски податоци
Д-р Александра Петрова е родена 1991 година во Скопје. Средното образование со одличен успех го завршила во државното средно гимназиско училиште „Здравко Цветковски“. На Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје се запишала во 2010 година и го завршила во 2017 година со просечен среден успех 8,56. Во 2018 година се вработила во Институтот за јавно здравје на Република Македонија и работи како истражувач во Секторот за здравствена екологија на Одделението за безбедност на вода и санитација на животна средина. Специјализацијата по хигиена и здравствена екологија на Медицинскиот факултет во Скопје ја започнала на 1.3.2019 година. Д-р Александра Петрова се здобила со презимето Петрова во текот на 2019 година заради промена на брачната состојба, а пред тоа го носи презимето Стамболиева, кое се јавува во сите документи.
Кандидатката активно го владее англискиот јазик, за што приложи Уверение за познавање на англискиот јазик (бр.03-322/2 од 6.2.2019 година), кое одговара на ниво Б2 според Европската јазична рамка на Советот на Европа издадено од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Наставно-образовна дејност
Д-р Александра Петрова е редовен и активен учесник на стручните состаноци и симпозиумот „Денови на превентивна медицина“, организиран од страна на здруженијата од областа на превентивната медицина при Македонското лекарско друштво.

Научноистражувачка дејност
Автор е на 1 научен труд од областа хигиена и здравствена екологија, објавен во списание со меѓународен уредувачки одбор. Автор е на 5 апстракти, објавени на зборник од конгрес со меѓународно и домашно учество.

1. Стамболиева А., Кочубовски М., Ристовска Г., Костова А. Информираност на популацијата за глобалниот проблем со климатските промени. Арх Ј Здравје 2019; 11(1): 37-42.

Апстракти:
1. Stambolieva A, Mijakoski D, Stoleski S. Burnout, job engagement, and specific stressors among students from different study programs. 40th International Medical Scientific Congress, South-East European Summit of Residents and Young Doctors. 12-15 May, 2017.
2. Mijakoski D, Karadzinska-Bislimovska J, Stoleski S, Minov J, Stambolieva A. Psychosocial Factors in medical students predict higher burnout levels. 32nd ICOH Congress 2018.
3. Conevska Jovanova B, Martinova K, Antevska TZ, Kocheva S, Jovanovska A, Memedi R, Angelkova N, Stambolieva A. Hemolitic anemia due B12 deficiency in 6 months infant- case report. BJMG 2017; 20 supp.1.
4. Kochubovski M, Petrova A. Microplastic in drinking water. Book of Abstracts IV Days of preventive medicine October, 2019.
5. Kochubovski M, Petrova A, Bukovac Dz. Knowledge, practices and social-epidemiology meaning of safe water in households. Book of Abstracts IV Days of preventive medicine October, 2019.

Стручно–применувачка дејност:
Во периодот од 29 октомври до 1 ноември земала учество на School for Environment and Health-Bonn, Germany. Од 16 до 17 јули 2019 година земала активно учество за градење на капацитети на тема „План за безбедност на водата за пиење во Директивата на Советот за квалитетот на водата наменета за консумирање од страна на човекот (DWD)“, организирана од TAIEX. Во периодот од 1 до 4.4.2019 година земала активно учество за градење на капацитети на тема „Комуникација за ризиците во вонредна состојба“-организирана од страна на Светската здравствена организација од европскиот регион, во Скопје. Во периодот 18-22.3.2019 година учествувала на курсот “Health risk assessment: Principles and applications”, IMM, Institute of Environmental Medicine, Karolinska Institute, Stockholm, Sweden.

Учесник е во повеќе конгреси и работилници:
Денови на превентивна медицина-симпозиум, 17-19 октомври 2019 година - Струга; Препораки за исхрана на населението - преглед и искуства“ - стручен состанок -27.6.2019, во периодот 8.6.2019, Ethics in scientific writing and publishing in biomedicine and related fields-Скопје, Water safety-Crisis management организирано од страна на АДКОМ, 16-18.1.2019 година - Скопје; стручен состанок „Водата како човеково право“-JHR, декември 2018 година-Скопје; Развивање на комуникациски вештини за обезбедување на поквалитетни здравствени услуги во ромската заедница, декември, 2018 година-Скопје; Денови на превентивна медицина-симпозиум, 1-3 ноември 2018 година-Струга; Професионален ризик и принципи на безбедност и здравје при работа кај работници изложени на азбест-работилница, 23 март 2018 година-Скопје; 40th International Medical Scientific Congress, South-East European Summit of Residents and Young Doctors, 12-15 May 2017; VII македонски меѓународен офталмолошки симпозиум, 26 ноември 2016 година; Rare Disease in The South Eastern Europe-Fifth Meeting, 12 Ноември 2016 година; Втор македонски конгрес за медицина на трудот со меѓународно учество, 12-14 октомври 2016 година.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ - АСИСТЕНТ

За факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови ДА/НЕ
1.	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум).	ДА
2.	Има завршено додипломски и постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем и има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на додипломските и постдипломските академски студии одделно. Просечниот успех на додипломски студии изнесува: _____ Просечниот успех на постдипломски студии изнесува: _____	/
3.	Има познавање на најмалку еден странски јазик: 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на англискиот јазик одговара на ниво Б2 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR) 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Коневски“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Михаил Кочубовски, претседател с.р.
Проф. д-р Гордана Ристовска , член с.р.
Доц. д-р Игор Спироски, член с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на извршениот увид во целокупната доставена документација, бодирањето согласно со образецот кон извештајот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност на кандидатката д-р Александра Петрова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката до денес, Комисијата заклучи дека д-р Александра Петрова поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето АСИСТЕНТ по предметот Хигиена.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Александра Петрова да биде избрана во звањето АСИСТЕНТ по предметот Хигиена.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Михаил Кочубовски, претседател с.р.
Проф. д-р Гордана Ристовска , член с.р.
Доц. д-р Игор Спироски, член с.р.

Прилог бр. 3

Р Е Ц Е Н З И Ј А

НА РАКОПИСОТ „ЈОДОТ ВО УРИНА КАКО БИОХЕМИСКИ МАРКЕР: ИНДИКАЦИИ, МЕТОДОЛОГИЈА И СОПСТВЕНИ ИСКУСТВА“ ОД АВТОРКАТА в.н.сор д-р Соња Кузмановска

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на седницата одржана на 10.12.2019, бр.02-5520/80, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебното помагало – стручна монографија **,,Јодот во урина како биохемиски маркер: индикации, методологија и сопствени искуства” од авторката в.н.сор. д-р Соња Кузмановска**, наменет за студентите на додипломските и постдипломските (академски и специјалистички) студии на медицинските, стоматолошките и фармацевтските факултети, избрани се проф. д-р Оливија Васкова и проф. д-р Даниела Поп Ѓорчева.

По добивањето на ракопис и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

И З В Е Ш Т А Ј

VI. Општ дел

Основни податоци за ракопис

Назив на ракопис:	Монографија: „ Јодот во урина како биохемиски маркер: индикации, методологија и сопствени искуства”
Назив на предметната програма:	/
Назив на студиската програма:	/
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракопис е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети)**:**	/
Предметот _____ на _____ факултет е _____ (изборен/задолжителен) предмет со фонд на часови _____, број на ЕКТС-кредити _____ и се слуша во _____ семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракопис:	Ракопис кој е предаден на рецензија содржи 90 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја, Општ осврт и заклучоци и Литература. Содржи 15 слики и 23 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

1. **Проф. д-р Оливија Васкова с.р**
2. **Проф. д-р Даниела Поп Ѓорчева с.р**

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ:ПРОФ. Д-Р ОЛИВИЈА ВАСКОВА

Краток опис на содржината:	Во монографијата е даден преглед на физиолошката улога на јодот во организмот со посебен осврт на неговата улога во гравидитетот, феталниот и неонаталниот развој. Наведени се индикациите за одредување на јодуријата и методоте за проценка на јодниот внес, како и методите за одредување на јодуријата. Детално е опишано одредувањето на јодот во склоп на проектите сврзани со следењето на состојбата на јодниот дефицит во Македонија, како и прегледот на епидемиолошките испитувања за јодниот внес кај школските деца, бремените жени и доилките, како и клиничките испитувања за одредување на јодната контаминација.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	/
Предлози за потребни корекции:	Нема
Оцена на ракописот:	Монографијата е сумиран приказ на повеќегодишното испитување и следење на состојбата на јодниот внес во нашата земја во склоп на интензивните и континуирани проектни активности фокусирани на оваа проблематика. Во целина се наведени сите релевантни податоци сврзани со оваа значајна проблематика и таа е одличен преглед на практичниот методолошки пристап во третирањето на проблемот на јодниот дефицит.
Категоризација:	Стручна монографија
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 90 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја, Општ осврт и заклучоци и Литература. Содржи 15 слики и 23 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како стручна монографија, примарно наменет за студентите на додипломските и постдипломските (академски и специјалистички) студии на медицинските, стоматолошките и фармацевтските факултети.

Во Скопје, 20.12.2019 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Оливија Васкова с.р

III. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ДАНИЕЛА ПОП ЃОРЧЕВА

Краток опис на содржината:	Систематизирана низ поглавја и потпоглавја, монографијата овозможува пошироко запознавање на читателот со јодот како олигоелемент, присутен во природата, но и во различните извори на храна и суплементите, со јодниот метаболизам и хормоносинтезата на тироидните хормони, како и значењето на адекватната јодна суплементација со консеквенците на неговиот дефицит, кои се исцрпно објаснети за возрасните категории од интерес – детската популација, гравидните индивидуи и фетален и неонатален период. Авторката ги потенцира индикациите и предностите на одредување на јодуријата, како прецизен индикатор на јодната суплементација. Критички се осврнува на методите за одредување на јод во урина, елаборирајќи ги предностите и недостатоците, а детален опис дава за методот за одредување на јодурија, користен во повеќегодишни проектни активности на тимот во кој од самиот почеток активно учествува, а кој го мониторира статусот на јодниот дефицит и ефектите од јодната суплементација во Македонија. Посебно поглавје ги обработува токму резултатите од сопствените искуства за статусот на јодниот дефицит/суплементација во Македонија, спроведено преку епидемиолошките и клинички студии. Заклучоците ги сублимираат најважните сознанија и факти од обработуваната област.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	/
Предлози за потребни корекции:	Нема
Оцена на ракописот:	Монографијата доаѓа како очекуван, сублимиран, ракопис на авторката која повеќе години работи на оваа проблематика, ја следи релевантната литература и најновите сознанија ги имплементира во развојот на методологијата за одредување јодурија и јодната лабораторија, овозможувајќи континуитет во реализацијата на интензивната проектна активност за следење на ефектот на јодната суплементација и други проекти кои од клинички аспекти се фокусираат на индикаторите на јодниот дефицит и неговите консеквенци врз здравјето на одредени групи од населението. Особена вредност на монографијата е високостручниот преглед на методолошките аспекти на постојните методи за одредување на јодот во уринатa, со акцент на актуелниот метод, користен во досегашната проектна активност.
Категоризација:	Стручна монографија

Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 90 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја, Општ осврт и заклучоци и Литература. Содржи 15 слики и 23 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како стручна монографија, примарно наменет за студентите на додипломските и постдипломските (академски и специјалистички) студии на медицинските, стоматолошките и фармацевтските факултети.

Во Скопје, 20.12.2019 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Даниела Поп Ѓорчева с.р

Прилог бр. 3

Р Е Ц Е Н З И Ј А

НА РАКОПИСОТ „ЕСТЕТСКА ХИРУРГИЈА НА ГЛАВА И ВРАТ“ОД АВТОРКАТА ПРОФ.Д-Р.СМИЉА ТУЏАРОВА ЃОРГОВА И СОРАБОТНИЦИ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на 10.12.2019/XXII,бр02-5520/81, за членови на рецензентска комисија за рецензирање на учебникот Естетска Хирургија на глава и врат од авторката проф.д-р.Смиља Туџарова Ѓоргова и соработници наменет за студентите, специјализантите и специјалистите на Медицинскиот факултет за предметите: Хирургија и изборниот предмет Основи на естетска хирургија, избрани се проф. д-р. Ѓорѓе Џокиќ и
проф. д-р. Александар Чапароски.

По добиениот ракопис и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

И З В Е Ш Т А Ј

VII. Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Естетска хирургија на глава и врат
Назив на предметната програма:	Хирургија Основи на естетска хирургија
Назив на студиската програма:	Општа медицина Специјализанти по пластична и реконструктивна хирургија
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	Хирургија:600;часа, 20 ЕКТС-кредити Основи на естетска хирургија: 15 часа,1ЕКТС-кредит
Предметот Хирургија на Медицинскиот факултет е задолжителен предмет со фонд на часови 600, број на ЕКТС-кредити20 и се слуша во VII и IX семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 400 страници (формат B5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 10 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 370 слики и 20 табели.

Рецензенти
Проф.д-р.Ѓорѓе Џокиќ,с.р.
Проф.д-р. Александар Чапароскис.р.

II.Посебен дел од рецензентот**: проф.д-р.Ѓорѓе Цокиќ**

Краток опис на содржината:	Естетска хирургија на глава и врат -Општ дел на естетска хирургија на глава и врат -Ритидектомија, блефаропластика, отопластика, естетска хирургија на усни и брада, маларни импланти, липофилинг на лице, естетска хирургија на врат, трансплантација на коса.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Учебното помагало соодветствува со предметната програма
Предлози за потребни корекции:	Не се потребни корекции
Оцена на ракописот:	Позитивна оценка
Категоризација:	Учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 400 страници (форматБ5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 10 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 370 слики и 20 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Хирургија и основи на естетска хирургија, примарно наменет за студентите и специјализантите по пластична и реконструктивна хирургија на Медицинскиот факултет.
Во Скопје,19.12.2019 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф.д-р. Ѓорѓе Цокиќ,с.р.

II.Посебен дел од рецензентот**: проф.д-р.Александар Чапароски**

Краток опис на содржината:	Естетска хирургија на глава и врат -Општ дел на естетска хирургија на глава и врат -Ритидектомија, блефаропластика, отопластика, естетска хирургија на усни и брада, маларни импланти, липофилинг на лице, естетска хирургија на врат, трансплантација на коса.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Учебното помагало соодветствува со предметната програма
Предлози за потребни корекции:	Не се потребни корекции
Оцена на ракописот:	Позитивна оценка
Категоризација:	Учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 400 страници (форматБ5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 10 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 370 слики и 20 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Хирургија и основи на естетска хирургија, примарно наменет за студентите и специјализантите по пластична и реконструктивна хирургија на Медицинскиот факултет.

Во Скопје,19.12.2019 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф.д-р.Александар Чапароскис.р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕНДОМЕТРИЈАЛНАТА ДЕБЕЛИНА КАКО ПРЕДИКТОР НА ЕНДОМЕТРИЈАЛЕН МАЛИГНИТЕТ КАЈ ПОСТМЕНОПАУЗАЛНИ ПАЦИЕНТКИ“ од м-р д-р ТОФИЛОСКА ВАЛЕНТИНА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 23.12.2019 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација со наслов „Ендометријалната дебелина како предиктор на ендометријален малигнитет кај постменопаузални пациентки“ од кандидатката м-р д-р Тофилоска Валентина, во состав: проф. д-р Марјан Стојовски (претседател), проф. д-р Марија Крстевска (ментор), проф. д-р Јорго Бабушку (член), проф. д-р Славејко Сапунов (член) и проф. д-р Весна Велиќ Стефановска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р д-р Тофилоска Валентина, со наслов „Ендометријалната дебелина како предиктор на ендометријален малигнитет кај постменопаузални пациентки“, содржи 87 страници компјутерски обработен текст во фонт ариал, со проред 1.5 и големина на букви 12, 72 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси. Текстот е збогатен со 31 табела и 36 графикони.

Трудот е структуриран во 10 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во *воведот*, кандидатката, на концизен и прегледен начин, поткрепен со повеќе литературни извори, ги изнесува податоците за клиничките и етиолошките аспекти на ендометријалните промени во тек на постменопаузата. Воведот содржи податоци кои се објавени во современата научна литература, а се однесуваат на предметот од интерес на предложената тема. Воведот е содржински јасно структуриран и лесно се следи и иницира интерес за одбраната тема.

На почетокот, кандидатката дава осврт на досегашните медицински сознанија и искуства за промените на ендометриумот (бенигни и малигни), особено за клиничките и етиолошките карактеристики на ендометријалниот карцином следејќи ги од минатиот век, па се до најсовремените пристапи во модерната медицина.

Исто така, се осврнува на дефинирање на последната менструација и поделбата на менопаузата на две фази – рана, со сочувана вегетативна функција на овариумите и продукција на мало количество на естрогени, како и доцна менопауза, со престанок на оваријалната функција, но продуктивен ендометриум до крајот на животот на жената и атрофија на гениталните органи вклучително и перименопаузата, период од неколку години, во кој доаѓа до промени на менстраулниот циклус, појава на неуредни крварења и вазомоторни тегоби.

Следат физиолошките промени на ендометриумот со менстраулна пролиферативна, секреторна фаза на ендометриумот секоја поединечно со свои карактеристики; менстралната која трае 3-5 дена, во која се отфрла функционалниот слој

на ендометриумот; пролиферативна, која се карактеризира со раст на фоликулите и зголемено лачење на естрадиол и зголемување на рецепторите за естрогени хормони во епителот и стромата. На крај, секреторната фаза, која започнува со зголемување на нивото на прогестерон и опаѓање на естрадиолот, производство на протеини на постелката, пептидни хормони, фактори на раст, простагландини, пролактин и релаксин, како и митотски делби кои водат до децидуализација за на крај да се вгнездат и леукоцити во стромата.

Понатаму, направен е систематизиран приказ на степенот на хистолошка класификации на ендометријалниот аденокарцином на ендометриумот. Опишани се постапно последователно патолошките промени на ендометриумот, започнувајќи од најбенигните како што се endometritis senilis, кој претставува воспалителен процес локализиран на ендометриумот и дел на миометриумот, настанат од асцедентна коли инфекција, потоа полипи на ендометриумот со негови ризик – фактори, како што се хипертензија, возраст, обезитет, употреба на тамоксифен, потоа субмукозните фиброиди кои во менопаузата инволуираат и се една од најчестите причини за крварење.

Ендометријална атрофија како бенигна форма и ризик - факторите поврзани со нејзината појава како пролонгирана орална контрацепција, хипоестрогена состојба (оваријална дисфункција), како и употребата на тамоксифен.

Следна во низата ендометријални заболувања е хиперплазијата на ендометриумот со нејзините подвидови, и тоа: хиперплазија симплекс, хиперплазија комплекса, хиперплазија атипика која е согласно со поделбата од страна на Светската здравствена организација (СЗО), Интернационалното здружение на гинеколози и обстетричари (ФИГО) и Интернационалното здружение на патолози, како и ризик - факторите асоцорани со нејзиното настанување-полицистичен оваријален синдром, болести на тироидната жлезда, пушење, фамилијарна оптовареност со оваријален карцином, карцином на матка и карцином на колон. Најчеста нејзина појава е во менопаузата кога изостануваат овулациите и нивото на прогестерон е ниско.

На крај се осврнува на карцином на ендометриумот од епидемиолошки аспект како и факторите на ризик кои се однесуваат на хормонската стимулација со естрогени, полицистично оваријално заболување и тумори кои произведуваат естроген. Поделбата на естроген зависен карцином кој е најчест кај ановулаторни крварења, инфертилитет, доцна менопауза, рана менарха, ендометријална хиперплазија кој се карактеризира со висока чувствителност и добра прогноза на петгодишно преживување во споредба со неестроген зависниот карцином лошо диференциран со длабока миометријална инвазија, зафатени лимфни јазли, ниска чувствителност на гестагени и лоша прогноза на петгодишно преживување.

Дадени се дополнителни објаснувања за два тумор маркери кои може но не мора да се асоцирани со појавата на ендометријален малигнитет. Тоа се тумор - маркер Са 125 познат во литературата како карцином антиген 125 или јагленохидратен антиген 125; всушност станува збор за муцин гликопротеин идентификуван со помош на моноклонално антитело со клонално име ОС 125, па оттука и името Са125 присутно кај сите луѓе во мезотелијалните клетки на плевра, перикард, перитонеум и дериватите на мулериан епител, како што се тубите, ендометријалните и ендоцервикалните клетки.

Посебен осврт е даден во околностите во кои е покачен, а тоа се ендометриозата и карциномот на ендометриумот, како и во тек на бременост и менструален циклус. Неговото одредување не предвидува рано откривање на ендометријалниот карцином како што, впрочем, се покажа и во нашата студија.

Вториот тумор - маркер - карциноембрискиот антиген СЕА, исто така, е детално опишан, како и неговата поврзаност со појавата на карцином на колон, ректум, панкреас, хепар, тироидна жлезда, простата и овариум но е можно да е покачен и кај пациентки со ендометријален карцином.

Следува детален опис на дијагностиката на ендометријалните промени започнувајќи со анамнеза која има за цел да открие некои ризик - фактори одговорни за развој на одредено заболување, клиничкиот преглед со цел да се препознаат одредени клинички знаци карактеристични за развој на утерино заболување.

Следна е ултразвучната анализа како најевтин, неинвазивен и лесно применлив начин за дијагноза на одредени заболувања во медицината вклучитено и гинекологијата. Во нашата студија, трансвагиналната ултрасонографија како алтернативна техника за индиректна визуелизацијана ендометриумот ја употребивме за мерење на дебелината на ендометриумот, анализа наехогеноста на ендометриумот, утеринатa празнина и неговата трансоничност. Трансвагиналната ултрасонографија ја користевме како скрининг - алатка за идентифицирање на пациентките со низок ризик на ендометријален карцином, особено во комбинација на ендометријалната киретажа.

Следна алатка која ја користевме беше доплер - иследувањето кое има висока предиктивна вредност кај ендометријалните промени, особено колор - доплер и power dopler imaging како нова технологија која има сигурни придобивки покрај конвенционалниот колор - доплер и може да се користи исто така како скрининг - алатка кај асимптоматски пациентки со бројни ризик - фактори за ендометријален малигнитет.

Следна процедура беше хистолошката верификација на ендометријалните крварења со помош на дилатација и киретажа, метод кој е традиционален на избор за испитување на пациентките, посебно фракционирана експлоративна киретажа, кај кои е посебно земен материјал од грлото на матката, а посебно од ендометријалната празнина и тој испратен за хистопатолошка верификација на промените.

Понатаму, изложени се мотивот, предметот и целите на истражувањето, хипотезата како и методите на истражувањето. Недостатокот на слични репрезентативни истражувања во оваа област во Р.С Македонија, како и фактот дека во последниве декади ендометријалиот карцином прерасна во главен причинител за смртност кај пациентките, особено во постменопаузалниот период, претставува еден вид мотив за работа на оваа докторска дисертација. Потребата од нови знаења и нови скрининг - алатки во дијагнозата и лекувањето на ендометријалиот карцином претставува движечка сила за да се пристапи кон негово истражување.

Предмет на истражување

Предметот на ова истражување беше да се испита валидноста на ултразвучно детектираната дебелина на ендометриумот потврдена со хистопатолошка анализа на материјалот добиен со фракционирана експлоративна киретажа на ендометриумот во предикција на ендометријален карцином кај жени во постменопауза кои се со утерино или без утерино крварење; да се пресмета и да се анализира корелацијата помеѓу индексот на телесната маса(БМИ) и ендометријалниот карцином кај испитаниците; да се одреди концентрацијата во серум на тумор - маркерите CEA, Ca 125 кај испитуваната и контролната група и да се види поврзаноста меѓу вредностите на тумор - маркерите со дебелината на ендометриумот кај сите испитаници; да се испита поврзаноста меѓу нивото на естрадиол и ендометријален карцином; да се утврди корелација меѓу личната анамнеза и ендометријалниот карцином; да се направи проценка меѓу поврзаноста на ендометријалниот карцином со возраста, и бенигните ендометријални промени, како и да се пресмета cut off вредност кој би бил патогномоничен за појава на ендометријалниот карцином.

Како хипотеза успеавме да докажеме дека постои сигнификантна поврзаност помеѓу дебелината на ендометриумот и бенигните, односно малигните промени на ендометриумот кај пациентки во постменопауза без разлика дали се со или без утерино крварење, дека нема сигнификантна асоцијација помеѓу ендометријалното крварење и

појавата на ендометријален малигнитет, дека постои значителна зависност помеѓу фамилијарната анамнеза со појавата на ендометријален малигнитет.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Приложената докторска дисертација со наслов: „Ендометријалната дебелина како предиктор на ендометријален малигнитет кај постменопаузални пациентки“ од м-р д-р Тофилоска Валентина обработува дефицитарна и современа научна проблематика вредна за истражување. Во недостаток на автентични истражувања и податоци во Р Македонија, кандидатката јасно ја прикажува моменталната состојба и потребата од ваков тип на истражување, како и од примена на современи дијагностички методи. Темата е од подрачјето на гинекологијата и ги обработува карциномите на ендометриумот.

Краток опис на применетите методи

Нашето истражување претставува проспективна компаративна опсервациона студија во која вклучивме 150 пациентки во постменопауза кои ги регрутиравме на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје.

Во контролната група вклучивме 50 пациентки кои беа во постменопауза, а беа хоспитализирани и оперирани заради урогинеколошка патологија, а со претходно ултразвучно детектирана дебелина на ендометрумот помала од 5 мм, додека во испитуваната група вклучивме 100 пациентки, исто така, во постменопауза, кои, пак, ги поделивме во две подгрупи со и без утерино крварење (50 со утерино крварење и 50 без утерино крварење).

Според ултразвучно детектираната дебелина на ендометриумот и двете подгрупи и со утерино и без утерино крварење ги поделивме на пациентки со дебелина на ендометриумот 5-8 мм, 8-11 мм, и над 11 мм.

Во студијата ги вклучивме сите постменопаузални пациентки со отсутно менструално крварење најмалку од 12 месеци, со дебелина на ендометриумот на 5 и над 5 мм со и без утерино абнормално крварење кај кои рутински направивме експлоративна киретажа.

Од студијата ги исклучивме пациентките во генеративна возраст, оние кај кои не можевме да направиме фракционирана експлоративна киретажа, пациентките со лична анамнеза за малигна болест (мината или актуелна), пациентките со лична анамнеза за бенигни или малигни болести на овариумите, пациентки кои беа оперирани од карцином на дојка и третирани со тамоксифен, како и пациентки со било какви хируршки зафати во малата карлица заради гинеколошка патологија.

Следеа процедури и постапки при иследувањето, поточно на сите пациентки кои беа селектирани за учество во студијата им беа во целост презентирани целите на истражувањето, како и гаранциите за почитување на нивната приватност и анонимност. На сите им предочивме дека добиените резултати од истражувањето ќе ги примениме само за научни цели без можност за поврзување на информациите со лицето од кои истите се добиени.

Постапките кои беа применети кај селектирани пациентки за истражувањето беа дел од протоколарни рутинско воспоставени постапки кои соодветствуваат за состојбата и третманот.

По самата анамнеза, деталното информирање на пациентките за текот на испитувањата и по добивањето нивна согласност, беше пристапено кон одговарање на специјално дизајниран прашалник кој ги опфаќаше следниве податоци: возраст, висина

и тежина врз основа на кои се пресметуваше БМИ, фармаколошка анемнеза, пушење цигари, лична и фамилна анамнеза.

Следеше земање на венска крв за одредување на хормон естрадиол како и тумор - маркерите Са 125 и СЕА, потоа следеше ултразвучната анализа во која ги анализиравме дебелината на ендометриумот изведувана во сагитален пресек на утерусот истата изразена во мм,како и неговата ехогеност. Хомоген ендометриум беше оној кај кој постоеше јасна граница кон миометриумот и укажуваше на бенигни лезии, додека кај хетерогениот имаше присуство на течност во утеринатa празнина тој укажуваше на малигни промени.

Следеше доплер - испитување на резистентниот индекс на васкуларизација на ендометријалната промена(Ri) во најваскуларизираниот дел на промената во кое ниво се мереше и протокот. Тој ни даде сигнификантна поврзаност со појавата на ендометријален малигнитет. Секоја промена на резистентниот индекс под 0,42 беше асоцирана со малигна промена и, обратно, со бенигна промена.

На крај следеше фракционирана експлоративна киретажа со материјал од биопсија земен посебно за грлото на матката посебно за утеринатa празнина, и тој беше испратен за хистопатолошка верификација.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Предиктивната улога на одредени параметри (возраст, БМИ, фамилијарна анамнеза, вредност на доплерот, број на абортуси и др) ја тестиравме со униваријантна логистичка регресиона анализа во однос на постоење на ендометријалниот малигнитет.

Од униваријантната логистичка регресиона анализа на предиктивната улога на селектирани параметри во однос ендометријален малигнитет направена кај сите пациентки покажа дека статистички значајни се ехогеноста, вредноста на доплер на ендометриумот и дебелината на ендометриумот.

Согласно со нашата студија, со зголемувањето на дебелината на ендометриумот несигнификантно се зголемува концентрацијата на тумор - маркерот Са 125, односно сигнификантно се намалува концентрацијата на тумор - маркерот СЕА, се утврди дека нема сигнификантна асоцираност помеѓу пациентките со и без утерино крварење и доплер на ендометриумот, дека кај пациентките со дебелина на ендометриумот под 5мм бенигниот патохистолошки наод беше за 3,917 сигнификантно почест споредбено пациентките со дебелина на ендометриумот над 5 мм, но и исто така дека во групата со утерино крварење пациентките имаа 5,412 пати сигнификантно почесто малигден хистопатолошки наод споредбено со оние пациентки без утерино крварење. Истотака утврдивме сигнификантна позитивна умерена корелација помеѓу видот на хистолошкиот наод и дебелината на ендометриумот, односно дека со зголемувањето на дебелината на ендометриумот се зачестува малигниот наод.

Позитивната фамилна анамнеза за карцином кај еден од родителите (со фокус на дојка, дебело црево) претставува предиктор кој ја зголемува веројатноста за ендометријален малигнитет за 3,138 пати.

Резистентниот индекс на доплер на ендометриумот ни покажа сигнификантно зголемување на ендометријалниот малигнитет за 7,399 со вредност помала од 0,42.

Сите параметри кои со униваријантната логистичка регресиона анализа се потврдија како сигнификантни предиктори во однос на ендометријален малигнитет беа ставени во методот на мултипла логистичка регресиона анализа. Согласно резултатите од мултиплата регресиона анализа, за $p<0,05$, како независен предиктор за ендометријален малигнитет мултиплата логистичка регресија ги потврдни ехогеноста на ендометриумот, фамилијарната генеза за малигно заболување и дебелина на ендометриум >11 mm во однос на <0,5 mm.

Направена беше ROC (receiver operating characteristics) анализа за утврдување на cut off вредност за дебелината на ендометриумот која би била дијагностички ефикасна во раната дијагноза на ендометријален малигнитет. Анализата беше имплементирана за целиот примерок, како и поединечно за услови со и без утерино крварење. Согласно анализата на целиот примерок, вредноста на AUC (area under the curve) за дебелината на ендометриумот и ендометријалниот малигнитет, има значајна дијагностичка ефикасност за AUC=0,738 (0,619-0,857) CI 95%, p=0,001.

Дебелината на ендометриумот над 11 мм во однос на онаа помала од 5мм сигнификантно ја зголемува веројатноста за ендометријален малигнитет за 8,773 пати. Нашата cut off - вредност за дебелината на ендометриумот ≥ 7,15 мм е пресметана согласно максимална сензитивност (sensitivity=90% CI=95%) и соодветна специфичност (sensitivity=77,5% CI=95%) и Jouden index од 0,85.

За дебелината на ендометриумот и ендометријалниот малигнитет кај пациентки без утерино крварење имаме значајна дијагностичка ефикасност за AUC=0,886(0,793-0,979) CI 95%, p=0,001. Cut off - вредноста за дебелината на ендометриумот **≥**5 мм е пресметана согласно со максимална сензитивност (sensitivity=100% CI=95%) и соодветна специфичност (sensitivity=100% CI=95%). За Jouden index добивме вредност 0,1.

За дебелината на ендометриумот со утерино крварење, cut off - вредноста за дебелината на ендометриумот ≥5 мм ја пресметавме согласно со максимална сензитивност (sensitivity=87,5% CI=95%) и соодветна специфичност (sensitivity=73,5% CI=95%) и за неа за Jouden index добивме вредност 0,61.

Споредбата на двете ROC - криви за дебелината на ендометриумот и ендометријалниот малигнитет кај пациентките со и без утерино крварење на испитуваната група не покажа статистички сигнификантна разлика за p=0,2341. Разликата во дијагностичката ефикасност на добиените cut off - вредности за дебелината на ендометриумот под 5 мм во раната дијагноза и кај двете подгрупи не покажа статистичка значајност.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација со наслов ,,Ендометријалната дебелина како предиктор на ендометријален малигнитет кај постменопаузални пациентки“, од кандидатката м-р д-р Тофилоска Валентина, претставува истражување во гинекологијата. Изработката на темата на оваа докторска дисертација ќе придонесе како скрининг - алатка за рана детекција на ендометријален малигнитет кај пациентки во постменопауза.

Сумирајќи ги концизно резултатите од оваа студија и заклучоците кои од нив произлегуваат, докторантката дава значаен придонес за зголемување на знаењата за клиничките и етиолошките аспекти на ендометријалниот карцином. Клиничкото значење на оваа студија произлегува од нејзините резултати преку кои се добиени прецизни податоци за поврзаноста на ендометријалниот карцином со дебелината на ендометриумот.

Докторската дисертација со наслов ,,Ендометријалната дебелина како предиктор на ендометријален малигнитет кај постменопаузални пациентки“, од кандидатката м-р д-р Тофилоска Валентина, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила следниве рецензирани истражувачки трудови:

[5]. Автори: Valentina Tofiloska , прв труд објавен во: Open access macedonian journal of medical Sciences ,published on january 15,2019 as https://doi.org/10.3889/oamjms.2019.079 под Наслов „The connection of the level of estradiol in serum and obesity with the endometrial bleeding in postmenopausal women“.

[6]. Автори: Valentina Tofiloska , втор труд објавен во: Open access macedonian journal of medcal Sciences ,published on july 28,2019 as https://doi.org/10.3889/oamjms.2019.639, под Наслов „The connection between the endometrial thickness and the risk of endometrial malignancy in postmenopausal women“.

Заклучок и предлог

Главни научни придонеси на кандидатката се: добиените наоди од ова базично истражување ни даваат автентични податоци за клиничките и етиолошките аспекти на ендометријалниот карцином кај популацијата во Р Македонија.

М-р д-р Тофилоска Валентина со своето претходно искуство во научноистражувачката работа, како и со спроведувањето на оваа студија, со објавените научни трудови во стручни публикации, ќе даде значаен придонес во научноистражувачката работа во оваа област.

Кандидатката, во своето научно портфолио, има запишано учества во домашни и меѓународни асоцијации од областа на гинекологијата, преку кои има изградено солидна мрежа за дисеминација и размена на стекнатите знаења.

Таквите комуникации во иднина ќе обезбедат конкретна споредба на резултатите и наодите објавени во докторската дисертација со наодите на слични студии и ќе отворат можност за дополнителна верификација на научниот труд на кандидатката во оваа област. Дополнително, преку понатамошниот стручен и академски ангажман на кандидатката, наодите и знаењата од оваа докторска дисертација можат да бидат пренесени до студентите и постдипломците кои се заинтересирани за оваа проблематика.

Докторската дисертација под наслов „Ендометријалната дебелина како предиктор на ендометријален малигнитет кај постменопаузални пациентки”, поднесена од м-р д-р Тофилоска Валентина, претставува оригинален и самостоен научен труд и во целост ги исполнува условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии - докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Комисијата смета дека трудот ги опфаќа и во целост ги обработува поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд, со јасно дефинирани цели, прецизно изложени материјал и методи, детално прикажани статистички обработени резултати. Дискусијата и заклучоците се објективни и реални и даваат прецизни одговори на поставените цели.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р Валентина Тофилоска со наслов: „Ендометријалната дебелина како предиктор на ендометријален малигнитет кај постменопаузални пациентки“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Марјан Стојовски, претседател,с.р.
Проф. д-р Марија Крстевска, ментор,с.р.
Проф. д-р Јорго Бабушку, член,с.р.
Проф. д-р Славејко Сапунов, член,с.р.
Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска, член,с.р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНКА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „СКРИНИНГ НА ПРЕЕКЛАМПСИИ ВО ПРВ ТРИМЕСТАР ОД БРЕМЕНОСТА: СЕРУМСКОТО НИВО НА ПЛАЦЕНТАРНИОТ ФАКТОР НА РАСТ НАСПРОТИ МАЈЧИНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ“ ОД Д-Р КРИСТИНА СКЕПАРОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на 23. редовна седница одржана на 26.12.2019 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката д-р Кристина Скепаровска со наслов „Скрининг на преeклампсии во прв триместар од бременоста: серумското ниво на плацентарниот фактор на раст наспроти мајчините карактеристики“, во состав:

проф. д-р Гордана Адамова (претседател),
проф. д-р Никола Јанкуловски (ментор),
доц. д-р Горан Димитров (член),
доц. д-р Ана Данева Маркова (член),
проф. д-р Бети Зафирова Ивановска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката д-р Кристина Скепаровска, со наслов „Скрининг на преeклампсии во прв триместар од бременоста: серумското ниво на плацентарниот фактор на раст наспроти мајчините карактеристики“, содржи 105 страници компјутерски обработен текст во фонт Arial, со 1,5 проред и големина на букви 11, во кој се поместени 34 табели и 24 слики.

На трудот му претходи куса содржина на македонски и анлиски јазиик. Самиот труд е структуриран во 9 глави, по што следат благодарноста, референците и апендиксите. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува поедноставно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Првата глава насловена како **ВОВЕД** е структурирана во 4 точки. Во првата: **Преваленца и значење на преeклампсија**, кандидатката го брани изборот на подрачјето на нејзината докторска теза. Наведени се преваленцата на болеста и значењето кое таа го има по мајчиниот морталитет, морбидитет и подоцнежни секвели, перинаталниот морбидитет, морталитет и подоцнежни секвели, како и финансискиот импакт на болеста врз здравствениот систем. Втората точка: **Патогенеза на преeклампсија** е посветена на детален опис на патогенезата на болеста која е предмет на истражување на кандидатката. Започнувајќи со опис на физиолошкото ремоделирање на спиралните артериоли при нормална бременост, преку недостаточно нивно ремоделирање при преeклампсија (ПЕ), па до стратификација на патогенезата на преeклампсијата во стадиуми со опис на патофизиолошките процеси и импликации на истите врз добробитта на фетусот и мајката, кандидатката прави јасен и концизен преглед на природата на заболувањето. Во третата точка насловена како: **Предикција на преeклампсија**, кандидатката на почетокот се осврнува на бенефитот по однос на матерналниот и перинаталниот исход, кој преку можноста за рана дијагноза, а особено преку иницирање на превентивни мерки, би го остварила адекватна и благовремена детекција на пациентки со ризик за развој на преeклампсија, а потоа кандидатката прави преглед на скрининг-тестовите кои досега се користеле, т.е. се користат за предикција на болеста. Кандидатката ги опишува мајчините карактеристики асоцирани со подоцнежна појава на преeклампсија, интегрирани во NICE (National Institute of Health and Care Excellence) и ACOG (American College of Obstetricians and

Gynecologists) препораките, потоа доплерот на утеринатa артерија и, конечно, биохемиските маркери во детекција на пациентки во ризик за појава на преeклампсија, и прави преглед на нивниот перформанс цитирајќи литература. Четвртата точка: **Плацентарен фактор на раст** му е посветена на биохемискиот маркер, кој, како предиктор на преeклампсии, е предмет на анализа во оваа докторска дисертација. Даден е историски преглед на неговото откривање и утврдувањето на биолошката активност, опишана е неговата градба, механизмот на дејство и неговите функции во ембрионалниот развој и адултниот живот. Кандидатката особено внимание посветува на улогата на плацентарниот фактор на раст (placental growth factor - PlGF)d во нормална, а потоа во преeкламптична бременост. Оваа потточка и, воедно, и воведот пациентката ја завршува давајќи преглед на перформансот, кој плацентарниот фактор го покажал во досегашните студии во скрининг на преeклампсии и како единечен маркер и во комбинација со други.

Во втората глава, **МОТИВ,** кандидатката наведува две причини кои ја поттикнале да ја истражува оваа тема: 1. отсуството на национални студии кои го евалуираат перформансот на одделни скрининг-тестови, а без чие познавање е невозможно етаблирање на адекватен алгоритам за детекција и следење на пациетки со ризик, и 2. строгата препорака дека секоја лабораторија, при одредување на концентрација на биохемиски маркер, треба да изработи свои референтни рамки врз основа на специфичностите на постапката на мерење и користените реагенси (наместо да усвои туѓи).

Опис на целите на студијата

Во третата глава, **ЦЕЛИ**, стратифицирани и јасно и концизно се дефинирани следниве цели:

Примарни цели:

1. евалуација на перформансот на мајчините карактеристики во скоп на NICE и ACOG-препораките како скрининг-тест за преeклампсија; 2. евалуација на перформансот на плацентарниот фактор на раст како скрининг-тест за преeклампсија; 3. компарирање и комбинирање на тестовите преку конфронтирање на нивните статистички обележја.

Секундарни цели:

1. евалуација на перформансот на плазма протеинот-А асоциран со бременоста (Pregnancy associated plasma protein-A, PAPP-A) како скрининг-тест за преeклампсија; 2. испитување на асоцијацијата на плацентарниот фактор на раст со плодови мали за гестациската старост (small for gestational age - SGA).

Во четвртата глава насловена како **МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ,** кандидатката дава детален опис на структурата на студијата. Неа, согласно со проведената постапка, исправно ја дефинира по дизајн како опсервациска, проспективна кохортна студија. Го наведува местото и времето на реализација: Специјална болница за гинекологија и акушерство „Мајка Тереза“ во соработка со Институтот за имунобиологија и хумана генетика при Медицинскиот факултет во Скопје, септември 2018- октомври 2019.

Материјалот на студијата е прецизно дефиниран заедно со инклузивните и ексклузивните критериуи:

- Инклузивни критериуми:
- едноплодова бременост
- бременост од 11+0 до 13+6 гестациски седмици, т.е. растојание теме-врв на сакрум 45-84 mm
- мајчина возраст од најмалку 18 години
- потпишана информирана согласност.

- Ексклузивни критериуми:
- мртов плод
- констатирани конгенитални аномалии на ултразвучниот преглед
- пациентки со сериозна болест или ментална попреченост

- актуелно учество во други истражувања.

Наведени се **влезните податоци** во студијата: 1. анамнестички податоци со социо-демографски карактеристики и податоци од опстетричката историја: возраст, националност, степен на образование, место на живеење, социо-економски статус, пушење, индекс на телесна маса, паритет, интервал меѓу бременостите, актуелна гестациска старост, начин на зачнување, вредност на плазма протеин А-асоциран со бременоста, (колектиран по добивањето на наодот од скринингот за анеуплоидии), употреба на лекови; 2.анамнестички податоци од интерес, за детекција на пациентки со ризик за развој на преeклампсија според насоките на NICE и ACOG. 3.одредување на серумското ниво на плацентраниот фактор на раст, при што постапката за колектирање н примероците, чување на серумот и мерење на концентрацијата се детално опишани.

Наведени се **излезните податоци**, т.е. исходи на студијата: дијагноза на преекплампсија, дијагноза на хипертензија во бременост (Pregnancy induced hypertension-PIH), дијагноза на плодови мали за гестациската старост и истите се прецизно дефинирани според релевантни дефиниции.

Дефинирани се условите за **превремен прекин или отпаѓање од студијата**: неможност за следење; абортус; породување пред 37. гестациска седмица по друг основ сем преeклампсија; хипертензија во бременост; плод мал за гестациската старост; недостаточни контроли; повлекување на информираната согласност.

Преставен е протоколот за работа и утврдени се временските точки и параметрите за евалуација:

1. Евалуација на мајката:
   - -мерење на крвен притисок и по потреба:
   - -одредување на протеинурија
   - -одредување на биохемиски статус.

2. Евалуација на плодот:
   - -УЗ преглед (биометрија, количина на околуплодова вода, позиција и староста на постелката, а по потреба: биофизички профил, протоци низ фето-плацентарна единица)
   - - NST (Non stress test).

3. Евалуација на новороденото (по породувањето):
   - -гестациска седмица при породувањето
   - -телесна тежина
   - -Апгар-скор
   - -начин на породување
   - -време на престој на одделот интензивна нега (Neonatal Intensive Care Unit - NICU).

На крајот од оваа глава во потточката: **Стандардизација на постапки**, кандидатката ги наведува условите и начините под кои ќе ги спроведува постапките: мерење на крвен притисок; одредување на протеинурија и биохемиски статус; одредување на гестациска старост (гс) при породување; одредување на прецентилен cut-off, а во контекст на дијагностицирање на исход од студијата.

<u>Краткок опис на применетите методи</u>

Во студијата биле регрутирани вкупно 779 испитанички во прв триместар од бременоста. Кај нив во интервалот 11^{+0}- 13^{+6} гестациски седмици биле земени наведените социо-демографиски подароци од интерес, бил пополнет прашалник за ризик за развој на преeклампсија по препораките на NICE и ACOG и била земена крв за одредување на серумското ниво на плацентарниот фактор на раст. Од крвта по стандардна постапка (½ час чекање на собна температура за спонтана коагулација на примерокот, потоа 10 мин.

центрифугирана на 1500 вртежи во минута) бил одвоен серумот и истиот веднаш бил смрзнат на -20^{0}C. Серумите, со почитување на студениот синџир, биле префрлени на Институтот за Имунобиологија и хумана генетика каде се одредила концентрацијата на плацентарниот фактор на раст.

Испитаничките во 28. и 34. гестациска седмица биле телефонски контактирани, а во 32., 36., 38., 40. гестациска седмица биле болнички евалуирани за постоење на прееклампсија и хипертензија во бременоста: им бил измерен, по пропишана постапка, крвниот притисок и при вредности ≥ 140/90, измерен два пати на растојание од 4 часа, им била земена крв за одредување биохемиски статус и колектирана диуреза за одредување на протеинурија.

По породувањето, родилната тежина на новороденото на сите испитанички била евалуирана и сите оние под 3 перцентила биле издвоени во посебна група.

По завршувањето на студијата (породувањето на сите испитанички), оние со дијагноза на прееклампсија, хипертензија во бременоста и родилки на плодови мали за гестациската старост (под 3 перцентила) ги сочинувале афектираните групи (вкупно 72 пациентки: 18 со прееклампсија, 22 со гестациска хипертензија и 32 со плод мал за гестациската старост под 3 перцентила), а останатите контролната група (573 пациентки).

Групите меѓу себе биле контрофонтирани за вредноста на плацентарниот фактор на раст, и податоците од NICE и AGOG-прашалниците и вредноста на плазма-протеинот-А асоциран со бременоста. Потоа, плацентарниот фактор на раст, NICE-прашалникот и плазма-протеинот-А асоциран со бременоста биле компарирани меѓу себе како индивидуални маркери за предикција на прееклампсија, а потоа биле комбинирани во интегрален модел.

Во петтата глава, **СТАТИСТИЧКА АНАЛИЗА**, кандидатката при наведува статистичките постапки и пакети користени при обработка на добиените податоци.

Во шестата глава: **РЕЗУЛТАТИ**, кандидатката ги поместува добиените резултати од истражувањето, а во седмата **ДУСКУСИЈА** ги толкува и ги конфронтира своите наоди со наодите во литературата.

<u>Краток опис на резултатите од истажувањето и споредбена анализа со наодите во литературата</u>

- Обезни пациентки, Body mass index (BMI) >30 значајно почесто биле регистрирани во групата со гестациска хипертензија (p=0.000003), значајно поретко во групата плодови мали за гестациската старост (p=0.048), а незначајно почесто во групата со прееклампсија.

Ова е во согласност со другите истражувања (Skrastad, Youssef), каде што кога се евалуира ПЕ групата како една целина, BMI не покажува статистички значајно повисока разлика во однос на К-групата.

- Уделот на испитаничките од албанска етничка припадност во групата со прееклампсија бил сигнификантно помал од уделот на Албанки испитанички во контролната група - 38,9 % наспроти 66 %. (p=0.018)

Ова не противречи на наодите во литературата (Poon, Froidat, Akolekar) кои говорат за расна, а не етничка асоцијација со ПЕ, при што црната раса е сигнификантно почесто застапена меѓу жените со ПЕ во однос на останатите.

- Од вкупниот број Македонки вклучени во студијата, 4,14 % развиле ПЕ, додека тоа го сториле само 1,16 % од Албанките вклучени во студијата. Оваа разлика со p=0,073 се покажа статистички незначајна.
- Бремените жени со прееклампсија значајно почесто биле нулипари во однос на испитаничките со нормална бременост – 72,2 % наспроти 44,5 % (p=0.02).

Ваквата асоцијација на нулипаритот со појава на ПЕ е во согласност со наодите во литературата: 55,3 vs 84,6 % (Audibert) 47,7 vs 61,3 % (Poon), 43,9 vs 65,7 % (Schneuer), 52,5 vs 63,8 % (Nucci).

- Активни пушачи сигнификантно почесто биле бремените жени со гестациска хипертензија (31,82 % vs 12,91 %; p<0,011).

За разлика од наодите на Poon, Akolekar, Schneuer, оваа студија не покажа пониска стапка на пушачи во групата на пациентки со ПЕ, што, пак, е во согласност со наодите на други автори (Nucci, Froidat).

- Во двете афектирани групи со хипертензивно нарушување, бројот на бремени жени со анамнестички податок за претходна ПЕ/РІН бил повисок од бројот на жени со таков податок во контролата (16,6 vs 5,2 за ПЕ, p= 0.038 односно 27,3 vs 5,2 за РІН, p=0.00000), што се потврдило и како статистички значајна разлика.

Резултатот од оваа студија е во согласност со наодите во литературата: Skrastad, исто така, пријавува трократен скок на позитивен одговор во групите ПЕ-РІН од 6,6 % на 19 %; Poon репортира скок од 2,6 % во контролната група на 14,5 % во групата доцни прееклампсии; скок од 2,9 % на 12,6 % за доцни ПЕ пријавува и Аколекар. Студиите кои ја евалуирале и гестациската хипертензија, исто како и резултатот во оваа теза, пријавуваат сигнификантна асоцијација на сегашната гестациска хипертензија со претходен РІН/ПЕ (Poon, Audibert).

- Бремените жени од сите три афектирани групи почесто од бремените жени од контролната група имале фамилијарна оптовареност за прееклампсија, 16,7 %, 22,7 % 12,5 % наспроти 7 % во контролната група (К), но како статистичка сигнификантна се потврди застапеноста на испитанички со фамилијарна историја за прееклампсија во групата со гестациска хипертензија во однос на контролата (p=0.006).

Отсуство на статистичка знајачност покажуваат и други студии: на пр. Froidat 3,9 % К vs 6,7 % ПЕ или Skrastad кој пријавува дури и пониска стапка на појава во ПЕ групата (8,8 К vs 7,7% ПЕ). Меѓутоа, студиите кои вклучуваат голем број на пациенти, појавата на почеста позитивна фамилијарна анамнеза за ПЕ, успеваат да ја докажат како статистички значајна (Poon).

- Со историја за хронична хипертензија биле регистрирани 2,8 % испитанички во контролната група и 22,2 % испитанички во групата со прееклампсија, и оваа разлика се потврди како статистички сигнификантна (p=0,0000).

Наодите во литературата, широко и недвојбено го поддржуваат овој резулат, при што стапката за хронична хипертензија е релативно стабилна низ студиите околу 1 %, додека стапката во групата ПЕ се менува во зависност дали се евалуира ПЕ во целина или поодделно, рана и доцна.

- Податок за забременување со ин витро фертилизација дале 0,7 % испитаници во контролната, а 5,56 % од испитаниците во ПЕ што со статистичка значајност p=0.0027 ја прави оваа разлика статистички сигнификантна.

Наодите на Poon, Akolekar, Audibert говорат за поголема фреквенција на техниките на асистирана репродукција во ПЕ групата, но без статистичка сигнификантност.

- Терапија иницирана уште во првиот триместар од бременоста примале 12,8 % од испитаничките во контролната група, а 38.89 % испитанички од групата ПЕ (p=0,000435).

И овој резултат е во согласност со наодите на Poon, Akolekar и Froidat.

- Просечната гестациската старост при породување на пациентките од групата со ПЕ била 37,4 г.с., што наспроти 39,4 г.с. во контролната група дала разлика со сигнификантност p=0,00002.
- Родилната тежина на новородените од ПЕ-групата била 2590 g vs 3400 g за контролната група (p=0.0022).
- 61,1 % од испитаничките со ПЕ бременоста ја завршиле со царски рез, наспроти 36,5 % во контролната група (p=0.036).
- Апгар-скорот во петтата минута во ПЕ-групата бил полош од оној во контролата p<0,05.
- 33,3 % од новородените родени од мајки со прееклампсија имале потреба за престој на одделот неонатална интензивна нега, наспроти 5,8 % од новородените родени од мајки во контролната група (p=0.0000).
- Неонаталната смрност во ПЕ-групата бил 11,1 % наспроти 1 % во контролната група, (p=0,00027).

- Новородените во групата плодови мали за гестациската старост, освен помалата родилна тежина, во однос на контролната група имале статистички сигнификантно полош Апгар-скор и во првата и во петтата минута (p<0,05).
- Опстетричкиот исход на пациентките со гестациска хипертензија не покажал разлика во однос на тој во контролната група.

Заклучокот дека ПЕ е асоцирана со полош опстетрички исход во однос на исход без ПЕ е во согласност со наодите од литературата. Pauline Mendola констатира полош опстетрички исход за ПЕ-група и тогаш кога ги анулира ефектите од претерминското јатрогено породување по однос на прием во NICU, но не и по однос на перинатален морталитет.

Независно од општиот заклучок, резултатите на оваа студија не се во согласност со резултатите на развиените земји. За илустрација, Sarka Lisonkova во својата ретроспективна студија за перинаталниот исход при прееклампсија во САД, наведува 68 % NICU прием кај ПЕ<34 г.с., и само 4 % за ПЕ≥34 г.с., и неонатален морталитет од 3 % за првата во 0,9 % за ПЕ>34 г.с. Кај нас приемот на NICU за деца < 34 г.с. беше 100 %, а неонаталната смртност во таа група беше 33 %.

- Сигнификантни контрибутори во појава на прееклампсија биле: постоењето на хронична хипертензија, ИВФ забременувањето, и паритетот при што:
  - -пациентките со историја на висок притисок имале релативен ризик за развој на ПЕ од 8,2 (RR=8,2 , 95 % CI 3,0-22,6);
  - -жените со бременост остварена со ИВФ имале релативен ризик за развој на ПЕ од 6,9 (RR 6,9, 95 % CI 1,1-42,3);
  - -нулипарите имале релативен ризик за развој на прееклампсија во бременоста од 3,1 (RR=3,1, 95 %CI 1,1-8,7);
  - -претходна бременост комплицирана со висок притисок имала релативен ризик за појава на ПЕ во ова бременост од 3,3 (1,0-11,1), додека претходна бременост без ПЕ имала ризик 0,14 за појава на истата во оваа бременост (RR 0,14, 95 % CI 0,03-0,6).

Овие наоди се конзистентни со наодите во литературата: Poon 2009 анализирајќи ја асоцијацијата на PAPP-A со ПЕ посочува дека најзначаен позитивен контрибутор за ПЕ меѓу мајчините карактеристики е хроничната хипертензија, црната раса и бременост со позитивна анамнеза за PIH/ПЕ, а негативен – претходна бременост без PIH/ПЕ при референтна точка на нулипарутетот од единица. Следната година, истиот автор, покрај претходно споменатите варијабли, во утврдување на мајчиниот специфичен (индивидуален) ризик за развој на ПЕ ја воведува и асистираната репродукција и тоа со релативен ризик веднаш зад хроничната хипертензија, согласно со резултатите во оваа докторска теза. Истите ризик фактори за појава на ПЕ ги верифицира и Akolekar, со тоа што по хроничната хипертензија која е прва меѓу контрибуторите постојано, останатите се изменуваат по редослед во зависност од тоа дали зборува за рана или доцна ПЕ.

- Скрининг-позитивни пациенти според NICE и ACOG препораките значајно почесто биле регистрирани во ПЕ и PIH групата (p,0.05), додека серумското ниво на плацентарниот фактор на раст бил статистички значајно понизок во ПЕ и SGA групата (p,0.05) во однос на контролната група.
- Пациентките од групата со прееклампсија и гестациска хипертензија биле сигнификантно почесто позитивни според NICE во однос на контролата (p=0,0000 за ПЕ односно p=0,0002 за PIH).
- 10,5 % од жените кои не развиле ПЕ (контролната група) биле скринирани како пациентки со ризик, наспроти 36,4 % од пациентките кои развиле гестациска хипертензија. 55,6 % од пациентките кои развиле ПЕ биле скринирани позитивни по NICE.
- NICE протоколот имал плоштина под ROC (receiver operating curve) кривата, AUC (Area Under the Curve) имала вредност од 0,72 (AUC = 0,72, Std.error, CI 95 % 0,579-0,86) - што укажува на тест со добра дискриминаторна способност.
- При фиксирана стапка на лажно позитивен резултат (False positive rate, FPR) од 10 %, стапката на детекција на ПЕ на NICE протоколот изнесувала 45,4 % .

Независно од долгогодишното постоење на NICE-препораките за скрининг на ПЕ, малку студии имале за цел да го анализираат неговиот перформанс. Во детекцијата на ПЕ во целина, Plasenica во 2007 пријавува сензитивност на мајчините карактеристики од 47 % за 10 % стапка на лажно позитивен резултат, Liona Poon во 2009 репортира стапка на детекција од 44 % , а Tan Yi 30 % детекција за ПЕ во целина репортирани во 2018 во SPREE (Screening for PREEclampsia) студијата.

- Споредено со контролата, ризик за прееклампсија според ACOG сигнификантно почесто бил детектиран кај испитаничките со прееклампсија и гестациска хипертензија (p=0,0058 ; p= 0.0011).
- Според ACOG-протоколот 62,7 % од жените во контролната група биле скринирани позитивни за развој на ПЕ, 56,3 % од жените во SGA групата, 95,5 % од жените во групата PIH, и 94,4 % од пациентките кои навистина развиле ПЕ.
- ACOG-тестот со големина на AUC од 0,655, Std.error 0.052 (CI 95 % 0.553-0.757), поседува задоволувачко ниво на дискриминаторна способност.

Резултатите за перформансот на ACOG-протоколот добиени во оваа студија се во согласност со наодите во литературата. Poon говори за сензитивност над 90 % при 64,1 стапка на лажно позитивен резултат, додека O'Gorman репортира 90 %, односно 89 % (стратифицирано за рани, претерминski и терминski ПЕ), повторно со висока 64,1 % стапка на лажно позитивен резултат.

- ACOG има поголема сензитивност за детекција на ПЕ од NICE (94,4 vs 55,6), но при многу поголемо лажно позитивно регрутирање на испитаници, што ја намалува неговата специфичност (36,4 vs 88,4), позитивниот коефициент на веројатност (1,5 vs 4,8) и позитивната предиктивна вредност (4,1 vs 12,1). AGOC во однос на NICE покажува подобри перформанси во отфрлање на дијагнозата: негативен коефициент на веројатност од 0,15 vs 0,5 за NICE, и негативна предиктивна вредност од 99,6 % vs 98,6 %.
- Медијаната на концентрацијата на PlGF во контролната група била 39,4 pg/ml, наспроти, 31,8 pg/ml за ПЕ-групата, 33,6 за PIH-групата и 33,8 во SGA-групата. При тоа, статистички значајно помали концентрации на PlGF во однос на контролата се измериле кај испитаничките со ПЕ и SGA (p= 0,0059 ; p=0,0018).

- Најзначајни контрибутори на $\log_{10}$PlGF во контролната група биле: растојанието теме-врв на сакрум (p=0.000), гестациската старост (p=0.000), возраста на мајката (p=0.000), пушењето (p=0.000) и паритетот (p=0.002).

Споредено со наодите од литературата, варијаблите за кои оваа докторска теза покажа дека инфлуираат врз вредноста на PlGF се декларираат во литературата. Она што таа не го покажа е влијание на тежината, ниту како килограми (Akolekar, Skrastad), ниту како BMI врз вредноста на PlGF во контекст на подобрување на перформансот на формулата при внес и на таа петта варијабла. Отсуството на дијабетес и ИВФ како варијабли, а кои ги пријавува FMF (Фондацијата за фетална медицина) може да се должи на малиот број на пациенти со дијабетес и ИВФ во контролната група.

- Медијаната на концентрацијата на PlGF во контролната група бил 1,11 MoM, наспроти, 0,84 за ПЕ-групата, 0,97 за PIH-групата и 0,85 во SGA-групата. При тоа, статистички значајно помали концентрации на PlGF во однос на контролата се измериле кај испитаничките со ПЕ и SGA (p=0.0003; p= 0.0002).

Наодите во литературата (Froidat, Audibert, Skrastad) говорат за опсег на движење на PlGF MoM во ПЕ-групата од 0,74-0,85 MoM.

- Споредено со статистичката сигнификантност при концентрација на PlGF изразена во pg/ml (p<0,01), конверзијата на концентрацијата во MoM-ови ја зголемила сигнификантноста на разликата за еден ред на големина.

- Плацентарниот фактор на раст имал плоштина под ROC-кривата, AUC (Area Under the Curve) со вредност од 0,723, Std.error 0,06 (CI 95 % 0.606-0.841)- што укажува на тест со добра дискриминаторна способност. За фиксирана 10 % стапка на лажно позитивен резултат тестот покажал сензитивност од 39 % за ПЕ во целина.

Податоците од литературата главно говорат за перформансот на PlGF во детекција на рани ПЕ. Па така, за 10 % стапка на лажно позитивен резултат Akolekar 2008- ма пријавува стапка на детекција од 52 %, Froidat репортира стапка на детекција од 59 %, а мета анализата на Wortelboer репортира 41 % сензитивност .

Кога станува збор за детекции на ПЕ во целина, Akolekar во 2012, согласно со резултатите на оваа докторска теза при 10 % стапка на лажно позитивен резултат, за детекција на ПЕ во целина пријавува сензитивност од 40,1 % , а Marta Nucci, повторно согласно со овие резултати, на AUC 0,71 пријавува стапа на детекција на ПЕ од 37,5 %.

- При дефинирана вредност на плазма-протеинот-А асоциран со бременоста под 0,5 MoM како cut-off за позитивен резултат, тестот покажа негативен коефициент на веројатност од 1,04, сензитивност од 5,6 % и позитивна предиктивна вредност од 1,9 %.
- При 10 % стапка на лажно позитивен резултат, плазма-протеинот-А асоциран со бременоста има стапка на детекција на ПЕ од 5,6 %.

- Плазма-протеинот-А асоциран со бременоста со вредност за плоштината под кривата AUC= 0,522, покажал дека овој тест нема дискриминаторска способност за одделување на бремените жени со ПЕ од бремени жени без истата.

Студиите говорат за скромен перформанс на плазма-протеинот-А асоциран со бременоста во детекција на ПЕ, па така при cut-off под 5 перцентила (PAPP-A < 0,42), Ong пријавува 11,1 % сензитивност, додека Smith пријавува едноцифрена сензитивност од 7,6 %; во FASTER студијата Loraine Dougoff за PAPP-A <5pc, пријавува стапка на детекција од 7,85 %.

Репортираните AUC низ наодите во литературата (Spenser, Poon) се под 0,6, согласно со резултатите добиени во оваа докторска дисертација.

- Комбинираниот модел NICE протокол + PlGF довел до зголемување на плоштината под ROC кривата за 0,1. Добиената вредност за AUC изнесувала 0,834 (AUC= 0,834, Std.error 0,048, CI 95 % 0,741-0,927).
- Со вредност за AUC > 0,8 – комбинираниот модел NICE протокол + PlGF се квалификувал како тест со многу добра дискриминаторска способност за предикција на преeклампсии. Сообносот сензитивност/1-специфичност покажал капацитет на тестот на детектира ПЕ при мала стапка на лажно позитивен резултат.
- При фиксирана стапка на лажно позитивен резултат од 10%, комбинацијата NICE+ PlGF покажал стапка на детекција на ПЕ од 61,1 %.

Сите податоци од литературата недвојбено говорат за подобрување на стапката на детекција при комбинирање на двата теста независно дали тестот се користи за детекција на рани ПЕ, доцни ПЕ или ПЕ во целина. Па така, Poon покажува раст на сензитивност од 51 % (само мајчините карактеристики) на 72 % (МК + PlGF) при детекција на рани ПЕ; Akolekar од 50 % на 72 % - исто така во детекција на рани ПЕ, O'Gorman покажува раст од 49 на 65 % при детекција на претерминski ПЕ. Кога станува збор за детекција на ПЕ во целина, Audibert пријавува подобрување на стапката на детекција од 30 % за мајчините карактеристики на 41 % (МК+PlGF). Најслабо, од само неколку проценти, е подобрувањето на сензитивноста при детекција само на доцни ПЕ 37 % на 39 % во трудот на O'Gorman, односно 35 % на 38 % во трудот на Akolekar.

- Концентрацијата на плацентарен фактор на раст била сигнификантно пониска во групата плодови мали за гестациската старост под 3 перцентила во однос на контролната група (p=0.0002).

Трудовите низ литературата (Poon, Cowans) говорат за асоцијација на редуцираните нивоа на PlGF со раѓање на мали за гестациската возраст плодови, конзистентно на наодите во оваа докторска теза.

- Со плоштината под кривата со вредност од 0,659 (AUC =0,659 Std.Error 0,052 , 95 % CI 0,556-0,762), плацентарниот фактор на раст како скрининг-тест покажал задоволувачка способност за дистинкција на оние пациентки кои ќе родат плод мал за гестациската старост под 3 pc, наспроти останатите, т.е. покажал капацитет вреден за натамошна негова евалуација како скрининг алатка за оваа патологија.

Во осмата глава **ЗАКЛУЧОЦИ,** кандидатката јасно и концизно ги сублимира резултатите од својата докторска теза во заклучоци кои соодветствуваат на претходно дефинираните цели.

Во деветтата глава, **ПРЕДНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА НА СТУДИЈАТА И НАСОКИ ЗА НАТАМОШНИ ИСТРАЖУВАЊА,** кандидатката критички го наведува малиот број на испитаници во афектираната група како главен ограничувачки фактор, наспроти големата контролна група, моноцентричноста и проспективниот дизајн на студијата како главни нејзини предности.

Докторската теза на кандидатката завршува со главата **РЕФЕРЕНЦИ И АПЕНДИКСИ**, во која е даден преглед на цитирана литература: 184 фусноти и библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси, и поместени 2 апендикси.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација со наслов ,,Скрининг на преeклампсии во прв триместар од бременоста: серумското ниво на плацентарниот фактор на раст наспроти мајчините карактеристики“ од кандидатката д-р Кристина Скепаровска, претставува истражување во областа на перинатологијата и клиничката епидемиологија. Дисертацијата е изработена по сите принципи на едно научно истражување. Темата е современа и актуелна, целите се прецизно дефинирани, научниот пристап внимателно е избран, а методологијата адекватна на поставените цели. Резултатите се прегледни и систематично прикажани и дискутирани, а изведените заклучоци се концизни и недвосмислени.

Докторската дисертација со ,,Скрининг на преeклампсии во прв триместар од бременоста: серумското ниво на плацентарниот фактор на раст наспроти мајчините карактеристики“ од кандидатката д-р Кристина Скепаровска, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. Skeparovska K, Jankulovski N. Hypertensive disorders in pregnancy- physicians' awareness for early detection. Mac. Med. Preview 2019; 73(1): 15-18.

[2]. Skeparovska K, Petlichkovski A, Jankulovski N. Correlation between serum level of placental growth factor in first trimester of pregnancy and subsequent preeclampsia development- a pilot study. Mac. Med. Preview 2019; 73(2): 73-77.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Изработката на темата на оваа докторска дисертација претставува оригинален научен придонес и, воедно, ова е прва студија која на наша популација во првиот триместар од бременоста го одредувала серумското ниво на плацентарниот фактор на раст и ги евалуирала неговите перформанси и перформансите NICE- протоколот како предиктори на подоцнежна појава на преeклампција. Со оваа студија се добиени информации кои ќе помогнат во клиничката работа, првенствено во раната тријажа на пациентки со ризик за појава на преeклампсија, а со цел навремено започнување на превентивни мерки и интензивен перипартален мониторинг во контекст на рана дијагноза на болеста.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација со наслов со ,,Скрининг на преeклампсии во прв триместар од бременоста: серумското ниво на плацентарниот фактор на раст наспроти мајчините карактеристики“ од кандидатката д-р Кристина Скепаровска.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Гордана Адамова (претседател, с.р
Проф. д-р Никола Јанкуловски (ментор), с.р.
Доц. д-р Горан Димитров (член), с.р.
Доц. д-р Ана Данева Маркова (член), с.р.
Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска (член), с.р.

Издвоени мислења (доколку има):

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕХОКАРДИОГРАФСКА ПРОЦЕНА НА ЛЕВОКОМОРНА ФУНКЦИЈА И ЛЕВОКОМОРНА ДЕФОРМАЦИЈА (STRAIN) КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ИЗРАЗЕНА АОРТНА СТЕНОЗА ПРЕД И ПО АОРТНА ВАЛВУЛАРНА ХИРУРГИЈА“ ОД Д-Р ПЛАНИНКА ЗАФИРОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 10. 12. 2019 година, со Одлука бр. 0905-5520/4 формираше Комисија за оцена на докторската дисертација со наслов ЕХОКАРДИОГРАФСКА ПРОЦЕНА НА ЛЕВОКОМОРНА ФУНКЦИЈА И ЛЕВОКОМОРНА ДЕФОРМАЦИЈА (STRAIN) КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ИЗРАЗЕНА АОРТНА СТЕНОЗА ПРЕД И ПО АОРТНА ВАЛВУЛАРНА ХИРУРГИЈА од кандидатката д-р Планинка Зафировска, во состав: проф. д-р Елизабета Србиновска Костовска, (претседател), проф. д-р Ники Матвеева (ментор), проф. д-р Силвана Јованова (член), проф. д-р Сашко Јовев (член) и проф. д-р Марија Вавлукис (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката д-р Планинка Зафировска со наслов ЕХОКАРДИОГРАФСКА ПРОЦЕНА НА ЛЕВОКОМОРНА ФУНКЦИЈА И ЛЕВОКОМОРНА ДЕФОРМАЦИЈА (STRAIN) КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ИЗРАЗЕНА АОРТНА СТЕНОЗА ПРЕД И ПО АОРТНА ВАЛВУЛАРНА ХИРУРГИЈА содржи 211 страници компјутерски обработен текст во фонт Calibry (Body) со 1,5 проред, големина на букви 12 и 225 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги и меѓународни препораки на Европското и Американското здружение за ехокардиографија. Текстот е збогатен со 63 табели и 53 слики. Трудот е структуриран во 9 поглавја и воедно ги содржи сите делови на еден научноистражувачки проект: вовед, мотив за изработка на докторската дисертација, цели, материјал и методи, методи на статистичка обработка, резултати на истражувањето и дискусија на добиените резултати, по што следат заклучоците, како и листа на библиографски податоци. Начинот на изложување е јасен и концизен, лесно се следи, и воедно побудува интерес за одбраната тема на истражување. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се овозможува систематизирано и прегледно следење на материјата обработена во докторската теза. Трудот обработува актуелна научна и клиничка проблематика, вредна и оправдана за истражување, како од научен така и од клинички аспект.

Првата глава од докторската дисертација е **вовед**, кој е поделен на 5 поднаслови**.** Текстот во воведниот дел е концизен, содржински јасно структуриран и разбирлив и воедно ја поставува одбраната тема на истражување во контекст на современата медицинска наука и клиничка пракса. Во првата тематска субединица се обработува патогенезата на аортната стеноза (АС) и се дава преглед на современите сознанија за АС како активен процес на воспаление на аортната валвула во кој посредуваат хемодинамски и генетски влијанија и кој води до фиброза и осификација на валвулата. Во вториот дел се опишани хемодинамските промени кои настануваат како резултат на АС и прогресијата од компензирана левокоморна (ЛК) хипертрофија до срцева слабост. Во третиот дел се претставени и детално се опишани методите кои се користат за дијагноза и евалуација на АС; анамнеза, физикален преглед и ехокардиографија, која овозможува процена на морфологијата на залистоците и класификација на степенот на

АС според големината на аортната валвуларна површина (АВА), средниот притисочен градиент и состојбата на проток според индексираниот ударен волумен (Уви) и левокоморната ејакциона фракција (ЛКЕФ). Процена на нарушување на лонгитудиналната ЛК- функција или ЛК-деформација, односно процена на ЛК-супклиничка дисфункција се прави со ткивен доплер (ТД) или speckle tracking ехокардиографија. Во ехокардиографската евалуација важно е да се измери дебелината на ЛК-ѕидови и ЛК-маса, да се определи ЛК-систолна и дијастолна функција, како и придружните валвуларни абнормалности и абнормалности на аорта и други крвни садови. Со цел да се дополнат клиничките и ехокардиографски испитувања може да се направи одредување на плазма-нивото на натриуретички пептиди, компјутеризирана томографија и срцева магнетна резонанца, коронарен стрес-тест и коронарна ангиографија. Во четвртиот поднаслов е опишан природниот тек на болеста, како и ризик-факторите кои се одговорни за скратување на должината на асимптоматскиот период и зголемување на брзината на прогресија на болеста. Во петтиот поднаслов се презентирани индикациите за аортен валвуларен репласман (АВР) според препораките на професионалните здруженија (Европското и Американското здружение на кардиолози и кардиохирурзи).

Второто поглавје го анализира **мотивот** за изработка на оваа студија, кој е јасно дефиниран. Докторантката го потенцира фактот дека проценатa на глобалната лонгитудинална деформација (strain) на левата комора може да стане значајна метода за откривање на супклиничка левокоморна систолна дисфункција кај пациенти со АС, да помогне за преоперативна процена на прогноза на болеста, но и за донесување одлука за преземање на оперативен третман. Воедно, проценатa на глобалната лонгитудинална деформација на ЛК (GLS%) може да претставува индикатор за постоперативно подобрување на левокоморната функција и да укаже на добра постоперативна долгорочна прогноза.

Во третото поглавје од докторската дисертација, кандидатката ги презентира **целите на истражувањето,** кои се јасно дефинирани и одредени. Примарната цел на студијата е да се определат клиничките, ангиографските и ехокардиографските предоперативни и постоперативни карактеристики, како и ЛК-лонгитудиналната деформација (strain) на пациентите со изразена АС. Други цели на оваа студија кои произлегуваат од претходната цел се: да се определи поврзаноста меѓу клиничките, електрокардиографските, ангиографските и/или конвенционалните ехокардиографски параметри и параметрите на ЛК-деформација кај пациентите со изразена АС; да се определи значајноста на постоперативното подобрување на ЛК-систолна и/или дијастолна функција, односно ЛК-деформација определени ехокардиографски во однос на предоперативните параметри; да се утврдат независни предиктори за вредностите на ЛК-лонгитудинална, радијална и/или циркумференцијална деформација меѓу клиничките, електрокардиографските ангиографските и/или конвенционални ехокардиографски параметри на АС пред и по АВР; да се утврди улогата на клиничките, ангиографските и конвенционалните ехокардиографски параметри и параметрите на ЛК-деформација како независни предиктори за подобрување на ЛК-функција по изведување на АВР; да се утврди дали присуството на абнормалности на ЛК-деформација во мирување кај пациентите со изразена АС може да предвиди подобрување/влошување на хемодинамските параметри како одраз на подобрена постоперативна функција; да се утврди дополнителната вредност на параметрите на ЛК-деформација во однос на конвенционалните параметри на левокоморна систолна и дијастолна функција во разграничувањето на пациентите со подобрена постоперативна функција; да се утврдат значајни независни предиктори за краткорочна (6-12 месеци) прогноза на пациентите по АВР.

Четвртото поглавје ги прикажува **материјалот и методите**, каде што систематски се претставени одредени компоненти на методологијата на испитување за нивно полесно следење. Кандидатката го дефинира дизајнот на студијата како проспективна пресечна (cross-sectional) клиничка студија која била спроведена во Специјалната болница „Жан Митрев“ во Скопје во период од 2016/2017 година. Примерокот на

истражување опфатил 76 пациенти со ехокардиографски изразена АС кои ги исполнуваат критериумите за АВР според препораките на професионалните здруженија. Селекција на испитаниците се вршела според однапред утврдени критериуми за вклучување (исполнети ехокардиографски критериуми за изразена АС, согласност за примена на валвуларна хируршка интервенција, клинички стабилни пациенти, во синусен ритам на електрокардиограмот), односно критериуми за исклучување (придружна умерена и/или изразена валвуларна мана и/или претходна валвуларна хирургија, преткоморен флатер и/или фибрилација регистрирани на електрокардиограм, нестабилна коронарна артериска болест (КАБ), изразени sидни абнормални движења (ЗАД), изразена бубрежна или црнодробна слабост и технички неадекватен ехокардиографски прозорец). Пациентите кои ги исполниле критериумите за вклучување и кои дале писмена согласност за учество во студијата одговарале на прашалник кој вклучува демографски и анамнестички податоци за симптоми на градна болка, вртоглавица, синкопа, диспнеа, како и податоци за постоење на ризик-фактори за кардиоваскуларни заболувања (пушење, артериска хипертензија, дијабетес, дислипидемија, гојност, семејна анамнеза за КАБ, постоење на КАБ со или без реваскуларизација, периферна васкуларна болест, цереброваскуларни болести, каротидна артериска болест, хронична опструктивна болест на белите дробови, болест на штитната жлезда и други придружни болести/состојби). Исто така, биле земени и податоци за медикаментите кои биле користени од страна на пациентите вклучени во студијата. Според симптомите, пациентите биле класифицирани според функционалната класификација на професионалното здружение, New York Heart Association (NYHA) на пациенти без ограничувања; со делумно ограничување; со значајно ограничување во активностите; како и пациенти кои треба постојано да мируваат. При физикалниот преглед на пациентите биле барани знаци за срцева слабост, се мерел крвниот притисок и пулсот, биле вршени мерења со цел одредување на индексот на телесна маса (body mass index, BMI, kg/m^2) и телесна површина (body surface area, BSA). Кај сите пациенти била направена проверка на липидниот профил (вкупен холестерол, LDL-холестерол, HDL-холестерол, триглицериди), гликемија, уреа и креатинин. Исто така, кај сите испитаници бил направен 12-канален електрокардиограм (ЕКГ), каде што биле определувани: срцев ритам, срцева фреквенција, присуство на облик на напрегање како маркер на присутна ЛК-хипертрофија, присуство на ST-сегмент и T-бран промени, широчина на QRS-комплекс и постоење на блокови на гранките на His-овиот сноп, како и нарушувања во ритамот и/или во спроведувањето. Пред изведување на АВР била изведена коронарна ангиографија на која се определувало присуство/отсуство на КАБ, број на артерии со стеноза и syntax score за определување на комплексност на КАБ. Кај сите пациенти била изведена конвенционална трансторакална ехокардиографија (Philips Epique 7). За да се овозможи offline квантитативно оценување на ехокардиографските податоци, испитувањата задржани во дигиталната меморија на апаратот биле анализирани со користење на посебен софтвер (QLAB 7.1). Ехокардиографските испитување биле изведувани пред и 4-6 месеци по изведување на АВР, а кај некои пациенти и по 12 месеци. Со трансторакалните ехокардиографски испитувања биле испитувани следниве параметри:

Проценка на изразеност на АС со мерења препорачани од професионалните ехокардиографски здруженија. Проценката се правела преку одредување на брзина на проток низ стенозираната валвула со користење апикален пет-шуплински поглед; одредување на среден трансвалвуларен притисочен градиент (со компјутерска програма на апаратот); одредување на аортната валвуларна ареа (АВА). Согласно со добиените мерења изведени според Препораките на професионалните здруженија, АС се степенувала како: лесна, умерена и изразена.

Проценка на левокоморна систолна функција се вршела преку мерење и пресметување на следниве ехокардиографски параметри: ЛК крајно-дијастолни/крајно-систолни внатрешни димензии; дебелина на sидот (септален и заден) во mm во систола и дијастола; ЛК крајно-дијастолни/крајно-систолни волумени

во ml нормализирани за површината на телото; проценка на левокоморна ејекциона фракција (ЛКЕФ) во проценти; процена на големината на ударниот волумен со Doppler-методот; определување на валвуло-артериска импенданса; мерење на левокоморна маса; пресметување на релативна sидна дебелина, односно определување на постоење на концентрично ремоделирање на лева комора; sидни абнормални движења; изместување на митралниот прстен; брзина на движење на митралниот прстен од две точки (септална, латерална) во апикален четиришуплински пресек и определување на присуство и/или изразеност на митрална и аортна регургитација според Препораките на професионалните здруженија и со користење на Doppler и колор-Doppler мерења.

Процена на дијастолна функција на лева комора и димензии и функција на десно срце се вршела преку следниве ехокардиографски параметри: проценка на лева преткомора преку определување на димензијата на левата преткомора (во mm) и нејзина нормализација (индексирање) за површината на телото; определување на волумен на лева преткомора со нормализација на големината и волуменот на левата преткомора со површината на телото; проценка на брзините на трансмитралниот проток; проценка на пулмонален венски проток; мерење на движење на митралниот прстен во дијастола со ткивен доплер; определување на големини и функција на десните кавитети (десна преткомора, десна комора) и определување на притисок во пулмоналната артерија**.**

Мерење на миокардна деформација односно систолна лонгитудинална миокардна деформација од базата на срцето кон врвот, била проценувана со користење на компјутерска програма за следење на точки (speckle tracking software) согласно со важечките упатства на професионалните здруженија. Off-line анализата била правена на сите дигитално запомнати слики со користење на вообичаена компјутерска програма за лонгитудиналната анализа направена во три ехокардиографски прозорци која автоматски ја дели левата комора на 17 сегменти кои биле анализирани одделно, а глобална деформација се добива како нивна просечна вредност.

Во следното петто поглавје е прикажана **статистичка обработка** на податоците која е извршена со користење на SPSS компјутерската програма верзија 25.0 (IBM SPSS, Inc., Chicago, IL, USA). Значајноста на постоперативната промена на левокоморната систолна и/или дијастолна функција, односно левокоморната деформација определени ехокардиографски во однос на предоперативните параметри се анализирала со употреба на Wilcoxon’s signed rank test. Споредбата меѓу две групи на континуирани параметри била направена со непараметрискиот Mann-Whitney U тест на рангови, а меѓу повеќе групи со употреба на анализа на варијансата ANOVA и користење на post hoc мултиплата споредбата на Bonferroni. Категориските параметри се споредувале со помош на Pearson Chi-square тест. Поврзаноста меѓу клиничките и/или ехокардиографските параметри меѓу себе била испитувани со Pearson и/или Spearman-ова корелација. Повеќекратна линеарна регресиона анализа била изведена за утврдување на независни предиктори за постоперативно подобрување на функцијата на ЛК и нејзината лонгитудинална деформација. Area under the Receiver Operating Characteristic (ROC) анализа на криви била изведена со цел да се квантифицира дополнителната вредност на параметрите, нивната сензитивност и специфичност, како и гранични (cut-off) вредности. За сите тестови, вредноста на $p \leq 0.05$ се сметала за статистички значајна.

Резултатите од истражувањето се прикажани во шестото поглавје. Добиените резултати од спроведената статистичка анализа се прикажани прегледно во табели и графикони поделени во 5 тематски целини.

Анализата на демографските карактеристики на примерокот од 76 пациенти со ехокардиографски изразена АС кои ги исполниле критериумите за АВР покажала дека пациентите во просек биле на возраст од 66 години, најмладиот имал 30, а најстариот 80 години, речиси идентично биле застапени двата пола. Во однос на симптомите најчесто била застапена комбинацијата на градна болка и диспнеа, додека сите три симптоми, вклучително и вртоглавицата, односно синкопа биле присутни кај 8/10,5% од пациентите. Од ризик-факторите, најчесто со 82,9% била застапена артериската

хипертензија, а кај речиси половина пациенти, дислипидемијата. Претходна КАБ била забележана кај 10/13,3% пациенти, од кои кај 6% е изведена перкутана коронарна интервенција пред да бидат подложени на оперативен зафат, а кај 3 пациенти едновремено со АВР била изведена и коронарна бајпас графт хирургија. Од другите придружни заболувања, претходна преткоморна фибрилација била присутна кај 3/3,9% на пациенти, хронична опструктувна белодробна болест (ХОББ) кај 3/3,9% на пациенти, болест на штитна жлезда кај еден и претходна каротидна болест кај еден пациент. Од медикаментите кои им биле давани на пациентите, најмногу застапени биле ангиотензин конвертирачки ензим инхибитори (АКЕИ), бета-адренергични блокатори (ББ), статини и ацетил-салицилна киселина. Најбројна група во однос на симптомите била групата со лесно ограничување на вообичаената активност. Наодите од физикалниот преглед покажале присутност на знаци на срцева слабост кај 3/3,9% од пациентите, а вредностите на крвниот притисок, како и пулсот пред и по оперативниот зафат се движеле во референтните вредности. Кај 76 пациенти доминирала зголемена телесна тежина. На електрокардиограмот, волтажни критериуми за ЛК-хипертрофија биле присутни кај 28/41,8, а облик на напрегање кај 19/27,9% од пациентите. Ангиографски предоперативно, КАБ била регистрирана кај 27/36% на пациенти. АВР бил изведен со употреба на биолошка валвула кај 45/60,5% од пациентите, артефициелна била ставена кај 10/13,2%, а реконструкција била изведена кај преостанатите 20/26,3% пациенти.

Споредбата на ехокардиографските параметри пред и по АВР покажала дека **ехокардиографски параметри за степенување на АС** измерени предоперативно биле карактеристични за умерена/изразена аортна стеноза. Врвната брзина на протокот низ аортата во вредности од 3,0-4,0 карактеристични за умерена АС била измерена кај 23/30,2% од 76 пациенти, од кои 5/21,7% пациенти со ЛКЕФ < 50% и 8 пациенти со присутна КАБ. Истовремено, кај 14/18,4% пациенти врвната брзина на протокот низ аортата била ≥ 5,0 m/s. Средниот притисочен градиент кај 35/46,1% пациенти бил < 40 mmHg, од кои кај 6 пациенти бил<20 mmHg, а кај останатите 29 од 20-40 mmHg. Аортната валвуларна површина (АВА) кај 75 пациенти била < 1,0 cm2. Односот на брзини левокоморниот излезен тракт (ЛКИТ)/аорта (Ао) кај 26/34,2% пациенти бил од 0,25-0,50 карактеристичен за умерена АС.

Споредба на овие параметри пред и по аортен валвуларен репласман покажала дека без оглед на предоперативните вредности, по АВР дошло до статистички значајно намалување на врвната брзина на протокот низ аортата и средниот притисочен градиент, односно до значајно зголемување на аортната валвуларна површина и нејзината индексирана вредност, а исто така бил регистриран и статистички значаен пораст на односот на брзините на протокот низ левокоморниот истечен тракт и низ аортната валвула (p=0.0001).

Проценката на левокоморната систолна функција покажала глобално сочувана левокоморна систолна функција, левокоморна ејекциона фракција (ЛКЕФ) без оглед на полот, ударен и минутен волумен, како и внатрешните димензии и волумени на левата комора во систола и дијастола како пред, така и по АВР. Сепак, статистички значаен пораст покажала ЛКЕФ (p=0,001). Зголемената релативна ѕидна дебелина (концентрична хипертрофија) регистрирана пред АВР, останала и по репласманот, но статистички значајно се намалила (p=0,0001). Индексот на ѕидните абнормални движења (SAД) покажал статистички значајно опаѓање по репласманот (p=0,033), додека систолното движење на митралниот прстен (MAPSE) чијашто средна вредност била во референтни граници пред, значајно се зголемила по репласманот (p=0,0001). Врвната систолна ткивна брзина проценувана на ниво на митралниот прстен со ткивен доплер (s'TDI), покажала во просек редуцирани вредности во однос на референтите пред и по репласманот, но, сепак, по репласманот, брзината значајно се зголемила.

Проценатa на ехокардиографските параметри на дијастолната функција на левата комора и димензиите и функцијата на десното срце покажала дека во однос на димензиите и функцијата на левата преткомора (ЛП) пред и

по репласманот, речиси немало никаква промена. Истовремено, проценката на трансмитралниот проток покажала статистички значајна промена по репласманот (p=0,004). Исто така, бил утврден статистички значаен пораст на средната ткивна брзина мерена на ниво на митралниот прстен во рана дијастола определена со ткивен доплер (e') на кое било ниво мерено по репласманот (p=0,0001), иако средните вредности и натаму биле под референтните граници. Согласно со ова, соодносот меѓу брзината на трансмитрален проток и ткивната брзина мерена на ниво на митралниот прстен со ткивен доплер во рана дијастола (E/e') како одраз на левокоморниот притисок на полнење по репласманот значајно се намалил (p=0,0001), што би одело во прилог на евентуално намалување на дијастолната дисфункција, односно нејзино нормализирање. По репласманот немало значајни промени на внатрешните димензии на десните кавитети и средната вредност на пулмоналниот притисок во систола која пред репласманот била во референтни граници. Систолното движење на трикуспидниот прстен статистички значајно се намалило (p=0,001), иако средната вредност била во референтни граници.

Мерење на миокардната ЛК-деформација во трите ехокардиографски погледи покажало дека по репласманот, како експресија на глобалната левокоморна деформација, се јавило значајно подобрување на лонгитудиналната деформација, манифестирано како зголемена негативност на процентите, што е знак за подобрена, односно намалена глобална лонгитудинална деформација (GLS%) по репласманот. Бројот на сегменти со ЛК-лонгитудинална деформација од < 13% покажал исто така значајно намалување по репласманот.

Анализата на поврзаноста меѓу клиничките, електрокардиографските, ангиографските, и/или конвенционалните ехокардиографски параметри и параметрите на левокоморната деформација кај пациентите со изразена аортна стеноза покажала статистички значајна поврзаност меѓу одделни клинички, електрокардиографски, и ангиографски параметри и параметрите на ЛК-деформација кај пациентите со изразена аортна стеноза. Анализата покажала статистички значајна негативна корелација меѓу односот на брзините на протокот низ левокоморниот истечен тракт и низ аортната валвула и GLS% било пред или по АВР. Анализата на корелациите на вредностите на GLS% било пред или по репласман во однос на ехокардиографските параметри на систолна функција покажала значајно поврзаност на помалите внатрешни димензии и волумени, помалата индексирана ЛК маса и помалиот скор индекс на САД со намалената, односно повеќе негативна/подобра GLS%. Зголемените вредности на GLS% пред и по репласман покажале статистички значајни позитивни корелации со поголемите дебелини на меѓукоморната преграда и задниот sид и со поголемата валвуло-артериска импенданса (Zva) пред репласманот. Зголемените вредности, односно помалку негативна/полоша GLS% била значајно поврзана со намалената ЛКЕФ, намалената просечна вредност на MAPSE и намалената s'TDI како пред, така и по АВР. Анализата на поврзаноста на ехокардиографските параметри на дијастолната функција со GLS% покажала статистички значајни корелации само меѓу помалите вредности на ејекционата фракција на левата преткомора пред репласманот и зголемените вредности, односно помалку негативната/полоша GLS% пред и по репласманот.

Пациентите биле поделени според одредени значајни карактеристики како што се: полот; индексот на телесна маса; присуството/отсуството на КАБ; ЛКЕФ пред АВР; типовите на изразена АС според протокот и притисочниот градиент, како и според GLS%. Ехокардиографските параметри за стратификација на степенот на АС, параметрите за проценка на систолната и дијастолната функција на левата комора и параметрите за GLS% покажале статистички значајни промени, односно подобрување по репласман кај сите пациенти поделени во групи според горенаведените значајни карактеристики. Исто така, биле направени и **споредби на промените на испитуваните параметри пред и по АВР помеѓу одделните групи пациенти поделени според одредените значајни карактеристики,** како и нивни корелации.

Споредбата на вредностите на параметрите за процена на систолна функција **меѓу групите поделени по пол** покажала значајни разлики во однос на ЛК внатрешни димензии во систола и дијастола, дебелината на меѓукоморната преграда, како и индексираната мускулна маса пред и по АВР кои биле повисоки кај мажите. ЛКЕФ била значајно пониска кај пациентите од машки пол по АВР. Споредбата на параметрите за процена на дијастолната функција меѓу двата пола, сепак, покажала дека индексираниот волумен на ЛП по АВР бил статистички значајно поголем кај пациентите од женски пол кај кои по АВР постоел и статистички значајно повисок Е/е’ како одраз на ЛК притисок на полнење. Споредбата на вредностите на GLS% пред и по АВР кај пациентите поделени според пол покажала статистички значајна разлика речиси кај сите ехокардиографски погледи пред и/или по АВР меѓу пациентите од различен пол, односно пациентите од женски пол имале подобра ЛК-деформација во однос на мажите. Споредбата на вредностите на параметрите за процена на систолната функција меѓу трите групи пациенти **поделени според индекс на телесна маса** покажала дека Zva значајно паднала кај сите три групи на пациенти, но останала значајно повисока кај гојните пациенти во однос на оние со нормална или прекумерна телесна тежина. Споредбата на параметрите за процена на дијастолна функција покажала дека гојните пациенти пред и по АВР имале статистички значајно помала ЛПЕФ како во однос на оние со нормалната, така и во однос на оние со прекумерна телесна тежина. Споредбата на параметрите за процена на изразеноста на АС меѓу двете групи пациенти **поделени според присуство/отсуство на КАБ** покажала дека постоела статистички значајна разлика само во однос на АВА, која била значајно повисока кај пациентите без КАБ. Споредбата на параметрите за процена на систолната функција меѓу двете групи покажала дека по АВР кај пациентите со КАБ постоела значајно полоша ЛКЕФ во однос на пациентите без КАБ. Меѓусебната споредба покажала постоење на статистички значајно поголем индекс на САД кај пациентите со КАБ. Анализата покажала подобрување на GLS% кај пациентите без и со КАБ, иако по АВР кај оние без КАБ речиси дошло до нормализација на деформацијата, а кај пациентите со КАБ поради почетните многу пониски вредности останала лесно редуцирана. Споредбата на ехокардиографските параметри за ЛК-систолна функција меѓу групите пациенти **поделени според ЛКЕФ** покажала значајни разлики, пациентите со ЛКЕФ < 50% имале поголеми внатрешни димензии и волумени, пониска ЛКЕФ, поголема индексирана ЛК маса, поголема дебелина на ѕидови, помало MAPSE и поголем индекс на САД. Споредбата на вредностите на параметрите кои ја одредуваат диастолната функција меѓу двете групи покажала статистички значајни разлики пред и по АВР на ЛПЕФ која била значајно повисока кај пациентите со сочувана ЛКЕФ. По АВР, статистички значајна разлика постоела само во однос на просечната ткивна брзина мерена на ниво на митралниот прстен во рана дијастола одредена со ткивен доплер која покажала значајно повисоки вредности кај пациентите со сочувана ЛКЕФ. Пациентите со редуцирана ЛКЕФ имале значајно повисока/повеќе позитивна/полоша GLS% и поголем број на сегменти со лонгитудинална деформација<13%. Споредбата на ехокардиографските параметри за процена на АС меѓу групите формирани од 63 пациенти со ЛКЕФ>50 % кои биле **поделени според типовите АС**: „АС со нормален проток и низок градиент“ (НоП-НГ), 9/14,3 % пациенти; „АС со нормален проток и висок градиент“ (НоП-ВГ), 16/25,4 % пациенти; „Парадоксална АС со низок проток и низок градиент“ (пНП-НГ), 20/31,7 % пациенти и „АС со низок проток и висок градиент“ (НП-ВГ), 18/28,6 % пациенти покажала постоење на очекувани статистички значајни разлики во однос на вредностите на брзината на протокот и притисочниот градиент кој претставува негова изведена вредност, но АВА и нејзината индексирана вредност покажала значајни разлики меѓу групите само пред АВР. Споредбата меѓу групите за параметрите на систолна функција покажала дека пациентите со пНП-НГ пред АВР имале најмала внатрешна димензија во дијастола. Натаму, систолното движење на митралниот прстен (MAPSE) било значајно пониско во групата на пациенти со пНП-НГ во однос на оние со висок градиент. Во однос на Zva, таа покажала значајни разлики меѓу групите само пред АВР. Така, пациентите од групата на пНП-НГ покажале значајно

поголеми вредности во однос на другите две групи со нормален проток. Пациентите со НП-ВГ имале значајно повисока импенданса во однос на сите три останати групи. Резултатите на споредбата меѓу групите за параметрите на дијастолна функција покажале групни разлики само во однос на ЛПЕФ индексирана за површината на телото (ЛПЕФИ%) како пред, така и по АВР. Пред АВР, пациентите со висок градиент (НоП-ВГ и НП-ВГ) имале значајно пониски вредности на ЛПЕФИ во однос на пациентите со пНП-НГ, што се задржало и по АВР. Споредбата меѓу групите покажала и значајно намалување, односно подобрување на GLS% кај пациентите со низок проток, односно низок проток и низок градиент и низок проток и висок градиент. Кај пациентите **поделени според GLS%** на група со подобра деформација (GLS≥18,9 %) и група со лоша деформација (GLS<18,9 %) споредбата меѓу параметрите за процена на систолната функција на ЛК покажала дека кај пациентите со подобра/мала или отсутна ЛК-деформација по АВР дошло до значајно намалување на внатрешната димензија на ЛК во дијастола, значајно намалување на дебелините на меѓукоморната преграда (МКП) и задниот ѕид (ЗС) во дијастола, како и на индексираната ЛК-мускулна маса, односно до значајно зголемување на MAPSE. Кај пациентите со полоша/зголемена ЛК-деформација по АВР дошло до значајно намалување на внатрешните димензии на ЛК и индексираните ЛК-волумени, до намалување на дебелините на МКП и ЗС во дијастола и на индексираната ЛК-мускулна маса, до намалување на релативната ѕидна дебелина и на Zva, односно до намалување на индексот на САД, додека ЛКЕФ, индексираниот ударен волумен, како и MAPSE и s'TDI покажале статистички значајно зголемување. Споредбата на дел од параметрите кои, всушност, ја определуваат ЛК-дијастолна дисфункција кај пациентите поделени според GLS% пред и по АВР покажале значаен пораст по АВР на вредностите на E/e' кај пациентите со нарушена ЛК-деформација пред АВР.

Определувањето на предиктори за постоперативно подобрување на морфологијата и функцијата на ЛК покажало дека независни значајни предиктори за постоперативно подобрување на морфологијата и функцијата на ЛК, односно **намалување на левокоморна индексирана маса (ЛКИМ) по репласманот** биле: внатрешната димензија на ЛК во дијастола, дебелината на МКП и s'TDI. За пациентите со редуцирана ЛКЕФ од < 50% пред репласманот, независен предиктор за позитивно ремоделирање била GLS%. Вредноста на GLS% од -18,9 земена како нормална (cut-off) за апаратот Phillips, дава сензитивност од 100% и специфичност од 39% во предвидувањето на позитивното ремоделирање по АВР манифестирано со намалување на ЛКМИ. За пациенти со сочувана ЛКЕФ (≥50%) со пНП-НГ независни значајни предиктори пред репласманот биле индексиран крајно-систолен ЛК-волумен, индексираната АВА и бројот на сегменти со лонгитудинална деформација од < 13 %. За пациенти со НоП-НГ независни значајни предиктори пред репласманот биле дијастолната димензија на ЛК и бројот на сегменти со лонгитудинална деформација од < 13%. За пациенти со НоП-ВГ како независен предиктор се јавила пред репласманот вредноста на s'TDI. Кај пациенти со НП-ВГ не се издвоил независен предиктивен фактор за позитивно ремоделирање.

Независни значајни предиктори за постоперативно подобрување на функцијата на ЛК, односно **зголемување на ЛКЕФ по репласманот** биле: внатрешната димензија на ЛК во систола и GLS% измерени пред репласманот. За пациентите со ЛКЕФ ≥50% пред репласманот, независни предиктори биле: индексираниот крајно-систолен волумен, максималниот ЛП волумен и GLS% пред АВР. За пациенти со сочувана ЛКЕФ (≥ 50 %) со пНП-НГ независен значаен предиктор пред репласманот била ЛКЕФ пред АВР. За пациенти со НоП-НГ независни значајни предиктори пред репласманот биле ЛК внатрешна димензија во систола и полот. За пациенти со НоП-ВГ како независен предиктор се јавиле индексираната ЛК маса (ЛКМИ) и индексираната АВА пред АВР. Кај пациенти со НП-ВГ се издвоиле крајните ЛК-волумени во систола и дијастола како независни предиктивни фактори за позитивно ремоделирање.

Независни значајни предиктори за постоперативно **подобрување на GLS% по репласманот**, односно подобрување на супклиничката дисфункција на ЛК биле

индексот на sидни абнормални движења (SADи) и s'TDI како просек од два sида. Sидните абнормални движења покажале сензитивност од 67 % и специфичност од 60 %, а s'TDI покажала ниска сензитивност од 15 % и повисока специфичност од 80 % за предвидување на негативизацијата (нормализацијата) на GLS% по репласманот. За пациентите со ЛКЕФ ≥ 50 %, со пНП-НГ пред репласманот, независен предиктор била Zva. За пациентите со НоП-НГ независни предиктори биле индексираниот волумен на левата преткомора (ЛППВИ) и ЛКЕФ измерени пред АВР. Испитувањата на сензитивноста и специфичноста на ЛКЕФ пред репласманот покажале дека граничната вредност (cut-off) од 63,5 % има сензитивност од 66,7 % и идентична специфичност од 66,7 % во предвидувањето на порастот на GLS од ≥ 18.9 % по репласманот кај пациенти со изразена аортна стеноза, со сочувана ЛКЕФ и со нормален проток и низок градиент.

Сите пациенти кои биле предмет на испитување во оваа студија, во време од 6-12 месеци по АВР, не манифестирале симптоми и знаци за срцева слабост, ниту бил забележан пристап на нова преткоморна фибрилација, како и третман и/или хоспитализација поради тоа. Сите пациенти биле живи во периодот на следење од 12 месеци.

Дискусијата на докторската дисертација, која опфаќа детална анализа на добиените резултати, е елаборирана во седмото поглавје. Кандидатката систематизирано во одделни целини дава толкувања на добиените резултати и ги споредува со објавени релевантни резултати од современи автори кои дале значителен придонес во обработка на оваа проблематика. Широкиот спектар на достапни современи истражувачки студии и објавени резултати го оправдува и го прави актуелно ова истражување. Дискусијата започнува со образложување на типовите на АС и нивната преваленца, споредба со објавените преваленци на одделни типови АС како и коментирање на индикациите за примена на АВР кај одделните типови АС. Потоа, во дискусијата се разгледува влијанието на демографските карактеристики, ризик-факторите за кардиоваскуларни заболувања, индексот на телесна маса, симптомите и функционалната онеспособеност врз позитивното ремоделирање по АВР. Добиените резултати од оваа и други студии укажуваат дека мажите и жените треба да бидат различно третирани со востановување на полово засновани параметри за рано упатување на АВР и нивно следење. Од ризик-факторите (хипертензија, дијабетес, дислипидемија, пушење), артериската хипертензија во студијата била единствен ризик-фактор кој покажал значајна негативна поврзаност со редуцираната ЛКЕФ. Се смета дека гојноста е поврзана со атеросклеротичните ризик-фактори (артериска хипертензија, дислипидемија, дијабетес), како и со појавата на ЛК-хипертрофија, но сепак во однос на улогата на гојноста во АС, како и во опоравувањето на ЛК-функција по АВР, доказите се сè уште инконклузивни. Резултатите од ова испитување покажале дека вредноста на Zva пред АВР е од значење за разбирање на хемодинамиката на срцето, особено кај гојни пациенти. Наодите од оваа студија покажале дека би било од голема корист кога кај пациентите со АС навреме би се идентификувало постоење на КАБ и би се спречило натамошно влошување на ЛК-функција со примена на АВР. Примената на АВР кај симптоматски пациенти е секако индицирана според препораките на професионалните здруженија и според наодите од оваа студија. Резултатите од оваа студија покажале дека е мошне важна предоперативната проценка на систолната функција и особено маркерите на супклиничка систолна функција манифестирани како GLS% и/или број на сегменти со LS<13% особено кај пациентите кај кои постои сочувана ЛКЕФ пред АВР. Нивната проценка кај овие пациенти може да го предвиди постоперативното намалување на ЛК хипертрофија, односно појавата на позитивно ремоделирање. Исто така, резултатите добиени кај пациентите со редуцирана ЛКЕФ по АВР покажуваат дека овие пациенти се изложени на ризик од полоша долгорочна прогноза, со што се наметнува заклучокот дека пациентите со АС треба што е можно побрзо да бидат подложени на АВР пред да дојде до значајно намалување на ЛКЕФ. Кај пациентите со изразена АС и сочувана ЛКЕФ во проценката на систолната функција се користат и други параметри кои можат да идентификуваат суптилни нарушувања во систолната функција. Според сознанијата од литературата, но

и според наодите на оваа студија, како независни предиктори за долгорочна прогноза по АВР може да послужат MAPSE, sTDI и Zva. Проценката на ЛК-притисок на полнење претставува реален параметар за евалуација на ЛК-дијастолна функција кај пациентите со АС, кој истовремено има значајна улога како предиктивен фактор во постоперативната долгорочна прогноза кај пациентите со АС. Подобрувањето на дијастолната функција по АВР се чини е бавен процес, а фактори за кои се знае дека придонесуваат за забавено опоравување се отсуство на соодветствување меѓу пациентот и протезата (patient-prosthesis mismatch), неконтролирана хипертензија и екстензивна миокардна фиброза, односно многу изразена ЛК-хипертрофија пред АВР. АВР овозможува да дојде до регресија на фиброзата, миокардната клеточна хипертрофија, што се манифестира со подобрување на GLS%, MAPSE, sTDI, односно со намалување на Zva. GLS% значајно се подобрува по репласманот без оглед на големината на преоперативната ЛКЕФ. Оваа студија покажала дека GLS% е значаен предиктивен фактор за позитивно ремоделирање по АВР кај пациентите со изразена АС и ЛКЕФ < 50 % пред АВР, но не и за постоперативно подобрување на ЛКЕФ. Кај пациентите, пак, со сочувана ЛКЕФ од ≥ 50 % , GLS% пред АВР се јавува како независен предиктор за постоперативно подобрување на ЛКЕФ, а бројот на сегменти со лонгитудинална деформација од < 13 % се јавува како независен предиктор за позитивно ремоделирање само кај пациентите со низок проток (пНП-НГ и НП-НВ). Во литературата, бројни автори потенцираат дека GLS% претставува значаен и силен прогностички маркер за морталитет. Резултатите од оваа студија покажале дека предиктори за подобрување на супклиничката дисфункција, односно за порастот на GLS% од ≥ 18.9 % по АВР кај пациентите со АС, без оглед на големината на ЛКЕФ пред АВР, се помалиот индекс на sидните абнормални движења (SАДи) и поголемиот s'TDI, претставен како просек. Присуство на релативно висока, повеќе негативна GLS% кај пациентите со зголемено ЛК-постоптоварување ќе укаже дека се работи за релативно компензирана миокардна контрактилна функција, додека ако GLS% е редуцирана, повеќе позитивна, тоа би зборувало за зголемен ризик од појава на симптоми, иреверзибилно миокардно оштетување и зголемено присуство на миокардна фиброза. Не помалку значајно е да се истакне дека особено кај овие пациенти треба да се обрне внимание на базалните сегменти во кои е најголем sидниот стрес и таму да се проценува ЛК деформација со цел порано да се идентификуваат абнормалностите кај пациенти со изразена АС.

Во осмото поглавје, врз основа на анализата на податоците и добиените резултати од истражувањето, кандидатката ги формулира заклучоците од истражувањето: Примената на хируршки АВР доведе до значајно намалување на изразеноста на АС; Возраста не се покажа како значаен фактор во промената на ЛК функција по АВР; По АВР дојде до значајно подобрување на параметрите на изразеноста на АС, систолна и дијастолна функција без оглед на полот, но пациентите од женски пол имаа повеќе негативна/подобра ЛК-деформација по АВР и помал број на сегменти со ЛК-лонгитудинална деформација од < 13 %; Артериска хипертензија беше единствен ризик-фактор кој покажа значајна негативна поврзаност со редуцираната ЛКЕФ; Пациентите со зголемена телесна тежина и гојност по АВР покажаа значајна поврзаност со параметрите кои ги отсликуваат знаците за систолна и дијастолна дисфункција, како и со присуство на супклиничка ЛК-дисфункција (зголемена GLS% и број на сегменти со лонгитудинална деформација < 13 %); Класификацијата по NYHA покажа присуство на значајни корелации со параметрите на систолна и дијастолна дисфункција по АВР, како и позитивна корелација со присуство на субклиничка ЛК-дисфункција; По АВР кај пациентите со АС и КАБ отсуствуваше значајно намалување на внатрешните димензии на ЛК во дијастола, крајно-дијастолниот волумен и релативната sидна дебелина, а постоеше значајно полоша ЛК систолна функција, помала регресија на индексираната ЛКИМ и нејзина поголема апсолутна вредност, значајно поголем индекс на SАД, повеќе позитивни вредности/полоша GLS% и повисок број на сегменти со ЛК лонгитудинална деформација од < 13 %; Како независни предиктори на позитивното ремоделирање на ЛК, односно намалување на ЛКМИ без оглед на предоперативната ЛКЕФ, се појавија

внатрешната димензија на ЛК во дијастола, дебелината на МКП и s'TDI. Кај пациентите со редуцирана ЛКЕФ од < 50 % пред АВР, како независен предиктор се издвои намалената (повеќе негативна, подобра) GLS%. Вредноста на GLS% од -18,9 земена како нормална (cut-off) за апаратот Phillips, дава сензитивност од 100 % и специфичност од 39 % во предвидувањето на позитивното ремоделирање по АВР. Кај пациентите со сочувана ЛКЕФ од ≥ 50% како независни предиктори за позитивно ремоделирање се издвоија: кај пациенти со пНП-НГ крајно-систолниот ЛК-волумен, индексираната АВА и бројот на сегменти со лонгитудинална деформација од < 13%, кај НоП-НГ дијастолната димензија на ЛК и бројот на сегменти со лонгитудинална деформација од < 13%, кај НоП-ВГ s'TDI; Кај пациентите без оглед на предоперативната вредност на ЛКЕФ по АВР дојде до значајно намалување на изразеноста на АС, значајно се намалија внатрешните димензии и волумени на ЛК и значајно се подобри систолната функција. Но, пациентите со предоперативна ЛКЕФ < 50% по АВР имаа и натаму значајно поголеми внатрешни димензии и волумени, значајно пониска ЛКЕФ, значајно поголема индексирана ЛК-маса, поголеми дебелини на ѕидови, значајно помали MAPSE и s'TDI, како и значајно повисок скор на SAД што ги поставуваше на висок ризик од полоша долгорочна прогноза; По АВР кај пациентите без оглед на големината на предоперативната ЛКЕФ постои значајно намалување, односно подобрување на GLS%, но иако кај оние со сочувана ЛКЕФ речиси да дојде до нормализација на деформацијата, кај пациентите со редуцирана ЛКЕФ поради почетните многу повеќе позитивни/патолошки вредности GLS% остана да биде изразена и по АВР; За подобрување на ЛКЕФ по АВР, без оглед на предоперативната ЛКЕФ, како независни предиктори се појавија: внатрешната димензија на ЛК во систола и глобалната лонгитудинална деформација (GLS%). Кај пациентите кои предоперативно имаа сочувана ЛКЕФ од ≥ 50% како независни предиктори за подобрување на ЛКЕФ по АВР се издвоија: индексираниот крајно-систолен волумен, максималниот ЛП волумен и GLS%; Сите пациентите со сочувана ЛКЕФ од ≥ 50 % покажаа значајно зголемување на MAPSE (како параметар за проценка на глобална ЛК-систолна функција) по АВР, за што како предиктивни фактори се издвоија машкиот пол, намалената големина на ЛК внатрешна димензија во систола, намалениот ЛК волумен во систола, зголемената предоперативна ЛКЕФ, но и намалената ЛКИМ и помала индексирана АВА пред АВР; Во однос на s'TDI како параметар на систолна функција пациентите со сочувана ЛКЕФ од ≥ 50 % речиси сите покажаа значајно зголемување (освен пациентите со НоП-НГ) по АВР за што како предиктивни фактори се издвоија зголемената предоперативната ЛКЕФ и намалениот број на сегменти со лонгитудинална ЛК функција од < 13 %; Пациентите со пНП-НГ имаа и најниски вредности на МАПСЕ и s'TDI пред и по АВР што ги изложува на долгорочен зголемен постоперативен ризик и предупредува за навремено преземање на АВР; Освен пациентите со НоП-НГ кои по АВР покажаа парадоксално незначајно зголемување на Zva, кое кореспондираше и со поголемата ЛКИМ, Zva кај останатите пациенти покажа значајно постоперативно намалување, но сепак пациентите со НП-ВГ во однос на оние со пНП-НГ и НоП-ВГ постоперативно и натаму имаа повисока од нормална Zva што секако ги изложува на потенцијално зголемен ризик од лоша долгорочна прогноза; Проценката на дијастолната функција покажа дека пациентите имаа знаци за умерена ЛК-дисфункција со зголемени вредности на ЛПВИ, редуцирани вредности на брзината на движењето на митралниот прстен во рана дијастола определена со TDI на кое било ниво (септално или латерално) и висока средна вредност на ЛК-притисок на полнење манифестиран како E/e' однос. Пациентите хемодинамски имаа карактеристики на срцева слабост со сочувана ЛКЕФ. По АВР дојде до значајно подобрување на брзината на движењето на митралниот прстен во рана дијастола определена со TDI на кое било ниво, иако и натаму пониско на септално ниво и се појави значајно намалување на ЛК-притисок на полнење манифестирано како E/e' однос, но и натаму над нормална вредност; Односот E/e' по АВР значајно се намали само кај пациентите од машки пол, така што кај женскиот пол постоперативно беше значајно повисок заедно со повисоката вредност на ЛПВИ. Кај гојните пациенти вредностите на ЛПВИ по АВР беа значајно повисоки во однос на оние

со нормална или прекумерна телесна тежина. Иако E/e’ значајно се намали по АВР кај сите пациенти без оглед на висината на индексирана телесна маса (ИТМ), сепак гојните и оние со прекумерна телесна тежина имаа незначајно повисоки вредности во однос на пациентите со нормална телесна тежина со присутна значајна корелација на повисоката ИТМ со зголемениот E/e’ однос по АВР. Присуство на КАБ не се покажа како дискриминаторен фактор во промените на дијастолната постоперативна функција кај пациенти со изразена АС. Споредбата на пациентите со редуцирана и сочувана ЛКЕФ покажа дека кај оние со редуцирана ЛКЕФ по АВР иако значајно се зголемува брзината на движењето на митралниот прстен во рана дијастола определена со TDI, сепак останува значајно помала во однос на пациентите со сочувана ЛКЕФ. E/e односот покажа постоперативно значајно опаѓање само кај пациентите со сочувана ЛКЕФ, но постоперативно не се разликуваше од оние со редуцирана ЛКЕФ. Не постоеја значајни разлики во висината на овие параметри кај пациентите со сочувана ЛКЕФ поделени според големината на протокот и висината на притисочниот градиент. Параметрите на дијастолната дисфункција само делумно се јавија како дискриминаторен фактор меѓу оние со сочувана или нарушена ЛК-деформација; Резултатите покажаа дека пациентите од нашата кохорта имаа ниски/повеќе позитивни вредности на лонгитудинална деформација пред АВР во сите 3 погледи, односно како глобална вредност-GLS%. По АВР дојде до значајно подобрување на деформацијата, нејзина негативизација со вредности кои речиси да беа нормализирани ако се земе предвид дека вредноста на GLS% од -18,9 % се зема како нормална (cut-off) за апаратот Phillips на кој беа изведувани мерењата, а бројот на сегменти со ЛК лонгитудинална деформација < 13 % покажа исто така значајно намалување по АВР; Резултатите покажаа дека пациентите од нашата кохорта имаа ниски/повеќе позитивни вредности на лонгитудинална деформација пред АВР во сите 3 погледи, односно како глобална вредност-GLS%. По АВР дојде до значајно подобрување на деформацијата, нејзина негативизација со вредности кои речиси да беа нормализирани ако се земе предвид дека вредноста на GLS% од -18,9 % се зема како нормална (cut-off) за апаратот Phillips на кој беа изведувани мерењата, а бројот на сегменти со ЛК лонгитудинална деформација < 13 % покажа исто така значајно намалување по АВР; Пациентите со редуцирана ЛКЕФ имаа значајно повисока/повеќе позитивна/полоша ЛК лонгитудинална деформација и поголем број на сегменти со лонгитудинална деформација < 13 % по АВР. Кај пациентите, пак, со сочувана ЛКЕФ по АВР дојде до значајно подобрување на GLS% кај трите групи на пациенти поделени според големината на протокот и притисочниот градиент, додека таа отсуствуваше кај пациентите со НоП-НГ. Пациентите со НП-ВГ по АВР имаа најниска вредност на GLS% и најголем број на сегменти со ЛК лонгитудинална деформација од < 13 %, значи и најмногу миокардна фиброза; Споредбата на ехокардиографските параметри на систолната функција на ЛК по АВР кај пациентите поделени според големината на GLS% пред АВР покажа дека кај пациентите со GLS% ≥18.9 земен како апсолутна бројка, значи кај оние со подобра/мала или отсутна ЛК-деформација по АВР дојде до значајно подобрување на повеќето параметри на систолната функција со исклучок на ЛКЕФ која не покажа значајна промена. Параметрите на дијастолната функција покажаа значајно влошување по АВР кај пациентите со зголемена/повеќе позитивна ЛК-деформација пред АВР; GLS% се покажа како значаен предиктивен фактор за позитивно ремоделирање по АВР кај пациентите со изразена АС и ЛКЕФ < 50 % пред АВР, но не и за постоперативно подобрување на ЛКЕФ. Кај пациентите, пак, со сочувана ЛКЕФ од ≥ 50 %, GLS% пред АВР се јави како независен предиктор за постоперативно подобрување на ЛКЕФ, а бројот на сегменти со лонгитудинална деформација < 13 % се јави како независен предиктор за позитивно ремоделирање само кај пациентите со низок проток (пНП-НГ и НП-НВ); За порастот на GLS% од ≥18.9 % по АВР кај пациентите со АС без оглед на големината на ЛКЕФ пред АВР како независни значајни предиктори се појавија: помалиот индекс на sидните абнормални движења (САДи) и поголемиот s’TDI претставен како просек. Притоа cut-off вредност на s’TDI од 5,9 cm/s дава сензитивност од 66,7 % и специфичност од 62,8 % во предвидувањето порастот на GLS% од ≥ 18,9 % по

АВР кај пациенти со изразена АС без оглед на предоперативната ЛКЕФ; За порастот на GLS% од ≥ 18.9 % по АВР кај пациентите со редуцирана ЛКЕФ не се издвоија значајни предиктивни фактори, а за оние со сочувана ЛКЕФ значајни предиктори се издвоија само за пациентите со низок градиент пред АВР. Притоа, за пациентите со пНП-НГ за подобрување на супклиничката ЛК-функција се издвои намалената валвуло-артериска импенданса (Zva) пред АВР. Граничната вредност (cut-off) од 3,6 mmHg/ml/m² имаше сензитивност од 66,7 % и идентична специфичност од 66,7 % во предвидувањето на порастот на GLS% од ≥ 18,9 % по АВР. Кај пациентите со НоП-НГ за подобрување на супклиничката ЛК-функција како независни предиктори се издвоија: помалиот индексиран волумен на левата преткомора (ЛПВИ) и повисоката ЛКЕФ измерени пред АВР. Граничната вредност (cut-off) од 63,5 % имаше сензитивност од 66,7 % и идентична специфичност од 66,7 % во предвидувањето на порастот на GLS% од ≥ 18,9 % по АВР кај овие пациенти.

Последната глава од докторската дисертација ја содржи приложената литература која е обемна и прегледна, содржи 225 референци, и коректно е цитирана по прифатените стандарди.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатката д-р Планинка Зафировска, со наслов: ЕХОКАРДИОГРАФСКА ПРОЦЕНА НА ЛЕВОКОМОРНА ФУНКЦИЈА И ЛЕВОКОМОРНА ДЕФОРМАЦИЈА (STRAIN) КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ИЗРАЗЕНА АОРТНА СТЕНОЗА ПРЕД И ПО АОРТНА ВАЛВУЛАРНА ХИРУРГИЈА, претставува актуелно истражување во клиничката медицина од областа на кардиологијата и кардиохирургијата. Докторската дисертација е изработена по сите принципи на научно истражување. Во согласност со мотивот на студијата дефинирани се и целите на истражувањето, научниот пристап е оргинален и внимателно избран, а методологијата на испитување е современа. Поставените цели се во целина реализирани, а добиените резултати се адекватно обработени, интерпретирани и дискутирани во согласност со нивната научна и клиничко применета вредност. Од добиените резултати се изведени соодветни заклучоци. Клиничкото значење и научниот придонес на оваа студија произлегуваат од добиените резултати кои покажуваат дека левокоморната деформација може да биде промовирана како дополнителен маркер во одлуката за навремен третман на аортна валвуларна стеноза со оглед на нејзините прогностички импликации. Придонесот на оваа студија се состои и во поткрепата што оваа студија го дава на дефинитивната имплементација на ЛК-деформација во одлуката за навремен третман на пациентите со аортна стеноза, со цел таа да го најде своето место во идните препораки за дијагноза и третман на професионалните здруженија.

Докторската дисертација на кандидатката д-р Планинка Зафировска со наслов: ЕХОКАРДИОГРАФСКА ПРОЦЕНА НА ЛЕВОКОМОРНА ФУНКЦИЈА И ЛЕВОКОМОРНА ДЕФОРМАЦИЈА (STRAIN) КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ИЗРАЗЕНА АОРТНА СТЕНОЗА ПРЕД И ПО АОРТНА ВАЛВУЛАРНА ХИРУРГИЈА, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани научноистражувачки трудови:

1. Zafirovska P, Georgievska Ismail Lj, Matveeva N, and Mitrev, Z. Evaluation of the left ventricular global longitudinal strain in patients with severe aortic stenosis that undergo surgical aortic valve repalcement: a case report. *JMS* 2018; *1*(2), 9-14. Retrieved from http://www.jms.mk/jms/article/view/31

2. Zafirovska P, Georgievska-Ismail Lj, Matveeva N, and Mitrev Z. Effect of overweight and obesity on left ventricular function recovery in patients with severe aortic stenosis after surgical aortic valve replacment. *JMS* 2018; *1*(2), 20-28. Retrieved from http://www.jms.mk/jms/article/view/37

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главен научен придонес на докторската дисертација е можноста од клиничка апликативна примена на добиените резултати кои укажуваат на значењето и прогностичката вредност на левокоморната супклиничка дисфункција, манифестирана како глобална левокоморна деформација која може да овозможи поставување на рана и навремена индикација за хируршки третман на аортна валвуларна стеноза меѓу широката палета на пациенти со сочувана левокоморна ејекциона фракција кои се разликуваат по протокот и/или притисочниот градиент. Дополнителен придонес на ова истражување е промоцијата на левокоморната деформација како маркер на одлука за третман на аортна валвуларна стеноза кој може да го најде своето место во идните Препораки за дијагноза и третман на пациенти со аортна валвуларна стеноза.
Подрачјето на примена на овој труд се клиничките дисциплини како кардиологијата и кардиохирургија, каде што постои можност за примена на добиените сознанија со цел да се постави навремена дијагноза и да се донесе правилна одлука за навремен третман на пациентите со аортната валвуларна стеноза.
Ограничување на оваа студија претставува неможноста да се следи радијалната и циркумференцијална коморна деформација поради технички тешкотии со софтверската анализа. Во современата литературата има ограничени податоци за овие две деформации, така што тие ќе бидат предмет на идни истражувања.

Докторската дисертација ЕХОКАРДИОГРАФСКА ПРОЦЕНА НА ЛЕВОКОМОРНА ФУНКЦИЈА И ЛЕВОКОМОРНА ДЕФОРМАЦИЈА (STRAIN) КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ИЗРАЗЕНА АОРТНА СТЕНОЗА ПРЕД И ПО АОРТНА ВАЛВУЛАРНА ХИРУРГИЈА, поднесена од д-р Планинка Зафировска, претставува оригинален и самостоен научен труд и во целост ги исполнува условите согласно со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на третиот циклус - докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.
Комисијата смета дека трудот е автентичен и актуелен, има значаен научен и апликативен придонес, во целина ги обработува поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд, со јасно дефинирани цели, прецизно изложени материјал и методи и детално прикажани и статистички обработени резултати на студијата. Дискусијата и заклучоците се објективни и даваат прецизни одговори на поставените цели.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката Планинка Зафировска со наслов: ЕХОКАРДИОГРАФСКА ПРОЦЕНА НА ЛЕВОКОМОРНА ФУНКЦИЈА И ЛЕВОКОМОРНА ДЕФОРМАЦИЈА (STRAIN) КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ИЗРАЗЕНА АОРТНА СТЕНОЗА ПРЕД И ПО АОРТНА ВАЛВУЛАРНА ХИРУРГИЈА.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Елизабета Србиновска Костовска, претседател, с.р.
Проф. д-р Ники Матвеева, ментор, с.р.
Проф. д-р Силвана Јованова, член, с.р.
Проф. д-р Сашко Јовев, член, с.р.
Проф. д-р Марија Вавлукис, член, с.р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА, „ДОГОВОР ЗА ДОЖИВОТНА РЕНТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВО СПОРЕДБЕНОТО ПРАВО“ ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 31.08.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Ирфан Тефики со наслов „Договор за доживотна рента во Република Македонија и во споредбеното право“, во состав: проф. д-р Гале Галев (претседател), проф. д-р Родна Живковска (член), проф. д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска (ментор), проф. д-р Дејан Мицковиќ (член) и проф. д-р Ненад Гавриловиќ (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Ирфан Тефики, со наслов „Договор за доживотна рента во Република Македонија и во споредбеното право“, содржи 222 страница компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 255 фусноти и 64 библиографски единици, меѓу нив книги, монографии, научни трудови, статии, публикации, зборници, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во вовед, пет дела, заклучок и дел кој се однесува на користена литература и прилози. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **Воведот** на трудот изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка, актуелноста на темата и методите на истражувањето.

Кандидатот смета дека експанзивноста на економскиот развој, развојот на новите технологии и глобализацијата покрај позитивните страни доведуваат до голем степен на отуѓеност на луѓето, како и состојба во која старите луѓе остануваат без грижа и нега во деновите кога ќе остарат, иако имаат свој имот. Според кандидатот, зголемениот број на старо население го актуализира значењето на договорот за доживотна рента што може да се уреди во позитивното право на современ начин како можност за обезбедување на безгрижна старост на старите лица или на лицата со определени здравствени проблеми или заостанат психолошко физички развој. Кандидатот, анализирајќи ги споредбено правните системи каде порастот на старата популација е проследен со зголемена грижа на државата и јавно правната регулатива социјално здравствена заштита на старите лица, дошол до сознание дека покрај ова во современите општества и приватното право, дава опции за обезбедување на условно речено мирна старост.

Во споредбеното право, освен вложувања во посебни фондови, кандидатот согледува дека се користат и договори со кои имотот на старите лица се отстапува

на правни и физички лица кои за возврат обезбедуваат определени плаќања во институции или грижа за старите лица преку различни форми во нивните сопствени домови кои обезбедуваат достоинствен живот на старите лица до нивната смрт. Кандидатот доаѓа до сознание дека во модерните, развиени држави во функција на обезбедување на правна сигурност на старите лица при склучување на различни договори постојат адвокатски канцеларии, приватни социолошки и психолошки советувалишта кои го одбираат вистинскиот модел на згрижување на старите лица. Кандидатот за своето истражување е иницира од фактичката состојба во нашата земја во која и покрај обврските за грижа кон старите лица од нивните потомци согласно законските обврски, настануваат реални ситуации во кои конкретно нема кој да се грижи за лицата за кои е потребна дополнителна грижа поради старост или болест, било поради немање на потомство, било поради просторната оддалеченост на оние кои би требале да се грижат за овие лица.

Во истражувањето кандидатот го споредува и анализира договорот за доживотна рента со договорите што се склучуваат помеѓу приватните старечки домови и семејствата на лицата кои се згрижени во овие домови, договорите на самите лица со домовите, нивните права и обврски, како во нашата држава, така и во други држави, воедно кандидатот прави споредбена анализа со сличните правни институти во голем број на други држави. Централен предмет на истражување на овој труд е неименуваниот договор за доживотна рента. Преку правна анализа на овој договор кандидатот се обидува да укаже дека со законското уредување на овој договор би можела да се постигне негова почеста имплементација во практиката. Со обработка на правата и обврските на договорните страни кандидатот се обидува да укаже дека овој договор би можел да им помогне не само на старите и болни лица , туку дека и државата би требало да е заинтересирана за негово спроведување, со што би се намалиле нејзините обврски кон старата популација согласно определбата дека според Уставот нашата држава е и социјална држава.

Материјата која е предмет на проучување на докторската дисертација кандидатот ја поделил на шест дела: **Дел први: Поим на договорот за доживотна рента; Дел втори: Субјекти, предмет, основ, форма на договорот за доживотна рента; Дел трети: Содржина на договорот за доживотна рента и престанок на договорот; Дел четврти: Разграничување на договорот за доживотна рента од другите правни институти и сличните договори; Дел петти: Споредбено правни аспекти на договорот за доживотна рента и сличните договори во современите правни системи; и Дел шести: Меѓународни аспекти на грижата и негата на старите лица**, при што сите делови се поделени на точки и потточки со наслови за полесно следење на материјата.

Првиот дел на трудот: **Поим на договорот за доживотна рента** е поделен на четири глави. Во **Глава прва: Поим на договор за доживотна рента** кандидатот ја дава дефиницијата на договорот за доживотна рента во правната теорија и ги определува карактеристиките на овој договор како двострано обврзувачки, алеаторен, консензуален, формален,каузален и товарен договор. Во **Глава втора: Местото и релациите на договорот за доживотна во граѓанското право и други правни дисциплини** кандидатот укажува дека овој договор е поврзан со повеќе правни дисциплини и е многу комплексен. Тој укажува дека овој договор е поврзан со главните институти на општиот дел на граѓанското право преку способностите и атрибутите на физичките и правни лица, со сопственоста во стварното право,

законското и тестаментално наследување од наследното право како и специфичните релации од трудовото право, здравствено и пензиско осигурување и социјалната грижа за стари лица. Во **Глава трета**: **Историски развој на договорот за доживотна рента** кандидатот прави анализа на уредувањето на овој договор во историски рамки и ги анализира дефинициите на овој договор во различни извори на право кои се применувале на територијата на нашата држава. При тоа, тој укажува дека во одредена историска рамка овој договор бил именуван или се работело за договор уреден во позитивното право во различни законски прописи. Кандидатот укажува на правната уреденост на договорот за доживотна рента во Австрискиот и Српскиот граѓански законик. Во **Главата четврта**: **Договорот за доживотна рента во нашето современо право**, којашто е поделена на неколку точки, кандидатот ја анализира правната рамка на сојузниот Закон за облигационите односи од 1978 година, на македонскиот Закон за облигационите односи и на хрватскиот Закон за облигационите односи. Кандидатот во овој дел ја анализира и практиката на имплементација на овој договор и сличните институти во современи услови во нашата држава. Во овој дел од трудот, кандидатот ги презентира резултатите од научното истражување спроведено со прашалник, интервју во старечките приватни и државни домови во нашата држава. Кандидатот во овој дел се осврнува на Националната стратегија на нашата држава за грижа за стари лица и улогата на Министерството за труд и социјална политика. Кандидатот се обидува да направи паралела на приватно правните договори за грижа за стари лица, обврските што произлегуваат од семејното законодавство на нашата држава и оние кои ги има државата која во својот Устав се декларира како социјална.

Вториот дел на докторската дисертација е поделен на четири глави. Во **Главата прва на Вториот дел** насловена како „**Субјекти на договорот за доживотна рента“** кандидатот анализира кој се може да се најде во улога на доверител на доживотната рента или должник на доживотната рента. Овде кандидатот укажува дека имотот на лицето на кое му е потребна негата може да биде отстапен на определен субјект што ќе плаќа рента во корист на одреден субјект што во рамките на добиените пари ќе му обезбеди грижа на лицето на кое му е потребна грижата. Можно е, исто така, лицето да вложи во фонд или да склучи договор со осигурителна компанија која потоа ќе му дава определена рента со која старото лице во институција или сопствениот дом ќе добие соодветна нега или грижа. Оттаму, може да се заклучи дека станува збор за двострано обврзувачки договор во кој што страните имаат взаемни права и обврски, како и дека, кога станува збор за стари лица, паричната рента вообичаено се користи за добивање на услуги од институција или поединци што на старото лице му овозможуваат потребна грижа, нега и потоа по смртта се грижат за сето што е поврзано со погребот на определеното лице.

Главата втора на Вториот дел насловена како **„Предмет на договорот за доживотна рента“** го обработува прашањето за предметот на овој договор што се состои во плаќање на определена рента и пренос на сопственост на ствари права. Кандидатот укажува дека предметот на договорот треба да биде определен или определив и дека тој мора да биде возможен и дозволен. Предметот на договорот е определено дејствие кое се состои во давање определена рента сума на пари, како против-сторување на пренос на недвижни или подвижни ствари или права.

Во **Главата трета на Вториот дел** насловена како **„Кауза на договорот за доживотна рента“** кандидатот го обработува прашањето за

каузата или целта која се постигнува со договорот за доживотна рента. Целта, каузата на договорот за доживотна рента е стекнување на право на сопственост на недвижни, подвижни ствари или права и стекнување на право на побарување на рента во вид на пари или услуги. Каузата како и кај другите договори треба да биде возможна и дозволена. Специфичноста се состои во тоа што каузата за договорот за рента е добивање на определен вид на услуги за грижа и нега на старото лице. Овде кандидатот се задржува на тоа што се очекува или каква грижа нега и услуги треба да му се пружат на старото лице и детално ги разработува.

Во **Четвртата глава на Вториот дел** насловена како „**Форма на договорот за доживотна рента“** кандидатот анализира во каква форма би требало да се склучува договорот за доживотна рента. Поради сложеноста на договорот и правните последици се предлага договорот да се склучува во форма на јавна исправа – солемнизирана приватна исправа или нотарски акт.

Третиот дел е составен од две глави: **Глава прва: Содржина на договорот за доживотна рента и Глава втора: Престанок на договорот за доживотна рента.**

Во повеќе точки во **Главата прва на Третиот дел** кандидатот ги анализира правата и обврските на договорните страни во договорот за доживотна рента. Акцентот е ставен на обврската за давање на рента и правото за примање на рента, како и на обврската за пренос на ствари или права од страна на оној што ќе прима рента и правото да ги побарува од страна на оној што ќе дава рента.

Во **Главата втора на Третиот дел** кандидатот во повеќе точки ги анализира начините на кои може да престане овој договор. Тука се врши анализа на можноста договорот да престане со раскин и тоа правото на договорен раскин или правото на едностран раскин на секоја од страните поради повреда на договорот. Кандидатот овдека ги обработува и состојбите на апсолутна ништовност и рушливост на договорот за доживотна рента и правните последици од огласувањето на ништовен или поништување на договорот за доживотна рента.

Четвртиот дел на докторската дисертација е насловен како „**Разграничување на договорот за доживотна рента од други слични правни институти и слични договори“.**

Во Глава прва од Четвртиот дел кандидатот во девет точки од оваа глава прави разграничување и ги анализира односите на овој договор со институтот на застапување, рента како парична компензација за надомест на штета, згрижувачко семејство, плаќање на алиментација за сопруг/а или деца, сместување и згрижување кај правно лице, итн.

Во **Глава втора на Четвртиот дел** кандидатот во повеќе точки ги определува сличностите и разликите помеѓу договорот за доживотна рента и нему сличните договори, односно со договорот за доживотна издршка, договорот за осигурување, договор за игри за среќа и договорот за продажба на надеж. Во овој дел кандидатот дава сугестии за правната рамка на овие договори. Исто така, укажува во кој случаи кој од овие договори може да се користи. Правната аргументација оди во насока дека овој договор поради своите специфики треба да стане именуван и почесто да се користи затоа што може да послужи во практиката и да ги намали состојбите за користење на договори што не обезбедуваат остварување на целта што се сака да се постигне.

Делот петти: Споредбено правни аспекти на договорот за доживотна рента и сличните договори во современите правни

системи има голем број на точки и потточки каде се анализираат договори со кои се обезбедува нега и грижа на старите лица во модерните развиени земји преку приватно правни договори, различни фондови и преку државни институции во форма на јавно правна грижа. Во овој дел се анализираат императивните услови кои се поставуваат пред институциите или физичките лица и згрижувачки семејства, волонтери и слично што треба да ги исполнат за да обезбедат грижа и нега на стари лица во хумани услови. Во таа смисла кандидатот направил определена анализа на правните рамка на грижа и нега за стари во Соединетите Американски Држави, Федералната држава Канада, Обединетата заедница Австралија, Република Северна Кореја, Тајван. Кандидатот ги анализира и состојбите на нега и грижа на стари лица во Република Австрија, Република Унгарија, Република Франција, Република Полска, Република Финска, Република Италија, Кралство Шпанија, Кралство Шведска, Сојузна Република Германија, Обединетото Кралство – Велика Британија и Шкотска, Република Србија и Република Албанија. Во овој дел преку споредбено правна анализа кандидатот укажува на предностите на новите облици на грижа и нега на стари лица во модерните развиени општества.

Делот шести на докторската дисертација насловен како „**Меѓународен аспект на нега и грижа на старите лица“** ги обработува Начелата на Обединетите Нации за стари лица, правилата на Меѓународната алијанса на негувателите и давателите на грижа и Меѓународните правила на волонтерите за грижа за стари лица. Кандидатот заклучува дека грижата за старите лица се издигнува на меѓународно ниво и дека постојано треба да се следат овие меѓународни стандарди за да се постигне задоволувачко ниво на почитување на правилата за лицата што можат да обезбедуваат грижа и нега за стари лица и да се обезбеди хуман третман на старите лица.

Кандидатот во **Заклучните согледувања** ги сублимира заклучоците кои ги дава на секој од одделните делови и констатира дека договорот за доживотна рента со определени модалитети може да има честа примена во практиката доколку се уреди во закон и се промовира како договор со кои би можеле да се решат актуелните состојби на голем број на стари лица на кои им е потребна нега, грижа, отсутноста на потомците и можноста да се обезбеди оваа грижа преку рента која ќе се плаќа на институции, згрижувачки семејства и обучени лица што можат да им пружат хумани услови на старите лица и да организираат погреб по нивната смрт. Во заклучните согледувања кандидатот укажува на предностите и негативните страни на овој договор во другите познати облици на згрижување на стари лица во споредбеното право.

На крајот се наоѓа прегледот на цитирана и консултирана домашна и странска литература, како и прилог кој се однесува на модел на договор за организирање на патување и користениот анкетен прашалник.

Предмет на истражување

Предмет на истражување и детална анализа на оваа докторска дисертација се четири клучни прашања, и тоа: 1.договорот за доживотна рента и неговата корисност во современи услови; 2. договорното уредување на односите со старите и болни лица сместени во приватни институции за згрижување на овие лица; 3. потребата од посебна правна помош следена со психолошки и социјални советници при одлучување на старите лица за нивното згрижување и особено компаративните искуства во модерните развиени земји; и 4. разграничувањето на приватно правните договори како што е договорот за доживотна рента од здравствената и социјална грижа за старите и болни лица во современите правни системи.

Најнакрај, истражувањето има за цел да ги сублимира теоретските наоди, компаративните сознанија, како и резултатите добиени од примарното истражување во насока на создавање релевантни заклучоци и препораки, креирање на нови размислувања и видици кај стручната јавност, со што би се добила целосна слика за прашањето кое е предмет на истражување, односно предмет на анализа во трудот, што кандидатот успешно го прави.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Темата која се обработува во оваа докторска дисертација и предметот на истражување од ваков вид досега не биле предмет на опсежно проучување во Република Македонија и соседството. Станува збор за проблематика која добива на интензитет и станува сè позначајна, особено во денешното време кога бројката на стари лица расте и кога поради честото селење на работоспособното население старите лица остануваат сами потребата од постоење на договори за доживотна рента и договори за услуги на институции што би се грижеле за старите лица е особено битно. Искуствата на правната уреденост на грижата за стари лица од формите во кои државата има особено активна улога и ги решава овие прашања со државни фондови, како и решавањето на статусот и живеењето на старите лица преку други форми на приватно правни договори на институционално згрижување или платени услуги претставуваат не обработувана тема. Прашањата поврзани со страчката популација имаат комплексна димензија, социолошка, психолошка, меѓутоа особено значајна е и правната димензија какви договори и со кого ќе склучат и што ќе добијат за возврат како грижа или услуга.

Спроведената компаративна анализа на позитивни прописи на различни национални законодавства, меѓународните извори, обидот за емпириско истражување кое даде само делумни резултати поради малиот број на приватни институции кои одговорија на прашалникот, овозможија добивање на определени насоки за потребата од интервенирање во постојната легислатива и внесување на договорот за доживотна рента во законска рамка.

Краток опис на применетите методи

Истражувањето на предметот на овој труд и постигнувањето на поставените цели се прави со помош на широк спектар методи. Доминантниот метод кој се користи при изработката на дисертацијата е *компаративниот*. Ваквиот приод е наложен од повеќе фактори. Најпрво, компарацијата се применува на секој чекор кон нови сознанија. Компарацијата на истражувањето е една од основните спознајни процеси при детерминирање на определени институти. Без компарирање на институтите и појавите не е можно да се согледаат сличностите и разликите кои постојат во споредбеноправните решенија. Имено, преку анализата на споредбеноправните решенија се формира јасна слика за ставовите на одделните национални законодавства во однос на правната рамка на договорите што обезбедуваат грижа за стари и болни лица, а особено договорот за доживотна рента, со цел да можат да се согледаат предностите и слабостите на овие правни системи. Покрај доминантната употреба на споредбениот метод, во дисертацијата се користени и други методи, меѓу кои *догматскиот метод,* преку кој се врши објаснување, дефинирање и елаборација на основните поими и институти кои се предмет на анализа. Анализите на правните прописи и правни извори за регулирање на оваа проблематика се направени со примена на *аналитичко-синтетичкиот* метод. Со помош на овој метод и анализа на домашна и странска литература, како и практични примери поврзани со оваа област, се добиваат логични поставки за

правилниот начин на уредување и правна заштита на договорите за грижа за стари лица, а особено на договорот доживотна рента и расчленување на композитни елементи од кои можат да се согледаат активностите кои може и треба да се применат на ова поле. Добиените податоци од истражување кандидатот ги подлегнува на *индуктивен и дедуктивен метод* на толкување, анализа и нивно споредување, сè до добивање на заклучоците, со цел да се потврдат, односно да се оправдаат поставените хипотези. Со наведената методологија се создава можност да се добијат релевантни и веродостојни заклучоци за предметот на истражување, подложни на понатамошна верификација.

Со овој комплекс на избрана методологија, кандидатот врши преглед и синтеза на постојните знаења, самостојно ги истражува и ги испитува актуелните состојби и проблеми во областа на истражување, обезбедува научни сознанија за причинско-последичните врски и мошне успешно предлага решенија на научните проблеми поставени како тези во оваа докторска дисертација.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Преку истражување кое го спровел кандидатот на темата која е предмет на неговиот интерес и анализа, успева да ги потврди хипотезите поставени на почетокот на истражувањето. Имено, тој докажува дека за примена на договорот за доживотна рента потребна е добра правна рамка и договорот ќе стане именуван. Кандидатот истакнува дека е потребна поразлична палета на договори со кои на старите лица ќе им се обезбеди грижа за старите денови. Воедно, кандидатот потенцира дека е неопходно да постојат специјализирани адвокатски канцеларии кои на лицата ќе им овозможат совети какви договори со кого и под кои услови да склучат за да си обезбедат мирни старечки денови и потполна грижа во услови кога се зголемува отуѓеноста, кога младите патуваат за да заработат и кога е неизвесно кои ќе се грижи за старите лица, кога тие ќе остарат. Кандидатот посочува дека државата треба да се погрижи за постоење на повеќе геријатриски установи со хумани услови, но и предвидување на построги критериуми и контрола на приватните институции кои за одреден надомест даваат грижа за стари лица. Кандидатот предлага да се развијат различни системи за грижа на старите лица преку користење на договори за осигурување, преку кои за стари денови, во случај на болест или телесни повреди ќе се обезбеди одредена парична рента која ќе се користи за плаќање на нивно институционално згрижување. Тука кандидатот укажува дека на старите лица, покрај грижата и негата треба да им се обезбеди и социјален и културен живот и остварување на сите вообичаени потреби кои во современи услови се многу поразновидни и треба да бидат побогати.

Кандидатот смета дека договорот за доживотна рента може да се искористи и како договор преку кој старото лице ќе може да остане во својот дом а преку плаќање на рентата од идните сопственици на целиот негов имот, пари, ствари или права ќе му се овозможи грижа и нега од обучени лица независно дали семејството и потомците се близу или просторно далеку.

Преку ваквото истражување и добиените резултати, кандидатот прави успешен обид да придонесе во креирањето на нови размислувања и видици кај стручната јавност за улогата и значењето на правната рамка за договорот за доживотна рента и сличните правни институти или соодветни договори од споредбената право. Одовде сметаме дека докторскиот труд ќе има, покрај теоретска, и практична примена во нашата држава.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Ирфан Тефики, со наслов „Договор за доживотна рента во Република Македонија и во споредбеното право“, претставува научен труд изготвен во согласност со критериумите потребни за една докторска дисертација. Кандидатот солидно обработува една актуелна интердисциплинарна тема, која опфаќа делови и институти од граѓанското, семејното и делумно од социјалното и здравственото право. Кандидатот содржински успеал да опфати значајни прашања од областа која ја истражува.

Во методолошка смисла, дисертацијата е поставена врз дефинирани тези и цели на истражувањето, а притоа е користена соодветна методологија и, сообразена со поставените цели. Структурата и содржината на докторската дисертација даваат за право да се констатира дека кандидатот успеал да даде анализа на предметот на истражувањето, така што дисертацијата претставува заокружена целина. Поставената теоретска и структурна рамка на темата се добро поставени, но факт е дека трудот има и одреден степен на неотпорност , како и потреба од доработка и прецизирање што на кандидатот во повеќе наврати му е укажувано и што не ја доведува во прашање крајната оценка.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Ирфан Тефики, со наслов ,,Договор за доживотна рента во Република Македонија и во споредбеното право“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди на докторски труд.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изложениот приказ и дадената оцена, Комисијата констатира дека се работи за докторска дисертација што ги задоволува сите критериуми за подготвување на самостојни научни трудови од ваков вид, предвидени со соодветната законска регулатива и со актите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Ирфан Тефики со наслов „Договор за доживотна рента во Република Македонија и во споредбеното право“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Гале Галев, претседател, с.р.
Проф. д-р Родна Живковска, член, с.р.
Проф. д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска, ментор, с.р.
Проф. д-р Дејан Мицковиќ, член, с.р.
Проф. д-р Ненад Гавриловиќ, член, с.р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПРАВНА РАМКА ПРОТИВ ТРГОВИЈАТА СО ЛУЃЕ ВО ЕВРОПА, СО ПОСЕБЕН АКЦЕНТ НА СТУДИЈАТА НА СЛУЧАЈ ЗА КОСОВО “ ОД М-Р АРИАНА ЌОСА МУСТАФА, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 01.11.2019 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Ариана Ќоса Мустафа со наслов „Правна рамка против трговијата со луѓе во Европа, со посебен акцент на студијата на случај за Косово“, во состав: проф. д-р Билјана Поповска, проф. д-р Сашо Георгиевски, проф. д-р Мелина Гризо (ментор), проф. д-р Мишо Докмановиќ и проф. д-р Исмаил Зејнели. Комисијата во наведениот состав со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Приказ на докторската дисертација

Докторската дисертација „Правна рамка против трговијата со луѓе во Европа, со посебен акцент на студијата на случај за Косово“ на кандидатката Ариана Ќоса Мустафа се состои од воведен дел, осум истражувачки поглавја, заклучок и препораки. Напишана е на 233 страници, 573 фусноти и обемна библиографија. Во **воведниот дел**, кандидатката ги објаснува своите тези и индикаторите врз кои почива истражувањето, нудејќи објаснување за потребата од проучувањето на трговијата со човечки битија, тема која во последните две децении сé повеќе го привлекува вниманието на бројни држави во светот. Во воведниот дел се истакнува дека трговијата со луѓе претставува нејасен термин, често поврзан со трговија со дрога и оружје, со проституција на жени и млади девојки и со транснационален организиран криминал. Останувајќи меѓу најприсутните профитабилни злосторства на локално и на глобално ниво, таа честопати е наречена „трговија со човечки битија“, „сексуална трговија“ или „сексуална индустрија“, а се поврзува со шверцување на луѓе, прекугранично движење или движење во рамките на една држава и може да вклучува различни форми на експлоатација. И покрај тоа што статистиките покажуваат дека мажите и момчињата ја сочинуваат речиси половината од луѓето кои биле предмет на ваквата трговија на глобално ниво, особено со цел присилна работа или питачење, дисертацијата се фокусира врз феномените на трговија со жени и девојчиња заради сексуална експлоатација. Истражувањето е насочено кон анализа на правниот одговор на Европската Унија (ЕУ) на проблемот на трговијата со луѓе, како и кон анализата на одговорот на Косово во однос на трговијата со луѓе, во согласност со правните барања на ЕУ.

При дискусијата за неодамнешниот развој на проблематиката во рамките на ЕУ, вклучувајќи ја студијата на одговорот на Косово на правните барања на ЕУ од оваа област, тезата методолошки се потпира врз историската и правната аналитичка перспектива. Истражувањето ја следи реакцијата на косовските

институции на криминалот поврзан со трговијата со луѓе, начините на неговото појавување по формирањето на меѓународна администрација на мисијата на Обединетите нации на Косово (УНМИК) во Косово, како и одговорот на косовските институции по 2008 година. Хронолошкиот период на анализа е избран со цел да се истражи одговорот на косовските институции на овој предизвик пред и по прогласувањето на независноста во 2008 година, кога бројни управни овластувања беа пренесени од УНМИК врз косовските институции.

Предмет на истражување се неодамнешните случувања на полето на правната теорија во однос на борбата против трговијата со луѓе на ниво на ЕУ и во меѓународното право воопшто, а особено прашањето за усогласеноста на косовските инсититуции со правните услови на ЕУ утврдени со Директивата 2011/36 за спречување и борба против трговија со луѓе и заштита на нејзините жртви. Како важен правен извор, оваа Директива претставува сеопфатен инструмент за анализа на разновидните одговори на државите членки на ЕУ и пошироко на предизвиците кои ги поставува трговијата со луѓе. Затоа, студијата на случајот на Косово нуди заклучоци поврзани со практичната примена на законската регулатива на ЕУ во разновидни контексти. Имено, и покрај тоа што Косово сè уште не е држава членка на ЕУ, процесите на интеграција во ЕУ се вклучени помеѓу неговите основни цели. ЕУ очекува од сите држави од Западен Балкан да ѝ посветат внимание на борбата против организираниот криминал, кој останува силен во регионот, без оглед на тоа дали станува збор за трговија со луѓе, дрога или оружје.

Во однос на користениот теоретски пристап, дисертацијата ги разгледува современите принципи и одговори на прашањата поврзани со борбата против трговијата со луѓе. Тој овозможува увид во хронологијата на правните одговори од страна на косовските институции во однос на барањата на ЕУ во врска со трговијата со луѓе, анализирајќи ги во длабочина политиките кои се имплементирани во практиката. Имено, усвојувањето на меѓународните конвенции како дел од меѓународното право отвори простор за регионални одговори кои балансираат помеѓу третманот на проблематиката како составен дел од борбата против организираниот криминал и пристапот заснован на човековите права. Помошта и заштитата на правата на жртвите на трговија со луѓе обезбедува побалансирани одговори кои се рефлектирани и во Директивата на ЕУ 2011/36 и кои отвораат простор за нови истражувања во различни контексти.

Поглавје II нуди детален преглед на трговијата со жени и девојчиња на глобално ниво, основните причини за трговија со луѓе и видовите на трговци со луѓе. Истражувањето продолжува со дискусија за трговијата со луѓе од аспект на родовата перспектива и критика, како и различните научни дебати за ова прашање. Тоа нуди преглед на современата теорија и тековните пристапи при справувањето со трговијата со луѓе, при што се задржува врз феминистичката правна теорија која има силно влијание врз развојот на правната теорија на меѓународното право за трговијата со луѓе.

Особено е истакнат теоретскиот пристап на Кетрин МекКинон во „Политика на пеперутки“ (2017), според кој „отворањето на крилјата на пеперугата во Бразил може да предизвика торнадо во Тексас”. Зад оваа метафора стои пристап кој го прифаќа гледиштето дека глобалните интервенции овозможуваат интервенции на локално ниво, истовремено отворајќи простор за примена на глобални одговори. Трговијата со луѓе има третман на една категорија на „насилство врз жените“, при што се разгледани современите правни пристапи за решавање на

проблемот, особено од аспект на родовата перспектива. Според овој пристап, трговијата со сексуални односи е проблем на сексуалното насилство; тоа има свои придобивки, но не ги контролира длабоките тековни загуби.

Во ***Поглавје III*** се анализирани фазите, конститутивните елементи и компонентите во дефинирањето на трговијата со луѓе. Тоа дава преглед на актуелната состојба на трговијата со луѓе на глобално ниво, укажувајќи на бројни неточни перцепции кои постојат за ова прашање. Особено внимание е посветено на анализа на социо-економските фактори кои влијаат врз трговијата со луѓе и го попречуваат нејзиното успешно сузбивање. Истражувањето ги класифицира начините на работа на трговците со луѓе како носители на овие дејствија, нудејќи и анализа на категориите жени и девојки кои се жртви на ваквата трговија. Конечно, тоа завршува со анализа на феминистичката критика која е сконцентрирана околу одговори на прашањето дали се работи за проституција или за трговија со жени и девојки.

Истражувањето продолжува со ***Поглавје IV,*** кое ја следи еволуцијата на меѓународното право на трговијата со луѓе и засилувањето на пристапот заснован врз балансирање на различните начини на постапување при случаи на трговија со луѓе. Анализирани се постојните четири пристапи: а) дистанциран пристап кон трговијата со луѓе; б) пристап од аспект на кривично право; в) регулаторен пристап преку законодавство од областа на работните односи и емиграцијата/ бегалците; г) пристапот преку човековите права кој е применет и во соодветниот протокол на ОН од 2000 година. Пристапот е втемелен во членот 4 на Универзалната декларација за човекови права, според кој ниту еден човек не смее да биде држан во ропство; ропството и трговијата со робови се забранети во сите нивни форми. Анализата се потпира врз историската перспектива на правниот развој на меѓународно ниво и предвидува понатамошна дебата која мора да доведе до меѓународно договорената заедничка дефиниција за трговија со луѓе. Во овој контекст, контрадикторниот опис на проституцијата како најстара трговија во светот продолжува да ги дели теоретичарите, феминистичките научници и практичарите за тоа дали проституцијата е присилна или произлегува од слободниот избор на жените и девојчињата да се вклучат во сексуална трговија. Честопати се нарекува „сексуална трговија“ - појава што постоела уште од античко време, позната од римското право кое ја одржувало проституцијата како отворена и јавна, вклучувајќи ги барањата проститутките да се облекуваат во јавноста на начин кој го засилува нејзиниот комерцијален карактер; сè до неодамнешните времиња кога жените проститутки биле ограничени на одредени улици или населби или биле изложени на очите на јавноста како во случајот на Холандија. Поглавјето детално ја разгледува еволуцијата на меѓународното право на трговијата со луѓе и тенденцијата за балансирање помеѓу различните пристапи во постапувањето со случаи на трговија со луѓе.

Истражувањето укажува на предностите понудени со протоколот на ОН од 2000 година, според кој политиките и програмите што се развиваат треба да ги промовираат човековите права, да ги идентификуваат носителите на правата, односно жртвите на трговија и да ги идентификуваат носителите на должност кои се држави на системот на ОН и пошироко, како дел од меѓународното право за трговија со луѓе. Основните принципи и стандарди на меѓународното право за човекови права, вклучувајќи, но не ограничувајќи се на еднаквост и недискриминација, универзалност на сите права и владеењето на правото треба да го водат одговорот во сите фази. Авторката нагласува дека во практика, сепак, останува да се види до која мера овие права се целосно издржани и почитувани.

Поглавје V нуди историска анализа на развојот на правната дефиниција на трговијата со човечки битија од периодот на робовладетелството до дваесеттиот век. Ова поглавје го испитува развојот на трговијата со луѓе, потпирајќи се врз споредби на различни дефиниции, како и истражувајќи ги корелациите на шверцувањето, ропството и сексуалната експлоатација. Поглавјето нуди историска анализа на правната дефиниција на концептот „бело ропство“ и неговото постепено преобразување до дефиницијата постигната во Лигата на народите како „трговија на жени и девојчиња“, сé до актуелната дефиниција за прашањето на трговија со жени на меѓународно ниво кое подразбира истовремен одговор на ниво на секоја земја. Поглавјето особено го разгледува прашањето за дефинирањето на трговијата со жени во времето на Лигата на народите. Тоа нуди детална анализа на меѓународната дефиниција на овој поим, вклучувајќи го патот до утврдувањето на меѓународниот консензус за тоа како да се одговори на трговијата со луѓе како специфичен вид на транснационален криминал.

Поглавје VI е посветено на последната фаза од развојот на дефиницијата за трговија со луѓе во меѓународното право. Имено, во повеќето дискусии помеѓу државите и невладините организации, вниманието е насочено кон наоѓање на согласност за сите конститутивни елементи на трговијата со луѓе, вклучително и идентификувањето на користените средства за време на циклусот на трговија со луѓе, како и при дефинирање на методите за експлоатација. Во глобализираниот свет на економска трговија, проследен со олеснувања на патните ограничувања на поединците, трговијата со луѓе сé повеќе се смета за феномен чие сузбивање не зависи само од меѓународно правното регулирање, туку и од соодветна домашна правна регулатива во сите засегнати држави. Поглавјето завршува со детално објаснување за новите елементи предвидени на меѓународното ниво по 2000 година - заедничкиот договорен пристап на ниво на ОН, како и регионални одговори, вклучително и изготвувањето и усвојувањето на Директивата на ЕУ 2011/36. Произлегува заклучокот дека меѓународната заедница долго време има нејасен пристап во дефинирањето на трговијата со луѓе, особено на жените и децата. Дури во 2000 година, меѓународната заедница успеа да се согласи за заедничка, поширока дефиниција на трговијата со луѓе и за усвојување на темелна дефиниција која е најшироко прифатена преку Протоколот на ОН од Палермо кој има 147 држави потписнички. Оваа дефиниција на трговијата со луѓе ги зема предвид правните, социјалните и економските случувања во различни држави, во исто време одразувајќи ја меѓународната природа на криминалот на трговија со луѓе како транснационален криминал.

Во рамките на ***Поглавје VII,*** анализиран е пристапот на ЕУ кон трговијата со луѓе, со посебен акцент врз урамнотежениот пристап на најновата правна регулатива, а особено Директивата 2011/36 и обврската на државите членки да ги заштитуваат, да ги почитуваат и да ги промовираат човековите права на жртвите на трговија со луѓе. Предмет на дискусијата се различните пристапи кон проблематиката, а особено дебатата за изготвување на дефиницијата на ова кривично дело. Анализирани се различните меѓународни и државни одговори при дефинирање на криминалот на трговија со луѓе. Поглавјето го отвора прашањето за „белото ропство“ како одлучувачки концепт кој често подлежи на критиката дека се потпира врз западноцентричен пристап, така поткопувајќи го третманот на ропството на глобално ниво. Истражувањето укажува дека овој концепт, сепак, успеа да ја мобилизира меѓународната заедница околу прашањето за тргување со жени и девојчиња како на национално, така и на меѓународно ниво.

Поглавјето дава детален преглед на правната регулатива на прашањето во рамките на ЕУ, вклучувајќи ги почетоците на развојот на овој правен домен преку дефинирање на криминалот на трговија со луѓе. Поглавјето особено се осврнува врз клучните одлуки на Европскиот суд за човекови права кои ја проширија идејата за позитивни државни обврски при третманот на случаи на трговија со луѓе. Опфатена е и анализа на предизвиците и недостатоците на различните фази на развојот на оваа правна област. Во изминатите две децении, ЕУ напорно работеше за да развие збир на правни и политички мерки за одговор на криминалот на трговија со луѓе. Така, во текот на 90-тите, во рамките на ЕУ, дискусиите главно се фокусираа на прашањето на миграцијата и регулаторната рамка за проституција. Трговијата со луѓе заради сексуална експлоатација беше нејзиниот главен фокус. Поглавјето ги анализира активностите преземени на ниво на ЕУ за регулирање на трговијата со луѓе од страна на Европскиот парламент, Европската комисија и Европскиот совет, вклучително нивните стремежи за поизбалансиран пристап, кулминирајќи со усвојувањето на Директивата на 2011/36.

Поглавје VIII е посветено на анализа на случајот на Косово. Тоа започнува со преглед на трендовите на оваа проблематика во регионот на Западен Балкан и на рутите за трговија со луѓе, објаснувајќи кои се трговците со луѓе, осврнувајќи се на модулите на трговија со луѓе, како и тековните трендови на криминалот на трговија со луѓе во Косово. Меѓу другото, поглавјето се осврнува врз прашањето за порастот на трговијата со луѓе на Косово за време на УНМИК.

Поглавјето продолжува со анализа на тековните состојби во примената на правото на ЕУ од оваа правна област. Имено, основната Директива на ЕУ 2011/36 балансира помеѓу пристапот базиран врз спречување и борба против трговија со луѓе, како и пристапот базиран врз заштитата на жртвите. Пристапот кој се потпира врз аспектот на човековите права е корисен за спречување на трговија со луѓе и заштита и помош на жртвите, додека организираниот пристап кон справување со криминалот го става акцентот врз гонењето на сторителите и борбата против организираниот криминал, чија компонента е трговијата со жени. Овој двостран пристап, врз кој инсистира ЕУ, располага со голем потенцијал за успешна борба против феноменот на трговија со луѓе, но останува допрва да се процени неговата ефикасност, имајќи предвид дека неговата имплементација на Косово започна неодамна. Поглавјето заклучува дека употребата на Директивата 2011/36 за спречување и борба против трговија со луѓе и заштита на жртвите овозможува поширока и ажурирана правна дефиниција за трговија со луѓе на Косово, а исто така, бара поизбалансиран одговор кон жртвите на трговијата со луѓе и гонењето на кривично дело трговија со луѓе.

Ова поглавје ја анализира правната рамка на Косово, нуди компаративна анализа на неговата усогласеност со барањата на ЕУ, правно приближување на законодавството на Косово од областа на борбата против трговијата со луѓе и завршува со анализа на тековниот институционален пристап на косовските институции при борбата против криминалот за трговијата со луѓе. Анализата продолжува со низа прашања за примената на меѓународните стандарди и правото на ЕУ од страна на косовските институции, особено на нивото на нивното практично спроведување.

Поглавје IX нуди студии на случаи на гонење на криминалот на трговија со луѓе на Косово, заштитата и помошта на жртвите и нивна реинтеграција во косовското општество, во согласност со барањата на Директивата 2011/36. Поглавјето на тој начин нуди увид во тековните предизвици при спроведувањето

на постојните закони и меѓународните стандарди за човекови права во случајот со Косово, со специфично разгледување на пријавувањето и идентификацијата на жртвите, заштитата на жртвите, како и гонењето и казнувањето на кривичното дело трговија со човечки суштества по 2008 година. Понудена е анализа на овие стандарди, вклучително на продлабочените нивоа на имплементација. Особено внимание е посветено на анализата на тековниот институционален одговор поврзан со истрагата, гонењето и казнувањето на кривичните дела од областа на трговијата со луѓе, особено заштитата и помошта што им се дава на жртвите на трговија со луѓе во согласност со барањата на Директивата 2011/36. Анализата покажува дека неефикасно спроведување на законодавството поврзано со трговијата со луѓе е забележано во истрагата, гонењето и изречената казна за кривичното дело трговија со луѓе. Голем број на локални и меѓународни извештаи продолжуваат да покажуваат дека косовските институции имаат слаба улога, особено при државното гонење на случаи на трговија со луѓе.

Истражувањата покажуваат дека правосудството на Косово во континуитет не успева соодветно и ефикасно да ги казни злосторствата за трговија со луѓе, како што е предвидено со косовските закони. На пример, 2015 година го означи и најмасовниот број на пресуди за трговија со луѓе во Косово од 2010 година. Загрижувачки, продолжува практиката на изрекување казни кои се далеку под предвидениот законски минимум од пет години затвор. Овој тренд продолжил до 2017 година, при што само еден осуден добил пет години затвор и парична казна од 5.000 евра, додека 14 други добиле казни од 18 месеци до три години и седум месеци. Загрижувачки, обвинителите често ги деградираат случаите на помали кривични дела како „олеснување на проституцијата“, „сексуална злоупотреба на деца“ или „силување“, наместо класификација на делата како случаи на трговија со луѓе. Анализата укажува дека, честопати, судските власти ги обвинуваат жртвите за родово базирано насилство извршено врз нив, додека сторителите остануваат слободни или осудени со минимална казна затвор. Поради тоа, истражувањето укажува дека одговорот на правосудниот систем во текот на изминатата деценија останува слаб и примената на правната рамка останува неефикасна во практична смисла.

Заклучокот и препораките кои произлегуваат од истражувањето се осврнуваат на повеќе аспекти. Тие укажуваат на низа пропусти при исполнувањето на државните должности во областа на трговијата со луѓе и на потребата за ефикасно спроведување на меѓународното право за трговија со луѓе. На тој начин, неказнивост на сторителите продолжува, оставајќи ги на страна интересите на жртвите. Авторката заклучува дека мерки за заштита на жртвите на трговија со луѓе во Косово постојат, но остануваат низа предизвици во областа на повторното реинтегрирање на жртвите во општеството и гарантирањето на нивното право на еднакви можности. На пример, во согласност со Директивата на ЕУ 2011/36, законот предвидува низа специфични права, должности и одговорности за заштита на жртвите од трговија со луѓе, вклучително и правна помош, медицинска помош, психосоцијална поддршка, обезбедување компензација и други права. Сепак, невладините организации кои обезбедуваат засолништа продолжуваат да истакнуваат дека финансирањето од Владата е недоволно за да се задоволат потребите на жртвите. Покрај тоа, програмите за реинтеграција имаа ограничен успех како резултат на високата невработеност на Косово, како и недостатокот на ресурси што ги нуди Владата за давање приоритет за вработување на жртви на трговија со луѓе. Надоместок ретко е

доделен - само една жртва на трговија со луѓе е досега компензирана од државата.

Истражувањето завршува со заклучокот дека и покрај тоа што Косово вовело значителен број на закони и политики за обезбедување мерки за гонење, заштита и превенција на жртвите на трговија со луѓе, ефикасното обезбедување мерки за засолниште, идентификација и компензација на жртвите останува слабо. Ова влијае и врз обезбедувањето можности на жртвите да се дистанцираат од одредена насилна ситуација со која се соочуваат за време на циклусот на трговија со луѓе, како и да се одлучат за независно живеење и реинтеграција во општеството.

Заклучокот потенцира дека се неопходни, исто така, глобални реакции за криминалот на трговија со луѓе како транснационален криминал, но и ефективни одговори на ниво на земјата. Употребата на меѓународното право за трговија со луѓе, вклучувајќи го и регионалниот одговор на ЕУ, обезбеди место и го зголеми известувањето за криминалот на трговија со луѓе на Косово, по преземањето на соодветни правни мерки. Сепак, анализата го покажува пропустот на косовскиот правен систем да одговори на феномените. Поради тоа, истражувањето завршува со низа практични препораки за подобрување на нивото на имплементација на меѓународните стандарди, како и на правото на ЕУ.

Заклучок и предлог

Горе наведениот преглед на докторската дисертација на Ариана Ќоса Мустафа на тема „Правна рамка против трговијата со луѓе во Европа, со посебен акцент на студијата на случај за Косово“ укажува на фактот дека кандидатката реализирала обемни истражувања на различни аспекти на анализираната проблематика. Таа располага со солидни познавања на темата, следи кохерентна методолошка рамка и располага со добри познавања на македонскиот јазик кој не е нејзин мајчин јазик. Истражувањата се однесуваат на правни прашања кои во регионот се малку проучувани и поради тоа даваат значаен придонес за разбирањето на предизвиците на имплементацијата на меѓународното право во правниот систем на една држава. Поради сето наведено, оценуваме дека истражувањето е успешно завршено.

Врз основа на изнесениот приказ и оценка, Комисијата едногласно и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ да го усвои овој Извештај со позитивна оценка и да ѝ овозможи на кандидатката Ариана Ќоса Мустафа да пристапи кон јавна одбрана на нејзиниот докторски труд.

К О М И С И Ј А

Проф. д-р Билјана Поповска, с.р.
Проф. д-р Сашо Георгиевски, с.р.
Проф. д-р Мелина Гризо, с.р.
Проф д-р Исмаил Зејнели, с.р.
Проф. д-р Мишо Докмановиќ, с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

За **ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК** ВО СИТЕ ЗВАЊА ОД ОБЛАСТА НА
физиологија, ЗООфизиологија, друго и ЕНЗИМИ НА
заводот за физиологија и биохемија ПРИ
ИНСТИТУТОТ ЗА БИОЛОГИЈА НА
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, донесена на седницата одржана на 28.11.2019 год., избрани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник од областа на физиологија, зоофизиологија, друго и ензими на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

На конкурсот објавен во „Слободен печат” и „Коха” од 6.11.2019 година се пријави само еден кандидат, д-р Биљана Миова, вонреден професор на Заводот за физиологија и биохемија на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

По анализата на приложените материјали од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

I. Биографски податоци

Кандидатката д-р Биљана Миова е родена на 7.3.1973 год. во Велес, каде штого завршила основното и средното образование. На Природно-математичкиот факултет во Скопје, на Институтот за биологија, биохемиско-физиолошка насока, се запишала во учебната 1990/1991, а дипломирала во 1996 г. со среден успех 9.19. Во текот на студиите била член на Интернационалната организација за размена на студенти за техничко усовршување (ИАЕСТЕ) во чии рамки биле реализирани три стручни пракси.

По дипломирањето во учебната 1996/97 година се запишала на постдипломски студии на Природно-математичкиот факултет во Скопје - биохемиско-физиолошка насока, а во 2003 година го одбранила магистерскиот труд под наслов „Влијание на високата надворешна температура врз некои ензими и супстрати од јаглехидратниот метаболизам во разни ткива кај стаорец”.

Докторската дисертација под наслов „Аклимација на умерена хипертермичка средина и генска експресија на клучни ензими од јаглехидратниот метаболизам кај никотинамид/стрептозотоцин дијабетични стаорци”, ја одбранила во 2010 година на Природно-математичкиот факултет.

По дипломирањето, кандидатката како **демонстратор** била вклучена во реализација на практичната настава на Институтот за биологија, во периодот од 1999 до 2001 година. Како **помлад асистент** е избрана во 2001 година (Билтен бр. 785 од 14.09.2001), реизбрана во истото звање е во 2003 година (Билтен бр. 834 од 1.9.2003), во 2004 година е избрана во звањето **асистент** (Билтен бр. 857 од 15.9.2004) и реизбрана во истото звање во 2007 година (Билтен бр. 920 од 15.5.2007) при Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Во 2010 година е избрана во наставно звање **доцент** по група предмети од областа на анимална физиологија, екофизиологија и ензимологија (Билтен бр. 987 од 1.6.2010 год.), додека во 2015 е избрана во звањето **вонреден професор** (Билтен бр. 1097 од 01.04.2015) во Заводот за физиологија и биохемија на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, на кое работно место се наоѓа и денес.

Член е на Македонското биолошко друштво, Друштвото на физиолози и антрополози на Македонија, Друштвото на клинички биохемичари на Македонија, Македонското здружение за лабораториска медицина и наука, како и во Комисијата за благосостојба на животни при УКИМ.

II. Наставна дејност

Во изминатиот период, кандидатката д-р Биљана Миова била активно вклучена во изведувањето на теоретската и практичната настава на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје. Во периодот 2015-2019 година, како вонреден професор на Институтот за биологија, д-р Миова била ангажирана во реализирањето на теоретската настава по задолжителните предмети: Анимална физиологија, Екофизиологија, Применета физиологија и Лабораториски практикум, како и во изведувањето на теоретската настава по изборните предмети Експериметалнa физиологија, Култура на анимални ткива и Применета ензимологија. Дополнително, проф. д-р Биљана Миова била вклучена и во осовременувањето на практичната настава по наведените предмети. Со воведување на новата студуска програма по нутриционизам, д-р Миова реализира и подготовка на теоретска и практична настава по предметот Исхрана и метаболизам 1. Проф. Миова, во извештајниот период активно е вклучена во реализацијата на наставата во вториот и третиот циклус студии организирани од Институтот за биологија.

Проф. д-р Миова активно била вклучена и во изработката на експерименталниот дел од релативно голем број дипломски работи (14 дипломски работи во изборниот период) кои се изведуваат на Катедрата за анимална физиологија, екофизиологија и ензимологија.

III. Научноистражувачка дејност

Кандидатката д-р Биљана Миова, во изминатиот период, активно била вклучена и во научноистражувачката работа на Заводот за физиологија и биохемија и Институтот за биологија, пред сè од областа на анималната екофизиологија, ензимологијата и молекуларната биологија.

Како резултат на научноистражувачката активност, кандидатката **има објавено вкупно 26 трудови, од кои по изборот во звањето вонреден професор - вкупно 9 научни трудови кои** се објавени во статии со импакт фактор. Дел од добиените резултати кандидатката ги презентирала на научни собири и конгреси во земјата и во странство (**вкупно 49 соопштенија, од кои 8 по изборот во звањето вонреден професор**).

Проф. д-р Биљана Миова по изборот во звањето вонреден професор била ментор на една докторска дисертација и на еден магистерски труд, а како член на Рецензентска комисија на 3 докторски дисертации и на 3 магистерски трудови.

Вклучена е во реализацијата на неколку научноистражувачки проекти. Во текот на своето професионално усовршување, во последните 5 години, кандидатката остварила 4 студиски истражувачки повеќемесечни престои на Катедрата за фармакологија при Медицинскиот факултет во Валенсија, Шпанија. Со тоа, кандидатката ги совладува техниките и методологијата за работа со култура на анимални ткива. Како резултат на тоа, проф Миова ја воведува теоретската настава за изборниот предмет Култура на анимални ткива за прв пат на Институтот за биологија.

Список и анализа на објавени трудови и список на трудови презентирани на научни собири

1. Трудови објавени во научни списанија

До изборот во звањето вонреден професор д-р Биљана Миова објавила 17 труда кои се анализирани во Билтен бр. 834 од 1.9.2003, Билтен бр. 857 од 15.9.2004 и Билтен бр. 920 од 15.5.2007, Билтен бр. 987 од 1.6.2010 и Билтен бр. 1097 од 1.4.2015. По изборот за вонреден професор, кандидатката приложува 9 нови труда:

18. **Miova B**, Dinevska-Kjovkarovska S, Esplugues JE, Apostolova N. Heat Stress Induces Extended Plateau of Hsp70 Accumulation – A Possible Cytoprotection Mechanism in Hepatic Cells. Journal of Cellular Biochemistry; 116(10):2365-74, 2015. **IF=3.12.**

19. Nataša Cipanovska, Mirsada Dervisevik, Maja Dimitrovska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska, **Biljana Miova**. Heat preconditioning and aspirin treatement modulate diabetic rat kidney metabolism. Diabetologia Croatica Vol 33, No. 3, pp 67, 2015
20. **Miova B**, Dimitrovska M, Dinevska-Kjovkarovska S, Esplugues JV, Apostolova N. The heat stress response and diabetes: more room for mitochondrial implication. Curr Pharm Des. 2016. **IF=3.45**.
21. Gordana Ilievska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska and **Biljana Miova**. Effect of single and repeated heat stress on chemical signals of heat shock response cascade in the rat's heart. Cell Stress Chaperones. 2018. **IF= 3.098**
22. Maja Dimitrovska, Mirsada Dervisevik, Natasa Cipanovska, Katerina Gerazova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska and **Biljana Miova**. Physiological and pharmacological inductors of HSP70 enhance the antioxidative defense mechanisms of the liver and pancreas in diabetic rats. Can. J. Physiol. Pharmacol. 96: 158–164, 2018. **IF= 1.91**
23. Todorovska, N., Dinevska- Kjovkarovska, S., **Miova, B**. and Kostovski, M. Determination of arsenic in urine and estimation of average daily intake through water and food. Physioacta, 12, 3, 85-93, 2018.
24. Mirsada Dervisevic, Maja Dimitrovska, Natasa Cipanovska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska, **Biljana Miova**. Heat preconditioning and aspirin treatment attenuate hepatic carbohydrate- related disturbances in diabetic rats. Journal of Thermal Biology 79 (2019) 190–198. **IF= 2.093.**
25. Gerazova-Efremova, K., Dinevska-Kjovkarovska, S. and **Miova, B**. Heat-Shock Protein 70 - Mediated Heat Preconditioning Attenuates Hepatic Carbohydrate and Oxidative Disturbances in Rats with Type 1 Diabetes. Canadian Journal of Diabetes, 2019. **IF= 2.193.**
26. **Florina Popovska-Perčinić, Milica Manojlović-Stojanoski, Lazo Pendovski, Suzana Dinevska Kjovkarovska, Biljana Miova, Jasmina Grubin, Verica Milošević, Vladimir Ajdžanović.** Moderately elevated ambient temperature affects the structure and hormonal secretion of the adrenal glands in rats" Cell Journal (Yakhteh) **"Volume 22, Number 4, Jan-Mar(Winter) 2021, Serial Number:88**

2. Анализа на дел од трудовите објавени по изборот во вонреден професор

1. Miova B, Dinevska-Kjovkarovska S, Esplugues JE, Apostolova N. Heat Stress Induces Extended Plateau of Hsp70 Accumulation – A Possible Cytoprotection Mechanism in Hepatic Cells. Journal of Cellular Biochemistry; 116(10):2365-74, 2015. **IF=3.12**

Предмет на истражување на оваа публикација е испитување на ефектите на топлотниот стрес и на аспиринот (ацетилсалицилна киселина), како физиолошки и фармаколошки индуктори на стрес протеини, соодветно, врз генската и протеинската експресија на HSP70, Bcl-2 и p53, како клеточни одбранбени механизми. Испитувањата се спроведени во функција на времетраење на периодот на опоравување после предизвиканиот топлотен стрес. Анализите се работени во култура на клекти од хепатоцелуларен карциом (HepG2). Добиените резултати укажуваат дека топлотниот стрес во комбинација со третман со аспирин доведуваат до евидентно и значајно зголемување на генската и протеинската експресија на HSP70, како и до значајно зголемување на протеинската експресија на Bcl-2 и p53. Хепатоцелуларните клетки покажуваат најголема осетливост кон топлотниот стрес во првите 2-6 часа по предизвиканиот стрес, а најголем капацитет за спротивставување на стресот покажуваат 12-24 часа после него. Сумарно, краткотрајниот топлотен стрес може да биде физиолошки кондиционер преку продукција на HSP и Bcl-2 во култура од хепатоцити, со што клетките би биле потенцијално заштитени од дополнителен летален стрес.

2. **Miova B**, Dimitrovska M, Dinevska - Kjovkarovska S, Esplugues JV, Apostolova N. The heat stress response and diabetes: more room for mitochondrial implication. Curr Pharm Des. 2016. **IF=3.45.**

Во наведениот ревијален труд, авторите даваат литературе преглед и дискусија по него во однос на состојбата на дијабет, но со посебен акцент на ефектот на топлотнот прекондиционирање и неговите протективни ефекти во развојот на дијабетот. Имено, топлотното прекондицинирање претставува клеточна адаптација предизвикана од еднократна краткотрајна експозиција на сублетален топлотен стрес, кој ја зголемува резистентноста на организмот кон дејството на последователен топлотен стрес со посилен, потенцијално летален интензитет. Ваквиот условен физиолошки одговор се карактеризира со индуцирана експресија и синтеза на стрес протеини и релативно кратко времетраење (од неколку часа до неколку дена), во зависност од интензитетот и времетраењето на иницијалниот топлотен третман.

Дијабетес мелитус (ДМ) е едно од заболувањата кои се поврзани со зголемена чувствителност на ткивата, токму поради неправилно преклопување на протеините. Така, стрес протеините (HSP) може да играат важна улога во минимизирање на оштетувањето на останатаите клеточни протеини, што може да се случи под влијание на различни стресогени фактори. Со зголемување на производството на HSP, топлотнито прекондиционирање може да биде ветувачка терапија за пациенти со болести поврзани со начинот на живот, како што се хиперхолестеролемија, хипертензија, дијабетес мелитус и дебелина. Исто така, β-клетките на панкреасот изложени на акутен топлотен стрес, активираат одбранбени механизми кои вклучуваат синтеза на HSP и се помалку чувствителни на ефектите на цитотоксичните агенси како што се кислородните радикали и β-цитотоксични дијабетогени агенси, како што е стрептозотоцинот. Финално, митохондијалната дисфункција исто така може да биде една од причините за развојот на дијабетес мелитус, а стрес протеините се познати по нивнота улога во регулацијата на овие процеси.

3. Nataša Cipanovska, Mirsada Dervisevik, Maja Dimitrovska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska, **Biljana Miova**. Heat preconditioning and aspirin treatment modulate diabetic rat kidney metabolism. Diabetologia Croatica Vol 33, No. 3, pp 67, 2015

4. Maja Dimitrovska, Mirsada Dervisevik, Natasa Cipanovska, Katerina Gerazova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska and **Biljana Miova.** Physiological and pharmacological inductors of HSP70 enhance the antioxidative defense mechanisms of the liver and pancreas in diabetic rats. Can. J. Physiol. Pharmacol. 96: 158–164, 2018. **IF= 1.91**

5. Mirsada Dervisevic, Maja Dimitrovska, Natasa Cipanovska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska, **Biljana Miova**. Heat preconditioning and aspirin treatment attenuate hepatic carbohydrate- related disturbances in diabetic rats. Journal of Thermal Biology 79 (2019) 190–198. **IF= 2.093.**

6. Gerazova-Efremova, K., Dinevska-Kjovkarovska, S. and Miova, B. Heat-Shock Protein 70 - Mediated Heat Preconditioning Attenuates Hepatic Carbohydrate and Oxidative Disturbances in Rats with Type 1 Diabetes. Canadian Journal of Diabetes, 2019. **IF= 2.193.**

Четирите горенаведени публикации се дел од едно комплексно истажување и затоа ќе бидат анализирани заедно. Генералната хипотезата на истражувањето е дека аспириниот (ацетилсалицилна киселина), сам или во комбинација со топлотно прекондиционирање имаат протективен ефект врз развојот на дијабетичните компликации кај лабораториски стаорци. За реализирање на поставените цели, следени се промените во јаглехидратниот метаболизам и антиоксидативната одбрана во ткивен хомогенат од црни дроб, бубрег и панкреас во состојба на експериментален дијабет.

Топлотниот стрес е предизвикан со 45-минутно експонирање на температура од 41 ± 1°C, експерименталниот дијабет е предизвикан со стрептозотоцин и е со времетраење од 2, 7 или 14 дена, додека аспринот како предтретман или посттретман (од 2, 7 или 14 дена) е аплициран во доза од 100 mg/ kg телесна маса. Промените во јаглехидратниот метаболизам се следени на ниво на голем број клучни ензими и супстрати, антиоксидативните промени се следени преку значајни ензимски и неензимски параметри, додека во ткивен хомогенанат од панкреас е испитувана ензмиската активност на клучниот DNA- репарирачки ензим – поли(ADP)рибоза полимераза. Во сите ткива се следени промените во протеинската експерија на стрес протеините (HSP70).

Добиените резултати укажуваат дека и топлотниот стрес и аспиринот вршат зголемување на експресијата на HSP70 во сите испитувани ткива, што авторите сметаат истите делуваат протективно во развојот на дијабетичните компликации. На ниво на јаглехидратниот метаболизам, поизразенни промени се констатирани на ниво на црниот дроб, додека промени со помал интензитет се констатирани на ниво на бубрегот како ткиво. Сепак, и двата третмани ги ублажуваат промените во ензимите и супстратите од јаглехидратниот метаболизам, кои се нарушени од експерименталниот дијабет. Параметрите во антиоксидативната одбрана покажуваат исто така намален интензитет на промени кај животни кои се изложени на топлотен стрес, аспирин или на комбиниран ефект, како во црниот дорб, така и во бубрегот и панкреасот.

Заклучоците презентирани во трите публикации, кои се дел од едно комплексно истражување, укажуваат дека топлотното прекондиционирање и аспиринот, како физиолошки и фармаколошки индуктори (соодветно) на HSP70, ги ублажуваат промените предизвикани од експерименталниот дијабетес на ниво на сите испитувани супстрати и ензими и на ниво на сите испитувани ткива. Претпоставка на авторите е дека овој протективен ефект се должи токму на синтезата на HSP70, иницирана како од топлотниот стрес, така и од администрацијата на аспирин.

7. Gordana Ilievska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska and **Biljana Miova**. Effect of single and repeated heat stress on chemical signals of heat shock response cascade in the rat's heart. Cell Stress Chaperones. 2018. **IF= 3.098.**

Предмет на истражување во оваа публикација е испитување на комплаксната каскада од сигнални патишта кои се активнирани при еднократно и повеќекратно експонирање на топлотен стрес.

Во оваа смисла, испитувани се промените во концентрацијата на азотен моноксин (NO), стрес протеините (HSP70), протеини киназа C (PKC) и циклооксигеназа (COX). Топлотниот стрес (45 мин на 41°C) е аплициран како еднократен стрес или повеќекратен стрес, со различно време на опоравување по него (24, 48 или 72 часа).

Добиените резултати укажуваат дека подолгиот период на опоравување (72 часа) помеѓу два последователни топлотни стреса обезбедува поголема експресија на медијаторите и активаторите на каскадата на активирани сигнални патишта.

3. Трудови презентирани на научни собири

До изборот во звањето доцент, д-р Биљана Миова презентирала 41 соопштение (Билтен бр. 834 од 1.9.2003, Билтен бр. 857 од 15.9.2004 и Билтен бр. 920 од 15.5.2007, Билтен бр. 987 од 1.6.2010 и Билтен бр. 1097 од 1.4.2015 год.). По изборот во звањето вонреден професор, кандидатката приложува 8 нови соопштенија од учество на домашни и меѓународни конгреси, каде што учествувала со усни или постерски презентации.

42. B Miova, S Dinevska-Kjovkarovska, JV Esplugues and N Apostolova. Moderate heat stress in hepatic cells mediates temporal dynamics of crucial cell survival factors. **36 Congresso Sociedad Espanola de Farmacologia, Valencia, Spain, 16-18.09.2015**

43. Gordana Ilievska, Marija Kocevska, Marija Angelovski, Biljana Miova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska. Repeated exposure to acute heat stress causes changes in serum activity of AST, ALT and CK in rats. Abstract book, 189. **5th Congress of Ecologist** form Republic of Macedonia with international participation, 1-22 October, 2016, Ohrid, R. **Macedonia**.
44. Dervisevik, M., Dimitrovska, M., Cipanovska, N., Dinevska – Kjovkarovska, S. and Miova, B. Heat preconditioning improve the carbohydrate-related changes in heart of diabetic rats. PPTR, Ljubljana, Slovenia, 2016.
45. Gordana Ilievska, Marija Kocevska, Marija Bogdanovska, Biljana Miova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska. Effect of repeated heat stress on chemical signals of heat shock response cascade in rat's heart. PPTR, Ljubljana, Slovenia, 2016.
46. Biljana Miova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska, Juan V. Esplugues, and Nadezda Apostolova. Heat Stress Induces Extended Plateau of Hsp70 Accumulation – A Possible Cytoprotection Mechanism in Hepatic Cells. PPTR, Ljubljana, Slovenia, 2016.
47. Mirsada Dervisevik, Maja Dimitrovska, Natasa Cipanovska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska and Biljana Miova. Physiological and pharmacological inductors of HSP70 attenuate hepatic carbohydrate-related disturbances in diabetic rats. PPTR, Split, Croatia, 2018.
48. Biljana Miova, Maja Dimitrovska, Mirsada Dervisevik, Natasa Cipanovska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska. Heat preconditioning and aspirin treatment: HSP70-mediated enhancement of antioxidative defense mechanisms of the liver and pancreas in diabetic rats. PPTR, Split, Croatia, 2018.
49. Suzana Dinevska-Kjovkarovska, Marjan Velkovski, Damjan Shusheski, Biljana Miova. Heat stress induces changes in key molecular mediators of cellular stress, antioxidative defence system and serum enzyme concentration in rats. PPTR, Split, Croatia, 2018

IV. Стручно-апликативна дејност

Во изминатиот период, кандидатката покажува особена активност во дејностите од поширок интерес. Како член на Институтот за биологија, д-р Миова учествуваше во подготовката на елаборатите за акредитација / реакредитација на студиските програми за прв, втор и трет циклус студии. Проф. Биљана Миова е и раководител на трет циклус студии на Институтот за биологија во два последователни мандати. Проф. Миова е резензент на осум труда во списанија со фактор на влијание од областа на биохемијата и физиологијата.

Кандидатката учествуваше во многубројни промотивни активности на Факултетот/Институтот за популаризација на студиите на Институтот за биологија во средните училишта, отворени денови на УКИМ, ноември – месец на науката). Проф. д-р Биљана Миова била член на неколку факултетски комисии: Комисија јавни набавки на хемикалии и потрошен материјал, Комисија за попис, како и многу други комисии за набавки за потребите на Институтот за биологија.

Во извештајниот период, кандидатката активно учествува во работата на комисиите за натпревари во рамките на Македонското биолошко друштво, задолжени за реализација на општинските, регионалните и државните натпревари по биологија, како и во подготовката на македонските тимови за меѓународните за м еѓународните олимпијади по биологија и природни науки.

Во прилог на целокупната анализа за активноста на д-р Миова во извештајниот период, приложен е пополнетиот образец за избор во звање.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија едногласна е во мислењето дека д-р Биљана Миова, во целокупната нејзина досегашна работа, покажала исклучително солидни резултати, како во наставно-образовната, така и во научноистражувачката работа. Во извештајниот период, кандидатката темелно и совесно ги извршува сите задачи поврзани со наставата и се ангажира за понатамошно научно и стручно усовршување.

Сето ова укажува дека таа се развива во добар научен, стручен и педагошки работник, со што ги исполнува сите предуслови за нејзин понатамошен успешен развој како во наставната, така и во научната област со која се занимава. Би сакале да го истакнеме нејзиниот ангажман во проширување на научноистражувачката дејност од областа на ензимологијата, молекуларната физиологија, како и култура на анимални ткива, што претставува голем придонес за развојот и осовременувањето на лабораторијата и Институтот за биологија и пошироко.

Имајќи ја предвид целокупната наставна активност која ја реализираше д-р Миова, нејзината инвентивност и креативност во насока на постојано осовременување и внесување нови содржини во наставната програма, научноистражувачката активност изразена преку објавените научни трудови во кои се обработени современи проблеми од областа на екофизиологијата и ензимологијата, како и личното познавање на кандидатката, членовите на Рецензентската комисија се едногласни дека д-р Биљана Миова поседува особени научни и стручни квалитети и вештини.

Според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти- докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кандидатката ги исполнува критериумите за избор во звањето редовен професор од областа на физиологија, зоофизиологија, друго и ензими.

Имајќи го предвид изнесеното, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, кандидатката д-р Биљана Миова **да ја избере во звањето редовен професор** од областа на **физиологија, зоофизиологија, друго и ензими** во Заводот за експериментална физиологија и биохемија при Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Членови на Рецензентската комисија

Д-р Сузана Диневска-Ќовкаровска, редовен професор
на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Славчо Митев, редовен професор
на Природно-математичкиот факултет во Скопје (во пензија), с.р.

Д-р Ицко Ѓоргоски, редовен професор
на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: БИЉАНА ВАНЕ МИОВА
(име, татково име и презиме)
Институција: Природно-математички факултет, Институт за биологија
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: физиологија (10207), **зоофизиологија** (10214), **друго** (10215) и **ензими** (10802)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од прв и втор циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: **9,16** Просечниот успех на втор циклус изнесува: **10** Просечниот успех изнесува **9,58** за интегрираните студии.	**да**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: **физиологија, зоофизиологија**, **друго и ензими**; поле: **биологија**; подрачје: **природно-математички науки.**	**да**
3	Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**да**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование **Труд 1** 1. Назив на научното списание: Journal of Cellular Biochemistry 2. Назив на електронската база на списанија: SCOPUS (Elsevier)	**да**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Heat Stress Induces Extended Plateau of Hsp70 Accumulation – A Possible Cytoprotection Mechanism in Hepatic Cells 4. Година на објава: 2015 **Труд 2** 1. Назив на научното списание: Current Pharmaceutical Design 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: The heat stress response and diabetes: more room for mitochondrial implication 4. Година на објава: 2016 **Труд 3** 1. Назив на научното списание: Cell Stress and Chaperones 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: Effect of single and repeated heat stress on chemical signals of heat shock response cascade in the rat's heart 4. Година на објава: 2018 **Труд 4** 1. Назив на научното списание: Journal of Thermal Biology 2. Назив на електронската база на списанија: Elsevier BIOBASE 3. Наслов на трудот: Heat preconditioning and aspirin treatment attenuate hepatic carbohydrate- related disturbances in diabetic rats 4. Година на објава: 2019 **Труд 5** 1. Назив на научното списание: Canadian Journal of Diabetes 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Heat-Shock Protein 70 - Mediated Heat Preconditioning Attenuates Hepatic Carbohydrate and Oxidative Disturbances in Rats with Type 1 Diabetes 4. Година на објава: 2019	
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број: **Билтен бр. 1097 од 1 април 2015**.	**да**
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**да**

* За лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува научните трудови во Образец 2.
***Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

Членови на Комисијата
_____, претседател, с.р.
_____, член с.р.
_____, член с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: БИЉАНА ВАНЕ МИОВА
(име, татково име и презиме)
Институција: Природно-математички факултет, Институт за биологија
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: физиологија (10207), **зоофизиологија** (10214), **друго** (10215) и **ензими** (10802)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Одржување на настава	
1.	**Одржување на настава од прв циклус студии**	
2015/ 2016	Анимална екофизиологија 2+2 (БФ насока, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Анимална физиологија 4+4 (НН, ЕН, зимски семестар)	4*15*0,04=2,4
	Култура на анимални ткива, 2+2 (БФ и МБ, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Применета физиологија, 3+2 (БФ насока, летен семестар)	3*15*0,04=1,8
	Лабораториски практикум, 1+2 (БФ и МБ, летен семестар)	1*15*0,04=0,6
	Применета ензимологија, 2+2 (БФ и МБ, летен семестар)	2*15*0,04=1,2
2016/ 2017	Анимална екофизиологија 2+2 (БФ насока, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Анимална физиологија 4+4 (НН, ЕН, зимски семестар)	4*15*0,04=2,4
	Култура на анимални ткива, 2+2 (БФ и МБ, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Применета физиологија, 3+2 (БФ насока, летен семестар)	3*15*0,04=1,8
	Лабораториски практикум, 1+2 (БФ и МБ, летен семестар)	1*15*0,04=0,6
	Применета ензимологија, 2+2 (БФ и МБ, летен семестар)	2*15*0,04=1,2
2017/ 2018	Анимална екофизиологија 2+2 (БФ насока, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Анимална физиологија 4+4 (НН, ЕН, зимски семестар)	4*15*0,04=2,4
	Култура на анимални ткива, 2+2 (БФ и МБ, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Применета физиологија, 3+2 (БФ насока, летен семестар)	3*15*0,04=1,8
	Лабораториски практикум, 1+2 (БФ и МБ, летен семестар)	1*15*0,04=0,6
	Применета ензимологија, 2+2 (БФ и МБ, летен семестар)	2*15*0,04=1,2
2018/ 2019	Анимална екофизиологија 2+2 (БФ насока, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Анимална физиологија 4+4 (НН, ЕН, зимски семестар)	4*15*0,04=2,4
	Култура на анимални ткива, 2+2 (БФ и МБ, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Применета физиологија, 3+2 (БФ насока, летен семестар)	3*15*0,04=1,8
	Лабораториски практикум, 1+2 (БФ и МБ, летен семестар)	1*15*0,04=0,6
	Применета ензимологија, 2+2 (БФ и МБ, летен семестар)	2*15*0,04=1,2
2019/ 2020	Анимална екофизиологија 2+2 (БФ насока, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Анимална физиологија 4+4 (НН, ЕН, зимски семестар)	4*15*0,04=2,4
	Култура на анимални ткива, 2+2 (БФ и МБ, зимски семестар)	2*15*0,04=1,2
	Применета физиологија, 3+2 (БФ насока, летен семестар)	3*15*0,04=1,8
	Лабораториски практикум, 1+2 (БФ и МБ, летен семестар)	1*15*0,04=0,6
	Применета ензимологија, 2+2 (БФ и МБ, летен семестар)	2*15*0,04=1,2

	Исхрана и метаболизам 1, 2+2 (Нутриционизам, летен сем)	2*15*0,04=1,2
	Вкупно	**42**
3.	**Одржување на настава од втор циклус студии**	
	Одбрани поглавја од биохемија и физиологија (2+2)	2*15*0,05=1,5
	Биохемија и физиологија на одредени органи и ткива (2+2)	2*15*0,05=1,5
	Ензимологија (2+2)	2*15*0,05=1,5
	Молекуларни основи на стресот (2+2)	2*15*0,05=1,5
	Метаболички процеси (2+2)	2*15*0,05=1,5
	Одбрани поглавја од ендокринологија (2+2)	2*15*0,05=1,5
	Вкупно	**9**
4	**Одржување на настава од трет циклус студии**	
	Молекуларна и интегративa физиологија (2+2)	2*15*0,06=1,8
	Метаболичка регулација (2+2)	2*15*0,06=1,8
	Физиолошки механизми на стрес и адаптација (2+2)	2*15*0,06=1,8
	Ендокрина регулација (2+2)	2*15*0,06=1,8
	Вкупно	**7,2**
5.	**Подготовка на нов предмет**	
	Исхрана и метаболизам 1	1
	Применета ензимологија	1
	Вкупно	**2**
6.	**Консултации со студенти *0,002**	
	2015/2016 – 153, 2016/2017- 126, 2017/2018-138, 2018/2019-132, 2019/2020-140. **Вкупно: 689 студенти*0,002=1,37**	**1,37**
7.	**Ментор на дипломска работа** **6*0,2**	**1,2**
8.	**Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд**	
	1. “Ефектите на аспиринот врз некои метаболички и цитопротективни одговори кај дијабетични стаорци во услови на акутен хипертермички стрес”, Мирсада Дервишевиќ, 2017. 2. “Третман со никотинамид во услови на акутен топлотен стрес и експериментален дијабет – можна вкрстена толеранција врз метаболичката функција на црниот дроб кај стаорец” Катерина Геразова, 2018. 3. “Определување на токсични елементи во биолошки материјал и проценка на алиментарен дневен внес кај припадници на АРМ”, Надица Тодоровска, 2018.	0,7 0,7 0,7
	Вкупно	**2,1**
8.	**Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд**	
	1. “Промени во медијаторите активирани од протеин киназа С во срце кај стаорци” од Гордана Илиевска, 2016. 2. “Антихипергликемичен и антиоксидативен ефект на екстракт од трансгени корења од *Hypericum perforatum* L. кај дијабетични стаорци” од Елена Рафаиловска, 2019. 3. “Јаглехидратен метаболизам во срце и мускул кај дијабетични стаорци третирани со екстракт од трансгени корења од *Hypericum perforatum* L.” од Кристиана Шијакова, 2019.	0,3 0,3 0,3

	Вкупно	**0,9**
9.	**Интерна скрипта од предавања**	
	Култура на анимални ткива	**4**
11.	**Член на комисија за одбрана за дипломска работа**	
	14*0,1 **Вкупно**	**1,4**
	ВКУПНО	**71,17**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	**Ментор на докторски труд** “Ефектите на аспиринот врз некои метаболички и цитопротективни одговори кај дијабетични стаорци во услови на акутен хипертермички стрес”, Мирсада Дервишевиќ, 2018.	**5**
2.	**Ментор на магистерски труд** “Антихипергликемичен и антиоксидативен ефект на екстракт од трансгени корења од *Hypericum perforatum* L. кај дијабетични стаорци” од Елена Рафаиловска, 2019.	**2**
3.	**Учесник во национален научен проект** 2017-2019: Унапредување на заштитата на растителниот диверзитет, енергетската ефикасност и едукацијата во Ботаничката градина на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Програма за мали грантови (GEF-PMG).	**3**
4.	**Учесник во меѓународни научни проекти** 2014-2016: Towards Entrepreneurial Higher Education Institutions in South East Europe and Turkey. South East European Center for Entrepreneurial Learning SEECEL: Pilot Project Framework for Entrepreneurial Learning in Non-Business Studies. Co-founded by the European Union's IPA Multi-beneficiary Program. 2017–2018: "Adipose tissue biology: Understanding metabolic control and systemic energy balance" 2019-2020: “CANTIERE E.S.T. (Herbalist and Exchange of Traditions) - AN INTERCULTURAL CITIZENSHIP WORKSHOP BETWEEN ROME AND SKOPJE, PRESENTED BY ROME CAPITAL - PROFESSIONAL TRAINING AND WORK DIRECTION, AND THE PROMOTION OF FUTURE JOINT INITIATIVES	5 5 5
	Вкупно	**15**
5.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое <u>нема импакт фактор</u> во годината која е објавен трудот, во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое е <u>индексирано</u> во најмалку**	

	една електронска база на списанија со трудови досптапни на интернет. Nataša Cipanovska, Mirsada Dervisevik, Maja Dimitrovska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska, Biljana Miova. Heat preconditioning and aspirin treatment modulate diabetic rat's kidney metabolism. Diabetologia Croatica Vol 33, No. 3, pp 67, 2015 Todorovska, N., Dinevska- Kjovkarovska, S., Miova, B. and Kostovski, M. Determination of arsenic in urine and estimation of average daily intake through water and food. Physioacta, 12, 3, 85-93, 2018. **Florina Popovska-Perčinić, Milica Manojlović-Stojanoski, Lazo Pendovski, Suzana Dinevska Kjovkarovska, Biljana Miova, Jasmina Grubin, Verica Milošević, Vladimir Ajdžanović**. "Moderately elevated ambient temperature affects the structure and hormonal secretion of the adrenal glands in rats" Cell Journal (Yakhteh) "**Volume 22, Number 4, Jan-Mar 2021, Serial Number:88**	3 3 3
	Вкупно	**9**
6.	**Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое <u>има импакт фактор</u> во годината која е објавен трудот, во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое е <u>индексирано</u> во најмалку една електронска база на списанија со трудови досптапни на интернет.** Miova B, Dinevska-Kjovkarovska S, Esplugues JE, <u>Apostolova N</u>. Heat Stress Induces Extended Plateau of Hsp70 Accumulation – A Possible Cytoprotection Mechanism in Hepatic Cells. Journal of Cellular Biochemistry; 116(10):2365-74, 2015. **IF=3.12**. Miova B, <u>Dimitrovska M</u>, <u>Dinevska-Kjovkarovska S</u>, <u>Esplugues JV</u>, <u>Apostolova N</u>.. The heat stress response and diabetes: more room for mitochondrial implication. <u>Curr Pharm Des.</u> 2016. **IF=3.45**. Gordana Ilievska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska and Biljana Miova. Effect of single and repeated heat stress on chemical signals of heat shock response cascade in the rat's heart. Cell Stress Chaperones. 2018. **IF= 3.098** Maja Dimitrovska, Mirsada Dervisevik, Natasa Cipanovska, Katerina Gerazova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska and Biljana Miova Physiological and pharmacological inductors of HSP70 enhance the antioxidative defense mechanisms of the liver and pancreas in diabetic rats. Can. J. Physiol. Pharmacol. 96: 158–164, 2018. **IF= 1.91** Mirsada Dervisevic, Maja Dimitrovska, Natasa Cipanovska, Suzana Dinevska- Kjovkarovska, Biljana Miova. Heat preconditioning and aspirin treatment attenuate hepatic carbohydrate- related disturbances in diabetic rats. Journal of Thermal Biology 79 (2019) 190–198. **IF= 2.093**. Gerazova-Efremova, K., Dinevska-Kjovkarovska, S. and Miova, B. Heat-Shock Protein 70 - Mediated Heat Preconditioning Attenuates Hepatic Carbohydrate and Oxidative Disturbances in	6,67 6,87 8,87 5,94 6,05 8,15

	Rats with Type 1 Diabetes. Canadian Journal of Diabetes, 2019. **IF= 2.193**.	
	Вкупно	**42,55**
7.	**Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација)**	
	Gordana Ilievska, Marija Kocevska, Marija Bogdanovska, Biljana Miova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska. Effect of repeated heat stress on chemical signals of heat shock response cascade in rat's heart. PPTR, Ljubljana, Slovenia, 2016.	1
	Biljana Miova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska, Juan V. Esplugues, and Nadezda Apostolova. Heat Stress Induces Extended Plateau of Hsp70 Accumulation – A Possible Cytoprotection Mechanism in Hepatic Cells. PPTR, Ljubljana, Slovenia, 2016.	1
	Biljana Miova, Maja Dimitrovska, Mirsada Dervisevik, Natasa Cipanovska, Suzana Dinevska-Kjovkarovska. Heat preconditioning and aspirin treatment: HSP70-mediated enhancement of antioxidative defense mechanisms of the liver and pancreas in diabetic rats. PPTR, Split, Croatia, 2018.	1
	Suzana Dinevska-Kjovkarovska, Marjan Velkovski, Damjan Shusheski, Biljana Miova. Heat stress induces changes in key molecular mediators of cellular stress, antioxidative defence system and serum enzyme concentration in rats. PPTR, Split, Croatia, 2018	1
	Вкупно	**4**
7.	**Учество на научен/стручен собир со реферат (постер)**	
	B Miova, S Dinevska-Kjovkarovska, JV Esplugues and N Apostolova. Moderate heat stress in hepatic cells mediates temporal dynamics of crucial cell survival factors. 36 Congresso Sociedad Espanola de Farmacologia, Valencia, Spain, 16-18.09.2015	0,5
	Gordana Ilievska, Marija Kocevska, Marija Angelovski, Biljana Miova, Suzana Dinevska-Kjovkarovska. Repeated exposure to acute heat stress causes changes in serum activity of AST, ALT and CK in rats. Abstract book, 189. 5th Congress of Ecologist form Republic of Macedonia with international participation, 1-22 October, 2016, Ohrid, R. Macedonia.	0,5
	Dervisevik, M., Dimitrovska, M., Cipanovska, N., Dinevska – Kjovkarovska, S. and Miova, B. Heat preconditioning improve the carbohydrate-related changes in heart of diabetic rats. PPTR, Ljubljana, Slovenia, 2016.	0,5
	Mirsada Dervisevik, Maja Dimitrovska, Natasa Cipanovska, Suzana Dinevska- Kjovkarovska and Biljana Miova. Physiological and pharmacological inductors of HSP70 attenuate hepatic carbohydrate-related disturbances in diabetic rats. PPTR, Split, Croatia, 2018.	0,5
	Вкупно	**2**
	Рецензија на научен/ стручен труд	
	"Influence of heat shock proteins in individual sensitivity of human neutrophils to heat stress" AIMS in Molecular Sciences	0.2

	“The mitochondria - targeted antioxidant MitoQ modulates mitochondrial function and endoplasmic reticulum stress in pancreatic β cells exposed to hyperglycaemia” Cellular Physiology and Biochemistry	0.2
	"Mitochondria, the NLRP3 inflammasome and sirtuins in type 2 diabetes: new therapeutic targets" for Antioxidants and Redox Signaling.	0.2
	“Genistein Ameliorates Cyclophosphamide-Induced Hepatotoxicity by Modulation of Oxidative Stress and Inflammatory Mediators” in Macedonian Journal of Medical Sciences	0.2
	“Metabolic syndrome enhances endoplasmic reticulum, oxidative stress and leukocyte-endothelium interactions in PCOS” in Metabolism	0.2
	“Anti-hyperglycemic effect of different fractions of Annona reticulata leaf” in Pharmaceutical Biology	0.2
	“ANTI-HYPERGLYCEMIC EFFECT *ANNONA RETICULATA* L. LEAVES ON EXPERIMENTAL DIABETIC RAT MODEL” Asian Journal of Pharmaceutical and Clinical Research	0.2
	“Investigation of Propolis’ effect on thiobarbituric acid reactive substances and antioxidant enzyme levels of hippocampus in diabetic rats induced by streptozocine” in Macedonian Journal of Medical Sciences	
	Вкупно	**1,4**
	ВКУПНО	**84,35**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	**Кординатор во подготовка на елаборат за нова студиска програма**	
	Елаборат за измени и дополнување на студиските програми од првиот циклус студии, по сите наставни програми на Институтот за биологија (2016)	**1**
	Елаборат за измени и дополнување на студиските програми од вториот циклус студии, по сите наставни програми на Институтот за биологија (2016)	**1**
	Елаборат за измени и дополнување на студиските програми од третиот циклус студии, по сите наставни програми на Институтот за биологија (2017)	**1**
2.	**Учество во промотивни активности на факултетот/институтот**	
	Учество во промотивни активности на Институтот во 2015/2016 Член на Центар за кариера при ПМФ	**0,5** **0,5**
3.	**Учество во работа на комисии за државни натпревари** Државен натпревар по природни науки и биологија (2015, 2016, 2017, 2018, 2019)	**5*1=5**

	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
1.	**Студиски престој во странство до три месеци**	
	2016, 2019 – два (2) краткотрајни престоја (од по 3 месеци) на Одделот за фармакологија при Медицинскиот факултет во Валенсија, Шпанија	**2*0,5=1**
	Изготвување и пријавување на научен/ образовен меѓународен проект - носител 2018: New insight into treatment of experimental diabetes with *Hypericum perforatum* L. transgenic culture extracts. ICGEB research grants 2019: Biochemical and molecular mechanisms underlying antidiabetic properties of xanthones from *Hypericum perforatum* L. hairy roots. ICGEB research grants	 **2** **2**
3.	**Раководител на внатрешна организациона единица**	
	Раководител на Завод за експериментална физиологија и биохемија (2015-2017)	**3**
4.	**Член на факултетска комисија** Член на Комисија за јавни набавки на Институтот за биологија (2015, 2017, 2019) Претседател и член на Комисија за набавка на реагенски и потрошен материјал на Институтот за биологија (2015, 2017, 2019) Претседател и член на Комисија за набавка храна на лабораториски животни на Завод за експерименална физиологија и биохемија (2015, 2016, 2017, 2018, 2019) Член на пописна комисија на Институтот за биологија (2015, 2016, 2017)	 1,5 1,5 2,5 1,5
	Вкупно	7
5.	**Член на Комисија за избор во звање**	
	Член на Комисија за избор во звање доцент (за Никола Хаџи-Петрушев, 2019)	**0,2**
6.	**Раководител на постдипломски или докторски студии**	**2**
	Вкупно	**26,2**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**71,17**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**84,35**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**26,2**
ВКУПНО	**181,72**

Членови на Комисијата
_____, претседател, с.р.
_____, член, с.р.
_____, член, с.р.

Прилог бр. 2

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: СТРУКТУРНА ХЕМИЈА И ДРУГО (ХЕМИЈА ВО ФАРМАЦИЈА) НА ИНСТИТУТОТ ЗА ХЕМИЈА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Природно-математичкиот факултет, објавен во весниците „Слободен печат” и „Коха” на 6.11.2019 год., за избор на насловен вонреден професор по група предмети од наставно-научните области: структурна хемија и друго (хемија во фармација), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2743/3, донесена на 4.12.2019 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: акад. Глигор Јовановски, редовен професор на ПМФ – Скопје (во пензија), проф. д-р Марина Стефова, редовен професор на ПМФ – Скопје и проф. д-р Петре Макрески, редовен професор на ПМФ – Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс за избор на насловен вонреден професор по група предмети од наставно-научните области: структурна хемија и друго (хемија во фармација), во предвидениот рок се пријави д-р Ѓорѓи Петрушевски, вработен во Институтот за истражување и развој при АЛКАЛОИД АД, Скопје.

8. Биографски податоци и образование

Кандидатот Ѓорѓи Петрушевски е роден на 16.7.1982 година, во Скопје. Средното образование го завршил во гимназијата „Никола Карев“ во Скопје во 2001 година. Со високо образование се стекнал на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на Институтот за хемија. Дипломирал на студии по хемија на аналитичко-структурната насока на 19.1.2006 година, со просечен успех 9,42.

Во учебната 2006/2007 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Институтот за хемија при ПМФ – Скопје. На 13.11.2009 година го одбранил магистерскиот труд на тема: „Кристална структура, полиморфи и солвати кај фармацевтски активната супстанца натриум валпроат”, со што ги завршил магистерските студии. Просечниот успех на овие студии на кандидатот изнесува 10,00.

Докторска дисертација пријавил во март 2011 година на Институтот за хемија при ПМФ – Скопје. Дисертацијата на тема: „Изучување на псевдополиморфизмот и стабилноста во цврста состојба на некои опијатни алкалоиди со вибрациона спектроскопија и со термичка анализа” ја одбранил на 29.11.2013 година, пред Комисија во состав: акад. Глигор Јовановски, редовен професор на ПМФ – Скопје (во пензија), проф. д-р Гордана Богоева-Гацева, редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, проф. д-р Бранко Каитнер, редовен професор на Природословно-математичкиот факултет, Свеучилиште во Загреб, Р Хрватска, проф. д-р Љупчо Пејов, редовен професор на ПМФ – Скопје и проф. д-р Петре Макрески (ментор), вонреден професор на ПМФ – Скопје. Со тоа се здобил со научниот степен: доктор на хемиски науки.

Д-р Ѓорѓи Петрушевски од јуни 2008 год. е вработен во АЛКАЛОИД АД – Скопје, во Институтот за истражување и развој, а моментно е раководител на секторот за научна поддршка кадешто се изведуваат претформулациски студии и квалификација на нови суровини (фармацевтски активни соединенија, ексципиенти и примарни амбалажни единици) за потреби на развојот, поддршка на останатите сектори во компанијата со научна експертиза од доменот на специјалните аналитички методи, организација на процесот на формални одговори на стручно-технички прашања кон различните агенции и регулаторни тела во фаза на регистрација на нови лекови, поддршка на системот за квалитет со различни видови на експертиза и сл.

Од светските јазици, кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

9. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Д-р Ѓорѓи Петрушевски повремено е вклучен во одржување на настава во рамките на предметот Кристалохемија, кадешто изнесува нови сознанија, главно, околу полиморфизмот на фармацевтски активните соединенија (ФАС), што е од особено значење во фармацијата и хемијата во цврста состојба. Овие аспекти се битни за идните дипломирани хемичари, а особено се значајни бидејќи дел од дипломираните студенти на хемија кои работат на полето на цврста состојба во фармацевтска хемија се соочуваат со сродни предизвици и проблеми.

Д-р Ѓорѓи Петрушевски бил вклучен како член на комисија за оцена и одбрана на 2 магистерски труда, а остварува и интензивни консултатии со кандидатите (7) вработени во Алкалоид АД, кои или завршиле или во моментов се запишани на магистерски и докторски студии на Институтот за хемија при ПМФ – Скопје.

Во извештајниот период, кандидатот Петрушевски бил вклучен во наставата во 14 школи и работилници од областа хемија во фармацијата, како учесник.

Научноистражувачка дејност

Д-р Ѓорѓи Петрушевски од изборот за насловен доцент до сега има објавено вкупно 16 научни трудови од областа на структурната и фармацевтската хемија. Од нив, 10 научни труда се објавени во научни списанија со фактор на влијание, 1 труд во научно списание што е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, а 5 негови труда се објавени во зборник на рецензирани научни трудови. Заедно со претходните 13 трудови објавени во списанија со импакт-фактор, изнесени и дискутирани при неговиот избор за насловен доцент, досега кандидатот е коавтор на вкупно 26 трудови во списанија со импакт-фактор. Тоа говори за неговата плодна научна активност што резултира со постигнати значајни резултати.

Кандидатот има учествувано на 6 научни собири со реферат.

Од листата на објавени и реферирани трудови се гледа дека д-р Ѓорѓи Петрушевски научно продолжил, главно, да истражува во хемијата во цврста состојба на различни ФАС. Така, дел од овие истражувања се посветени на карактеризацијата на интеракциите помеѓу ФАС и другите додатоци кои влегуваат во составот на готовите фармацевтски форми. Од друга страна, некои од извештајните трудови се насочени кон синтеза и карактеризација на енкапсулирани нано- и микрочестички кои може да најдат потенцијална примена во биофармацијата, биотехнологијата и таргетираната медицина, а припаѓаат и на нанохемијата. Д-р Петрушевски повремено се занимава и со спектроскопска, структурна, а особено со термоаналитичка карактеризација на минерали.

Треба да се истакне дека 10-те оригинални трудови на кандидатот се објавени во 9 различни списанија (2 труда се објавени во Journal of Thermal Analysis and Calorimetry) со

релативно висок импакт-фактор, што упатува на тоа дека истражувањата имаат значаен научен квалитет во соодветната област. Имено, 6 од списанијата (Journal of Thermal Analysis and Calorimetry; Food Technology and Biotechnology; Drug Development and Industrial Pharmacy; Current Drug Delivery; Pharmaceutical Development and Technology; Vibrational Spectroscopy) се позиционирани во вториот квартил од категоријата и поткатегоријата на рангот на списанијата со импакт-фактор, гледано од аспект на цитираноста на објавените трудови во нив. Од овие 9 списанија, две се наоѓаат дури во највисокиот, прв, квартил (Journal of Alloys and Compounds; International Journal of Pharmaceutics), а само едно списание (Turkish Journal of Chemistry) влегува во 3-тиот квартил. Ниту едно од списанијата со импакт-фактор кадешто кандидатот објавил труд во изминатите 5 години не влегува во последниот, четврт квартил, што е правилна насока во развојот на научната кариера на еден научен работник, неговата институција, како и самиот универзитет.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатот во извештајниот период изработил два технички извештаја од областа на инструменталните аналитички методи, а изработил и 4 евалуации.

Д-р Петрушевски бил член на научниот одбор на 25. Конгрес на хемичарите и технолозите од Македонија со меѓународно учество одржан во Охрид во 2018, а веќе неколку последователни години е ангажиран во Одборот за доверба и соработка со јавноста при ПМФ – Скопје.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Петрушевски, имајќи ја предвид позитивната оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Природно-математичкиот факултет за наставата по Кристалохемија, укажува дека воспоставил коректен однос со нив. Кандидатот има остварено и високооценети резултати за неговата евалуација спроведена и во компанијата кадешто е вработен.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, стручно-применувачката дејност и дејноста од поширок интерес, а особено ја истакнува и ја цени научноистражувачката дејност на д-р Ѓорѓи Петрушевски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата смета дека д-р Ѓорѓи Петрушевски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето насловен вонреден професор во научната област од структурната хемија и друго (хемија во фармацијата).

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Ѓорѓи Петрушевски да биде избран во звањето насловен вонреден професор од областа на структурната хемија и друго (хемија во фармацијата).

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	**Поени**
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**22,20**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**85,72**
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	-
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**9,00**
Вкупно	**116,92**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Акад. Глигор Јовановски, редовен професор на ПМФ – Скопје (во пензија), с.р.
Проф. д-р Марина Стефова, редовен професор на ПМФ – Скопје, с.р.
Проф. д-р Петре Макрески, редовен професор на ПМФ – Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Ѓорѓи Гоце Петрушевски
(име, татково име и презиме)
Институција: Институт за хемија, Природно-математички факултет
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: структурна хемија; хемија во фармацијата

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	**ОПШТИ УСЛОВИ**	**Исполнетост на општите услови да/не**
1.	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. * Просечниот успех на прв циклус изнесува: **9,42** Просечниот успех на втор циклус изнесува: **10,0** Просечниот успех изнесува **9,71** за интегрираните студии.	**да**
2.	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира: Назив на научната област: **структурна хемија, хемија во фармацијата**, поле: **хемија**, подрачје: **природно-математичко**.	**да**
3.	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор.	**да**
3.1.	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано од најмалу една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: EBSCO, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование: 1. Назив на научното списание: *Journal of Thermal Analysis and Calorimetry* 2. Назив на електронската база на списанија: Springer	**да**

	3. Наслов на трудот: Depicting the dehydration and dehydroxilation processes in very rare hydrogen arsenate minerals: Synergistic approach by thermogravimetry and temperature-controlled ATR-FTIR spectroscopy 4. Година на објава: 2019 1. Назив на научното списание: *Journal of Alloys and Compounds* 2. Назив на електронската база на списанија: Elsevier 3. Наслов на трудот: $Mg_2KH(XO_4)_2 \cdot 15H_2O$ (X = P, As) containing acidic dimer units: Electrochemical impedance spectroscopy, IR spectroscopy and DSC studies 4. Година на објава: 2018 1. Назив на научното списание: *Drug Development and Industrial Pharmacy* 2. Назив на електронската база на списанија: Taylor Francis 3. Наслов на трудот: SN-38 loading capacity of hydrophobic polymer blend nanoparticles: formulation, optimization and efficacy evaluation 4. Година на објава: 2017 1. Назив на научното списание: *Journal of Thermal Analysis and Calorimetry* 2. Назив на електронската база на списанија: Springer 3. Наслов на трудот: Characterization and origin differentiation of morphine derivatives by DSC/TG and FTIR analysis using pattern recognition techniques 4. Година на објава: 2016 1. Назив на научното списание: *International Journal of Pharmaceutics* 2. Назив на електронската база на списанија: Elsevier 3. Наслов на трудот: Formulation and characterization of ORMOSIL particles loaded budesonide for local colonic delivery 4. Година на објава: 2015	
4.	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на билтен: 1 април 2015, број 1097.	**да**
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**да**

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Ѓорѓи Гоце Петрушевски
(име, татково име и презиме)
Институција: Институт за хемија, Природно-математички факултет
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: структурна хемија; хемија во фармацијата

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Одржување на настава: прв циклус студии	
	Кристалохемија (дел од материјал: полиморфизам на активни фармацевтски супстанци, еднократно 3 часа)	**0,6**
	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд:	
1.	Развој на аналитичка метода за определување на онечистувања во фармацевтски препарат со употреба на статистички експериментален дизајн, Ана Георгиева, 2017	**0,3**
2.	Вибрационо-спектроскопски студии и термички испитувања на лироконит, $Cu_2Al(AsO_4)(OH)_4 \cdot 4H_2O$ и бајлдонит, $Cu_3Pb[O(AsO_3OH)_2(OH)_2]$, Стефан Јовановски, 2016	**0,3**
	Настава во школи и работилници - учесник	
1.	Работилница (со панел-дискусија) Агенцијата за лекови и медицински средства на Р Македонија. Чекор напред на македонската агенција. Скопје, 28-29.5.2015	**1**
2.	Работилница (со обука) HPLC troubleshooting seminar, Скопје, 26.10.2015	**1**
3.	Работилница (со обука) ECA Academy, Quality Control of Raw Materials, Прага, Р Чешка, 4-5.2.2016	**1**
4	Работилница (со обука) Technical seminar for BASF SE products, Скопје, 9.2.2016	**1**
5.	Работилница (со обука) Меѓународен саем на фармација со симпозиум CPhI Worldwide 2016, 4-6.10.2016, Барселона, Шпанија	**1**
6.	Работилница (со обука) Module 3 of the global CTD and Filling Variations, Скопје, 30.11—2.12.2016	**1**

7.	Работилница (со панел дискусија) Meggle's Excipient and Technolgy Seminar, Скопје, 7.6.2017	**1**
8.	Работилница (со панел дискусија) 5. Конференција за интелектуална сопственост во фармацевтската индустрија, Скопје, 29.9.2017	**1**
9.	Работилница (со обука) Меѓународен саем на фармација со симпозиум CPhI Worldwide 2017, 4-6.10.2017, Франкфурт, Германија	**1**
10.	Работилница (со обука) ECA Academy, ICH Q7 Compliance for APIs Manufactured by Chemical Synthesis, Виена, Австрија, 4-6.12.2017	**1**
11.	Работилница (со обука) Од менаџер до лидер. Концепт на развој на лидерски вештини. Скопје, 3-4.10.2018	**1**
12.	Работилница (со обука) Меѓународен саем на фармација со симпозиум CPhI Worldwide 2018, 4-6.10.2018, Мадрид, Шпанија	**1**
13.	Работилница (со обука) Quality risk management in process validation, Скопје, 24-25.01.2019	**1**
14	Работилница (со обука) Меѓународен саем на фармација со симпозиум CPhI Worldwide 2019, 4-6.10.2019, Франкфурт, Германија	**1**
	Консултација со студенти	
1.	Консултација со студенти – докторанди на ПМФ (Ана Петковска, Моника Стојановска, Катерина Рунчевска), магистранди на ПМФ (Стефан Јовановски, Ана Георгиева, Катерина Рунчевска, Моника Стојановска).	7
	ВКУПНО	**22,2**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот:	
1.	P. Makreski, J. Todorov, G. Jovanovski, M. Stojanovska, G. Petrushevski, Depicting the dehydration and dehydroxilation processes in very rare hydrogen arsenate minerals: Synergistic approach by thermogravimetry and temperature-	**(8+2,471)*0.6 = 6,28**

	controlled ATR-FTIR spectroscopy, *J. Therm. Anal. Calorim*, 2019, **125**, 2265–2276. (IF: 2,471)	
2.	M. Pecovska-Gjorgjevich, V. Stefov, M. Najdoski, V. Koleva, S. Mentus, G. Petruševski, Mg2KH(XO4)2·15H2O (X = P, As) containing acidic dimer units: Electrochemical impedance spectroscopy, IR spectroscopy and DSC studies, *J. Alloys Compd.*, 2018, **746**, 699–709. (IF: 3,779)	**(8+3,779)*0.6 = 7,07**
3.	A. Petkovska, J. Acevska, M. Chachorovska, G. Petrusevski. Gj. Stefkov, R. Petkovska, A. Dimitrovska, S. Ugarkovic, Impurity profiling of morphine by liquid chromatography-heated electrospray ionization mass spectrometry (LC-HESI-MS), *Turk. J. Chem.*, 2017, **41 (6)**, 904–916. (IF: 1,000)	**(8+1)*0.6 = 5,4**
4.	J. Hadzieva, K, Mladenovska, M. Simonoska Crcarevska, M. Glavas Dodov, S. Dimchevska, N. Geskovski, A. Grozdanov, E. Popovski, G. Petruševski, M. Chachorovska, T. Petreska Ivanovska, L. Petruševska Tozi, S. Ugarkovic, K. Goracinova, Lactobacillus casei encapsulated in soy protein isolate and alginate microparticles prepared by spray drying, *Food Technol. Biotechnol.* 2017, **55(2)**, 173–186. (IF: 1,168)	**(8+1,168)*0.6 = 5,5**
5.	S. Dimchevska, N. Geskovski, G. Petruševski, M. Chacorovska, R. Popeski-Dimovski, S. Ugarkovic, K. Goracinova, SN-38 loading capacity of hydrophobic polymer blend nanoparticles: formulation, optimization and efficacy evaluation, *Drug. Dev. Ind. Pharm.* 2017, **43**, 502–510. (IF: 2,295)	**(8+2,295)*0.6 = 6,18**
6.	G. Petruševski, J. Acevska, G. Stefkov, Ana Poceva Panovska, I. Micovski, R. Petkovska, A. Dimitrovska, S. Ugarkovic, Characterization and origin differentiation of morphine derivatives by DSC/TG and FTIR analysis using pattern recognition techniques, *J. Therm. Anal. Calorim*, 2016, **123**, 2561–2571. (IF: 2,471)	**(8+2,471)*0.6 = 6,28**
7.	R. Koliqi, S. Dimchevska, N. Geskovski, G. Petruševski, M. Chacorovska, B. Pejova, D. R. Hristov, S. Ugarkovic, K. Goracinova, PEO-PPO-PEO/Poly(DL-lactide-co-caprolactone) nanoparticles as carriers for SN-38: design, optimization and nano-bio interface interactions, *Curr. Drug Deliv*. 2016, **13**, 339–352. (IF: 1,645)	**(8+1,645)*0.6 = 5,79**
8.	P. Antovska, S. Ugarkovic, G. Petruševski, B. Stefanova, B. Manchevska, R. Petrovska, P. Makreski, Development and experimental design of a novel controlled-release matrix tablet formulation for indapamide hemihydrate, *Pharm. Dev. Technol.* 2017, **22,** 851 – 857. (IF: 1,945)	**(8+1,945)*0.6 = 5,97**
9.	V. Petrovska-Jovanovska, N. Geskovski, M. Simonoska-Crcarevska, O. Memed, G. Petruševski, M. Chachorovska, M. Petrusevska, A. Poceva-Panovska, K. Mladenovska, S. Ugarkovic, M. Glavas-Dodov, Formulation and characterization of ORMOSIL particles loaded budesonide for local colonic delivery, *Int. J. Pharm.* 2015, **484**, 75–84. (IF: 4,213)	**(8+4,213)*0.6 = 7,33**

10.	P. Makreski, S. Jovanovski, L. Pejov, G. Petruševski, S. Ugarkovic, G. Jovanovski, Theoretical and experimental study of the vibrational spectra of liroconite, $Cu_2Al(AsO4)(OH)_4 \cdot 4H_2O$ and bayldonite, $Cu_3Pb[O(AsO_3OH)_2(OH)_2]$, *Vib. Spectrosc.* 2015, **79**, 36–43. (IF: 1,861)	**(8+1,861)*0.6 = 5,92**
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет:	
1.	I. Mitrevska, E. Kikovska-Stojanovska, G. Petruševski, M. Chacorovska, S. Memed-Sejfulah, S. Ugarkovic, Identification and structural characterization of unidentified impurity in Bisoprolol film-coated tablets, *Advances in Chemistry*, Volume 2017, Article ID 3047517, 16 pages.	**5*0,6 = 3,00**
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
1.	E. Trajanovska, S. Memed Sejfulah, S. Simeonovska Gushic, V. Petrovska Jovanovska, A. Georgieva, G. Petruševski, S. Ugarkovic, Optimization of viscosity building agent in oral pediatric suspension, 6th Congress of Pharmacy of Macedonia with International Participation, *Maced. Pharm. Bull.* (2016), 62-suppl, p. 431–432	**5*0,6 = 3,00**
2.	B. Stefanova, P. Antovska, S. Ugarkovic, G. Petruševski, M. Chachorovska, Preformulation studies as initial phase of development of film-coated tablets with BCS class II active component, 6th Congress of Pharmacy of Macedonia with International Participation, *Maced. Pharm. Bull.* (2016), 62-suppl, p. 413–414.	**5*0,6 = 3,00**
3.	O. Memed, K. Tosev, N. Anevska Stojanovska, G. Petruševski, M. Chachorovska, S. Ugarkovic, Effects of PSD and wet granulation properties (concentratiuon of granulation aid, temperature and humidity) on physical stability of ascorbic acid 95% granulate, 6th Congress of Pharmacy of Macedonia with International Participation, *Maced. Pharm. Bull.* (2016), 62-suppl, p. 367–368.	**5*0,6 = 3,00**
4.	N. Geskovski, S. DImchevska, R. Koliqi, G. Petruševski, M. Chachorovska, S. Ugarkovic, K. Goracinova, A spectroscopic insight into the albumin structure on the nano-bio interface, 6th Congress of Pharmacy of Macedonia with International Participation, *Maced. Pharm. Bull.* (2016), 62-suppl, p. 367–368.	**5*0,6 = 3,00**

5.	O. Blažeska, V. Petruševski, A. Petkovska, M. Stojanovska, G. Petruševski, I. Brašnarska, B. Šapkareva, S. Ugarkovic, Validation of GC method for determination of ethanol, methanol, toluene and benzene as residual solvents in pholcodine monohydrate drug substance, 6th Congress of Pharmacy of Macedonia with International Participation, *Maced. Pharm. Bull.* (2016), 62-suppl, p. 217–218.	**5*0,6 = 3,00**
	Апстракти објавени во зборник на конференција	
1.	K. Janchevska, G. Petrushevski, S. Ugarkovic, *Implementation of ICH Q3D guideline in the pharmaceutical industry – what should we know about the heavy metals in the commercial drugs*, 25th Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of Abstracts, (2018), OBPC P-35, p. 87. **(меѓународна)**	**1**
2.	M. Stojanovska Pecova, G. Petrushevski, P. Makreski, S. Ugarkovic, How heavy is heavy magnesium carbonate – tetrahydrate or pentahydrate?, 25th Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of Abstracts, (2018), PSSE P-29, p. 202. **(меѓународна)**	**1**
3.	M. Stojanovska, M. Chachorovska, L. Krsteska, D. Kostovski, S. Ugarkovic, G. Petruševski, FT-IR spectroscopy solid-state compatibility testing of carbocisteine with selection of excipients, 24th Congress of chemists and Technologists of Macedonia, Book of Abstracts, (2016), MPCE 022, p. 226. **(меѓународна)**	**1**
4.	A. Petkovska, K. Runcevska, M. Chachorovska, B. Manchevska, P. Antovska, G. Petruševski, S. Ugarkovic, Development and optimization of HPLC/DAD/MS method for Indapamide 1.5 mg prolonged release tablets, 24th Congress of chemists and Technologists of Macedonia, Book of Abstracts, (2016), AC 029, p. 69. **(меѓународна)**	**1**
5.	K. Runcevska, A. Petkovska, M. Chachorovska, M. Stojanovska, I. Mickovski, G. Petruševski, S. Ugarkovic, Determination of pholcodine related and degradation products using HPLC/DAD/MS, 18th International symposium on advances in extraction technologies & 22nd international symposium on separation sciences, 2016, Torun, Poland, Book of abstracts, S1–P91, p. 199. **(меѓународна)**	**1**
6.	J. Acevska, A. Petkovska, G. Stefkov, G. Petruševski, K. Brezovska, N. Nakov, M. Chachorovska, S. Ugarkovic, A. Dimitrovska, Development of GC/MS method for impurity profiling of morphine samples, 21st International symposium on separation science, 2015, Ljubljana, Slovenia, Book of abstracts, P–129, p. 191. **(меѓународна)**	**1**
	ВКУПНО	**85,72**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија	
1.	Технички извештај: Оптичка емисиона спектроскопија со индуктивно спрегната плазма за анализа на метали во различни матрици (за потребите на АЛКАЛОИД АД Скопје)	**1**
2.	Технички извештај: Гасна хроматографија спрегната со масена спектрометрија за анализа на испарливи и полуиспарливи органски соединенија (за потребите на АЛКАЛОИД АД Скопје)	**1**
3.	Евалуација: Контрола на промени (за потребите на АЛКАЛОИД АД Скопје)	**1**
4.	Евалуација: Примарни амбалажни материјали (за потребите на АЛКАЛОИД АД Скопје)	**1**
5.	Евалуација: Следење и обработка на резултати вон тренд и вон спецификација (за потребите на АЛКАЛОИД АД Скопје)	**1**
6.	Евалуација: Следење и обработка на девијации при производни процеси (за потребите на АЛКАЛОИД АД Скопје)	**1**
	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир	
1	Член на Научен одбор на 25. Конгрес на хемичарите и технолозите од Македонија, 2018	**1**
	Член на факултетска комисија	
1.	Член на Одбор за доверба и соработка со јавноста при ПМФ-Скопје (2016, 2017, 2018, 2019)	**2**
	ВКУПНО	**9,0**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	22,20
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	85,72
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	-
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	9,00
Вкупно	116,92

Членови на Рецензентската комисија

Акад. Глигор Јовановски,
редовен професор на ПМФ – Скопје (во пензија), с.р.
Проф. д-р Марина Стефова,
редовен професор на ПМФ – Скопје, с.р.
Проф. д-р Петре Макрески,
редовен професор на ПМФ – Скопје, с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: МАТЕМАТИКА И ПРИМЕНЕТА МАТЕМАТИКА И МАТЕМАТИЧКО МОДЕЛИРАЊЕ, НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАТЕМАТИКА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 02-2750/3 на Наставно-научниот совет на Природно - математичкиот факултет во Скопје, донесена на седницата од 28.11.2019 година, формирана е Рецензентска комисија за избор на еден асистент по група предмети од наставно-научните области: математика и применета математика и математичко моделирање, на Институтот за математика при Природно-математичкиот факултет во Скопје, во состав: проф. д-р Ирена Стојковска, вонреден професор на ПМФ во Скопје, проф. д-р Костадин Тренчевски, редовен професор на ПМФ во Скопје и проф. д-р Весна Целакоска-Јорданова, редовен професор на ПМФ во Скопје.

Врз основа на документите доставени до Деканатот на ПМФ, Комисијата утврди дека на објавениот конкурс во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ од 6.11.2019 година, во предвидениот рок се пријави само кандидатот м-р Марко Димовски, помлад асистент на Институтот за математика при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Врз основа на приложените документи и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија на Наставно-научниот совет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

1. Биографски податоци

Марко Димовски е роден во Скопје на 24.8.1989 година. Во 2008 година го завршил средното образование во гимназијата „Раде Јовчевски-Корчагин“, природно-математичка насока. Истата година се запишал на прв циклус студии на Природно-математичкиот факултет во Скопје на студиите по математика, насока: математичка економија. Додипломските студии ги завршил во октомври 2012 година со просечна оценка 8,50 и со одбрана на дипломска работа со наслов „Метод на триаголници на развој (chain ladder method) кај неживотно осигурување”. Во ноември 2013 година се запишал на вториот циклус студии на Природно-математичкиот факултет, на насоката математички науки и примени. Во јули 2016 година го завршил вториот циклус студии со просечна оценка 9,80 и со успешна одбрана на магистерската работа на тема „Регуларизација при оптимизација со методот на најмали квадрати за оценување на параметрите кај моделите на линеарна регресија“ и се здобил со звањето магистер на математички науки и примени.

За време на првиот циклус студии, Марко Димовски е добитник на државната стипендија за недипломирани студенти со одличен успех, која ја доделува Министерството за образование и наука на Република Македонија, за учебните 2009/2010, 2010/2011 и 2011/2012 години. Во август 2012 година посетува практична настава во осигурителната компанија АД „Осигурителна полиса“, Сектори за пријавување штета, осигурување и актуарство.

Од септември 2014 година до изборот во мај 2017 година помага при изведувањето на вежбите по 6 предмети: Основи на веројатност, Основи на статистика, Програмирање, Линеарна алгебра, Алгебарски структури, Финансиска математика, Математика 1 (за групата математика-физика) и Структури на податоци, на првиот циклус студии на Институтот по математика при ПМФ во Скопје. Во септември 2014 година учествувал на DAAD - курсот *Nonsmooth optimization and piecewise linearization* („Неглатка оптимизација и линеаризација по делови“), во Нови Сад, Р. Србија. Учествувал и со две соопштенија на VI конгрес на математичарите на Македонија, 15–18 јуни 2016 година, Охрид (Билтен на УКИМ бр. 1143 од 31.3.2017), од кои произлегле два

научни труда објавени во списанието „Математички билтен“ (Билтен на УКИМ бр. 1143 од 31.3.2017). Во периодот од 22.1.2017 до 27.1.2017 учествувал на работилницата ESGI126 во Амстердам, Холандија, со работа на темата *Fair value of a mortgage*. Учествувал на Првиот семинар „Математика и примени“, 14 декември 2016 година, со соопштение со наслов „Математички модел на Францускиот парадокс“ (во коавторство со Кристина Новковска).

Во мај 2017 година (Билтен на УКИМ бр. 1143 од 31.3.2017) е избран во звањето помлад асистент во наставно-научната област применета математика на Институтот за математика при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Од странските јазици, Марко Димовски има познавање од англискиот јазик на Б2 - ниво.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во изборниот период, Марко Димовски изведувал вежби по следниве предмети: Основи на веројатност, Основи на статистика, Програмирање, Линеарна алгебра, Алгебарски структури, Финансиска математика, Математика 1 (за групата математика-физика), Структури на податоци, Математика 2 (за групата математика-физика), Математика 1 (за групата хемија) и Математика 2 (за групата хемија).

Научноистражувачка дејност

Кандидатот учествувал на повеќе семинари организирани од Институтот за математика во рамки на стручно-апликативниот проект „Популаризација на математиката“, со следниве соопштенија:

1. **Марко Димовски**, „Окамовото сечило низ перспективата на Бејзовата статистика“, Втор семинар „Математика и примени“, ПМФ, 6–7 декември 2017 година.

2. Гордана Николовска, **Марко Димовски**, „Теорија на графови и задачата на собирање купони“, Трет семинар „Математика и примени“, ПМФ, 14–15 декември 2018 година.

3. **Марко Димовски**, Ирена Стојковска, „Бриеровиот скор и предвидувачките турнири“, Четврти семинар „Математика и примени“, ПМФ, 13–14 декември 2019 година.

Во извештајниов период Марко Димовски ги обајвил следниве трудови во стручни списанија:

[1] Кристина Новковска, **Марко Димовски**, *Математички модел на францускиот парадокс*, Математички омнибус 1 (2017), 45–54.

[2] **Марко Димовски**, *Предвидување на резервите за исплата на штетите при неживотно осигурување*, Математички омнибус 1 (2017), 137–150.

[3] **Марко Димовски**, *Окамовото сечило низ перспективата на Бејзовата статистика*, Математички омнибус 3 (2018), 139–150.

[4] **Марко Димовски**, Гордана Никловска, *Теорија на графови и задачата на собирање купони*, Математички омнибус 5 (2019), 155–167.

Во извештајниов период, Марко Димовски учествувал како соработник во стручно-апликативниот проект „Популаризација на математиката“ на Институтот за математика при ПМФ во Скопје (1.10.2018–30.9.2021, раководител: проф. д-р Ирена Стојковска).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Марко Димовски е еден од координаторите на семинарите „Математика и примени“, организирани од Институтот за математика при Природно-математичкиот

факултет во Скопје, кои се одржуваат секоја година во декември, почнувајќи од 2016 година.

Во периодот октомври 2019 – ноември 2019 година е член на организациониот одбор на Есенската математичка школа 2019, организирана од Сојузот на математичари на Македонија.

Од 2016 година е член на факултетската пописна комисија.

З А К Л У Ч О К И П Р Е Д Л О Г

Врз основа на изнесениот извештај и следењето на активностите на кандидатот м-р Марко Димовски, Рецензентската комисија тврди дека се исполнети општите и посебните услови за избор во соработничко звање – асистент од Правилникот за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и констатира дека кандидатот може успешно да ги извршува претстојните наставни обврски, научно да се усовршува и да придонесува за развојот на Институтот за математика и математиката воопшто.

Рецензентската комисија со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на ПМФ во Скопје да го избере м-р Марко Димовски во звањето асистент по група предмети од наставно-научните области: математика и применета математика и математичко моделирање, на Институтот за математика при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Рецензентска комисија

Д-р Ирена Стојковска,
вонреден професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Костадин Тренчевски,
редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Весна Целакоска Јорданова,
редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:
Марко Драги Димовски
Институција:
Природно-математички факултет, Скопје / Институт за математика
Научна област:
математика, применета математика и математичко моделирање

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ/АСИСТЕНТ ИСТРАЖУВАЧ

Ред. број	**ОПШТИ УСЛОВИ**	**Исполнетост на општите услови да/не**
1	Има завршено прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити	да
2	Стекнат назив – магистер од соодветната област Назив на научната област: математички науки и примени.	да
3	Остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на првиот циклус и вториот циклус на академски студии посебно: Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,50 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,80	да
4	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на Б2 - ниво 3. Издавач на документот: Challenge ISO 9001:2008 4. Датум на издавање на документот: 7.6.2019	да

Рецензентска комисија:

Д-р Ирена Стојковска,
вонреден професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Костадин Тренчевски,
редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Весна Целакоска Јорданова,
редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/факултетот/институтот, објавен во весниците објавен во „Нова Македонија“ и „Коха“ од ден 26.11.2019 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) максилофацијална хирургија, и врз основа на Одлуката бр. 02-4828/1 од 20.12.2019 година на Наставно-научниот совет бр. 22, донесена на 20.12.2019 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Владимир Поповски, редовен професор на Стоматолошкиот факултет при УКИМ, д-р Алберто Бенедети, редовен професор на Стоматолошкиот факултет при УКИМ, д-р Александар Грчев, редовен професор на Стоматолошкиот факултет при УКИМ.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) максилофацијална хирургија, во предвидениот рок се пријави кандидатот д-р Антонио Кирков.

1. Биографски податоци и образование

Кандидатот д-р Антонио Кирков е роден на 21.2.1966, во Скопје. Средно образование завршил во Скопје, во 1984 година. Со високо образование се стекнал на Стоматолошкиот факултет при УКИМ, во 1992 година. Дипломирал на 3.7.1992 година, со просечен успех 9,00.

Специјализација по максилофацијална хирургија започнал во јануари 1994 година а во октомври истата година се вработил на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија во Скопје, во која е вработен до денес.

Преку Министерството за образование и наука, во текот на јуни и јули 1996 година, бил на студиски престој за индивидуално усовршување на Клиниката за максилофацијална хирургија во Клиничкиот болнички центар во Љубљана, каде што се запознава со актуелните методи во максилофацијалната хирургија, особено во онкохирургијата кај оралниот карцином.

Специјалистички испит положил во јуни 1998 година и се стекнал со звањето специјалист по максилофацијална хирургија.

Во учебната 1992/1993 се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Стоматолошкиот факултет при УКИМ по предметот Максилофацијална хирургија. Студиите ги завршил со просечен успех 9,71. На 25.12.2006 година го одбранил магистерскиот труд на тема: „Прилог кон клиничката употреба на туморски маркери кај оралниот карцином”.

Докторска дисертација пријавил на 14.10.2009 година на Стоматолошкиот факултет при УКИМ. Дисертацијата на тема: „Евалуација на молекуларни маркери кај орален карцином“ ја одбранил на 19.12.2014 година, пред Комисија во состав: д-р Владимир Поповски, Стоматолошки факултет - УКИМ, д-р Даница Поповиќ - Моневска, Стоматолошки факултет - УКИМ, д-р Борис Величковски, Стоматолошки факултет - УКИМ, д-р Александар Димовски, Фармацевтски факултет - УКИМ, и д-р Алберто Бенедети, Стоматолошкиот факултет - УКИМ, со што се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област максилофацијална хирургија.

На 18.6.2015 година е избран во звањето научен соработник на Стоматолошкиот факултет при УКИМ во областа максилофацијална хирургија. Во моментот е доцент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр. 1188 од 15.3.2019 година.

Член е на Секцијата за максилофацијална хирургија при Македонското лекарско друштво. Член е на Лекарската комора на Македонија и на Стоматолошката комора на Македонија.

Кандидатот активно се служи со англискиот и српскиот/хрватскиот јазик. Поседува високо познавање на компјутерска и информатичка технологија.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Стоматолошки факултет, кандидатот д-р Антонио Кирков изведува изведува теоретска и практична настава на прв и втор циклус студии на студиските програми за доктори на дентална медицина, стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози и стручни забни техничари. Кандидатот бил ментор на студентски теми презентирани и објавени на конгреси на студенти на стоматологија.

Д-р Антонио Кирков учествувал во едукација и реализација на специјализантскиот стаж за специјализантите од Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет при УКИМ во Скопје, при реализирање на стажот на Клиниката за максилофацијална хирургија. При тоа, бил вклучен како едукатор и како коментор.

Кандидатот учествувал како член во комисии за оцена или одбрана на специјалистички испит.

Останатите активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност се наведени во табелата во Образец 2 кон Извештајот за избор во наставно-научно звање.

Научноистражувачка дејност

Д-р Антонио Кирков има објавено 8 научни труда рецензирани во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор.

Д-р Антонио Кирков бил учесник во 1 национален научен проект.

Останатите активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, податоците за објавените трудови, за проектите во кои учествувал кандидатот и за одржаните предавања, се наведени во табелата во Образец 2 кон Извештајот за избор во наставно-научно звање.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Антонио Кирков активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Универзитетската клиника за хирургија на лице, вилици и врат - максилофацијална хирургија - Скопје. Врши стручна дејност – специјалист по максилофацијална хирургија.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Универзитетската клиника за хирургија на лице, вилици и врат - максилофацијална хирургија – Скопје. Тековно е претседател на Комисијата за интрахоспитални инфекции.

Останатите активностите кои припаѓаат во стручно-применувачката дејност и дејноста од поширок интерес се наведени во табелата во Образец 2 кон Извештајот за избор во наставно-научно звање.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Антонио Кирков, во учебната 2018/2019 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Стоматолошкиот факултет.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	**ОПШТИ УСЛОВИ**	**Исполнетост на општите услови да/не**
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,0 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,71 Просечниот успех изнесува 9,35 за интегрираните студии.	**да**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: 30409 - максилофацијална хирургија, поле 304 - стоматологија, подрачје 3 – медицински науки и здравство.	**да**
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**да**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 5. Назив на научното списание: Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences 6. Назив на електронската база на списанија: Scopus 7. Наслов на трудот: Etiology and Incidence of Zygomatic Fractures: A 10 Year Retrospective Study. 8. Година на објава: 2015 1. Назив на научното списание: Oral and Maxillofacial Pathology Journal 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco: Thomson Reuters 3. Наслов на трудот: Atypical Jaw-bone Metastases: A 20-year Retrospective Analysis 4. Година на објава: 2017 1. Назив на научното списание: International Journal of Medical Research & Health Sciences	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science - ESCI (Thomson Reuters) 3. Наслов на трудот: Giant Odontogenic Myxoma of the Upper Jaw: A Case Report 4. Година на објава: 2017	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: Research in Physical Education, Sport and Health 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 18 члена од 9 земји - Македонија (5), Шпанија (1), Словенија (1), Србија (2), БиХ (3), Словачка (2), Хрватска (2), Турција (1) и Бугарија (1). 3. Наслов на трудот: Treatment of facial soft tissue infections within fast health rehabilitation 4. Година на објава: 2015 1. Назив на научното списание: Макед.Стоматол.Прегл. 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 32 члена од 8 земји - Македонија (10), САД (1), Словенија (2), Србија (4), В. Британија (2), Норвешка (1), Хрватска (5), Бугарија (6) и Турција (1). 3. Наслов на трудот: Протетска рехабилитација со оптуратори и епитези по масивни лицеви и вилични дефекти 4. Година на објава: 2017	
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на Билтен: Број 1188, Скопје, 15 март 2019 година	**да**
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**да**

***** На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

****** За кандидатот/ите кој има повеќе од 5 (пет) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: ***Антонио Љубомир Кирков***
Институција: ***УКИМ - Стоматолошки факултет, Скопје***
Научна област: ***максилофацијална хирургија***

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	**Одржување на настава од прв циклус на студии (*0,04)**	
	Прв циклус студии за стручни стоматолошки сестри – орални хигиенолози, по предметот Ургентни состојби во стоматологија, 2 часа неделно во V семестар (0,04x2x15):	
	2016/2017	**1,2**
	2017/2018	**1,2**
	2018/2019	**1,2**
	2019/2020	**1,2**
	Прв циклус студии за стручни стоматолошки сестри – орални хигиенолози, по предметот Максилофацијална хирургија, 1 час неделно во VI семестар (0,04x1x15):	
	2016/2017	**0,6**
	2017/2018	**0,6**
	2018/2019	**0,6**
	Прв циклус студии за стручни забни техничари, по предметот Ургентни состојби во стоматологија, 1 час неделно во IV семестар (0,04x1x15):	
	2016/2017	**0,6**
	2017/2018	**0,6**
	2018/2019	**0,6**
2	**Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) (*0,03)**	
	Прв циклус студии за доктори на дентална медцина по предметот Максилофацијална хирургија, 6 групи по 2 часа неделно во IX и X семестар (0,03x2x6x15x2):	
	2014/2015	**5,4**
	Прв циклус студии за доктори на дентална медцина по предметот Максилофацијална хирургија, 2 групи по 2 часа неделно во IX и X семестар (0,03x2x2x15x2):	
	2017/2018	**3,6**
	Прв циклус студии за доктори на дентална медцина по предметот Максилофацијална хирургија, 6 групи по 2 часа неделно во IX и X семестар (0,03x2x6x15x2):	
	2015/2016	**10,8**
	2016/2017	**10,8**

	Прв циклус студии за доктори на дентална медцина по предметот Максилофацијална хирургија, 4 групи по 2 часа неделно во IX семестар (0,03x2x4x15): 2019/2020	**3, 6**
	Прв циклус студии за доктори на дентална медцина по предметот Максилофацијална хирургија, 4 групи по 2 часа неделно во IX и X семестар (0,03x2x4x15x2): 2018/2019	**7,2**
	Прв циклус студии за стручни стоматолошки сестри – орални хигиенолози, по предметот Максилофацијална хирургија, 1 час неделно во VI семестар (0,03x1x15): 2016/2017 2017/2018 2018/2019	 **0,45** **0,45** **0,45**
	Прв циклус студии за стручни забни техничари, по предметот Ургентни состојби во стоматологија, 1 час неделно во IV семестар (0,03x1x15): 2016/2017 2017/2018 2018/2019	 **0,45** **0,45** **0,45**
3	**Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа (*0,2)**	
	д-р Марина Поповска (орална хирургија - ноември 2018) д-р Александра Бранко (максилофацијална хирургија – октомври 2019)	**0,2** **0,2**
4	**Ментор и едукатор на здравствена едукација (0,08)**	
	д-р Иван Нацевски (протетика – дек. 2018) д-р Емел Сејфула (оториноларингологија - јан. 2019) д-р Александар Танев (општа хирургија – сеп. 2019)	**0,08** **0,08** **0,08**
	Вкупно	**53,14**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1	**Учесник во национален научен проект (*3):**	
	„Употреба на фотограметрија за тродимензионална анализа на краниофацијалната морфологија“ – 2018 г.	**3**
2	**Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование (*5):**	

	- Alberto Benedetti, Vladimir Popovski, **Antonio Kirkov**, Aleksandar Iliev, Banev Saso, Boro Ilievski, Stamatoski Aleksandar Atypical Jaw-bone Metastases: A 20-year Retrospective Analysis Oral and Maxillofacial Pathology Journal, January-June 2017;8(1):1-4	**3**
3	**Трудови со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование (*8+и.ф.):**	
	Benedetti Alberto, Popovski Vladimir, Popovich Danica, **Kirkov Antonio**, Panchevski Goran, Bozovic Suzana, Iliev Aleksandar, Serafimovski Predrag, Gjorgievska Elizabeta. Ameloblastoma Treatment: Clinical Experience. Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences Nov.-Dec. 2015 RJPBCS 6(6) (p. 51-54)	**5,01**
	Benedetti A, Popovski V, Popovik-Monevska D, **Kirkov A**, Pancevski G, Dvojakovska S, Iliev A, Kapusevska B, Gjorgievska E, Stamatoski A. Etiology and Incidence of Zygomatic Fractures: A 10 Year Retrospective Study. Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences Nov. – Dec. 2015 RJPBCS 6(6) Page No. 462-6	**5,01**
	Alberto Benedetti, Vladimir Popovski, Danica Popovich-Monevska, **Antonio Kirkov**, Goran Pancevski, Suzana Bozovic, Aleksandar Iliev, Azem Ismani, Aleksandar Stamatoski. Giant Odontogenic Myxoma of the Upper Jaw: A Case Report International Journal of Medical Research & Health Sciences, 2017, 6(10): 111-4	**5,259**
	Denis Baftijari, Alberto Benedetti, **Antonio Kirkov**, Aleksandar Iliev, Aleksandar Stamatoski, Florent Baftijari, Elitsa G. Deliverska, Elizabeta Gjorgievska, Assessment of primary and secondary implant stability by resonance frequency analysis in anterior and posterior segments of maxillary edentulous ridges Journal of IMAB - Annual Proceeding (Scientific Papers). 2018 Apr-Jun;24(2):2056-64	**5,272**
4	**Трудови со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови (*5):**	
	Benedetti Alberto, Popovski Vladimir, Popovik-Monevska Danica, **Kirkov Antonio**, Pancevski Goran, Dvojakovska Suzana, Iliev Aleksandar, Gjorgievska Elizabeta, Stamatoski Aleksandar Treatment of facial soft tissue infections within fast health rehabilitation Research in Physical Education, Sport and Health 2015, Vol. 4, No. 1, pp.7-13 ISSN(Print):1857-8152; ISSN(Online):1857-8160	**3** **3**

	Бенедети А., Капушевска Б., Поповски В., Поповиќ-Моневска Д., **Кирков А**., Панчевски Г., Двојаковска С., Илиев А., Бундевска Ј., Мијоска А., Наумовски С., Бафтијари Д., Копачева Г., Стаматоски А. Протетска рехабилитација со оптуратори и епитези по масивни лицеви и вилични дефекти Макед.Стоматол.Прегл.2017; 40 (1-2); 37-47	
5	**Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (*5):**	
	Kirkov Antonio Problem Based Learning İn Dental Student`s Science Education **13th International Balkan Education and Science Congress**, **Trakya University – Edirne Proceedings, 6-8 September 2018: 451-459**	**5**
6	**Пленарни предавање на научен/ стручен собир (*2):**	
	Кирков А. ХПВ кај туморите во максилофацијалната регија Симпозиум: ХПВ инфекции и асоцирани болести Зборник на апстракти, 6 мај 2016, Скопје, Македонија. **Кирков Антонио** ХПВ – од инфекција до рак на главата и вратот Поканет предавач на Стручен состанок “ХПВ инфекција – нутриција, асоцирани болести и превенција“ (Македонско здружение за цервикална патологија и колпоскопија во соработка со Здружение за ХПВ на Македонија), 3 март 2017, Скопје, Македонија	**2** **2**
7	**Секциски предавања на научен/ стручен собир (*1):**	
	- Кирков А. Туморски маркери. TP53 – молекуларен маркер кај оралниот карцином. Состанок на максилофацијални хирурзи на Македонија, Штип, 2015.	**1**
8	**Учество на научен/стручен собир со реферат – орална презентација (*1):**	
	<u>Симпозиум: ХПВ - инфекции и асоцирани болести, Скопје, мај, 2016</u> **Кирков А**. ХПВ кај туморите во максилофацијалната регија Зборник на апстракти, Симпозиум: ХПВ - инфекции и асоцирани болести, Скопје, 6 мај 2016:4 <u>III Конгрес на здружението на специјалисти по ортодонција при МСД со меѓународно учество, Охрид, Македонија, 12-15 мај, 2016</u> Џипунова Б., Тошеска – Спасова Н., **Кирков А**., Радојкова – Николовска В., Поповска М. Комбиниран ортодонтски и ортогнатохируршки третман на прогенија Книга на апстракти, III Конгрес на здружението на специјалисти по ортодонција при МСД со меѓународно учество, Охрид, Македонија, 12-15 мај 2016:112 <u>13th International Balkan Education and Science Congress, Trakya University – Edirne, 6-8 September 2018</u> **Kirkov Antonio**	**1** **1**

	Problem Based Learning İn Dental Student`S Science Education 13th International Balkan Education and Science Congress, Trakya University – Edirne: Proceedings, 6-8 September 2018: 451-459 4th International Conference “Education Across Borders” - Education in the 21st Century: Challenges and Perspectives, Florina, Greece. 19th – 20th Oct. 2018 **Kirkov Antonio** Contemporary teaching and evaluation methods in dental student`s science education 4th International Conference “Education Across Borders” - Education in the 21st Century: Challenges and Perspectives, Florina, Greece: Book of abstracts 19th – 20th Oct. 2018: 31	**1** 1
9	**Учество на научен/стручен собир со реферат - постерска презентација (*0,5):**	
	23rd Congress of the European Association for Cranio-Maxillofacial Surgery, London, 13-16 September 2016 Benedetti, S. Naumovski, V. Popovski, D. Popovik Monevska, **A. Kirkov**, G. Pancevski, S. Dvojakovska, A. Stamatoski. Giant Salivary Calculi of the submandibular glan: A Case Report 23rd Congress of the European Association for Cranio-Maxillofacial Surgery, London, 13-16 September 2016	**0,5**
10	**Апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународна (*1):**	
	Benedetti, S. Naumovski, V. Popovski, D. Popovik Monevska, **A. Kirkov**, G. Pancevski, S. Dvojakovska, A. Stamatoski. Giant Salivary Calculi of the submandibular glan: A Case Report 23rd Congress of the European Association for Cranio-Maxillofacial Surgery, London, 13-16 September 2016 Џипунова Б., Тошеска – Спасова Н., **Кирков А.**, Радојкова – Николовска В., Поповска М. Комбиниран ортодонтски и ортогнатохируршки третман на прогенија Книга на апстракти, III конгрес на Здружението на специјалисти по ортодонција при МСД со меѓународно учество, Охрид, Македонија, 12-15 мај 2016:112 **Kirkov Antonio** Problem Based Learning İn Dental Student`S Science Education 13th International Balkan Education and Science Congress, Trakya University – Edirne: Book of Abstracts, 6-8 September 2018: 103  **Kirkov Antonio** Contemporary teaching and evaluation methods in dental student`s science education 4th International Conference “Education Across Borders” - Education in the 21st Century: Challenges and Perspectives, Florina, Greece: Book of abstracts 19th – 20th Oct. 2018: 31	**1** **1** **1** **1**
	Вкупно	**51,051**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**

1	**Книга од стручна област – коавтор (*7):**	
	ХПВ - инфекција и асоцирани болести – превенција, дијагноза и третман	**7**
2	**Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија (*1)**	
	Основен суд – Битола, (вештачење и супервештачење)	**2**
3	**Идеен проект - учесник/соработник (*1)**	
	Стоматолошки факултет - амфитеатар	**1**
4	**Учество во промотивни активности на Факултетот (*0,5):**	
	- Отворени денови на УКИМ, 2015 - Отворени денови на УКИМ, 2016 - Отворени денови на УКИМ, 2017 - Запознај го УКИМ, 2018 - Запознај го УКИМ, 2019	**0,5** **0,5** **0,5** **0,5** **0,5**
	Дејности од поширок интерес	
5	**Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект – соработник (*0,5):**	
	„Употреба на фотограметрија за тродимензионална анализа на краниофацијалната морфологија“ – 2018 г.	**0,5**
6	**Раководител на внатрешна организациона единица (*3)**	
	Раководител на стационар при УК ЈЗУ Клиника за максилофацијална хирургија – Скопје.	**3**
	Вкупно	**16**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**53,14**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**51,051**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**16**
Вкупно	**120,191**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Антонио Кирков.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Антонио Кирков поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето вонреден професор во научната област максилофацијална хирургија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, д-р Антонио Кирков да биде избран во звањето вонреден професор во научната област максилофацијална хирургија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Владимир Поповски, претседател с.р.
Проф. д-р Алберто Бенедети, член ср.
Проф. д-р Александар Грчев, член ср.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПРОЦЕНКА НА СКЕЛЕТНИ, ДЕНТОАЛВЕОЛАРНИ И МЕКОТКИВНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА МАЛОКЛУЗИЈА II КЛАСА 1- во ОДДЕЛЕНИЕ" ОД Д-Р ИРЕНА ГАВРИЛОВИЌ, ПРИЈАВЕНА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на 22. седница одржана на 20.12.2019 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката д-р Ирена Гавриловиќ со наслов „Проценка на скелетните, дентоалвеоларните и мекоткивните карактеристики на малоклузија II класа 1-во одделение”, во состав: проф. д-р Габриела Ќурчиева Чучкова (претседател), проф. д-р Лидија Кануркова (ментор), проф. д-р Цветанка Бајрактарова Мишевска (член), проф. д-р Наташа Тошеска Спасова (член), и проф. д-р Маја Поп Стефанова Трпоска (член).

Комисијата, во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Ирена Гавриловиќ, со наслов **Проценка на скелетните, дентоалвеоларните и мекоткивните карактеристики на малоклузија II класа 1-во одделение**, содржи 136 страници, компјутерски обработен текст во фонт Georgia, со 1,5 проред и големина на букви 12.

Содржината е поткрепена со 4 слики, 12 графикони и 37 табели. Во обликувањето на докторската дисертација се искористени 86 референци од литература од понов датум, претежно од странски автори (меѓу нив, научни трудови, статии, книги, интернет - ресурси и сл.).

Дисертацијата содржи десет дела: кратка содржина, вовед, литературен преглед, цел на испитувањето, материјал и метод, резултати, дискусија, заклучоци, користена литература и прилози. Деловите се систематизирани во наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во првиот дел од студијата кој е насловен, **Содржина**, авторката прецизно и последователно и систематизирано ги прикажува поглавјата кои се содржани во готовиот докторски труд.

Во **воведот** на трудот, кандидатката укажува на важноста на правилната проценка на малоклузиите, класифицирани по Angle (во антеропостериорен правец), кои се јавуваат не само на денталните структури, туку овие промени имаат свое влијание и на меките ткива на лицето. Кандидатката дава посебен осврт на промените кои се јавуваат кај малоклузија од II класа 1-во одделение, која се манифестира со протрузија на максиларните инцизиви. Овие промени се манифестираат со промени во дентоалвеоларните структури, промени на коскените ткива на максилата и мандибулата, а тоа резултира со промени на мекоткивните структури, односно сето тоа има реперкусија во позицијата на

усните, односно тоа влијае и на насмевката, која има голема улога во естетскиот изглед на пациентите.

Понатаму, во воведот, кандидатката детално ги објаснува анализите кои се прават на профилни телерадиографски снимки и наведува податоци за користење на тие анализи во дијагностиката на денталните и скелетните ортодонтски неправилности. Се е тоа со цел да се одреди позицијата на максилата и мандибулата во однос на предната кранијална база, нивниот меѓсебен однос и ја потенцира важноста од проценување на апикална и базална коска на максилата и мандибулата.

Исто така, кандидатката ги образложува методите за телерадиографска анализа и естетика на насмевката и дава историски осврт на нивно појавување и користење во доменот на дијагностиката на вертикалната, сагиталната и хоризонталната пропорционалност на скелетните, денталните и мекоткивните структури. Поединечно ги објаснува и ги образложува и телерадиографските анализи на апикалната и базалната коска на максила и мандибула, како директна метода во дијагностика на коскената потпора за ретрузивни и интрузивни движења на инцизивите.

Во воведниот дел, кандидатката цитира 25 истражувачи, чиј предмет на внимание се примената на теларадиографски анализи и анализи на промените на меките ткива, односно промените на поставеноста на усните и промените на насмевката што се јавуваат кај малоклузија од класа II/1.

Во вториот дел што се надоврзува на воведот е **прегледот низ литературата**. Целокупната користена литература која кандидатката ја прикажала е богата, хетерогена и во целост одговара на темата на обработка. Од неа се гледа дека кандидатката црпела идеи и искуства. Преку цитирање на 73 автори, таа ги објаснува методите кои се користат за класификација, дијагностика и одредување на план на терапија на сагиталната ортодонтска неправилност – малоклузија класа II/1. Тргнувајќи од најприфатените и најкористените класификации во доменот на ортодонтските сагитални неправилности како Angle-овата класификација, одредување на мекоткивните параметри, таа во целост ја образложува етиологијата и манифестацијата на сагиталните ортодонтски неправилности - малоклузиите. Во понатомашниот дел од литературниот преглед, кандидатката дава богат опис и на телерадиографските анализи кои ја одредуваат ширината и висината на алвеоларната и базалната коска на максила и мандибула и инклинација на максиларните и мандибуларните инцизиви во однос на нивните референтни рамнини. Освен овие анализи, од цитираната литература кандидатката ги истакнува и мерењата на истите параметри но направени на CBCT - снимки, како понова и попрецизна метода во анализирање на дадените вредности. Цитирајќи голем дел автори, кандидатката укажува и на можноста од појавата на несакани ефекти, при ретризивни или интрузивни движења на забите, како фенестрации, дехисценции и појава на ресорпција на апексот на корените на инцизивите.

Кандидатката Ирена Гавриловиќ во литературниот преглед ги елаборира промените кои се јавуваат на меките ткива кај присутната малоклузија од II класа 1-во одделение, како што се промените во поставеноста на усните во однос на естетската линија по Ricketts, промените на големината на букалниот, промените кои влијаат на естетиката на насмевката, а со тоа и на целокупната лицева естатика, давајќи целосен осврт на карактеристиките и промените кои ги дава оваа малоклузија.

Литературниот преглед, освен што е броен, е и од поново време, што зборува за оправданоста на материјалот кој е работен.

Третата глава, означена како **Цел на трудот**, концизно и јасно ги претставува целите на испитувањето. Во неа, кандидатката преку 8 утврдени цели ја поставува насоката на оваа студија за да ја определи коскената база како потпора на максиларните и мандибуларните инцизиви, која треба да се процени на теле-радиографски снимки за да може да се спроведе соодветната терапија кај пациенти со оваа малоклузија класа II/1. Бидејќи оваа неправилност дава реперкусии на меките ткива и промени на естетскиот изглед на пациентите и естетиката на насмевката, затоа кандидатката во ова испитување ја анализира насмевката кај пациенти со присутна малоклузија класа II/1. Па оттука се формулираат и поставените цели:

1. да се одредат скелетните односи на вилиците;
2. да се одреди големината на апикалната и базалната коскена основа на максила и мандибула кај пациенти со малоклузија класа II/1 и нормална оклузија;
3. да се одреди поставеноста на инцизивите во однос на нивните референтни рамнини;
4. да се одреди телерадиографска позицијата на усните во однос на естетската рамнина, да се утврди дали меките ткива ги следат промените на коскената основа;
5. да се одреди интраорално големината на букалниот простор;
6. да се одреди горната линија на насмевка кај испитаници со нормална оклузија и испитаници со малоклузија класа II/1, пред и после ортодонтската терапија;
7. да се одреди кој тип на насмевка е присутен, според комисурата, дали е комисурална, супракомисурална или инфракомисурална и нејзина застапеност;
8. да се види дали постои корелација помеѓу должината на горната усна и должината на максиларните инцизиви (односно видливоста на инцизивите), кај испитаници со нормална оклузија и испитаници со малоклузија класа II/1.

Во поглавјето **Материјал и метод**, кандидатката темелно и јасно го разработува материјалот кој го користела во своето испитување. Испитувањата се спроведени во просториите на Стоматолошкиот факултет во Скопје, Стоматолошки универзитетски клинички центар, “Свети Пантелејмон” – Скопје.

За реализација на поставената цел анализирани се 90 телерендгенски снимки, од кои, 60 телерендгенски снимки се од испитаници со малоклузија II класа 1-во одделение и 30 испитаници со нормална оклузија. Сите испитувани пациенти се на возраст од 12 до 18 години.

Секоја телерендгенска снимка е исцртана на паус хартија и се направени мерења на следниве параметри:

- склетни и дентални телерендген мерења:

- ангуларни телерадиографски мерења: SNA – поставеност на максила во однос на предна кранијална база, SNB – поставеност на мандибула во однос на предна кранијална база, ANB – меѓусебен однос на максила и мандибула, 11/Sp – инклинација на максиларните инцизиви-11 во однос на палатинала рамнина, по Schwarz, 31/Mp – инклинација на мандибуларните инцизиви-31 во однос на мандибуларната рамнина, по Tweed, Is/Ii – интернцизивен агол, агол помеѓу максиларни и мандибуларни инцизиви, по Downs;

- линеарни телерадиографски мерења: Sna-Snp – должина на телото максилата, Go-Gn – должина на телото на мандибулата, MxAD – максиларна алвеоларна длабочина (од A до A’), MxBaD – макслрна базална длабочина,

MxIAH – максиларна алвеоларна висина од инцизалната ивица на максиларни инцизиви-11 до палатинална рамнина, MxAH – максиларна алвеоларна висина на коренот – од Supra dentale до палатинална рамнина, MdAD – мандибуларна алвеоларна длабочина (од B до B’), MdBaD – мандибуларна базална длабочина, MdIAH – мандибуларна алволарна висина од инцизална ивица на мандибуларен инцизив-31 до мандибуларната рамнина, MdAH – мандибуларна алвеоларна висина на корен –од Infra delntale до мандибуларната рамнина

Мерени се и линеарни телерадиографски мерења на мекоткивниот профил: UL – EL – од напроминентниот дел на горна усна до естетска линија-EL по Ricckets, LL – EL – од најпроминентниот дел на долна усна до естетска линија-EL по Ricckets, Ul –должина на горна усна (од Subnasale-Sn до долна ивица на горна усна), UL – дебелина на горна усна (од максиларните инцизиви-11 до Labrale superior-Ls), Ll – должина на долна усна (од горна ивица на долна усна до sulcus mentolabialis), Ll – дебелина на долна усна (од мандибуларните инцизиви-31 до Labrale inferior-Li), експозиција максиларните инцизиви, 11 – од stomion до инцизална ивица на максиларен инцизив.

Во втората насока од испитувањето, естетската компонента на оваа малоклузија на екстаоралните промени, дополнително е испитана на уште 60 испитаници, од кои 30 се со малоклузија класа II/1, пред и после ортодонтската терапија и 30 испитаници се со нормална оклузија.

За анализа се користат следниве екстраорални параметри, мерени екстраорално: должина на перманентен лев максиларен инцизив (21) – од инцизалниот раб на максиларниот инцизив до највисоката точка на маргиналната ивица; горна линија на насмевка при максимално смеење – хоризонталата која поминува низ цервикалната ивица на максиларните централни инцизиви е нулта точка. На неа се замислива нормала, која поминува низ средината на лицето, градуирана во мм. Се мери растојанието од нултата оска до долниот раб на горната усна при максимална насмевка. Ова растојание е “+”, кога усната е над нултата оска и “-“, кога усната е под него; висина на горна усна при мирување – кога мандибулата е во физиолошко мирување и се мери растојанието од Sn до долната ивица на горната усна (мм); висина на горна усна при максимална насмевка; растојание помеѓу долната ивица на горната усна и инцизалниот раб на горниот максиларен инцизив при смеење; вид на насмевка – се повлекува линија која поминува помеѓу комисурите на устата, служи како референтна линија врз основа на која се добиваат 3 типа на дентолабијална насмевка - супракомисурална – кога базата на слободниот раб на горната усна е над интеркомисуралната линија, -комисурална – кога базата на слободниот раб на горната усна се совпаѓа со интеркомисуралната линија и инфракомисурална – кога базата на слободниот раб на горната усна е под комисуралната линија; тотална антериорна лицева висина – Trichion – најдолен раб на брада; горна третина на лице – Trichion – Supranasale; средна третина лица – Supranasale – Subnasale; долна третина на лице – Subnasale – најдолна ивица на брада; долна третина на лицето е поделена на две третини – горната третина од Sn до средина на усните и долните две третини од средина на усните до најдолниот раб на брадата; интеркомисурална должина – растојание помеѓу комисурите на усните при максимална насмевка; интерлабијален простор – растојание помеѓу долниот раб на горната усна и горниот раб на долната усна при максимална насмевка; букален (негативен) простор – просторот кој се јавува помеѓу букалната страна на максилатрните постериорни заби кои се гледаат и комисурата на усните при максимална насмевка.

Во делот **Резултати** обемно се прикажани сите добиени вредности од испитувањето. При тоа, кандидатката направила корелација на добиените податоци, што дава прегледност и ја објаснува првобитната идеја на ова испитување. Практично, ја образложува и ја оправдува основната замисла на авторот. Со извршените премерувања на телерендгенските снимки, кандидатката Ирена Гавриловиќ го прикажува антерио – постериорниот однос на максилата и мандибулата во однос на предната кранијална база, ги добива резултатите кои ја покажуваат поставеноста на инцизивите во однос на нивните референтни рамнини, големината на алвеоларната и базалната коска на максила и мандибула кај пациенти со нормална оклузија и кај пациенти со малоклузија од II класа 1-во одделение, позицијата на усните во однос на Естетската рамнина и нивната должина и дебелина.

Кандидатката дава приказа на разликите на скелетни, дентални и мекоткивни телерендгенски вредности кај испитаници со малоклузија класа II/1 и испитаници со нормална оклузија, каде што користи метод на мерење по Schwarz, за вредноста на инклинација на максиларните инцизиви-11 во однос на палатинала рамнина, метод на мерење по Tweed за вредноста на инклинација на мандибуларните инцизиви-31 во однос на мандибуларната рамнина, метод на мерење по Ricckets, за поставеноста на горната и долната усна во однос на естетската рамнина.

Кандидатката дава приказ на разликите помеѓу екстраоралните параметри кај испитаници со малоклузија класа II/1, пред и по спроведена ортодонтска терапија и истите екстраорални параметри споредени кај испитаниците со нормална оклузија.

Кандидатката ја разработила и половата дистрибуција за сите дадени испитувани параметри.

Во овој труд, кандидатката дава табеларен и графички приказ на процентуалната застапеност на видот на насмевката според комисурата на устата, кај испитаници со нормална оклузија, испитаници со малоклузија класа II/1 пред ортодонтска терапија и испитаници со малоклузија класа II/1 по ортодонтската терапија.

На крајот од резултатите, кандидатката дава корелациски односи кај испитаници со малоклузија класа II/1, пред, по терапија и кај испитаници со нормална оклузија во односот на висина на горна усна и должина на максиларниот инцизив.

Поглавјето **Дискусија** е систематично подредено според редоследот на испитувањата. Тука, кандидатката ги дискутира и ги поврзува своите резултати со другите резултати кои ги има во литературата, а се директно врзани со оваа проблематика.

Употребувајќи телерадиографска Steiner-ова анализа, кандидатката ги добива вредностите на аглите SNA, SNB и ANB - аголот, кои го утврдува антерио-постериорниот однос на максилата и мандибулата. Наоѓа дека вредноста на IMPA (по Tweed) аголот е намалена кај испитаници со малоклузија класа II/1, што укажува на нивна ретрузија и потенцирање на присутната малоклузија.

Коскената основа во алвеоларниот и во базалниот дел на максиларната и на мандибуларната коска (MxAD, MxBaD, MdAD, MdBaD, MdAD) е важна компонента каде што се сместени корените на забите. Укажува дека морфолошките карактеристики, како ширина и висина на коската во оваа регија, на максилата и мандибулата, ја дефинираат границата каде што може да се изведуваат движењата на инцизивите како ретрузија, протрузија, интрузија или екструзија на забите во фронталната регија.

Во останатиот дел од дискусијата кандидатката се задржува на делот на поставеноста на усните во однос на естетската линија по Ricketts и наоѓа дека кај испитаниците со малоклузија класа II/1 горната усна е поблиску до оваа линија, што кореспондира со податоците кои се најдени во литературата.

Во однос на должината и дебелината на горната и долната усна, кандидатката не наоѓа значајни разлики кај испитаниците со малоклузија класа II/1 и испитаниците со нормална оклузија.

Кандидатката ги испитува вредностите на висината на горната усна при мирување и при насмевка, кај испитаници со малоклузија класа II/1 пред и после ортодонтската терапија и резултатите кои ги добива укажуваат дека пациентите со присутна малоклузија класа II/1 имаат пократка горна усна и тоа машките незначително пократка во однос на женските испитаници. Тоа резултира и со поголема експонираност на максиларните инцизиви. Добиентите вредности укажуваат дека по ортодонтската терапија кај пациенти со малоклузија класа II/1 доаѓа до зголемување на висината на горната усна и намалена експозиција на инцизивите.

Во доменот на влијанието на букалниот простор на естетиката на насмевката, кандидатката наоѓа дека по ортодонтската терапија кај испитаници со малоклузија класа II/1 доаѓа до намалување на овој простор и подобрување на насмевката кај овие пациенти.

Литературните податоци сé повеке се зголемуваат за оваа проблематика и добиените резултати апсолутно корелираат со литературните сознанија.

Податоците за кој вид на насмевка е застапен укажуваат дека комисуралната насмевка е застапена со 70 % кај испитаниците со нормална оклузија, 60 % кај испитаниците со малоклузија класа II/1 пред терапија и 83 % кај испитаниците со малоклузија класа II/1 по терапија, додека супракомисуралната насмевка е застапена со 30 % кај групата со нормална оклузија, 40 % кај групата со малоклузија класа II/1 пред терапија и 17 % кај групата со малоклузија класа II/1 по терапија.

Оваа студија содржи релевантни податоци за промените на скелетните, дентоалвеоларните и мекоткивните структури кои се манифестирани кај пациенти со малоклузија класа II/1, споредени со испитаници со нормална оклузија, нивниот степен на експресија, содржи податоци за телерадиографска анализа на овие промени и резултати од екстраоралните параметри кај истите испитаници.

Заклучоците, дефинирани во овој дисертациски труд, се резултат на опсежна и долга работа. Претставени се во повеќе точки, со јасен израз. Тие се потврда од добиените резултати, разгледани низ призмата од литературата и дискусијата. Кандидатката е точна во изразот и поентата. Мислата од заклучокот претставува затворање на кругот како една целина.

Последното поглавје, **Литературен преглед**, содржи 86 референци, правилно нумерирани, по редослед на појавување во текстот. Референците се од понови датуми, но не изостануваат и референци од постари датуми. Ова ја покажува присутноста и актуелноста на проблематиката низ времето.

Во поглавјето **Прилог,** претставени се 4 слики. На првата и втората слика се приказани профилни слики на глава, на кои се направени дентоалвеоларни, коскини и мекоткивни премерувања; на третата слика се прикажани мерењата кои се однесуваат на насмавката, а на четвртата слика е прикажана анфас фотографија со поделбата на трите третини на лицето.

Предмет на истражување во оваа докторска дисертација е детерминирањето на морфолошките промени на максиларните и

мандибуларните скелетни и дентални структури кај пациенти со малоклузија класа II/1, споредени со испитаници со нормална оклузија, утврдувањето на степенот на изразеност на овие неправилности, притоа употребувајќи ја телерадиографска анализа на скелетни и дентални (линеарни и ангуларни) премерувања и телерадиографски линеарни премерува на меките ткива и премерување на екстаоралните параметри кај испитаници со малоклузија класа II/1 пред и по ортодонтската терапија и кај испитаници со нормална оклузија.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Подрачјето чиј предмет на истражување го содржи овој труд е актуелен. Докторската дисертација која ни е на увид укажува дека кандидатката добро ја апсолвирала проблематиката на научната дисциплина поврзана со истражувањата кои ги реализирала. Литературата која е користена и цитирана во докторската дисертација е од релевантни автори и списанија со понови датуми.

Краток опис на применетите методи

Во оваа студија се опфатени 90 телерадиографски снимки од пациенти и испитување на екстраорални параметри кај 60 пациенти. Телерадиографските снимки се исцртани на паус хартија и направена е анализа на дадените параметри и извршени се директни мерења екстраоралните параметри.

Статистичката анализа е реализирана со статистичката програма Statistics 10.0; SPSS 20.0. Добиените испитувани вредности се класифицирани во Excel табели, за подобра прегледност на податоците. Добиените вредности се прикажани табеларно и графички. Атрибутивните статистички серии анализирани се со утврдување на статистичката значајност меѓу откриените разлики со помош на студентскиот t тест. Нумеричките серии анализирани се со мерки на централна тенденција и со мерки на дисперзија на податоците (средна вредност и стандарна девијација). За да се измери степенот на линеарна врска или корелацијата на два параметра, користен е коефициент на корелација на Pearson. За да се изрази застапеноста на насмевка во однос на комисурата користен е процентуалниот однос. Резултатите се табеларно и графички прикажани.

Оцена на трудот

Согласно со комплетно приложената документација, деталната анализа на докторската дисертација, актуелноста на темата, како и досегашната стручна и научна работа на кандидатката, Комисијата смета дека докторската дисертација на м-р Ирена Гавриловиќ, со наслов **Проценка на скелетните, дентоалвеоларните и мекоткивните карактеристики на малоклузија II класа 1-во одделение**, научно подрачје стоматологија, од областа ортодонција, според актуелноста, зацртаните цели, прикажаниот материјал и методологија, статистичката обработка и добиените резултати кои се адекватно обработени и презентирани во корелација со литературата, целосно ги задоволува правилата и критериумите на докторска дисертација.

Истражувањата од оваа студија партиципираат во прогресија на научноистражувачката мисла, но и широката клиничка практика.

Научниот придонес од оваа докторска дисертација е што овие податоци добиени од истражувањето ќе овозможат избор на најдобри параметри, како телерадиографски така и мекоткивни екстраорални, во одредување на правилна дијагноза и поставување на план на терапија кај пациенти со малоклузија класа II/1 и утврдување на степенот на нивната изразеност и одредување на естетиката на лицето. Оваа студија ја нагласува важноста на утврдувањето на врската помеѓу мекоткивните и коскените параметри на краниофацијалниот комплекс, кое има големо значење во разбирањето на промените на краниофацијалните структури. Сметаме дека проценката на големината на алвеоларната и базалната коскена основа се важни параметри за предвидување на ретрузивните и интрузивните движења на максиларните инцизиви, со цел да се избегне појава на несакани ефекти, како фенестрации, дехисценции и ресорпција на апексот на корените. Со тоа ќе се овозможат стабилни резултати од ортодонтската терапија и ќе се намали можноста за појава на рецидиви во ретенционата фаза.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија) следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. **Irena Gavrilovikj**, Lidija Kanurkova, Gabriela Kurcieva Cuckova, Biljana Bogdanovska - Tele-roentgen analysis of changes in skeletal and soft tissue in patients with class II Division 1 Malocclusion and normal occlusion – Macedonian Dental Reviw ISSN 2545-4757, 2018; 41 (4):101-107.
2. **Gavrilovikj I**, Kanurkova L, Bogdanovska B, Kjurchieva- Chuchova G - Changes in the buccal corridor space in patients with Class II Division 1 Malocclusion before and after orthodontic therapy - Macedonian Dental Reviw ISSN 2545-4757, 2019 42(3): 85-88.

Заклучок и предлог

Главни научни придонеси на кандидатката се: избор на најдобри параметри, како теларадиографски така и мекоткивни екстраоорални параметри, утврдување на степенот на изразеност на малоклузија класа II/1 и нејзина реперкусија на естетиката на лицето.

Врз основа на реализацијата на поставените цели, анализата на резултатите и нивната компарација со бројни релевантни автори, докторската дисертација ќе даде сериозен придонес во развојот и унапредувањето на научноистражувачката мисла и дејност.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р Ирена Гавриловиќ со наслов **Проценка на скелетните, дентоалвеоларните и мекоткивните карактеристики на малоклузија II класа 1-во одделение**.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Габриела Ќурчиева Чучкова, претседател с.р.
Проф. д-р Лидија Кануркова, ментор с.р.
Проф. д-р Цветанка Бајрактарова Мишевска, член с.р.
Проф. д-р Наташа Тошеска Спасова, член с.р.
Проф. д-р Маја Поп Стефанова -Трпоска,член с.р

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА НА ГРУПА ПРЕДМЕТИ ВО ОБЛАСТА - ПРОЕКТИРАЊЕ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР ВО СКОПЈЕ

Со Одлука број 0202-420/2-X-3, донесена на 20.12.2019 година на X седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, именувани сме за членови на Рецензентската комисија за оцена на пријавениот кандидат за избор на наставник во сите наставно-научни звања на група предмети во областа проектирање на мебел и ентериер, во состав: д-р Владимир Каранаков, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, д-р Митко Хаџи-Пуља, редовен професор на Архитектонскиот факултет во Скопје и д-р Ѓорѓи Груевски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

На конкурсот објавен на 20.11.2019 година во дневните весници „Нова Македонија” и „Коха”, се пријави само кандидатката д-р Елена Никољски Паневски, вонреден професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, за избор на наставник во сите наставно-научни звања на група предмети во областа проектирање на мебел и ентериер. Врз основа на извршениот преглед на поднесената документација и другите чинители релевантни за избор на кандидатката, Комисијата го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатката проф. д-р Елена Никољски Паневски диа, е родена на 19.4.1969 година во Скопје. Основното образование го завршила во о.у. „Ј.Х.Песталоци”, а средното образование во гимназијата „Никола Карев” во Скопје. Студиите на Архитектонскиот факултет во Скопје ги започнала во 1989-90, а ги завршила во 1993 година, дипломирајќи со проектот за „Градска ботаничка градина“, изработен под менторство на проф.д-р Никола Павловски.

Во студиската 2001 година се запишува на постдипломските студии на Архитектонскиот факултет во Скопје. Магистерскиот труд под наслов: „Дизајнирањето на мебел, ергономијата, технолошкиот развој и нивното влијание врз прогресивната еволуција во проектирањето и дизајнирањето на кујните во станот“ го одбранила на 6.7.2006 година на Архитектонскиот факултет во Скопје. Магистерскиот труд го изработила под менторство на проф. д-р Иванка Кировска.

Докторската дисертација: „Интегралност кај недвижниот и движниот мебел, во македонската куќа од XIX век и можности за континуитет“, а рецензијата за докторската дисертација, изготвена од Комисијата за нејзина оцена и одбрана, е објавена во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје бр.969 од 1.9.2009 година и е прифатена од Наставно-научниот совет на Шумарскиот факултет во Скопје на 0201-72/VI-2, седница одржана на 23.9.2009 година. Докторската дисертација кандидатката ја изработила под менторство на проф. д-р Јасмина Хаџиева - Алексиевска, и ја одбранила на 19.10.2009.

Како студент на постдипломските студии, кандидатката д-р Елена Никољски била ангажирана, како демонстратор, во реализацијата на вежбите по предметите: Индустриски дизајн и Организација на простор, насока: проектирање и технологија на мебел и ентериер (ПТМЕ) на Шумарскиот факултет во Скопје, под раководство на проф. д-р Иванка Кировска, редовен професор на Архитектонскиот факултет во Скопје. Вежбите се изведувани во учебните 2004/2005 и 2005/2006 година.

Во ноември 2006 година била избрана за асистент на Шумарскиот факултет, на насоката проектирање на мебел и ентериер (Билтен бр. 905 од 16.10.2006). Од септември во учебната 2006/2007, година па се до април 2010, кандидатката ги реализирала наставата и вежбите по следниве предмети: Историја на уметноста, Историја на уметноста низ стилови, Конструктивни системи на градба, Елементи во организација на простор, Индустриски дизајн и Организација на простор (само во 2009 година), под покровителство на доц. д-р Владимир Каранаков на Шумарскиот факултет, насока проектирање на мебел и ентериер.

На 15.9.2010 година, д-р Елена Никољски Паневски била избрана во научно звање - доцент, на наставната програма Проектирање на мебел и ентериер, на предметните програми: Елементи на проектирање мебел и ентериер, Проектирање на мебел и ентериер, Проектирање на мебел и градежна столарија, Елементи на организација на простор, Организација на простор, Индустриски дизајн, Перспектива и Нацртна геометрија со техничко цртање. Во звањето доцент била избрана со одлука бр. 0201-63/V-5, од 1.6.2010 година, од страна на Наставно - научниот совет на Шумарскиот факултет, Скопје, со примена од 15.9.2010 година.

Во наставниот процес редовно ги изведувала предавањата и вежбите на додипломските и постдипломските студии по предметите: Историја на уметност; Историја на уметност низ стилови; Конструктивни системи во обликување на просторот; Елементи на организација на простор; Организација на простор и индустриски дизајн, од додипломските студии како и предметите: Развој на ентериерот од 20.век до денес и тенденции во дизајнот и Детал во дизајнот од постдипломските студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

Со Одлука број 0202-232/2-V-2 од 16.6.2015 година на Наставно-научниот совет на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, Кандидатката е избрана во наставно-научното звање вонреден професор во сите наставно - научни звања на група предмети во областа проектирање на мебел и ентериер, со усвојување на извештајот на Рецензентската комисија во состав: Д-р Владимир Каранаков, вонреден професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, д-р Јасмина Хаџиева Алексиевска, редовен професор на Архитектонскиот факултет во Скопје, во пензија, д-р Виолета Ефремовска, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1099 од 30.4.2015 година.

Учествувала во повеќе комисии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, во жири-комисијата за оценка на Саемот за мебел во Скопје, како и во комисии на други институции. Учествувала во изработка на повеќе апликативни проекти за ентериери и дизајн на мебел, на конкурси и јавни повици, преку Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер. Од 2018 година е организатор и куратор на Годишната изложба на студентите од Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

Кандидатката во континуитет пишува научно-истражувачки трудови во полето на нејзиниот потесен интерес - дизајнот, традицијата и континуитетот на традицијата во современоста. Учествува со трудови и усна презентација на Интернационалната конференција Wood, design & Technology која Факултетот традиционално ја организира во Универзитетскиот кампус на Универзитетот ,,Св. Кирил и Методиј”, сместен во Охрид.

Во мај 2019 учествува во изработката на Монографија за Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер и неговата генеза од Шумарскиот факултет - сегмент кој е објавен во збирната Монографија издадена по повод 70години од Универзитетот ,,Св.Кирил и Методиј” - Скопје.

Во јануари 2019 година излезе од печат нејзината прва научна книга ,,Мебелот во македонската куќа од 19 век” - промовирана во МАНУ 20 јуни 2019 година. Промотор на презентацијата беше проф. Сашо Цветковски претседател на Центарот за Културно наследство ,,Цветан Грозданов”, при МАНУ.

Кандидатката д-р Елена Никољски Паневски во професијата ги користи следните светски јазици: германски јазик, англиски јазик, италијански јазик, како и одредени софтвери и програми: MSOffice, Auto Cad, Adobe (In Design, Photoshop).

2. НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Во текот на својата работа како вонреден професор, кандидатката д-р Елена Никољски-Паневски се изградила во педагог со широк дијапазон на афинитети кон наставата и наставно-образовниот процес на Факултетот. Нејзиниот капацитет особено се истакнува во работата со студентите, покажувајќи интерес кон развивањето на нивната критичка мисла за аналитичко размислување при совладувањето на знаењата. Темелна, методична и креативно предиспонирана за активно учество, развивање и унапредување на наставниот процес, таа постојано придонесува кон подобрувањето на организацијата на наставата, внесувајќи притоа нови свежи идеи и конструктивно-практични начини за работа со студентите.

Од учебната 2013/2014 година со воведувањето на новите студиски програми за додипломските студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер (Инженерство на мебел и дрво и Дизајн на мебел и ентериер), кандидатката ги реализира новововедените предмети со предавања и вежби: Стилови и декорација; Композиција осветлување и бои; Проектирање - основи; Проектирање - реализација и предметот Индустријски дизајн - современи движења.

На постдипломските студии од областа на дизајнот и технологиите на мебел и ентериер на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер, кандидатката ја реализира наставата по предметите: Теорија на дизајн, Структура на ентериерот, Индустрискиот дизајн во современите ентериери, Историја и критика на ентериерите, Естетика и етика во проектирањето, Домашни простори и култура на домување, Урбана опрема, Самоодржливи ентериери, Ентериерите во филм, сценографија и фотографија, Социјална ергономија во дизајнот.

Наставата ја изведува на високо педагошко ниво, базирајќи се пред се на искуството од долгогодишната кариера во областа на ентериерите и дизајнот, како и на богатата референца (67 ентериери) од реализирани објекти. Во наставата од големо значење и се и искуствата во научноистражувачката дејност (9 труда објавени во релевантни меѓународни научни списанија од изборот во вонреден професор до денес) и бројните контакти кои ги имала со соработници од земјата и од странство. И покрај исклучително големиот обем на предмети и задолженија во наставата, кандидатката со совесност и чесност ја исполнува мисијата да се биде едукатор, професор, подготвувајќи ги студентите одговорно да навлезат во една дејност која се покажа како исклучително апликативна во нашата држава, стекнувајќи се со дипломата: дипломиран инженер по дизајн и технологии на мебел и ентериер.

Во периодот од изборот во звањето вонреден професор до денес, д-р Елена Никољски Паневски била ментор на 50 (педесет) дипломски труда и учествувала како член на комисија за оцена и одбрана на 10 (десет) дипломски труда. Во изминатиот период била ментор на магистерски труд и член во комисии за одбрана на магистерски трудови.

3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

1. NIKOLJSKI PANEVSKI, E. (2016): Semantics of symbolic Decoration on Macedonian Traditional Movable Furniture from 19th century, Drvna Industrija,Vol.67,2, Zagreb, 2016.

Трудот е анализа на симболичкото декорирање на движниот и вградениот мебел, во македонската преродбена куќа од XIX век. Во трудот се истакнува дека декорирањето во овој период било процес на експресија на внатрешниот, мисловниот свет со надворешниот животниот. Анализирајќи ја семантиката на декорацијата и потребата да се изрази себеси во трудот понатаму се согледува дека самоукиот мајстор тоа го правел преку исцртување, врежување или длабење, резбање на мебелот. Овие сознанија го појаснуваат процесот како свесна потреба кај народот за декорација на своето окружување. Преку кусата диференцијација помеѓу античкиот и христијанскиот контекст, како два модела на изразување на народот од ова поднебје

во анализираниот период, се заклучува дека тие непобитно оставиле белези во сите форми на космолошки слики и претстави кај движниот и вграденият мебел во Македонија од XIX век.

2. NIKOLJSKI PANEVSKI, E.(2015): A. Petanovski, I. Spirovski, Published Papers about Interior Design from South East Europe in the Scopus Database (1977-2015), Vol.1, SEE J archit. Des. Nov. 09; 2015:10007, Skopje 2015.

Во трудот е направен преглед на публикувани научноистражувачки трудови од областа на дизајнот во југоисточна Европа. Се констатира дека најголем број на научноистражувачки трудови од областа на дизајн се објавени во италијанските референтни списанија кои се влезени во базата на податоци Скопус, а веднаш потоа следуваат турските списанија со истите референтни податоци. Истражувањето е важно за сите научници кои професионално се занимаваат со истражувањата во дизајнот како сегмент од биотехничките науки, кој е недоволно истражен, за сметка на тоа колку дизајнот е присутен во животот на луѓето. Трудот го истражува значењето на зборот истражување во дизајнот каде што резултатите до кои доаѓаме не можат да се изразат со емпириска формула.

3. Aziri, Z., NIKOLJSKI PANEVSKI, E. (2016) An Analysis of the Concept for organization and Arranging with Furniture of Office Spaces, Vol.2, SEE J archit. Des. May 09; Skopje 2016.

Во трудот е анализиран концептот на организација на постоен простор (ентериер од 300м2 во Скопје) и негово уредување со канцелариски мебел, антропометриските и ергономските референци како двигатели на современите концепти на организација на канцелариски простор.

4. NIKOLJSKI PANEVSKI, E. (2016): Children Bedroom Furniture of Preschool period according to child development, Wood, design and technology - Journal of wood science, design and technology, Vol.4, No1, Skopje, 2016.

Предмет на разработка во овој труд е пристапот при уредувањето на детските соби со мебел и, особено, изборот на соодветен материјал, согласно со возраста и потребите на децата. Понатаму, направена е анализа на стандардите усвоени од Европската Унија околу материјалите подобни за изведба на мебел за детските соби.

5. NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Aziri, Z. (2017): Divergent office interior design for two different purposes, Wood, design and technology, Scientific - Journal of wood science, design and Technology, Vol.6, No1, Skopje, 2017.

Во трудот се потенцира дивергентниот пристап при организација на еден простор со две сосема поинакви намени и разликата при подготовка на проектната програма за секоја од намените.

6. NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Trajkovska, D., (2018): Macedonian house from the beginning of the XIX century in Veles, Wood, design and technology - Journal of wood science, design and technology, Vol.7, Skopje, 2018.

Извршено е тематско истражување на конструктивните и естетските вредности во традиционалната македонска архитектура, со цел утврдување на архитектонските категории вградени во сите народни градителски творби на македонско тло. Истражувањето е спроведено во рамки на историското старо ткиво на градот Велес, РС Македонија, меѓутоа преку него се издвоени основните белези на народната архитектура карактеристична за ова поднебје. Подетално се анализирани оние вредности кои го диференцираат овој крај од останатите. Во истражувањето се вклучени повеќе методи преку кои е овозможено да се определат сите параметри употребени од страна на народниот градител.

7. NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Takovska, E., (2018): Decorative values of the built in furniture in Berovo Monastery complex from the beginning of the XIX century, Wood, design and technology - Journal of wood science, design and technology, Vol.7, Skopje, 2018.

Во трудот е направено истражување на декоративните вредности на вградениот мебел во манастирскиот комплекс од почетокот на XIX век, ситуиран покрај градот Берово, РС Македонија. Манастирскиот комплекс има своја специфична историска посебност, воедно е и пример за конструктивните и естетските вредности во традиционалната македонска архитектура. Во трудот подетално се обработени

вградениот и движниот мебелот во манастирската трпезарија и во собата за гости. Спроведеното истражување резултира со констатацијата дека народната сакрална архитектура изобилува со естетски вредности кои проникнуваат од секој вграден детал, а самиот народен мајстор со голема градителска вештина успеал тие вредности да ги презентира во вистинско светло.

8. NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Kanevce, I. (2019): Quality of the wooden material in outdoor furniture. Proceedings of the 4th international scientific conference ,,Wood technology &product design", 2019, Ohrid, pp.

9. NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Tashkova,E. (2019): Urban furniture design. Proceedings of the 4th international scientific conference ,,Wood technology &product design", 2019, Ohrid, pp.

Трудовите се разултат на истражувањата во областа на мебелот за екстериери и урбаниот дизајн. Предмет на интерес е изработката на проект за мебел (гарнитура или сет) предвидени да одговорат на повеќе специфични барања, како на пример: избор на материјал резистентен на надворешни влијанија и изработка на дизајн за сите или за поширока потрошувачка.

Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација)

10. NIKOLJSKI PANEVSKI, E.,: Quality of the wooden material in outdoor furniture. 4th International scientific conference ,,Wood technology &product design", 2019, Ohrid, pp.

11. NIKOLJSKI PANEVSKI, E.,: Urban furniture design. 4th International scientific conference ,,Wood technology &product design", 2019, Ohrid, pp.

На последната 4-та интернационална конференција организирана од Факултетот за дизајн и технологии намебел и ентериер, а одржана во септември 2019 година, кандидатот проф. д-р Елена Никољски Паневски реализираше две усмени презентации на погоренаведените трудови од областа на дизајнот.

12. ,,Потенцијал за развој на рурален туризам низ призмата на архитектурата на селата во Република Македонија", носител на проектот: Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје. Научноистражувачки проект финансиран од средствата на Универзитет ,,Св.Кирил и Методиј", 2015 година.

4. СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Во периодот од избор во звањето вонреден професор до денес (2015-2020 година) кандидатот проф. д-р Елена Никољски Паневски реализираше неколку идејни проекти кои следувателно беа реализирани. Помеѓу нив се и следните:

1. Идејно архитектонско решение: Проект за ентериер на повеќенаменски простор за невработени млади од социјално загрозени категории - СОС Детско село - општина Гази Баба, Скопје, 2017 година.

2. Идејно архитектонско решение: Проект за ентериер на канцелариски простор на Јавното комунално претпријатие - општина Гази Баба, Скопје, 2017 година.

3. Идејно архитектонско решение: Проект за ентериер на библиотека и повеќенаменска сала за собири во рамките на Културниот дом во населба Автокоманда - т.ц. Автокоманда Општина Гази Баба, Скопје, 2017 година.

4. Идејно обликовно решение за елементи од мебел, урбана опрема: Јавен повик - Конкурс, четири проекти за мебел и урбана опрема за општина Гази Баба, Скопје, 2018 година.

5. Организатор и куратор на првата Годишна изложба на студентите од Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер, Музеј на Град Скопје, мај 2019 .

6. Организатор на Првото учество на студентите од Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер, на 3-та Демирхисарска летна школа – која традиционално се одржува во Манастирот во село Слепче, јуни 2019год.

7. Идејно архитектонско решение за конзервација на постојната потконструкција и проект за изведба на нова таваница во црквата св.Никола, село Враништа, Струга, август 2019.

5. СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

1. Автор на книга од научно/стручна област: ,,Мебелот во македонската куќа од XIX век”, излезе од печат јануари 2019, промовирана на 20.6.2019 година во МАНУ, Скопје.

2. Претседател на Рецензентска комисија при Министерството за образование и наука - Биро за развој на образование на РМ, за предметот:**,,**Развој на архитектурата”, за II година, Градежно-геодетска струка, образовен профил, архитектонски техничар, април 2019 година Скопје.

3. Координатор во подготовка на Елаборат за нова студиска програма по двете насоки на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер: Инженерство на мебел и дрво и Дизајн на мебел и ентериер, Универзитет ,,Св. Кирил и Методиј”, мај 2017, Скопје.

6. ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Во периодот од избор во звањето вонреден професор до денес (2015-2020 година) кандидатот проф. д-р Елена Никољски Паневски зема активно учество во работата на бројни комисии во рамките на дејностите од поширок интерес на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер. Помеѓу нив се и следниве:

1. претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд: ,,Анализа на формата и димензиите на училишниот мебел за седење и работа во основните училишта во Општина Аеродром и негово влијание врз реалните корисници”, изработен од кандидатката дипл.инж. Елена Јевтоска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука Бр. 0202-162/2 -III-2, од 6.4.2016год);

2. член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Анализа на формата и димензиите на училишниот мебел за седење и работа во основните училишта во Општина Аеродром и негово влијание врз реалните корисници”, изработен од кандидатката дипл.инж. Елена Јевтоска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-119/2 -II-3, од 14.3.2016год);

3. претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд: ,,Проектирање на ентериер на простор со ограничени димензии, имплементиран како дизајнирачко размислување во поморско-транспортната индустрија”, изработен од кандидатката дипл.инж. Анета Мицевска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-303/2 - VII-3 од 17.9.2015год);

4. член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Проектирање на ентериер на простор со ограничени димензии, имплементиран како дизајнирачко размислување во поморско-транспортната индустрија”, изработен од кандидатката дипл.инж. Анета Мицевска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-282/2 -VI-5, од 27.8.2015год);

5. претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд: ,,Архитектурата и дизајнот на селската куќа во Малесија како индикатор за развој на рурален туризам”, изработен од кандидатката дипл.инж. Ирена Кешељ, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-303/2 -VII-2, од 17.9.2015год);

6. член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Архитектурата и дизајнот на селската куќа во Малесија како индикатор за развој на рурален туризам”, изработен од кандидатката дипл.инж. Ирена Кешељ, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-282/2 -VI-6, од 27.8.2015год);

7. претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд: ,,Инфлуенцата и бенефитот од имплементацијата на нано - материјалите како индикатор за иновативни солуции во современиот дизајн на мебел и ентериерно уредување”, изработен од кандидатката дипл.инж. Теа Бошковска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-382/2 -VIII-2, од 1.10.2015год);

8. член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Инфлуенцата и бенефитот од имплементацијата на нано - материјалите како индикатор за иновативни солуции во современиот дизајн на мебел и ентериерно уредување”, изработен од кандидатката дипл.инж. Теа Бошковска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-303/2 -VII-6, од 17.9.2015год);

9. член на комисија за одбрана и Ментор на магистерски труд: ,,Анализа на концептите на организација и опремување со мебел кај канцелариските простори”, изработен од кандидатот дипл.диз. Зејнелабедин Азири, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-328/2 -VIII-3, од 1.10.2015год);

10. член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Анализа на концептите на организација и опремување со мебел кај канцелариските простори”, изработен од кандидатот дипл.диз. Зејнелабедин Азири, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-282/2 -VI-7, од 27.8.2015год);

11. член во Комисија за одбрана на магистерски труд под наслов: ,,Просторно - функционална анализа на кујни за различни категории на корисници во индивидуални и јавни објекти”, изработен од кандидат Ј.Тодоровска, на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-358/2-VI-5 од 22.8.2017год.);

12. член во Комисија за оценка на магистерски труд под наслов: ,,Просторно - функционална анализа на кујни за различни категории на корисници во индивидуални и јавни објекти”, изработен од кандидат Ј.Тодоровска, на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука Бр. 0202-271/2-IV-4 од 31.5.2017год.);

13. член на Комисија за самоевалуација на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука Бр. 0202-461/2 - VIII-4, од 21.11.2016год.);

14. член на Комисија за потврдување на исполнетост на техничка спецификација од тендерска документација на Факултетот за земјоделски науки и храна - Скопје (Одлука Бр. 0201-40/2 -I-11 од 25.1.2018год);

15. координатор на манифестацијата отворен ден на УКИМ и отворен ден на Општина Гази Баба Скопје (Одлука бр. 0201-234/2 -VI-2 од 3.5.2018год);

16. модератор на дебатата ,,Оригинал или Копија”, во рамките на манифестацијата Саем за мебел МЕБЕЛ 2018-Скопје (Одлука бр. 0201-402/2 -XI-3 од 8.10.2018год);

17. член на Деканска управа за периодот декември 2017/ноември 2018 год. (Одлука бр. 0201-515/2 -XV-2 од 18.12.2017год);

18. член на селекциона Комисија за поддршка на објавување на трудови во престижни списанија за 2016 година (Одлука бр. 0201-541/2 -XVI-2 од 29.12.2017год);

19. член на изборна Комисија за спроведување на изборите за претседател и членови на Факултетското студентско собрание на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 02-324/3 од 30.10.2019 год.);

20. член на Деканатот, продекан за настава за мандатниот период 2019/2021 година (Одлука бр. 0201-338/2 -I-1 од 4.11.2019 год.);

21. член на Програмски одбор за Меѓународната научна конференција ,,Wood Technology & Product Design” - 2019 година, (Одлука бр. 0202-167/2 -IV-4 од 23.4.2019год.);

22. член на Комисија за спроведување на уписите во прва година 2018/2019 година на прв циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука бр. 0202-214/2-III-3 од 17.4.2018год.);

23. член на Комисија за утврдување соодветност на наставните програми (Одлука бр. 0202-276/2 -VII-13 од 23.9.2019год.);

24. член на Комисија за спроведување на постапка за избор на демонстратори на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука бр. 0202-225/2 -VI-2 од 24.6.2019год.);

25. Одлука за избор на продекани на факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-314/2 -3 од 24.10.2019год.);

26. член на Одбор за одбележување и организирање десет години од работата на факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука бр. 0202-350/2 - IX- 6 од 13.11.2019год.);

27. член за формирање на Комисија за еквиваленција за прв и втор циклус студии, на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје (Одлука бр. 0202-350/2-IX-4 од 13.11.2019год.);

28. член на Комисија за формирање на предлог-комисии за комисиско полагање на испит, на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-170/2-II-7 од 27.3.2018год.);

29. член на Комисија за спроведување на уписите во прва година 2019/2020 година на прв циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-225/2 -VI-2 од 24.6.2019год.);

30. член на Комисија за реакредитација на студиските програми за прв циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-80/2-II-2 од 23.2.2017год.);

31. член на програмски одбор за Меѓународната научна конференција ,,Wood Technology & Product Design” - 2017 година. (Одлука бр. 0202-80/2-II-5 од 23.2.2017год.);

32. член на уредувачки одбор на меѓународното стручно списание ID Design 2012/DOOEL Skopje, South East European Journal of Architecture and design SEEJAD. (2012-2019);

33. член на Програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: International furniture congress design - Furniture: Design & Production. Karadeniz Technical University, Faculty of Forestry, Faculty of architecture, Trabzon Turkey, 2019/20;

34. член на организационен уредувачки одбор за изработка на монографија на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-410/2-VII-7 од 27.9.2017год.).

6. Оценка за самоевалуација

Кандидатката д-р Елена Никољски Паневски за периодот 2015-2020 година доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

7. Заклучок и предлог

Сумирајќи го изнесеното, а врз основа на увидот во приложената документација од страна на кандидатката д-р Елена Никољски Паневски, нејзиниот интерес за постојано усовршување во наставно-образовната и научно истражувачката работа, како и искажаната способност за тимска работа, Рецензентската комисија смета дека таа во целост ги исполнува критериумите утврдени согласно со Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Оттука, Рецензентската комисија, до Наставно - научниот совет на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, го поднесува следниов

П Р Е Д Л О Г

Покрај стекнатите бодови по основ на сите дејности – 209,75 (од кои: НО=119,25, НИ=46, СП=10+17,5 и СУ=+22), Комисијата го нагласува широкото образование на кандидатката и посветеноста кон академската професија, како и интересот за научно-истражувачка работа. Овој квалитет на кандидатката се надополнува со нејзиниот особен афинитет кон творење и на полето на стручната, стручно-уметничката и публицистичката дејност, што во целина ја издвојува како личност со висок интелектуален и творечки потенцијал, солидно позиционирана во поширокатa стручна средина. Комисијата посебно ги истакнува нејзините педагошки квалитети и посветеност кон унапредувањето на наставата по предметите по кои е избрана, и во таа смисла кон активности од поширок интерес на Факултетот.

Комисијата констатира дека кандидатката сериозно и темелно ги извршува сите свои обврски и ги исполнува сите услови предвидени со Законот за високото образование и со актите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје и на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје за избор во наставно-научното звање редовен професор.

Ценејќи го претходно наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, кандидатката д-р Елена Никољски Паневски, вонреден професор, согласно со член 132 од Законот за високото образование и член 12 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да биде избрана во звањето редовен професор по група предмети, од областа проектирање на мебел и ентериер**.**

Рецензентска комисија:

Д-р Владимир Каранаков, редовен професор на
Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

Д-р Митко Хаџи-Пуља, редовен професор на
Архитектонскиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Ѓорѓи Груевски, редовен професор на
Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елена Александар Никољски Паневски
Институција: УКИМ - Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје

Научна област: ПРОЕКТИРАЊЕ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ –РЕДОВЕН ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: Проектирање на мебел и ентериер, подрачје: биотехнички науки.	ДА
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА (види во Образец 2)
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	ДА
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	ДА
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	ДА
3.4	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
4	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: Билтен бр. 1099 од 30.4.2015 година.	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

*На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 5 (пет) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ПРИЈАВАТА ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елена Александар Никољски Паневски (име, татково име и презиме)
Институција: Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер
Научна област: проектирање на мебел и ентериер

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ (НО)

Ред. број	Назив на активноста: предавања, вежби, консултации со студенти од избор во доцент до денес	Поени
1.	**Учебна 2015/16** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ДМЕ, одржување на предавања	1,2
2.	**Учебна 2015/16** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
3.	**Учебна 2015/16** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ИМД, одржување на предавања,	1,2
4.	**Учебна 2015/16** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ИМД, одржување на вежби	0,9
5.	**Учебна 2015/16** Проектирање - основи (641), (3+2), IV,ДМЕ, одржување на предавања	1,8
6.	**Учебна 2015/16** Проектирање - основи (641), (3+2), IV,ДМЕ, одржување на вежби	0,9
7.	**Учебна 2015/16** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), IV,ДМЕ, одржување на предавања**	1,2
8.	**Учебна 2015/16** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), IV,ДМЕ, одржување на вежби**	0,9
9.	**Учебна 2015/16** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на предавања	1,8
10.	**Учебна 2015/16** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
11.	**Учебна 2015/16** Индустриски дизајн-современи движења (681) (2+2),VIII, одржување на предавања	1,2
12.	**Учебна 2015/16** Индустриски дизајн-современи движења (681) (2+2),VIII, одржување на вежби	0,9
13.	**Учебна 2016/17** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ДМЕ, одржување на предавања	1,2
14.	**Учебна 2016/17** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
15.	**Учебна 2016/17** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ИМД, одржување на предавања,	1,2
16.	**Учебна 2016/17** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ИМД, одржување на вежби	0,9

17.	**Учебна 2016/17** Проектирање - основи (641), (3+2), IV,ДМЕ, одржување на предавања	1,8
18.	**Учебна 2016/17** Проектирање - основи (641), (3+2), IV,ДМЕ, одржување на вежби	0,9
19.	**Учебна 2016/17** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), IV,ДМЕ, одржување на предавања**	1,2
20.	**Учебна 2016/17** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), IV,ДМЕ, одржување на вежби**	0,9
21.	**Учебна 2016/17** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на предавања	1,8
22.	**Учебна 2016/17** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
23.	**Учебна 2016/17** Индустриски дизајн-современи движења (681) (2+2),VIII, одржување на предавања	1,2
24.	**Учебна 2016/17** Индустриски дизајн-современи движења (681) (2+2),VIII, одржување на вежби	0,9
25.	**Учебна 2017/18** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ДМЕ, одржување на предавања	1,2
26.	**Учебна 2017/18** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
27.	**Учебна 2017/18** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ИМД, одржување на предавања,	1,2
28.	**Учебна 2017/18** Стилови и Декорација (311) (2+2), I, ИМД, одржување на вежби	0,9
29.	**Учебна 2017/18** Проектирање - основи (641), (3+2), IV,ДМЕ, одржување на предавања	1,8
30.	**Учебна 2017/18** Проектирање - основи (641), (3+2), IV,ДМЕ, одржување на вежби	0,9
31.	**Учебна 2017/18** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), IV,ДМЕ, одржување на предавања**	1,2
32.	**Учебна 2017/18** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), IV,ДМЕ, одржување на вежби**	0,9
33.	**Учебна 2017/18** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на предавања	1,8
34.	**Учебна 2017/18** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
35.	**Учебна 2017/18** Индустриски дизајн-современи движења (681) (2+2),VIII, одржување на предавања	1,2
36.	**Учебна 2017/18** Индустриски дизајн-современи движења (681) (2+2),VIII, одржување на вежби	0,9

37.	**Учебна 2018/19** Стилови и Декорација (311) (2+2), III, ДМЕ, одржување на предавања	1,2
38.	**Учебна 2018/19** Стилови и Декорација (311) (2+2), III, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
39.	**Учебна 2018/19** Стилови и Декорација (311) (2+2), III, ИМД, одржување на предавања,	1,2
40.	**Учебна 2018/19** Стилови и Декорација (311) (2+2), III, ИМД, одржување на вежби	0,9
41.	**Учебна 2018/19** Проектирање - основи (641), (3+2), IV,ДМЕ, одржување на предавања	1,8
42.	**Учебна 2018/19** Проектирање - основи (641), (3+2), IV,ДМЕ, одржување на вежби	0,9
41.	**Учебна 2018/19** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), IV,ДМЕ, одржување на предавања**	1,2
42.	**Учебна 2018/19** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), IV,ДМЕ, одржување на вежби**	0,9
43.	**Учебна 2018/19** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на предавања	1,8
44.	**Учебна 2018/19** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
45.	**Учебна 2018/19** Индустриски дизајн-современи движења (681) (2+2),VIII, одржување на предавања	1,2
46.	**Учебна 2018/19** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), II,ИМД, одржување на предавања**	1,2
47.	**Учебна 2018/19** **Композиција осветлување и бои (841)(2+2), II,ИМД, одржување на вежби**	0,9
48.	**Учебна 2018/19** Индустриски дизајн-современи движења (681) (2+2),VIII, одржување на вежби	0,9
49.	**Учебна 2018/19** Подготовка на нов предмет Антропометрија со ергономија (321)(2+2), I,ИМД, ДМЕ, одржување на предавања	30
50.	**Учебна 2018/19** Подготовка на нов предмет Антропометрија со ергономија (321)(2+2), I,ИМД, ДМЕ, одржување на вежби	15
51.	**Учебна 2019/20** Антропометрија со ергономија (321) (2+2), I,ИМД, ДМЕ, одржување на предавања	1,2
52.	**Учебна 2019/20** Антропометрија со ергономија (321) (2+2), I,ИМД, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
53.	**Учебна 2019/20** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на предавања	1.8

54.	**Учебна 2019/20** Проектирање - реализација (671) (3+2), VII, ДМЕ, одржување на вежби	0,9
55.	**Учебна 2015/16** Теорија на дизајн - (задолж. предмет) (3+0+0+3), постдипломски	2.25
56.	**Учебна 2015/16** Структура на ентериерот (3+0+0+3), постдипломски	2.25
57.	**Учебна 2015/16** Индустрискиот дизајн во современите ентериери (3+0+0+3),постдипломски	2.25
58.	**Учебна 2015/16** Историја и критика на ентериерите (3+0+0+3), постдипломски	2.25
59.	**Учебна 2015/16** Естетика и етика во проектирањето (3+0+0+3), постдипломски	2.25
60.	**Учебна 2015/16** Домашни простори и култура на домување(3+0+0+3), постдипломски	2.25
61.	**Учебна 2015/16** Урбана опрема(3+0+0+3), постдипломски	2.25
62.	**Учебна 2015/16** Самоодржливи ентериери (3+0+0+3), постдипломски	2.25
63.	**Учебна 2015/16** Ентериерите во филм, сценографија и фотографија(3+0+0+3), постдипломски	2.25
64.	**Учебна 2015/16** Социјална ергономија во дизајнот (3+0+0+3), постдипломски	2.25
65.	**Учебна 2017/18** Теорија на дизајн - (задолж. предмет) (3+0+0+3), постдипломски	2.25
66.	**Учебна 2017/18** Структура на ентериерот (3+0+0+3), постдипломски	2.25
67.	**Учебна 2017/18** Индустрискиот дизајн во современите ентериери (3+0+0+3),постдипломски	2.25
68.	**Учебна 2017/18** Историја и критика на ентериерите (3+0+0+3), постдипломски	2.25
69.	**Учебна 2018/19** Теорија на дизајн - (задолж. предмет) (3+0+0+3), постдипломски	2.25
70.	**Учебна 2018/19** Структура на ентериерот (3+0+0+3), постдипломски	2.25
71.	**Учебна 2018/19** Индустрискиот дизајн во современите ентериери (3+0+0+3),постдипломски	2.25
72.	**Учебна 2018/19** Историја и критика на ентериерите (3+0+0+3), постдипломски	2.25
73.	Ментор на дипломска работа (37 дипломски труда)	7,4
74.	Член на комисија за оценка и одбрана на дипломска работа (17 дипломски труда)	1,7
75.	Консултации со студенти, 2015/2016 (200 студенти)	0.26
76.	Консултации со студенти, 2016/2017 (200 студенти)	0.26
77.	Консултации со студенти, 2017/2018 (200 студенти)	0.26
78.	Консултации со студенти, 2018/2019 зимски семестар (200 студенти)	0.26
79.	Консултации со студенти, 2018/2019 летен семестар (300 студенти)	0,6
80.	Консултации со студенти, 2019/2020 зимски семестар (200 студенти)	0.26

	Вкупно	**113,950**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (НИ)

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое има импакт- фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, web of Science, Jurnal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди националниот совет за високо образование:	
1.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E. (2016): Semantics of symbolic Decoration on Macedonian Traditional Movable Furniture from 19th century, Drvna Industrija,Vol.67,2, Zagreb, 2016.	8
	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови:	
2.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E.(2015): A. Petanovski, I. Spirovski, Published Papers about Interior Design from South East Europe in the Scopus Database (1977-2015), Vol.1, SEE J archit. Des. Nov. 09; 2015:10007, Skopje 2015.	4
3.	Aziri, Z., NIKOLJSKI PANEVSKI, E. (2016) An Analysis of the Concept for organization and Arranging with Furniture of Office Spaces, Vol.2, SEE J archit. Des. May 09; Skopje 2016.	4,5
4.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E. (2016): Children Bedroom Furniture of Preschool period according to child development, Wood, design and technology - Journal of wood science, design and technology, Vol.4, No1, Skopje, 2016.	5
5.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Aziri, Z. (2017): Divergent office interior design for two different purposes, Wood, design and technology, Scientific - Journal of wood science, design and Technology, Vol.6, No1, Skopje, 2017.	4,5
6.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Trajkovska, D., (2018): Macedonian house from the beginning of the XIX century in Veles, Wood, design and technology - Journal of wood science, design and technology, Vol.7, Skopje, 2018.	4,5
7.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Takovska, E., (2018): Decorative values of the built in furniture in Berovo Monastery complex from the beginning of the XIX century, Wood, design and technology - Journal of wood science, design and technology, Vol.7, Skopje, 2018.	4,5
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји.	
8.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Kanevce, I. (2019): Quality of the wooden material in outdoor furniture. Proceedings of the 4th international scientific conference ,,Wood technology &product design”, 2019, Ohrid, pp.	3

9.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E., Tashkova,E. (2019): Urban furniture design. Proceedings of the 4th international scientific conference ,,Wood technology &product design”, 2019, Ohrid, pp.	3
	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација)	
10.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E.,: Quality of the wooden material in outdoor furniture. 4th International scientific conference ,,Wood technology &product design”, 2019, Ohrid, pp.	1
11.	NIKOLJSKI PANEVSKI, E.,: Urban furniture design. 4th International scientific conference ,,Wood technology &product design”, 2019, Ohrid, pp.	1
	Учесник во национален научен проект	
12.	,,Потенцијал за развој на рурален туризам низ призмата на архитектурата на селата во Република Македонија”, носител на проектот: Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје. Научноистражувачки проект финансиран од средствата на Универзитет ,,Св.Кирил и Методиј”, 2015 година.	3
	Вкупно	**46**

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ (СУ)

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
1.	Идејно архитектонско решение: Проект за ентериер на повеќенаменски простор за невработени млади од социјално загрозени категории - СОС Детско село - општина Гази Баба, Скопје, 2017 година.	4
2.	Идејно архитектонско решение: Проект за ентериер на канцелариски простор на Јавното комунално претпријатие - општина Гази Баба, Скопје, 2017 година.	4
3.	Идејно архитектонско решение: Проект за ентериер на библиотека и повеќенаменска сала за собири во рамките на Културниот дом во населба Автокоманда - т.ц. Автокоманда општина Гази Баба, Скопје, 2017 година.	4
4.	Идејно обликовно решение за елементи од мебел, урбана опрема: Јавен повик - Конкурс, четири проекти за мебел и урбана опрема за општина Гази Баба, Скопје, 2018 година.	2
5.	Организатор и куратор на првата Годишна изложба на студентите од Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер, Музеј на Град Скопје, мај 2019.	2
6.	Организатор на Првото учество/изложба на студентите од Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер, на 3-та Демирхисарска летна школа – која традиционално се одржува во Манастирот во село Слепче, јуни 2019год.	2
7.	Идејно архитектонско решение за конзервација на постојната потконструкција и проект за изведба на нова таваница во црквата св.Никола, село Враништа, Струга, август 2019.	4
	Вкупно	**22**

СТРУЧНО – ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ (СП)

Реден број	**Назив на активноста** (од изборот во доцент до сега)	**Поени**
1.	Автор на книга од научно/стручна област: ,,Мебелот во македонската куќа од XIX век”, излезе од печат јануари 2019. Промовирана на 20.6.2019 година во МАНУ, Скопје.	8

2.	Претседател на Рецензентска комисија при Министерството за образование и наука - Биро за развој на образование на РМ, за предметот:**,,**Развој на архитектурата”, за II година, Градежно-геодетска струка, образовен профил, архитектонски техничар, април, 2019 година Скопје.	0,5
3.	Координатор во подготовка на Елаборат за нова студиска програма по двете насоки на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер: Инженерство на мебел и дрво и Дизајн на мебел и ентериер, Универзитет ,,Св.Кирил и Методиј”, мај 2017, Скопје.	1
4.	Раководител на Катедра за проектирање на мебел и ентериер, на Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје, Одлука бр. 02-543/1, 2015-ноември 2019	0,5
	Вкупно	**10**

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Реден број	**Назив на активноста** (од изборот во вонреден до сега)	**Поени**
1.	Претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд:,,Анализа на формата и димензиите на училишниот мебел за седење и работа во основните училишта во Општина Аеродром и негово влијание врз реалните корисници”, изработен од кандидатката дипл.инж. Елена Јевтоска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука Бр. 0202-162/2 -III-2, од 06.4.2016год).	0,5
2.	Член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Анализа на формата и димензиите на училишниот мебел за седење и работа во основните училишта во Општина Аеродром и негово влијание врз реалните корисници”, изработен од кандидатката дипл.инж. Елена Јевтоска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-119/2 -II-3, од 14.3.2016год).	0,5
3.	Претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд: ,,Проектирање на ентериер на простор со ограничени димензии, имплементиран како дизајнирачко размислување во поморско-транспортната индустрија”, изработен од кандидатката дипл.инж. Анета Мицевска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-303/2 - VII-3 од 17.9.2015год).	0,5
4.	Член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Проектирање на ентериер на простор со ограничени димензии, имплементиран како дизајнирачко размислување во поморско-транспортната индустрија”, изработен од кандидатката дипл.инж. Анета Мицевска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-282/2 -VI-5, од 27.8.2015год).	0,5
5.	Претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд: ,,Архитектурата и дизајнот на селската куќа во Малесија како индикатор за развој на рурален туризам”, изработен од кандидатката дипл.инж. Ирена Кешељ, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-303/2 -VII-2, од 17.9.2015год).	0,5

6.	Член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Архитектурата и дизајнот на селската куќа во Малесија како индикатор за развој на рурален туризам”, изработен од кандидатката дипл.инж. Ирена Кешељ, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-282/2 -VI-6, од 27.8.2015год).	0,5
7.	Претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд: ,,Инфлуенцата и бенефитот од имплементацијата на нано - материјалите како индикатор за иновативни солуции во современиот дизајн на мебел и ентериерно уредување”, изработен од кандидатката дипл.инж. Теа Бошковска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-382/2 -VIII-2, од 1.10.2015год).	0,5
8.	Член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Инфлуенцата и бенефитот од имплементацијата на нано - материјалите како индикатор за иновативни солуции во современиот дизајн на мебел и ентериерно уредување”, изработен од кандидатката дипл.инж. Теа Бошковска, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-303/2 -VII-6, од 17.9.2015год).	0,5
9.	Член на комисија за одбрана и Ментор на магистерски труд: ,,Анализа на концептите на организација и опремување со мебел кај канцелариските простори”, изработен од кандидатот дипл.диз. Зејнелабедин Азири, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-328/2 -VIII-3, од 1.10.2015год).	0,5
10.	Член на Комисија за оценка на магистерски труд: ,,Анализа на концептите на организација и опремување со мебел кај канцелариските простори”, изработен од кандидатот дипл.диз. Зејнелабедин Азири, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-282/2 -VI-7, од 27.8.2015год).	0,5
11.	Член во Комисија за одбрана на магистерски труд под наслов: ,,Просторно - функционална анализа на кујни за различни категории на корисници во индивидуални и јавни објекти”, изработен од кандидат Ј.Тодоровска, на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-358/2-VI-5 од 22.8.2017год.).	0,5
12.	Член во Комисија за оценка на магистерски труд под наслов: ,,Просторно - функционална анализа на кујни за различни категории на корисници во индивидуални и јавни објекти”, изработен од кандидат Ј.Тодоровска, на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-271/2-IV-4 од 31.5.2017год.).	0,5
13.	Член на Комисија за самоевалуација на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-461/2 - VIII-4, од 21.11.2016год.)	0,5
14.	Член на Комисија за потврдување на исполнетост на техничка спецификација од тендерска документација на Факултетот за Земјоделски науки и храна-Скопје (Одлука бр. 0201-40/2 -I-11 од 25.1.2018год).	0,5
15.	Координатор на манифестацијата отворен ден на УКИМ и отворен ден на Општина Гази Баба Скопје (Одлука Бр. 0201-234/2 -VI-2 од 3.5.2018год).	0,5

16.	Модератор на дебатата ,,Оригинал или Копија”, во рамките на манифестацијата Саем за мебел МЕБЕЛ 2018-Скопје (Одлука бр. 0201-402/2 -XI-3 од 8.10.2018год).	0,5
17.	Член на Деканска управа за периодот декември 2017/ноември 2018 год. (Одлука бр. 0201-515/2 -XV-2 од 18.12.2017год).	0,5
18.	Член на селекциона Комисија за поддршка за објавување на трудови во престижни списанија за 2016 година (Одлука бр. 0201-541/2 -XVI-2 од 29.12.2017год).	0,5
19.	Член на изборна Комисија за спроведување на изборите за претседател и членови на Факултетското студентско собрание на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 02-324/3 од 30.10.2019год.).	0,5
20.	Член на деканска управа, Продекан за настава за мандатниот период 2019/2021 година (Одлука бр. 0201-338/2 -I-1 од 4.11.2019год.)	0,5
21.	Член на Програмски одбор за Меѓународната научна конференција ,,Wood Technology & Product Design” - 2019 година. (Одлука бр. 0202-167/2 -IV-4 од 23.4.2019год.).	0,5
22.	Член на Комисија за спроведување на уписите во прва година 2018/2019година на прв циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-214/2-III-3 од 17.4.2018год.).	0,5
23.	Член на Комисија за утврдување соодветност на наставните програми (Одлука бр. 0202-276/2 -VII-13 од 23.9.2019год.).	0,5
24.	Член на Комисија за спроведување на постапка за избор на демонстратори на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-225/2 -VI-2 од 24.6.2019год.).	0,5
25.	Одлука за избор на Продекани на факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-314/2-3 од 24.10.2019 год.).	0,5
26.	Член на Одбор за одбележување и организирање десет години од работата на факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-350/2 - IX- 6 од 13.11.2019год.).	0,5
27.	Член за формирање на Комисија за еквиваленција за прв и втор циклус студии, на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-350/2-IX-4 од 13.11.2019год.).	0,5
28.	Член на Комисија за формирање на предлог комисии за комисиско полагање на испит, на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-170/2-II-7 од 27.3.2018год.).	0,5
29.	Член на Комисија за спроведување на уписите во прва година 2019/2020 година на прв циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-225/2 -VI-2 од 24.6.2019год.).	0,5
30.	Член на Комисија за реакредитација на студиските програми за прв циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука бр. 0202-80/2-II-2 од 23.2.2017год.).	0,5
31.	Член на програмски одбор за Меѓународната научна конференција ,,Wood Technology & Product Design” - 2017 година. (Одлука бр. 0202-80/2-II-5 од 23.2.2017год.).	0,5

32.	Член на уредувачки одбор на меѓународно стручно списание ID Design 2012/DOOEL Skopje, South East European Journal of Architecture and design SEEJAD. (2012-2019).	0,5
33.	Член на Програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: International furniture congress design - Furniture: Design & Production. Karadeniz Technical University, Faculty of Forestry, Faculty of architecture, Trabzon Turkey, 2019/20.	0,5
34.	Член на организационен уредувачки одбор за изработка на монографија на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје (Одлука Бр. 0202-410/2-VII-7 од 27.9.2017год.).	0,5
35.	Раководител на Катедра за проектирање на мебел и ентериер, на Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер-Скопје, Одлука бр. 02-543/1, 2015-ноември 2019	0,5
	Вкупно	**17,5**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**113,95**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**46**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**10**
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	**17,5**
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	**22**
Вкупно	**209,75**

Членови на Рецензентска комисија:

Д-р Владимир Каранаков, редовен професор на
Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

Д-р Митко Хаџи-Пуља, редовен професор на
Архитектонскиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Ѓорѓи Груевски, редовен професор на
Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕТО ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ПО ПРЕДМЕТИТЕ ФИЛМСКА И ТВ-МОНТАЖА И ДИГИТАЛНА ПОСТПРОДУКЦИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ

Во врска со објавениот интерен оглас за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од подрачјето на драмските уметности, област: Филмска и ТВ-монтажа, по објавен конкурс на 2.10.2019, Наставно-научниот и уметнички совет на седницата одржана на 11.11.2019 година, донесе Одлука бр. 0202-718/4 за формирање на Рецензентска комисија за избор на еден наставник по предметите Филмска и ТВ-монтажа и Дигитална постпродукција, во состав проф. м-р Лазар Секуловски, проф. д-р Антонио Митриќески и проф. д-р Игор Вецовски.

Комисијата констатира дека во рокот по конкурсот се пријави еден кандидат, м-р Владимир Павловски.

Согласно со приложената документација, Рецензентската комисија го приложува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Кандидатот **Владимир Павловски** е роден во Скопје, 1974 година. Дипломирал во 1996 година на Факултетот за драмски уметности во Скопје и се стекнал со квалификацијата дипломиран филмски и ТВ-монтажер.

Постдипломските студии ги завршил на Институтот за политички и социолошко-правни истражувања и во 2010 година се здобил со титулата магистер по комуникации. Од 2015 е студент на докторските студии по аудиовизуелни уметности на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Од декември 2010 година ја започна својата академска кариера како асистент на предметот Филмска и ТВ-монтажа, на Факултетот за драмски уметности во Скопје.

Во јануари 2015 е избран во звањето доцент по предметите Дигитална постпродукција и Филмска и ТВ-монтажа на ФДУ-Скопје.

По дипломирањето во 1996 година започнал да креира и да продуцира музички спотови и реклами, за веќе следната 1997 година да биде ангажиран како асистент на монтажа и монтажа на звук на долгометражниот филм „Џипси Меџик“. Во периодот од 1999 до 2012 континуирано работел како монтажер на многубројни кратки играни филмови и документарни филмови за во 2012 година да го монтира долгометражниот игран филм „Соба со пијано", филм на Игор Иванов. Во следните години монтира неколку кратки, документарни и четири долгометражни играни филмови. Вклучен е како монтажер и на играни серии: сите сезони на „Наше маало“, првата сезона на „Патувања со рабробил“ и две сезони на популарната „Фамилијата Марковски“. Негов последен ангажман како монтажер на долгометражен игран филм е монтажата на "Ладен ноември", филм на Исмет Сијарина.

Во текот на целокупното работење континуирано се усовршува во областа на филмската технологија и дигиталната постпродукција и

континуирано е ангажиран како координатор на постпродукција за разни кратки и долги филмски и телевизиски проекти. Голем дел од тие проекти се интернационални копродукции каде што ја планира и ја менаџира целокупната филмска постпродукција. Како дел од континуираното усовршување во последните две години се занимава и со колор корекција и дигитална мастеризација на филмски и телевизиски проекти.

Во последните неколку години активно е вклучен во управувањето на Друштвото на филмски професионалци на Македонија како член на Управниот одбор од секцијата Постпродукција. Од 2015 до сега секоја година е активен учесник на Adobe Creative Day како презентер и предавач за алатки за видеомонтажа и постпродукција.

Од *стручно-уметничката* дејност се издвојуваат следниве наслови:

1. 2015, монтажер на долгометражен игран филм „Збор“, во режија на Слободан Деспотовски;
2. 2015, координатор на постпродукција на долометражен игран филм „Татко“, во режија на Висар Морина (Германија, Косово, Македонија, Франција);
3. 2015, монтажер на долгометражен игран филм „Три дена во септември“, во режија на Даријан Пејовски (Македонија, Косово);
4. 2015, монтажер на долгометражен игран филм „Реквијем за госпоѓа Ј.“, во режија на Бојан Вулетиќ (Србија, Бугарија, Македонија, Русија, Франција);
5. 2015, технички координатор на монтажа на долгометражен игран филм „Сведок“, во режија на Митко Панов (Швајцарија, Хрватска, Македонија, Ирска);
6. 2016, монтажер на краткометражен игран филм „Роденден“, во режија на Косара Митиќ;
7. 2016, монтажер на краткометражен игран филм „Црвената соба“, во режија на Косара Митиќ;
8. 2016, монтажер на краткометражен игран филм „Чевли“, во режија на Бранко Костески;
9. 2016, монтажер на видео соддржини во склоп на театарска претстава „Разговори во четири очи“, во режија на Нина Николиќ;
10. 2017, монтажер на осум (8) епизоди од играна ТВ-серија „Фамилијата Марковски“, во режија на Даријан Пејовски. Комплетна прва сезона;
11. 2017, координатор на постпродукција на долометражен игран филм „Жаба“, во режија на Елмир Јукиќ (Босна и Херцеговина, Србија, Хрватска Македонија);
12. 2017, координатор на постпродукција на играна ТВ-серија „Сенките над Балканот“, (прва сезона) во режија на Драган Бјелогрлиќ (Србија, Македонија);
13. 2017, колор корекција и дигитална мастеризација на краток игран филм „Види ја ти неа“, во режија на Горан Столевски;
14. 2018, монтажер на долгометражен документарен филм „Кобра“; во режија на Игор Иванов;
15. 2018, колор корекција и дигитална мастеризација на долгометражен документарен филм „Кобра“, во режија на Игор Иванов;
16. 2018, монтажер на долгометражен игран филм „Ладен ноември“, во режија на Исмет Сијарина (Косово, Албанија, Македонија);

17. 2018, колор корекција и дигитална мастеризација на долгометражен игран филм „Ладен ноември“, во режија на Исмет Сијарина (Косово, Албанија, Македонија);
18. 2018, копродуцент на долгометражен документарен филм „Ладен ноември“, во режија на Исмет Сијарина (Косово, Албанија, Македонија);
19. 2018, колор корекција и дигитална мастеризација на долгометражен документарен филм „Галичка свадба, ефект на заспаната убавица“, во режија на Кристине Детмерс (Германија);
20. 2018, монтажер на краткометражен игран филм „Љубовникот“, во режија на Игор Иванов;
21. 2018, колор корекција и дигитална мастеризација на краткометражен игран филм „Љубовникот“, во режија на Игор Иванов;
22. 2018, колор корекција и дигитална мастеризација на документарен филм „Камената градина“, во режија на Даријан Пејовски;
23. 2019, монтажер на осум (8) епизоди од играна ТВ-серија „Фамилијата Марковски“, во режија на Даријан Пејовски. Комплетна втора сезона.
24. 2019, координатор на постпродукција на втора сезона од играна ТВ-серија „Фамилијата Марковски“, во режија на Даријан Пејовски;
25. 2019, колор корекција на осум (8) епизоди од играна ТВ-серија „Фамилијата Марковски“, во режија на Даријан Пејовски. Комплетна втора сезона.

Учествувал на повеќе интернационални филмски фестивали со филмовите во кои бил монтажер:

1. **„Соба со пијано“** - SEE A Paris South-East European Film Festival, Франција, 2015, официјална селекција.
2. **„Три дена во септември“** - Филмски Фестивал во Монтреал, Канада (2 и 3.09.2015, Компетиција на дебитантски филмови), Интернационален Филмски Фестивал во Чикаго, Соединетите Американски Држави (Светска програма), Филмски фестивал во Котбус, Германија (Официјална програма), Синедејс Фестивал на европски филм (Официјална програма), Интернационален филмски фестивал во Братислава, Чешка (Европска програма), Интернационален филмски фестивал во Едирне, Турција (Официјална програма), ФЕСТ - Меѓународниот филмски фестивал, Белград, Србија (Focus Europe), Меѓународен филмски фестивал - Febiofest,Прага, Чешка, Филмски фестивал на Југоисточна Европа, Берлин,Германија (Награда за најдобар филм, Награда за најдобра режија), Balkan Florence Express Festival, Фиренца (Награда за најдобар филм).
3. „Црвената соба“ **- 2016, Cinedays Skopje.**
4. „Реквијем за госпоѓа Ј.“ **- ФЕСТ Интернационален филмски фестивал, Белград, Србија (Најдобра режија), GoEast Film Festival, Висбаден, Германија (Најдобар филм), Сопот Интернационален филмски фестивал, Србија (Најдобра режија), Вуковар Филмски фестивал, Хрватска (Најдобар филм), Otranto Film Fund Festival, Италија (Награда Златен светилник), Al Este Del Plata, Буенос Ариес, Аргентина (Gran Prix).**
5. „Љубовникот“ - **ICFF Brothers Manaki Macedonia 2018, International Short Film Festival- Interfilm, Berlin.**

6. **„Ладен ноември“ -** San Sebastián International Film Festival 2018 (програма New Directors), Zurich International Film Festival, 2018 (Награда од публика), Wiesbaden GoEast, 2019 (Специјална награда од жири).
7. **„Фамилијата Марковски“** сезона 2 **-** премиерно прикажување на првите две епизоди од втората сезона на Сараевски интернационален филмски фестивал 2019.
8. **„Види ја ти неа“ (краток игран филм -** колор корекција**) -** 38. Интернационалниот фестивал на филмската камера „Браќа Манаки“ Битола, Македонија (награда „Мала златна камера 300“), Филмски фестивал Санденс, Јута, САД (Grand Prix International Fiction), Мартовски фестивал-Белградски фестивал на документарен и краток филм (Grand Prix Awards), LET'S CEE филмски фестивал, Виена (Urania Award), Side by Side International Film Festival, Русија (Audience award).

Освен посочените уметнички дела, активно партиципира и со стручно-апликативна дејност: активен член на Друштвото на филмски професионалци на Македонија од 1998 и член на Управен одбор на Друштвото на филмски професионалци на Македонија од 2015 до денес, евалуатор на конкурс за доделување средства за финансирање на филмски проекти од страна на Агенција за филм на РСМ, 2018; предавач и презентер на софтвер за филмска и видеомонтажа на Adobe Creative Day Skopje, 2015-2019; член на конкурсна комисија за приемни испити, ФДУ, 2019; член на Комисија за јавни набавки, ФДУ, 2019; член на комисија за одбрана на дипломска работа на Михаил Димитров, 2017, Марко Џамбазовски, 2018, Александар Ристески, 2018 и Сандра Ѓорѓиева, 2019.

ЗАКЛУЧОК

Од приложената документација може да се констатира дека кандидатот м-р Владимир Павловски има богат опус на реализирани уметнички проекти и активности, како и наставно-научна и стручно-апликативна дејност.

Земајќи ги предвид сите горенаведени ангажмани на м-р Владимир Павловски, како филмски автор и педагог, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје, кандидатот м-р Владимир Павловски да биде избран во звањето **вонреден професор** по предметите Филмска и ТВ-монтажа и Дигитална постпродукција на Катедрата за филмска и ТВ-монтажа.

Рецензентска комисија

Проф. м-р Лазар Секуловски, претседател, с.р.
Проф. д-р Антонио Митриќески, член, с.р.
Проф. д-р Игор Вецовски, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:
ВЛАДИМИР (СРЕЌКО) ПАВЛОВСКИ

Институција:
УКИМ - ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

Научна област:
ФИЛМСКА И ТВ-МОНТАЖА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ПРОФЕСОР НА СТРУЧНО-УМЕТНИЧКИ ПРЕДМЕТИ

Ред. број	**ОПШТИ УСЛОВИ**	**Исполнетост на општите услови да/не**
1	За доцент, вонреден професор и редовен професор по стручно-уметничките предмети може да биде избрано и лице без научен степен – доктор на науки, кое има завршено соодветно високо образование од втор циклус	Да
2	Признати уметнички и стручни дела, односно остварувања кои се од особено значење за афирмација на културата и уметноста во и надвор од земјата • 2015, монтажер на долгометражен игран филм „Збор“, во режија на Слободан Деспотовски; • 2015, координатор на постпродукција на долометражен игран филм „Татко“, во режија на Висар Морина (Германија, Косово, Македонија, Франција); • 2015, монтажер на долгометражен игран филм „Три дена во септември“, во режија на Даријан Пејовски (Македонија, Косово); • 2015, монтажер на долгометражен игран филм „Реквијем за госпоѓа Ј.“, во режија на Бојан Вулетиќ (Србија, Бугарија, Македонија, Русија, Франција). Комплетен преглед на признати уметнички и стручни дела, односно остварувања се дадени во Образец 2	Да
3	Има способност за наставна работа	Да

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат:
ВЛАДИМИР (СРЕЌКО) ПАВЛОВСКИ

Институција:
УКИМ - ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

Научна област:
ФИЛМСКА И ТВ-МОНТАЖА

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Филмска и ТВ-монтажа 6 (вежби) (2014/2015), шести семестар 6*15*0,03	2,70
2.	Филмска и ТВ-монтажа 7 (вежби) (2015/2016), седми семестар 10*15*0,03	4,50
3.	Филмска и ТВ-монтажа 8 (вежби) (2015/2016), осми семестар 10*15*0,03	4,50
4.	Филмска и ТВ-монтажа 1 (вежби) (2016/2017), прв семестар 4*15*0,03	1,80
5.	Филмска и ТВ-монтажа 2 (вежби) (2016/2017), втор семестар 4*15*0,03	1,80
6.	Филмска и ТВ-монтажа 3 (вежби) (2017/2018), трет семестар 4*15*0,03	1,80
7.	Филмска и ТВ-монтажа 4 (вежби) (2017/2018), четврти семестар 4*15*0,03	1,80
8.	Филмска и ТВ-монтажа 5 (вежби) (2017/2018), петти семестар 4*15*0,03	1,80
9.	Филмска и ТВ-монтажа 6 (вежби) (2018/2019), шести семестар 4*15*0,03	1,80
10.	Филмска и ТВ-монтажа 7 (вежби) (2019/2020), седми семестар 5*15*0,03	2,25
11.	Дигитална постпродукција 4 (2014/2015), шести семестар 2*15*0,04	1,20
12.	Дигитална постпродукција 5 (2015/2016), седми семестар 1*15*0,04	0,60
13.	Дигитална постпродукција 6 (2015/2016), осми семестар 1*15*0,04	0,60
14.	Дигитална постпродукција 1 (2016/2017), прв семестар 2*15*0,04	1,20
15.	Дигитална постпродукција 2 (2016/2017), втор семестар 2*15*0,04	1,20

16.	Дигитална постпродукција 3 (2017/2018), трет семестар 2*15*0,04	1,20
17.	Дигитална постпродукција 4 (2017/2018), четврти семестар 2*15*0,04	1,20
18.	Дигитална постпродукција 5 (2018/2019), петти семестар 2*15*0,04	1,20
19.	Дигитална постпродукција 6 (2018/2019), шести семестар 2*15*0,04	1,20
20.	Дигитална постпродукција 7 (2018/2019), седми семестар 2*15*0,04	1,20
21.	Дигитална постпродукција 4 (вежби) (2014/2015), шести семестар 4*15*0,03	1,80
22.	Дигитална постпродукција 5 (вежби) (2015/2016), седми семестар 1*15*0,03	0,45
23.	Дигитална постпродукција 6 (вежби) (2015/2016), осми семестар 1*15*0,03	0,45
24.	Дигитална постпродукција 1 (вежби) (2016/2017), прв семестар 2*15*0,03	0,90
25.	Дигитална постпродукција 2 (вежби) (2016/2017), втор семестар 2*15*0,03	0,90
26.	Дигитална постпродукција 3 (вежби) (2017/2018), трет семестар 2*15*0,03	0,90
27.	Дигитална постпродукција 4 (вежби) (2017/2018), четврти семестар 2*15*0,03	0,90
28.	Дигитална постпродукција 5 (вежби) (2018/2019), петти семестар 2*15*0,03	0,90
29.	Дигитална постпродукција 6 (вежби) (2018/2019), шести семестар 2*15*0,03	0,90
30.	Дигитална постпродукција 7 (вежби) (2018/2019), седми семестар 2*15*0,03	0,90
Вкупно		**44,55**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.		
2.		
3.		
	Вкупно	

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**

1.	2015, монтажер на долгометражен игран филм „Збор“, во режија на Слободан Деспотовски, продукција: СД продукција.	8
2.	2015, координатор на постпродукција на долометражен игран филм „Татко“, во режија на Висар Морина (Германија, Косово, Македонија, Франција), продукција Нико филм, Скопје филм студио.	3
3.	2015, монтажер на долгометражен игран филм „Три дена во септември“, во режија на Даријан Пејовски (Македонија, Косово), продукција: Скопје филм студио.	8
4.	2015, монтажер на долгометражен игран филм „Реквијем за госпоѓа J.“, во режија на Бојан Вулетиќ (Србија, Бугарија, Македонија, Русија, Франција), продукција: СЕЕ филм про, Скопје филм студио.	8
5.	2015, технички координатор на монтажа на долгометражен игран филм „Сведок“, во режија на Митко Панов (Швајцарија, Хрватска, Македонија, Ирска), продукција: Пиреј филм.	3
6.	2016, монтажер на краткометражен игран филм „Роденден“, во режија на Косара Митиќ, продукција: Сектор филм Скопје.	3
7.	2016, монтажер на краткометражен игран филм „Црвената соба“, во режија на Косара Митиќ, продукција: Црна мачка продукција.	3
8.	2016, монтажер на краткометражен игран филм „Чевли“, во режија на Бранко Костески, продукција: Круг филм.	3
9.	2016, монтажер на видеоседдржини во склоп на театарска претстава „Разговори во четири очи“, во режија на Нина Николиќ, продукција: Скопје филм студио.	3
10.	2017, монтажер на осум (8) епизоди од играна ТВ-серија „Фамилијата Марковски“, во режија на Даријан Пејовски. Комплетна прва сезона. Продукција: Арт проект лаб.	32
11.	2017, координатор на постпродукција на долометражен игран филм „Жаба“, во режија на Елмир Јукиќ (Босна и Херцеговина, Србија, Хрватска Македонија), продукција: Рефреш, Скопје филм студио.	3
12.	2017, координатор на постпродукција на играна ТВ серија „Сенките над Балканот“ (прва сезона), во режија на Драган Бјелогрлиќ (Србија, Македонија), продукција Кобра филм, Скопје филм студио	3
13.	2017, колор корекција и дигитална мастеризација на краток игран филм „Види ја ти неа“, во режија на Горан Столевски, продукција: Црна мачка.	3
14.	2018, монтажер на долгометражен документарен филм „Кобра“, во режија на Игор Иванов.	8

15.	2018, колор корекција и дигитална мастеризација на долгометражен документарен филм „Кобра“, во режија на Игор Иванов, продукција: Скопје филм студио.	4
16.	2018, монтажер на долгометражен игран филм „Ладен ноември“, во режија на Исмет Сијарина (Косово, Албанија, Македонија), продукција: Бука филм.	8
17.	2018, колор корекција и дигитална мастеризација на долгометражен игран филм „Ладен ноември“, во режија на Исмет Сијарина (Косово, Албанија, Македонија), продукција: Бука филм.	4
18.	2018, копродуцент на долгометражен документарен филм „Ладен ноември“, во режија на Исмет Сијарина (Косово, Албанија, Македонија), продукција: Бука филм.	3
19.	2018, колор корекција и дигитална мастеризација на долгометражен документарен филм „Галичка свадба, ефект на заспаната убавица“, во режија на Кристине Детмерс (Германија), продукција: Кристине Детмерс.	4
20.	2018, монтажер на краткометражен игран филм „Љубовникот“, во режија на Игор Иванов, продукција: Скопје филм студио.	3
21.	2018, колор корекција и дигитална мастеризација на краткометражен игран филм „Љубовникот“, во режија на Игор Иванов, продукција: Скопје филм студио.	3
22.	2018, колор корекција и дигитална мастеризација на документарен филм „Камената градина“, во режија на Даријан Пејовски. Продукција: Црна мачка.	4
23.	2019, монтажер на осум (8) епизоди од играна ТВ-серија „Фамилијата Марковски“, во режија на Даријан Пејовски. Комплетна втора сезона. Продукција: Арт проект лаб.	32
24.	2019, координатор на постпродукција на втора сезона од играна ТВ-серија „Фамилијата Марковски“, во режија на Даријан Пејовски. Продукција: Арт проект лаб.	3
25.	2019, колор корекција на осум (8) епизоди од играна ТВ-серија „Фамилијата Марковски“, во режија на Даријан Пејовски. Комплетна втора сезона. Продукција: Арт проект лаб.	4
	Вкупно	**163**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1.	Евалуатор на конкурс за доделување средства за финансирање на филмски проекти од страна на Агенција за филм на РСМ, 2018.	1
2.	Предавач и презентер на софтвер за филмска и видеомонтажа на Adobe Creative Day Skopje, 2015.	0,5

3.	Предавач и презентер на софтвер за филмска и видеомонтажа на Adobe Creative Day Skopje, 2016.	0,5
4.	Предавач и презентер на софтвер за филмска и видеомонтажа на Adobe Creative Day Skopje, 2017.	0,5
5.	Предавач и презентер на софтвер за филмска и видеомонтажа на Adobe Creative Day Skopje, 2018.	0,5
6.	Предавач и презентер на софтвер за филмска и видеомонтажа на Adobe Creative Day Skopje, 2019.	0,5
7.	Учество во промотивни активности на Факултетот, Скомрахи 2015.	0,5
8.	Учество во промотивни активности на Факултетот, Скомрахи 2016.	0,5
9.	Учество во промотивни активности на Факултетот, Скомрахи 2017.	0,5
10.	Учество во промотивни активности на Факултетот, Скомрахи 2018.	0,5
11.	Учество во промотивни активности на Факултетот, Скомрахи 2019.	0,5
	Вкупно	**6,00**

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

1.	„Три дена во септември“ - Филмски фестивал на Југоисточна Европа, Берлин,Германија/ 27.5.2016, награда за најдобар филм	4
2.	„Три дена во септември“ - Филмски фестивал Balkan Florence Express Festival, Фиренца / 25.2.2018, награда за најдобар филм	4
3.	„Реквијем за госпоѓа Ј.“ 45. ФЕСТ Интернационален филмски фестивал, Белград,Србија / 24 февруари-5 март, награда за најдобар филм	4
4.	„Реквијем за госпоѓа Ј.“- 17. GoEast Film Festival, Висбаден, Германија / 18-24 април, награда за најдобар филм	4
5.	„Реквијем за госпоѓа Ј.“ - Вуковар Филмски фестивал, Хрватска / 21-28 август, награда за најдобар филм	4
6.	„Реквијем за госпоѓа Ј.“ - Otranto Film Fund Festival, Италија / 13-17 септември, Награда Златен светилник	4
7.	„Реквијем за госпоѓа Ј.“ - Al Este Del Plata, Буенос Ариес, Аргентина / 11-18 октомври, Gran Prix	4
8.	„Ладен ноември“ - San Sebastián International Film Festival 2018	4
9.	„Ладен ноември“ - Zurich International Film Festival, 2018, Награда од публика	4
10.	„Ладен ноември“ - Wiesbaden GoEast, 2019, Специјална награда од жири	4
11.	„Види ја ти неа“ - 38. Интернационалниот фестивал на филмската камера “Браќа Манаки“ Битола, Македонија, награда „Мала златна камера 300“	4

12.	„Види ја ти неа“ - Филмски Фестивал Санденс, Јута, САД / 18-28 јануари, Grand Prix International Fiction	4
13.	„Види ја ти неа“ - Мартовски фестивал-Белградски фестивал на документарен и краток филм /1.4.2018, Grand Prix Awards	4
14.	„Види ја ти неа“ - LET'S CEE филмски фестивал,Виена / 19, 22.04.2018, Urania Award	4
15.	„Види ја ти неа“ - Side by Side International Film Festival, Русија, 28.10.2018, Audience award	4
16.	„Види ја ти неа“ - International Festival Bosnia-Herzegovina Looks Around, Bottrop, Germany, 10.11.2018, The Future Award	4
17.	„Види ја ти неа“ - Side by side Moscow,Русија, 26.5.2019, Audience award	4
18.	„Види ја ти неа“ - Dotdotdot, Open Air Kurzfilmfestival, Viena, Austira 16.08.2019, Audience award	4
	Вкупно	**72,00**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	44,55
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	-
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	163,00
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	6,00
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	72,00
Вкупно	285,55

Членови на Комисијата

Проф. м-р Лазар Секуловски, претседател, с.р.
Проф. д-р Антонио Митриќески, член, с.р.
Проф. д-р Игор Вецовски, член, с.р.

Прилог бр. 2

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ПРИМЕНЕТА КИНЕЗИОЛОГИЈА (50401) НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија” и „Коха” од 14.12.2019 година, за избор на три наставници во сите наставно-научни звања во наставно-научната област применета кинезиологија на предметите: спорт и здравје и организација и рекреација на нематичните факултети, во состав на УКИМ, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 0201-1404/13, донесена на 27.12.2019, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Милан Наумовски – редовен професор - претседател, д-р Гино Стрезовски – редовен професор – член и д-р Руждија Калач – вонреден проф - член.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс за избор на три наставници во сите наставно-научни звања во наставно-научната област применета кинезиологија на предметите: спорт и здравје и предметот: организација и рекреација на нематичните факултети, во состав на УКИМ, во предвидениот рок се пријавија проф. д-р Славица Новачевска, виш пред. д-р Бранко Крстевски, виш пред. д-р Сашо Тодоровски и д-р Елена Соклевска Илиевска.

- I -

10. Биографски податоци и образование

Кандидатката проф. д-р Славица Блажо Новачевска е родена на 29.3.1966, во Кавадарци. Средно образование завршила во Училиште за физичка култура “Методија Митевски-Брицо”, Скопје, на 15.6.1984 година. Со високо образование се стекнала на Факултетот за физичка култура во Скопје, на Универзитетот „Св Кирил и Методиј”во Скопје во 1989 година. Дипломирала на 2.3.1989 година, со просечен успех 8,36.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1989/1990 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Факултетот за физичке културе во Нови Сад, Универзитет во Нови Сад, Социјалистичка Федеративна Република Југославија. Студиите ги завршила на 15.12.1992 година, со просечен успех 8,00. На 21.12.1995 година го одбранила магистерскиот труд на тема: „Социјална и искуствена обележја ученика као детерминанта њихових ставова према физичком васпитању”.

Докторска дисертација пријавила на 18.04.2000 година на Факултетот за физичка култура, Универзитет „Св Кирил и Методиј”, Скопје. Дисертацијата на тема: „Релации на некои психолошки особини, базични моторички способности и морфолошки карактеристики на студентите од скопскиот универзитет со ставовите кон физичкото воспитание” ја одбранила на 22.3.2002 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Димитрија Поповски, проф. д-р Димитар Керамичиев, проф. д-р Димитар Циев, проф. д-р Јован Шуков, проф. д-р Војо Настевски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област кинезиологија.

На 24.2.1997 година е избрана во звањето предавач на Факултетот за физичко образование спорт и здравје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” - Скопје, во областа применета кинезиологија. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр.676 од 5.2.1997 година.

На 14.2.2000 година е избрана во звањето виш предавач на предметот физичко воспитание на студентите од нематичните факултети на Факултетот за физичко образование спорт и здравје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј”- Скопје, во областа применета кинезиологија. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр.749 од 28.1.2000 година.

На 14.2.2003 година е избрана во звањето професор на предметот Физичко воспитание на студентите од нематичните факултети на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј”- Скопје, во областа применета кинезиологија. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр.821 од 14.2.2003 година.

На 27.3.2008 година по втор пат е избрана во звањето професор на предметот Физичко воспитание на студентите од нематичните факултети на Факултетот за физичко образование спорт и здравје во Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј”- Скопје, во областа применета кинезиологија. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр.937 од 29.2.2008 година.

Во моментот е со звањето професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр. 937 од 29.2.2008 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтените: бр. 676, 749, 821, 937, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

11. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, кандидатката д-р Славица Новачевска изведува настава, на прв циклус студии на студиската програма на нематичните факултети на УКИМ.

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка дејност

Д-р Славица Блажо Новачевска има објавено вкупно 50 научни трудови во меѓународни научни публикации, зборници и научни собири..

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Славица Блажо Новачевска активно е вклучена во стручно-апликативната работа:

- член на Комисија за образование при Советот на Општина Кисела Вода, 2005-2009
- член на Комисија за спорт при Советот на Општина Кисела Вода, 2013-2017
- член на Управен одбор на Сојузот на спортски педагози на РМ
- член наУправен одбор на Унијата на спортски педагози
- член на Управен одбор на Федерација на универзитетски професори-ФУНТЕК

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи и тоа како:

- член на Совет на Општина Кисела Вода (2005-2009, 2009-2013, 2014-2017)
- претседател на Австралиско-македонскиот фонд за помош

Д-р Славица Блажо Новачевска активно е вклучена во работата на бројни комисии на УКИМ, и тоа:

- член на Претседателството на Универзитетскиот спортски сојуз на УКИМ;
- координатор на Универзитетскиот спортски сојуз на УКИМ;
- делегат на универзитетски спортски натпревари

Д-р Славица Блажо Новачевска е активна на спортски план и работи како:

- аеробик-тенер (Фитнес клуб „Олимпик”, Унија на спортски педагози, Студент)
- фитнес-тренер (Фитнес клуб „Олимпик”)
- тренер по скијање(обука по скијање на млади кадри во „Младост”)
- тренер на Европско првенство – во спасување на вода,Ајдховен, Холандија

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Славица Блажо Новачевска

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за физичко образование спорт и здравје – Скопје

назив на факултетот/институтот)

Научна област: применета кинезиологија *50401*

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,36 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 8,00 Просечниот успех изнесува	* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018),
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: применета кинезиологија, поле: кинезиологија, подрачје: општествени науки.	**ДА**
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 9. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 10. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 11. Наслов на трудот: Development changes and comparative relationships of flexibility at pupils from two sexes ages 6 to 14. 12. Година на објава: 2019 1. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 1. Назив на електронската база на списанија: EBSCO	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Наслов на трудот: Psychosocial factors and their impact on physical activity among students. 4. Година на објава: 2019 1. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: Comparative analysys of antropometric characteristics between males and females at the age of 11. 4. Година на објава: 2019	
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: 3nd internstionsl scientific conference. 2. Назив на меѓународниот собир: RESEARCH IN PHYSICAL EDUCATION, SPORT, AND HEALTH 3. Имиња на земјите: Шпанија, Велика Британија, Германија, Босна и Херцеговина, Словенија и Србија 4. Наслов на трудот: The physical activity and the interests of the students of university ‘Cyril and Methodius’ in Skopje 5. Година на објава: 2018 1. Назив на зборникот: 3nd internstionsl scientific conference. 2. Назив на меѓународниот собир: RESEARCH IN PHYSICAL EDUCATION, SPORT, AND HEALTH 3. Имиња на земјите: Шпанија, Велика Британија, Германија, Босна и Херцеговина, Словенија и Србија 4. Наслов на трудот: Significance of the differences and the development trend of the systole and diastole pressure and heart rate among students of age 6-14 from elementary schools in municipality of kisela voda. 5. Година на објава: 2018 1. Назив на зборникот: „SPORT, REKREACIJA, ZDRAVLJE“ 2. Назив на меѓународниот собир:TREĆA MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA 3. Имиња на земјите: Србија, Хрватска, Македонија, 4. Наслов на трудот: Significance of the differences and the development trend of the systole and diastole pressure and the heart rate of students of early school age from schools in municipality of kisela voda. 5. Година на објава: 2019	**ДА**
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 9. Странски јазик: *англиски јазик* 10. Назив на документот: *уверение*	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	11. Издавач на документот: *УКИМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје* 12. Датум на издавање на документот: 2019	
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**ДА**

***** На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Славица Блажо Новачевска**
(име, татково име и презиме)
Институција: **Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје**
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: **применета кинезиологија *50401***

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“-Скопје, Факултет за физичко образование спорт и здравје - Скопје Центар за физичко образование, спорт и здравје **Предавач по предметот спорт и здравје(1997-2000год.)** *(Одржување на настава од прв циклус студии) (поени од 0,04)* *1999/2000, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1999/2000, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1998/1999, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1998/1999, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1997/1998, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1997/1998, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6*	36
2	Универзитет “Св.Кирил и Методиј“- Скопје, Факултет за физичко образование спорт и здравје - Скопје Центар за физичко образование, спорт и здравје **Виш предавач по предметот Спорт и здравје (2000-2003год.)** *(Одржување на настава од прв циклус студии) (поени од 0,04)* *2002/2003, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2002/2003, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2001/2002, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2001/2002, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2000/2001, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2000/2001, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6*	36
3	Универзитет “Св.Кирил и Методиј“-Скопје, Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје Центар за физичко образование, спорт и здравје **Професор д-р по предметот Спорт и здравје (2003-2008год.)** *(Одржување на настава од прв циклус студии) (поени од 0,04)* *2007/2008, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2007/2008, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2006/2007, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2006/2007, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2005/2006, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2005/2006, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2004/2005, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2004/2005, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2003/2004, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6*	60

	2003/2004, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6	
4	Универзитет “Св.Кирил и Методиј“-Скопје, Факултет за физичко образование, спорт и здравје-Скопје Центар за физичко образование, спорт и здравје **Професор д-р по предметот спорт и здравје (2008-2019 год.)** ***(Одржување на настава од прв циклус студии) (поени од 0,04)*** *2019/2020, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2018/2019 II - семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2018/2019, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2017/2018, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2017/2018, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2016/2017, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2016/2017, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2015/2016, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2015/2016, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2014/2015, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2014/2015, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2013/2014, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2013/2014, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2012/2013, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2012/2013, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2011/2012, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2011/2012, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2010/2011, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2010/2011, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2009/2010, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2009/2010, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2008/2009, II- семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2008/2009, I- семестар (10 x 15 x 0,04)=6*	138
5	***Одржување на теренска настава*** *(Одржување на теренска настава) (Поени од 0,04)*	
	Планинарски излети (4 x 5 x 0,04)=0,8 *Пролетен и есенски крос (3 x 2 x 0,04)=0,24* *Лизгање на мраз (4 x 2 x 0,04)=0,32*	1,36
6	***Консултација со студенти (0.002)***	
	*Во просек 350 студенти по семестар (350*0.002=0.7)* *43 семестри (43*0.7=30.1)*	30,1
7	***Пакет материјал за вежби за предметот спорт и здравје***	
	Вкупно	301,46

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Учесник во национални научни проекти	
1	Развојни тенденции на некои антропометриски, функционални, моторни показатели и социоекономски статус на учениците од дватта пола од 6 до 14 годишна возраст од основните училишта во општина Кисела Вода, 2010/2011 година.	3
2	Структура и развој на антропометриските, моторните и функционалните димензии и состојбата на постуралниот статус кај	3

	учениците од основните училишта во општина Кисела Вода, 2011/2012 година	
3	Структура и развој на антропометриските, моторните и функционалните димензии и состојбата на постуралниот статус кај учениците од двата пола на возраст од 6 до 14 години од основните училишта во општина Струмица,2011/2012 година	3
	Монографии *(8 бода x 0,60%)*	
4	Саздовски Чедомир, Гонтарев Серјожа, Новачевска Славица, Стаменов Ристо, Илиев Филип. *Развојни тенденции на некои антропометриски, функционални, моторни показатели и социоекономски статус на учениците од двата пола од 6-14 годишна возраст од основните училишта во општина Кисела Вода, 2011 година.*	4,8
5	Саздовски Чедомир, Гонтарев Серјожа, Поп-Петровски Ванчо, Новачевска Славица, Стаменов Ристо, Димитриоска К. Јана, Илиев Филип, Јанков Драган, Димитриевска Вера. *Структура и развој на антропометриските, моторните и функционалните димензии и состојбата на постуралниот статус кај учениците од основните училишта во општина Кисела Вода, 2012 година*	4,8
6	Саздовски Чедомир, Поп-Петровски Ванчо, Гонтарев Серјожа, Новачевска Славица, Јанков Драган, Димитриевска Вера, Стаменов Ристо и Илиев Филип. *Структура и развој на антропометриските, моторните и функционалните димензии и состојбата на постуралниот статус кај учениците од двата пола на возраст од 6 до 14 години од основните училишта во општина Струмица,2012 година*	4,8
7	Новачевска Славица. *Објективност во оценувањето*, Трудот е публикуван на 15.9.1990 во Просветен работник, бр.716.	2
8	Новачевска Славица. *Односот на учениците кон спортските активности,*Трудот е публикуван на 15.10.1993 во „Просветен работник”, бр.769.	2
9	Керамичиев Димитар. и Новачевска Славица.*Факторизација на ставовите на учениците спрема спортот и спортско-рекреативните активности.* Трудот е презентиран на второто советување на психолозите во Крушево „Психологијата и транзицијата” на 12-16.10.1994 година.	1,8
10	Новачевска Славица и Поповска Данка. *Поврзаноста на ставовите и степенот на задоволство кај учениците од наставата по физичко воспитување.* Трудот е презентиран на првиот Конгрес за спорт и физичко воспитување на 17 и 18 октомври 1997 година, Скопје а објавен во Физичка култура бр.1-2, стр.266-267, 1997 година.	2,7
11	Поповска Данка, Новачевска Славица. *Примената на соодветни телесни вежби и активности кај жената за време на бременоста и после породувањето.*Трудот е презентиран на првиот Конгрес за спорт и физичко воспитување на 17 и18 октомври 1997 година, Скопје а објавен во Физичка култура бр.1-2, стр.148-150, 1997 година, Скопје.	2,7
12	Новачевска Славица., Здравковска Сузана и Керамичиев Димитар, *Некои лични и социјални карактеристики на учениците од средните училишта и нивното влијание на ставовите према физичкото воспитување.* Трудот е објавен во Просветно дело бр.5, стр.70-82,1999 година, Скопје.	1,2

13	Саздовски Чедомир и Новачевска Славица, *Проширување, осовременување и иновации во наставата по предметот физичко воспитување кај студентите од Универзитетот ”Св.Кирил и Меодиј”vo Скопје.* Трудот е презентиран на 4-от меѓународен симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан од 17-19.9.1999 година, Струга. Трудот е објавен во Физичка култура бр.1-2, стр.71-73, Скопје.	2,7
14	Новачевска Славица, *Поврзаност на ставовите на студентките кон физичкото образование со некои психолошки особини.* Трудот е презентиран на 7 Меѓународен симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан од 4 до 6.10.2002 година, Струга. Трудот е објавен во Физичка култура бр.1-2,стр.28-31.2002 година, Скопје.	3
15	Новачевска Славица. и Саздовски Чедомир, *Физичката култура и никотинизмот.*Трудот е објавен во Просветно дело бр.3, стр. 88-90.2002 година Скопје.	1,8
16	Новачевска Славица, *Односот меѓу некои психолошки карактеристики и ставовите на студентите кон физичкото образование.* Трудот е презентиран на 7-от меѓународен симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан од 19-21.9.2003 година, Охрид. Трудот е објавен во „Физичка култура” бр. 2, стр. 63-66, 2003 година.	3
17	Новачевска Славица, Саздовски Чедомир, Тодоровски Сашо. *Поврзаност на ставовите на студентите кон физичкото образование со брзината како базична моторичка способност.* Трудот е презентиран на 9-от симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан од 17-19.09.10.2004 година, Охрид. Трудот е објавен во Физичка култура бр.1, стр.71-73,2004 година.	2,4
18	Новачевска Славица, Саздовски Чедомир, Гонтарев Серјожа. *Поврзаност на ставовите на студентките кон физичкото образование со брзината и силата како базична моторичка способност.* Трудот е презентиран на Меѓународната научна конференција под наслов ”Оптимизирање на педагогическаја и тренировачнаја процес по баскетбол, волејбол, хандбал”, одржана од 20 до 21.05.2004 година во Софија, Република Бугарија а објавен во вонреден број, Наука&Спорт, стр.176-186, 2004 година, Р.Бугарија.	1,6
19	Новачевска Славица, Саздовски Чедомир. *Влијанието на морфолошките карактеристики врз ставовите на студентите кон физичкото образование.* Научна конференција со меѓународно учество под наслов „Физическото воспитание в спорта в образователната система”, одржана од 4 до 5.11.2004 година во Благоевград, стр.186-194, 2004 година, Неофит Рилски, Република Бугарија.	1,8
20	Саздовски Чедомир, Новачевска Славица, Гонтарев Серјожа. *Влијанието на програмираното репетитивно мускулно напрегнување врз подобрувањето на некои општи и специфични биомоторни и антропометриски варијабли кај младите карате спортисти од женски пол на возраст од 14-18 години.* Трудот е презентиран на Првиот меѓународен симпозиум за настава по физичко образование и спорт на студентите, стр. 90-92, Скопје, 2005 година.	1,6

21	Гонтарев Серјожа, Саздовски Чедомир Новачевска Славица *Канонички релации меѓу некои варијабли за проценување на механизмот за структуирање на движењата на некои варијабли за проценување на когнитивните способности кај младите карате спортистки на возраст од 14 до 16 години.* Трудот е објавен во Физичка култура бр.2, стр.172-174, 2005 година.	2,4
22	Новачевска Славица Саздовски Чедомир Гонтарев Серјожа *Силата како детерминанта за формирање на позитивни ставови кон физичкото образование.* Трудот е презентиран на Конгресот за спорт и физичко воспитување одржан во Охрид, 2005 година и објавен во Физичка култура бр.2, стр.81-82, 2005 година, Скопје.	2,4
23	Саздовски Чедомир Гонтарев Серјожа Новачевска Славица *Влијанието на некои антрополошки димензии врз успешното изведување на некои ситуациони задачи кај младите карате спортисти на возраст од 14-16 години.* Трудот е презентиран на симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан во Охрид, 2005 година, објавен во Физичка култура бр.2, стр.43-46, 2005 година, Скопје.	2,4
24	Саздовски Чедомир Гонтарев Серјожа Новачевска Славица *Компаративни релации на некои антропометриски и биомоторни карактеристики и некои ситуациони задачи кај младите карате спортистки на возраст од 14-18 години.* Научна конференција со меѓународно учество “Физическото воспитание и спортот в образователната система“, Благоевград 4-5 Ноември 2004 година, Универзитет “Неофит Рилски“, Р. .Бугарија	2,4
25	Новачевска Славица Саздовски Чедомир Гонтарев Серјожа *Латентната структура на психолошките особини и ставовите на студентите кон физичкото образование.* Трудот е презентиран на I меѓународен симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан во Охрид, 2006 година, објавен во Физичка култура, бр.2, стр.144-148. 2006 година.	2,4
26	Саздовски Чедомир Гонтарев Серјожа Новачевска Славица *Влијанието на некои антропометриски, моторни и психолошки варијабли, врз успешното изведување на ситуационата варијабла удари со нога за десет секунди кај младите карате спортисти на возраст од 14 до 16 години.* Трудот е презентиран на симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан во Охрид, 2006 година, објавен во „Физичка култура” бр.2, стр.93-97, 2006 година, Скопје.	2,4
27	Руждија Калач Новачевска Славица Саздовски Чедомир *Влијанието на некои антропометриски, моторни и психолошки варијабли, врз успешното изведување на ситуационата варијабла ударање на фиксна мета со нога кај младите карате спортисти на возраст од 14 до 16 години.* Трудот е презентиран на симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан во Охрид, 2007 година, објавен во Физичка култура бр.1, стр.68-72, 2007 година, Скопје.	2,4
28	Новачевска Славица, Саздовски Чедомир, Каршаковска Димитриоска Јана. *Влијанието на некои антропометриски, моторни и психолошки варијабли, врз успешното изведување на ситуационата варијабла прецизност со рака кај младите карате-спортисти на возраст од 14 до 16 години.* Трудот е презентиран на симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан во Охрид, 2007 година, објавен во Физичка култура бр.2, стр.53-57, 2007 година, Скопје.	2,4

29	Саздовски Чедомир, Новачевска Славица, Реџепагиќ Аган *Влијанието на некои антропометриски, моторни и психолошки варијабли, врз успешното изведување на ситуационата варијабла удари со нога за десет секунди кај младите карате спортисти на возраст од 14 до 16 години.* Трудот е презентиран на симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан во Охрид, 2007 година, објавен во Физичка култура бр.1, стр.27-31, 2007 година, Скопје.	2,4
30	Саздовски Чедомир Новачевска Славица *Влијанието на програмираното репетитивно мускулно напрегнување,* Трудот е објавен во Просветно дело бр.2, 2008 година, стр, 71-74, Скопје.	1,8
31	Новачевска Славица *Современиот наставник по физичка култура*. Трудот е објавен во „Просветно дело” бр.4, 2008 година, стр, 82-83, Скопје.	2
32	Јана К. Димитриоска, Новачевска Славица. *Регресивна поврзаност на некои антропометриски мерки и некои моторни тестови кај учениците од 11-годишна возраст.* Трудот е презентиран на Меѓународната научна конференција во Софија, 15ти мај 2008 година, Република Бугарија.	2,7
33	Новачевска Славица, *Координацијата, флексибилноста и прецизноста како детерминанти за формирање на позитивни ставови кон физичкото образование.* Трудот е презентиран на симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан во Охрид, 2008 година, објавен во „Физичка култура” бр.2, стр.80-82, 2008 година, Скопје.	3
34	Новачевска Славица. Јана К. Димитриоска, *Физичката култура и болестите на зависност.* Трудот е презентиран на меѓународен стручно-научен собир под наслов програмско-организациска, стручна и научна димензија на училишниот спорт и истиот е објавен на стр. 196-197, 2008 година во Федерација на училиштен спорт на Македонија.	1,8
35	Новачевска Славица, Саздовски Чедомир, *Влијанието на некои социјално демографски карактеристики врз ставовите на студентите кон физичкото образование.* Трудот е објавен во „Физичка култура” бр.1, стр. 139-142, 2009 година, Скопје.	2,7
36	Новачевска Славица, *Современиот начин на живот и физичката неактивност.* Трудот е презентиран на првата меѓународна научно-стручна конференција од 4 до 5.12.2009 година, Скопје.	2
37	Новачевка Славица, Саздовски Чедомир, Димитриоска Јана, Калач Руждија***.*** *Утврдување на разликите на ставовите на студентите во зависност од некои социјално демографски карактеристики.* Трудот е пезентиран на меѓународниот стручно-научен собир, одржан на 04-05.12.2009 година во Скопје и е објавен во „Физичка култура” бр.1 на стр.183-189, 2009 година, Скопје.	1,8
38	Димитриоска К.Јана, Новачевска Славица *Компарирање на антропометриските мерки кај испитаниците од женски и машки пол на возраст од 11 години.* „Физичка култура”, стр.219-222, 2009 година, Скопје.	2,7
39	Новачевска Славица, Павле Новачевски. *Компарирање на некои антропометриски и моторички варијабли кај учениците и ученичките од 11 годишна возраст од основните училишта во Кисела Вода.* Трудот е пезентиран на меѓународен стручно-научен собир,	1,8

	одржан од 16 до 18.9.2011 година во Дојран и е објавен на стр.304-310, Федерација на училишен спорт на Македонија.	
40	Новачевска Славица, Јана К. Димитриоска, *Спортски аеробик,* Трудот е пезентиран на меѓународен стручно-научен собир, одржан од 16 до 18.9.2011 година во Дојран и е објавен на стр.178-181, Федерација на училиштен спорт на Македонија.	1,8
41	Гонтарев Серјожа, Саздовски Чедомир, Новачевска Славица, Калач Ружди. *Физичката активност и интересите на студентите од Универзитетот "Св.Кирил и Меодиј"-Скопје.* Трудот е презентиран на меѓународниот собир одржан на 4 до 5.12.2009 година во Скопје и е објавен на стр.147-153, 2009 година во Наука&Спорт, Скопје.	1,2
42	Гонтарев Серјожа, Саздовски Чедомир, Новачевска Славица, Стаменов Ристо, Илиев Филип. *Можност за примена на софтверски пакет "МАКФИТНЕСМЕТАР" во следењето на физичката развиеност и моторните способности кај децата од основните училишта.* Трудот е презентиран на меѓународен стручно-научен собир одржан од 16 до 18.9.2011 година во Дојран и објавен на стр,154-159, Федерација на училиштен спорт на Македонија.	1,2
43	Новачевска Славица, Јанков Драган. *Разлики во моторните тестови меѓу момчињата и девојчињата од раната училишна возраст од основните училишта во општина Кисела Вода.* Трудот е презентиран на 51-от Конгрес на Антрополошкото друштво во Србија со меѓународно учество, одржан од 6-9 јуни 2012 година во Ниш, Република Србија.	3,6
44	Новачевска Славица, Новачевски Павле. *Споредбена анализа на некои антропометриски и моторни показатели кај девојчињата и момчињата од 13-годишна возраст.* Трудот е презентиран на 51-от Конгрес на Антрополошкото друштво во Србија со меѓународно учество, одржан од 6 до 9 јуни 2012 година во Ниш, Република Србија.	3,6
45	Slavica Novachevska, Pavle Novachevski. *Significance of the differences and the development trend of the systole and diastole pressure and heart rate among students of age 6-14 from elementary schools in municipality of Kisela Voda.* International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (2018) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.281-285. Research in Physical Education, Sport and Healt, 2018.	4,5
46	Branko Krstevski, Mirjana Krstevska, Slavica Novachevska. *The physical activity and the interests of the students of University "Ss.Ciril and Methodius" in Skopje.* International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (2018) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.49-54. Research in Physical Education, Sport and Healt, 2018.	4
47	Jana Karshakovska Dimitrioska, Luka Popovski, Slavica Novachevska, Risto Stamenov, Sasho Todorovski. *Comparative analysys of antropometric characteristics between males and females at the age of 11.* International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.47-50. Research in Physical Education, Sport and Healt, 2019.	3
48	Jana Karshakovska Dimitrioska, Luka Popovski, Slavica Novachevska, Sasho Todorovski. *Psychosocial factors and their impact on physical activity among*	

	students. International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.51-55. Research in Physical Education, Sport and Healt, 2019.	3
49	Slavica Novacevska, Jana Karshakovska Dimitrioska, Branko Krstevski, Risto Stamenov, Sasho Todorovski. *Development changes and comparative relationships of flexibility at pupils from two sexes ages 6 to 14.* International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.89-95	3
50	Slavica Novacevska, Jana Karshakovska Dimitrioska, Luka Popovski, Risto Stamenov, Branko Krstevski. *Significance of the differences and the development trend of the systole and diastole pressure and the heart rate of students of early school age from schools in municipality of Kisela Voda,* Трудот е објавен на третата меѓународна конференција Спорт, рекреација, здравје одржана од 10-11 мај 2019 година, Београд, Република Србија.	3
	Вкупно	129,50

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Координатор на Универзитетскиот спортски сојуз на УКИМ	3
	Делегат на Универзитетски спортски натпревари	
	Член на Комисија за образование при Советот на Општина Кисела Вода, 2005-2009	1
	Член на Комисија за спорт при Советот на Општина Кисела Вода, 2013-2017	1
	Член на Управен одбор на Сојуз на спортски педагози на РМ	
	Член наУправен одбор наУнија на спортски педагози	
	Член на Управен одбор наФедерација на Универзитетски професори-ФУНТЕК	
Дејности од поширок интерес		
	Член во Совет во општина Кисела Вода, 2005-2009	1
	Член во Совет во општина Кисела Вода, 2009-2013	1
	Член на Совет во општина Кисела Вода, 2014-2017	1
	Претседател на Австралиско-македонски фонд за помош	1
Спортска дејност		
	Аеробик-тенер (Фитнес-клуб „Олимпик”, Унија на спортски педагози, Студент)	1
	Фитнес-тренер (Фитнес клуб „Олимпик”)	1
	Тренер на Европско првенство – во спасување на вода,Ајдховен, Холандија	1
	Вкупно	

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	301,46
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	129,50
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	12
Вкупно	442,96

- II -

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Елена Соклевска Илиевска е родена на 5.1.1983, во Скопје. Средно образование завршила во Училиште за физичка култура „Методија Митевски-Брицо”, Скопје во 2001 година. Со високо образование се стекнала на Факултетот за физичка култура, на Универзитетот „Св Кирил и Методиј” во Скопје, каде што дипломирала на 7.7.2005 година со просечен успех 9,29.

Кандидатката активно се служи со англиски јазик.

Вториот циклус (магистерски) студии на Факултетот за физичке културе во Скопје, Универзитет “Св Кирил и Методиј”, Скопје, ги завршила во 2011 година, со просечен успех 9,33. На 18.3.201 година го одбранила магистерскиот труд на тема: „Структура на карате елементите во спортската борба и нивното влијание врз постигнатиот успех".

На Факултетот за физичко образование, спорт и здравје при Универзитетот „Св Кирил и Методиј” во Скопје, докторирала на 29.5.2018 година на тема: „**Структура и разлики на ситуационо-моторичките стереотипи и психолошките особини кај карате репрезентативси и натпреварувачи**”, со што се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област кинезиологија.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Од 1.10.2007 година до 1.6.208 година била ангажирана како соработник (асистент) по предметот специјално физичко на Полициската академија – нема приложено доказ.

Од 1.10.2008 година до 1.06.209 година била ангажирана како демонстратор по предметот специјално физичко на Полициската академија – нема приложено доказ.

Од 15.2.2019 година до 15.6.2010 ангажирана е како асистент по Спортски вештини на Интернационалниот универзитет во Нови Пазар – нема приложено доказ.

Од 2015 до 2016 година и од 2018 до денес, била ангажирана како наставник по Физичко образование, спорт и здравје во предучилишна установа (проект) – нема приложено доказ.

Од 01.10.2019 година е ангажирана како насловен доцент на предметот Специјално физичко на Факултетот за безбедност и криминалистика на Европскиот универзитет во Скопје – нема приложено доказ.

Научноистражувачка дејност

Д-р Елена Соклевска Илиевска има објавено вкупно 9 научни трудови од областа на применетата кинезиологија, во меѓународни научни списанија и публикации.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Елена С. Илиевска е активно вклучена во повеќе семинари, конференции и симпозиуми (нема приложено никаков доказ).

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Елена Цане Соклевска**
(име, татково име и презиме)

Институција: **Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје**
назив на факултетот/институтот)

Научна област: применета кинезиологија ***50401***

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	**ОПШТИ УСЛОВИ**	**Исполнетост на општите услови да/не**
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,29 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,33 Просечниот успех изнесува: 9,31	* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018),
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: применета кинезиологија, поле: кинезиологија, подрачје: општествени науки.	**ДА**
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 13. Назив на научното списание: Sport science (Impact Factor 0.64) 14. Назив на електронската база на списанија: 15. Наслов на трудот: Structure of Psyhological characteristics of representatives and competitiors 16. Година на објава: 2018 1. Назив на научното списание: Sport science and health“ – Scientific Journal Sport science and health“ – Scientific Journal 2. Назив на електронската база на списанија:	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Differences in the psychological characteristics of karate athletes 4. Година на објава: 2018	
3.1	1. Назив на научното списание: Sport science and health“ – Scientific Journal 2. Назив на електронската база на списанија: 3. Наслов на трудот: Structure of situation motor stereotips of karate competitors and karate representatives 4. Година на објава: 2018 1. Назив на научното списание: 3rd International scientific conference 2. Назив на електронската база на списанија: 3. Наслов на трудот: Разлики помеѓу специфично-моторичките способности кај карате натпрева-рувачи и репрезентативци. 4. Година на објава: 2018	**ДА**
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 1Странски јазик: *англиски јазик* 2Назив на документот: *уверение* 3. Издавач на документот: *BRITISH COUNCIL - MACEDONIA* 4. Датум на издавање на документот: 2011 година	**ДА**
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	

***** На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Елена Цане Соклевска Илиевска**
(име, татково име и презиме)
Институција: **Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје**
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: **применета кинезиологија *50401***

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	НЕМА КОНКРЕТНИ ИНФОРМАЦИИ	
	Вкупно	

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1	Soklesvka, I.E., Kostovski, Ž., Mikić, B., Kostovska, V., (2018). Structure of Psyhological characteristics of representatives and competitiors. Sport science, vol. 11 issue1, **Impact Factor 0.64**	4.8
2	Soklevska, I.E., Kostovski, Ž., Shala, E. (2018). Structure of situation motor stereotips of karate competitors and karate representatives. „Sport science and health“ – Scientific Journal, vol 8, issue 1, Banja Luka.	2.4
3	Soklesvka, I.E., Alaj, I., Kostovski, Ž., (2018). Differences in the psychological characteristics of karate athletes. 8th International scientific conference „The power of knowledge“, Agia Triada, Greece, **Global Impact Factor 1.322.**	6.4
4	Соклевска И. Е., Костовски, Ж. (2018). Разлики помеѓу специфично-моторичките способности кај карате натпреварувачи и репрезентативци. 3rd International scientific conference, Факултет за физичко образование, спорт и здравје, Скопје.	2.7
5	Соклевска, И., Е. (2016). Факторска структура на карате елементи применети во спортска борба кај карате спортисти (јуниори) од Р. Македонија. 11th International Journal Knowledge in practice, Bansko, Vol. 15.3 1547-1552. **Global Impact Factor 1.023.**	8
6	Kostovski, Ž., Georgiev, G., Soklevska, I. E., Kostovska, Z. (2012). Factorial structure of some specific and basic motor tests for assessment of the motor abilities of karate athletes at the age of 12-14 years 541 old". 5th International Symposium SPORT AND HEALTH, "University of Tuzla, Faculty of Physical Education and Sport", Tuzla.	1.8

7	Kostovski, Ž., Željković, M., Luylim, I., Soklevska, I., E., Yaborski, B. (2012). Yhe validity, sensitivity and reliability of the test stroke with leg – Mae Geri. Sportlogis vol.8, ossue 2, Banja Luka.	1.8
8	Ивановски, Ј., Соклевска, Е., Недев, А. (2009). Анализа на структурални промени и разлики во биомоторните димензии кај двете генерации студенти на Факултетот за безбедност по двегодишен едукативен процес. Годишник на Факултетот за безбедност, 4, бр. 1, Скопје.	1.6
9	Јакимов, Ј., Соклевска, Е., Ивановски, Ј. (2008). Анализа на релацијата помеѓу ставот на студентите за предметната програма по Специјално физичко образование и добиената оцена при завршното полагање на испитот. Годишник на Полициска академија, Скопје.	1.6
	Вкупно	31.1

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
Дејности од поширок интерес		
Спортска дејност		
	Карате-мајстор - репрезентативец	1
	Фифа фудбалски судија	1
	Вкупно	2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	/
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	31,1
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	2
Вкупно	33,1

- III -

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот виш предавач д-р Сашо Тодоровски е роден на 29.3.1965, во Скопје. Средно образование завршил во Училиште за физичка култура „Методија Митевски-Брицо”, Скопје на 15.6.1984 година. Со високо образование се стекнал на Факултетот за физичка култура, на Универзитетот „Св Кирил и Методиј” во Скопје, каде што дипломирал на 20.3. 1990 година година.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1997/1978 се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Факултетот за физичка култура во Скопје, Универзитет „Св Кирил и Методиј” во Скопје. Студиите ги завршил во 2003 година, со просечен успех 8,15. На 28.9.2004 година го одбранил магистерскиот труд на тема: „Влијание на програмираниот тренажен процес врз прецизноста при уфрлување на топката во кош од место, и после дриблинг со скок-шут кај кошаркари на 16-годишна возраст".

Докторска дисертација пријавил на 17.1.2005 година на Факултетот за физичка култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј”, Скопје. Дисертацијата на тема: **ЕФЕКТИ НА РАЗЛИЧНИТЕ ТРЕНАЖНИ МОДЕЛИ ВРЗ СПЕЦИФИЧНАТА КОШАРКАРСКА ПРЕЦИЗНОСТ ПРИ**

УФРЛУВАЊЕ НА ТОПКАТА ВО КОШ ПО ДРИБЛИНГ СО СКОК-ШУТ КАЈ КОШАРКАРИ ОД 16 ГОДИШНА ВОЗРАСТ ја одбранила на 25.9.2009 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Милан Наумовски – ментор, проф. д-р Јошко Миленкоски – член, проф. д-р Јован Јовановски – член, проф. д-р Ленче Алексовска Величковска – член и проф. д-р Драгана Бериќ - член. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област кинезиологија.

Во 1997 година е избран во звањето предавач на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј”-Скопје, во областа применета кинезиологија.

Во 2000 година е избран во звањето виш предавач на предметот физичко воспитание на студентите од нематичните факултети на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, во областа применета кинезиологија. Во 2012 година по трет пат е избран во звањето виш предавач на предметот Физичко воспитание на студентите од нематичните факултети на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” - Скопје, во областа применета кинезиологија. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр. 1039 од 1.10.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за физичко образование, спорт и здравје, кандидатот д-р Сашо Тодоровски изведува настава на прв циклус студии на студиската програма Нематични факултети на УКИМ.

Научноистражувачка дејност

Д-р Сашо Тодоровски има објавено вкупно 14 научни трудови од областа на применетата кинезиологија, од кои 5 научни труда во меѓународни научни списанија и 9 труда во меѓународни научни публикации и зборници од научни собири.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Сашо Тодоровски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје. Врши стручно-апликативна дејност во спортски клубови.

Стручно усовршување во странство остварил со студиски престој во Астана - Казакстан.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за физичко образование, спорт и здравје.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Сашо Стефан Тодоровски**
(име, татково име и презиме)

Институција: **Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје**
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **применета кинезиологија *50401***

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: Просечниот успех на втор циклус изнесува: Просечниот успех изнесува	* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018),
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: применета кинезиологија, поле: кинезиологија, подрачје: општествени науки.	**ДА**
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: A comparative analysisof the results from specific motor tests in 14, 15 and 16 years old baskeball players. 4. Година на објава: 2019 1. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Differences in some anthropometric characteristics, body composition and motor capabilities in 12-year old basketball players that train two, three and more times per week 4. Година на објава: 2019	
3.1	1. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: Development changes and comparative relationships of flexibility at pupils from two sexes ages 6 to 14. 4. Година на објава: 2019 2. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 3. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 4. Наслов на трудот: Psychosocial factors and their impact on physical activity among students. 4. Година на објава: 2019 4. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 5. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 6. Наслов на трудот: Comparative analysys of antropometric characteristics between males and females at the age of 11. 4. Година на објава: 2019	**ДА**
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 5. Странски јазик: *англиски јазик* 6. Назив на документот: *уверение* 7. Издавач на документот: *УКИМ , Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје* 8. Датум на издавање на документот: 2019	**ДА**
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**ДА**

***** На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Сашо Стефан Тодоровски**
(име, татково име и презиме)

Институција: **Факултет за физичко образование, спорт и здравје – Скопје**
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **применета кинезиологија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	Поени
1	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Факултет за физичко образование спорт и здравје-Скопје Центар за физичко образование, спорт и здравје **Предавач по предметот Спорт и здравје (1997-2000 год.)** *(Одржување на настава од прв циклус студии) (поени од 0,04)* *1999/2000, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1999/2000, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1998/1999, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1998/1999, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *1997/1998, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6*	30
2	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“-Скопје, Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје Центар за физичко образование, спорт и здравје **Виш предавач по предметот спорт и здравје (2000-2019год.)** *(Одржување на настава од прв циклус студии) (поени од 0,04)* *2019/2020, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2018/2019 II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2018/2019, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2017/2018, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2017/2018, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2016/2017, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2016/2017, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2015/2016, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2015/2016, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2014/2015, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2014/2015, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2013/2014, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2013/2014, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2012/2013, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2012/2013, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2011/2012, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2011/2012, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2010/2011, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2010/2011, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2009/2010, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6*	234

	2009/2010, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6 *2008/2009, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2008/2009, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2007/2008, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2007/2008, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2006/2007, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2006/2007, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2005/2006, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2005/2006, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2004/2005, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2004/2005, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2003/2004, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2003/2004, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2002/2003, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2002/2003, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2001/2002, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2001/2002, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2000/2001, II семестар (10 x 15 x 0,04)=6* *2000/2001, I семестар (10 x 15 x 0,04)=6*	
5	***Одржување на теренска настава*** *(Одржување на теренска настава) (поени од 0,04)*	
	Планинарски излети (4 x 5 x 0,04)=0,8 *Пролетен и есенски крос (3 x 2 x 0,04)=0,24* *Лизгањена мраз (4 x 2 x 0,04)=0,32*	1,36
6	***Консултација со студенти (0.002)***	
	*Во просек 350 студенти по семестар (350*0.002=0.7)* *43 семестри (43*0.7=30.1)*	30,1
7	***Пакет материјал за вежби за предметот Спорт и здравје***	1
	Вкупно	296,46

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
1	Крстевски Горан, Тодоровски Сашо. Каде е местото на струката во спортот, Втор конгрес за спорт и фиичко образование, Охрид, Физичка култура, 2005 година	2,7
2	Тодоровски Сашо.. Адаптација и оптоварување на тренингот. Физичка култура, (1), 47, 1992 година.	3
3	Тодоровски Сашо. Ставови и интерес на учениците од средните училишта во Скопје за наставата по физичко воспитување. (1), 45, 1993 година	3
4	Поповски Александар, Тодоровски Сашо, Калач Руждија. Влијанието на латентната и морфолошката структура врз некои варијабли за проценка на биомоторичкиот простор кај студентите од машка популација на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје. Прв меѓународен симпозиум за настава по физичко образование и спорт за студентите, Скопје. 2005 година.	2,4
5	Тодоровски Сашо, Наумовски Милан, Поповски Александар. Зависноста од специфичната кошаркарска прецизност од некои	2,4

	специфични моторички варијабли. Прв меѓународен симпозиум за настава по физичко образование и спорт за студентите, Скопје. 2005 година.	
6	Наумовски Милан, Величковска Алексовска Ленче, Тодоровски Сашо. Крстевски Горан. Влијанија на шутовите од различни растојанија, положби и агли врз прецизноста при изведување на шутот на кош од место и скок-шут по дриблинг од врвот на рекетот. Физичка клтура, Скопје(2) стр.143-146,2006 година.	1,8
7	Поповски Александар, Тодоровски Сашо, Реџепагиќ Аган. Споредбена анализа на анкетите за спортот и спортските активности кај студентите од обата пола спроведени на Филолошкиот факултет во Скопје во учебните 2004/2005 и 2005/2006 година.	2,4
8	Поповски Александар,Тодоровски Сашо, Димитриоска К.Јана. Влијанието на некои социолошки карактеристики во однос на физичкото образование и спортот кај студентите спортисти и неспортисти од прва година на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј”, Скопје.	2,4
9	Новачевска Славица, Саздовски Чедомир, Тодоровски Сашо. *Поврзаност на ставовите на студентите кон физичкото образование со брзината како базична моторичка способност*. Трудот е презентиран на 9-от симпозиум за спорт и физичко воспитување на младите, одржан од 17-19.09.10.2004 година, Охрид. Трудот е објавен во Физичка култура бр.1, стр.71-73,2004 година.	2,4
10	Daskalovski Borce, Aceski Aleksandar, Naumovski Milan, Sasho Todorovski, Kocik Miodrag, Kecovski Blagojce. *A comparative analysisof the results from specific motor tests in 14, 15 and 16 years old baskeball players*. International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.35-40. Research in Physical Education, Sport and Healt, 2019.	3
11	Krstevski Branko, Popovski Luka, Sasho Todorovski, Elena Krstevska, Mirjana Krstevska. *Differences in some anthropometric characteristics, body composition and motor capabilities in 12-year old basketball players that train two, three and more times per week.* International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.35-40. Research in Physical Education, Sport and Healt, 2019.	3
12	Jana Karshakovska Dimitrioska, Luka Popovski, Slavica Novachevska, Risto Stamenov, Sasho Todorovski. *Comparative analysys of antropometric characteristics between males and females at the age of 11*. International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.47-50. Research in Physical Education, Sport and Healt, 2019.	3
13	Jana Karshakovska Dimitrioska, Luka Popovski, Slavica Novachevska, Sasho Todorovski. *Psychosocial factors and their impact on physical activity among students*. International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje,	3

	Republic of Macedonia, pp.51-55. Research in Physical Education, Sport and Healt, 2019.	
14	Slavica Novacevska, Jana Karshakovska Dimitrioska, Branko Krstevski, Risto Stamenov, Sasho Todorovski. *Development changes and comparative relationships of flexibility at pupils from two sexes ages 6 to 14.* International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia, pp.89-95	3
	Вкупно	37,5

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Учество во промотивни активности на ФФОСЗ	0.5
	Монографија Историја на кошарката во Македонија од осамостојувањето, 1995/1996 год	4.8
	Студиски престој во стрнство, Стручно усовршување повеќе од 6 месеци, Казахстан регионална ВТП лига 2018/2019 година	2
Дејности од поширок интерес		
Спортска дејност		
	1990-1992 – тренер во КК “МЗТ Скопје” (кадети и јуниори)	1
	1993-1997 – тренер во кадетска репрезентација на Македонија	1
	1993-1997 - стручен соработник во Кошаркарскиот Сојуз на Македонија	1
	1997-2000 – тренер во КК “Голед Работнички” (јуниори)	1
	1998-2000 – тренер во КК “Голед Работнички” (сениори)	1
	2000-2001 – тренер на КК “МЗТ Скопје“ (прва лига на РМ)	1
	2000-2001 – тренер на КК “МЗТ Скопје“ (јуниори)	1
	2001-2007 – координатор и тренер за млади категории на КК “ТОРУС“	1
	2008-прв тренер, прва лига КК “ТОРУС“	1
	2008-2012 – Тренер КК Фени Кавадарци, меѓународна балканска лига	1
	2015- Прв тренер КК Соколи, Скопје	1
	2016/2017 Тренер во спортска академија, Скопје	1
	2018-2019- Кондиционен тренер БЦ Астана, ВТБ лига	1
	Вкупно	21,30

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	296,46
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	37,50
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	21,30
Вкупно	355,26

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот виш предавач д-р Бранко Крстевски е роден на 20.10.1957год., во с. Длабочица - Крива Паланка. Средно образование завршил во Скопје, во Училиштето за физичка култура „Методи Митевски-Брицо” - Скопје. Со високо образование се стекнал на Факултет за физичка култура - Скопје, во 1984 година. Дипломирал како професор по физичка култура.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1998 се запишал на втор циклус (магистерски) студии на кинезиологија. На 2003 година го одбранил магистерскиот труд на тема: „Релации меѓу некои антропометриски моторички и специфично моторички варијабли кај кошаркари на 14 годишна возраст”.

Докторска дисертација одбранил на 23.3.2007 година на Факултетот за физичка култура во Скопје. Дисертацијата на тема: „Ефекти од систематски дванаесет неделен тренажен процес за развој на експлозивната сила на долните екстремитети кај кошаркари на 17 годишна возраст”, ја одбранил пред Комисија во состав: д-р Милан Наумовски, вонреден професор на Факултетот за физичка култура во Скопје, д-р Роберт Христовски, вонреден професор на Факултетот за физичка култура во Скопје, д-р Јошко Миленкоски, вонреден професор на Факултетот за физичка култура во Скопје, д-р Јован Јовановски, редовен професор на Факултетот за физичка култура и д-р Гино Стрезовски, вонреден професор на Факултетот за физичка култура во Скопје. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област применета кинезиологија.

На 2000 година е избран во звањето (наставно) виш предавач на Факултетот за физичко образование спорт и здраје – Скопје во областа применета кинезиологија.

Во моментот е виш предавач на предметот Спорт и здравје на Факултетот за физичко образование, спорт и здраје во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1126 од 1.6.2016 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1126 од 1.6.2016 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје, кандидатот д-р Бранко Крстевски изведува настава (настава, вежби, теренска настава итн.) на прв циклус студии на студиската програма на Нематични факултети на УКИМ.

Научноистражувачка дејност

Д-р Бранко Крстевски има објавено вкупно 22 научни труда од кинезиолошката област, од кои 6 се во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет и 16 труда во меѓународни научни списанија.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Бранко Крстевски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје и во реализација на идејни проекти. Врши стручна работа во промотивни активности на Факултетот.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Бранко Добре Крстевски

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: применета кинезиологија *50401*

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: Просечниот успех на втор циклус изнесува: Просечниот успех изнесува	* На лицата кои имаат засновен работен однос на Универзитетот Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018),
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: применета кинезиологија, поле: кинезиологија, подрачје: општествени науки.	**ДА**
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: Development changes and comparative relationships of flexibility at pupils from two sexes ages 6 to 14. 4. Година на објава: 2019 1. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: Differences in some anthropometric characteristics, body composition and motor capabilities in 12-year old basketball players that train two, three and more times per week 4. Година на објава: 2019	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: 3nd internstionsl scientific conference. 2. Назив на меѓународниот собир: RESEARCH IN PHYSICAL EDUCATION, SPORT, AND HEALTH 3. Имиња на земјите: Шпанија, Велика Британија, Германија, Босна и Херцеговина, Словенија и Србија 4. Наслов на трудот: The physical activity and the interests of the students of university ‘Cyril and Methodius’ in Skopje 5. Година на објава: 2018 1. Назив на зборникот: 2nd internstionsl scientific conference. 2. Назив на меѓународниот собир: RESEARCH IN PHYSICAL EDUCATION, SPORT, AND HEALTH 3. Имиња на земјите: Шпанија, Црна Гора, Германија, Босна и Херцеговина, Словенија, Србија, Хрватска, Романија, Португалија, Унгарија, Турција и Германија 4. Наслов на трудот: Difference of some specific motor skills for boxers in diffrtmt level of competitive success 5. Година на објава: 2016 1. Назив на зборникот: 2nd internstionsl scientific conference. 2. Назив на меѓународниот собир: RESEARCH IN PHYSICAL EDUCATION, SPORT, AND HEALTH 3. Имиња на земјите: Шпанија, Црна Гора, Германија, Босна и Херцеговина, Словенија, Србија, Хрватска, Романија, Португалија, Унгарија, Турција и Германија 4. Наслов на трудот: Determining the condition and diferences between some anthropometric and motor, spectral - motor indicators and body composition of the students of the besketball sports class. 5. Година на објава: 2016 1. Назив на зборникот: „SPORT, REKREACIJA, ZDRAVLJE“ 2. Назив на меѓународниот собир:TREĆA MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA 3. Имиња на земјите: Србија, Хрватска, Македонија, 4. Наслов на трудот: Significance of the differences and the development trend of the systole and diastole pressure and the heart rate of students of early school age from schools in municipality of kisela voda. 5. Година на објава: 2019	**ДА**
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	13. Странски јазик: *англиски јазик* 14. Назив на документот: *уверение* 15. Издавач на документот: *УКИМ , Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје* 16. Датум на издавање на документот: 2019	
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**ДА**

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Бранко Добре Крстевски**
(име, татково име и презиме)
Институција: **Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје**
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: **применета кинезологија 50401**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста:	Поени
	Октомври 2018 – Универзитет „Св. Кирил и Методиј” – Скопје, Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје Центар за физичко образование **Виш предавач по Спорт и здравје** ***Одржување на настава од прв циклус студии (поени 0.004)***	
	2019/20, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6 *2018/19, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2018/19, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2017/18, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2017/18, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2016/17, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2016/17, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2015/16, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2015/16, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2014/15, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2014/15, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2013/14, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2013/14, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2012/13, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2012/13, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2011/12, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2011/12, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2010/11, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2010/11, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2009/10, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2009/10, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2007/08, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2007/08, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2006/07, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2006/07, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2005/06, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2005/06, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2004/05, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2004/05, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2003/04, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2003/04, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2002/03, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2002/03, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2001/02, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2001/02, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2000/01, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *2000/01, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *1999/00, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *1999/00, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6*	**258**

	1998/99, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6 *1998/99, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *1997/98, II семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *1997/98, I семестар (10 x 15 x 0.04) =6*	
	Консултации со студент (0.002)	
	*Во просек 350 студенти по семестар (350*0.002=0.7,)* *43 семестри (43*0.7=30.1)*	30.1
	Пакет материјал за вежби за предметот Спорт и здравје	1
	Вкупно	**289.1**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Наумовски М. и Крстевски Б. (2004). Влијанието на некои антропометриски варијабли врз специфичните кошаркарски движења без топка кај кошаркари на 14-годишна возраст. *Физичка култура (1), 60-63.*	2.7
2.	Крстевски Б. и Крстевска М. (2005). Влијание на некои антропометриски варијабли врз специфичните кошаркарски движења со топка кај кошаркари на 14-годишна возраст. *Прв меѓународен симпозиум за настава по физичко образование и спорт на студентите (1), 50-52.*	2.7
3.	Крстевски Б., Стамениов Р. и Крстевска М. (2005). Влијание на некои антропометриски варијабли врз моторичките способности кај кошаркари на 14 годишна возраст. *Прв меѓународен симпозиум за натсвата по физичко образование и спорт на студентите (1), 87-89.*	2.4
4.	Крстевски Б., Гонтарев С. и Крстевска М. (2006). Влијание на одредени антропометрискии варијабли врз одредени моторни варијабли кои ја дефинираат експлозивната сила на долните екстремитети. *Федерација на училиштен спорт на Македонија, Пелистер* (1), 280-285.	1.6
5.	Крстевски Б., Крстевска М. и Каршаковска Д.Ј. (2007). Ефекти од дванаесет неделен сиситематски тренажен процес за развој на експлозивната сила на долните екстремитети кај кошаркари на 17-годишна возраст. *Физичка култура (1), 128-132.*	2.4
6.	Крстевски Б., Гонтарев С. и Крстевска М. (2008). Влијание на некои антропометриски мерки врз успешното изведување на некои тестови за проценување на експлозивната сила на долните екстремитети кај кошаркари на 14 годишна возраст. *Федерација на училишен спорт на Македонија, Пелистер* (1), 340-344.	1.6
7.	Стамениов Р , Крстевски Б. и Гонтарев С. (2008). Ефекти од дванаесет неделен сиситематско вежбање врз подобрување на експлозивната сила на долните екстремитети кај млади кошаркари. *Физичка култура (2),17-21*	2.4
8.	Стамениов Р., Гонтарев С. и Крстевски Б. (2008). Колку луѓето треба да бидат физички активни. *Физичка култура (2),97-100*	2.4
9.	Крстевски Б. и Гонтарев С. и Стаменов Р. (2009). Канонички релации меѓу некои тестови за проценување на општите и специфичните моторини способности кај кошаркари на 17 годишна возраст. *Физичка култура (2), 163-165.*	2.4
10.	Гонтарев С., Крстевски Б. и Симева С. (2009). Физичката	1.6

	активност и седентарните навики кај младите. *Наука и спорт, (1), 17-21.*	
11.	Гонтарев С., Симева С., Крстевски Б. и Крстевска М. (2009). Кавлитетот на населбата во функција на детерминирање на нивото на физичката активност кај ученичките од 15 до 18 години. *Наука и спорт, (1), 23-28.*	1.6
12.	Каршаковски Д.Ј., Стамениов Р., Старделова М. и Крстевски Б. (2009). Компарација и конгруенција на добиените антропометриски факторски структури меѓу машките и женските на возраст од 11 години. *Наука и спорт, (1), 211-213.*	1.2
13.	Крстевски Б, Каршаковска Д.Ј., Крстевска М (2011). Влијанието на некои општо моторни варијабли за успешно зиведување на некои специфично моторни задачи од кошаркарската игра. *Федерација на училиштен спорт на Македонија, Дојран, (1), 204-207.*	1.6
14.	Крстевски Б, Крстевска М. (2011). Влијанието на одредени антропометриски варијабли врз некои моторички способнјости кај кошаркари на 14 годишна возраст. *Федерација на училишен спорт на Македонија, Дојран, (1), 250-254*	1.8
15.	Гонтарев С. и Крстевски Б. (2011). Влијанието на некои психосоцијални фактори врз мотивацијоната подготвеност за промена на навиките за физичката активност ка ученичките од 15 до 18 годишна возраст. *Федерација на училиштен спорт на Македонија, Дојран, (1), 281-287.*	1.8
16.	Стаменов Р. Гонтарев С., Крстевски Б, Каршаковска Д.Ј. (2011). Утврдување на факторската стуктура и основните мерни карактеристики на некои тестови за проценување на прецизноста. *Федерација на училиштен спорт на Македонија, Дојран, (1), 315-320*	1.2
17.	Krstevski B., Stamenov R., Kalach. R. Seryozha G. ,Krstevska M., Krstevska E. Determining the condition and diferences between some anthropometric and motor, spectral - motor indicators and body composition of the students of the besketball sports class. 2 nd *internstionsl scientific conference. 03-05 june 2016, Skopje, Macedonia.*	3
18.	Kalach. R. Seryozha G. Krstevski B., Difference of some specific motor skills for boxers in diffrtrnt level of competitive success. 2 nd *internstionsl scientific conference. 03-05 june 2016, Skopje, Macedonia.*	4
19.	Krstevski B., Krstevska M. Slavica Novacevska The physical activity and the interests of the students of university 'Cyril and Methodius' in Skopje. 3 nd *internstionsl scientific conference. 03-05 june 2018, skopje, macedonia., 29.05-01.06.2018, skopje, macedonia.*	4
20.	Slavica Novacevska, Jana Karshakovska Dimitrioska, Luka Popovski, Risto Stamenov, Branko Krstevski. *Significance of the differences and the development trend of the systole and diastole pressure and the heart rate of students of early school age from schools in municipality of kisela voda. Belgrade*. Treća međunarodna naučna konferencija **"SPORT, REKREACIJA, ZDRAVLJE"**, u organizaciji Visoke sportske i zdravstvene škole strukovnih studija, održana je 10. i 11. maja 2019. godine u	3

	Beogradu.	
21.	Branko Krstevski, Luka Popovski, Sasho Todorovski, Elena Krstevska, Mirjana Krstevska. *Differences in some anthropometric characteristics, body composition and motor capabilities in 12-year old basketball players that train two, three and more times per week*. International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia	3
22.	Slavica Novachevska, Jana Karshakovska Dimitrioska, Branko Krstevski, Risto Stamenov, Sasho Todorovski. *Development changes and comparative relationships of flexibility at pupils from two sexes ages 6 to 14*. International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia	3
23.	Рецензија на научен труд (8)	1.6
	Вкупно	**51.4**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	**Назив на активноста:**	**Поени**
Дејности од поширок интерес		
	Идеен проект -учесник/соработник (1 бод) *Министерството за образование на Р. Македонија* **Биро за развој на образованието** **Носител на на проект***: Унапредување на спортот и спортските кошаркарски училиштата од 5 до 8 одделение*	1
	Идеен проект -учесник/соработник (1 бод) ***Агенцијата за млади и спорт*** Прокт: ,,Ефектите од едногодишен тренажен процес врз некои антропометриски и моторни показатели кај млади кошаркари од 7 до 14 годишна возраст во школата за мини баскет Јуниор”, ***Носител на проектот:***	1
	Идеен проект -учесник/соработник (1 бод) ***Владата на Република Македонија*** Проект: Експеримент за воведување на нови облици и содржини на воспитно-образовната работа во ДУФК „Методиј Митевски – Брицо“ - Скопје **Соработник на проектот**	1
	Идеен проект -учесник/соработник (1 бод) ***Универзитет „Св. Кирил и Методиј“- Скопје*** Универзитетски спортски сојуз на УКИМ **Координатор на универзитетските лиги**	1
	Идеен проект - учесник/соработник (1 бод) ***Министерство за образоване и наука*** ***Спортска академија - Скопје*** Проект: Експриментална програма за паралелка за кошарка во ДУФК „Методиј Митевски – Брицо“- Скопје **учесник**	1
	Основен школски или средношколски учебник (7 бода) Автор на учебникот (скрипта) за средно образование „Теорија и методика на спортски тренинг” - Спортска гимназија, 2000.	7

	Основен школски или средношколски учебник (7 бода) Автор на учебникот за средно образование “Основи на теорија и методика на спортот” за II година - Спортска гимназија, одобрен од Министерство за образование и наука на РМ, 2010.	7
	Идеен проект -учесник/соработник (1 бод) Учевство во изработка на наставни програми по наставниот план за спортската гимназија на барање на Центарот за стручно образование и наука при МОН и тоа по следните предмети за трета година: Теорија и методика на спортски тренинг, Атлетика Гимнастика, Основи на психомоториката, Теорија и методика на физичко образование, како и изработка на наставни програми за четврта година по предметите: Теорија и методика на спортскиот тренинг, Атлетика, Гимнастика, Боречки спортови и Основи на биомеханика.	1
Спортска дејност		
	1982 – со кадетите на МЗТ Скопје, генерација 1967, како прв тренер го освоил првото место на Кадетското првентство на РМ што се одржа во Скопје	1
	1983 - на Државното кадетско првенство на СФРЈ, како прв тренер, го освоил четвртото место во Земун, Србија, со кадетите на МЗТ Скопје	1
	1986-1989, тренер во ЖКК “Студент” (Прва Б лига на СФРЈ)	1
	1987-1988, тренер на женската кадетска репрезентација на Македонија со која настапи на куп ,,Братсво и Единство” во Сански Мост (1987) и Маглај (1988)	1
	1997 - со УФК „ММ Брицо” го освоил 10. место на Светското првенство за средни училишта во Острава, Чешка.	1
	1997-1999, тренер на кадетската репрезентација на Р Македонија со која го освоил шестото место на Европското првество во Цеље.	1
	2012 - 2018 - главен и помошен тренер во Спортската паралелка по кошарка во Спортската академија.	1
	Од јуни 2019 до август 2019 година, тренер на кошаркарска репрезентација на Македонија - М14 која ќе учевствува на Словенија Балл 23-26.8 2019	2
	2019 - Тренер во Кошаркарскиот клуб МЗТ Скопје - Аеродром (младински, кадетски и пионерски возрасти)	1
	Селектор на студентска репрезентација 87	4
	Селектор на студентска репрезентација 89 4	4
	Вкупно	18

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	**289,1**
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**51,4**
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	**18**
Вкупно	**358,5**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација, Рецензентската комисија оцени дека од вкупно 4 пријавени кандидати, еден (1) не ги исполнува конкурсните услови предвидени со Законот за високото образование (не ги исполнува условите според член 11 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје). Кандидатката Елена Цане Соклевска не го исполнува минималниот број поени за посебните услови што треба да ги оствари лицето за да може да биде избрано во звањето доцент.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Славица Блажо Новачевска – професор, д-р Сашо Стефан Тодоровски – виш предавач и д-р Бранко Крстевски – виш предавач, поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето **доцент** во научната област применета кинезиологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, кандидатите: д-р Славица Блажо Новачевска – професор, д-р Сашо Стефан Тодоровски – виш предавач и д-р Бранко Крстевски – виш предавач, да бидат избрани во звањето **доцент** во научната област применета кинезиологија на предметите: Спорт и здравје и Организација и рекреација, на нематичните факултети, во состав на УКИМ.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Милан Наумовски, претседател с.р.
Проф. д-р Гино Стрезовски – член с.р.
Вонр. проф. д-р Руждија Калач – член с.р.

Прилог бр. 2

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ОПШТЕСТВЕНА КИНЕЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАЈЕ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/факултетот/институтот, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.12.2019 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) општествена кинезиологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 0201-1404/3, донесена на 27.12.2019 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р. Ленче Алексовска Величковска, редовен професор на Факултетот за физичко образование спорт и здраје во Скопје, д-р Душко Иванов, редовен професор на Факултетот за физичко образование спорт и здраје во Скопје и д-р Иван Атанасовски, редовен професор на Факултетот за физичко образование спорт и здраје во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) општествена кинезиологија, во предвидениот рок се пријави д-р. Лука Поповски.

12. Биографски податоци и образование

Кандидатот предавач д-р Лука Поповски е роден на 16.1.1980 год., во Скопје. Средно образование завршил во Скопје на СДУ „Владо Тасевски “ - Скопје. Со високо образование се стекнал на Факултетот за физичка култура во Скопје, на 20.8.2008 година. Дипломирал како ррофесор по физичка култура во 2008 година, со просечен успех 8.80.

Кандидатот активно се служи со англиски јазик.

Во учебната 2006/07 се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Кинезиологија. Студиите ги завршил на 2008 година, со просечен успех 8,33. На 30.10.2009 година го одбранил магистерскиот труд на тема: „Валоризација на спортско рекреативните активности на планината Водно како природен и туристички потенцијал”.

Докторска дисертација пријавил на 1.2.2012 година на Факултетот за физичка култура во Скопје. Дисертацијата на тема: „Влијанието на социо-демографски карактеристики врз фомирањето на ставот и мотивите кон физичката активност кај учениците од 11 до 14 годишна возраст” ја одбранил на 17.12.2014 година, пред Комисија во состав: д-р Ленче Алексовска Величковска, редовен професор на Факултетот за физичко образование спорт и здравје во Скопје, д-р Милан Наумовски, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, д-р Жарко Костовски, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, д-р Вујица Живковиќ, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, д-р Иван Анастасовски, редовен професор на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област општествена кинезиологија.

На 3.11.2018 година е избран во звањето (наставно) предавач на Факултетот за физичко образование, спорт и здраје во Скопје во областа применета кинезиологија.

Во моментот е предавач на предметот Спорт и здравје на Факултетот за физичко образование, спорт и здраје во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр.1178 од 15.10.2018 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1178 од

15.10.2018 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

13. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за физичко образование спорт и здравје - Скопје, кандидатот д-р Лука Поповски изведува настава (настава, вежби, теренска настава итн.) на прв циклус студии на студиската програма на нематични факултети на УКИМ.

Научноистражувачка дејност

Д-р Лука Поповски има објавено вкупно 16 научни трудови од кинезиолошката област, од кои 6 се во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како и 10 труда во меѓународни научни списанија. Д-р Лука Поповски учествувал како член во 1 научен проект.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Лука Поповски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје и во реализација на идејни проекти. Врши стручна работа во промотивни активности на Факултетот. Кандидатот д-р Лука Поповски остварил експертски активности во комисии и тела на државни органи (Општина Ѓорче Петров) и во програми за развој на здруженија поврзани со струката.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје.

Во изборниот период, д-р Лука Поповски учествувал во изготвување и пријавување на стручно-апликативни проекти на МОН и 1 развоен проект.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: ***Лука Спиро Поповски***
(име, татково име и презиме)

Институција: ***Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје***
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: ***ОПШТЕСТВЕНА КИНЕЗИОЛОГИЈА***

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: *8,80* Просечниот успех на втор циклус изнесува: *8,33* Просечниот успех изнесува *8,56* за интегрираните студии.	**ДА**
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: *општествена кинезиологија*, поле *кинезиологија* , подрачје *општествени науки*.	**ДА**
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	**ДА**
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со **трудови достапна на интернет**, како што се: **Ebsco**, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 17. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 18. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 19. Наслов на трудот: **Comparative analysys of antropometric characteristics between males and females at the age of 11.** 20. Година на објава: 2019 5. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 6. Назив на електронската база на списанија: EBSCO **7.** Наслов на трудот: **Differences in some anthropometric characteristics, body composition and motor capabilities in 12-year old basketball players that train two, three and more times per week** Година на објава: 2019	**ДА**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: Research in physical education, sport and health 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: **Psychosocial factors and their impact on physical activity among students** 4. Година на објава: 2019	
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од **најмалку три земји** 6. Назив на зборникот: 10nd internstionsl scientific conference 7. Назив на меѓународниот собир: Меѓународен дијалог: исток – запад (психологија и образование) 8. Имиња на земјите: Република Северна Македонија, Русија, Босна и Херцеговина, Србија и Бугарија *9.* Наслов на трудот: **Differences in motivation to physical activity among boy and girl from different ethnicity** 10. Година на објава: 2019 1. Назив на зборникот: „SPORT, REKREACIJA, ZDRAVLJE“ 2. Назив на меѓународниот собир:TREĆA MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA 3. Имиња на земјите: Србија, Хрватска, Македонија, **4.** Наслов на трудот: **Significance of the differences and the development trend of the systole and diastole pressure and the heart rate of students of early school age from schools in municipality of kisela voda.** 5. Година на објава: 2019	**ДА**
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 17. Странски јазик: *англиски (Б2 според CEFR)* 18. Назив на документот: *Уверение* Издавач на документот: У*ниверзитет „Св. Кирил и Методиј”- Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје* 19. Датум на издавање на документот: *2019*	**ДА**
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	**ДА**

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Лука Спиро Поповски**
(име, татково име и презиме)
Институција: **Факултет за физичко образование, спорт и здравје - Скопје**
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: **општествена кинезологија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Одржување на настава од прв циклус студии (поени 0.04)	
	Спорт и здравје 2018/19, I – семестар (10 x 15 x 0.04) =6 *Спорт и здравје 2018/19, II – семестар (10 x 15 x 0.04) =6* *Спорт и здравје 2019/20, I – семестар (10 x 15 x 0.03) =6*	18
	Консултации со студент (0.002)	
	*Во просек 350 студенти по семестар (350*0.002=0.7,)* *3 семестри (3*0.7=2.1)*	2.1
	Пакет материјал за вежби за предметот Спорт и здравје	1
	Интерна скрипта од предавања	4
	Вкупно	**25.1**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Popovski L., M. Naumovski, M. Dadasovic, N. Meshkovska. *The impact of motives for engaging in physical and sports activity with different level of physical activity*	3
	M. Naumovski, B. Daskalovski, L. Popovski, Z. Stanisic. *The interconnection of the manifested qualitative and quantitative variables among participants of the first macedonian basketball league*	3
	Popovski L. *Motivation of the high school students engaged in sports*	5
	M. Naumovski, L. Aleksovska-Velichkovska, B. Daskalovski, L. Popovski. *Multivariate and univariate differences of variables for assessment of the morphological characteristics in respondents from I, II, III and IV year*	3
	Popovski L. *Differences in motivation for physical activity between boys and girls living in urban and rural environment*	3
	K. Ruzhdija, l. Popovski, S. Gontarev, N. Markovski. *Comparativ analysis of some motor tests among the greatest wrestlers and boxers in the Republic of Macedonia*	3
	Popovski L. *the impact of residential status on motivation and attitude towards physical-sport activity among students 11 to 14 years*	5
	L. Aleksovska - Velickovska, N.Meskovska, L. Popovski, Z. Stanisic. *Factor structure of psychological space in athletes - members of national teams from different sports in macedonia*	3

	S. Novacevska, J. Karshakovska Dimitrioska, L. Popovski, R. Stamenov, B. Krstevski. *Significance of the differences and the development trend of the systole and diastole pressure and the heart rate of students of early school age from schools in municipality of kisela voda. Belgrade.* Treća međunarodna naučna konferencija **“SPORT, REKREACIJA, ZDRAVLJE”**, u organizaciji Visoke sportske i zdravstvene škole strukovnih studija, održana je 10. i 11. maja 2019. godine u Beogradu.	3
	B. Krstevski, L. Popovski, S. Todorovski, E. Krstevska, M. Krstevska. *Differences in some anthropometric characteristics, body composition and motor capabilities in 12-year old basketball players that train two, three and more times per week.* International journal of scientific issues in physical education, sport and health. Publisher: (1/2019) Faculty of physical education, sport and health in Skopje, Republic of Macedonia	3
	J..Karshakovska Dimitrioska, L. Popovski, S. Novachevska, R. Stamenov, S.Todorovski, . *Comparative analysys of antropometric characteristics between males and females at the age of 11.*	3
	J. Karshakovska Dimitrioska, L.Popovski, S. Novachevska, S.Todorovski. *Psychosocial factors and their impact on physical activity among students*	3
	L. Popovski. *Differences in motivation to physical activity among boy and girl from different ethnicity*	5
	Л. Поповски. Поставеноста на физичкото образование во Репулика Македонија и во некои европски земји	2
	Г. Никовски, М. Савовски и Л. Поповски, Здравствено-превентивни програми во туризмот	1.6
	Г. Никовски, И. Карпузи, Л. Поповски, В. Прибичевиќ и Д. Проковиќ, Брзински бадминтон	1.4
	Учесник на меѓународен научен проект *(ЕРАЗМУС + КА2)*: Подобрување на квалитетот на физичкото образование и презентирање на неговото значење и важност за здравјето и добросостојбата на идните генерации. ***Соработник за Анализа и и давање на стручно мислење за изготвените пилот-наставни програми по наставниот предмет ФЗО од прво до петто одделение за реализација на наставата со тандем наставници.***	5
	Вкупно	**55**

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	**Назив на активноста:**	**Поени**
	Учество во промотивни активности на Факултетот (0,5 *4)	2
	Учество во комисии и тела на државни органи (1 бод) ***Виш соработник за спорт и култура во Општина Ѓорче Петров*** *2011 – 2012 , 1 – години (1* 1) = 1*	1
	Учество во комисии и тела на државни органи (1 бод) ***Советник за Спорт во Општина Ѓорче Петров*** *2012 – 2018 , 6 – години (6*1) = 6*	6
Дејности од поширок интерес		
	Претседател на здружение поврзано со струката (2 бода) *Два мандата 2010 – 2014 и 2014 -2018 (2 * 2) = 4*	4

	Член на управен одбор на здружение поврзано со струката (0,3 бода) *Два мандата 2010 – 2014 и 2014 -2018 (2 * 0,3) = 0,6*	0,6
	Идеен проект -учесник/соработник (1 бод) *Учесник во проект за унапредување на физичко и здравствено образование во одделенска настава (I-IV одд.) во општина Карпош*	1
	Идеен проект -учесник/соработник (1 бод) *Учесник во проект за развој на меѓу факултетски спорт на УКИМ*	1
Спортска дејност		
	Тренер на спортски клуб *(1 бод)* *Кошаркарски клуб „Водно санс“ - Скопје*	1
	Тренер на спортски клуб *(1 бод)* *Кошаркарски клуб „Ѓорче Петров“-Скопје*	1
	Вкупно	**17,6**

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	25,1
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	55
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	17,6
Вкупно	**98,7**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Лука Поповски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Лука Поповски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето доцент во научната област општествена кинезиологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје во Скопје, д-р Лука Поповски да биде избран во звањето **доцент** во научната област општествена кинезиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р. Иван Атанасовски - претседател с.р.
Проф. д-р. Ленче Алексовска Величковска – член с.р.
Проф. д-р. Душко Иванов – член с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН СОРАБОТНИК ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ - АСИСТЕНТ ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ВО ОБЛАСТА ФАРМАЦЕВТСКА ХЕМИЈА НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на XVII редовна седница одржана на 31.12.2019 година, а согласно со Законот за високото образование, Законот за научноистражувачката дејност, критериумите, постапката и начинот на избор во наставно-научни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Правилникот на Факултетот, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Љубица Шутуркова, проф. д-р Зоран Стерјев и проф. д-р Александар Димовски, на Фармацевтскиот факултет во Скопје.

На конкурсот објавен на 12.12.2019 година во јавните гласила „Нова Македонија“ и „Коха“ за избор на еден асистент во областа фармацевтска хемија, се пријави м-р фарм. Александар Димковски. Рецензентската комисија, по разгледувањето на доставената документација, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Александар Димковски е роден на 6.1.1991 год. во Скопје. Во Скопје го завршил основното образование со одличен успех. Средно образование завршил во гимназијата СГУС „Раде Јовчевски Корчагин“ во Скопје, со континуиран одличен успех. Во учебната 2009/2010 година се запишал на додипломски студии на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а ги завршил во март 2015 година со одбрана на трудот со наслов „Конвенционални и неконвенционални биолошки дејства на хинолонските деривати “ со просечен успех 9, 25.

Од септември 2014 до мај 2015 година бил ангажиран како демонстратор во наставната дејност на Институтот за фармацевтска хемија при Фармацевтскиот факултет во Скопје. Од мај 2015 до декември 2019 година бил вработен во Институтот за истражување и развој при фармацевтската компанија Алкалоид АД во Скопје. Од декември 2019 година е вработен во Синцеритас ДОО, на работното место истражувач во Истражување и развој.

Во септември 2019 година се пријавил на Конкурсот за запишување студенти на трет циклус – докторски студии во академската 2019/2020 година во научното подрачје медицински науки и здравство, студиска програма: Фармација. Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, м-р фарм. Александар Димковски беше вклучен како демонстратор во изведувањето на вежбите на интегрираните студии од прв и втор циклус по фармација и на прв и втор циклус студии на студиската програма за лабораториски биоинженери на Институтот за фармацевтска хемија при Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Научноистражувачка дејност

М-р фарм. Александар Димковски е коавтор на 1 оригинален научен труд и бил учесник на 1 научен/ стручен собир со реферат – постер-презентација.

Научни трудови објавени во референтни научни списанија или во зборници од конгреси и конференции:

Kazandjievska E., Antova I., Mitrevska S., **Dimkovski A.**, Dimov E., Hadzieva Gigovska M., Antovska P., Ugarkovic S., Tonic Ribarska J., Trajkovic-Jolevska S., 2019. Non-compendial *vs* compendial analytical tests - a powerful tool for predicting *in vitro* similarity of highly viscous oral suspension. *Macedonian pharmaceutical bulletin* vol. 64(2).

Учество на научен/ стручен собир со реферат – постер-презентација:

Dimkovski A., Petrovska A,. Velickovska M., Popovska Jakimovska V., Brasnarska I., Sapkareva B., Ugarkovic S., 2016. Peak purity assessment during forced degradation study on novel solid dosage form. XXIV Congress of Chemist and Technologists of Macedonia, Ohrid, September 11th-14th , 2016.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Во периодот од февруари до јули 2014 година, кандидатот м-р фарм. Александар Димковски ја вршел аптекарската практика во ПЗУ Аптека Еурофарм на Клиничкиот центар во Скопје.

Во периодот 2016-2019 година учествувал на 4 обуки поврзани со развој на аналитички методи и примена на инструментални техники во лабораториското работење:

HPLC Troubleshooting Seminar, Dr. Heiko Behr, Skopje, October 26th, 2015.

4th World Congress on Chromatography, held by Conference series and Journal of Chromatography & Separation Techniques, Journal of Analytical & Bioanalytical Techniques and Journal of Molecular Biomarkers & Diagnosis, Rome, August 7th-9th, 2017.

DryLab4 User Course, Molner Institute for applied chromatography, Skopje, September 5th-6th, 2017.

Reversed Phase HPLC/UHPLC Method Development, Dr. Heiko Behr, Skopje, March 28th, 2018.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
за факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех изнесува: 9, 25	да
2	Има завршено додипломски и постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем и има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на додипломските и постдипломските академски студии одделно Просечниот успех на додипломски студии изнесува: Просечниот успех на постдипломски студии изнесува:	
3	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски 2. Назив на документот: УВЕРЕНИЕ 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ 4. Датум на издавање на документот: 30.8.2019	да

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на кандидатот м-р фарм. Александар Димковски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека кандидатот поседува научни и стручни квалитети и ги исполнува сите услови предвидени за избор во соработничко звање според Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 82/2018) и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411/2018).

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје, кандидатот м-р фарм. Александар Димковски да биде избран во звањето асистент во научната област фармацевтска хемија.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Љубица Шутуркова, с. р.
Проф. д-р Зоран Стерјев, с. р.
Проф. д-р Александар Димовски, с. р.

П Р Е Г Л Е Д
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАРМАЦЕТСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

1. Магистерски труд по ЛАБОРАТОРИСКА АНАЛИЗА И ИНЖЕНЕРСТВО ВО ФАРМЦИЈАТА

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Емилија Анѓелкоска	Модел за проценка на еквивалентност помеѓу хроматографски колони	Model for estimation of equivalence between chromatographyc columns	Доц. д-р Јелена Ацевска	02-757/8 од 19.11.2019

П Р Е Г Л Е Д
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАРМАЦЕТСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

1. Специјалистички трудови по ФАРМАЦЕВТСКА РЕГУЛАТИВА

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Ивана Јосифовска	Постмаркентишко следење на препаратите на база на канабис	Postmarketing survailance of the medicinal cannabis preparations	Доц. д-р Зорица Наумовска	02-792/12 од 10.12.2019

П Р Е Г Л Е Д
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАРМАЦЕТСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

1. Специјалистички труд по КОЗМЕТОЛОГИЈА

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Елмедина Алија Мазлуми	Козметички супстанции и производи во третман на лузни	Cosmetic substances and products in treatment of scars	Проф. д-р Марија Главаш Додов	02-757/9 од 19.11.2019

П Р Е Г Л Е Д
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАРМАЦЕТСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

1. СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ТРУД ПО ЗДРАВСТВЕН МЕНАЏМЕНТ И ФАРМАКОЕКОНОМИЈА

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Андријана Апостоловска	Снабдување со инсулин преку националниот систем за електронска евиденција во здравството – Мој термин	Supply with insulin via national system for electronic evidence in public health – My term	Проф. д-р Сузана Трајковиќ Јолевска	02-792/13 од 10.12.2019

П Р Е Г Л Е Д
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Ивана Митревска	Споредба на in vitro профили на растворливост со примена на конвенционални и мултиваријантни статистички методи	Assessment of in vitro dissolution similarity by conventional and multivariate statistical methods	Проф. д-р Анета Димитровска	02-757/7 од 19.11.2019

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА **УЛОГАТА НА МЕТАКОГНИТИВНИТЕ СТРАТЕГИИ ВО РАЗВИВАЊЕ НА ВЕШТИНАТА ЧИТАЊЕ ПРИ ИЗУЧУВАЊЕ НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК КАКО СТРАНСКИ НА УНИВЕРЗИТЕТСКО НИВО ВО КОСОВО** ОД М-Р НАЗЛИ ТУФЕКЧИ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на својата триесет и шеста редовна седница одржана на 18.9.2019 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Назли Туфекчи со наслов „Улогата на метакогнитивните стратегии во развивање на вештината читање при изучување на англискиот јазик како странски на универзитетско ниво во Косово“, во состав: проф. д-р Екатерина Бабамова (претседател), проф. д-р Анжела Николовска (ментор), проф. д-р Орхидеја Шурбановска (член), проф. д-р Мира Беќар (член) и проф. Солзица Поповска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Назли Туфекчи, со наслов „Улогата на метакогнитивните стратегии во развивање на вештината читање при изучување на англискиот јазик као странски на универзитетстко ниво во Косово“, содржи 194 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12 и над 250 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во пет глави, библиографија и прилози. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во првата глава, *Воведот* на трудот, изложени се мотивацијата за трудот, предметот и целите на истражувањето, хипотезите и истражувачките прашања. Дефинирани се некои од основните поими од областа на усвојување на странски јазици како што се усвојување мајчин и немајчин јазик и читање со разбирање кои понатаму ќе биде елаборирани во втората глава.

Во согласност со теоретската рамка образложена во прегледот на литературата (втора глава), примарната цел на ова истражување е да се испитаат ефектите од обучувањето на студентите да користат метакогнитивни стратегии врз развивање на вештината читање во наставата по англиски јазик како странски на додипломско ниво. Друга цел е да се испита кои метакогнитивни стратегии студентите најчесто ги користат.

Согласно со целите, студијата се фокусира на следниве истражувачки прашања:

1. До кој степен студентите кои го изучуваат англискиот како странски јазик на универзитетско ниво во Косово имаат развиено метакогнитивна свест за стратегиите на читање кои ги користат?

2. Кои стратегии за читање најчесто ги користат студентите кои го изучуваат англискиот како странски јазик на универзитетско ниво во Косово?

3. Дали постои врска меѓу обуката на студентите да користат метакогнитивни стратегии за читање и нивниот успех при читањето?

Во трудот се испитуваат следниве хипотези:

1. Студентите кои го изучуваат англискиот јазик како странски во високото образование во Косово имаат низок степен на метакогнитивна свест за стратегиите за читање кои ги користат.

2. Постои позитивна врска помеѓу користењето на метакогнитивните стратегии и успехот на студените при читањето на англиски како странски јазик.

3. Експлицитната обука за примена на метакогнитивни стратегии при читањето придонесува за развивање на вештината читање кај студентите.

Втората глава од докторската дисертација, насловена *Преглед на литературата*, ја поставува теоретската рамка на трудот. Во неа се анализирани релевантните сознанија од областа на развивање на вештината читање. Се нагласува улогата на оваа вештина во развивање на писменоста и на јазичните компетенции пошироко како при усвојување на мајчин, така и при усвојување на немајчин јазик. Понатаму, се дискутираат комплексните когнитивни процеси вклучени во декодирањето на пишан текст и во интеракцијата меѓу читателот и текстот низ трите основни модели на читање: Bottom-up, Top-down и интерактивниот модел. Следува преглед на најпознатите истражувања на стратегии за читање при усвојување на мајчин јазик (Пис, 1986; Доул, Даркер и Титен, 1996; Грифитс, 2008) кои констатираат дека постои корелација меѓу експлицитното поучување како да се чита и успехот во разбирањето пишан текст. Прегледот на студиите во чиј фокус се стратегиите на читање при усвојување странски јазик ги синтетизира карактеристиките на успешните и помалку успешните читатели (Хозенфелд, 1977; Грифитс, 2008), улогата на претходното знаење и факторите кои влијаат врз разбирањето на пишан текст како што се полот, нивото на јазична компетенција итн. Исто така, се проследуваат и заклучоците од неколку емпириски истражувања на влијанието на обучувањето на изучувачите на странски јазик да применуваат одредени стратегии на читање врз успехот во читањето.

Во следниот дел од оваа глава, кандидатката м-р Туфекчи ги анализира и ги синтетизира најзначајните истражувања од областа на метакогницијата. Метакогницијата се дефинира како: „мислење за мислењето или способност да се биде свесен за сопствените ментални процеси,“ Флавел (1979). Таа вклучува свест за когнитивните процеси, афективните состојби, за сопственото знање и за тоа како да се насочат мислењето и учењето кон постигнување одредени цели. Резултатите од досегашните истражувања покажуваат дека учениците кои свесно преземаат чекори за да осознаат како мислат и учат, го следат и го регулираат сопствениот напредок имаат висок степен на метакогнитивна свест се најуспешни во учењето. Понатаму, кандидатката се осврнува на карактеристиките на метакогнитивните процеси од повисок и понизок ранг и применливоста на метакогнитивното знаење.

Следува преглед на најпознатите дефиниции и таксономии на стратегии на учење (О'Моли и Чамот; Венден и Рубин, 1987; Оксфорд, 1990), со фокус на теоретската рамка и класификацијата што ја предлага Оксфорд (1990) според која стратегиите се делат на: когнитивни, метакогнитивни, социјални, афективни и компензациски. Се нагласува улогата на метакогнитивните стратегии кои им овозможуваат на учениците да го планираат, да го контролираат и да го самооценат учењето и да постигнат повисоки цели и подобар успех во учењето. Според досегашните истражувања, заедничка карактеристика на успешните ученици е високиот степен на метакогнитивна свест и честа примена на метакогнитивните стратегии што доведува до автономност во учењето. Автономното учење, пак, е во тесна корелација со зголемување на мотивацијата, успехот во учењето и способноста за доживотно учење надвор од рамките на формалната настава.

Понатаму се дискутираат когнитивните и метакогнитивните стратегии кои се користат при читањето и нивната примена од страна на успешните и помалку успешните читатели. По

исцрпната анализа на досегашните истражувања од оваа област во светот (Карел, 1989; Андерсон, 1991; Шоери и Моктари, 2001; Барнет, 1988; Шрам, 2001; Чамот и Купер, 1990; Вандергрифт, 1997;Салатаки и Акиел, 2002; Бидабади и Јамат, 2011), кандидатката заклучува дека успешните ученици покажуваат поголема метакогнитивна свест, контрола над учењето и усет за тоа кои стратегии да се применат според спецификите на контекстот, додека стратегиите сами по себе не се ефикасни или неефикасни. Истражувањата покажале колку е значајно учениците да се обучуваат како да применуваат различни стратегии во зависност од контекстот и целта на учењето. Ефикасната примена на стратегиите за учење јазик може да игра клучна улога за развивање активно и свесно автономно учење.

Согласно со тоа, кандидатката констатира дека за да се поттикне успешното учење странски јазик, неопходно е да се научат учениците како да учат поефикасно. Следствено, учениците треба да се обучуваат да користат различни стратегии за учење и да развиваат свест како да учат поуспешно со што би се оспособиле за самостојно доживотно учење.

Третата глава насловена „Истражување“ дава детален преглед на методологијата, инструментите на истражувањето, испитаниците, постапката за реализација на експериментот и постапката за анализа на податоците. Истражувањето, засновано на квантитативна истражувачка методологија, е експериментално и има за цел да испита до кој степен студентите кои го изучуваат англискиот како странски јазик на Универзитетите во Косово користат метакогнитивни стратегии за читање и кои стратегии се најчести. Исто така, се испитува влијанието на експлицитната обука за примена на метакогнитивни стратегии врз развивање на вештината читање. Истражувањето било реализирано во академската 2016/17 год. Во првиот дел од истражувањето била спроведена анкета во која учествувале вкупно четиристотини студенти на јазично ниво А2 според ЗЕРРЈ. Испитаниците биле студенти од прва година од три државни и еден приватен универзитет од Косово. Тие биле од различни студиски групи: Педагошки факултет, Информатика, Бизнисадминистрација, Право и Меѓународен менаџмент. Анкетата која имала за цел да измери колку е развиена кај студентите метакогнитивната свест за стратегиите за читање кои ги користат, била реализирана со прашалникот МАРСИ (Моктари и Ричард, 2002) кој бил користен и во други истражувања.

MARSI е прашалник кој се состои од 30 искази за стратегиите кои читателите ги користат при читање групирани во три категории: глобални метакогнитивни стратегии за читање, метакогнитивни стратегии за решавање на проблеми и стратегии за поддржување на читањето.

Во експерименталната фаза од истражувањето учествувале други 100 студенти од кои 50 во експерименталната група и 50 во контролната група. За разлика од контролната група, експерименталната група била експлицитно обучувана да користи метакогнитивните стратегии во траење од 8 недели. Со прашалникот МАРСИ била анкетирана и експерименталната група на студенти во фазата пред обуката и по обуката за да добие увид во ефектите на обуката врз развивањето на метакогнитивната свест. Влијанието на обуката врз успехот во читањето кај студентите било мерено со преттест и постест со прашања со повеќечлен избор и прашања од отворен тип.

Глобалните стратегии за читање (13 прашања) се однесуваат на општи стратегии за читање што се стремат кон подготовка за процесот на читање, на пр. да се има цел при читањето и да се прегледа содржината на текстот.

Стратегиите за решавање на проблеми (8 прашања) се користат кога ќе настанат проблеми при разбирањето на смислата на текстот. Тука спаѓаат: стратегии директно поврзани со информациите во текстот, обрнување повеќе внимание на текстот, менување на брзината на читањето и визуелизација на информациите.

Стратегиите за поддршка на читањето (9 прашања) се користат за да се воспостави соодветна реакција на прочитаното, како на пр. фаќање белешки, гласно читање, подвлекување и издвојување на информации и користење на речник.

Понудените одговори на прашањата се рангирани на Ликертова скала составена од 5-точки (никогаш, ретко, понекогаш, вообичаено, секогаш). Испитаниците го

определуваат степенот на користење на одредени метакогнитивни стратегии за читање при читање текстови од универзитетски учебници.

Во воведните сесии на обуката студентите биле запознаени со улогата на метакогнитивните стратегии при читањето. Целта на оваа фаза е да се подигне свеста на студентите во однос на стратегиите и тие да се запознаат со трите категории стратегии според МАРСИ. Во следната фаза од обуката, наставникот ја надгледува работата на студентите кои работат во групи и сами го следат процесот на разбирање при читањето. Метакогнитивните стратегии кои биле предмет на обуката биле засновани на инвентарот за метакогнитивна свест за стратегии за читање, но комбинирани со различни техники како што се: Анкетирај! Прашај! Читај! Рецитирај! (SQ3R); прегледај, прашај, читај, размисли и оцени (PQ4R); Реципрочно учење (CQSP) и др. Сесијата за оценување била одржана во последната недела од обуката кога наставникот ги упатувал студентите да го оценат процесот на разбирање при читањето преку пополнување на чек-листа.

Во четвртата глава се претставени применетите статистичките постапки, демографската анализа и и анализата на резултатите, а во *петтата глава* резултатите се дискутираат во контекст на претходно образложената теоретска рамка на трудот. На крајот од оваа глава се резимираат заклучоците, и се сугерираат соодветни методички импликации и препораки. Покрај ова, се посочуваат и ограничувањата на истражувањето и евентуалните насоки за идни истражувања.

Предмет на истражување

Предмет на истражување на докторскиот труд е примената на метакогнитивни стратегии за читање од страна на студентите кои го изучуваат англискиот како странски јазик на универзитетите во Косово. Исто така, се проучува корелацијата меѓу експлицитната обука за примена на метакогнитивни стратегии во додипломската настава и развивањето на вештината читање.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Иако во светот интензивно се проучуваат метакогните стратегии и нивната улога во развивање на сособноста за успешно учење, трудот претставува пионерски обид да се истражи улогата на метакогнитивните стратегии во развивање на вештината читање при изучување на англискиот јазик како странски на терциерно ниво во Косово. Ова е прво истражување во Косово од областа на метакогницијата воопшто. Со оглед на значењето на метакогнитивните стратегии во развивање на капацитетот на учениците за самостојно доживотно учење, трудот претставува значаен придонес како од аспект на скенирање на состојбата на полето на истражување, така и од аспект на применливоста на сознанијата во подобрување на квалитетот на наставата и усовршување на наставните програми и планови на додипломско ниво.

Краток опис на применетите методи

Во истражувањето се применети низа статистички постапки. Податоците се обработени со со дескриптивна анализа (аритметичка средина, стандардна девијација, skewness и kurtosis) со која се опишуваат добиените податоци од тестирањата.

За испитување на првата хипотеза, односно дали студентите се метакогнитивно свесни за стратегиите за читање кои ги применуваат се користи еднонасочна ANOVA.

Корелацијата меѓу примената на метакогнитивните стратегии и успехот при читањето (хипотеза 2) се испитува со Пирсоновиот (r) коефициент на корелација и Спирмановиот коефициент на ранг - корелација.

Третата хипотеза која се однесува на влијанието на експлицитната обука за примена на метакогнитивни стратегии се испитува со мултифакторска анализа на варијанса со која се споредуваат резултатите од пред- и посттестовите од експерименталната фаза.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Првата хипотеза со која се тврди дека: *Студентите кои го изучуваат англискиот јазик како странски во високото образование во Косово имаат низок степен на метакогнитивна свест за стратегиите за читање кои ги користат* се отфрла. Табеларниот приказ на резултатите од еднонасочната ANOVA открива дека, генерално, студентите се свесни за метакогнитивните стратегии за читање кои ги користат и тоа најмногу во доменот на глобалните стратегии (46.03M±5.9 S.D), помалку во доменот на стратегиите за решавање на проблеми (30.71M±3.52 S.D) и стратегиите за поддршка на читањето (32.64M±4.9 S.D). Констатирана е статистички значајна разлика меѓу групите и во рамките на групите кај глобалните стратегии и Стратегиите за поддршка на читањето (p=0.03, p=0.01 < 0.05, 95% C.I.). Од друга страна, кај стратегиите за решавање на проблеми не е констатирана статистички сигнификантна разлика (p=0.17> 0.05, 95% C.I.). Најчесто користена стратегија меѓу глобалните е *Читање со специфична цел* (4.125±0.90SD), а најчеста стратегија за поддршка на читањето е *Заокружување на информации во текстот* (4.222±1.07SD). Стратегијата *Препрочитување за да се разбере текстот* е најчеста стратегија за решавање проблеми при читањето (4.209±0.95S.D).

Втората хипотеза гласи: *Постои позитивна врска помеѓу користењето на метакогнитивните стратегии и успехот на студените при читањето на англиски како странски јазик.* Корелацијата меѓу примената на метакогнитивните стратегии и успехот при разбирањето на пишан тест се испитува со Пирсоновиот коефициент на корелација и Спирмановиот коефициент на ранг - корелација. Резултатите откриваат дека постои висок степен на позитивна корелација меѓу примената на метакогнитивни стратегии и резултатите на тестовите за читање кај глобалните и стратегиите за поддршка на читањето (r = 0.81, 0.08). Кај Стратегиите за решавање проблеми, констатирана е негативна корелација (-0.089). Следствено, хипотезата делумно се прифаќа.

Третата хипотеза според која: *Експлицитната обука за примена на метакогнитивни стратегии при читањето придонесува за развивање на вештината читање кај студентите* се испитува со мултифакторска анализа на варијанса со која се споредуваат резултатите од пред- и пост-тестовите од експерименталната фаза. Анализата на варијанса на прашањата со повеќекратен избор кај посттестовите (за експерименталната група p = 0.431, t-test = 0.507, за контролната p = 0.120, а t- test = 0.507) и на прашањата од отворен тип (за експерименталната група p = 0.427, t-test = 0.173, а за контролната група p = 0.216 , t- test = 0.173) окрива статистички значајна разлика. Резултатите укажуваат на позитивна корелација меѓу примената на метакогнитивни стратегии при читањето и развивање на вештината читање кај студентите што се совпаѓа со резултатите од претходните истражувања.

Резултатите се дискутирани во контекст на сродни истражувања од оваа област во светот.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Назли Туфекчи, со наслов „Улогата на метакогнитивните стратегии во развивање на вештината читање при изучување на англискиот јазик како странски на универзитетско ниво во Косово“, претставува оригинално истражување од областа на методиката на наставата по англиски јазик. Трудот претставува пионерски обид да се истражи едно значајно, но досега неистражено подрачје во Косово, па и пошироко. Кандидатката ги реализирала целите на трудот со примена на релевантна научноистражувачка методологија, а добиените резултати се соодветно обработени и интерпретирани. Трудот има како теоретска, така и апликативна вредност во смисла на педагошко-методичките импликации од сознанијата добиени по емпириски пат. Изработката на темата на оваа докторска дисертација чија главна цел

е да се проучи влијанието на метакогнитивните стратегии врз развивање на вештината читање претставува значаен придонес кон подобрување на квалитетот на наставата по странски јазик на додипломско ниво од повеќе аспекти.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Назли Туфекчи со наслов „Улогата на метакогнитивните стратегии во развивање на вештината читање при изучување на англискиот јазик како странски на универзитетско ниво во Косово“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила како прв автор, во меѓународни научни списанија, следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Tufekci, N. E. Dujaka. 2017. “The Effects of Metacognitive Learning Strategy in Writing Enhancement of Englich Students“, Prizren Social Science Journal 1 (1), 47-66.
2. Tufekci, N. 2017**.** “The Metacognitive Strategy Training Effects on Students’ Reading Skill Performance“, Mesleki Bilimler Dergisi 6 (2), 80-87.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторскиот труд на кандидатката м-р Назли Туфекчи претставува значаен придонес во областа на методиката на наставата по странски јазик од неколку аспекти. Главниот научен придонес се однесува на откривање на позитивните ефекти од експлицитното упатување на изучувачите на англискиот јазик и другите странски јазици во користење на метакогнитивни стратегии врз подобрување на способноста за разбирање на пишан текст. Експериментот што го спровела кандидатката може да послужи како пример за дизајнирање на други обуки за развивање на вештината читање како еден од столбовите на писменоста не само на ниво на терциерното образование туку и на останатите нивоа на образование. Сознанијата од студијата може да се земат предвид при редизајнирање на наставните програми и планови во високото образование и при изработката на наставни материјали. Кандидатката препорачува имплицитно и експлицитно развивање на метакогнитивната свест кај студентите, особено кај идните наставници. Развивање на богат репертоар стратегии на учење од кои учениците би ги избрале оние кои им соодветствуваат на нивните специфики е од суштествено значење за поттикнување на автономното доживотно учење.

Резимирајќи ги како главни ограничувањата должината на обуката и големината на истражувачкиот примерок, кандидатката дава насоки за идни истражувања од оваа област. Идните истражувања би можеле да се фокусираат на проучување на корелацијата меѓу фактори као што се: националната припадност, полот, возраста, нивото на јазична компетенција и билингвалноста и примената на метакогнивитните стратегии.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет„ Блаже Конески“ да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Назли Туфечки** со наслов „Улогата на метакогнитивните стратегии во развивање на вештината читање при изучување на англискиот јазик како странски на универзитетско ниво во Косово“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Екатерина Бабамова, претседател с.р.
Проф. д-р Анжела Николовска, ментор с.р.
Проф. д-р Орхидеја Шурбановска, член с.р.
Проф. д-р Мира Беќар, член с.р.
Проф. д-р Солзица Поповска, член с.р.

П Р Е Г Л Е Д

ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ„ БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

2. МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Димитар Христовски	Индиректно семантичко кодирање на поимот зло во англискиот и преводните еквиваленти во македонскиот јазик	Indirect Semantic Coding of the Concept of Evil in English and the Translation Equivalents in Macedonian	проф. д-р Билјана Наумоска-Саракинска	25.12.2019г. 10-2227/4
2.	Дарко Ѓорѓијовски	Македонскиот предлог ПОД и неговите англиски еквиваленти UNDER, BELOW и BENEATH (контрастивна анализа)“,	The Macedonian preposition POD and its English equivalents UNDER, BELOW & BENEATH(contrastive analysis)	проф. д-р Јованка Лазаревска-Станчевска	25.12.2019г. 10-2492/3
3.	Сара Павловска	,Медицинска терминологија при толкувањето македонски германски јазик и обратно	Medical Terminology in Interpreting from Macedonian to German and Vice Versa	проф. д-р Емилија Бојковска	25.12.2019г. 10-2596/3

П Р Е Г Л Е Д

НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА Институтот за социолошки и политичко -правни истражувања, Скопје во состав на Универзитет Св. Кирил и Методиј - Скопје

Магистерски трудови

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Оливера Аритоновска	Влијанието на новите медиуми во образовниот процес кај студентската популација	The influence of the new media in the process of the education of student population	проф.д-р Петар Атанасов	02-1099/8 од 24.12.2019
2.	Џабир Емини	Влијанието на социјалните мрежи врз политичките перцепции кај младите	The influence of the social networks on political perceptions of the youth	проф.д-р Петар Атанасов	02-1099/6 од 24.12.2019
3.	Ристо Митрев	Задоволство од работата кај вработените и импликации за поврзаноста со успешноста на компанијата: Студија на случај Алма-М	Job satisfaction of the employees and implications about the relationship whit the firm's success: Case study Alma-M	вон. проф. д-р Марија Топузовска Латковиќ	02-1099/7 од 24.12.2019

П Р Е Г Л Е Д

на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на **Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања – Скопје**

ТРЕТ ЦИКЛУС СТУДИИ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	**м-р Јетон Ракипи**	**Соработка на Владата на Република Северна Македонија и локалната самоуправа во насока на остварување на јавниот интерес со посебен осврт на општина Гостивар**	**The collaboration of the Government of the Republic of North Macedonia and the local self-government in the direction of achieving public interest, with particular reference to the municipality of Gostivar**	**проф.д-р Ружица цацаноска**	**02-1099/16 од 24.12.2019**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК/ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА АНТИЧКА И СРЕДНОВЕКОВНА ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНИЈА (ДО 1371 ГОД.) НА ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА – СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 17.9.2019 година, за избор во звање - виш научен соработник/вонреден професор во Одделението за античка и средновековна историја на Македонија (до 1371 год.) и врз основа на Одлуката бр. 02-347/2 на Советот на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје од 24.10.2019 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Катерина Младеновска-Ристовска, научен советник/редовен професор во ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, д-р Милан Бошкоски, научен советник/редовен професор во ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, и д-р Јасминка Кузмановска, виш научен соработник/вонреден професор во ЈНУ Институт за национална историја – Скопје.

По разгледувањето на приложената документација, Рецензентската комисија на Советот на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На објавениот конкурс во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 17.9.2019 година за избор во звање-виш научен соработник/вонреден професор во Одделението за античка и средновековна историја на Македонија (до 1371 год.), во предвидениот рок се пријави само еден кандидат, д-р Дарко Леитнер-Стојанов, научен соработник/доцент во Одделението за античка и средновековна историја на Македонија (до 1371 год.) при ЈНУ Институт за национална историја – Скопје.

1. Биографски податоци и образование

Кандидатот доц. д-р Дарко Леитнер-Стојанов е роден на 3.1.1981 година во Скопје. Средно образование завршил во гимназијата „Јосип Броз Тито“ – Скопје во 1999 год. Образованието го продолжил на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Филозофски факултет – Институт за историја, каде што ги завршил студиите на 16.6.2004 година, со просечен успех 9,80.

Во учебната 2005/2006 година кандидатот се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Ecole Pratique des Hautes Etudes – Paris. Студиите ги завршил на 20.9.2006 година, со просечен успех 14,1. На 20.9.2006 година го одбранил магистерскиот труд на тема: „Les Ostrogoths dans le diocèse de Macédoine (474-482): Récherche des relations byzantino-gothiques“, пред Комисија во состав: проф. д-р Мишел Казански, проф. д-р Константин Цукераман и проф. д-р Дени Фесел (ментор).

Во октомври 2006 година кандидатот пријавил докторска дисертација на Ecole Pratique des Hautes Etudes – Paris. Дисертацијата под наслов: „Les villes de l'Illyricum protobyzantin face aux grandes invasions“, ја одбранил *magna cum laude* на 22.04.2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Мишел Казански (претседател), проф. д-р Дени Фесел (ментор), проф. д-р Магдалена Мачжинска и проф. д-р Константин Цукерман, со што се здобил со научниот степен доктор по историски науки.

Во периодот декември 2008 – април 2009 година, кандидатот работел како интервјуер во музејот „Лувр“, Париз, а во периодот јануари – март 2009 година, како помошник-библиотекар во Колеж де Франс (Collège de France), Византолошка библиотека, Париз. Во 2009 година се вработил како помлад асистент истражувач во ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, во Одделението за античка и средновековна историја на Македонија (до 1371 год.), каде што во 2011 година бил избран во звањето асистент истражувач, а во 2014 година во звањето научен соработник/доцент (Билтен на УКИМ бр. 1082 од 15.08.2014).

Негови области на научен интерес и истражување се: историјата на Македонија и на Балканот во доцноантичкиот период, историјата на Големите миграции (IV – VI век) и на „варварските“ племиња, како и анализа на учебниците по историја. Тој е коавтор на пет монографии, неколку стручни преводи од француски на македонски јазик, како и дваесетина научни трудови објавени во домашни и меѓународни списанија. Освен богатата научноистражувачка дејност, тој е ангажиран и како професор на трет циклус студии по предметите Историја на големите миграции (3-6 век) и Социјална историја на доцната антика (4-6 век) на студиската програма Историја на Македонија при ИНИ, држел настава по предметот Светска историја и цивлизации на University of New York во Тирана (2016 год.) и по предметот Увод во историјата на античка Македонија, ИНИ (програма за размена на Универзитетот во Аризона). Резултатите од своите научни истражувања ги презентирал на повеќе научни конференции во земјата и во странство. Реализирал голем број научноистражувачки престои во странство и учествувал во многубројни проекти, предавања, презентации, семинари и работилници. Освен тоа, бил член на Националната комисија за учебници при Министерството за образование и наука (2017-2019), член на иницијативниот одбор на Здружението на македонски студенти во Франција (2006-2007) и ко-основач и член на Клубот на млади историчари на Македонија – Клио (2003-2004), а член е и на Заедничката комисија за историски и образовни прашања меѓу Р Македонија и Р Бугарија, член на Управниот одбор на Фондацијата „Отворено општество Македонија“ и член (ко-основач) на Центарот за истражување на национализмот и културата (Скопје).

Кандидатот активно се служи со англискиот, францускиот, германскиот јазик и со јужнословенските јазици.

Во моментов е научен соработник/доцент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1082 од 15.08.2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот на УКИМ при претходните избори на кандидатот во звање, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од изборот во звањето научен соработник/доцент до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. Научноистражувачка и наставно-научна дејност на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата

Од изборот во звањето научен соработник/доцент, кандидатот д-р Дарко Леитнер-Стојанов, како автор или коавтор, има објавено 11 научни трудови, од кои 5 монографии и 6 статии со оригинални научни резултати во научни списанија со меѓународна редакција. Тој учествувал со реферат на 8 меѓународни и национални научни собири и во 8 меѓународни научни проекти. Реализирал 11 научноистражувачки престои во странство, одржал 10 предавања на официјална покана на научни и образовни институции, бил уредник на 1 зборник на трудови, а се јавува и како рецензент на 1 научна монографија и 5 статии објавени во научни списанија со меѓународна редакција (*Гласник на ИНИ, Der Donauraum, Contemporary Southeastern Europe*). Кандидатот учествувал и во подготовката на 2 нови наставни предмета: Историја на големите миграции (3-6 век) и Социјална историја на доцната антика (4-6 век) на најновата студиска програма од трет циклус „Историја на Македонија“ при ИНИ.

Во рамките на научноистражувачката дејност и наставно-научната дејност, Комисијата ги зеде предвид сите активности остварени од кандидатот во периодот од последниот избор во наставно-научно звање до денот на објавување на конкурсот, ги разгледа и ги вреднуваше со вкупно 182,1 поени. Комисијата констатираше дека во научноистражувачката и наставно-научната дејност кандидатот го остварува, но и го надминува пропишаниот минимален број поени со Правилникот за начинот и постапката за избор во научно звање, Правилникот за постапката и поблиските

критериуми за избор во научни звања (Сл. весник на РМ бр.82/09) и Правилникот за утврдување на дополнителни критериуми за избор во научно звање на ЈНУ Институт за национална историја - Скопје.

3. Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Во периодот од 5.9.2014 година до поднесувањето на пријавата за избор во звање од 17.9.2019 година, во рамките на стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, д-р Дарко Леитнер-Стојанов како коавтор подготвил 3 преводи на монографии од француски на македонски јазик и 7 енциклопедиски одредници за научно фундирана енциклопедија/историски речник. Учествувал на 19 летни школи, семинари и работилници и добил 3 стипендии за научни истражувања од странски институции и универзитети. Држел настава на прв циклус студии на University of New York во Тирана (2016 год.) и на прв циклус студии на Универзитетот во Аризона (програма за размена), а покажал и особена активност во дејностите од поширок интерес како член во работата на 5 комисии и тела на државни и други органи/здруженија и коавтор на колумна во медиум.

Земајќи ги предвид сите активности од изборот во звањето научен соработник/доцент до поднесувањето на пријавата, Комисијата констатираше дека кандидатот бил активно вклучен во реализација на стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, со што остварил вкупно 63,25 поени согласно со Правилникот за начинот и постапката за избор во научно звање, Правилникот за постапката и поблиските критериуми за избор во научни звања (Сл. весник на РМ бр.82/09) и Правилникот за утврдување на дополнителни критериуми за избор во научно звање на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, надминувајќи ги предвидените поени.

Оцена од самоевалуација

За периодот 2014-2019 година, на анонимно спроведената анкета од студентите на ЈНУ Институт за национална историја - Скопје, кандидатот доби позитивна оценка.

Заклучок и предлог

Врз основа на севкупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува научно-истражувачката, наставно-образовната и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Дарко Леитнер-Стојанов.

Врз основа на изнесените податоци за активноста на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Дарко Леитнер-Стојанов поседува научни и стручни квалитети пропишани со Законот за научноистражувачка дејност, Правилникот за начинот и постапката за избор во научно звање, Правилникот за постапката и поблиските критериуми за избор во научни звања и Правилникот за утврдување на дополнителни критериуми за избор во научно звање на ЈНУ Институт за национална историја. Комисијата утврди дека д-р Дарко Леитнер-Стојанов за време на извршувањето на работните задачи при ЈНУ Институт за национална историја – Скопје како научен соработник/доцент остварил вкупно 245,35 поени, со што тројно го надминува минималниот број потребни поени (75) за избор во звањето виш научен соработник/вонреден професор.

Во согласност со изнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Советот на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, д-р Дарко Леитнер-Стојанов да биде избран во звањето виш научен соработник/вонреден професор во Одделението за античка и средновековна историја на Македонија (до 1371 год.).

Рецензентска комисија

Проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска с.р.

Проф. д-р Милан Бошкоски с.р.

Проф. д-р Јасминка Кузмановска с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Дарко Леитнер-Стојанов
Институција: ЈНУ Институт за национална историја – Скопје
Научно поле: хуманистички науки
Подрачје: историски науки
Научна област: историја и археологија на византискиот и поствизантискиот свет

Р. бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		Во земјата	Во странство
1.	Монографија		
1.1	➢ *Revisiting 2001*, Forum Civil Peace Service (Skopje office)/Institute of Ethnology and Anthropology/Center for Research of Nationalism and Culture, Skopje, 2019 (trilingual edition). (со J. Kocevska, V. Reçica, D. Bernhardt, A. Ashtalkovska Gajtanoska, & I. Jakimovska)	4,8 (60% од 8)	
1.2	➢ *Животот на фронтот: Македонија за време на Првата светска војна*, АЛДА и ЦИНИК, Скопје, 2018. (со П. Тодоров и Ј. Коцевска)	6,4 (80% од 8)	
1.3	➢ *It's all gone now: Yugoslavia in the memories of people from Macedonia*, Forum Civil Peace Service (Skopje office)/Institute of Ethnology and Anthropology/Center for Research of Nationalism and Culture, Skopje, 2017 (тројазично издание). (со A. Ashtalkovska Gajtanoska, D. Bernhardt, I. Jakimovska & J. Kocevska)	4,8 (60% од 8)	
2.	Дел од монографија		
2.1	➢ „Zemlja progresa ili zemlja krize: socijailstička Jugoslavija u makedonskim udžbenicima istorije“, во: Grandits, H. et alii (eds.), *Reprezentacija socijalističke Jugoslavije: Preispitivanja i perspective*, UMHIS & Srednja Europa: Sarajevo-Zagreb, 2019, 73-80.		6
2.2	➢ „Between History and Politics: Understanding Antiquitas Myths in Macedonian History Textbooks“, во: C. Lichnofsky, E. Pandelejmoni & D. Stojanov (eds.), *Myths and Mythical spaces. Conditions and Challenges for History Textbooks in Albania and South-Eastern Europe*, (Eckert. Die Schriftenreihe, Band 147), V&R unipress, Goettingen, 2018, 77-95.		6
3.	Трудови со оригинални научни резултати објавени во научно списание со меѓународна редакција:		
3.1	➢ „Militarization via Education: A 1945 Primer from Socialist Macedonia“, *JEMMS* 11/1 (2019), 35-52.	6	

3.2	➢ „‚Сагата за Острогота’ и Codex Vindobonensis Hist. gr. 73“, *Жива антика* 68/1-2 (2018), 81-98. (со С. Пановски)	5,4 (90% од 6)	
3.3	➢ „A Tale in Stone and Bronze: Old/New Strategies for Political Mobilization in the Republic of Macedonia“, *Nationalities Papers* 45/3 (2017), 356-369. (со И. Стефоска)	5,4 (90% од 6)	
3.4	➢ „Indices archèologiques sur l’installation des barbares dans les villes d’Illyricum protobyzantin. Un essai d’interprètation“, *Živa antika* 66/1-2 (2016), 139-158.	6	
3.5	➢ „Remembering and Forgetting SFR Yugoslavia: Historiography and History Textbooks in the Republic of Macedonia“, *Südosteuropa* 64/2 (2016), 206-225. (со И. Стефоска)	5,4 (90% од 6)	
3.6	➢ „Кога митот и историјата се среќаваат: Getica 10.56-66“, *Гласник на ИНИ* 60/1 (2016), 47-70. (со С. Пановски)	5,4 (90% од 6)	
4.	Учество на меѓународен и национален научен собир со реферат:		
4.1	➢ 27-28.10.2017 (Ерфурт) – „The myth of antiquitas in post-Yugoslav Macedonia. Construction, significance and dynamics“, *“In unsern Adern Römerblut”: zur politischen Nutzung antiker Geschichte in zwei jungen Staaten Osteuropas*, Универзитет во Ерфурт/Катедра за античка култура		2
4.2	➢ 02-06.10.2017 (Минхен/Тутзинг) – „Antiken Rekurse in Makedonien: der Aufstieg eines politischen Mythos“, *Antike und Byzanz als historisches Erbe in Südosteuropa (19.-21. Jahrhundert)*, Здружение за југоисточна Европа од Минхен и Академија за политичко образование во Тутзинг		2
4.3	➢ 13.09.2017 (Скопје) – „Историските наративи и авторитарните тенденции во современа Македонија“, *Наративите во полуавторитарните режими*, Фондација Хајнрих Бел – Сараево	1,5	
4.4	➢ 01-02.09.2017 (Белград) – „Vizuelne reprezentacije jugoslovenskog socijalizma u makedonskim istorijskim udžbenicima (1970-1980)“, *Historiography of Socialist Yugoslavia*, Универзитет Хумболт во Берлин и Универзитет во Белград		2
4.5	➢ 27-28.11.2015 (Тирана) – „The Slow Disappearance of an Idea: The Marxist Concept of a ‘Slaveholding’ Antiquity in Post-Socialist Macedonian History Textbooks“, *Transition in Retrospect: 25 Years after the Fall of Communism*, Универзитет Њујорк во Тирана		2
4.6	➢ 13-14.11.2015 (Брауншвајг) – „Militarization through Education: the 1945 Primer from Socialist Macedonia“, *After the War – A New Beginning? A Comparative Examination of Reading Primers Published and Used in 1945 in Europe*, Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници (Брауншвајг), Истражувачка библиотека за историско образование при Германскиот институт за меѓународно образование во Берлин, и Група со специјален интерес во буквари при Меѓународното здружение за		2

	историско и систематско проучување на учебници и образовни медиуми.		
4.7	➢ 1-2.12.2014 (Берлин) – „Production of Knowledge on Late Antiquity in Socialist Macedonia (1944-1991): A Preliminary Investigation“, *Repräsentationen des sozialistischen Jugoslawien im Umbruch II*, Универзитет Хумболт во Берлин		2
4.8	➢ 22-24.10.2014 (Тирана) – „Between history and politics: understanding antiquitas myths in Macedonian history textbooks“, *Myths in South-Eastern European Textbooks*, Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг во соработка со Универзитетот во Тирана		2
5.	Учесник во научен проект		
5.1	➢ 2019 – (истражувач) *Bedroliche Wende nach ideologischer Erstarrung: das jugoslawische 1989 ”revisited”*, Универзитет Хумболт во Берлин – финансирано од ДААД		3
5.2	➢ 2018 – (истражувач) *Das Jubiläumsjahr 2018 in der historischen und gesellschaftlichen Debatte*, Универзитет Хумболт во Берлин – финансирано од ДААД		3
5.3	➢ 2017 – (истражувач) *Historiographie des sozialistischen Jugoslawiens*, Универзитет Хумболт во Берлин – финансирано од ДААД		3
5.4	➢ 2016/2017 – (истражувач) *Civils et militaires: expériences et rôles croisées dans le Front d'Orient (1915-1918)*, ЦИНИК & АЛДА	2	
5.5	➢ 2016 – (истражувач) *Repräsentationen des sozialistischen Jugoslawien im Umbruch: Entwicklungen seit den 1970er Jahren*, дел 4, Универзитет Хумболт во Берлин – финансирано од ДААД		3
5.6	➢ 2015/2016 – (ментор и истражувач) *Oral History Project*, ФорумЗФД & ЦИНИК	2	
5.7	➢ 2015 – (истражувач) *Repräsentationen des sozialistischen Jugoslawien im Umbruch: Entwicklungen seit den 1970er Jahren*, дел 3, Универзитет Хумболт во Берлин – финансирано од ДААД		3
5.8	➢ 2014/2015 – (истражувач) *The Image of the "Other" in History School Textbooks of the Albanian-Speaking Regions of SEE (1886-2010's)*, Универзитет Њујорк во Тирана		3
6.	Научноистражувачки престој, архивско/теренско истражување		
6.1	➢ 1-31.10.2019 – Ото Бенеман грант за иновативни методолошки пристапи во меѓународното истражување на учебници (Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг, Германија)		4
6.2	➢ 15.11.2018-15.5.2019 – Византолошка библиотека при Универзитетот во Виена		4

6.3	➢ 10-23 април 2018 – Универзитет во Белград (DAAD програма)		4
6.4	➢ мај 2017 – Универзитет Хумболт во Берлин (DAAD програма)		4
6.5	➢ 25-31 март 2017 – Воен архив, Велико Трново (ALDA)		4
6.6	➢ ноември 2016 – јануари 2017 – Универзитетски библиотеки за византологија, археологија и античка историја во Виена		4
6.7	➢ 22-28 јануари 2017 – Архиви и библиотеки во Париз (ALDA)		4
6.8	➢ 27 октомври-12 ноември 2015 – Универзитет Хумболт во Берлин (DAAD програма)		4
6.9	➢ 10-30 август 2015 - Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг		4
6.10	➢ октомври 2014-мај 2015 – Ернст Мах грант при Универзитетот во Грац/Центар за истражување на југоисточна Европа		4
6.11	➢ 15-21 септември 2014 – Универзитет во Белград (DAAD програма)		4
7.	<u>Предавања одржани на официјална покана на научна и образовна институција:</u>		
7.1	➢ 23.10.2019 – „We Live in Incredible Times! Science and Technology in Yugoslav History Textbooks“, Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг.		3
7.2	➢ 3.4.2019 – „Political Mythology and History Education in (North) Macedonia: Old and New Crossroads“, CSEES/University of Graz.		3
7.3	➢ 25.3.2017 – „Готското присуство во доцноантичка Македонија: причини, контекст и последици“, ISHA Скопје.	2	
7.4	➢ 9.12.2015 – „Идентитетите во доцната антика и раниот среден век“, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.	2	
7.5	➢ 30.10.2015 – „Remembering and Forgetting SFR Yugoslavia: the Politics of Memory in Nowadays Macedonia“, Универзитет Хумболт во Берлин. (со И. Стефоска)		3
7.6	➢ 19.8.2015 – „Legitimizing political ideologies through visual content in history textbooks in communist and post-communist Albania and Macedonia: a comparative historical perspective“, Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг. (со К. Гјакумис)		3
7.7	➢ 6.5.2015 – „The (re-)making of the myth of ancient origin in Macedonian history textbooks“, Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг.		3
7.8	➢ 17.3.2015 – „History education and ethno-nationalism(s) in post-conflict Macedonia (2001-2014)“, Универзитет во Грац.		3
7.9	➢ 6.11.2014 – „Islamization in Macedonia as presented in historiography, textbooks, film and literature“, гостинска презентација на семинарот *The Historical*		3

	Roots of Islam in Southeastern Europe воден од проф. д-р Керем Октем, Универзитет во Грац.		
7.10	➢ 17.9.2014 – „A Tale in Stone & Bronze: (Mis-)Use of History in the R. of Macedonia“, Универзитет во Белград/Филозофски факултет, (со И. Стефоска)	2	
8.	Уредник на зборник на трудови		
8.1	➢ *Myths and Mythical Spaces. Conditions and Challenges for History Textbooks in Albania and South-Eastern Europe*, C. Lichnofsky, E. Pandelejmoni & D. Stojanov (eds.), Eckert. Die Schriftenreihe, Band 147, V & R unipress, Goettingen, 2018.		3
9.	Рецензент на научна монографија		
9.1	➢ 29.10.2019 – рецензија на ракопис (монографија) од м-р Здравко Стојкоски *Историјата и изградбата на националните идентитети*	2	
10.	Рецензент на научен труд/статија:		
10.1	➢ 09.5.2019 – рецензирана статија за *Гласник на ИНИ*	1	
10.2	➢ 21.5.2016 – рецензирана статија за *Гласник на ИНИ*	1	
10.3	➢ 31.8.2015 – рецензирана статија *за Contemporary Southeastern Europe*	1	
10.4	➢ 27.8.2015 – рецензирана статија за *Der Donauraum*	1	
10.5	➢ 4.5.2015 – рецензирана статија за *Гласник на ИНИ*	1	
11.	Подготовка на нов предмет на III степен студии		
11.1	➢ Историја на големите миграции (3-6 век) на студиската програма Историја на Македонија при ИНИ.	1	
11.2	➢ Социјална историја на доцната антика (4-6 век) на студиската програма Историја на Македонија при ИНИ.	1	
	ВКУПНО ПОЕНИ:	182,1	

Р. бр.	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТИ ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	Поени	
		Во земјата	Во странство
1.	Преведена монографија што претходно била објавена на еден странски јазик		
1.1	➢ Мишел Фуко, *Безбедност, територија, население. Предавања од Колеж д'Франс (1977-1978)*, Скопје: Фондација Отворено општество - Македонија, 2017, 453 стр. (превод од француски на македонски јазик со Петар Тодоров)	4	
1.2	➢ Бернар Лори, *Битола. Најбалканскиот град во текот на Првата светска војна: извадоци*, Скопје: Француски институт во Скопје, 2016, 70 стр. (превод од француски на македонски јазик со Петар Тодоров)	4	

1.3	➢ Натали Клејер, *Кон потеклото на албанскиот национализам. Раѓањето на една мнозинско муслиманска нација во Европа*, Скопје: Фондација Отворено општество - Македонија, 2015, 716 стр. (превод од француски на македонски јазик со Петар Тодоров)	4	
2.	<u>Коавтор во научно фундирана енциклопедија/историски речник:</u>		
2.1	➢ Енциклопедиски одредници во: B. Dumézil (ed.), *Les barbares*, Presses Universitaires de France, Paris, 2016 (v. „Dyrrachium“, „Gépides“, „Goths avant 418“, „Illyricum“, „Naissus“, „Ruges“, „Sirmium“).	1,4 (0,2x7)	
3.	<u>Учество на летни школи/семинари</u>		
3.1	➢ 28-31.8.2019 (Пула) – Industrial Societies in Late Socialism: European Comparisons, Универзитет Јурај Добрила во Пула и Универзитет Хумболт во Берлин		2
3.2	➢ 14-21.7.2019 (Охрид) – (предавач) Летна школа Challenge History – REACT for the Future, Хелсиншки комитет за човекови права во Р. Македонија, и др.	1	
3.3	➢ 23-27.7.2018 (Брауншвајг) – Георг Арнхолд летна школа за образование за оддржлив мир „Preventing Violent Extremism through Education“, Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници		2
3.4	➢ 31.5.-3.6.2018 (Сараево) – History Fest Sarajevo, Здружение за модерна историја		2
3.5	➢ 10.3.2018 (Скопје) – (предавач) Работилница за Историјата на Југославија како усна историја, со ученици од основно и средно училиште (О.У. Димитар Миладинов), Агенција за локална демократија Суботица и ИНИ Скопје	1	
3.6	➢ 18-23.7.2017 (Логара/Влора) – Going Beyond Pride and Pain? History that Connects the Balkans, Летна школа за настава по историја, Euroclio, CDRSEE & Anne Frank House		2
3.7	➢ 20-22.7.2017 (Логара) – 2nd Annual Meeting of the Standing Working Group on History Education (ePACT project), Euroclio & CDRSEE		2
3.8	➢ 2-4.6.2017 (Сараево) – History Fest Sarajevo, Здружение за модерна историја и Музеј за историја на Босна и Херцеговина		2
3.9	➢ 17-18.2.2017 (Дојран) – (предавач) Exploring the Battlefield through Multimedia, 2 (АЛДА и Британска амбасада)	1	
3.10	➢ 18-19.11.2016 (Битола) – (предавач) Exploring the Battlefield through Multimedia (АЛДА и Британска амбасада)	1	
3.11	➢ 1-2.9.2016 (Пула/Бриони) – Докторска работилница: Yugoslav Socialism: Similarities and Exceptionalities, Универзитет Јурај Добрила во Пула и Универзитет Хумболт во Берлин		2
3.12	➢ 9-11.6.2016 (Виена) – Регионална средба на експерти за образовни реформи, Euroclio & CDRSEE		2

3.13	➢ 26.5.2016 (Скопје) – (предавач) Работилница за Првата светска војна со ученици од Д.С.У. Васил Антевски – Дрен, Француски институт во Скопје	1	
3.14	➢ 25.5.2016 (Скопје) – јавна дебата: Критичка педагогија наместо педагогија на потчинување, Контрапункт и Есперанца	1	
3.15	➢ 19.5.2016 (Скопје) – (предавач) Работилница за Првата светска војна со ученици од Д.С.У. Орце Николов, Француски институт во Скопје	1	
3.16	➢ 4-6.12.2015 (Скопје) – (предавач) Справување со минатото и усна историја, ФорумЗФД и ЦИНИК	1	
3.17	➢ 29.11.-1.12.2015 (Белград) – Promene reprezentacija socijalisticke Jugoslavije, Универзитет во Белград и Универзитет Хумболт во Берлин		2
3.18	➢ 10-13.6.2015 (Пула) – Докторска работилница: The History of Everyday Life in Socialist Yugoslavia, Универзитет Јурај Добрила во Пула		2
3.19	➢ 27-29.3.2015 (Тирана) – Visual sources in history textbooks in Southeastern Europe, Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг		2
4.	<u>Стипендист на странски институции (влади, универзитети и сл.)</u>		
4.1	➢ 1-31.10.2019 – Ото Бенеман грант за иновативни методолошки пристапи во меѓународното истражување на учебници (Георг Екерт институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг, Германија)		4
4.2	➢ 10-30 август 2015 - Георг Екерт-институт за меѓународно истражување на учебници, Брауншвајг		4
4.3	➢ октомври 2014-мај 2015 – Ернст Мах грант при Универзитетот во Грац/Центар за истражување на Југоисточна Европа		4
5.	<u>Настава</u>		
5.1	➢ Лето 2016 – Светска историја и цивилизации, дел 1, University of New York in Tirana	1,8 (0,04x45)	
5.2	➢ Есен 2013 – Увод во историјата на античка Македонија, ИНИ (програма за размена со Универзитетот во Аризона, САД)	0,6 (0,04x15)	
6.	<u>Член на комисии и тела на државни и други органи/здруженија</u>		
6.1	➢ Заедничка комисија за историски и образовни прашања меѓу Р Македонија и Р Бугарија, член	1	
6.2	➢ Фондација „Отворено општество Македонија", член на управен одбор	1	
6.3	➢ Центар за истражување на национализмот и културата (Скопје), кооснивач и член	1	
6.4	➢ Rencontre Alumni de Macédoine (неформална мрежа на поранешни македонски студенти во Франција)	1	
6.5	➢ Национална комисија за учебници при Министерство за образование и наука, член (2017-2019)	1	
7.	<u>Колумна во медиум</u>		

7.1	➢ 06.12.2018 (во РесПублика, коавтор) – „Историски комисии како пристап во наминување на историографско-политички конфликти“	0,45 (90% од 0,5)
	ВКУПНО ПОЕНИ:	63,25

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕНИ
Научно истражувачка и наставно-образовна дејност	182,1
Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес	63,25
ВКУПНО ПОЕНИ:	**245,35**

Рецензентска комисија

Проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска с.р.
Проф. д-р Милан Бошкоски с.р.
Проф. д-р Јасминка Кузмановска с.р.